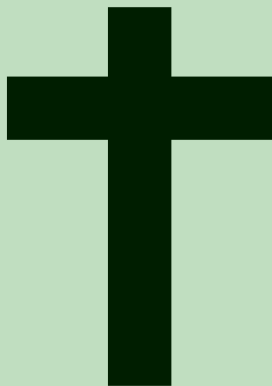

Tikinčiųjų paveldo
vertimas

The Holy Bible in Lithuanian, Believers' Heritage
Translation

Tikinčiųjų paveldo vertimas

The Holy Bible in Lithuanian, Believers' Heritage Translation

Copyright © 2022 Believers' Bible Society, Inc.

Language: lietuvių (Lithuanian)

FBV: this translation is directly from the Hebrew and Greek text. It is licensed under a Creative Commons Attribution Share-Alike 4.0 Unported License. The intent is to be as faithful as possible to the original meaning without being awkward or misleading. The style is contemporary English, avoiding slang or colloquialisms, speaking to our modern society in a way people will understand. The Free Bible Version is a project of Free Bible Ministry www.freebibleministry.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Apr 2023 from source files dated 27 Apr 2023

b15e8d71-7158-5778-8480-4f1da5eff2ca

Contents

Mato	1
Morkaus	28
Luko	44
Jono	69
Apaštalų darbai	130
Romiečiams	148
I Korintiečiams	182
II Korintiečiams	199
Galatams	207
Efeziečiams	213
Filipiečiams	224
Kolosiečiams	235
I Tesalonikiečiams	244
II Tesalonikiečiams	251
I Timotiejui	256
II Timotiejui	267
Titui	274
Filemonui	279
Hebrajams	281
Jokūbo	298
I Petro	309
II Petro	319
I Jono	326
II Jono	334
III Jono	335
Judo	336
Apreiškimas	339

Evangelija pagal Matą

Jėzaus kilmė

¹ *Jėzaus Kristaus, sūnaus Dovydo, sūnaus Abraomo, †kilmės knyga. ² Abraomas pagimdė Izaoką, ir Izaokas pagimdė Jokūbą, ir Jokūbas pagimdė Judą ir jo brolius, ³ ir Judas pagimdė Faresą ir Zarą iš Tamaros, ir Faresas pagimdė Esromą, ir Esromas pagimdė Aramą, ⁴ ir Aramas pagimdė Aminadabą, ir Aminadabas pagimdė Naasoną, ir Naasonas pagimdė Salmoną, ⁵ ir Salmonas pagimdė Boozą iš Rahabos, ir Boozas pagimdė Jobedą iš Rūtos, ir Jobedas pagimdė Jesę, ⁶ ir Jesė pagimdė karalių Dovydą, ir karalius Dovydas pagimdė Saliamoną †iš Ūrijo pačios, ⁷ ir Saliamonas pagimdė Roboamą, ir Roboamas pagimdė Abiją, ir Abija pagimdė Asą, ⁸ ir Asa pagimdė Juozapatą, ir Juozapatas pagimdė Joramą, ir Joramas pagimdė Oziją, ⁹ ir Ozijas pagimdė Joatamą, ir Joatamas pagimdė Achazą, ir Achazas pagimdė Ezekiją, ¹⁰ ir Ezekijas pagimdė Manasą, ir Manasas pagimdė Amoną, ir Amonas pagimdė Joziją, ¹¹ ir Šjozijas pagimdė Jechoniją ir jo brolius, kurie gyvenę ištremimo į Babiloną metu. ¹² Ir po ištremimo į Babiloną, Jechonijas pagimdė Salatielį, ir Salatielis pagimdė Zorobabelį, ¹³ ir Zorobabelis pagimdė Abijudą, ir Abijudas pagimdė Eliakimą, ir Eliakimas pagimdė Azorą, ¹⁴ ir Azoras pagimdė Sadoką, ir Sadokas pagimdė Achimą, ir Achimas pagimdė Elijudą, ¹⁵ ir Elijudas pagimdė Eleazarą, ir Eleazaras pagimdė Mataną, ir Matanas pagimdė Jokūbą, ¹⁶ ir Jokūbas pagimdė Juozapą – vyrą Marijos, iš kurios gimė Jėzus, kuris yra vadinamas Kristumi. ¹⁷ Taigi nuo Abraomo iki Dovydo – iš viso

* **1:1** Visa eilutė – arba „Abraomo sūnaus Dovydo sūnaus Jėzaus, tai yra Mesijo, kilmės knyga“. † **1:1** „kilmės“ – arba „genealogijos“, „kartų eilės“. ‡ **1:6** „iš Ūrijo pačios“ – T. „iš Ūrijo tos“; gal „iš Ūrijo žmonos“, „iš tos, kuri buvo Ūrijo“, „iš tos moters kuri buvo paimta nuo Ūrijo“. § **1:11** Minėtas Jozijo sūnus Jechonijas yra pavadintas dar Eljakimu ir Jehojakimu (II Kar 23:34). I Met 3:15 tvirtina, kad jo broliai buvo Johananas, Zedekijas ir Šalumas, kuris, pasak John Gill (Mt 1:11), dar yra pavadintas Jehoahazu (II Met 23:30; plg. Jer 22:11). Zedekijas irgi buvo pavadintas kitu vardu, Mataniju (II Kar 24:17). Gr. k. tekstas gali būti išverstas ir „Jozijas pagimdė Jechoniją ir jo brolius daugmaž ištremimo į Babiloną metu“. Tačiau, žinome iš ST, kad ne tuo metu gimė Jechonijas ir jo broliai, nes Jechonijas nebuvo ištremtas į Babiloną, bet mirė savo krašte (II Kar 24:6). Šios eilutės Jechonijas, John Gill tvirtina, nėra tas pats žmogus, kaip Mt 1:12 minėtas asmuo. Pasak Gill'o, Mt 1:12 eilutės Jechonijas yra ankstesnės eilutės Jechonijo sūnus, kuris pavadintas Jehojachinu II Kar 24:6 ir Koniju Jer 22:24.

keturiolika kartų, ir nuo Dovydo iki ištrėmimo į Babiloną
– keturiolika kartų, ir nuo ištrėmimo į Babiloną iki Kristaus
– keturiolika kartų.

Jėzaus gimimas

¹⁸ Taigi Jėzaus Kristaus gimimas buvo toks: kai jo motina Marija buvo *Juozapui pažadėta į žmonas, prieš jiems sueinant kartu, ji buvo rasta nėščia iš Šventosios Dvasios. ¹⁹ Tuomet jos vyras Juozapas, būdamas teisus ir nenorėdamas jos viešai sugėdinti, buvo nusiteikęs slapčia †nutraukti santuoką su ja. ²⁰ Bet, jam begalvojant apie tai, štai Viešpaties angelas pasirodė jam sapne, sakydamas: „Juozapai, Dovydo sūnau, nebijok pasiimti savo žmonos Marijos, nes tai, kas joje pradėta, yra iš Šventosios Dvasios. ²¹ Ir ji pagimdys sūnų, ir tu pavadinsi jį vardu Jėzus, nes jis išgelbės savo žmones iš jų nuodėmių.“ ²² O visa tai įvyko, kad išsipildytų tai, kas buvo Viešpaties Špasakyta per pranašą, *būtent: ²³ †Štai mergelė taps nėščia ir pagimdys sūnų ir jie vadins jį vardu Emanuelis, kuris išvertus reiškia: Dievas su mumis. ²⁴ Tada Juozapas, pažadintas, padarė taip, kaip Viešpaties angelas buvo jam įsakęs, ir savo žmoną pasiėmė, ²⁵ bet †jos nepažino, iki ji pagimdė savo pirmagimį sūnų, ir jis pavadino jį vardu Jėzus.

2

Rytų išminčių apsilankymas

¹ Tada, Jėzui gimus Judėjos Betliejuje karaliaus Erodo dienomis, štai atkeliavo į Jeruzalę išminčiai iš rytų ² sakydami: „Kur yra gimusis žydų Karalius? Nes mes matėme jo žvaigždę rytuose ir atvykome jo pagarbinti.“ ³ O tai išgirdęs, sunerimo karalius Erodas, taip pat visa Jeruzalė su juo, ⁴ ir surinkęs visus tautos aukštuosius kunigus bei raštininkus, jis *ne kartą teiravosi jų, kur turi gimti †Kristus. ⁵ Ir jie tarė jam: „Judėjos Betliejuje, nes taip yra pranašo parašyta: ⁶ ir tu, Betliejau, Judo krašte, jokiū būdu nesi mažiausias tarp Judo kunigaikščių, nes iš tavęs ateis valdytojas, kuris gans mano tautą Izraelį.“ ⁷ Tada Erodas,

* **1:18** „Juozapui pažadėta į žmonas“ – Arba „pažadėta pagal susitarimą Juozapui duoti į žmonas“. † **1:19** „nutraukti santuoką su ja“ – Arba „nuo jos išsituokti“; t. „ją paleisti“, „išleisti ją“ (plg. Įst 24:1-4), t. y. išsituokti. † **1:21** „žmones“ – Arba „tautą“. § **1:22** „pasakyta“ – Arba „pasakyta autoritetingai“.

* **1:22** „būtent“ – T. „sakydamas“. † **1:23** „Štai [...]“ – Žr. Iz 7:14. † **1:25** „jos nepažino“ – Arba „neturėjo santykių su ja“. Žr. Pr 4:1; Lk 1:34. * **2:4** „ne kartą teiravosi“ – gr. eigos veikslas vksm. † **2:4** „Kristus“ – Gr. „Kristus“ = hbr. „Mesijas“, t. y. Pateptasis. † **2:6** „krašte“ – Arba „šalie“ (šauksmininkas).

slapčia pasikvietęs išminčius, tiksliai klausinėdamas iš jų sužinojo žvaigždės pasirodymo metą ⁸ ir juos siųsdamas į Betliejų, tarė: „Eikite ir kruopščiai ieškokite to vaikelio, ir kai jį surasite, praneškite man, kad ir aš nuvykęs jį pagarbinčiau.“

⁹ Išklaukę karaliaus, jie iškeliavo. Ir štai žvaigždė, kurią jie matė rytuose, ėjo pirma jų, kol atėjusi sustojo viršum tos vietos, kur buvo vaikelis. ¹⁰ Išvydę žvaigždę, jie džiaugėsi labai dideliu džiaugsmu. ¹¹ Ir, įėję į namą, jie pamatė vaikelį su jo motina Marija ir parpuolę jį garbino. Ir Šatvėrę savo brangenybių *dėžutes*, jie *pateikė jam dovanų: aukso ir smilkalų ir miros. ¹² Ir sapne Dievo perspėti negrižti pas Eroda, jie kitu keliu iškeliavo į savo kraštą.

Bėgimas į Egiptą

¹³ Ir jiems iškeliavus, štai Viešpaties angelas pasirodo Juozapui sapne, sakydamas: „Kelkis, imk vaikelį bei jo motiną ir bėk į Egiptą, ir ten pasilik, kol tau pasakysiu, nes Erodas rengiasi ieškoti vaikelio, kad jį pražudytų.“

¹⁴ Ir atsikėlęs jis nakčia pasiėmė vaikelį bei jo motiną ir pasitraukė į Egiptą ¹⁵ ir ten išbuvo iki Erodo mirties, kad išsipildytų, kas Viešpaties buvo pasakyta per pranašą, Šbūtent: **Iš Egipto pašaukiau savo Sūnų.*

Berniukų žudynės

¹⁶ Tada Erodas, pamatęs, kad išminčiai jį išjuokė, baisiai įniršo ir pasiuntęs *įgaliotinių* išžudė visus berniukus, kurie buvo Betliejuje ir visoje jo apylinkėje, dviejų metų ir jaunesnius, pagal metą, kurį tiksliai klausinėdamas buvo sužinojęs iš išminčių. ¹⁷ Tada išsipildė tai, kas buvo pranašo Jeremijo pasakyta, Šbūtent: ¹⁸ **Triukšmas pasigirdo Ramoje, rauda ir verksmas ir didžiulis dejavimas: Rachele verkia savo vaikų ir nesileidžia guodžiama, nes jų nebėra.*

Sugrįžimas į Nazaretą

¹⁹ Bet, kai Erodas buvo miręs, štai Viešpaties angelas Egipte pasirodė Juozapui sapne, ²⁰ sakydamas: „Kelkis ir pasiimk vaikelį bei jo motiną ir keliauk į Izraelio šalį,

Š 2:11 „atvėrę savo brangenybių *dėžutes*“ – Arba „atidengę savo lobius“.

* 2:11 „pateikė“ – Arba „aukojo“, „atnašavo“; gr. žodis dažnai vartojamas apie aukojimą. † 2:13 „pasilik“ – Arba „būk“. ‡ 2:15 „pasakyta“ – Arba

„pasakyta autoritetingai“. Š 2:15 „būtent“ – T. „sakydamas“. * 2:15 „Iš [...]“ – Žr. Oz 1:11. † 2:16 „visoje jo apylinkėje“ – T. „visuose jo pakraščiuose“.

‡ 2:17 „pasakyta“ – Arba „pasakyta autoritetingai“. Š 2:17 „būtent“ – T. „sakydamas“.

* 2:18 „Triukšmas“ – Arba „Garsas“, „Balsas“; žr. Jer 31:15.

† 2:18 „nesileidžia guodžiama“ – T. „nesileido guodžiama“ (esam. l.).

nes yra mirę tie, kurie tykojo vaikelio gyvybės“. ²¹ Ir atsikėlęs jis paėmė su savimi vaikelį bei jo motiną, ir atvyko į Izraelio šalį. ²² Bet, kai jis išgirdo, kad Judėjai karaliauja Archelajas vietoj savo tėvo Erodo, pabūgo ten vykti. O sapne Dievo įspėtas, jis pasitraukė į Galilėjos sritį ²³ ir atvykęs apsigyveno mieste, vadinamame Nazaretu, kad išsipildytų, kas buvo Špasakyta per pranašus: **jį vadins †Nazarėnu.*

3

Jonas Krikštytojas paruošia kelia Mesijui

¹ **Tomis dienomis pasirodo Jonas Krikštytojas, †skelbdamas kaip šauklys Judėjos dykumoje* ² ir sakydamas: „Atgailaukite, nes dangaus karalystė yra prisiartinusi!“ ⁵ Tada išeidavo pas jį Jeruzalė ir visa Judėja, ir visas kraštas prie Jordano, ⁶ ir išpažindami savo nuodėmes, jie būdavo jo krikštijami Jordane. ⁸ Duokite tad vaisių, pritinkančių atgailai, ⁹ ir nemanykite sakyti savyje: „Mes kaip tėvą turime Abraomą. Nes aš jums sakau, kad Dievas pajėgia prikelti vaikų Abraomui iš šitų akmenų! ¹¹ Aš, Šžinoma, **vandeniu jus krikštiju dėl †atgailavimo, bet tas, kuris ateina po manęs, yra galingesnis už mane – jo apavų aš nevertas nešioti! Jisai krikštys jus Šventąja Dvasia ir ugnimi.* ¹² †Jo vėtyklė – jo rankoje, ir jis visiškai išvalys savo klojimą ir surinks savo kviečius į klėtį, bet jis sudegins pelus neužgesinama ugnimi.“

Jonas krikštija Jėzų

¹³ Tuomet ateina Jėzus iš Galilėjos prie Jordano pas Joną, kad būtų jo pakrikštytas. ¹⁴ Bet Jonas mėgino jam neleisti,

‡ 2:22 „sritį“ – Gr. dgs. „sritis“. § 2:23 „pasakyta“ – Arba „pasakyta autoritetingai“. * 2:23 „Jį vadins Nazarėnu“ – Žr. Iz 11:1 (hbr. נָצַר (netser), „Atžala“) ir Iz 53:2, kur rašoma, kad Mesijo išvaizda nebus teigiamai įspūdinga, matyt buvo įprasta manyti, kad nieko gero nebus iš Nazareto (Jn 1:46). Kai kas įžvelgia užuominą į Senajame Testamente minimus nazyrus („atskirtuosius“), kurie minimi šiose eilutėse: Sk 6:2, 13, 18-21; Ts 13:5, 7; 16:17; Rd 4:7; Am 2:11-12. † 2:23 „Nazarėnu“ – Gr. žodis Ναζωραῖος (Nazōraios) yra vartojamas 15 k. NT, ir šiame leidinyje verčiamas „Nazarietis“ ar „nazariečiai“ visur kitur. Kitas gr. žodis, Ναζαρενός (Nazarēnós), yra vartojamas 4 k. NT: Mk 1:24, 14:67, 16:6; Lk 4:34. Šiame leidinyje jis visada verčiamas žodžiu „Nazarėnas“. Žr Mk 1:24 išnašą. * 3:1 „Tomis dienomis“ – Žr. Mt 2:23 apie Jėzaus buvimą Nazarete. † 3:1 „skelbdamas kaip šauklys“ – Arba „skelbdamas įsakmiai“. ‡ 3:5 „Jeruzalė [...] visa Judėja [...] visas kraštas prie Jordano“ – T. y. žmonės iš šitų vietovių. § 3:11 „žinoma“ – Arba „tiesa“, „gi“. * 3:11 „vandeniu“ – Gr. ἐν ὕδατι; arba „vandenyje“. † 3:11 „atgailavimo“ – Arba „apsigalvojimo“, t. y. persigalvojimo, dėl kurio keičiasi gyveniena. ‡ 3:12 „Jo“ – T. „kurio“.

sakydamas: „Man reikia būti tavo pakrikštytam, o tu ateini pas mane?“

¹⁵ Ir Jėzus atsakydamas jam tarė: „Leisk dabar, nes taip mums dera Šįvykdyti visą teisumą.“ Tada jis jam leido. ¹⁶ Ir kai jis buvo pakrikštytas, Jėzus tuoj pat ėjo aukštyti iš vandens; ir štai *jam atsivėrė dangūs, ir jis pamatė Dievo Dvasią nusileidžiančią kaip balandį ir nutupiančią ant jo; ¹⁷ ir štai balsas iš dangaus †prakalbo: „Šitas yra ‡mano mylimasis Sūnus, kuriuo gėriuosi.“

4

Velnius gundo Jėzų

¹ Tada Jėzus buvo Dvasios nuvestas į dykumą, kad būtų velnio gundomas. ² O išpasninkavęs keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, jis *ilgainiui išalko. ³ Ir gundytojas, atėjęs pas jį, tarė: „Jeigu tu esi Dievo Sūnus, įsakyk, kad šie akmenys pavirstų duona. ⁴ Bet jis atsakydamas tarė: „**Yra parašyta:** †*Žmogus gyvens ne vien duona, bet kiekvienu žodžiu, išeinančiu iš Dievo burnos.*“ ⁵ Tada velnias jį paima į šventąjį miestą ir pastato jį ant šventyklos ‡viršūnės ⁶ ir sako jam: „Jeigu tu esi Dievo Sūnus, meskis žemyn, nes yra parašyta: „Jis savo angelams įsakys apie tave, ir ant rankų jie nešios tave, kad niekada neužsigautum savo kojos į akmenį“. ⁷ Jėzus jam tarė: „Vėlgi yra parašyta: „Negundyk Viešpaties, savo Dievo“. ⁸ Iš naujo velnias paima jį į labai aukštą kalną ir parodo jam visas pasaulio karalystes bei jų šlovę ⁹ ir jam sako: §„Visa tai duosiu tau, jei parpuolęs pagarbinsi mane.“ ¹⁰ Tada Jėzus jam sako: „Eik šalin, Šėtone! Juk yra parašyta: „Garbink Viešpatį, savo Dievą, ir jam vienam tarnauk.“ ¹¹ Tada velnias jį palieka, ir štai atėjo angelai ir jam tarnavo.

Jėzus pradeda viešą tarnystę

¹² O išgirdęs, kad Jonas *įkalintas, Jėzus pasitraukė į Galilėją ¹³ ir, palikęs Nazaretą, jis atėjo ir apsigyveno Kapernaume, prie jūros, Zabulono ir Neftalio pakraščiuose,

§ 3:15 „įvykdyti“ – Arba „visą teisumą paversti tikrove“; gr. „išpildyti“, t. y. padaryti taip, kad pasiektų tikslą, normą, ribą. * 3:16 „jam“ – T. y. Jonui; plg. Jn 1:32-33. † 3:17 „prakalbo“ – T. „prakalbantis“, „sakantis“. ‡ 3:17 „mano mylimasis Sūnus“ – Arba „mano Sūnus, mylimasis“. * 4:2 „ilgainiui“ – Arba „pagaliau“, „vėliau“. † 4:4 Žr. Įst 8:3. Plg. Lk 4:4. ‡ 4:5 „viršūnės“ – Gr. „sparnelio“. § 4:9 „Visa tai“ – Gr. „Visus šiuos dalykus“. * 4:12 „įkalintas“ – Arba „suimtas“.

14 kad išsipildytų, kas buvo †pasakyta per pranašą Izaiją, ‡būtent: 15 **ŠZABULONO *KRAŠTAS IR NEFTALIO KRAŠTAS, PRIE JŪROS KELIO, ANAPUS JORDANO, KITATAUČIŲ GALILĖJA** – 16 žmonės, kurie sėdėjo tamsoje, išvydo didžią Šviesą, ir tiems, kurie sėdėjo mirties krašte ir šešėlyje, užtekėjo Šviesa“. 17 Nuo to laiko Jėzus pradėjo skelbti kaip šauklys sakydamas: „Atgailaukite, nes dangaus karalystė yra prisiartinusi!

Jėzus pašaukia pirmuosius mokytojus

18 Ir Jėzus, vaikščiodamas palei Galilėjos jūrą, pamatė du brolius – Simoną, vadinamą Petru, ir jo brolių Andriejų – metančius tinklą į jūrą; mat jie buvo žvejai. 19 Ir jis sako jiems: †„Sekite paskui mane, ir aš jus paversiu žmonių žvejais.“ 20 Ir jie tuojau paliko tinklus ir sekė paskui jį.

Jėzus Galilėjoje skelbia Karalystės Evangeliją ir išgydo žmones (nuo 22 eil.)

5

Jėzus moko ant kalno

1 Ir pamatęs minias jis užlipo į kalną; ir jam atsisėdus, prie jo priėjo jo mokytiniai. 2 Ir atvėręs savo burną, jis ėmė mokyti juos, sakydamas:

Palaiminimai

3 „Palaiminti tie, kurie yra *beturčiai dvasios atžvilgiu, nes jų yra dangaus karalystė. 4 Palaiminti tie, kurie liūdi, nes jie bus paguosti. 5 Palaiminti tie, kurie yra romūs, nes jie pavaldės žemei. 6 Palaiminti tie, kurie alksta ir trokšta teisumo, nes jie bus pasotinti. 7 Palaiminti tie, kurie yra gailėstingi, nes jie susilauks gailėstingumo. 8 Palaiminti tie, kurie yra tyraširdžiai, nes jie matys Dievą. 9 Palaiminti tie, kurie yra taikdariai, nes jie bus vadinami Dievo vaikais. 10 Palaiminti tie, kurie yra persekiojami dėl teisumo, nes jų yra dangaus karalystė. 11 **Esate palaiminti, kai dėl manęs jus †niekina ir persekioja, ir meluodami kalba apie jus visokį blogą posakį.** 12 **Džiaukitės ir džiūgaukite,**

† 4:14 „pasakyta“ – Arba „pasakyta autoritetingai“. ‡ 4:14 „būtent“ – T. „sakydamas“. § 4:15 „Zabulono [...]“ – Žr. Iz 9:1-2. * 4:15 „kraštas“ –

Arba „žemė“ (2 k.). † 4:19 „Sekite“ – Arba „Vaikščiokite“, „Eikite“. * 5:3 „beturčiai dvasios atžvilgiu“ – Gr. k. sandaros forma ta pati čia ir Mt 5:8 eilutėje, kur yra parašyta „tyraširdžiai“. Siekiant panašiai išversti, čia galėtų būti neologizmas „vargdvasiai“ ar panašiai. † 5:11 „niekina“ – Tas pats gr. žodis vartojamas Mt 11:20; Mt 27:44; Mk 15:32; Mk 16:14; Lk 6:22; Rom 15:3; I Tim 4:10; Jok 1:5; I Pt 4:14. Gali būti išverstas „užgauliojo“, „priekaištauti“, „sukelti gėdą“, „barti“, „koneveikti“.

nes didelis yra jūsų atlygis danguje, nes tokiu pat būdu jie persekiojo pirm jūsų *buvusius* pranašus.

Druska ir šviesa (nuo 13 eil.)

¹⁴ Jūs esate pasaulio šviesa. Neįmanoma nuslėpti miesto, pastatyto ant kalno. ¹⁵ Nebūna, kad žmonės uždega žiburį ir jį pastato po indu, bet į žibintuvą, ir jis šviečia visiems esantiems namuose. ¹⁶ Tešviečia jūsų šviesa žmonių aki-vaizdoje taip, kad jie matytų jūsų gerus darbus ir šlovintų jūsų Tėvą, kuris yra danguje.

Jėzus išpildo (įvykdo) Įstatymą ir Pranašų Šventraščius

¹⁷ „**Nemanykite, kad aš atėjau panaikinti Įstatymo ar Pranašų: aš atėjau ne panaikinti, bet išpildyti.** ¹⁸ **Nes iš tiesų sakau jums: kol dangus ir žemė nepraeis, nė vienas Šjotas, nė vienas *ženklelis jokių būdu neišnyks iš įstatymo, kol viskas išsipildys.**

Jėzaus mokymas pakelia kartelę

Apie neapykantą (nuo 21 eil.)

Apie nešvankias mintis

²⁷ „Jūs esate girdėję, kad buvo senolių pasakyta: „Nesvetimauk“. ²⁸ Bet aš jums sakau: kiekvienas, kuris žvelgia į moterį †taip, kad jos užsigeidžia, tas savo širdyje su ja jau svetimavo.

Apie santuokos nutraukimą (nuo 31 eil.)

Apie priesaikas ir tiesos pasakymą (nuo 33 eil.)

Apie meilę priešams (nuo 38 eil.)

⁴¹ Ir kas tik privers tave nueiti mylią, nueik su juo dvi. ⁴³ Jūs esate girdėję, kad buvo pasakyta: †„Mylėk savo artimą“ ir Š„nekęsk savo priešo“. ⁴⁴ Bet aš jums sakau: mylėkite savo priešus, laiminkite tuos, kurie jus keikia, darykite gera tiems, kurie jūsų nekenčia, ir melskitės už tuos, kurie jus *šmeižia ir jus persekioja, ⁴⁵ kad

‡ **5:17** „išpildyti“ – T. y. pasiekti / įgyvendinti Įstatymo ir Pranašų tikslą.

Š **5:18** „jotas“ – Gr. ἰώτα (iota). Gr. abecėlės aštunta raidė vadinasi „jota“. Toks pavadinimas paskolintas iš hbr. kalbos mažiausios raidės י (jod) pavadinimo. * **5:18** „ženklelis“ – Gr. κεραία (keraia). Šie ženkleliai gali būti žymenos prie raidžių, pvz. žyminčios balsius arba pateikiančios giedojimo nurodymus.

† **5:28** „taip, kad jos užsigeidžia“ – Gr. ≈ „į tą – geisti“; tokia sandara gali rodyti į (1) tikslą („tam, kad jos geistų“) arba (2) poveikį / pasekmę („kas išeina, kad jos geidžia“). Plg. gr. Mt 5:28; Mt 6:1; Mt 13:30; Mt 23:5; Mt 26:12; Mk 13:22; I Kor 12:7; II Kor 3:13; Ef 6:11; I Tes 2:9; II Tes 3:8; Jok 3:3.

‡ **5:43** „Mylėk savo artimą“ – Žr. Kun 19:18. Š **5:43** „nekęsk savo priešo“ –

Žmonių taip pasakyta, ne Dievo. Nėra tokios citatos ST. * **5:44** „jus šmeižia“ – Arba „jus niekina“; gal „piktai elgiasi su jumis“.

†pasirodytumėte esą savo danguje *esančio* Tėvo vaikai, nes jis padaro, kad jo saulė tekėtų †blogiesiems ir geriesiems ir siunčia lietu Šteisiesiems ir neteisiesiems. ⁴⁸ Tad būkite tobuli, kaip ir jūsų Tėvas, kuris danguje, yra tobulas.

6

Darykite gera laukdami atlygio vien iš Dievo

¹ „Saugokitės, kad nedarytumėte savo gailestingumo darbų žmonių akyse, kad būtumėte jų matomi, antraip neturite atlygio pas savo Tėvą danguje.

Melskitės šitaip laukdami atlygio vien iš Dievo

⁵ Ir kai meldiesi, nebūk kaip veidmainiai, nes jie mėgsta melstis stovėdami sinagogose ir gatvių kampuose, kad žmonėms pasirodytų. Iš tiesų sakau jums: jie turi savo atlygį. ⁶ Bet tu, kai meldiesi, įeik į savo kambarėlį ir užsirakinęs duris melskis savo Tėvui, kuris yra slaptoje, o tavo Tėvas, kuris mato slaptoje, atlygins tau viešai. ⁷ Bet kai meldžiatės, tuščiai nepakartokite, kaip svetimtikiai, nes jie galvoja, kad jie bus išgirsti dėl jų gausaus kalbėjimo. ⁸ Todėl nebūkite kaip jie, nes jūsų Tėvas žino, *ko jums reikia prieš jums prašant jo. ⁹ Todėl melskitės šitaip: „Tėve mūsų, kuris esi danguje, tebūna šventu laikomas tavo vardas. ¹⁰ Teateina tavo karalystė. Teįvyksta tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje. ¹¹ Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien ¹² ir atleisk mums mūsų skolas, kaip ir mes atleidžiame savo skolininkams. ¹³ Ir †nevesk mūsų į pagundą, bet išvaduok mus nuo †blogio; nes tavo yra karalystė, galybė ir šlovė amžinai. Amen.

¹⁴ Nes jeigu jūs atleisite žmonėms jų nusižengimus, tai ir jūsų dangiškasis Tėvas jums atleis, ¹⁵ bet jeigu neatleisite

† 5:45 „pasirodytumėte esą“ – Arba „būtumėte“, bet gr. žodis γίνομαι (gínomai) čia turi pagrindinio vertimo reikšmę; plg. Jn 15:8. ‡ 5:45

„blogiesiems ir geriesiems“ – T. „ant blogųjų ir gerųjų“. § 5:45 „teisiesiems ir neteisiesiems“ – T. „ant teisiųjų ir neteisiųjų“. * 6:8 „ko“ – gr. dgs; arba „kurių dalykų“.

† 6:13 „nevesk mūsų į pagundą“ – Arba „mūsų nevesk į pagundos galią“, t. y. duok jėgos, kad pagundymo metu netaptume pagundos įkaitu, t. y. kad nenusidėtume, kitaip tariant, „mūsų neatiduok pagundymui“, „neleisk, kad pagunda pagautų mus“. Laiško galatams 6:1 moko, kad būti pagautas nusižengime yra tas pats, kaip būti sugundytas. Visi eina į pagundymą (nuodėmės yra siūlomos visiems), bet eiti į pagundą yra kas kita, ir reiškia pasiduoti nuodėmei. Plg. I Tim 6:9. Ten „įpulti į pagundą“ nereiškia patirti pagundymą, bet pasiduoti tai nuodėmei, kuri yra siūloma pagundymo metu.

‡ 6:13 „blogio“ – Arba „pikto“. Gr. žodžio forma leidžia versti ir „blogojo“, „piktojo“, bet daugybė senųjų įvairių kalbų vertimai nepritaria tam.

žmonėms jų nusižengimų, tai nė jūsų Tėvas neatleis jūsų nusižengimų.

Pasninkaukite šitaip laukdami atlygio vien iš Dievo (nuo 16 eil)

Kur lobis, ten širdis

¹⁹ Nekraukite sau lobių žemėje, kur kandys ir rūdys sugadina, ir kur vagys įsilaužia ir vagia, ²⁰ bet kraukite sau lobius danguje, kur nei kandys, nei rūdys nesugadina, ir kur vagys neįsilaužia ir nevagia, ²¹ nes kur yra jūsų lobis, ten bus ir jūsų širdis.

²² Kūno šviesa yra akis, todėl jei tavo akis Šsveika, *visas tavo kūnas bus pilnas šviesos. ²³ Bet jeigu tavo akis bloga, visas tavo kūnas bus pilnas tamsos. Taigi jeigu tavyje esanti šviesa yra tamsa, tai kokia †baisi toji tamsa!

²⁴ Niekam neįmanoma tarnauti dviem šeimininkams, nes jis arba vieno nekęs, o kitą mylės, arba jis vieno tvirtai laikysis, o kitą nieku vers. Jums neįmanoma tarnauti Dievui ir †mamonai.

Dievas yra aprūpintojas, todėl nesirūpinkite, bet ieškokite Jo karalystės (nuo 25 eil)

²⁶ Įsižiūrėkite į padangių paukščius: nei jie sėja, nei pjauna, nei į klėtis krauna, o jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina. Argi jūs nesate daug vertesni už juos?

²⁷ ³⁰ Taigi, jei Dievas taip aprenkia lauko žolę, kuri šiandien yra, o rytoj įmetama į krosnį, ar jis ne kur kas labiau aprens jus, o mažatikiai?

³¹ Todėl nesirūpinkite Šir nesakykite: „Ką valgysime?“ arba: „Ką gersime?“ arba: „Kuo apsirengsime?“ ³² Nes viso to geidžia *svetimtikiai; juk jūsų dangiškasis Tėvas žino, kad jums reikia viso to. ³³ Bet pirma ieškokite Dievo karalystės ir jo teismo, ir visa tai bus jums pridėta.

7

Išmesk rąstą iš savo akies

Š 6:22 „sveika“ – Arba „gera“; žydams žmogus žiūrėjo geromis akimis, jeigu jis buvo dosnus, nesavanaudiškas. * 6:22 „visas tavo kūnas bus pilnas šviesos“ – Arba „tavo kūnas bus visiškai apšviestas / švytintis / šviečiantis“. † 6:23 „baisi“ – T. „didi“. ‡ 6:24 „mamonai“ – T. y. turtui, pinigams, vertinamiems daiktams. § 6:31 „ir nesakykite“ – T. „sakydami“. * 6:32 „svetimtikiai“ – Gr. „ethnos“, t. y. „tautos“, „kitataučiai“, „nežydai“, „svetimtaučiai“, kai rodoma į tautybę. Kartais vartojamas ne etnine prasme, tada „ethnos“ rodo į žmonių grupės kitokiškumą Dievo žmonių atžvilgiu, t. y. kad nesilaiko Dievo normų.

¹ „Neteiskite, kad nebūtumėte teisiame, ² nes kokių teismu teisiate, tokiu būsite teisiame, ir kokių saiku seikite, tokiu jums bus atseikėta. ³ Ir kodėl žiūri į *krislą savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savojoje akyje?! ⁴ Arba kaip gali sakyti savo broliui: ‚Leisk man išimti krislą iš tavo akies‘, o štai rąstas tavo akyje?! ⁵ Veidmainy, pirma išmesk rąstą iš savo akies, o paskui aiškiai žiūrėsi tam tikslui, kad išmestum krislą iš savo brolio akies.

Nemeskite perlų kiaulėms

Melskitės be paliovos

⁷ †**Vis prašykite, ir bus jums duota; vis ieškokite, ir surasite; vis belskite, ir bus jums atidaryta.** ⁸ Nes kiekvienas prašantysis gauna ir ieškantysis randa, taip pat beldžiančiajam bus atidaryta.

Aukso taisyklė

Įeikite pro ankštus vartus

¹³ Įeikite pro ankštus vartus todėl, kad platūs yra vartai ir erdvus yra kelias, kuris veda į pražūtį, ir daug yra pro juos einančių, ¹⁴ ir todėl, kad ankšti yra vartai ir siauras yra kelias, kuris veda į šgyvenimą, ir nedaug yra *juos surandančių.

Saugokitės melagingų pranašų (nuo 15 eil)

¹⁷ **Taip ir kiekvienas †geras medis duoda †gerus vaisius, bet netikęs medis duoda blogus vaisius.** ¹⁸ †**Geras medis negali duoti blogų vaisių, nei netikęs medis negali duoti *gerų vaisių.** ¹⁹ Kiekvienas medis, kuris neduoda †gerų vaisių, yra nukertamas ir įmetamas į ugnį. ²⁰ **Taigi juos pažinsite iš jų vaisių.** ²³ **Ir tada jiems pareikšiu: ‚Aš niekada jūsų nepažinojau. Pasitraukite nuo manęs jūs, kurie darote įstatymo pažeidimą.‘ “**

* **7:3** „krislą“ – Gr. žodis κάρφος (karfos) rodo į sausą virbą, šaudelį. † **7:5** „tam tikslui, kad“ – Gr. bendraties sandara, kuris rodo į tikslą arba pasekmę. † **7:7** „Vis“ (3 k.) – Gr. veiksmazodžio forma rodo į besitęsiantį veiksmą. Žodžis „vis“ (visada) nėra visiškai tikslus, nes veiksmas nėra pastovus, bet yra būdas rodyti imperfekto veiksmo rūšį. § **7:14** „gyvenimą“ – Arba „gyvybę“. * **7:14** „juos“ – T. y. ankštus vartus. Gr. k. įvardis yra vns., kaip ir gr. k. žodžiai πύλη (vartai), ὁδός (kelias) ir ἀπώλειαν (pražūtis). Laikoma, kad įvardis rodo šioje eilutėje į žodį „vartus“ taip, kaip 13 eilutėje, kurioje veiksmazodis reiškia „eiti pro“ arba „įeiti“ ir greičiausiai rodo į vartus. † **7:17** „geras“ – Gr. ἀγαθός (agathos); gal „naudingas“. † **7:17** „gerus“ – Gr. καλός (kalos); gal „akivaizdžiai gerus“ § **7:18** „Geras“ – Gr. ἀγαθός (agathos); gal „Naudingas“. * **7:18** „gerų“ – Gr. καλός (kalos); gal „akivaizdžiai gerų“. † **7:19** „gerų“ – Gr. καλός (kalos); gal „akivaizdžiai gerų“.

24 Taigi kiekvienas, kas tik klauso šitų mano žodžių ir juos vykdo, – aš jį prilyginsiu išmintingam vyrui, kuris pastatė savo namą ant uolos; 25 ir lijo lietus, ir užėjo potvyniai, ir pūtė vėjai, ir daužėsi į tą namą; o jis nenugriuvo, nes jo pamatai buvo pastatyti ant uolos. 26 Ir kiekvienas, kuris klauso šitų mano žodžių ir jų nevykdo, bus prilygintas kvailam vyrui, kuris pastatė savo namą ant smėlio; 27 ir lijo lietus, ir užėjo potvyniai, ir pūtė vėjai, ir daužėsi į tą namą; o jis sugriuvo, ir jo griuvimas buvo smarkus.“ 29 nes jis juos mokė kaip turintis įgaliojimą, o ne kaip raštininkai.

8

1 Kai jis leidosi nuo kalno, didelės minios sekė paskui jį. 2 Ir štai atėjo raupsuotasis ir *garbino jį, sakydamas: „Viešpatie, jei tu nori, esi pajėgus mane †padaryti švarų.“ 3 Ir ištiesęs ranką Jėzus palietė jį sakydamas: „Noriu, †būk švarus.“ Ir tuojau jo raupsai buvo nuvalyti. 4 Ir Jėzus jam sako: „Žiūrėk, niekam nepasakok, bet eik, pasirodyk kunigui ir paaukok Šdovaną, kurią Mozė įsakė, kad jiems *tai būtų* liudijimas. 9 Nes aš esu žmogus *pavaldinys, turintis sau pavaldžių kareivių, ir sakau †vienam: „Eik!“ – ir jis eina, ir kitam: „Ateik!“ – ir jis ateina, ir savo tarnui: „Padaryk tai!“ – ir jis daro.“ 13 Ir Jėzus tarė šimtininkui: „Eik, teįvyksta tau, kaip tikėjai!“ Ir jo tarnas buvo išgydytas tą pačią valandą.

14 Ir atėjęs į Petro namus, Jėzus pamatė jo žmonos motiną gulinčią ir karščiuojančią. 15 Ir jis palietė jos ranką, ir karštligė pasitraukė nuo jos, ir ji atsikėlė ir jiems patarnavo. 17 kad išsipildytų, kas buvo †pasakyta per pranašą ŠIzaiją, *būtent: „Jis užnešė mūsų negalias ir nešiojo mūsų ligas“.

18 Matydamas dideles minias aplink save, Jėzus įsakė pasitraukti į kitą pusę. 19 O priėjęs vienas raštininkas tarė jam: „Mokytojau, aš seksiu paskui tave, kur tik tu eisi!“ 20 Ir Jėzus jam sako: „Lapės turi urvus ir padangės paukščiai lizdus, bet Žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti.“ 21 O kitas iš jo mokytinių jam tarė: „Viešpatie, leisk man pirmiau pareiti ir palaidoti savo tėvą.“ 22 Bet Jėzus jam tarė: „Sek paskui mane ir palik mirusiems laidoti savo mirusius.“

‡ 7:29 „įgaliojimą“ – Arba „teisę spręsti“, „teisę mokyti Dievo tiesų. * 8:2 „garbino“ – Arba „sukniubo garbindamas“. † 8:2 „padaryti švarų“ – Arba „nuvalyti“. ‡ 8:3 „būk švarus“ – Arba „būk nuvalytas“. § 8:4 „dovaną“ – Arba „atnašą“. * 8:9 „pavaldinys“ – T. „po valdžia“, t. y. „atsakingas įgaliotajam“. † 8:9 „vienam“ – T. „tam“. ‡ 8:17 „pasakyta“ – Arba „pasakyta autoritetingai“. § 8:17 „Izaiją“ – Gr. Ἡσαΐας (Hesaias). * 8:17 „būtent“ – T. „sakydamas“.

²³ Ir jam įlipęs į valtį, jo mokytiniai nusekė paskui jį. ²⁴ Ir štai pakilo jūroje didžiulė audra taip, kad bangos paslėpė valtį. Bet jis miegojo. ²⁵ O priėjęs jo mokytiniai pažadino jį, sakydami: „Viešpatie, išgelbėk mus! Žūstame!“ ²⁶ Ir jis sako jiems: „Kodėl jūs esate bailūs, mažatikiai?“ Tada atsikėlęs, jis sudraudė vėjus bei jūrą, ir pasidarė visiškai ramu. ²⁷ Bet žmonės stebėjosi, sakydami: †„Kas tai *per žmogus*, kad netgi vėjai ir jūra jo klauso!?“

²⁸ Ir kai jis atvyko į kitą pusę, į gergeziečių kraštą, jį pasitiko du velnių apsėstieji išeidami iš Škapų; jie buvo tokie labai *smurtingi, kad niekas negalėjo praeiti anuo keliu. ²⁹ Ir štai jie šaukė, sakydami: „Kas mums ir tau *bendro*, Jėzau, Dievo Sūnau? Ar čia atėjai pirma laiko mūsų kankinti?“ ³⁰ O toli nuo jų buvo †gausi besiganančių kiaulių banda. ³¹ Tad velniai maldavo jį, sakydami: „Jeigu mus išvarai, tai leisk mums †pasitraukti į kiaulių bandą.“ ³² Ir jis jiems tarė: „Eikite!“ Ir išėję jie pasitraukė į kiaulių bandą. Ir štai visa kiaulių banda metėsi nuo skardžio į jūrą ir nugaišo vandenyse. ³³ O tie, kurie jas ganė, pabėgo ir nuėję į miestą, viską išpasakojo, įskaitant štai, kas atsitiko velnių apsėstiesiems. ³⁴ Ir štai visas miestas išėjo Jėzaus pasitikti ir, kai jie pamatė jį, maldavo, kad jis paliktų jų *pakraščius.

9

¹ Ir įlipęs į valtį, jis perplaukė ir atvyko į *savąjį miestą. ⁶ Bet kad žinotumėte, jog Žmogaus Sūnus turi žemėje †valdymo galią nuodėmėms atleisti – tada jis tarė sergančiam paralyžiui – kelkis, pasiimk savo gultą ir eik į savo namus.“ ⁷ Ir atsikėlęs jis nuėjo į savo namus.

⁹ Ir iš ten eidamas toliau Jėzus pamatė muitinėje sėdintį žmogų, vardu Matą, ir jis jam sako: „Sek paskui mane!“ Ir jis atsikėlęs sekė paskui jį.

¹⁸ Jam tuos dalykus bekalbant jiems, štai †tam tikras valdytojas atėjęs garbino jį, sakydamas: „Ką tik mirė mano duktė, bet ateik ir uždėk ant jos savo ranką, ir ji gyvens.“ ¹⁹ Ir atsikėlęs Jėzus nusekė paskui jį, taip pat ir

† **8:26** „visiškai ramu“ – T. „visiška ramybė“ arba „visiška tyla“. † **8:27** „Kas tai *per žmogus*“ – T. „Koks tai *žmogus*“ arba „Kokios rūšies šis *žmogus*“.

Š **8:28** „kapų“ – Arba „kapinių rūšių“, „laidojimo rūšių“. * **8:28** „smurtingi“ – Arba „pavojingi“. † **8:30** „gausi besiganančių kiaulių banda“ t. „besigananti daugybės kiaulių banda“.

† **8:31** „pasitraukti“ – Arba „išeiti“. Š **8:33** „tai, kas atsitiko velnių apsėstiesiems“ t. „apsėstųjų *patirtus* dalykus“.

* **8:34** „pakraščius“ – Arba „paribius“, „pasienio vietas“. * **9:1** „savąjį miestą“ – Žr. Mk 2:1. † **9:6** „valdymo galią“ – Arba „teisę“, „valdžią“, „įgaliojimą“. † **9:18** „tam tikras“ – Arba „vienas“.

jo mokytiniai. ²⁰ Ir štai moteris, dvylika metų serganti kraujoplūdžiu, prisiartino iš paskos ir palietė jo drabužio kutą. ²¹ Mat ji *pati* sau kalbėjo: „Jeigu tik paliesiu jo drabužį, būsiu Šišgydyta.“ ²² O Jėzus atsigręžęs ir ją pamatęs, tarė: „Drąsos, dukterie! Tavo tikėjimas tave *išgydė.“ Ir nuo tos valandos moteris †buvo išgydyta. ²³ Ir Jėzus atėjęs į valdytojo namus ir pamatęs vamzdininkus ir triukšmaujančią minią, ²⁴ tarė jiems: „Pasitraukite, nes mergaitė ne mirusi, bet miega.“ Ir jie išjuokė ją. ²⁵ O kai minia buvo išvaryta, jis įėjęs *vidun* †paėmė mergaitę už rankos, ir ji atsikėlė. ²⁶ Ir Šgarsas apie tai pasklido po visą tą kraštą.

²⁷ Ir Jėzui išeinant iš ten, du aklieji sekė paskui ją šaukdami ir sakydami: „Dovydo Sūnau, pasigailėk mūsų!“ ²⁸ O jam įėjus į namus, aklieji priėjo prie jo, ir Jėzus sako jiems: „**Ar tikite, kad aš pajėgiu tai padaryti?**“ Jie sako jam: „Taip, Viešpatie.“ ²⁹ Tada jis palietė jų akis, sakydamas: „**Teįvyksta jums pagal jūsų tikėjimą.**“ ³⁰ Ir jų akys atsivėrė; ir Jėzus juos prigrasė, sakydamas: „Žiūrėkite, **kad* niekas nesužinotų!“ ³¹ Bet išėję jie paskleidė garsą apie ją po visą tą kraštą. ³² Ir jiems išeinant, štai jie atvedė pas ją žmogų, *kuris buvo* nebylus ir velnio apsėstas. ³³ Ir kai velnias buvo išvarytas, nebylys prakalbo. Ir minios stebėjosi, sakydamos: „Taip dar niekada nebuvo matyta Izraelyje!“ ³⁴ Bet fariziejai tarė: „Jis išvarinėja velnius per velnių kunigaikštį.“ ³⁸ todėl melskite pjūties Viešpatį, kad jis varytų darbininkų į savo pjūtį.“

10

⁴ Simonas Kanaanietis ir Judas Iskarijotas, kuris ir išdavė ją. ⁸ Išgydykite ligonius, apvalykite raupsuotus, prikeltite mirusius, išvarkite velnius. *Dovanai gavote, dovanai duokite. ¹⁵ Iš tiesų sakau jums: teismo dieną Sodomos ir Gomoros šaliai bus pakenčiamiau negu tam miestui.

¹⁶ Štai aš išsiunčiu jus kaip avis tarp vilkų; tad būkite gudrūs kaip gyvatės ir †nekalti kaip balandžiai. ²² Ir dėl mano vardo visi nekės jūsų; bet būtent tas, kuris išters iki

§ 9:21 „išgydyta“ - Arba „išgelbėta“. * 9:22 „išgydė“ - Arba „išgelbėjo“. † 9:22 „buvo išgydyta“ - „buvo išgelbėta“. ‡ 9:25 „paėmė mergaitę už rankos, ir ją“ t. „paėmė jos ranką ir mergaitę“. § 9:26 „garsas apie tai“ t. „šis garsas“. * 9:30 „*kad* niekas nesužinotų!“ - Arba „tegul nesužino nė vienas!“ * 10:8 „Dovanai“, „dovanai“ - Arba „nemokamai“, kaip II Kor 11:7, II Tes 3:8. † 10:16 „nekalti“ - T. y. be nuodėmingų „priemaišų“, charakterio atžvilgiu vientisi. Gr. žodis ἀκέραιος (akeraios) vartojamas NT tik čia, Rom 16:19, ir Flp 2:15.

galo, bus išgelbėtas. ²⁸ Ir nebijokite tų, kurie užmuša kūną, bet negali užmušti sielos; o verčiau bijokite to, kuris gali pražudyti ir sielą, ir kūną †pragare. ³² Taigi kiekvienas, kas tik mane išpažins žmonių akivaizdoje, tą ir aš išpažinsiu savo Tėvo, kuris yra danguje, akivaizdoje. ³³ O bet kas, kuris manęs išsižadės žmonių akivaizdoje, to ir aš išsižadėsiu savo Danguje esančio Tėvo akivaizdoje. ³⁹ Kas atrandęs savo Ūgyvybę, tas ją pražudys, o kas pražudęs savo gyvybę dėl manęs, tas ją atras.

11

⁶ Ir yra palaimintas kas tik *nepasipiktins manimi.“ ¹⁰ Nes jis yra tasai, apie kurį yra parašyta: Štai aš siunčiu pirma tavo veido savo pasiuntinį, kuris paruos tau kelią pirma tavęs. ¹⁹ Atėjo Žmogaus Sūnus, valgantis ir geriantis, ir jie sako: „Štai žmogus rijūnas ir vyno gėrūnas, muitininkų ir nusidėjėlių draugas! Bet jos vaikai išmintį †išteisina.“ ²⁰ Tada jis pradėjo †priekaištauti miestams, kuriuose buvo padaryta daugumas jo galingų antgamtinių veiksmy, kadangi jie neatgailavo: ²¹ „**Vargas tau, Chorazine! Vargas tau, Betsaida! Nes jeigu galingi antgamtiniai veiksmai, kurie buvo padaryti jummyse, būtų buvę padaryti Tyre ir Sidone, jie seniai būtų atgailavę ašutinėje ir pelenuose.** ²² **Vis dėlto jums sakau: teismo dieną Tyrui ir Sidonui bus pakenčiamiau negu jums!** ²⁴ Bet aš sakau jums, kad teismo dieną Sodomos šaliai bus pakenčiamiau negu tau.“ ²⁸ Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir nešate sunkias naštas, ir aš jums suteiksiu poilsį. ²⁹ Imkite ant savęs mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies, ir jūs rasite savo sieloms poilsį, – ³⁰ nes mano jungas Ššvelnus ir mano našta yra lengva.

12

⁸ Nes Žmogaus Sūnus yra ir šabo Viešpats.“ ¹⁷ kad išsipildytų, kas buvo *pasakyta per pranašą †Izaiją,

‡ 10:28 „pragare“ – Gr. „gehenoje“. § 10:39 „gyvybę“ – Gr. ψυχή (psūche); arba „sielą“ (2 k.). * 11:6 „nepasipiktins“ – Arba „nebus suklypdytas“. † 11:19 „išteisina“ t. y., „tvirtina (skelbia) esant nekaltintiną (nepeiktiną), t. y. teisią, padėtį užimančia“. ‡ 11:20 „priekaištauti“ – Tas pats gr. žodis vartojamas Mt 5:11; Mt 27:44; Mk 15:32; Mk 16:14; Lk 6:22; Rom 15:3; I Tim 4:10; Jok 1:5; I Pt 4:14. Gali būti išverstas „niekinti“, „sukelti gėdą“, „barti“, „koneveikti“. § 11:30 „švelnus“ – Arba „malonus“. * 12:17 „pasakyta“ – Arba „pasakyta autoritetingai“. † 12:17 „Izaiją“ – Gr. Ἡσαΐας (Hesaias).

‡būtent: ¹⁸ Štai mano *Tarnas, kurį aš išrinkau, mano mylimasis, kuriuo gėrisi mano siela. Ant Jo uždėsiu savo Dvasią, ir jis praneš kitataučiams †teisingumą. ²⁰ ‡Jis nenulauš lūžusios nendrės ir neužgesins gruzdančio dagčio, Škol neišsiųs teisingumo į pergale. ²¹ IR KITATAUČIAI SUDĖS VILTIS Į JO VARDĄ.

²² Tada pas jį atvedė aklą ir nebylų velnio apsėstą žmogų; ir jis išgydė jį taip, kad aklas ir nebylus žmogus ir kalbėjo ir regėjo. ²³ Ir visos minios netvėre iš nuostabos ir sakė: „Nejaugi šis nėra Dovydo sūnus?!“ ²⁴ Bet tai išgirdę, fariziejai sakė: „Šitas išvarinėja velnius ne kitaip, kaip tik velnių valdovu Belzebulu.“ ²⁵ Ir Jėzus, žinodamas jų mintis, tarė jiems: „Kiekviena karalystė, suskilusi priešingai sau, nusiaubiama, ir joks miestas ar *jokie namai, suskilę priešingai sau, neišstovės. ²⁶ Ir jeigu Šėtonas išvarinėja Šėtoną, tai jis yra susiskaldęs priešingai sau. Tai kaipgi išstovės jo karalystė? ²⁷ Ir jeigu aš išvarinėju velnius Belzebulu, tai kuo juos išvarinėja jūsų vaikai?! Todėl jie bus jūsų teisėjai. ²⁸ Bet jeigu aš išvarinėju velnius Dievo Dvasia, tai †pas jus yra atėjusi Dievo karalystė. ²⁹ Arba kaipgi gali kas įeiti į ‡galiūno namus ir išplėsti jo daiktus, jeigu jis pirma nebus surišęs galiūno? Jis išplėš jo namus tik tada. ³⁰ Kas ne su manimi, tas prieš mane, ir kas su manimi nerenka, tas Šišvaiko. ³¹ Todėl sakau jums: visokia nuodėmė ir piktžodžiavimas bus žmonėms atleisti, bet piktžodžiavimas Šventajai Dvasiai nebus žmonėms atleistas. ³⁷ Nes pagal savo žodžius būsi išteisintas ir pagal savo žodžius būsi pasmerktas.“

³⁸ Tada kai kurie iš raštininkų ir fariziejų atsakė, tardami: „Mokytojau, mes norėtume pamatyti ženklą iš tavęs.“ ³⁹ Bet jis atsakydamas tarė jiems: „Nelaba ir svetimaujanti karta *geidžia ženklą, bet nebus jai duota kito ženklą, kaip tik pranašo Jonos ženklas, ⁴⁰ nes kaip Jona buvo tris dienas ir tris naktis didelio vandens gyvūno pilve, taip ir Žmogaus

‡ 12:17 „būtent“ – T. „sakydamas“. § 12:18 „Štai [...]“ – Žr. Iz 42:1. * 12:18 „Tarnas“ – Gr. žodis παῖς (país) gali būti išverstas ir žodžiais „vaikas“ ar „sūnus“. Čia dėl cituojamo ST teksto, nėra abejonės, kuriuo žodžiu išversti. Žodis παῖς NT nurodo į Viešpatį Jėzų tik čia ir Apd 3:13, 26; 4:27, 30. ST Jehovos Tarnas dar minimas Iz 48:20, 52:13, 53:11. † 12:18 „teisingumą“ – Gal. „teisumo reglamentą“, t. y. kaip įgyti teisumą. ‡ 12:20 „Jis [...]“ – Žr. Iz 42:3. § 12:20 „kol neišsiųs“ – Arba „iki tol, kol išsiųs“. * 12:25 „jokie namai“ – Arba „jokia šeimyna“. † 12:28 „pas jus“ t. „ant jūsų“. ‡ 12:29 „galiūno“ (2 k.) – Arba „stipruolio“. § 12:30 „išvaiko“ – Arba „išsklaido“, „barsto“; plg. Prd 49:10 (Mesijas surenka žmones.), Jn 10:12. * 12:39 „geidžia“ – Arba „ieško“, „reikalauja“.

Sūnus bus tris dienas ir tris naktis žemės širdyje. ⁴¹ Žmonės nineviečiai kelsis drauge su šia karta teisme ir ją pasmerks, nes jie atgailavo dėl Jonos šaukliško skelbimo, o štai čia už Joną yra kas didesnis!

13

¹⁸ Taigi jūs pasiklausykite palyginimo apie sėjėją. ⁵⁵ Argi šis ne *dailidės sūnus? Argi jo motina nevadinama Marija? O jo broliai – Jokūbas ir Jozė, ir Simonas, ir Judas? ⁵⁶ Ir jo seserys, argi ne jos visos su mumis? Tad iš kur šitam visi šie dalykai?!“ ⁵⁷ Ir jie †pasipiktino juo. Bet Jėzus jiems tarė: „Pranašas nebūna be pagarbos *niekur kitur*, tik savo tėviškėje ir savo namuose. ⁵⁸ Ir jis ten nepadarė daug galingų antgamtinių veikslių dėl jų netikėjimo.

14

²² Ir tuoj pat Jėzus privertė savo mokytojus lipti į valtį ir pirma jo plaukti į kitą pusę, kol jis atleisias minias. ²³ Ir, atleidęs minias, jis užlipo į kalną melstis atskirai. Ir, atėjęs vakarui, jis buvo ten vienas. ²⁴ Bet valtis jau buvo jūros viduryje, blaškoma bangų, nes vėjas buvo priešingas. ²⁵ Ir per ketvirtą nakties sargybą Jėzus ėjo pas juos vaikščiodamas jūros paviršiumi. ²⁶ Ir kai mokytojiniai pamatė jį vaikščiojantį jūros paviršiumi, jie krūptelėjo ir sakė: „Tai šmėkla!“ ir iš baimės jie ėmė šaukti. ²⁷ Bet Jėzus tuojau jiems tarė, sakydamas: „*Drąsos! Tai aš. Nebijokite!“ ²⁸ Ir Petras jam atsakydamas tarė: „Viešpatie, jei tai tu, liepk man eiti pas tave vandens paviršiumi.“ ²⁹ O jis tarė: „Ateik.“ †Tai išlipęs iš valtys, Petras vaikščiojo vandens paviršiumi, kad nueitų pas Jėzų. ³⁰ Bet matydamas smarkų vėją, jis nusigando ir, pradėjęs skęsti, sušuko, sakydamas: „Viešpatie, išgelbėk mane!“ ³¹ Ir tuojau ištiesęs ranką, Jėzus nutvėrė jį bei jam tarė: „O mažatiki, ko suabejojai?!“ ³² Ir jiems įlipus į valtį, vėjas nurimo. ³³ Tuomet tie, kurie buvo valtyje, prisiartinę pagarbino jį, sakydami: „Tikrai tu esi Dievo Sūnus!“

15

² „Kodėl tavo mokytojiniai laužo prosenių tradiciją? Nes jie nesimazgoja rankų, kai valgo duoną.“ ⁹ bet

* **13:55** „dailidės“ – Arba „amatininko“. Didelė tikimybė, kad toks amatininkas gamindavo plūgus ir jungus. Kartais gr. žodis τέκτων (tekton) ne NT rodo į kalvį. Toks žmogus turėjo būti įgudęs meistras. † **13:57** „pasipiktino juo“ – Arba „suklupo dėl jo“. * **14:27** „Drąsos“ – T. „Būkite drąsūs“. † **14:29** „Tai“ – Arba „Ir“, „O“.

niekais *jie mane garbina, mokydami žmonių priesakų *lyg ipareigojančių* mokslų“¹². Tada atėjo jo mokytiniai ir jam pasakė: „Ar žinai, kad fariziejai, išgirdę tą pasakymą, †pasipiktino?“¹³ Bet jis atsakydamas tarė: „Kiekvienas augalas, kurio nesodino mano dangiškasis Tėvas, bus išrautas.¹⁸ Bet tie dalykai, kurie išeina iš burnos, išlenda iš širdies, ir šie suteršia žmogų.¹⁹ Nes iš širdies išeina blogos mintys, žmogžudystės, svetimavimai, paleistuvystės, vagystės, melagingi liudijimai, †piktžodžiavimai.²⁰ **Šitie yra tie dalykai**, kurie suteršia žmogų, bet valgymas nemazgotomis rankomis žmogaus nesuteršia.“

²¹ ŠTada Jėzus išėjo iš ten ir pasitraukė į Tyro ir Sidono *regioną.²² Ir štai moteris kanaanietė iš tų †pakraštų išėjusi šaukė jam, sakydama: „Pasigailėk manęs, o Viešpatie, Dovydo Sūnau! Mano dukrą baisiai †apsėda Švelnias!²³ Bet jis neatsakė jai nė žodžio. Ir priėję jo mokytiniai prašinėjo jį, sakydami: „Išsiųsk ją, nes ji šaukia mums iš paskos!“²⁴ Bet jis atsakydamas tarė: „Aš esu siųstas tik pas pražuvusias Izraelio namų avis.“²⁵ Tada ji priėjusi jį garbino, tardama: „Viešpatie, padėk man!“²⁶ Bet jis atsakydamas tarė: „Nėra gerai imti vaikų duoną ir mesti šunychiams.“²⁷ O ji tarė: „Taip, Viešpatie. Tačiau ir šunychiai ėda trupinius, kurie krenta nuo jų šeimininkų stalo.“²⁸ Tada Jėzus atsakydamas tarė jai: „O moterie, didis tavo tikėjimas! Teįvyksta tau, kaip tu nori.“ Ir tą pačią valandą jos dukra buvo išgydyta.

²⁹ Ir iš ten išėjęs, Jėzus atvyko prie Galilėjos jūros, ir užkopęs ant *kalno, ten sėdėjo.³⁰ Ir atėjo pas jį didžiulės minios, †atsigabendamos su savimi raišų, aklų, nebylių, †neturinčių kūno dalių ir daugelį kitokių, ir juos padėjo prie Jėzaus kojų, o jis juos išgydė.³¹ Pasekmė ta, kad minios stebėjosi, matydama nebylius kalbančius, šneturinčius kūno dalių sveikus, raišus vaikščiojančius ir aklius reginčius, ir šlovino Izraelio Dievą.³² Tada, susišaukęs savo mokytinius, Jėzus tarė: „Mane apima

* 15:9 „jie mane garbina“ – Iz 29:13 tai yra „jų baimė manęs“, t. y. kaip jie išreiškė savo tariamą baimę Dievui. † 15:12 „pasipiktino“ – Arba „suklupo“.

‡ 15:19 „piktžodžiavimai“ – Arba „šmeižtai“. Š 15:21 „Tada Jėzus išėjo iš ten ir“ – Arba „Ir iš ten išėjęs, Jėzus“.

* 15:21 „regioną“ t. „dalis“ (dgs.). † 15:22 „pakraštų“ – Arba „paribių“, „pasienio vietos“. ‡ 15:22 „apsėda velnias“ – Arba „užvaldo“; gr. žodis panašus į „yra velniazuota“, „yra demonizuota“.

Š 15:22 „velnias“ – Arba „velniai“, „demonas“, „demonai“. * 15:29 „kalno“ – plg. Mt 14:23; Mt 28:20. † 15:30 „atsigabendamos“ – Arba „turėdamos“.

‡ 15:30 „neturinčių kūno dalių“ – Arba „luošiu“; žr. Mt 15:31, 18:8; Mk 9:43.

Š 15:31 „neturinčius kūno dalių“ – Arba „luošius“; žr. Mt 15:30, 18:8; Mk 9:43.

gailėstis dėl minios, nes jau tris dienas jie pasilieka su manimi ir neturi ko valgyti, ir nenoriu paleisti jų alkanų, kad jie nenuilstų kelyje. ³³ Ir jo mokytiniai jam sako: „Iš kur mums *imti* dykumoje tiek daug duonos, kad *ji* pasotintų tokią didžiulę minią? ³⁴ Ir Jėzus jiems sako: „Kiek jūs turite kepalų? Ir jie tarė: „Septynis ir kelias žuvelės. ³⁵ Ir jis įsakė miniai *susėsti ant žemės ³⁶ ir paėmęs septynis kepalus ir žuvis ir padėkojęs, jis laužė ir davė savo mokytiniams, o mokytiniai – miniai. ³⁷ Ir jie visi valgė ir pasisotino; ir pririnko pertekusių †gabalų ‡gabalų septynias †pilnas pintines. ³⁸ O valgančiųjų buvo keturi tūkstančiai vyrų, Šneskaitant moterų ir vaikų. ³⁹ Ir paleidęs minias, jis ėlipo į valtį ir atvyko į Magdalos pakraščius.

16

¹⁵ Jis sako jiems: „Bet jūs ką sakote mane esant? ¹⁶ Ir Simonas Petras atsakydamas tarė: „Tu esi *Kristus, gyvojo Dievo Sūnus! ¹⁷ Ir Jėzus atsakydamas tarė jam: „Palaimintas esi, Simonai †bar Jona, nes ne kūnas ir kraujas tau *tai* apreiškė, bet mano Tėvas, kuris *yra* danguje. ¹⁸ Ir aš taip pat sakau tau, kad tu esi Petras, †ir Šant šitos Uolos aš *statydinsiu savo bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės. ¹⁹ Ir aš tau duosiu dangaus karalystės raktus, ir ką tik tu †suriši žemėje, bus surišta danguje, ir ką tik tu atriši žemėje, bus atrišta danguje. ²⁰ Tada jis davė įsakymą savo mokytiniams, kad jie niekam nesakytų, kad jis yra Jėzus, †kuris Kristus. ²⁴ Tada Jėzus tarė savo mokytiniams: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada savęs ir tepasiima savo kryžių, ir teseka manimi. ²⁵ Nes bet kas, kuris ketina išgelbėti savo Šgyvybę, tas ją pražudys, o bet kas, kuris pražudys savo gyvybę dėl manęs, *tas* ją atras. ²⁶ Nes

* **15:35** „susėsti ant žemės“ – Arba „atsilošti ant žemės *valgyti*“. † **15:37** „gabalų“ – Arba „laužtų dalių“. ‡ **15:37** „pilnas pintines“ – Arba „pilnus krepšius“. § **15:38** „neskaitant“ – Arba „be“. * **16:16** „Kristus“ t. y., „Mesijas“. † **16:17** „bar Jona“ – Hebrajiškas žodis „bar“ reiškia „sūnų“, vadinasi, Simonas yra Jonos sūnus. Kadangi hbr. žodis „bar“ buvo pateiktas gr. kalbos tekste, čia jis yra neišverstas, kad hebraizmas liktų aiškus. Priešingai, Jn 1:42 eilutėje vartojamas graikiškas žodis yra υἱός (huios), „sūnus“. ‡ **16:18** „ir“ – Arba „o“. § **16:18** „ant šitos Uolos“ – Žr. Rom 9:33; I Kor 10:4, 3:11; I Pt 2:8. * **16:18** „statydinsiu“ – Vartojamas statybinis terminas, kalbant apie žmonių ugdymą pagal Dievo žodį (žr. I Kor 8:1; 14:4, 17; I Tes 5:11; I Pt 2:5). † **16:19** „suriši“, „atriši“ – Gr. kalbos formos yra tariamosios nuosakos, „surištum“, „atrištum“, nors gr. k. formos Mt 18:18 yra būsimosio laiko. ‡ **16:20** „kuris“ – Gr. žymimasis artikelis, kuris dažnai neverčiamas į lietuvių kalbą, o kai yra verčiamas, dažnai vartojamas žodis „tas“ arba savybinis įvardis (pvz., „jo“, „jos“). § **16:25** „gyvybę“ – Gr. ψυχή (psūche);

kokia gi nauda žmogui, jeigu jis laimėtų visą pasaulį, bet *prarastų savo sielą?! Arba ką žmogus duos mainais už savo sielą?!

17

⁵ Dar jam tebekalbant, štai šviesus debesis *apgaubė juos šešėliu, ir štai balsas iš debesies †prakalbo: „Šitas yra †mano mylimasis Sūnus, kuriuo gėriuosi – klausykite jo!“ ⁷ Ir priėjęs Jėzus palietė juos bei tarė: „Kelkitės ir nebijokite!“ ⁸ Ir pakėlę savo akis jie nieko *daugiau* nebematė, vien tiktai Jėzų.

¹⁴ Ir jiems atėjus prie minios, pas jį atėjo žmogus, klaupdamasis prieš jį ir sakydamas: ¹⁵ „Viešpatie, pasigailėk mano sūnaus, kadangi jis Šmėnulio susmogtas ir labai kankinasi, mat jis dažnai įpuola į ugnį ir dažnai į vandenį. ¹⁶ Ir atvedžiau jį pas tavo mokytinius, bet jie nepajėgė jo išgydyti.“ ¹⁷ Tada Jėzus atsakydamas tarė: „O netikinti ir iškrypusi karta! Iki kol aš būsiu su jumis? Iki kol jus pakęsiu? Atneškite jį čia, pas mane.“ ¹⁸ Ir Jėzus sudraudė *velnią, ir jis išėjo iš jo; ir vaikas buvo išgydytas nuo to †akimirksnio. ¹⁹ Tada mokytiniai atskirai atėjo pas Jėzų ir tarė: „Kodėl mes nepajėgėme jo išvaryti?“ ²⁰ Ir Jėzus jiems tarė: „**Dėl jūsų netikėjimo. Nes iš tiesų sakau jums: jeigu †turėsite tikėjimą kaip garstyčios sėklos grūdėlį, jūs pasakysite šitam kalnui: ‚Persikelk iš čia į tenai‘, – ir jis persikels. Ir nieko jums nebus neįmanomo.**“ ²¹ Tačiau šita Šveislė kitaip neišeina, kaip tik malda ir pasninku.“

²⁴ Ir atėjus jiems į Kapernaumą, prie Petro priėjo *rinkliavos rinkėjai, ir tarė: „Ar jūsų mokytojas nemoka rinkliavos?“ ²⁵ Jis sako: „Taip, *jis moka!* Ir kai parėjo į namus, Jėzus pirmas jį prakalbino: „Kaip manai, Simonai? Iš ko žemės karaliai ima muitą ar duoklę? Iš savo vaikų ar iš svetimųjų?“ ²⁶ Petras jam sako: „Iš svetimųjų. Jėzus

* **16:26** „prarastų savo sielą“ – Arba „patirtų savo sielos pražūtį“. * **17:5** „apgaubė“ – Arba „pridengė“. † **17:5** „prakalbo“ – T. „prakalbantis“, „sakantis“. † **17:5** „mano mylimasis Sūnus“ – Arba „mano Sūnus, mylimasis“.

Š **17:15** „mėnulio susmogtas“ – Žr. Ps 121:6; Mt 4:24. * **17:18** „velnią, ir jis“ – gr. „jį, ir velnias“. † **17:18** „akimirksnio“ – gr. žodis gali reikšti ir valandą ir kt., priklausomai nuo konteksto. † **17:20** „turėsite“ – T. „turėtumėte“.

Š **17:21** „veislė“ – Arba „padermė“, „giminė“. * **17:24** „rinkliavos“ – Gr. διδραχμων (didrachmon), tai yra graikiškos monetos pavadinimas, taip pat šventyklos rinkliavos pavadinimas. Žodis čia vartojamas kalbos figūra metonimija ir jis nusako rinkliavą (mokestį), kuri turėjo sumokėti žydų vyrai pagal Iš 30:13. Hebrajiškais pinigais mokestis = pusė šekelio, o graikiškais pinigais = dvi drachmos.

sako jam: „Tai, žinoma, vaikai yra laisvi. ²⁷ Tačiau, kad jų nepiktintume, nueik prie jūros, įmesk kabliuką, paimk pirmą užkibusią žuvį, ir pravėręs jos žiotis rasi pinigą. Paimk jį ir atiduok jiems už mane ir už save.

18

Kas yra didžiausias dangaus karalystėje?

¹ *Tuo pačiu metu pas Jėzų atėjo mokytiniai, sakydami: „Kas gi yra didžiausias dangaus karalystėje?“ ² Ir Jėzus, pasišaukęs mažą vaiką, pastatė jį jų viduryje, ³ ir tarė: „**Iš tiesų sakau jums: jeigu †neatsiversite ir nepasidarysite kaip maži vaikai, jokių būdu neįeisite į dangaus karalystę.** ⁴ Todėl kas nusizemina kaip šis mažas vaikas, tas yra didžiausias dangaus karalystėje.

⁹ Ir jei tavo akis †suklupdina tave, išlupk ją ir mesk nuo savęs. Tau yra geriau vienakiui įeiti į gyvenimą, negu turėdamas dvi akis būti įmestam į Špragaro ugnį. ¹¹ Juk Žmogaus Sūnus atėjo išgelbėti to, kas yra pražuvę.

Pražuvusi avis

¹⁴ Lygiai taip pat tai nėra jūsų danguje *esančio* Tėvo valia, kad pražūtų bent vienas iš šitų mažutėlių.

Įtikink savo brolių dėl kaltumo

¹⁵ Be to, jeigu tavo brolis tau nusidės, eik ir *prie keturių akių įtikink jį dėl kaltumo; jeigu jis paklausys tavęs, tu laimėjai savo brolių. ¹⁶ Bet jeigu jis tavęs neklausys, paimk su savimi dar vieną ar du, kad †dviejų ar trijų liudytojų burnos parodymais būtų patvirtintas kiekvienas †žodis. ¹⁷ O jeigu jis atsisakys jų klausyti, pasakyk tai bažnyčiai; bet jeigu jis atsisakys klausyti bažnyčios, tebūna jis tau kaip Šsvetimtikis ir muitininkas. ¹⁸ Iš tiesų sakau jums: kokius tik dalykus jūs surišite žemėje, bus surišta danguje, ir kokius tik dalykus jūs atrišite žemėje, bus atrišta danguje. ¹⁹ Jums dar sakau: jei du iš

† 17:27 „jų nepiktintume“ – Arba „jų neklupdytume“. * 18:1 „Tuo pačiu metu“ – T. „Tą pačią valandą“. † 18:3 „neatsiversite“ – Arba „neatsigręšite“.

‡ 18:9 „suklupdina tave“ – T. y. yra priežastis, dėl kurios nusidedi. § 18:9 „pragaro“ – Arba „ugningos griovos“, „ugningo tarpeklio“, „ugningos daubos“.

Gr. γέεννα (gehenna). Sinonimas – „ugnies ežeras“. * 18:15 „prie keturių akių“ – Gr. „vien tik tarp tavęs ir jo“. † 18:16 „dviejų ar trijų liudytojų burnos parodymais būtų patvirtintas kiekvienas žodis“ – Žr. Įst 19:15; plg. Jn 8:17, II Kor 13:1, I Tim 5:19, Hbr 10:28.

‡ 18:16 „žodis“ – Arba „reikalas“, „dalykas“.

Gr. ῥήμα (rhēma); plg. Lu 1:37. § 18:17 „svetimtikis“ – Arba „pagonis“.

jūsų susitartų žemėje dėl bet kokio dalyko, ko tik jie prašytų, jiems tai bus padaryta mano Tėvo, kuris yra danguje. ²⁰ Nes kur du ar trys yra susirinkę mano vardu, ten aš esu tarp jų.“

Kiek kartų atleisti? Palyginimas apie neatlaidų tarną

²¹ Tada atėjęs pas jį, Petras pasakė: „Viešpatie, kiek kartų mano brolis nusidės man, ir aš turėsiu jam atleisti? Ar iki septynių kartų?“ ²² Jėzus jam *tarė: „**Aš nesakau tau iki septynių kartų, bet iki septyniasdešimtkart septynių.** ²³ **Taip ir mano dangiškasis Tėvas padarys jums, jeigu jūs kiekvienas iš širdies neatleisite savo *broliams jų nusižengimų.“**

19

¹⁴ Bet Jėzus tarė: „Leiskite vaikučius ir nedrauskite jiems ateiti pas mane, nes tokių yra dangaus karalystė.“

¹⁶ Ir štai vienas priėjęs tarė jam: „Gerasis Mokytojai, ką gera turiu daryti, kad turėčiau amžiną gyvenimą? ¹⁹ **gerbk savo tėvą ir motiną; ir, mylėk savo artimą kaip save patį.“** ²³ Tada Jėzus tarė savo mokytiniais: „**Iš tiesų sakau jums: turtingas sunkiai įeis į dangaus karalystę.** ²⁴ **Ir dar jums sakau: lengviau kupranugarui pralįsti pro adatos ausį, negu turtingam įeiti į Dievo karalystę.“** ²⁵ O tai išgirdę, jo mokiniai labai nustebė *ir pasakė: „Tai kas gali būti išgelbėtas?!“ ²⁶ Bet įbedęs į juos akis, Jėzus jiems tarė: „**Žmonėms †tai yra neįmanoma, bet Dievui viskas yra įmanoma.** ²⁷ Tada Petras atsakydamas jam tarė: „Štai mes †viską palikome ir sekėme paskui tave. Kas mums bus už tai?“ ²⁸ Ir Jėzus jiems tarė: „**Iš tiesų sakau jums, kad Šatgimime, kai Žmogaus Sūnus sėdės savo šlovės soste, *jūs, kurie sekėte paskui mane, – jūs irgi sėdėsite dvylikoje sostų, teisdami dvylika Izraelio genčių.** ²⁹ **Ir kiekvienas, kuris paliko †namus ar brolius, ar seseris, ar tėvą,**

* 18:35 „broliams jų nusižengimų“ – T. „broliui jų nusižengimų“. * 19:25 „ir pasakė“ – T. „(pa)sakydami“. † 19:26 „tai“ – Arba „šitas dalykas“. ‡ 19:27

„viską“ – Gr. dgs. „visus dalykus ir asmenis“. § 19:28 „atgimime“ – Arba „atgimdyme“, „atnaujinime“. Gr. žodis παλιγγενεσία (palingenesía) NT vartojamas tik čia yra Tit 3:5, o giminingas žodis γένεσις (génesis), kuris reiškia „pradžią“, „gimdymą“ (ir todėl „kilnę“, „gimtąjį“ ir pan.) vartojamas Mt 1:1; Jok 1:23, 3:6. Plg. Apd 3:21 ir Mk 10:30. * 19:28 „jūs [...] jūs“ – Šiame gr. kalbos tekste veiksnys yra aiškus be užrašyto įvardžio. Bet tekste kartojasi įvardis du kartus. Taip Jėzus pabrėžė Dvylikai, kad būtent jie turės atskleistą privilegiją. † 19:29 „namus“ – Gr. dgs. Gr. žodis οἰκία (oikía) kartais nurodo namiškius, bet šiame kontekste jie yra išvardinti.

ar motiną, ar žmoną, ar vaikus, ar žemes dėl mano vardo, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą. ³⁰ **Tačiau daugelis pirmųjų bus paskutiniai, ir daugelis paskutinių – pirmi.**“

20

²⁵ Bet Jėzus juos pasišaukęs, tarė: „**Jūs žinote, kad * tautų valdovai jiems viešpatauja, ir didžiūnai joms duoda pajusti savo galią.** ²⁶ **Bet tarp jūsų taip nebus. Priešingai, kas tarp jūsų nori būti didis, jis turi būti jūsų tarnautojas,** ²⁷ **ir kas tarp jūsų nori būti pirmas, jis turi būti jūsų tarnas** ²⁸ **lygiai taip, kaip Žmogaus Sūnus atėjo ne kad jam tarnautų, bet kad jis pats tarnautų ir savo gyvybės atiduotų kaip išpirkos vietoj daugelio.**“ ²⁹ Ir jiems išeinant iš Jericho, paskui jį sekė didelė minia. ³⁰ Ir štai pakelėje sėdintys du aklieji išgirdę, kad Jėzus eina pro šalį, šaukė, sakydami: „Pasigailėk mūsų, o Viešpatie, Dovydo Sūnau!“ ³¹ Ir minia sudraudė juos, kad jie tylėtų, bet jie vis šaukė dar garsiau, sakydami: „Pasigailėk mūsų, o Viešpatie, Dovydo Sūnau!“ ³² Ir sustojęs Jėzus pašaukė juos ir tarė: „**Ko norite, kad jums padaryčiau?**“ ³³ Jie sako jam: „Viešpatie, kad mūsų akys būtų atvertos.“ ³⁴ Tad Jėzus, apimtas gailėsčio, palietė jų akis; ir tuoj pat jų akys praregėjo, ir jie nusekė paskui jį.

21

¹ Ir kai jie priartėjo prie Jeruzalės ir atėjo į Betfagę prie Alyvų kalno, tada Jėzus pasiuntė du mokytinius, ² sakydamas jiems: „Eikite į priešais jus esantį kaimą, ir tuojau rasite pririštą asilę ir su ja asilaitį; atriškite juos ir atveskite man. ³ Ir jeigu kas jums ką sakytų, pasakykite: „Jų reikia Viešpačiui. Ir jis tuojau juos išsiųs.“ ⁴ Visa tai įvyko, kad išsipildytų, kas buvo * pasakyta per pranašą, † būtent: ⁵ † *Sakykite Siono dukteriai: Štai tavo karalius ateina pas tave romus ir sėdintis ant asilo šir ant asilaičio, nešulinio gyvulio jauniklio.* ⁶ Ir mokytiniai nuėję ir padarę, kaip Jėzus jiems * buvo įsakęs, ⁷ atvedė asilę ir asilaitį, uždėjo ant jų savo drabužius, ir užsodino jį ant jų. ⁸ Ir labai didelė minia tiesė savo drabužius kelyje, o kiti kirto šakas nuo medžių ir klojo

‡ 19:29 „ir“ – Arba „tai yra“. * 20:25 „tautų [...] joms“ – Arba „kitataučių [...] jiems“. † 20:26 „nori“ – Arba „ketina“; gal „nusprendžia“. ‡ 20:31

„dar garsiau“ – Gr. „dar labiau“. * 21:4 „pasakyta“ – Arba „pasakyta autoritetingai“. † 21:4 „būtent“ – T. „sakydamas“. ‡ 21:5 „Sakykite ...“

– Zch 9:9. § 21:5 „ir“ – Arba „tai yra“. * 21:6 „buvo įsakęs“ – T. „įsakė“.

jas kelyje. ³² **Nes Jonas atėjo pas jus teisumo kelyje, ir jūs juo netikėjote; bet muitininkai ir paleistuvės juo tikėjo; ir jūs, tai matę, vėliau neatgailavote, kad juo tikėtumėte.** ⁴⁴ Ir kas ant to akmens kris, bus sudaužytas, bet ant ko jis nukris, tą sutriuškins.“

22

²⁹ Jėzus atsakydamas tarė jiems: „Jūs klystate *nepažindami nei šventraščių, nei Dievo galios, ³² „Aš esu Abraomo Dievas ir Izaoko Dievas, ir Jokūbo Dievas?“ Dievas nėra mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas.“ ³⁶ „Mokytojai, kuris įsakymas yra didžiausias Įstatyme?“ ³⁷ Jėzus jam atsakė: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa savo širdimi, visa savo siela ir visu savo protu.“ ³⁸ Šis yra pirmasis ir didžiausias įsakymas. ³⁹ Ir antrasis yra panašus į jį: Mylėk savo artimą kaip save patį. ⁴⁰ Ant šitų dviejų įsakymų kybo visas Įstatymas ir Pranašai.“ ⁴³ Jis sako jiems: „Kaipgi tada Dovydas Šdėl Dvasios *įtakos* vadina jį Viešpačiu, sakydamas:

23

¹³ Bet vargas jums, raštininkai ir fariziejai, veidmainiai! Nes jūs priešais žmones uždarote dangaus karalystę; nes nei jūs patys neįeinate, nei *į ją* įeinantiems neleidžiate įeiti. ¹⁵ Vargas jums, raštininkai ir fariziejai, veidmainiai! Nes jūs apkeliaujate jūra ir sausuma, kad padarytumėte vieną atsivertėlį, ir kai tokiu atsiranda, padarote jį pragaro vaiką dukart labiau negu patys esate. ²³ Vargas jums, raštininkai ir fariziejai, veidmainiai! Nes jūs duodate dešimtinę nuo mėtų ir *krapų ir kmynų, bet apleidote svaresnius įstatymo *dalykus* – teisingumą, gailestingumą ir tikėjimą. Šituos reikėjo jums vykdyti ir anų neapleisti! ²⁴ *Jūs* aklieji vadai, kurie iškošiate uodą, bet praryjate kupranugarį! ²⁸ **Taip ir jūs išoriškai atrodote žmonėms teisūs, bet viduje esate pilni veidmainystės ir įstatymo pažeidinėjimo.** ³⁷ O Jeruzale,

* **22:29** „nepažindami“ – Arba „nesuprasdami“, „nesuvokdami“. † **22:36** „didžiausias“ – Arba „didysis“, bet žr. Apd 8:9 ir Hbr 8:11, kur tas pats gr. žodis verčiamas „didžiausias“. ‡ **22:38** „didžiausias“ – Arba „didysis“, bet žr. Apd 8:9 ir Hbr 8:11, kur tas pats gr. žodis verčiamas „didžiausias“. § **22:43** „dėl Dvasios *įtakos*“ – Arba „dėl Dvasios“. Arba „dėl Dvasios veiklos / vadovavimo“, „Dvasios valdomas“, „dėl Dvasios paraginimo“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43, Apd 11:28, I Kor 12:3 eilutėse, kai kalbama apie žmogų, kuris yra Šventosios Dvasios valdomas ir Mk 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų. * **23:23** „krapų“ – Arba „anyžių“ (panašus augalas). † **23:24** „uodą“ – Gal „mašalėlį“.

Jeruzale, kuri žudai pranašus ir užmuši akmenimis tuos, kurie yra pas tave siūsti! Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, kaip višta surenka savo viščiukus po sparnais, o jūs nenorėjote!

24

⁸ O visi tie dalykai *téra* skausmų pradžia. ¹³ Bet kas išters iki galo, būtent tas bus išgelbėtas. ¹⁴ Ir bus paskelbta ši karalystės evangelija visame pasaulyje, kad būtų liudijimas visoms tautoms, ir tada ateis galas. ¹⁵ Todėl kai pamatysite išniekinimo bjaurybę, kuri buvo apsakyma per pranašą Danielų, stovinčią šventoje vietoje (teglu skaitytojas permano!), ³⁵ Dangus ir žemė praeis, bet mano žodžiai niekaip nepraeis. ³⁶ Bet apie tos Dienos ir Valandos **laiką* niekas nežino, nei dangaus angelai, bet tik mano Tėvas.

25

4 bet išmintingosios kartu su žibintais pasiėmė alyvų aliejaus savo induose. ²¹ Jo valdovas tarė jam: „Gerai atlikta, gerasis ir ištikimasis tarne! Tu buvai ištikimas dėl keleto dalykų, aš padarysiu tave atsakingą už daugelį dalykų. Įeik į savo valdovo džiaugsmą!“ ³³ ir jis pastatys avis savo dešinėje, bet ožius - kairėje. ⁴¹ Tada jis tars ir tiems kairėje: „Eikite nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, paruoštą velniui ir jo angelams!“ ⁴² Nes buvau išalkęs, ir nedavėte man valgyti, buvau ištroškęs, ir **nedavėte man atsigerti*, ⁴³ buvau *†svetimšalis*, ir jūs manęs nepriėmėte, *‡nuogas*, ir manęs neaprengėte, sergantis ir kalėjime, ir manęs neaplankėte.“ ⁴⁴ Tada ir jie atsakys jam, tardami: „Viešpatie, kada tave matėme išalkusį ar ištroškusį, ar svetimšalį, ar nuogą, ar sergantį, ar kalėjime ir tau nepatarnavome?“ ⁴⁵ Tada jis atsakys jiems, tardamas: „Iš tiesų sakau jums: kiek nepadarėte vienam iš šitų mažiausiųjų, tiek

‡ 23:37 „jūs nenorėjote“ – T. y. „jūsų valia buvo priešinga“. * 24:36 „*laiką*“ – Žodis „*laiką*“ yra įterptą atsižvelgiant į paralelinio Mk 13:33 eilutę, kurioje toks žodis yra ir į tai, kad šios Mt 24:36-tos eilutės gr. tekste yra žodis „peri“ (περι), kurį verčiant be įterpto žodžio „*laiką*“, gali duoti liet. teksto skaitytojui klaidingai suprasti, kad niekas nieko nežino apie tą dieną ir Valandą, kai žinių daug kas turi apie tai, tik niekas be Tėvo nežino laiko. * 25:42 „nedavėte man atsigerti“ – T. „nepagirdėte manęs“. † 25:43 „svetimšalis“ – Gal „svečias“. ‡ 25:43 „nuogas“ – Arba „stokojantis drabužių“. Gr. žodis γυμνός (gumnós) gali reikšti visiškai be drabužių, arba be reikalingų ar įprastų drabužių, arba metaforiškai be ko nors reikalingo.

nepadarėte man.“ ⁴⁶ **Ir eis šitie į amžiną nubaudimą, o teisieji į amžiną gyvenimą.“**

26

¹³ Iš tiesų sakau jums: visame pasaulyje, kur tik bus skelbiama ši evangelija, ir jos atminimui bus pasakojama, ką ji padarė.“ ¹⁴ Tada vienas iš Dvylikos, vadinamas Judu Iskarijotu, nuėjęs pas aukštuosius kunigus, ¹⁵ tarė: „Ką sutinkate man *duoti, kad aš jums jį išduočiau?“ Ir jie †pristatė jam trisdešimt sidabrinių. ²⁰ O vakarui atėjus, jis su Dvylika ‡atsisėdo *valgyti*.

²⁶ Ir jiems valgant, Jėzus, paėmęs duoną ir pasakęs palaiminimą, *ją* laužė ir davė mokytiniais ir tarė: „Imkite, valgykite – tai yra mano kūnas.“ ²⁷ Ir paėmęs taurę ir padėkojęs, jis jiems davė, sakydamas: „**Gerkite iš jos visi,** ²⁸ **nes tai yra mano kraujas, kuris yra naujosios sandoros kraujas,** kuris išliejamas už daugelį dėl nuodėmių atleidimo. ²⁹ **Bet sakau jums: visai negerisiu šito vynmedžio vaisiaus nuo šiol iki tos dienos, kada su jumis gersiu jį naują savo Tėvo karalystėje.“** ³⁰ Ir pagiedoję giesmę jie išėjo į Alyvų kalną. ³³ O Petras atsakydamas jam tarė: „Nors ir visi atsimes dėl tavęs, aš niekada neatsimesiu!“ ³⁹ Ir truputį toliau paėjęs, jis parpuplė veidu žemyn ir meldėsi, sakydamas: „**O mano Tėve, jeigu yra įmanoma, teaplenkia mane šita taurė. Tačiau ne kaip aš noriu, bet kaip tu!**“ ⁴¹ Budėkite ir melskitės, kad neįžengtumėte Ši pagundą. Dvasia iš tikrųjų noringa, bet kūnas silpnas.“ ⁵⁶ Bet visa tai įvyko, kad išsipildytų pranašų šventraščiai.“ Tada visi mokytiniai paliko jį ir pabėgo. ⁷⁵ Ir Petras prisiminė Jėzaus jam pasakytą žodį: „Prieš gaidžiui pragystant, tu triskart manęs *išsižadėsi.“ Ir jis išėjo laukan ir karčiai verkė.

27

¹¹ Ir Jėzus stovėjo valdytojo akivaizdoje ir valdytojas jį paklausė, sakydamas: „Ar tu esi žydų karalius?“ Ir Jėzus jam tarė: „**Tu tai sakai.**“ ¹⁴ Bet jis neatsakė jam nė į vieną *kaltinimą, tad valdytojas labai stebėjosi. ¹⁸ Mat jis †suprato, kad jie perdavė jį iš pavydo. ²⁷ Tada valdytojo

* **26:15** „duoti, kad aš jums jį išduočiau?“ – T. „duoti, ir aš jums jį išduosiu?“

† **26:15** „pristatė“ – Gal „atsvėrė“. ‡ **26:20** „atsisėdo“ – T. „atsilošė“. § **26:41**

„į pagundą“ – T. y. į tą nuodėmę, kuri jus gundo. * **26:75** „išsižadėsi“ – Arba

„išsiginsi“. * **27:14** „kaltinimą“ – T. „žodį“. † **27:18** „suprato“ – Arba

„žinojo“.

kareiviai, nusivedę Jėzų į teismo aikštę, surinko aplink jį visą Šbatalioną. ³³ Ir, atėję į vietą, vadinamą Golgota (tai reiškia „Kaukolės vietą“), ⁴⁴ Tuo pačiu *jį užgauliojo ir vagys, kurie buvo nukryžiuoti kartu su juo. ⁵⁰ Bet Jėzus, vėl sušukęs garsiu balsu, atidavė dvasią. ⁵¹ Ir štai šventyklos uždanga buvo perplėštas pusiau nuo viršaus iki apačios; ir žemė drebėjo, ir uolos skeldėjo, ⁶⁵ O Pilotas jiems tarė: †„Imkite sargybą! Eikite, saugokite, kaip mokate!“ ⁶⁶ Jie nuėję padarė Škapą saugų, *užantspauduodami akmenį ir pastatydami sargybą.

28

¹ Ir *šabo pabaigoje, †sutemant į pirmąją savaitės dieną, Marija Magdaliėtė ir kita Marija atėjo pažiūrėti kapo. ⁵ Ir angelas atsakydamas tarė moterims: „Jūs nebijokite! Juk žinau, kad ieškote Jėzaus, kuris buvo nukryžiuotas. ⁶ Jo čia

‡ **27:27** „teismo aikštę“ – Arba „valdžios rūmus“ / „būstinę“. Gr. žodis πραιτώριον (praitōrion), lotynų kalbos skolinys į gr. kalbą, pagal pirminę reikšmę rodydavo į (1) karo vado laikiną būstinę karo stovykloje (tokios reikšmės neturi NT). Užkariautose žemėse žodis πραιτώριον (praitōrion) rodydavo į (2) valdytojo (vietininko) būstinę / rūmus, arba (3) valdytojo būstinės / rūmų teritorijoje esančią erdvę (pvz. kiemą, aikštę), kurioje buvo sprendžiamos teisminės bylos. Kadangi Mk 15:16 įrodyta, kad Jėzaus teismų istorijoje πραιτώριον (praitōrion) ir αὐλή (aulė) yra sinonimai, ir buvo kurenama „aulėje“, prieita išvados, kad šiuose kontekstuose rodo ne į rūmus, bet į kiemą arba aikštę, kurioje buvo priimami teismo nuosprendžiai. Jeigu Paulius Flp 1:13 vartojo žodį pagal reikšmę užkariautoje Izraelio žemėje, jis turbūt turėjo omeny Cezario rūmus (antra reikšmė). Bet kai kurie galvoja, kad tas žodis buvo vartojamas Flp 1:13 nusakant (4) imperatoriaus sargybos padalinį.

§ **27:27** „batalioną“ – Arba „kohortą“. Gr. žodis σπειρα (speira) nusako karinį vienetą, kurį Jėzaus laikais, pasak skirtingų šaltinių, sudarydavo nuo 450 iki 600 karių. Gr. žodis vartojamas NT dar Mk 15:16; Jn 18:3, 12; Apd 10:1, 21:31, 27:1. * **27:44** „užgauliojo“ – Tas pats gr. žodis vartojamas Mt 5:11, 11:20, Mt 27:44; Mk 15:32, Mk 16:14; Lk 6:22; Rom 15:3; I Tim 4:10; Jok 1:5; I Pt 4:14. Gali būti išverstas „priekaištauti“, „niekinti“, „sukelti gėdą“, „barti“, „koneveikti“. † **27:44** „vagys“ – Arba „plėšikai“. ‡ **27:65** „Imkite“ – T. „Turėkite“ arba „Turite“. Gr. vksm. forma gali būti išverstas liepiamąja arba tiesiogine nuosaka. Jeigu vertimas „Turite“ atitinka prasmę, tai rodo į šventyklos sargybą. Bet kunigai ir fariziejai nebūtų kreipęsi į Pilotą dėl sargybos, jeigu būtų norėję savo šventyklos sargybą paskirti tam reikalui.

§ **27:66** „kapą“ – Arba „kapo rūšį“. * **27:66** „užantspauduodami akmenį“ – Arba „paženklindami akmenį antspaudu“.

* **28:1** „šabo pabaigoje“ – Arba „vėlai šabo dieną“. † **28:1** „sutemant į pirmąją savaitės dieną“ – Arba „subrėkstant į pirmąją savaitės dieną“; gr. žodis ἐπιφωσκούση vartojamas NT tik čia ir Lk 23:54; kaip aramėjų kalboje, gr. žodis, kuris pagal formą rodo į šviesos pasirodymą, vartojamas rodant į laiką kaip tik prieš formalios dienos pradžią. Žydams diena prasideda 18:00 valandą. Šių dviejų Marijų apsilankymas įvyko šeštadienį (šabą), t. y. iki 18:00 valandos, bet kitas apsilankymas, aprašytas Mk 16:1, įvyko vėliau, jau sekmadienį, t. y. po 18:00 valandos jos nirkė kvenalu o atėjo prie kapo saulei tekant.

nėra, nes jis †prisikėlė, kaip jis pasakė. Ateikite, apžiūrėkite vietą, kur Viešpats gulėjo. ⁷ Ir Šeikite skubiai ir pasakykite jo mokytiniais: „Jis yra prisikėles iš numirusiųjų ir štai eina pirma jūsų į Galilėją; tenai jį pamatysite.“ Štai aš jums *tai pasakiau.*“

¹⁶ O vienuolika mokytinių nuėjo į Galilėją, į kalną, kurį Jėzus jiems buvo *nurodęs, ¹⁷ ir jį pamatę, jie garbino jį, tačiau kai kurie †abejojo. ¹⁸ Ir priėjęs Jėzus jiems kalbėjo, sakydamas: „Visa valdžia danguje ir žemėje yra duota man. ¹⁹ Tad eikite ir †padarykite mokytiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, ²⁰ mokydami juos laikytis visko, ką jums įsakiau. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki Špasaulio pabaigos.“ Amen.

‡ **28:6** „prisikėlė“ – Arba „yra prikeltas“. § **28:7** „eikite skubiai ir“ – T. „skubiai nueidamos“ arba „skubiai nuėjusios“. * **28:16** „nurodęs“ – T. „paskyręs“. † **28:17** „abejojo“ – Arba „dvejojo“. ‡ **28:19** „padarykite mokytiniais visų tautų žmones“ – Arba „visas tautas padarykite mokytiniais“, „visas tautas paverskite mokytiniais“. § **28:20** „pasaulio“ – Gr. „amžiaus“, t. y. dabartinio pasaulio laikmečio.

Evangelija pagal Morkų

1 Jėzaus Kristaus, Dievo Sūnaus, evangelijos pradžia, 2 kaip yra parašyta pranašuose: Štai aš siunčiu pirma tavo veido savo pasiuntinį, kuris paruoš tau kelią pirma tavęs. 4 *Atsirado Jonas dykumoje krikštydamas ir skelbdamas †krikštą, kurį sąlygoja atgaila – dėl nuodėmių atleidimo. 8 Aš, †žinoma, vandeniū jus krikštijau, bet jis krikštys jus Šventąja Dvasia.“ 12 Ir tuoj pat Dvasia nuvaro jį į dykumą. 14 Tuomet, kai Jonas jau buvo Šikalintas, Jėzus atėjo į Galilėją, skelbdamas Dievo karalystės Evangeliją 15 ir sakydamas: * „Suėjo *nustatytas* laikas, ir Dievo karalystė yra prisiartinusi. Atgailaukite ir tikėkite Evangelija!“ 16 O bėeidamas palei Galilėjos jūrą jis pamatė Simoną ir jo brolių Andriejų, metančius tinklą į jūrą; mat jie buvo žvejai. 17 Ir Jėzus jiems tarė: „Eikite paskui mane, ir aš †paversiu jūs pasidaranciais žmonių žvejais. 18 Ir jie tuoju paliko savo tinklus ir sekė paskui jį. 19 Ir nuo ten truputį toliau paėjęs, jis pamatė †Zebediejaus Jokūbą ir jo brolių Joną, valtyje betaisančius tinklus. 20 Ir tuoju jis pašaukė juos, ir jie, palikę savo tėvą Zebediejų su samdiniais valtyje, nuėjo paskui jį. 21 Ir jie nuėjo į Kapernaumą, ir tuoju, šabo dieną, jis įėjo į sinagogą ir mokė. 22 Ir jie stebėjosi jo mokymu, nes jis juos mokė kaip turintis Švaldžią, o ne kaip raštininkai. 23 O jų sinagogoje buvo *netyrosios dvasios *valdomas* žmogus, ir jis šaukė, 24 sakydamas: „Netrukdyk!

* 1:4 „Atsirado Jonas“ – Plg. Jn 1:6. † 1:4 „krikštą, kurį sąlygoja atgaila“ – Arba „- dėl nuodėmių atleidimo – krikštą, kuris pasižymi atgaila“. Gr. „atgailos krikštą“, t. y., krikštas, kurį pažymi atgaila. Jokiu būdu tai nebuvo krikštas (apeiga) be atgailos (t. y. be vidinio pasikeitimo, kuris rodosi veiksmis). Žr. Lk 3:7-14; Jonas Krikštytojas atsisakė krikštyti žmonių, kurie nerodė veiksmis, kad jau atgailavo. † 1:8 „žinoma“ – Arba „tiesa“, „gi“. § 1:14 „šikalintas“ – Arba „suintas“; gal „perduotas“. * 1:15 „Suėjo *nustatytas* laikas“ – T. „Laikas išsipildė“, t. y., tam tikras laikotarpis (pvz., era, epochas) pasiekė galutinę ribą. † 1:17 „paversiu jūs pasidaranciais“ – Arba „dėl mano veikimo tapsite“, „padarysiu jus tampančiais“, „paversiu jūs besidaranciais“. † 1:19 „Zebediejaus Jokūbą“ – Gal „Zebediejaus sūnų Jokūbą“. § 1:22 „šaldžią“ – Arba „teisę / įgaliojimą valdyti“. * 1:23 „netyrosios dvasios *valdomas* žmogus“ – T. „žmogus dvasioje netyroje“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43; Lk 2:27; Apd 11:28; I Kor 12:3, 13 eilutėse, kai kalbama apie žmogų, kuris yra Šventosios Dvasios valdomas, kurio veikimą lemia Šventosios Dvasios įtaka.

Kas mums ir tau *bendro*, Jėzau †Nazarėnai? Ar atėjai mūsų pražudyti? Pažištu tave, kas esi – Dievo Šventasis. ²⁵ O Jėzus jį sudraudė, sakydamas: „Nutilk ir išėik iš jo! ²⁶ Ir netyra dvasia, sukėlusi jam traukulį ir sušukusi garsiu balsu, išėjo iš jo. ²⁷ Ir jie visi stebėjosi, kad net klausinėjo tarpusavyje, sakydami: „Kas tai yra? Kas tai per naujoviškas mokymas? Nes jis įsakinėja su valdžia netgi netyroms dvasioms, ir jos paklusta jam.“ ²⁸ Ir tuoj pat garsas apie jį sklido po visą Galilėjos apylinkę.

²⁹ Ir tuojau, išėję iš sinagogos, jie įėjo į Simono ir Andriejaus namus su Jokūbu ir Jonu. ³⁰ O Simono žmonos motina gulėjo karščiuodama, ir jie tuojau jam pasakoja apie ją. ³¹ Ir priėjęs jis paėmė ją už rankos ir ją pakėlė; ir tuojau karštligė pasitraukė nuo jos, ir ji jiems patarnavo.

⁴⁰ Ir pas jį ateina raupsuotasis, maldaudamas jo ir klaupdamasis prieš jį, ir jam sakydamas: „Jei tu nori, esi pajėgus mane padaryti švarų. ⁴¹ Ir Jėzus, apimtas gailėsčio, ištiesė savo ranką ir palietė jį, ir sako jam: „Noriu, būk švarus. ⁴² Ir jam prabilęs tuojau raupsai pasitraukė nuo jo, ir jis buvo padarytas švarus. ⁴³ Ir griežtai jį †įspėjęs, jis tuojau išvarė jį ⁴⁴ ir sako jam: „Žiūrėk, niekam nieko nepasakok, bet eik, pasirodyk kunigui ir aukok už savo nuvalymą Štai, ką Mozė įsakė, kad *tai būtų* liudijimas jiems. ⁴⁵ Bet jis išėjęs pradėjo taip plačiai skelbti ir tą žinią garsinti, kad Jėzus net nebegalėjo atvirai įeiti į miestą, bet buvo *toli, dykose vietose; ir jie ateidavo pas jį iš visokių kryptių.

2

¹ Ir po *kelių* dienų jis vėl įėjo į Kapernaumą, ir buvo girdėta, kad jis yra namuose. ² Ir tuojau susirinko *tiek* daug, kad nebebuvo vietos, netgi prie durų. Ir jis skelbė jiems žodį. ³ Ir *kai kurie* atėjo pas jį atnešdami vieną paralyžiuotą *žmogų*, kurį nešė *keturiose. ⁵ O †matydamas jų tikėjimą, Jėzus tarė paralyžiuotajam: „Sūnau, tavo nuodėmės tau atleistos. ¹⁰ Bet kad žinotumėte, jog Žmogaus Sūnus turi †valdymo galią nuodėmėms atleisti žemėje „jis tarė

† **1:24** „Nazarėnai“ – Arba „Nazarieti“, „iš Nazareto“. Gr. žodis Ναζαρηνόϋς (Nazarėnós) yra vartojamas 4 k. NT: Mk 1:24, 14:67, 16:6; Lk 4:34. Kitas žodis, Ναζωραίοϋς (Nazōraios), yrvartojamas 15 k. NT, ir šiame leidinyje verčiamas „Nazarietis“ visur, išskyrus Mt 2:23, kur tas Mesiją apibūdinantis žodis susijęs su pranašų raštais ir išverstas žodžiu „Nazarėnas“. † **1:43** „įspėjęs“ – gal „prigrasino“, „įsakė“.

§ **1:44** „tai, ką“ – T. dgs., „tuos *dalykus*, kuriuos“.

* **1:45** „toli“ – Arba „už ribos“, „kitur“. * **2:3** „keturiose“ – Gr. „keturi“.

† **2:5** „matydamas“ – Arba „suvokdamas“. † **2:10** „valdymo galią“ – Arba „teisę“, „valdžią“, „įgaliojimą“.

sergančiam paralyžiumi – ¹¹ sakau tau, kelkis, ir pasiimk savo gultą ir eik į savo namus. ¹⁷ *Tai* išgirdęs Jėzus sako jiems: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams; aš atėjau ne teisiųjų šaukti į atgailą, bet nusidėjėlių.“ ²² Ir niekas nepila Šnaujo vyno į senus vynmaišius. Antraip naujas vynas suplėšia vynmaišius, ir vynas išsipila, ir vynmaišiai bus sugadinti. Priešingai, naujas vynas piltinas į naujus vynmaišius. ²⁷ Ir jis tarė jiems: „Šabas atsirado žmogui, o ne žmogus šabui; ²⁸ taigi Žmogaus Sūnus yra ir šabo Viešpats.“

3

¹ Ir jis vėl įėjo į sinagogą, o ten buvo žmogus, turintis sudžiūvusią ranką. ² Ir jie stebėjo jį, ar jis išgydys jį šabo dieną, kad galėtų jį apkaltinti. ⁶ O fariziejai išėjo ir tuojau ėmė tartis su erodininkais prieš jį, kaip jie galėtų jį pražudyti. ⁹ Ir jis liepė savo mokytiniais *jam atidėti valtelę – dėl minios, kad jo nesuspaustų. ³³ Ir jis jiems atsakė, tardamas: „**Kas yra mano motina ar mano broliai?**“ ³⁴ Ir apžvelgęs aplink jį sėdinčius, jis sako: „**Štai mano motina ir mano broliai!** ³⁵ **Nes kas tik vykdo Dievo valią, tas yra mano brolis, mano sesuo ir motina.**“

4

¹¹ Ir jis jiems tarė: „Jums yra duota *suprasti Dievo karalystės slėpinį, bet tuž ribų esantiems visi *šitie* dalykai būna *pateikiami* palyginimais, ¹² kad †regėdami jie regėtų, bet Šnesuprastų, ir klausydami jie klausytų, bet nesusigaudytų, kad kartais jie neatsiverstų, ir nuodėmės nebūtų jiems atleistos. ³³ Ir daugeliu tokių palyginimų jis kalbėjo jiems žodį, kiek jie *pajėgė klausytis.

³⁵ Ir tą pačią dieną, atėjus vakarui, jis sako jiems: „Persikelkime į kitą pusę. ³⁶ Ir paleidę minią, jie paima jį su savimi taip, kaip jis buvo valtyje. O †jį lydėjo ir kitos valtelės. ³⁷ Ir pakyla didžiulis viesulas, ir bangos

Š 2:22 „naujo vyno“ (2 k.) – Arba „šviežių vynuogių sulčių (sunkos)“. * 3:9 „jam atidėti valtelę“ – T. „kad valtelė būtų atsidėjęs jam“, t. y., kad būtų laikomas paruoštas Jo naudojimui. * 4:11 „suprasti“ – Arba „žinoti“. † 4:11 „už ribų“ – Arba „išorėje“, „lauke“; t. y. kurie nėra Kristaus kaimenės garde. Plg. Kol 4:5. † 4:12 „regėdami [...]“ – Plg. Iz 6:9-10. Š 4:12 „nesuprastų“ – Arba „nematytų“, bet gr. žodis εἶδω (eido) gan dažnai reiškia „suvokti“, „suprasti“. Plg. Mt 13:14; Mk 12:28; Lk 9:47; Jn 6:26; Apd 14:9, 28:26. * 4:33 „pajėgė klausytis“ – Plg. Jn 6:60; 8:43; Jer 6:10, Apd 7:51, Rom 8:7-8. † 4:36 „jį lydėjo“ – Arba „buvo su juo“.

taip daužiasi į valtį, kad į ją jau semia. ³⁸ O jis buvo laivo laivagalyje, miegantis ant pagalvės. Ir jie pažadina jį, ir sako jam: „Mokytójau, ar tau nerūpi, kad mes žūstame?“ ³⁹ Ir pabudęs jis sudraudė vėją ir prabilo į jūrą: „**Nutilk, nurimk!**“ Ir vėjas liovėsi, ir pasidarė visiškai ramu. ⁴⁰ Ir jis tarė jiems: „Kodėl jūs tokie bailūs? Kaipgi yra, kad neturite tikėjimo?“ ⁴¹ Ir Šjie labai išsigando ir sakė vienas kitam: „Kas gi yra šitas, kad net vėjas ir jūra jo klauso?“

5

¹ Ir jie atvyko į kitą jūros pusę, į *gadariečių kraštą. ² O jam išlipęs iš valties, tuojau susidūrė su juo iš kapų išėjęs †netyrosios dvasios *valdomas* žmogus, ³ kuris gyveno kapų †rūsiuose; ir net grandinėmis niekas nepajėgė jo sukaustyti, ⁴ nes jis daug kartų buvo sukaustytas pančiais ir grandinėmis, bet jis nutraukydavo grandines ir sutrupindavo pančius, ir niekas neįstengdavo jo sutramdyti. ⁵ Ir visuomet – naktį ir dieną – jis buvo kalnuose ir Škapinėse šaukdamas ir pjaustydamas save akmenimis. ⁶ O iš tolo pamatęs Jėzų, jis atbėgo ir *parpuolė prieš jį, ⁷ ir garsiai šaukdamas tarė: „Kas man ir tau *bendro*, Jėzau, Dievo Aukščiausiojo Sūnau? Saikdinu tave Dievu, nekankink manęs!“ ⁸ (Nes jis †buvo ne kartą pasakęs jam: „Išeik, netyroji dvasia, iš to žmogaus!“) ⁹ Ir jis paklausė įjo: „Koks tavo vardas? O jis atsakė, Štardamas: „Mano vardas – Legionas, nes mūsų yra daug. ¹⁰ Ir *jis labai jį maldavo, kad įjį neišsiųstų iš to krašto. ²⁵ Ir tam tikra moteris, dvylika metų †serganti kraujoplūdžiu ²⁶ ir daug iškentėjusi nuo daugelio gydytojų ir išleidusi visa, ką turėjo, ir niekuo Šnesulaukusi pagerėjimo, bet visėjusi blogyn, ²⁷ išgirdusi apie Jėzų, priėjo minioje iš užnugario ir palietė jo drabužį. ²⁸ Nes ji tarė: „Jeigu paliesiu bent jo drabužius, būsiu *išgydyta.“ ²⁹ Ir tuojau išdžiuvo jos kraujas šaltinis, ir ji

‡ 4:37 „į ją jau semia“ – T. „jis jau semiasi“. § 4:41 „jie labai išsigando“

– Arba „juos pagavo didžiulė baimė“; t. „jie bijojo didžiule baime“. * 5:1

„gadariečių“ t. y. „gadarėnų“. † 5:2 „netyrosios dvasios *valdomas* žmogus“

– T. „žmogus dvasioje netyroje“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43; Lk 2:27; Apd 11:28; I Kor 12:3 eilutėse, kai kalbama apie žmogų, kuris yra Šventosios

Dvasios *valdomas*. ‡ 5:3 „rūsiuose“ – Arba „olose“. § 5:5 „kapinėse“ –

Arba „kapuose“; gr. žodis truputį skiriasi nuo panašaus žodžio 3-oje eilutėje.

* 5:6 „parpuolė prieš“ – Arba „pagarbin“o, „garbin“o“. † 5:8 „buvo ne kartą

pasakęs“ – Gr. eigos veikslas vksm. ‡ 5:9 „jo“ – Gr. vyr. gim. § 5:9

„tardamas“ – Gr. vyr. gim. * 5:10 „jis“ – Gr. vyr. gim. † 5:10 „jį“ – Gr.

vyr. gim. (PT). ‡ 5:25 „serganti kraujoplūdžiu“ t. „esanti su kraujoplūdžiu“.

§ 5:26 „nesulaukusi pagerėjimo“ – Arba „nepagelbėta“. * 5:28 „išgydyta“

pajuto kūnu, kad buvo išgydyta iš savo negalios. ³⁰ Ir Jėzus, tuojau †žinojęs savyje, kad iš jo buvo išėjusi galia, atsigręžęs minioje tarė: „Kas palietė mano drabužius?“ ³¹ Ir jo mokytiniai jam tarė: „Tu matai minią, spaudžiančią tave iš visų pusių, o sakai: ‚Kas mane palietė?‘ “ ³² Ir jis žvalgėsi aplinkui, norėdamas pamatyti tą, kuri buvo tai padariusi. ³³ Bet moteris, bijodama ir drebėdama, žinodama, kas jai buvo atsitikę, atėjo ir parpuolė prieš jį ir papasakojo jam visą tiesą. ³⁴ O jis jai tarė: „Dukterie, tavo tikėjimas išgydė tave, eik ramybėje ir būk pasveikusi iš savo negalios.“

6

³ Argi šitas nėra tas *dailidė, Marijos sūnus, Jokūbo, Jozės, Judo bei Simono brolis? Ir argi ne jo seserys čia su mumis?“ Ir jie piktinosi juo. ¹¹ O jeigu tam tikri žmonės jūsų nepriims ir jūsų nesiklausys, iš ten išeidami nusikratykite dulkes sau po kojomis, kaip liudijimą prieš juos. Iš tiesų sakau jums: teismo dieną Sodomai ir Gomorai bus pakenčiamiau negu tam miestui.“ ⁴⁵ Ir tuojau jis privertė savo mokytinius lipti į valtį ir pirmiau vykti †į kitą pusę †palei Betsaidą, kol jis paleisias žmones. ⁴⁶ Ir atsisveikinęs su jais, jis nuėjo į kalną melstis. ⁴⁷ O atėjus vakarui, valtis buvo jūros viduryje, o jis vienas sausumoje. ⁴⁸ Ir jis matė juos vargstančius besiiriant, nes vėjas buvo jiems priešingas. Ir apie Šketvirtą nakties sargybą jis ateina pas juos, vaikščiodamas jūros paviršiumi, ir norėjo praeiti jiems pro šalį. ⁴⁹ Bet jie, pamatę jį einantį jūros paviršiumi, pamanė tai esant šmėkla, ir ėmė šaukti, ⁵⁰ nes visi jį matė ir krūptelėjo. Bet jis tuojau į juos prakalba: ***„Drąsos! †Tai aš. Nebijokite!“** ⁵¹ Ir jis ėlipa aukščiau pas juos į valtį ir vėjas liovėsi. O jie †tarpusavyje labai pervirš apstulbo ir stebėjosi.

7

7 bet niekais* jie mane garbina, mokydami žmonių

† 5:30 „žinojęs“ – Arba „supratęs“, „pažinęs iš patirties“; Plg. Lk 8:46. † 5:34 „išgydė“ – Arba „išgelbėjo“. * 6:3 „dailidė“ – Arba „amatininkas“; žr. Mt 13:55. † 6:45 „į kitą pusę palei Betsaidą“ – Plg. Jn 6:7. Kai Jėzus davė šį įsakymą, jie buvo negyvenamoje teritorijoje netoli Betsaidos. Kad pasiektų Jono ev. ištraukos išvardintą galutinį tikslą, Kapernaumą, jiems reikės plaukti link Betsaidos ir po to toliau į Kapernaumą. † 6:45 „palei Betsaidą“ – Arba „prie Betsaidos“. § 6:48 „ketvirtą nakties sargybą“ – T. y. nuo 3 val. iki 6 val. ryto. * 6:50 „Drąsos“ – T. „Būkite drąsūs“. † 6:50 „Tai aš“ – Arba „AŠ ESU“, gr. ἐγώ εἰμι (ego eimi). Tokiu būdu Viešpats Jėzus kartais rodo, kad Jis yra Jehova (plg. Iš 3:14). † 6:51 „tarpusavyje“ – Arba „savyje“. * 7:7 „jie mane garbina“ – Iz 29:13 tai yra „jų baimė manęs“, t. y. kaip jie išreiškė savo tariamą haimę Dievui

priesakų lyg įpareigojančių mokslų." 9 Ir jis tarė jiems: „†Puikiai jūs atmetate Dievo įsakymą, kad laikytumėtės savo tradicijos. 18 O jis sako jiems: „Ar ir jūs esate be nuovokos? Argi nesuvokiate, kad visa, kas iš išorės įeina į žmogų, negali jo suteršti? 19 Nes *tai* nepatenka į jo širdį, bet į vidurius, ir išeina išvietėn, kiekvieną valgį padarant švarų. 20 Ir jis tarė: „Žmogų suteršia tai kas iš žmogaus išeina. 21 †Būtent iš vidaus, iš žmonių širdies, išeina blogos mintys, svetimavimai, paleistuvystės, žmogžudystės, 22 vagystės, godus troškimai, blogadarybės, Šsuktybė, palaidumas, *pavydas, †piktžodžiavimas, išdidumas, kvailumas. 23 Visos šitos blogybės išeina iš vidaus ir suteršia žmogų.

24 Ir iš ten jis kėlėsi ir nuėjo Tyro ir Sidono ribų link. Ir įėjęs į †vienus namus, jis norėjo, kad niekas *apie tai* nežinotų, bet jis negalėjo likti Šnepastebėtas. 25 Nes *viena* moteris, kurios dukrelė turėjo netyrąją dvasią, išgirdusi apie jį, atėjo ir puolė jam po kojų. 26 (O ta moteris buvo graikė, sirofinikiečių tautybės.) Ir ji maldavo jį, kad jis išvartytų iš jos dukros velnią. 27 Bet Jėzus jai tarė: „Leisk pirma vaikams pasisotinti, nes nėra gerai imti vaikų duoną ir mesti šunyčiams.“ 28 Bet atsakė jinai ir tarė jam: „Taip, Viešpatie. Tačiau ir šunyčiai po stalu ėda vaikų *numestus* trupinius. 29 Jis jai tarė: „Dėl šito pasakymo eik; velnias yra išėjęs iš tavo dukros.“ 30 Ir parėjusi į savo namus, ji rado velnią išėjusį ir dukrą gulinčią ant lovos.

31 Ir vėl, išėjęs iš Tyro ir Sidono *pakraštų, jis atėjo prie Galilėjos jūros per Dekapolio pakraštų vidurį. 32 Ir jie atveda pas jį sunkiai kalbantį kurčią ir maldauja jį, kad ranką uždėtų ant jo. 33 Ir pasivedęs jį nuošaliau nuo minios, jis įkišo savo pirštus į jo ausis, ir spjovęs palietė jo liežuvį, 34 ir pažvelgęs į dangų, atsiduso ir sako jam: „Efata!“ – tai yra: „Atsiverk!“ 35 Ir tuojau buvo atverti jo †ausys, ir buvo atrištas jo liežuvio †raištis, ir jis kalbėjo Šaiškiai. 36 Ir jis jiems davė įsakymą, kad niekam nepasakotų, bet kuo labiau jis jiems įsakydavo, tuo dar labiau jie *tai* skelbdavo

† 7:9 „Puikiai“ – Arba „Gerai“; Jėzus vartoja sarkazmą / aštrią ironiją. † 7:21 „Būtent“ – Arba „Nes“. § 7:22 „suktybė“ – Arba „klasta“, „apgaulė“. * 7:22 „pavydas“ – T. „bloga akis“. Žr. Įst 28:54, Pat 23:6, Mt 20:15. † 7:22 „piktžodžiavimas“ – Arba „šmeižtas“. † 7:24 „vienus“ – gr. žymimasis artikelis, kuris kartais verčiamas „tuos“. § 7:24 „nepastebėtas“ – Arba „paslėptas“. * 7:31 „pakraštų“ – Arba „paribių“, „pasienio vietos“. † 7:35 „ausys“ – Gr. „girdėjimai“, t. y., klausos organai. † 7:35 „raištis“ – Arba „ryšys“. § 7:35 „aiškiai“ – Gr. „tiesiai“.

37 ir be saiko nustebdavo, sakydami: „Jis visa padarė gerai! Jis ir kurčiuosius daro girdinčius ir nebylius kalbančius!“

8

1 Tomis dienomis esant labai didelei miniai ir jiems neturint ko valgyti, Jėzus, pasišaukęs savo mokytinius, sako jiems: 2 „Mane apima gailestis dėl minios, nes jau trys dienos, *kaip* jie pasilieka su manimi ir neturi ko valgyti. 3 Ir jei paleisiu juos alkanus į jų namus, jie nuils kelyje, nes kai kurie iš jų yra atėję iš toli. 4 Ir jo mokytiniai jam atsakė: „Iš kur kas galės šiuos žmones pasotinti duona čia dykumoje?“ 5 Ir jis paklausė jų: „Kiek turite kepalų?“ Ir jie tarė: „Septynis.“ 6 Ir jis liepė miniai *susėsti ant žemės, ir paėmęs septynis kepalus ir padėkojęs, jis davė savo mokytiniams, kad pristatytų, ir jie pristatinėjo miniai. 7 Jie dar turėjo kelias žuveles, tai palaiminęs, jis pasakė jiems pristatyti ir jas. 8 Tad jie valgė ir pasisotino ir pririnko †gabalų perteklių – septynias ‡pintines. 9 O buvo kokie keturi tūkstančiai valgiusieji; ir jis paleido juos.

10 Ir tuojau įlipęs su savo mokytiniais į valtį, jis atvyko į Dalmanutos Šregioną.

22 Ir jis ateina į Betsaidą, o jam atveda akląjį, ir maldauja jį, kad jį paliestų. 23 Ir paėmęs akląjį už rankos, jis nusivedė jį iš kaimo; ir spjovęs jam į akis ir uždėjęs ant jo savo rankas, jis paklausė jo, ar jis ką nors mato. 24 O pažvelgęs aukštyn, jis tarė: „Matau žmones kaip medžius, vaikščiojančius. 25 Paskui jis vėl uždėjo rankas jam ant akių ir *privertė jį žvelgti aukštyn; ir jis †buvo išgydytas, ir jis visus žmones matė aiškiai. 26 Ir jis išsiuntė jį ‡namo, sakydamas: „Tau nevalia ir eiti į kaimą, ir bet kam nors kaime pasakoti.

27 Ir išėjo Jėzus ir jo mokytiniai į Pilypo Cezarėjos kaimus. Ir kelyje jis paklausė savo mokytinių, jiems sakydamas: „Šžmonės sako, *kad* aš esu kas? 28 O jie atsakė: „Jonas Krikštytojas, o kiti Elijas, dar kiti – vienas iš pranašų. 29 Ir jis sako jiems: „Bet jūs sakote, *kad* aš esu kas? Ir Petras atsakydamas taria jam: „Tu esi Kristus. 30 Ir jis pagrasino jiems, kad niekam *to* nesakytų apie jį. 31 Ir jis pradėjo juos mokyti, kad Žmogaus Sūnus turės daug iškentėti ir būti

* 8:6 „susėsti ant žemės“ – Arba „atsilošti ant žemės valgyti“. † 8:8 „gabalų“ – Arba „laužtų dalių“. ‡ 8:8 „pintines“ – Arba „krepšius“. § 8:10 „regioną“ – T. „dalis“ (dgs.). * 8:25 „privertė jį žvelgti aukštyn“ – Arba „padarė taip, kad tas vėl regėtų“. Gr. žodis ἀναβλέπω (anablepo) reiškia žiūrėti aukštyn (pvz., Lk 9:16) ir vėl regėti (pvz., Mk 10:51). † 8:25 „buvo išgydytas“ – T. „buvo atstatytas“. ‡ 8:26 „namo“ – gr. „į jo namus“. § 8:27 „Žmonės sako, kad aš esu kas“ – Gr. „Žmonės sako mane būti ką“.

atmestas vyresniųjų bei aukštųjų kunigų bei raštininkų ir būti nužudytas ir po trijų dienų prisikelti. ³⁴ Ir pasišaukęs minią su savo mokytiniais jis tarė jiems: „Bet kas, kuris nori eiti paskui mane, tas privalo išsižadėti savęs, privalo pasiimti savo kryžių ir *privalo sekti paskui mane. ³⁵ Nes bet kas, kuris ketina išgelbėti savo gyvybę, tas ją pražudys, o bet kas, kuris pražudys savo gyvybę dėl manęs ir dėl evangelijos, tas ją išgelbės. ³⁶ Kokia gi žmogui būtų nauda, jeigu jis laimėtų visą pasaulį ir prarastų savo sielą? ³⁷ Arba ką žmogus duos mainais už savo sielą?! ³⁸ Todėl bet kas, kuris gėdysis manęs ir mano žodžių šioje svetimaujančioje ir nuodėmingoje kartoje, to gėdysis ir Žmogaus Sūnus, kai jis ateis savo Tėvo šlovėje su šventaisiais angelais.“

9

² Ir po šešių dienų Jėzus pasiima Petrą, Jokūbą ir Joną ir užsiveda juos vienus nuošaliai į aukštą kalną, ir jis atsimainė jų akivaizdoje, ³ ir jo drabužiai pasidarė spindintys, nepaprastai balti kaip sniegas, kaip jų išbaltinti negalėtų joks vėlėjas žemėje. ⁴ Ir jiems pasirodė Elijas su Moze, ir jie kalbėjosi su Jėzumi. ⁵ Ir atsiliepdamas Petras sako Jėzui: „Mokytojau, gera mums čia būti. Pastatykime tris padangtes: vieną tau, vieną Mozei ir vieną Elijui.“ ⁶ (Juk jis nežinojo, ką sakyti, nes jie buvo persigandę.) ⁷ Ir užėjo debesis, pridengdamas juos šešėliu, ir iš debesies atėjo balsas, tardamas: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus – klausykite jo!“ ⁸ Ir staiga, apsidairę, *jie nieko prie savęs nebematė, tik Jėzų vieną.

¹⁴ Ir atėjęs pas mokytinius, jis pamatė aplink juos didžiulę minią ir diskutuojančius su jais raštininkus. ¹⁵ Ir tuojau visi žmonės, jį pamatę, labai nustebo ir pribėgę, jį pasveikino. ¹⁶ Tada jis paklausė raštininkų: „Ką diskutuojate su jais?“ ¹⁷ Ir vienas iš minios atsakydamas tarė: „Mokytojau, aš atvedžiau pas tave savo sūnų, kuris turi nebylę dvasią, ¹⁸ ir kur tik jį sugriebia jį, jį šparmeta jį žemyn, ir jis atsiputoja, ir griežia dantimis, ir sudžiūsta.“

* **8:34** „privalo sekti“ – Gr. vksm. forma skiriasi nuo „privalo išsižadėti“ ir „privalo pasiimti“ tuo, kad pastarieji rodo labiau į veiksmo atlikimą, bet gr. žodis, išverstas „privalo sekti“ rodo labiau į veiksmo tęstinumą; visi trys vksm. yra liepiamosios nuosakos. † **8:35** „gyvybę“ – Gr. ψυχή (psūche); arba „sielą“

(2 k.). † **8:36** „būtų“ – T. „bus“. * **9:8** „jie nieko prie savęs nebematė, tik Jėzų vieną“ – Gr. „jie nieko nematė, bet Jėzų vieną su jais“. † **9:14** „diskutuojančius su jais raštininkus“ – Arba „juos klausinėjančius raštininkus“, „besiginčijančius su jais raštininkus“. † **9:15** „žmonės“ – Arba „minia“. † **9:18** „šparmeta jį žemyn“ – gal „drasko jį“.

O aš prašiau tavo mokytinių, kad jie ją išvartytų, bet jie neįstengė. ¹⁹ Jis atsako jam ir taria: „O netikinti karta! Iki kol aš būsiu su jumis? Iki kol jus pakęsiu? Atneškite jį pas mane.“ ²⁰ Ir jie jį atvedė pas jį, ir, jį pamačiusi, dvasia tuojau ėmė jį tąsyti, ir parpuolęs ant žemės jis voliojosi apsiputodamas. ²¹ Ir jis paklausė jo tėvo: „*Jam taip darosi nuo kada?“ Ir jis pasakė: „Nuo †mažumės. ²² Ir ji dažnai ėmesdavo jį tai į ugnį, tai į †vandenį, kad jį pražudytų. Bet jeigu tu pajėgi ką nors *padaryti*, padėk mums, Špasigailėjęs mūsų!“ ²³ Tad Jėzus jam tarė: „Jei tu pajėgi tikėti, viskas yra *įmanoma tam, kuris tiki.“ ²⁴ Ir vaiko tėvas sušukdamas tuojau tarė su ašaromis: „Viešpatie, aš tikiu! Padėk mano netikėjimui!“ ²⁵ O kai Jėzus pamatė, kad susibėga minia, jis sudraudė netyrąją dvasią, sakydamas jai: „Nebyle ir kurčia dvasia, įsakau tau, išei iš jo ir daugiau į jį nebeįeik!“ ²⁶ Ir sušukusi ir smarkiai jį tąsčiusi, *dvasia* išėjo. O jis pasidarė tarsi negyvas, kad net daugelis sakė, kad jis miręs. ²⁷ Bet Jėzus, paėmęs jį už rankos, pakėlė jį, ir jis atsistojo. ²⁸ Ir jam įėjus į namus, jo mokytiniai paklausė jo atskirai: „Kodėl mes nepajėgėme jos išvartyti?“ ²⁹ Ir jis tarė jiems: „Ši †veislė negali išeiti nieku kitu, kaip tik malda ir pasninku.“ ³⁵ Ir atsisėdęs jis pasišaukė Dvylika ir jiems sako: „**Jei kas †trokšta būti pirmas, tas bus visų paskutinis ir visų tarnas.**“ ³⁶ Ir paėmęs vaikučį, jis jį pastatė tarp jų ir jį apkabinęs, tarė jiems: ⁴³ Ir jei tavo ranka verčia tave nupulti į *nuodėmę*, nukirsk ją! Tau geriau įeiti į gyvenimą Šneturinčiam kūno dalių, negu *su abiem rankom patekti į †pragarą, į neužgesinamą ugnį, ⁴⁴ kur jų kirminas nemiršta ir ugnis neužgęsta. ⁴⁵ Ir jei tavo koja verčia tave nupulti į *nuodėmę*, nukirsk ją! Tau geriau įeiti į gyvenimą rašam, negu †su abiem kojom būti įmestam į pragarą, į neužgesinamą ugnį, ⁴⁶ kur jų kirminas nemiršta

* **9:21** „Jam taip darosi nuo kada“ – T. „Kokio ilgumo yra tas laikas, nuo kurio jam taip darėsi“. † **9:21** „mažumės“ – Arba „kūdikystės“; gr. žodis Παῖδιότης (paidioten) gali būti išverstas ir „vaikystės“, bet šis apsėstasis buvo vaikas ir aišku iš pokalbio, kad ši didžiulė bėda prasidėjo, kai buvo dar mažesnis.

‡ **9:22** „vandenį“ – gr. „vandenis“. § **9:22** „pasigailėjęs mūsų“ – Arba „tave apėmus gailėsčiui dėl mūsų“.

* **9:23** „įmanoma“ – Arba „pajėgiama“, t. y. nuveikiama; gr. žodis rodo į pajėgumą, ne į leidimą, todėl „įmanoma“ arba „pajėgiama“ geriau tinka negu „galima“, kuris gali rodyti ir į leidimą. † **9:29** „veislė“ – Arba „padermė“, „giminė“.

‡ **9:35** „trokšta“ – Arba „nutaria“.

§ **9:43** „neturinčiam kūno dalių“ – Arba „luošiam“; žr. Mt 15:30, 15:31; 18:8;.

* **9:43** „su abiem rankom“ – T. „turinčiam dvi rankas“. † **9:43** „pragarą“ – Arba „ugningą griovą“, „ugningą siaurą“, „ugningą tarpekį“, „ugninga dauba“. Gr. γέεννα (gehenna). Žodis vartojamas ir 45, 47 eilutėse. Sinonimas – „ugnies ežeras“. ‡ **9:45** „su abiem kojom“ – T. „turinčiam dvi kojas“.

ir ugnis neužgęsta. ⁴⁷ Ir jei tavo akis verčia tave nupulti į nuodėmę, nukirsk ją! Tau geriau vienakiui įeiti į Dievo karalystę, negu šsu abiem akim būti įmestam į ugnies pragarą, ⁴⁸ kur jų kirminas nemiršta ir ugnis neužgęsta.

10

⁶ Bet nuo sukūrimo pradžios DIEVAS PADARĖ *TOKIUS – VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ. ⁷ DĖL ŠIOS PRIEŽASTIES VYRAS PALIKS SAVO TĖVĄ IR MOTINĄ IR SUSIJUNGS SU SAVO ŽMONA,

¹³ Ir jie †pristatė jam vaikučius, kad jis juos paliestų, bet jo mokytiniai barė tuos, kurie juos pristatė. ¹⁴ Bet tai pamatęs, Jėzus labai užsigavo ir tarė jiems: „**Leiskite vaikučiams ateiti pas mane ir nedrauskite jiems, nes tokių yra Dievo karalystė.** ¹⁵ **Iš tiesų sakau jums: kas nepriims Dievo karalystės kaip vaikutis, tas jokių būdu į ją neįeis.** ¹⁶ O †juos apkabinęs ir ant jų uždėjęs rankas, jis juos palaimino.

¹⁷ Ir jam išeinant į kelią, vienas žmogus, pribėgęs ir atsiklaupęs prieš jį, paklausė jo: „Gerasis Mokytojaus, ką turiu daryti, kad paveldėčiau amžiną gyvenimą?“ ¹⁸ Bet Jėzus jam tarė: „**Kodėl vadini mane geru? Niekas nėra geras, tik vienas Dievas.** ¹⁹ **Tu žinai įsakymus: Nesvetimauk, nevykdyk žmogžudystės, nevok, melagingai neliudyk, šneapgauk, gerbk savo tėvą ir motiną.**“

²⁰ O *tas atsakydamas tarė jam: „Mokytojaus, visų šitų aš laikiausi nuo †pat jaunystės.“ ²¹ Tada Jėzus, įdėmiai žvelgdamas į jį, pamilo jį ir tarė jam: „**Vieno dalyko tau trūksta: eik, parduok viską, ką turi, ir atiduok vargšams, ir turėsi lobį danguje. Ir ateik, sek paskui mane imdamas kryžių.**“ ²² Ir †paniūręs dėl to pasakymo jis pasitraukė šielodamasis, nes jis turėjo *didelius turtus. ²³ Ir apžvelgdamas aplinkui Jėzus *tarė savo mokytiniams: „**Kaip sunkiai tie, kurie turi †turtus, įeis į Dievo**

§ 9:47 „su abiem akim“ – T. „turinčiam dvi akis“. * 10:6 „tokius“ – T. „juos“. † 10:13 „pristatė“, „barė“ – Gr. imperfektas (nebaigtinis). Galimi vertimai: „ne kartą pristatė“, „pristatinėjo“, „pristatydavo“, „ne kartą barė“, „bardavo“. † 10:16 „juos apkabinęs“ – Arba „paėmęs juos į rankas“. § 10:19 „neapgauk“ – Žr. Įst 24:14. * 10:20 „tas“ – T. „jis“. † 10:20 „pat“ – Gr. „savo“. † 10:22 „paniūręs“ – Arba „apniukdamas“ (gr. veikiamosios rūšies dalyvis). § 10:22 „sielodamasis“ – Arba „liūdėdamas“. * 10:22 „didelius turtus“ – Arba „daug nuosavybių“, „daug turtų“, „daug nuosavų daiktų“. Gr. žodis κτήμα (ktēma) vartojamas ir Mt 19:22; Mk 10:22; Apd 2:45, 5:1. † 10:23 „turtus“ – Arba „pinigus“, „vertingų daiktų“. Gr. žodis χρῆμα (krēma) vartojamas ir Mk 10:23-24; Lk 18:24; Apd 4:37, 8:18, 20; 24:26.

karalystę!" ²⁴ Ir mokytiniai stebėjosi jo žodžiais. O Jėzus dar kartą atsakydamas jiems sako: „**Vaikai, kaip sunku tiems, kurie pasitiki turtais, įeiti į Dievo karalystę!** ²⁵ **Lengviau kupranugariui pralįsti pro adatos ausį, negu turtingam įeiti į Dievo karalystę.**" ²⁶ Ir jie nustebę nepaprastai, ir tarpusavyje pasakė: „Tai kas gali būti išgelbėtas?!“ ²⁷ O Jėzus, žiūrėdamas į juos, *tarė: „**Žmonėms tai neįmanoma, bet ne Dievui, nes Dievui Šviskas yra įmanoma.**" ⁴⁵ **Nes ir Žmogaus Sūnus atėjo ne kad jam tarnautų, bet kad jis pats tarnautų ir savo gyvybės atiduotų kaip išpirkos vietoj daugelio.**"

⁴⁶ Ir jie *atėjo į Jerichą. O iškeldami jį su savo mokytiniais ir *gausinga minia iš Jericho, pakelėję sėdėjo aklas Bartimiejus, Timiejaus sūnus, elgetaudamas. ⁴⁷ Ir išgirdęs, kad tai yra Jėzus †Nazaretis, jis pradėjo šaukti ir sakyti: „Dovydo Sūnau, Jėzau, pasigailėk manęs!“ ⁴⁹ Ir Jėzus sustojo ir įsakė pašaukti jį. Ir jie pašaukia aklą, jam sakydami: „Būk drąsus! Kelkis! Jis tave šaukia!“

11

¹ Ir kai jie artėja į Jeruzalę, į Betfagę ir Betaniją, ties Alyvų kalnu, jis išsiunčia du savo mokytojus ² ir sako jiems: „**Eikite į priešais jus esantį kaimą ir, vos tik į jį įžengę, rasite pririštą asilaitį, ant kurio joks žmogus dar nėra sėdėjęs: atriškite jį ir atveskite.** ³ Ir jeigu kas jums sakytų: „Kodėl tai darote? sakykite, kad Viešpačiui jo reikia, ir jis tuojau pasiųs jį čionai.“ ⁴ *Tai jie nuėjo ir rado pririštą asilaitį lauke prie durų, vietoje, kur susitinka du keliai ir jie atriša jį. ⁵ Ir kai kurie iš ten stovinčių jiems tarė: „Ką jūs darote, kad atrištote asilaitį?“ ⁶ O jie pasakė jiems, kaip Jėzus †buvo paliepęs, ir tie juos išleido. ⁷ Ir jie atvedė asilaitį pas Jėzų ir užmetė ant jo savo drabužius, o jis užsėdo ant jo. ⁸ Ir daugelis tiesė ant kelio savo drabužius, o kiti kirto medžių šakas ir klojo jas ant kelio.

⁹ Ir tie, kurieėjo priekyje, ir tie, kurie sekė paskui, vis šaukė, sakydami: *Š „Osana! Palaimintas yra tas, kuris ateina Viešpaties vardu!* ¹⁰ Palaiminta mūsų tėvo Dovydo karalystė, kuri ateina Viešpaties vardu! Osana aukščiausiose aukštybėse! ²² Ir Jėzus atsakydamas jiems sako: „Turėkite

‡ **10:26** „ir tarpusavyje pasakė“ – Arba „tarpusavyje (pa)sakydami“. § **10:27** „visi dalykai“ – Gr. dgs., t. y. „visi dalykai“. * **10:46** „gausinga“ – Arba „padori“, t. y. gera, kaip reikiant susirinkusi. † **10:47** „Nazaretis“ – Arba „Nazarėnas“, „iš Nazareto“. * **11:4** „Tai“ – Arba „O“, „Ir“. † **11:5** „kad atrištote“ – Gr. „atrišdami“. ‡ **11:6** „buvo paliepęs“ – T. „paliepė“. § **11:9** „Osana! ...“ – Ps 118:26.

tikėjimą Dievu. ²⁵ Ir kai stovite meldamiesi, atleiskite, jei ką nors turite prieš ką, kad ir jūsų Tėvas, kuris danguje, atleistų jums jūsų nusižengimus. ²⁶ Bet jeigu jūs neatleidžiate, tai nė jūsų Tėvas, kuris danguje, neatleis jūsų nusižengimų. ²⁷ Ir jie vėl ateina į Jeruzalę; ir jam vaikščiojant šventykloje pas jį ateina vyriausieji kunigai, raštininkai bei vyresnieji ²⁸ ir sako jam: „Kokiu įgaliojimu tu šiuos dalykus darai? Ir kas tau davė *tokį įgaliojimą šiuos dalykus daryti? ²⁹ Ir Jėzus atsakydamas tarė jiems: „Aš irgi paklausiu jus vieno †dalyko, o jūs man atsakykite. ‡Tada jums pasakysiu, kokiu įgaliojimu aš šiuos dalykus darau. ³⁰ Jono krikštas buvo iš dangaus ar iš žmonių? Atsakykite man!“ ³¹ Ir jie atsakydami tarė Jėzui: „Mes nežinome.“ Ir Jėzus atsakydamas jiems sako: „Tai nė aš jums nesakysiu, kokiu įgaliojimu aš šiuos dalykus darau.“

12

²⁴ Ir Jėzus atsakydamas tarė jiems: „Argi ne todėl klystate, kad nepažįstate nei šventraščių, nei Dievo galios? ³⁶ Nes pats Dovydas sakė Šventąja Dvasia: ‚VIEŠPATS tarė mano Viešpačiui: Sėskis mano dešinėje, kol aš pastatysiu tavo priešus tavo pakoju.‘ ³⁷ Taigi pats Dovydas jį vadina Viešpačiu; tai iš kur *tai*, kad jis yra jo sūnus?“ Ir *paprasti žmonės mielai jo klausėsi.

13

¹³ **Ir jūs būsite visų nekenčiami dėl mano vardo; bet kas ištvers iki *galo, tas bus išgelbėtas.** ³¹ Dangus ir žemė praeis, bet mano žodžiai niekaip nepraeis. ³² Bet apie tos Dienos ir Valandos †*laiką* niekas nežino, nei angelai, kurie yra danguje, nei Sūnus, bet tik Tėvas. ³³ Būkite atsargūs, budėkite ir melskitės, nes nežinote, kada tas laikas ‡bus!

14

¹ Po dviejų dienų buvo *numatyta* Aplenkimo ir Neraugintosios duonos *šventė*, ir aukštieji kunigai bei raštininkai

* **11:28** „tokį“ – Arba „šį“. † **11:29** „dalyko“ – Gr. „logos“, t. y. „reikalo“, „žodžio“ ir pan. ‡ **11:29** „Tada“ – Arba „ir“. * **12:37** „paprasti žmonės“ – Arba „didelė minia“, „bendra liaudis“. * **13:13** „galo“ – Arba „pabaigos“. † **13:32** „*laiką*“ – Žodis „*laiką*“ yra įterptą atsižvelgiant į 33 eilutę, kurioje toks žodis yra ir į *tai*, kad šios 32-tros eilutės gr. tekste yra žodis „peri“ (περι), kuri verčiant be įterpto žodžio „*laiką*“, gali duoti liet. teksto skaitytojui klaidingai suprasti, kad niekas nieko nežino apie tą dieną ir Valandą, kai žinių daug kas turi apie tai, tik niekas be Tėvo nežino laiko. ‡ **13:33** „bus“ – T. „yra“, bet gr. tekstas aiškiai rodo į išpranašautą ateitį.

ieškojo *būdo †klasta suimti jį ir nužudyti. ² Bet jie tarė: „*Tik* ne per šventę, kad nebūtų žmonių sąmyšio.“ ⁹ Iš tiesų sakau jums: †visame pasaulyje, kur tik bus skelbiama ši evangelija, ir jos atminimui bus pasakojama, ką ji padarė.“ ¹⁰ Ir Judas Iskarijotas, vienas iš Dvylikos, nuėjo pas aukštuosius kunigus, kad jiems jį išduotų. ¹¹ Ir jie, *tai* išgirdę, apsidžiaugė ir pažadėjo duoti jam pinigų. O jis ieškojo Šbūdo *patogiu laiku jį išduoti.

¹² Ir pirmąją Neraugintosios duonos dieną, kada †aukojamas Aplenkimo *avinėlis*, jo mokytiniai jam tarė: „Kur nori, kad †eitume paruošti, kad valgytum Aplenkimo *avinėlį*?“ ¹³ Ir jis išsiunčia du savo mokytinius ir sako jiems: „Eikite į miestą, ir ten jus sutiks vyras, vandens ąsočiu nešinas. Sekite paskui jį ¹⁴ ir kur tik jis įeis, sakykite namų šeimininkui: „Mokytojas sako: „Kur yra Šsvečių kambarys, kuriame galėčiau su savo mokytiniais valgyti Aplenkimo *avinėlį*?““ ¹⁵ Ir jis parodys jums didelį aukštutinį kambarį, apstatytą ir paruoštą. Ten paruoškite mums.“ ¹⁶ Ir jo mokytiniai išėjo ir atėjo į miestą ir rado taip, kaip jis buvo jiems sakęs. Ir jie paruošė Aplenkimo *avinėlį*. ¹⁷ Ir vakare jis ateina su Dvylika, ¹⁸ ir jiems atsilošiant ir valgant, Jėzus tarė: „**Iš tiesų sakau *jums: vienas iš jūsų mane išduos - kuris valgo su manimi.**“ ¹⁹ Ir jie pradėjo liūdėti ir jam pasakyti vienas po kito: „Nejaugi aš? Ir kitas: „Nejaugi aš? ²⁰ Ir jis atsakydamas tarė jiems: „Vienas iš Dvylikos, kuris mirko su manimi *duoną* į dubenį. ²¹ Žmogaus Sūnus tikrai eina, kaip apie jį parašyta, bet vargas tam žmogui, per kurį Žmogaus Sūnus išduodamas! Gerai būtų buvę tam žmogui, jei jis nebūtų gimęs.“ ²² Ir jiems valgant, Jėzus, paėmęs duoną ir pasakęs palaiminimą, *ją* laužė ir davė jiems ir tarė: „Imkite, valgykite - tai yra mano kūnas.“ ²³ Ir paėmęs taurę ir padėkojęs, jis davė jiems, ir jie visi gėrė iš jos. ²⁴ Ir jis tarė jiems: „Tai yra mano kraujas, kuris yra naujosios sandoros *kraujas*, kuris išliejamas už daugelį. ²⁵ Iš tiesų sakau †jums: visai nebegersiu vynmedžio vaisiaus iki tos dienos, kada gersiu jį naują Dievo karalystėje.“ ²⁶ Ir pagiedoję giesmę jie išėjo į Alyvų kalną.

* **14:1** „būdo“ - Gr. „kaip“. † **14:1** „klasta suimti jį ir nužudyti“ - Gr. „sugaudamas jį klasta jį nužudytų jį“. † **14:9** „visame pasaulyje“ - Arba „į visą pasaulį“; čia vartojamas kitas gr. prielinksnis negu Mt 16:13 eilutėje. § **14:11** „būdo“ - Gr. „kaip“. * **14:11** „patogiu laiku“ - Arba „patogiai“, „nesunkiai“. † **14:12** „aukojamas Aplenkimo *avinėlis*“ - Arba „jie (*žydai*) aukojo Aplenkimo *avinėlį*“. † **14:12** „eitume paruošti“ - T. „eidami paruoštume“. § **14:14** „svečių kambarys“ - Arba „svetainė“. * **14:18** „jums: vienas“ - Arba „jums, kad vienas“. † **14:25** „jums: visai“ - Arba „jums, kad visai“.

²⁹ Bet Petras jam tarė: „Nors ir visi atsimes, tačiau ne aš!“

³² Ir jie ateina į vietą, kurios vardas Getsemanė. Ir jis sako savo mokytiniais: „Sėskite čia, kol aš melsiuosi.“

³³ Ir jis pasiima su savimi Petrą ir Jokubą ir Joną ir pradėjo labai nuogaštauti bei sielotis ³⁴ ir jiems sako: „Mano siela labai nuliūdusi – Šiki mirties. Pasilikite čia ir budėkite!“

³⁵ Ir paėjęs truputį toliau, jis puolė ant žemės ir meldėsi, kad, jei įmanoma, ta valanda nuo jo praeitų. ³⁶ Ir jis tarė:

„Aba, Tėve, tau *viskas įmanoma; atimk šią †taurę nuo manęs! Tačiau *tebūnie* ne tai, ko noriu aš, bet tai, ko nori tu.“ ³⁷ Ir jis ateina ir randa juos miegančius, ir sako Petru: „Simonai, tu miegi? Neįstengei nė vienos valandos pabudėti? ³⁸ Budėkite ir melskitės, kad neižengtumėte †pagundą. Dvasia iš tiesų noringa, bet kūnas silpnas.“ ³⁹ Ir

vėl nuėjęs jis meldėsi, tardamas Štuos pačius žodžius. ⁴⁰ Ir sugrįžęs, jis juos rado vėl miegančius (nes jų akys buvo apsunkusios), ir jie nežinojo, ką jam atsakyti. ⁴¹ Ir jis ateina trečią kartą ir sako jiems: *

„Miegokite dabar ir ilsėkitės! Gana! Atėjo ta valanda: štai Žmogaus Sūnus išduodamas į nusidėjėlių rankas. ⁴² Kelkitės, eime! Štai †mano išdavėjas yra prisiartinęs.“ ⁴³ Ir tuojau, jam †tebekalbant, ateina Judas, esantis vienas iš Dvylikos, o su juo didelė minia su kalavijais ir vėzdais, nuo aukštųjų kunigų, raštininkų ir vyresniųjų. ⁴⁴ Ir Šjo išdavėjas buvo jiems davęs ženklą,

sakydamas: „Kurį pabučiuosiu, *tai yra *tas*. Jį suimkite ir saugiai nuveskite.“ ⁴⁵ Ir vos *tik* atėjęs jis tuojau prisiartino prie jo ir sako: †„Mokytojau, mokytojau!“ – ir pabučiavo jį.

⁵⁰ Ir jie visi paliko jį ir pabėgo. ⁵¹ Ir toks vienas jaunuolis sekė paskui jį, užsimetęs lininį audeklą aplink savo †nuogą *kūną*, ir Šjauni vyrai jį griebia. ⁵² Bet jis paliko lininį audeklą ir pabėgo nuo jų nuogas. ⁶¹ Tačiau jis tylėjo ir nieko neatsakė. Vyriausiasis kunigas pakartotinai jį klausinėjo

*tardamas jam: „Ar tu esi Kristus, Palaimintojo Sūnus?“

‡ **14:32** „vietą“ – Arba „žemės sklypą“. § **14:34** „iki mirties“ – Arba

„mirtinai“. * **14:36** „viskas“ – Gr. daugiskaitinis žodis. † **14:36** „taurę“ – T. y. rūstybės patyrimą. ‡ **14:38** „į pagundą“ t. y. į tą nuodėmę, kuri jus

gundo. § **14:39** „tuos pačius žodžius“ – Gr. „tą patį žodį / dalyką“. * **14:41**

„Miegokite dabar ir ilsėkitės!“ – Arba „Ar miegate dabar ir ilsitės?“ (Gr. k. formos vienodos, tai čia yra arba ironiškas įsakymas arba klausimas.). † **14:42** „mano išdavėjas“ – Arba „tas, kuris mane išduoda“. ‡ **14:43** „tebekalbant“

– Arba „dar bekalbant“. § **14:44** „jo išdavėjas“ – Arba „tas, kuris išduoda

jį“. * **14:44** „tai“ – Gr. „jis“. † **14:45** „Mokytojau, mokytojau!“ – Arba „Rabi,

rabi!“ ‡ **14:51** „nuogą kūną“ – Arba „nuogumą“. § **14:51** „jauni vyrai“ –

Tas pats gr. žodis, kaip ir žodis, išverstas „jaunuolis“; čia greičiausiai rodo į

karėivius. * **14:61** „tardamas“ – Gr. ir tarią

62 Ir Jėzus tarė: „Aš esu. Ir jūs pamatysite žmogaus Sūnų, sėdintį Galybės dešinėje ir ateinantį dangaus †debesimis.“

15

10 Mat jis *suprato, kad aukštieji kunigai buvo jį perdavę iš pavydo. 16 Ir kareiviai nusivedė jį į kiemą, kuris yra †teismo aikštė, ir *sušaukė visą †batalioną. 17 Ir jie apvelkia jį purpuriniu apdaru ir nupynę uždeda jam aplinkui *galvą* erškėčių vainiką. 20 Ir po to, kai pasityčiojo iš jo, jie nuvilko nuo jo purpurinį apdarą ir apvilko jį jo paties drabužiais ir jį išveda, kad jį nukryžiuotų. 21 Ir jie priverčia vieną pareinantį iš lauko praeivį – Simoną kirėnietį, Aleksandro ir Rufo tėvą – nešti jo kryžių. 22 Ir jie Šatneša jį į Golgotos vietą, kuris išvertus reiškia: „Kaukolės vieta“. 23 Ir jie davė jam gerti vyno, primaišyto su mira, bet jis nepriėmė. 24 Ir jį nukryžiaavę, jie pasidalijo jo drabužius, mesdami dėl jų burtus, kas ką imsiąs. 25 O buvo *trečia valanda, †ir jie nukryžiaavo jį. 26 Taip pat buvo užrašytas jo kaltinimo užrašas: „ŽYDŲ KARALIUS“. 27 Ir kartu su juo jie nukryžiaavo du †vagis: vieną jo dešinėje, o kitą jo kairėje. 28 Ir išsipildė šventraštis, kuris sako: „Ir jis buvo priskaitytas prie Šįstatymo pažeidėjų“. 29 O praeiviai *plūdo jį, kraipydami savo galvas ir sakydami: „Še tau, kuris sugriauni šventyklą ir per tris dienas ją †atstatai! 30 Išgelbėk save ir nuženk nuo kryžiaus!“ 31 O panašiai ir aukštieji kunigai tarpusavyje su raštininkais tyčiodamiesi sakė: „Jis išgelbėjo kitus, pats savęs nepajėgia išgelbėti!“ 32 Tegul Kristus, Izraelio Karalius, nužengia dabar nuo kryžiaus, kad matytume ir tikėtume! Taip pat tie, kurie buvo su juo nukryžiuoti, †užgauliojo jį. 33 Ir šeštai valandai atėjus, visą šalį apgaubė tamsa iki devintos valandos. 34 O devintą valandą Jėzus garsiu balsu šaukė, sakydamas: „Eloi, Eloi, lama sabachtani? (Tai išvertus yra: „Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?)“

† 14:62 „debesimis“ – Plg. Dan 7:13. * 15:10 „suprato“ – Arba „žinojo“.

† 15:16 „teismo aikštė“ – Žr. Mt 27:27 išnašą. † 15:16 „batalioną“ –

Žr. Mt 27:27 išnašą. § 15:22 „atneša“ – Daug kas verčia „nuvedė“ arba, veiksmazodžio formos atžvilgiu, tikslesniu žodžiu „atveda“, bet gr. žodis φέρω (fero) nevartojamas NT tokia reikšme. Gr. tekstas leidžia suprasti, kad Viešpats nebegalėjo eiti, bet kelionės pabaigoje buvo atneštas į nukryžiovimo vietą.

* 15:25 „trečia valanda“ – Mūsų skaičiavimu tai yra devinta valanda ryte.

† 15:25 „ir“ – Gr. tekste yra žodis καὶ (kai), kuris reiškia „ir“, bet nėra žodžio, reiškiančio „kai“.

† 15:27 „vagis“ – Arba „plėšikus“. § 15:28 „įstatymo pažeidėjų“ – Arba „nusikaltėlių“, „įstatymo nepaisančiųjų“.

* 15:29 „plūdo jį“ – Arba „jam piktžodžiavo“. † 15:29 „atstatai“ – Gr. „pastatai“.

† 15:32 „užgauliojo jį“ – Arba „jam priekaištavo“.

³⁵ Ir kai kurie šalia stovintys išgirdę sakė: „Žiūrėk, jis šaukiasi Elijo. ³⁶ ŠTada vienas nubėgęs ir pripildęs kempinę pilną acto ir užmovęs ją ant nendrės, davė jam gerti, sakydamas: „Palaukite, pažiūrėsime, ar ateis Elijas jo nuimti. ³⁷ Bet Jėzus išleidęs skardų šauksmą išleido dvasią. ³⁸ Ir šventyklos uždanga buvo perplėstas pusiau nuo viršaus iki apačios.

16

¹⁵ Ir jis jiems tarė: „**Eikite į visą pasaulį ir *skelbkite Evangeliją †visai kūrinijai.** ¹⁶ Kas yra pasitikėjęs ir pakrikštytas, bus išgelbėtas; bet kas nėra pasitikėjęs, bus ‡nuteistas.

§ 15:36 „Tada“ – Arba „Ir“. * 16:15 „skelbkite“ – Arba „kaip šaukliai skelbkite“. † 16:15 „visai kūrinijai“ – Gr. frazė παση τη κτισει („pasė tē ktisei“). Tai yra datyvo būdvardis + artikelis + žodis, kuris verčiamas „kūrinys“, „sukurtasis“, „kūrinija“ ir kt. Ta frazė vartojamas tik NT čia ir Kol 1:23. Ji gali būti išversta naudininku arba vietininku, todėl gali būti „kiekvienam sukurtajam“, „visoje kūrinijoje“, „kiekvienam, kas tik sukurtas“, „kiekvienam Dievo sukurtam žmogui“. Turbūt tai yra hebraizmas, kuris nurodo visą žmoniją. ‡ 16:16 „nuteistas“ – Arba „pasmerktas“.

Evangelija pagal Luką

1 Kadangi daugelis užsiėmė iš eilės išdėstyti nupasakojimą apie tuos dalykus, *kuriais mes visiškai tikime ² lygiai taip, kaip perdavė mums tie, kurie nuo pradžios savo akimis matė ir buvo tapę žodžio [†]patikėtiniai, ³ atrodė gerai ir man, [‡]akylai sekusiam visus tuos dalykus su didžiu tikslumu nuo pat pradžios, nuosekliai surašyti tau, prakilnusi Teofiliau, ⁴ kad iš arti pažintum Šužtikrintumą *pranešimų, kurių esi pamokytas. ⁵ Judėjos karaliaus Erodo dienomis buvo tam tikras kunigas, vardu Zacharijas, iš Abijos skyriaus ir jo žmona iš Aarono dukterų, o jos vardas buvo Elžbieta. ⁶ Ir jie abu buvo teisūs prieš Dievą, besivaikščiojantys pagal visus Viešpaties įsakymus ir [†]nuostatus, nepeiktini. ⁷ Ir [‡]jie neturėjo vaikų, nes Elžbieta buvo nevaisinga, ir jie abu buvo sulaukę senyvo amžiaus. ⁸ Ir įvyko *šitaip*, kad, jam beatliekant kunigo tarnystę Dievo akivaizdoje pagal jo skyriaus eilę, ⁹ vadovaujantis kunigo tarnystės papročiu, sprendžiančio sutartinio ženklų būdu Šjam teko deginti smilkalus, įėjus į Viešpaties šventyklą. ¹⁰ Tuo tarpu, smilkymo valandą visa žmonių minia meldėsi lauke. ¹¹ Ir jam pasirodė Viešpaties angelas, stovintis smilkalų aukuro dešinėje. ¹² O Zacharijas, *jį* pamatęs, krūptelėjo, ir pagavo *jį* išgąstis. ¹³ Bet angelas jam tarė: „Nebijok, Zacharijau, nes tavo malda išklaudyta, ir tavo žmona Elžbieta pagimdys tau sūnų, ir tu pavadinsi *jį* vardu Jonas. ¹⁴ Bus džiaugsmo tau, net dziūgavimas, ir daugelis džiaugsis jo gimimu, ¹⁵ nes jis bus didis Viešpaties *akyse. Jis ir būtinai neturės gerti vyno bei stipraus gėrimo, [†]ir bus pripildytas Šventosios Dvasios iš *pat* savo motinos iščių. ¹⁶ Ir daugelį Izraelio vaikų jis atvers į Viešpatį, jų Dievą. ¹⁷ Ir jis eis pirma

* **1:1** „kuriais mes visiškai tikime“ – Arba „kurių esame visiškai įtikinti“, „kuriais mūsų tarpe (gretose) yra visiškai įtikėta“. [†] **1:2** „patikėtiniai“ – Arba „įgaliotiniai“, „atstovai“, „pavaldiniai“. [‡] **1:3** „akylai sekusiam visus tuos dalykus su didžiu tikslumu nuo pat pradžios“ – Arba „nuo pat pradžios puikiai pažinusiems visus tuos dalykus su didžiu tikslumu“. **§ 1:4** „užtikrintumą“ – Arba „tikrumą“, „saugumą“, „patikimumą“; žodis rodo į visišką patvarumą, kad niekaip neįmanoma, jog Teofilui perduotos žinios būtų neteisingos, nevertos pasitikėjimo. * **1:4** „pranešimų“ – gr. λογος „logos“ (dgs.); žodis gali reikšti ir „žodžių“, „reikalų“, „žinių“ ir t. t. [†] **1:6** „nuostatus“ – Arba „teisumą apibrėžiančias taisykles“. [‡] **1:7** „jie neturėjo vaikų“ t. „jiems nebuvo vaiko“. **§ 1:9** „jam teko“ – Arba „jam buvo skirta“. * **1:15** „akyse“ – Arba „akivaizdoje“. [†] **1:15** „ir“ – Arba „bet“, „taip pat“. Plg. Ef 5:18.

jo su Elijo dvasia ir galybe, kad atverstų tėvų širdis į vaikus ir neklusniuosis į teisiųjų išmintį, kad prirengtų Viešpačiui išsamiai paruoštų žmonių.“¹⁸ Bet Zacharijas tarė angelui: „Kaip aš tai žinosiu? Juk aš esu senas žmogus ir mano žmona sulaukusi senyvo amžiaus.“¹⁹ O angelas atsakydamas jam tarė: „Aš esu Gabrielius, kuris stoviu Dievo akivaizdoje, ir esu atsiųstas kalbėti tau ir tau pranešti šias geras žinias.“²⁰ Ir štai tu būsi nebylys, štai yra negalėsi kalbėti iki dienos, kurią tai įvyks, nes nepatikėjai mano žodžiais, kurie išsipildys savo metu.“²¹ *Tuo tarpu žmonės laukė Zacharijo ir stebėjosi, kad jis taip ilgai užtrunka šventykloje.²² Bet išėjęs, jis negalėjo jiems kalbėti, ir jie suprato, kad jis buvo matęs regėjimą šventykloje. Ir jis aiškinosi jiems ėgestais ir pasiliko nebylus.²³ Ir taip įvyko, kad pasibaigus jo tarnystės dienoms, jis parėjo namo.²⁴ Ir po tų dienų jo žmona Elžbieta tapo nėščia ir penkis mėnesius slėpėsi, sakydama: ²⁵ „Taip Viešpats su manimi pasiėlgė tomis dienomis, kuriomis jis pažvelgė į mane, kad nuimtų mano negarbę tarp žmonių.“

²⁶ Ir šeštąjį mėnesį angelas Gabrielius buvo Dievo pasiųstas į Galilėjos miestą, vadinamą Nazaretu,²⁷ pas mergelę, pažadėtą į žmonas vyrui iš Dovydo namų, kurio vardas buvo Juozapas; o mergelės vardas buvo Marija.²⁸ Atėjęs pas ją, angelas tarė: „Sveika, malone apdovanotoji! Viešpats su tavimi! Palaiminta tu tarp moterų!“²⁹ Ir ji pamačiusi jį labai susijaudino dėl jo pasakymo ir galvojo sau, kas tai turėtų būti per pasveikinimas.³⁰ O angelas jai tarė: „Nebijok, Marija, nes radai malonę pas Dievą!“³¹ Ir štai tu pradėsi savo iščiose ir pagimdysi sūnų, ir pavadinsi jį vardu Jėzus.³² Jis bus didis ir bus vadinamas Aukščiausiojo Sūnumi, ir Viešpats Dievas duos jam jo tėvo Dovydo sostą,³³ ir jis karaliaus Jokūbo namams per amžius, ir jo karalystei nebus galo.“³⁴ Tuomet Marija tarė angelui: „Kaip tai bus? Nes Šnepažįstu vyro.“³⁵ O angelas atsakydamas tarė jai: „Ant tavęs nužengs Šventoji Dvasia, ir Aukščiausiojo jėga pridengs tave šešėliu; todėl *kas gims iš tavęs – tas, kas šventas, – bus vadinamas Dievo Sūnumi.“³⁶ Ir štai tavo giminaitė Elžbieta, ji taip pat pradėjo sūnų savo senatvėje, ir šis mėnuo yra šeštas jai,

‡ 1:17 „žmonių“ – Gr. kuop. vns.; plg. Lk 1:10 ir kt. § 1:20 „tai yra“ – Arba „ir“.
 * 1:21 „Tuo tarpu“ – Arba „Ir“.
 † 1:22 „gestais“ – Arba „mostais“.
 ‡ 1:27 „pažadėtą vyrui į žmonas“ – Arba „pažadėtą pagal susitarimą duoti vyrui į žmonas“.
 § 1:34 „nepažįstu vyro“ – Arba „neturiu santykių su vyru“.
 Plg. Prd 4:1.
 * 1:35 „kas gims iš tavęs – tas, kas šventas, –“ – Arba „šventas iš tavęs gimusysis“.

kuri buvo vadinama nevaisinga, ³⁷ nes Dievui †nieko †nėra neįmanomo.“ ³⁸ ŠTada Marija tarė: „Štai aš Viešpaties tarnaitė, tebūna man pagal tavo žodį.“ Ir angelas nuo jos pasitraukė.

³⁹ Ir tomis dienomis Marija atsikėlė ir skubiai nukeliavo į kalvyną, į *vieną iš Judo miestų, ⁴⁰ ir įėjo į Zacharijo namus ir pasveikino Elžbietą. ⁴¹ Ir taip įvyko, kad Elžbietai išgirdus Marijos pasveikinimą, jos iščiose šoktelėjo kūdikis, ir Elžbieta tapo pripildyta Šventosios Dvasios ⁴² ir ji garsiai sušuko ir tarė: „Palaiminta tu tarp moterų, ir palaimintas tavo iščių vaisius! ⁴³ Ir iš kur man tai, kad mano Viešpaties motina †ateina pas mane?! ⁴⁴ Nes štai vos tik tavo pasveikinimo balsas pasiekė mano ausis, šoktelėjo iš džiaugsmo kūdikis mano iščiose. ⁴⁵ Ir palaiminta ta, kuri tikėjo, †kad Šįvyks *tai, kas jai Viešpaties pasakyta.“ ⁴⁶ O Marija prabilo: „Mano siela †apskelbia Viešpaties didingumą, ⁴⁷ ir mano dvasia džiūgauja Dievu, mano Išgelbėtoju, ⁴⁸ nes jis atsižvelgė į savo tarnaitės žemą luomą. Juk štai nuo dabar visos kartos vadins mane palaiminta, ⁴⁹ nes didžių dalykų padarė man Galingasis, ir jo vardas yra šventas, ⁵⁰ ir jo gailėtingumas trunka per kartų kartas tiems, kurie jo bijosi. ⁵¹ Jis savo ranka parodė galybę; jis išskleidė tuos, kurie didžiuojasi savo širdies protavimu; ⁵² jis numetė valdovus nuo sostų ir išaukštino žemuosius; ⁵³ jis pripildė alkstančius gėrybėmis, o turtuolius paleido tuščiomis; ⁵⁴ jis padėjo savo tarnui Izraeliui, prisimindamas gailėtingumą, ⁵⁵ kaip jis kalbėjo mūsų tėvams, Abraomui, ir jo †palikuonims per amžius.“ ⁵⁶ Ir Marija pasiliko pas ją apie tris mėnesius ir sugrįžo į savo namus.

⁵⁷ O ŠElžbietai suėjo laikotarpis iki gimdymo, ir ji pagimdė sūnų. ⁵⁸ Ir jos kaimynai bei giminės išgirdo, kad Viešpats didino jai *parodytą* savo gailėtingumą, ir jie džiaugėsi kartu su ja. ⁵⁹ Ir taip įvyko, kad aštuntąją dieną jie atėjo vaikelio apipjaustyti ir ketino jį pavadinti tėvo vardu, Zachariju. ⁶⁰ O atsiliepdama jo motina tarė: „Ne! Priešingai, jis turi būti pavadintas Jonu.“ ⁶¹ Ir jie tarė jai:

† 1:37 „nieko“ – Arba „jokio žodžio“. † 1:37 „nėra“ – T. „nebus“. § 1:38 „Tada“ – Arba „Ir“. * 1:39 „vieną iš Judo miestų“ – Žodis „viena“ reikalinga, kad lietuvių k. skaitytojui neatrodytų, kad tebuvo tik vienas miestas tame kalnuotame krašte. † 1:43 „ateina“ – T. „ateitų“. † 1:45 „kad“ – Arba „nes“. § 1:45 „įvyks“ – Arba „bus užbaigta“. * 1:45 „tai“ – T. „dalykai“ t. y. dgs. † 1:46 „apskelbia Viešpaties didingumą“ – Arba „skelbia Dievą esant didį“; t. „didina Viešpatį“. † 1:55 „palikuonims“ – T. „sėklai“; arba „ainijai“. § 1:57 „Elžbietai suėjo laikotarpis iki gimdymo“ – T. „Elžbietai išsipildė laikotarpis gimdyti“.

„Nėra nė vieno tavo giminėje, kuris vadinasi šiuo vardu.“
 62 Ir jie jo tėvui parodė *gestų *paklausdami*, kaip jis norėtų jį pavadinti. 63 Ir paprašęs rašomosios lentelės jis užrašė †štai ką: Jo vardas yra Jonas. Ir visi stebėjosi. 64 Ir tuoj pat jo burna atsivėrė ir jo liežuvis *atsirišo*, ir jis ėmė kalbėti laimindamas Dievą. 65 Ir visus jų kaimynus apėmė baimė, ir visame Judėjos kalnyne vis buvo kalbama apie visus šiuos dalykus. 66 Ir visi girdėjusieji dėjosi *tuos dalykus* į savo širdis, sakydami: „Kas gi bus iš to vaiko?!“ Ir †Viešpaties ranka buvo su juo.

67 Ir jo tėvas Zacharijas tapo pripildytas Šventosios Dvasios ir pranašavo, sakydamas: 68 „Tebūna palaimintas Viešpats, Izraelio Dievas, kadangi Špagalbon aplankė ir *išpirko savo †žmones 69 ir iškėlė mums †išgelbėjimo ragą savo tarno Dovydo namuose, 70 kaip jis Šnuo senų senovės *kalbėjo savo šventųjų pranašų burna, 71 †jog *mus* išgelbės nuo mūsų priešų ir iš rankos visų tų, kurie mūsų nekenčia, 72 kad †parodytų gailėstingumą mūsų tėvams, Štai yra, kad atsimintų savo šventąją sandorą, 73 *priesaiką, kurią jis davė mūsų tėvui Abraomui, 74 kad jis duos mums, išvaduotiems iš mūsų priešų rankos, be baimės jam tarnauti 75 †šventume ir teisume jo akivaizdoje per visas mūsų gyvenimo dienas. 76 O tu, vaikeli, būsi vadinamas Aukščiausiojo pranašu, nes eisi pirma Viešpaties veido paruošti jo kelius, 77 duoti jo žmonėms †pažinti išgelbėjimą jų nuodėmių atleidimu 78 per mūsų

* **1:62** „gestų“ – Arba „mostų“. † **1:63** „štai ką“ – T. „sakydamas“. † **1:66** „Viešpaties ranka buvo su juo“ – Plg. Apd 11:21. § **1:68** „pagalbon aplankė“ – Tas pats gr. žodis vartojamas Lk 1:78 eilutėje. * **1:68** „išpirko savo tautą“ – T. „savo tautai atliko išpirkimą“. † **1:68** „žmonės“ – Gr. kuop. vns. Arba „tautą“, kadangi „Dovydo namai“ yra minimi 69-oje eilutėje; žodis „žmonės“ pasirinkta dėl gr. k. žodžio vartosenos Lk 1:10, 17, 21, 77 eilutės; į gr. k. žodžio semantinį diapazoną įeina ir „žmonės“ ir „tauta“. † **1:69** „išgelbėjimo ragą“ – Čia vartojamas žodis „ragas“ yra hebraizmas, kuris reiškia galybę, galią, jėgą; Dievas mums davė galingą išgelbėjimą, o Jo išgelbėjimas yra pats Jis (Lk 1:76 „Viešpats“), kuriam Jonas paruoš kelią. § **1:70** „nuo senų senovės“ – Arba „nuo amžinybės“, „nuo amžių *pradžios*“; ta pati gr. frazė vartojama Apd 3:21, 15:18. * **1:70** „kalbėjo“ – Arba „pranešė“ (atkreiptinas dėmesys, kad 71 eilutė gr. k. prasideda nuo žodžio „išgelbėjimą“, tai būtų „pranešė išgelbėjimą“). † **1:71** „jog *mus* išgelbės“ t. „išgelbėjimą“. † **1:72** „parodytų“ – T. „įgyvendintų“, „darytų“. § **1:72** „tai yra“ – Arba „ir“. * **1:73** „priesaiką, kurią jis davė“ t. „priesaiką, kurią jis prisiekė“. † **1:75** „šventume ir teisume“ – Žr. panašią frazę Ef 4:24. † **1:77** „pažinti išgelbėjimą“ – T. „išgelbėjimo pažinimą“.

Dievo gailėstingą šgiliaširdiškumą, * dėl kurio mus †aplankė Šviesos Brėškimas iš aukštybių, ⁷⁹ kad apšviestų sėdinčius tamsoje ir mirties šešėlyje, kad nukreiptų mūsų kojas į †ramybės kelią.“ ⁸⁰ Ir vaikas vis augo, taip pat Švis stiprėjo dvasia ir buvo dykumose iki pat savo atskleidimo Izraeliui dienos.

2

¹ Ir įvyko tomis dienomis, kad išėjo ciesoriaus Augusto įsakas, kad visas * pasaulis užsirašytų apmokestinimui. ² (†Toks pirmasis surašymas apmokestinimui įvyko Siriją valdančiajam Kvirinui *dalyvaujant*.) ³ Ir visi ėjo užsirašyti, kiekvienas į savo miestą. ⁴ Ir Juozapas irgi ėjo iš Galilėjos, iš Nazareto miesto, aukštyn į Judėją, į Dovydo miestą, vadinamą Betliejumi, – nes jis buvo iš Dovydo namų ir giminės, – ⁵ užsirašyti kartu su žmona Marija, – †jam pažadėta į žmonas, – *kuri* Šbuvo stora dėl nėštumo. ⁶ Ir įvyko taip, kad jiems ten esant, *nėštumo* dienos * pasibaigė, tad ji turėjo gimdyti. ⁷ Ir ji pagimdė savo pirmagimį sūnų ir suvystė jį vystyklais ir paguldė jį ėdžiose, nes jiems nebuvo vietos †svečių patalpose.

⁸ Ir tame pačiam krašte buvo piemenų, †kurie Špasiliko lauke ir budėjo naktį prie savo kaimenės. ⁹ Ir štai prie jų * atsirado Viešpaties angelas, ir aplink jų smarkiai nušvietė Viešpaties šlovė, †tai jie labai išsigando. ¹⁰ Bet angelas

§ 1:78 „giliaširdiškumą“ – Gr. σπλάγχχνον (splanchnon); t. „viduriai“, „žarnos“; arba „palankumo jausmus“, „geranoriškumo jausmus“, „giliausius jausmus“. Žodis vartojamas 11 k. NT: Lu 1:78; Apd 1:18; II Kor 6:12,7:15; Flp 1:8, 2:1; Kol 3:12; Flm 7, 12, 20; I Joh 3:17. * 1:78 „dėl kurio“ – Arba „kuriame“, „kuriuo“, „kuriuo vadovaudamasis“. † 1:78 „aplankė“ – Žr. Lk 1:68 (tas pats gr. žodis). Minėtas aplankymas yra su tikslu teikti reikiamą pagalbą. † 1:79 „ramybės“ – Arba „taikos“. Gr. žodis ειρηνη nusako ir ramybę ir taiką. Taikos arba ramybės kelias minimas Iz 59:8, Rom 3:17. Žr. Apd 10:36; 10:15; Ef 2:14-17, 4:3, 6:15. § 1:80 „vis stiprėjo“ – Arba „buvo vis stiprinamas“. * 2:1 „pasaulis“ – Gr. οικουμενη (oikoumenē), kuriuo žodžiu romėnai kartais rodydavo į savo valstybės teritoriją, t. y. į savo imperiją. † 2:2 Kitas vertimas – „Toks surašymas apmokestinimui įvyko prieš Kvirinui pradėdant valdyti Siriją“ (šaltinis: Džanas Gilas (John Gill, 1690-1771), kuris nurodo į Jn 1:5 eilutėje vartojamą žodį πρωτος ir šios eilutės žodį πρωτη). † 2:5 „jam pažadėta į žmonas“ – Arba „pažadėta pagal susitarimą jam duoti į žmonas“. § 2:5 „buvo“ t. „esančia“. * 2:6 „pasibaigė“ – Gr. „išsipildė“. † 2:7 „svečių patalpose“ – Arba „svečių kambaryje“, „užeiga“. Tas gr. žodis, κατάλυμα (kataluma), vartojamas NT ir Mk 14:14, Lk 22:11. Kitas žodis, πανδοχείον (pandocheion) yra verčiamas „viešbutis“, „užeiga“, arba „užeigos namai“. Jis vartojamas NT tik Lk 10:34. † 2:8 „kurie pasiliko lauke ir budėjo“ – T. „pasiliekančys lauke ir budėjantys“. § 2:8 „pasiliko“ – Arba „gyveno“, „stovyklavo“. * 2:9 „atsirado“ – Arba „atvyko“, „prisistatė“ (šnek.). † 2:9

jiems tarė: „Nebijokite, nes štai skelbiu jums gerą žinią – didį džiaugsmą, kuris bus kiekvienai tautai, ¹¹ kad šiandien Dovydo mieste jums gimė Išgelbėtojas, kuris yra Kristus, Viešpats. ¹² Ir šitas *bus* jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais, gulintį [†]ėdžiose.“ ¹³ Ir staiga prie angelo atsirado Šgausi dangaus kareivija, girianti Dievą ir sakanti: ¹⁴ „Šlovė Dievui aukščiausiose aukštybėse, o ramybė žemėje, palankumas žmonėse!“ ¹⁵ Ir taip įvyko, kad angelams pasišalinus nuo jų į dangų, ^{*}piemenys kalbėjo vienas kitam: „Būtinai pereikime į Betliejų ir pamatykime, [†]kas įvyko, ką Viešpats mums praneš!“ ¹⁶ Ir jie atskubėjo ir rado Mariją, Juozapą ir kūdikį, gulintį [†]ėdžiose. ¹⁷ Ir *tai* pamatę jie plačiai apskelbė jiems kalbėtą pasakymą apie šį vaikelį. ¹⁸ Ir visi, kurie girdėjo, stebėjosi tais dalykais, kurie jiems buvo piemenų pasakyta. ¹⁹ Bet Marija įsidėmėjo visus šiuos [†]dalykus ir svarstė juos savo širdyje. ²⁰ Ir piemenys grįžo šlovindami ir girdami Dievą už visa, ką buvo girdėję ir matę taip, kaip jiems buvo pasakyta.

²¹ Ir kai buvo suėjusios aštuonios dienos vaikui apipjaustyti, jis buvo pavadintas vardu Jėzus, kuriuo *vardu* angelas jį pavadino anksčiau nei jis buvo pradėtas iščiose. ²² Ir kai buvo suėjusios jos apsivalymo pagal Mozės įstatymą dienos, jie nunešė jį į Jeruzalę, kad pristatytų jį Viešpačiui, – ²³ kaip yra parašyta Viešpaties įstatyme: „Kiekvienas vyriškos lyties *kūdikis*, kuris *pirmąkart* atveria *motinos* iščias, bus Špašventintas Viešpačiui“ – ²⁴ ir kad duotų auką pagal tai, kas pasakyta Viešpaties įstatyme: „Porą purplelių arba du jaunus balandžius“.

²⁵ Ir štai Jeruzalėje buvo žmogus, vardu Simeonas. O tas žmogus *buvo* teisus ir dievobaimingas, laukiantis Izraelio paguodos, ir Šventoji Dvasia buvo ant jo. ²⁶ Ir jam buvo Šventosios Dvasios apreikšta, kad jis ^{*}nepatirsiąs mirties, kol pamatysiąs Viešpaties [†]Kristų. ²⁷ Ir jis [†]dėl Dvasios *įtakos* atėjo į šventyklą. O tėvams *inešant* vaikelį

‡ 2:12 „ėdžiose“ – Arba „prakarte“. § 2:13 „gausi dangaus kareivija“ – T. „dangaus kareivijos gausybė“. * 2:15 „piemenys“ – T. „vyrai, piemenys“. † 2:15 „kas įvyko, ką“ – T. „tą įvykusį dalyką (arba „žodį“), kurį“. ‡ 2:19 „dalykus“ – Arba „žodžius“. § 2:23 „pašventintas“ – Arba „paskiriamas šventu“, „laikomas šventu“, „vadinamas šventu“. * 2:26 „nepatirsiąs“ – T. „neregėsiąs“, „nematysiąs“. † 2:26 „Kristų“ – T. y. „Mesiją“. ‡ 2:27 „dėl Dvasios *įtakos*“ – Arba „dėl Dvasios“. Arba „dėl Dvasios *veiklos* / *vadovavimo*“, „Dvasios *valdomas*“, „dėl Dvasios *paraginimo*“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43, Apd 11:28, I Kor 12:3 eilutėse, kai kalbama apie žmogų, kuris yra Šventosios Dvasios valdomas ir Mk 1:23; Mk 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų.

Jėzų, kad pasielgtų Šsu juo pagal įstatymo įsigalėjusią tvarką, ²⁸ jis ir paėmė jį į savo rankas ir palaimino Dievą ir tarė: ²⁹ „O Valdove, tu dabar pagal savo žodį *leidi savo tarnui iškeliauti ramybėje, ³⁰ nes mano akys išvydo tavo išgelbėjimą, ³¹ kurį paruošei visų tautų akivaizdoje: ³² †Šviesą kitataučiams duoti apreiškimo ir tavosios Izraelio tautos šlovę.“ ³³ †Tai Juozapas ir jo motina stebėjosi tuo, kas buvo apie jį kalbama. ³⁴ Ir Simeonas juos palaimino ir tarė Marijai, jo motinai: „Štai, šis vaikas yra padėtas daugelio Izraelyje kritimui ir pakėlimui, taip pat Šženklui, prieš kurį bus žodžiaujama, ³⁵ (taip ir tavo pačios sielą pervers kalavijas) – kad būtų atskleistos daugelio širdžių mintys.“ ³⁶ Buvo ir pranašė Ona, Fanuelio duktė iš Asero genties. Ji buvo sulaukusi labai senyvo amžiaus, po savo mergystės išgyvenusi septynerius metus su vyru, ³⁷ ir *našlavusi apie aštuoniasdešimt ketverius metus. †Ji nesitraukdavo iš šventyklos tarnaudama Dievui pasninkais ir maldomis naktį ir dieną. ³⁸ Ir ji, tuo pat metu priėjusi, dėkojo Viešpačiui ir ėmė kalbėti apie †kūdikį visiems, kurie Jeruzalėje laukė išpirkimo. ³⁹ Ir kai jie buvo atlikę visa pagal Viešpaties įstatymą, jie sugrįžo į Galilėją, į savo miestą Nazaretą. ⁴⁰ O vaikas vis augo ir Švis stiprėjo dvasia, pripildytas išminties, ir Dievo malonė buvo ant jo.

⁴¹ Ir jo *tėvai kiekvienais metais per Aplenkimo šventę keliaudavo į Jeruzalę. ⁴² Ir kai jis buvo dvylikos metų, šventės papročiu jie nuvyko aukštyn į Jeruzalę. ⁴⁹ Ir jis jiems tarė: „Kodėl manęs ieškojote? Ar nežinojote, kad man reikia †užsiimti savo Tėvo reikalais?“ ⁵⁰ Bet jie nesuprato †pasakymo, kurį jis jiems kalbėjo. ⁵¹ Ir jis ėjo su jais žemyn ir atėjo į Nazaretą, ir elgėsi pavaldžiai jiems; o jo motina visus šituos pasakymus laikė atidžiai savo širdyje. ⁵² Ir Jėzus Švis augo išmintimi, *ūgiu ir Dievo bei žmonių

Š 2:27 „su juo“ – Arba „jo atžvilgiu“. * 2:29 „leidi savo tarnui iškeliauti“ – Arba „išleidi savo tarną“, „duodi savo tarnui išeiti“, „atleidi savo tarną“. † 2:32 „Šviesą kitataučiams duoti apreiškimo ir tavosios Izraelio tautos šlovę“ – Galimas kitas vertimas: „Šviesą, kad duotų kitataučiams apreiškimo ir tavosios Izraelio tautai šlovės“. † 2:33 „Tai“ – Arba „Ir“. Š 2:34 „ženklui, prieš kurį bus žodžiaujama“ – Arba „koneveikiamam ženklui“. * 2:37 „našlavusi“ – T. „buvo našlė“. † 2:37 „Ji“ – T. „kuri“. † 2:38 „kūdikį“ – T. „jį“. Š 2:40 „vis stiprėjo“ – Arba „buvo vis stiprinamas“. * 2:41 „tėvai“ – Arba „gimdytojai“. † 2:49 „užsiimti savo Tėvo reikalais“ – Gr. maždaug šitaip: „būti tuose, kurie mano Tėvo“; gal „būti savo Tėvo reikaluose / dalykuose / namuose“. † 2:50 „pasakymo“ – Arba „žodžio“. Š 2:52 „vis augo [...]“ – T. y. „įgijo vis daugiau išminties, užaugo / subrendo ir buvo vis labiau Dievo ir žmonių teigiamai vertinamas“. * 2:52 „ūgiu“ – Arba „amžiumi“, „subrendimo atžvilgiu“.

teigiamu požiūriu *i jį*.

3

³ Ir jis ėjo po visą Jordano apylinkę, skelbdamas *krikštą, kurį sąlygoja atgaila – dėl nuodėmių atleidimo, ⁶ Ir †visokie žmonės ‡matys Dievo išgelbėjimą. ⁷ Dėl to jis sakydavo minioms, kurios išėjo pas jį būti jo pakrikštytos: O angių Šišperos, kas jus perspėjo bėgti nuo ateinančios rūstybės? ⁸ Duokite tad vaisių, pritinkančių atgailai, ir nepradėkite sakyti savyje: „Mes *kaip* tėvą turime Abraomą.“ Nes aš jums sakau, kad Dievas pajėgia prikelti vaikų Abraomui iš šitų akmenų! ¹² Tada ir muitininkai atėjo, kad būtų pakrikštyti, ir jam tarė: „Mokytojau, ką *mums daryti?“ ¹³ Ir jis jiems tarė: „Nereikalaukite daugiau, negu jums yra liepta.“ ¹⁴ Taip pat ir kariai klausė jo, sakydami: „O ką mums daryti?“ Ir jis tarė jiems: „Iš nė vieno neišgaukite turto prievarta nė melagingu įskundimu ir tenkintės savo alga.“ ¹⁶ Jonas atsiliepė visiems sakydamas: „Aš †gi jus krikštiju vandeniui, bet ateina už mane galingesnis, kurio apavų dirželio aš nevertas atrišti. Jisai krikštys jus Šventąja Dvasia ‡ir ugnimi. ¹⁸ Jis Šgi tokiu būdu *skelbė evangeliją †žmonėms ‡ragindamas su įspėjimais *dėl* daug kitų dalykų.

4

⁴ Bet Jėzus jam atsakė tardamas: „Yra parašyta, kad žmogus gyvens ne vien duona, bet kiekvienu Dievo žodžiu. ⁶ Ir velnias tarė jam: „Visą šitą *valdžią (taip pat jų šlovę) aš tau duosiu, nes ji man yra atiduota, ir ją duodu kam

* **3:3** „krikštą, kurį sąlygoja atgaila“ – Arba „– dėl nuodėmių atleidimo – krikštą, kuris pasižymi atgaila“. Gr. „atgailos krikštą“, t. y., krikštas, kurį pažymi atgaila. Jokių būdu tai nebuvo krikštas (apeiga) be atgailos (vidinis pasikeitimas, kuris rodosi veiksmais). Žr. Lk 3:7-14; Jonas Krikštytojas atsakė krikštyti žmonių, kurie nerodė veiksmais, kad jau atgailavo. † **3:6** „visokie žmonės“ – T. „visoks kūnas“. ‡ **3:6** „matys Dievo išgelbėjimą“ – T. y. arba fiziškai matys Mesiją, kuris yra Dievo išgelbėjimas (plg. Iz 49:6, Lk 2:30) arba patirs išgelbėjimą, kurį įvykdo Dievas (plg. Iš 14:13, II Met 20:17, Iz 52:10). Š **3:7** „išperos“ – Arba „atvestieji“. * **3:12** „mums daryti“ – Arba „mes darysime“ (TR). † **3:16** „gi“ – Arba „tiesa“, „žinoma“. ‡ **3:16** „ir“ – Arba „tai yra“. Š **3:18** „gi“ – Arba „žinoma“, „tikrai“. * **3:18** „skelbė evangeliją“ – Arba „skelbė gerą žinią“. † **3:18** „žmonėms“ – Arba „liaudžiai“. ‡ **3:18** „ragindamas su įspėjimais“ – gr. vienas žodis „παρακαλῶν“. * **4:6** „valdžią“ – Arba „valdžios sritį“, „valdą“ (plg. gr. žodžio ἐξουσία (exousia) vartoseną Lk 2:53, 23:7; Apd 26:18; Ef 2:2 eilutėse); arba „teisę valdyti“, „valdymo galią“, „įgaliojimą“.

tik noriu. ⁷ Todėl jei tu †pagarbinsi mane, ‡visa tai bus tavo.“ ⁸ Bet Jėzus atsakydamas jam tarė: „Eik šalin nuo manęs, Šėtone! Juk yra parašyta: „Garbink Viešpatį, savo Dievą, ir jam vienam tarnauk“.“ ⁹ Ir jis nuvedė jį į Jeruzalę ir pastatė jį ant šventyklos viršūnės ir jam tarė: „Jeigu tu esi Dievo Sūnus, meskis nuo čia žemyn, ¹⁰ nes yra parašyta: „Jis savo angelams įsakys apie tave, kad saugotų tave“ ¹¹ ir „Ant rankų jie nešios tave, kad niekada neužsigautum savo kojos į akmenį“.“ ¹² O Jėzus atsakydamas jam tarė: „Yra pasakyta: „Negundyk Viešpaties, savo Dievo“.“ ¹³ Ir kai velnias baigė kiekvieną gundymą, jis atsitraukė nuo jo kurį laiką. ¹⁴ Ir Dvasios galybe Jėzus sugrižo į Galilėją, ir garsas apie jį pasklido po visą aplinkui *esanti* kraštą. ¹⁵ Ir jis vis mokė jų sinagogose, visų šlovinamas. ¹⁸ „Viešpaties Dvasia yra ant manęs, nes jis patepė mane pranešti Ševangeliją vargšams; jis pasiuntė mane gydyti tuos, *kurių* širdys sudužusios, skelbti kaip šauklys belaisviams išvadavimą ir akliesiems regėjimo atstatymą, išsiųsti į laisvę palūžusiuosius, ¹⁹ skelbti Viešpaties *malonės metus.“ ²¹ Ir jis pradėjo jiems kalbėti: „Šiandien, †jums klausantis, šis Šventraštis išsipildė.“ ²² Ir visi gerai atsiliepė apie jį ir stebėjosi maloningais žodžiais, sklindančiais iš jo burnos. Ir jie tarė: „Argi ‡jis ne Juozapo sūnus?!“ ²⁷ Ir pranašo Eliziejaus laikais buvo daug raupsuotųjų Izraelyje, bet nė vienas jų nebuvo apvalytas, tik siras Naamanas.“ ³⁰ Bet jis praėjo tarp jų ir pasišalino, ³¹ ir nusileido į Galilėjos miestą Kapernaumą, ir šabo dienomis juos mokė. ³² Ir jie stebėjosi jo mokslu, nes jo žodis buvo su valdžia. ³³ Ir sinagogoje buvo žmogus, kuris turėjo *Švieno* netyro velnio dvasią ir šaukė garsiu balsu, ³⁴ sakydamas: „Netrukdyk! Kas mums ir tau *bendro*, Jėzau *Nazarėnai? Ar atėjai mūsų pražudyti? Pažįstu tave, kas esi – Dievo Šventasis.“ ³⁵ O Jėzus jį sudraudė, sakydamas: „Nutilk ir išeišk iš jo!“ Ir nubloškęs jį į vidurį, velnias išėjo iš jo ir jo nesužeidė. ³⁶ Ir jie visi stebėjosi ir kalbėjo vienas kitam, sakydami: „Kas tai per žodis! Nes su valdžia ir galia jis įsakinėja netyroms

† 4:7 „pagarbinsi mane“ – T. „pagarbinsi prieš mane“, o žodis, išverstas „pagarbinsi“ dažnai (be ne visada) reiškia kristi žemėn skiriant garbę. Mt 4:9 yra kiti žodžiai „parpuolęs mane pagarbinsi“. ‡ 4:7 „visa tai“ – T. dgs., „visi dalykai“. § 4:18 „evangeliją“ – Arba „gerą žinią“. * 4:19 „malonės“ – Arba „maloningus“, „priimtinus“, „palankumo“. † 4:21 „jums klausantis“ – T. „jūsų ausyse“. ‡ 4:22 „jis“ – T. „šis“. § 4:33 „vieno“ – Žodis „vieno“ rodo, kad čia kalbama apie eilinį velnių / demoną (δαίμόνιον, daimonion) ne į velnių kunigaikštį (διάβολος, diabolos). * 4:34 „Nazarėnai“ – Gr. Ναζαρηνός (Nazarėnós). Žr. Mr 1:24 išnašą.

dvasioms, ir jos išeina.“³⁷ Ir garsas apie jį sklido į visas tos apylinkės vietas.³⁸ Ir pakilęs iš sinagogos jis įėjo į Simono namus. Ir Simono žmonos motina [†]sirgo [‡]sunkia karštlige; ir jie maldavo jį už ją.³⁹ Ir stovėdamas jai iš viršaus jis sudraudė karštlige, ir ta pasitraukė nuo jos. Ir tuojau ji atsikėlė ir jiems patarnavo.⁴¹ Taip pat gi iš daugelio išėjo velniai, šaukdami ir sakydami: „Tu esi Kristus, Dievo Sūnus!“ Bet jis sudraudamas neleido jiems kalbėti, nes jie žinojo jį esant Kristų.

5

²¹ Ir raštininkai bei fariziejai pradėjo svarstyti, sakydami: „Kas yra šitas, kuris kalba piktžodžius? Kas gali atleisti nuodėmes, jei ne vienas Dievas?“²⁴ Bet kad žinotumėte, jog Žmogaus Sūnus turi žemėje valdymo galią nuodėmėms atleisti – jis tarė sergančiam paralyžiui – sakau tau, kelkis, ir pasiėmęs savo gultuką, eik į savo namus.“³² Esu atėjęs ne teisiųjų šaukti į atgailą, bet nusidėjėlių.

6

⁵ Ir jis tarė jiems, kad „Žmogaus Sūnus yra ir šabo Viešpats.“²² Palaiminti esate, kai žmonės jūsų nekės ir kai jie atskirs jus, ir niekins, ir atmes kaip blogą jūsų vardą dėl Žmogaus Sūnaus.²³ Džiaukitės tą dieną ir šokinėkite iš džiaugsmo, nes štai jūsų atlygis danguje yra didelis, nes ^{*}lygiai taip ir jų tėvai darė pranašams.³¹ Ir kaip norite, kad žmonės darytų jums, taip ir jūs darykite jiems.³⁵ Verčiau mylėkite savo priešus ir darykite gera, ir skolinkite nieko nesitikėdami atgausią; [†]tuomet jūsų atlygis bus didelis, ir būsite Aukščiausiojo vaikai, nes jis yra [‡]maloningas nedėkingiems ir blogiems.

7

¹ Ir kai jis pabaigė visus savo pasakymus ^{*}besiklausiusiems žmonėms, jis įėjo į Kapernaumą.² Ir vienas šimtininko tarnas, kuris jam buvo brangus, sirgo ir buvo arti mirties.³ Ir išgirdęs apie Jėzų, jis pasiuntė pas jį žydų vyresniusius, maldaudamas jo, kad jis ateitų ir išgydytų jo tarną.⁴ Ir atėję pas Jėzų jie primygtinai

[†] 4:38 „sirgo sunkia karštlige“ – Arba „buvo sunkios karštligės suspausta“.

[‡] 4:38 „sunkia karštlige“ – Arba „dideliu karščiaivimu“. ^{*} 6:23 „lygiai taip“ – gr. „pagal šiuos dalykus“.

[†] 6:35 „tuomet“ – Arba „ir“. [‡] 6:35 „maloningas“ – Arba „geras“; žr. I Pt 2:3. ^{*} 7:1 „besiklausiusiems žmonėms“ – Gr. „į žmonių ausis“; plg. Apd 17:20, kur irgi yra gr. frazė „į mūsų ausis“.

jo prašinėjo, sakydami, kad vertas yra tas, kuriam tai padarys, ⁵ nes jis myli mūsų tautą ir pats pastatė mums sinagogą. ⁶ †Tai Jėzus ėjo su jais. O jam jau esant nebetoli nuo namų, šimtininkas pasiuntė pas jį draugus, sakydamas jam: „Viešpatie, nesivargink, nes nesu vertas, kad užeitum po mano stogu. ⁷ Todėl net nelaikiau savęs vertu ateiti pas tave. Bet pasakyk žodžiu, ir mano †tarnas pasveiks. ⁸ Nes ir aš esu žmogus, skirtas būti Špavaldinys, turintis sau pavaldžių kareivių, ir sakau *vienam: „Eik! – ir jis eina, ir kitam: „Ateik! – ir jis ateina, ir savo tarnui: „Padaryk tai! – ir jis daro. ⁹ Tuos dalykus išgirdęs, Jėzus stebėjosi juo ir, atsigręžęs į minią, kuri sekė paskui jį, tarė: „Sakau jums – nė Izraelyje neradau tokio didelio tikėjimo. ¹⁰ O sugrįžę į namus, pasiustieji rado tarną, kuris buvo susirgęs, sveiką.

¹¹ Ir paskesnę dieną įvyko, kad jis įėjo į miestą, vadinamą Nainu; o kartu su juo keliavo daugelis jo mokytinių ir gausi minia. ¹² O kai jis prisiartino prie miesto vartų, štai buvo išnešamas numirėlis, – vienintelis savo motinos sūnus, o ji buvo našlė. Ir †didoka miesto minia buvo su ja. ¹³ Ir kai Viešpats ją pamatė, jį apėmė gailėtis dėl jos ir jis jai tarė: „Neverk. ¹⁴ Ir priėjęs jis palietė karsto laidojimo neštuvus ir nešėjai sustojo; ir jis tarė: „Jaunuoli, sakau tau: kelkis!“ ¹⁵ Ir numirėlis atsisėdo ir pradėjo kalbėti, ir †Jėzus atidavė jį jo motinai. ¹⁶ Ir visus apėmė baimė, ir jie šlovino Dievą, sakydami: „Didis pranašas iškilo tarp mūsų!“ ir: „Dievas pagalbon aplankė savo tautą!“ ¹⁷ Ir ši žinia apie jį pasklido po visą Judėją ir po visą apylinkę. ²³ Ir yra palaimintas kas tik Šnepasipiktins manimi. ²⁷ Jis yra tasai, apie kurį yra parašyta: Štai aš siunčiu pirma tavo veido savo pasiuntinį, kuris paruoš tau kelią pirma tavęs. ²⁹ Ir jį išgirdusi visa liaudis, taip pat muitininkai, *išteisino Dievą, pasikrikštydami Jono krikštu. ³⁵ Bet visi jos vaikai išmintį †išteisina. ⁴³ **Bet jiems neturint iš ko atmokėti, jis nuoširdžiai abiem atleido. Taigi pasakyk man, kuris iš jų labiau jį mylės?“** ⁴⁷ Todėl aš tau sakau: jos nuodėmės, kurių yra daug, yra atleistos; dėl to ji labai

† 7:6 „Tai“ – Arba „Ir“, „O“. † 7:7 „tarnas“ – Kitoks gr. žodis negu Lk 7:3 eilutėje. Šis žodis načs (pais) gali reikšti berniuką, jaunuolį, vaiką, tarną.

Š 7:8 „pavaldinys“ t. „po valdžia“. * 7:8 „vienam“ t. „tam“. † 7:12 „didoka“ – Arba „nemaža“, „padori“, t. y. gera, kaip reikiant susirinkusi.

† 7:15 „Jėzus“ t. „jis“. Š 7:23 „nepasipiktins“ – Arba „nebus sukluptytas“.

* 7:29 „išteisino Dievą“ t. y., „laikė Dievą teisu“, pripažino, kad Dievas per Joną krikštytoją teisingai vertino žmonių padėtį ir teisingai išdėstė žmonių atsakomybę prieš Jį. † 7:35 „išteisina“ t. y., „tvirtina (skelbia) esant nekaltintą (nepeiktiną), t. y. teisią, padėtį užimančia“.

mylėjo. O kam yra atleista mažai, *tas* myli mažai. ⁴⁹ Ir atsilošusieji kartu prie stalo pradėjo tarpusavyje kalbėti: „Kas yra šis, kuris net nuodėmes atleidžia?“

8

⁵ „Išėjo sėjėjas savo sėklos sėti, ir jam besėjant, dalis nukrito palei kelią ir ji buvo sumindžiota, ir padangiu paukščiai ją sulesė. ⁶ Ir kita *dalis* nukrito ant uolos ir vos tik išdygusi ji sudžiuvo, nes *jai trūko drėgmės. ⁷ Ir kita *dalis* nukrito tarp erškėčių, ir kartu su ja išdygę erškėčiai nusmelkė ją. ⁸ O kita *dalis* nukrito ant geros žemės ir išdygo, ir davė šimteriopą vaisių.“ †Tai sakydamas, jis sušuko: „Kas turi ausis klausyti – teklauso!“ ⁹ Ir jo mokytiniai klausė jį, sakydami: ‡„Ką reiškia šis palyginimas?“ ¹⁰ Ir jis tarė: „Jums yra duota pažinti Dievo karalystės slėpinius, bet Švisiems kitiems – palyginimais, kad MATYDAMI NEMATYTŲ IR GIRDĖDAMI NESUPRASTŲ. ¹¹ O palyginimas *reiškia štai ką: sėkla yra Dievo žodis. ¹² O tie palei kelią yra tie, kurie girdi, paskui ateina velnias ir atima žodį iš jų širdies, kad †jie netikėtų ir nebūtų išgelbėti. ¹³ O tie ant uolos yra tie, kurie, kai išgirsta, priima žodį su džiaugsmu, bet šitie neturi šaknies; jie tiki kurį laiką, bet ‡išmėginimo metu atkrinta. ¹⁴ O kas krito Štarp erškėčių, yra tie, kurie išgirdę, beeidami yra nusmelkiami gyvenimo rūpesčių, turtų ir malonumų ir nesubrandina vaisiaus. ¹⁵ O tai geroje žemėje – *tai* yra tie, kurie išgirdę žodį, laikosi *jo* taurioje bei geroje širdyje ir *ištverdami neša vaisių. ²⁵ Ir jis tarė jiems: „Kur yra jūsų tikėjimas?“ Ir jie išsigandę stebėjosi, sakydami vienas kitam: „Kas gi yra šitas, kad jis įsakinėja net vėjams ir vandeniui, ir tie jo klauso?“ ²⁸ Pamatęs Jėzų, jis šaukė, parpuolė prieš jį ir garsiai tarė: „Kas man ir tau *bendro*, Jėzau, Aukščiausiojo Dievo Sūnau? Meldžiu tave, nekankink manęs!“ ⁴³ Ir moteris, dvylika metų †serganti kraujoplūdžiu, kuri buvo išleidusi gydytojams visą savo pragyvenimo turtą ir *kurios* niekas neįstengė išgydyti, ⁴⁴ priėjusi iš užnugario palietė jo

* **8:6** „jai trūko drėgmės“ – T. „ji neturėjo drėgmės“. † **8:8** „Tai“ – T. „Šiuos dalykus“. ‡ **8:9** „Ką galėtų reikšti šis palyginimas“ – T. „Kas / Koks galėtų būti šis palyginimas“. § **8:10** „visiems kitiems“ – Arba „likusiems žmonėms“, t. y. žydų vadovams ir jų pasekėjams. * **8:11** „reiškia štai ką“ t. „yra šis“. † **8:12** „jie netikėtų ir nebūtų išgelbėti“ t. „netikėję jie nebūtų išgelbėti“. ‡ **8:13** „išmėginimo“ – Arba „gundymo“. Paraleliniai tekstai duoda suprasti, kokie yra tie išmėginimai arba gundymai: žr. Mt 13:21 ir Mk 4:17. § **8:14** „tarp erškėčių“ t. „į erškėčius“. * **8:15** „ištverdami“ – T. „ištverme“. † **8:43** „serganti kraujoplūdžiu“ – T. „esanti su kraujoplūdžiu“.

drabužio kutą, ir tuojau sustojo jos kraujoplūdis. ⁴⁵ Ir Jėzus tarė: „Kas tas, kuris mane palietė?“ Visiems išsiginant Petras ir su juo esantys tarė: „Vadove, minia *tave* spaudžia ir grūda, o tu sakai: „Kas tas, kuris mane palietė?““ ⁴⁶ Ir Jėzus tarė: „Kas nors mane palietė, nes aš [‡]supratau, kad iš manęs yra išėjusi galia.“ ⁴⁷ Ir moteris, pamačiusi, kad neliko nepastebėta, drebėdama priėjo ir parpuolusi prieš jį pasisakė jam visų žmonių akivaizdoje, dėl kokios priežasties ji buvo jį palietusi ir kaip tuojau buvo išgydyta. ⁴⁸ Ir jis tarė jai: „**Drąsos, dukterie! Tavo tikėjimas tave išgydė, eik ramybėje.**“

9

⁷ Taigi tetrarchas Erodas išgirdo apie visus jo daromus dalykus ir sumišo, nes buvo kai kurių pasakyta, kad Jonas yra prikeltas iš numirusių, ²³ Ir jis pasakė visiems: „Jei kas nori eiti paskui mane, tas privalo išsižadėti savęs, privalo pasiimti kasdien savo kryžių ir ^{*}privalo sekti paskui mane. ²⁴ Nes bet kas, kuris ketina išgelbėti savo [†]gyvybę, *tas* ją pražudys, o bet kas, kuris pražudys savo gyvybę dėl manęs, *tas* ją išgelbės. ³⁰ Ir štai du vyrai kalbėjosi su juo. [‡]Jie buvo Mozė ir Elijas, ³¹ kurie pasirodė šlovėje ir kalbėjo apie jo [§]iškeliavimą, kurį jis netrukus įvykdys Jeruzalėje.

³⁷ Ir įvyko, kad paskesnę dieną, jiems nusileidus nuo kalno, jį pasitiko didelė minia. ³⁸ Ir štai *vienas* žmogus šaukė iš minios, sakydamas: „Mokytojau, meldžiu tave, pažvelk į mano sūnų, nes jis yra mano vienintelis *vaikas*. ³⁹ Ir štai dvasia ^{*}pačiumpa jį, ir jis staiga sušunka. Ir ji tąso jį, [†]kad jis putoja, ir [‡]vargais negalais nuo jo atstoja jį [§]sumušdama. ⁴⁰ Ir meldžiau tavo mokytinių ją išvaryti, bet jie nepajėgė.“ ⁴¹ Ir Jėzus atsakydamas tarė: „O netikinti ir iškrypusi karta! Iki kol aš būsiu su jumis ir jus kęsiu? Atvesk čia savo sūnų. ⁴² Ir jam dar beprieinant, velnias parmetė jį žemyn ir didžiai tąsė. Bet Jėzus sudraudė netyrąją dvasią, ir išgydė vaiką ir jį atidavė jo tėvui. ⁴³ Ir visi labai stebėjosi galinga Dievo jėga.

‡ 8:46 „supratau“ – Arba „žinojau“, „pažinau iš patirties“; plg. Mk 5:30.

§ 8:48 „išgydė“ – Arba „išgelbėjo“. * 9:23 „privalo sekti“ – gr. vksm. forma skiriasi nuo „privalo išsižadėti“ ir „privalo pasiimti“ tuo, kad pastarieji rodo labiau į veiksmo atlikimą, bet gr. žodis, išverstas „privalo sekti“ rodo labiau į veiksmo tęstinumą; visi trys vksm. yra liepiamosios nuosakos. † 9:24 „gyvybę“ – Gr. ψυχή (psūche); arba „sielą“ (2 k.). ‡ 9:30 „Jie“ – Gr. „kurie“.

§ 9:31 „iškeliavimą“ – Plg. Jn 13:1, II Pt 1:15. * 9:39 „pačiumpa“ – Arba „pagauna“. † 9:39 „kad jis putoja“ t. „su putojimu“. ‡ 9:39 „vargais negalais“ – Arba „vos ne vos“, „sunkiai“. § 9:39 „nukamuodama“ – Arba „sutrypdama“; žr. Ro 16:20 (gr).

Bet jiems visiems besistebint visu tuo, ką Jėzus padarė, jis tarė savo mokytiniams: ⁵⁵ Bet jis atsisukęs, sudraudė juos ir tarė: „Nežinote, kokios jūs esate *dvasios, ⁵⁶ Nes žmogaus Sūnus atėjo ne žmonių †gyvybių pražudyti, bet išgelbėti“. Ir jie nukeliavo į kitą kaimą. ⁶⁰ Jėzus jam tarė: „Palik mirusiems laidoti savo mirusius, bet tu eik ir skelbk Dievo karalystę.“ ⁶¹ Ir kitas tarė: „Viešpatie, aš seksiu paskui tave, bet leisk man pirmiau atsisveikinti su †savo namiškiais.“ ⁶² O Jėzus jam tarė: „Nė vienas, uždėjęs ant plūgo ranką ir besizvalgęs atgal, netinka Dievo karalystei.“

10

¹ Po šių dalykų Viešpats paskyrė dar kitus septyniasdešimt ir išsiuntė juos po du, **kad eitų* pirma jo į kiekvieną miestą ir vietą, kur jis pats ketino eiti. ² Todėl jis tarė jiems: „Pjūtis iš tiesų didelė, bet darbininkų maža; todėl melskite pjūtis Viešpatį, kad jis išsiųstų darbininkų į savo pjūtį.“ ¹² Bet jums sakau, kad tą dieną Sodomai bus pakenčiamiau negu tam miestui. ¹⁷ Ir septyniasdešimt su džiaugsmu sugrįžo, sakydami: „Viešpatie, *kai jiems įsakome* tavo vardu, mums elgiasi pavaldžiai net velniai!“ ²⁰ Tačiau nesidžiaukite tuo, kad dvasios elgiasi pavaldžiai jums. Bet verčiau džiaukitės, kad jūsų vardai yra įrašyti danguje.“ ²⁷ O jis atsakydamas tarė: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa savo širdimi ir visa savo siela, ir visomis savo jėgomis, ir visu savo protu, o savo artimą kaip save patį.“ ²⁹ Bet jis, norėdamas save išteisinti, tarė Jėzui: „O kas yra mano artimas?“ ⁴¹ Tačiau Jėzus atsakydamas jai tarė: „Morta, Morta, tu rūpiniesi ir nerimauji dėl daugelio dalykų, ⁴² bet tereikia vieno *dalyko*, ir Marija išsirinko tą gerą dalį, kuri nebus iš jos atimta.“

11

⁹ Tad aš jums sakau: prašykite, ir bus jums duota; ieškokite, ir rasite; belskite, ir bus jums atidaryta. ¹⁰ Nes kiekvienas, kas prašo, gauna, kas ieško, randa, ir tam, kuris beldžiasi, bus atidaryta. ²¹ Kol stipruolis, gerai apsiginklavęs, saugo savo *rūmus, jo turtas yra †saugus. ²³ Kas ne su manimi, tas yra prieš mane, ir kas nesurenka su

* **9:55** „dvasios“ – Čia kalbama ne apie dvasią kaip būtybę ir asmenybę, bet apie žmogaus minčių valdymo požiūrį. Plg. Ef 1:7, II Tim 1:7. † **9:56** „gyvybių“ – Arba „sielų“. ‡ **9:61** „savo namiškiais“ – T. „esančiais mano namuose“. * **10:1** „*kad eitų* pirma jo“ – T. „pirma savo veido“. * **11:21** „rūmus“ – Gal „namus su vidiniu kiemu“. Paralelinėse vietose (Mt 12:29; Mk 3:27) vartojamas kitas gr. žodis, kuris reiškia „namus“. † **11:21** „saugus“ – T. „ramybėje“.

manimi, tas išsklaido. ²⁷ Ir taip įvyko, kad jam besakant tuos dalykus, viena moteris iš minios pakėlė balsą ir tarė jam: „Palaimintos iščios, kurios tave nešiojo, ir krūtys, kurias žindei.“ ²⁸ Bet jis tarė: „Tikriau šitaip: palaiminti yra tie, kurie klausosi Dievo žodžio ir jo laikosi!“ ³² Ninevės žmonės kelsis drauge su šia karta teisme ir ją pasmerks, nes jie atgailavo dėl Jonos šaukliško skelbimo, o štai čia už Joną yra kas didesnis! ⁴² Bet vargas jums, fariziejai! Nes jūs duodate dešimtinę iš mėtų, rūtų ir visokių žolelių, bet teisingumą ir Dievo meilę apeinate! Šituos reikėjo jums vykdyti ir anų neapleisti! ⁴⁷ Vargas jums! Nes jūs statote pranašų Škapus, o jūsų tėvai juos nužudė. ⁴⁸ Iš tiesų jūs liudijate, kad visiškai pritariate savo tėvų darbams, nes jie tikrai juos nužudė, o jūs – jūs statote jų *kapus! ⁴⁹ Todėl ir †Dievo Išmintis pasakė: „Aš siūsiu pas juos pranašų bei apaštalų, ir vienus iš jų jie nužudys ir persekios iš vietos, ⁵⁰ kad iš šios kartos būtų pareikalauta visų pranašų kraujo, pralieto nuo pasaulio įkūrimo, ⁵¹ pradedant Abelio krauju iki kraujo Zacharijo, žuvusio tarp aukuro ir šventyklos. Taip! Jums sakau: jis bus išreikalautas iš šitos kartos!“

12

⁶ Argi ne penki žvirbliai parduodami už du skatikus? *Tačiau nė vienas jų nėra pamirštas Dievo akivaizdoje. ⁷ Bet netgi visi jūsų galvos plaukai suskaičiuoti! Tad nebijokite: jūs esate vertesni už daugybę žvirblių! ¹⁵ Ir jis jiems tarė: „Žiūrėkite ir saugokitės gobšumo, nes †žmogaus gyvybė nesusideda iš gausybės jo turimų daiktų.“ ¹⁶ Ir jis pasakė jiems palyginimą, sakydamas: „Vieno turtingo žmogaus dirva užderėjo gausiai. ¹⁷ Ir jis †sau vienas svarstinėjo, sakydamas: „Ką man daryti, nes neturiu kur sukrauti savo šderliaus?“ ¹⁸ Ir jis tarė: „Štai ką padarysiu: nugriausiu savo klėtis ir pastatysiu didesnes ir *į jas sudėsiu †visus savo javus ir savo gėrybes. ¹⁹ Tada tarsiu savo sielai: siela, tu turi daug gėrybių, sukrautų daugeliui metų; ilsėkis, valgyk, gerk, linksminkis!“ ²⁰ Bet Dievas jam tarė: „Kvailų,

‡ **11:23** „išsklaido“ – Gal „barsto“; tekstas rodo arba į avių surenkimą į gardą arba javų surinkimą į kluoną. § **11:47** „kapus“ – Arba „antkapius“, t. y. paminklus. * **11:48** „kapus“ – Arba „antkapius“, t. y. paminklus. † **11:49** „Dievo Išmintis“ – Plg. Mt 23:34, I Kor 1:30, Kol 2:3. ‡ **11:51** „šventyklos“ – T. „namų“, t. y. Dievo namų. * **12:6** „Tačiau“ – Arba „O“, „Ir“. † **12:15** „žmogaus gyvybė nesusideda iš gausybės jo turimų daiktų“ – Gr. „nes bet kuriam žmogui jo gyvybė nėra jo turimų daiktų gausybėje“. ‡ **12:17** „sau vienas svarstinėjo“ – Gr. „svarstinėjo savyje“. § **12:17** „derliaus“ – Gr. dgs. „vaisių“. * **12:18** „į jas“ – Gr. „ten“. † **12:18** „visus savo javus“ – Arba

šià naktį iš tavęs †bus pareikalauta tavo sielos; o kam atiteks daiktai, kuriuos priruošei?’²¹ Taip yra tam, kuris krauna sau lobį, bet nėra turtingas pas Dievą.“³² Nebijok, mažoji kaimene, nes jūsų Tėvas Šdžiaugiasi duodamas jums karalystę.³⁴ nes kur yra jūsų lobis, ten bus ir jūsų širdis.³⁷ *Palaiminti tie tarnai, kuriuos parėjęs viešpats ras budinčius. Iš tiesų sakau jums, kad jis susijuos ir susodins juos *prie stalo*, ir priedamas patarnaus jiems.⁵¹ **Ar manote, kad atėjau †ramybės duoti žemėje? Ne, jums sakau, bet veikiu nesantaikos!**⁵⁷ Ir kodėl jūs patys neteisėjaujate, kas yra teisu?

13

³ Aš sakau jums: Ne! Bet jeigu neatgailausite, jūs visi panašiu būdu pražūsite.⁵ Aš sakau jums: Ne! Bet jeigu neatgailausite, jūs visi panašiu būdu pražūsite.⁹ Ir jeigu jis tikrai duos vaisių, *gerai*; o jeigu ne, *po to jį iškirsi.“

¹⁰ Ir jis per šabą mokė vienoje iš sinagogų.¹¹ Ir štai buvo ten moteris, aštuoniolika metų turinti †ligos dvasią. Ji ir buvo susitraukusi, ir visiškai negalėjo išsitiesti.¹² O ja pamatęs Jėzus pasišaukė ją ir jai tarė: „Moterie, esi †išvaduota iš savo Šligos!“¹³ Ir jis uždėjo ant jos rankas o ji tuoj pat buvo padaryta tiesi ir ėmė šlovinti Dievą.¹⁴ Bet reaguodamas sinagogos vadovas, supykęs, kad Jėzus gydė šabo *dieną*, pasakė miniai: „Yra šešios dienos, per kurias reikia dirbti. Tad jomis ateikite ir gydykitės, o ne per šabą!“¹⁵ Tada Viešpats atsakydamas jam tarė: „Veidmainy, argi kiekvienas iš jūsų šabo *dieną* neatrisha savo jaučio ar asilo nuo *ėdžių ir nenuveda pagirdyti?“¹⁶ Ir argi šios *moters*, kuri yra Abraomo duktė, kurią Šėtonas laikė †sukaustęs štai šiuos aštuoniolika metų, nereikėjo išvaduoti iš šitų pančių šabo dieną?“¹⁷ Ir jam tai kalbant, visi jo priešininkai susigėdo, o visa minia džiaugėsi visais jo daromais šlovingais *darbais*.

‡ 12:20 „bus pareikalauta“ - Gr. „jie pareikalauja“, „atskaito“. § 12:32 „džiaugiasi duodamas“ - Arba „labai patinka duoti“, „gėrisi“. * 12:37 „Palaiminti“ - Arba „Laimingi“. † 12:51 „ramybės“ - Arba „taikos“, bet kadangi šeimyninis gyvenimas aprašomas, čia geriau „ramybės“. * 13:9 „po to“ - Arba „ateičiai“; žr. 1Ti 6:19, kur dar vartojama frazė εις τὸ μέλλον (eis to mellon). † 13:11 „ligos“ - Arba „silpnumo“. ‡ 13:12 „išvaduota“ - Arba „atlaisvinta nuo“. Šis gr. žodis vartojamas ligos kontekste tik čia NT. Žodis rodo į galutinį, neatšaukiamą ir visišką atrišimą, skyrybą, išlaisvinimą. § 13:12 „ligos“ - Arba „silpnumo“. * 13:15 „ėdžių“ - Arba „gardo“. † 13:16 „sukaustęs“ - Arba „surišęs“.

14

¹ Ir šabo *dieną* jam įėjus į vieno fariziejų valdytojų namus valgyti duonos, taip įvyko, kad jie kruopščiai stebėjo jį. ² Ir štai ten priešais jį buvo vienas žmogus, sergantis vandenlige. ³ Ir Jėzus atsakydamas kalbėjo įstatymininkams ir fariziejams, sakydamas: „Ar teisėta gydyti šabo *dieną*?“ ⁴ Bet jie tylėjo. Tada jis ėmė, išgydė jį ir paleido. ⁵ Ir atsakydamas jiems jis tarė: „Kuris iš jūsų turės asilą arba jautį, įkritusį į duobę, ir tuojau jo neištrauks per šabo *dieną*?“ ⁶ Ir jie *nesugebėjo jam į tai †atkirsti.

⁷ Ir jis pakviestiesiems pasakė palyginimą, atkreipdamas dėmesį į *tai*, kaip jie rinkosi garbingiausias vietas, sakydamas jiems: ⁸ „**Kai esi kieno nors pakviestas į vestuves, nesisėsk į garbingiausioje vietoje, kad kartais nebūtų jo pakviestas už tave labiau špripažinamas žmogus**

15

² O fariziejai ir raštininkai murmėjo, sakydami: „Šitas priima nusidėjėlius ir su jais valgo.“ ⁷ Sakau jums, kad taip ir danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atgailaujančio nusidėjėlio negu dėl devyniasdešimt devynių teisiųjų, kuriems nereikia atgailos. ¹¹ Tada jis tarė: „Vienas žmogus turėjo du sūnus, ¹² **o jaunesnysis iš jų tarė tėvui: ‚Tėve, duok man atitenkančią turto dalį.‘ Tad jis padalijo jiems savo pragyvenimo turtą.** ¹³ Ir po nedaugelio dienų, viską susirinkęs, jaunesnysis sūnus iškeliaavo į tolimą šalį ir ten, palaidai gyvendamas išėikvojo savo turtą. ¹⁴ Ir kai jis viską išleido, toje šalyje kilo smarkus badas, ir jis pradėjo stokoti. ¹⁵ Ir nuėjęs jis prisijungė prie vieno tos šalies piliečio, ir tas jį pasiuntė į savo laukus kiaulių ganyti. ¹⁶ Ir jis geisdavo prikimšti savo pilvą ankščių, kurias ėsdavo kiaulės, bet niekas jam neduodavo. ¹⁷ Bet susiprotėjęs jis tarė: ‚Kiek mano tėvo samdinių *turi apščiai duonos, o aš mirštu iš bado! ¹⁸ Kelsiuosi, eisiu pas savo tėvą ir jam sakysiu: Tėve, aš nusidėjau prieš dangų ir tavo akivaizdoje ¹⁹ ir nebesu vertas vadintis tavo sūnumi; padaryk mane vienu savo samdinių.‘ ²⁰ Ir pakilęs jis ėjo pas savo tėvą. O jam dar toli esant, jo tėvas jį pamatė ir jį apėmė gailėstis, †tai nubėgo, ir puolė jam ant kaklo, ir jį pabučiavo. ²¹ O sūnus jam tarė: ‚Tėve, aš nusidėjau

* 14:6 „nesugebėjo“ – Arba „neįstengė“. † 14:6 „atkirsti“ – Arba „priešingai atsakyti“. Žr. tą patį gr. žodį Rom 9:20. ‡ 14:8 „garbingiausioje“ – T. „aukščiausioje“. § 14:8 „pripažinamas“ – Arba „branginamas“. * 15:17 „turi apščiai duonos“ – Arba „turi duonos perteklių“. † 15:20 „tai“ – Arba „ir“.

prieš dangų ir tavo akivaizdoje ir nebesu vertas vadintis tavo sūnumi.’²² Bet tėvas tarė savo tarnams: „Išneškite geriausią drabužį ir apvilkite jį, ir užmaukite jam žiedą ant rankos ir apavą ant kojų,²³ ir atveskite čia nupenėtą veršį ir papjaukite. Štai *valgykime ir linksminkimės,²⁴ nes šitas mano sūnus buvo miręs, bet vėl atgijo, ir buvo pražuvęs, bet yra surastas.’ Ir jie pradėjo linksmintis.²⁵ **O jo vyresnysis sūnus buvo laukuose, ir kai pareidamas priartėjo prie namų, jis išgirdo muziką ir šokius.**²⁶ **Ir pasišaukęs, kad priartėtų vieną iš tarnų, jis teiravosi, kas čia dedasi.**²⁷ **Ir štas jam tarė: „Tavo brolis parėjo, ir tavo tėvas papjovė nupenėtą veršį, kadangi atgavo jį sveiką.’**²⁸ Ir jis supyko ir *nesutiko įeiti; todėl jo tėvas išėjo ir ne kartą maldavo jį.²⁹ **O jis atsakydamas tarė tėvui: „Štai šiuos daugelį metų tau tarnauju ir niekada tavo įsakymo neperžengiau, tačiau tu man niekada nedavei nė ožiuko, kad galėčiau pasilinksinti su savo draugais.**³⁰ **Bet kai parėjo šitas tavo sūnus, prarijęs tavąjį pragyvenimo turtą su špaleistuvėmis, tu jam papjovei nupenėtą veršį.”**³¹ **O jis jam tarė: „Vaikeli, tu visuomet esi su manimi, ir visa, kas yra mano, yra tavo.**³² **Bet derėjo linksmintis ir džiaugtis, nes šitas tavo brolis buvo miręs, bet vėl atgijo, buvo pražuvęs, bet buvo surastas.’ “**

16

⁸ Ir valdovas pagyrė neteisųjį prievaizdį, kadangi jis išmintingai pasielgė. Juk šio *pasaulio vaikai †savo kartoje yra išmintingesni negu šviesos vaikai.⁹ Ir aš jums sakau:

‡ 15:22 „apavą“ – Arba „sandalus“. Gr. dgs. § 15:23 „Tai“ – Arba „Ir“.
 * 15:23 „valgykime ir linksminkimės“ – Arba „valgydami būkime linksmai / smagiai nusiteikę“. † 15:26 „kad priartėtų“ – T. „artyn“. ‡ 15:26 „kas čia dedasi“ – T. „kas būtų šie dalykai“. § 15:27 „tas“ – T. „jis“ * 15:28 „nesutiko įeiti“ – T. y. „jo valia buvo priešinga įėjimui“. † 15:28 „ne kartą maldavo“ – Gr. imperfektas. ‡ 15:29 „galėčiau pasilinksinti“ – T. „pasilinksminčiau“; arba „galėčiau švesti“. § 15:30 „paleistuvėmis“ – Arba „kekšėmis“. * 16:8 „pasaulio“ – Arba „amžiaus“. † 16:8 „savo kartoje“ – T. y. turėdami reikalų su savo kartos žmonėmis (savo veikimo srityje). ‡ 16:8 „šviesos vaikai“ – Arba „šviesos vaikai“. Plg. Jn 12:36, Ef 5:8, I Tes 5:5.

Šdarykite sau draugų * neteisios mamonos *pagalba*; kad †kai jūs išsibaigsite *žemėje*, jie priimtų jus į amžinąsias padangtes. ¹⁰ Kas ištikimas mažiausiam dalyke, tas yra ištikimas ir dideliame, o kas neteisis mažiausiam dalyke, tas yra neteisis ir dideliame. ¹¹ **Taigi, jeigu nebuvote ištikimi neteisios mamonos atžvilgiu, kas jums patikės tikruosius turtus?** ¹³ Jokiam tarnui neįmanoma tarnauti dviem šeimininkams, nes jis arba vieno nekęs, o kitą mylės, arba vieno tvirtai laikysis, o kitą nieku vers. Jums neįmanoma tarnauti Dievui ir †mamonai. ¹⁵ Ir jis jiems tarė: „Jūs esate tie, kurie *patys* šįsteisina save žmonių akyse, bet Dievas pažįsta jūsų širdis, nes tai, kas tarp žmonių aukštai vertinama, Dievo akyse yra bjaurybė.

¹⁹ O buvo tam tikras turtingas žmogus, * kuris vilkėdavo purpuru bei plona drobe ir kasdien †linksmindavosi ištaigingai; ²⁰ taip pat buvo tam tikras †elgeta, vardu Lozorius, kuris Šgulėjo prie jo vartų, aptekęs votimis ²¹ ir geisdamas pasisotinti iš trupinių, kurie krisdavo nuo turtuolio stalo; tačiau netgi šunys atėję laižydavo jo žaizdas. ²² Ir įvyko, kad elgeta mirė ir buvo angelų nuneštas į Abraomo užantį; mirė ir turtuolis ir buvo palaidotas. ²³ Ir pragare, pakėlęs savo akis, *kęsdamas kančias, jis iš tolo pamato Abraomą ir jo užantyje Lozorių. ²⁴ Ir šaukdamas jis tarė: „Tėve Abraomai, pasigailėk manęs ir pasiųsk Lozorių, kad

Š 16:9 „darykite sau draugų“ – Lk 15:1 eilutėje rašoma, kad „muitininkai ir nusidėjėliai“ pradėjo klausyti Jėzaus. Lk 16:14 eilutėje kalbama apie gobšus žmones. Jie buvo pripratę neteislingai naudoti turtus – savanaudiškai. Jėzus moko, kad teisingai naudojus tai, kas dažniausiai piktnaudžiaujama (žemiškus turtus, mamoną), žmogus atidės lobį danguje. Kas yra šie „draugai“? Lyginant su Lk 16:4, norisi sakyti, kad tai stokoiantys žmonės, kurie sulaukė gailėstingos pagalbos iš Kristaus sekėjų, kurie su jais dalijosi žemiškais turtais. Bet J. Gill (1690-1771) pabrėžia, kad Dievas ir Kristus priima atgimusiuosius ir siūlo

beasmenį vertimą: „kad būtumėte priimti“. * 16:9 „neteisios mamonos *pagalba*“ – Arba „neteisioji mamona“. Atkreiptinas dėmesys, kad priešvaizdis ir mamona yra apibūdinti ta pačia gr. fraze. † 16:9 „kai jūs išsibaigsite *žemėje*“ – Arba „jūsų galui atėjus“. Priimtajame tekste aišku, kad numatytas atvejis yra tai, kai klausytojų nebebus čia žemėje (tarsi laikinėse palapinėse). Kritiniame tekste atvejis visai kitoks: čia žemėje jos (mamonų) nebeliks. Kai žmogaus nebeliks žemėje jis įeina į amžinas padangtes, ne tuomet, kai žemėje nebeliks mamonos. † 16:13 „mamonai“ – T. y. turtui, pinigams, vertinamiems daiktams. Š 16:15 „išsteisina save“ – Arba „skelbia save teisingą

juridinę padėtį užimančiais“, t. y. nekaltais. * 16:19 „kuris“ t. „ir jis“. † 16:19 linksmindavosi,“ – „švėsdavosi“. † 16:20 „elgeta“ – Arba „beturtis“, „neturtėlis“, „vargšas“. Š 16:20 „gulėjo“ – gal „buvo paguldytas“. * 16:23 kėsdamas kančias,“ – Gr. „būdamas didžiuliuose skausmuose / agonijoje“; šis gr. žodis skiriasi nuo tarpusavyje susijusių žodžių, vartojamų Lk 16:23-25 eilutėse.

jis †pamirkytų savo piršto galą †į vandenį ir atvėsintų mano liežuvį, nes baisiai kenčiu šioje liepsnoje.' ²⁵ Bet Abraomas tarė: „Atsimink, sūnau, kad tu Šper savo gyvenimą atsiėmei savo gėrybes ir Lozorius tokiu pat būdu *atsiėmė* blogybes. O dabar šis yra guodžiamas, bet tu baisiai kenti. ²⁶ Ir *be visų šitų dalykų, tarp mūsų ir jūsų yra įtvirtinta didžiulė praraja tam, kad tie, kurie nori iš čia pereiti pas jus, negali, ir anie iš ten negali ateiti pas mus.' ²⁷ Tada jis tarė: „Tai meldžiu tave, tėve, †nusiųsk jį į mano tėvo namus, ²⁸ – nes turiu penkis brolius, – kad jis jiems paliudytų, jog ir jie nepatektų į šią kančios vietą.' ²⁹ Abraomas jam sako: „Jie turi Možę ir pranašus, jie privalo jų klausyti.' ³⁰ O †anas tarė: „Ne, tėve Abraomai! Bet jei kas iš numirusiųjų nueitų pas juos, jie Šatgailautų.' ³¹ Ir jis jam tarė: „Jeigu jie neklauso Mozės ir pranašų, tai nors kas ir iš numirusiųjų prisikeltų, jie *nesileis įtikinami.' “

17

³ *Saugokitės: jeigu tavo brolis tau nusideda, †sudrausk jį, ir jeigu jis atgailauja, atleisk jam. ⁴ Ir jeigu jis tau nusideda septynis kartus per dieną ir septynis kartus per dieną †atsigręžia į tave, sakydamas: „Aš atgailauju“, tu jam atleisk.

¹¹ Ir įvyko, kad jam einant į Jeruzalę, jis perėjo per Samarijos ir Galilėjos Švidurį. ¹² Ir jam įeinant į tam tikrą kaimą, jį pasitiko dešimt raupsuotų vyrų, kurie *stovėjo atokiai. ¹³ Ir jie pakėlė †balsus sakydami: „Jėzau, Vadove, pasigailėk mūsų!“ ¹⁴ Ir juos pamatęs, jis jiems tarė: „Eikite ir pasirodykite kunigams.“ Ir įvyko, kad beeidami jie buvo apvalyti. ¹⁵ Ir vienas iš jų, pamatęs, kad buvo išgydytas, sugrįžo šlovindamas Dievą garsiu balsu ¹⁶ ir jam

† **16:24** „pamirkytų“ – Gr. βάπτω (bapto) dar gali būti verčiamas „panardinti“, „įmerkiti (į skystį)“. Plg. βαπτίζω (baptizo), kuris dažnai verčiamas „krikštyti“ ir reiškia panardinti (įprastai į vandenį, bet ir į Kristų ir pan.). βάπτω (bapto) yra vartojamas dar Jn 13:26 ir Apr 19:13. † **16:24** „į vandenį“ – Arba „vandenyje“. § **16:25** „per savo gyvenimą“ – Gr. „gyvenime“. * **16:26** „be“ – Gr. „virš“ (PT). † **16:27** „nusiųsk“ – Gr. „kad nusiųstum“. † **16:30** „anas“ – Arba „jis“. Gr. vksm. numato vienaskaitinį trečiojo asmens veiksnį. § **16:30** „atgailautų“ – Gr. būsimasis laikas. * **16:31** „nesileis įtikinami“ – Arba „nebus įtikinti“, „atsiakys tikėti“. * **17:3** „Saugokitės“ – Gr. „Žiūrėkite savęs“, bet dabartinėje kalboje „žiūrėkite savęs“ labiau rodo į savanaudišką savo interesų gynimą. † **17:3** „sudrausk“ – Arba „pabark“. † **17:4** „atsigręžia“ – Arba „atsiverčia“. § **17:11** „vidurį“ – Gal „tarpusieni“; yra klausimas, ar Jėzus per abu kraštus perėjo, arba ar Jis prie ribos perėjo tarp dviejų minėtų kraštų. * **17:12** „stovėjo“ – Arba „sustojo“, t. y., buvo stačia padėtimi. † **17:13** „balsus“ – Gr. vns., „balsą“.

dėkodamas parpuolė veidu žemyn prie jo kojų – o jis buvo samarietis. ¹⁷ Ir Jėzus atsakydamas tarė: „Argi ne dešimt buvo apvalyta? O kur devyni? ¹⁸ †Neatsirado jokių *kitų*, sugrįžusių atiduoti Dievui šlovę, kaip tik šitas svetimšalis!“ ¹⁹ Ir jis tarė jam: „Kelkis *ir eik!* Tavo tikėjimas Šišgydė tave.“ ³² Atsiminkite Loto žmoną! ³³ Bet kas, kuris ketina išgelbėti savo *gyvybę, *tas* ją pražudys, o bet kas, kuris pražudys savo gyvybę, *tas* †ją išlaikys.

18

¹ Ir jis pasakė jiems palyginimą apie būtinumą visada melstis ir nepailsti, ² sakydamas: „Viename mieste buvo vienas teisėjas, kuris nebijojo Dievo ir *nepaisė †žmonių; ⁷ Ir argi Dievas neįvykdys keršto už savo išrinktuosius, kurie dieną ir naktį jam šaukia, ir jų atžvilgiu jis ilgai †pakenčia? ⁹ Ir jis pasakė šitą palyginimą kai kuriems, kurie pasitikėjo savimi, kad yra teisūs, o Švisus kitus niekino: ¹⁰ „Du žmonės nuėjo aukštyn į šventyklą melstis: vienas – fariziejus, o kitas – muitininkas. ¹¹ Fariziejus atsistojęs šitaip meldėsi *sau: ‚Dieve, dėkoju tau, kad nesu kaip †visi kiti žmonės – plėšikai, neteisūs, svetimautojai arba va kaip šis muitininkas. ¹² Aš pasninkauju du kartus per savaitę, duodu dešimtinę nuo visko, ką gaunu.‘ ¹³ O muitininkas, stovėdamas atokiai, net neturėjo noro *savo* akių pakelti į dangų, bet †mušėsi į krūtinę, sakydamas: ‚Dieve, Šbūk gailėstingas man, nusidėjėliui!‘ ¹⁴ Sakau jums: šitas nuėjo žemyn į savo namus išteisintas, ne anas, nes kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, bet kas save žemina, bus išaukštintas.“ ¹⁶ Bet pasišaukęs juos Jėzus tarė: „Leiskite vaikučiams ateiti pas mane ir jiems nedrauskite, nes tokių yra dangaus karalystė. ¹⁸ Ir vienas valdytojas jo paklausė, sakydamas: „Gerasis Mokytojau, ką turiu daryti, kad paveldėčiau amžinąjį gyvenimą?“ ¹⁹ O

‡ **17:18** „Neatsirado“ – Gal „Ar neatsirado?“. § **17:19** „išgydė“ – Arba „išgelbėjo“. * **17:33** „gyvybę“ – Gr. ψυχή (psūche); arba „sielą“, „gyvastį“ (2 k.). † **17:33** „išlaikys“ – Gr. žodis ζωογονέω (zoogoneo) yra giminingas su vienu gr. k. žodžiu, kuris reiškia „gyvybę“; arba „ją (sielą / gyvastį / gyvybę) išlaikys gyvą“. * **18:2** „nepaisė“ – Arba „negerbė“. † **18:2** „žmonių“ – gr. vns. kuopinis dkt., „žmogaus“. ‡ **18:7** „pakenčia“ – Arba „laukia“. § **18:9** „visus kitus“ – Arba „likusius žmones“. * **18:11** „sau“ – Arba „apie save“, „savo naudai“, „į save“. † **18:11** „visi kiti“ – Arba „likusieji“. ‡ **18:13** „mušėsi į krūtinę“ – T. „mušė į savo krūtinę“. § **18:13** „būk gailėstingas man“ – Arba „mano labui numaldyk savo rūstybę“. Tas pats gr. žodis vartojamas Hbr 2:17 eilutėje. Muitininkas suprato, kad vienintelė viltis jam buvo tai, kad Dievo rūstybė būtų nukreipta į jo vietoj užimančią auką.

Jėzus jam tarė: „Kodėl mane vadini geru? Niekas nėra geras, tik vienas Dievas. ²⁵ nes lengviau kupranugariui pralįsti pro adatos ausį, negu turtingam įeiti į Dievo karalystę.“ ²⁷ O jis tarė: „Tie dalykai, kurie neįmanomi žmonėms, yra įmanomi Dievui.“

19

¹⁰ Juk Žmogaus Sūnus atėjo ieškoti ir išgelbėti to, kas yra pražuvę. ¹⁴ Bet jo piliečiai jo nekentė ir nusiuntė jam iš paskos *pasiuntinius, sakydami: „Mes nesutinkame, kad šitas mums karaliautų!“ ³⁸ sakydami: „*Palaimintas Karalius, kuris ateina Viešpaties vardu!* Ramybė danguje ir šlovė aukščiausiose aukštybėse!“ ⁴¹ Ir kai jis prisiartinio, išvydęs miestą, jis dėl jo šverkė, ⁴² sakydamas: „O kad tu, būtent tu, bent šioje savo dienoje būtum pažinęs tuos dalykus, kurie *lemia* tavo ramybę! Bet dabar jie yra paslėpti nuo tavo akių.“

20

¹⁸ Kiekvienas, kuris kris ant būtent to akmens, bus sudaužytas, bet ant ko jis nukris, tą sutriuškins. ³⁴ O Jėzus atsakydamas jiems tarė: „Šio *pasaulio vaikai veda ir yra duotos į žmonas; ³⁸ Jis gi nėra mirusiųjų Dievas, bet gyvųjų, nes visi gyvuoja jam.“

21

⁵ Ir kai kuriems kalbant apie šventyklą, kad ji buvo išpuošta gražiais akmenimis bei įžadinėmis dovanomis, jis tarė: ³³ Dangus ir žemė praeis, bet mano žodžiai niekaip nepraeis.

22

¹⁹ Ir paėmęs duoną ir padėkojęs, ją laužė, ir davė jiems, sakydamas: „**Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas; tai darykite mano atminimui.**“ ²⁰ Tokiu pat būdu jis *paėmė ir taurę po vakarienės valgymo, sakydamas: „**Ši taurė yra naujoji sandora mano krauju, kuris už jus išliejamas.**“ ²¹ **Bet štai mane išduodančiojo ranka**

* **19:14** „pasiuntinius“ – Arba „delegaciją“ (gr. žodis yra vns.). † **19:14** „nesutinkame“ – Arba „nenorime“, „prieštaraujame“. ‡ **19:38** „Palaimintas ...“ – Ps 118:26. § **19:41** „verkė“ – Čia vartojamas gr. žodis gali nusakyti net raudojimą. Kitas gr. žodis vartojamas Joh 11:35. * **19:42** „O kad [...] ramybę!“ – Arba „Jeigu [...] ramybę!“ † **19:42** „pažinęs“ – Arba „atpažinęs“. * **20:34** „pasaulio“ – Arba „amžiaus“. * **22:20** „paėmė ir taurę“ – Gr. kalboje žodis „taurė“ yra vardininko linksnio. † **22:20** „krauju“ – Arba „kraujyje“.

yra su manimi ant stalo. ²² **Ir iš tiesų Žmogaus Sūnus eina, kaip buvo paskirta, bet vargas tam žmogui, per kurį jis yra išduotas!**" ²⁴ Ir tarp jų taip pat kilo ginčas, kuris iš jų yra laikomas didžiausiu. ²⁵ O jis jiems tarė: †„**Tautų karaliai jiems viešpatauja, ir tie, kurie jas užvaldo, Šyra vadinami *geradariais.** ²⁶ **Bet jūs ne taip darykite.** Priešingai, didžiausiasis tarp jūsų †**tebūna tarsi jauniausiasis, o kas vadovauja lyg tas, kuris tarnauja.** ²⁷ **Nes katras yra didesnis - kuris *sėdi prie stalo** ar kuris patarnauja? Argi ne tas, kuris sėdi *prie stalo*?! Tačiau aš tarp jūsų esu kaip tas, kuris patarnauja. ²⁸ **O jūs esate tie, kurie pasilikote su manimi mano Šišmėginimuose.** ²⁹ Ir aš skiriu jums karalystę, kaip mano Tėvas man paskyrė, ³⁰ **kad valgytumėte ir gertumėte prie mano stalo mano karalystėje ir sėdėtumėte sostuose, teisdami dvylika Izraelio genčių.**" ³¹ Ir Viešpats tarė: „**Simonai, Simonai, štai Šėtonas pareiškė norą pasisavinti jus, kad persijotų jus kaip kviečius,** ³² **bet aš meldžiausi už tave, kad tavo tikėjimas nenustotų. Ir tu, tąsyk atsivertęs, sutvirtink savo brolius.**" ⁴⁰ Atėjęs į vietą, jis jiems tarė: „Melskitės, kad neižengtumėte *į pagundą. ⁴⁶ ir tarė jiems: „Kodėl miegate? Kelkitės ir melskitės, kad įžengtumėte į pagundą.“

23

⁴ Tada Pilotas tarė aukštiesiems kunigams ir miniai: „Aš nerandu šitame žmoguje jokios kaltės.“ ¹² Ir tą pačią dieną Pilotas ir Erodas tapo draugais. Mat anksčiau jie buvo priešiški vienas kitam. ²⁷ O sekė paskui jį daugybė liaudies bei moterų, kurios taip pat jį *apdejavo ir apraudojo. ²⁸ Bet atsigręžęs į jas, Jėzus tarė: „Jeruzalės dukros, neverkite dėl manęs! Verčiau dėl savęs verkite ir dėl savo vaikų! ²⁹ Nes štai ateina dienos, kuriose jie sakys: ‚Palaimintos nevaisingosios ir iščios, kurios negimdė, ir krūtys, kurios nežindė!‘ ³⁰ Tada jie pradės sakyti kalnams: ‚Griūkite ant mūsų!‘ – ir kalvoms: ‚Pridenkite mus!‘ ³¹ Nes jeigu

‡ **22:25** „Tautų“ – Arba „Kitataučių“, „Pagonių“. § **22:25** „yra vadinami“ – Arba „vadinasi“. * **22:25** „geradariais“ – Arba „mecenatais“, „remėjais“. Ką turėjo tie karaliai, tą jie gavo iš pavaldinių. Bet, kai trupinius dalydavo pavaldiniams, reikėjo pavadinti tokius karalius geradariais! † **22:26** „tebūna“ – Arba „turi būti“. ‡ **22:27** „sėdi“ (2 k.) – Arba „atsilošia“. § **22:28** „išmėginimuose“ – Gr. žodis πειρασμός (peirasmos) turi kelias reikšmes. Jis vartojamas Lk 22:40, 46 eilutėse kiek kitokia prasmė („pagunda“). * **22:40** „į pagundą“ t. y. į tą nuodėmę, kuri jus gundo. * **23:27** „apdejavo“ – Arba „mušėsi į krūtine“.

jie daro šiuos dalykus žaliam medžiui, tai kas †atsitiks sausajam?“³⁹ Ir vienas iš pakabintų nusikaltėlių †šmeižė jį, sakydamas: „Jei tu esi Kristus, išgelbėk save ir mus!“⁴⁰ Bet kitas sudraudamas atsiliepė jam, sakydamas: „Ar tu net Dievo nebijai, Šnors tau galioja tas pats smerkiantis nuosprendis?“⁴¹ O mums, žinoma, teisėtai, nes gauname atlygį, atitinkantį mūsų darbus, bet šitas nieko nepadoraus nepadare.“⁴² Ir jis tarė Jėzui: „Viešpatie, prisimink mane, kai *savo karalystėje ateisi.“⁴³ Ir Jėzus jam tarė: „Iš tiesų sakau tau: †tu būsi su manimi rojuje šiandien.“⁴⁴ Ir buvo apie šeštą valandą, ir visą †kraštą apgaubė tamsa iki devintos valandos,⁴⁵ ir saulė aptemo, ir šventyklos uždanga buvo perplėštas pusiau.⁴⁶ Ir sušukęs garsiu balsu Jėzus tarė: „Tėve, į tavo rankas aš Špavedu savo dvasią!“ O *tai pasakęs jis išleido dvasią.

24

¹ O pirmąją savaitės dieną, *labai anksti ryte, jos atėjo prie kapo, nešdamos kvėpalus, kuriuos buvo paruošusios, ir su jomis buvo kai kurios kitos moterys.² Ir jos rado akmenį nuritintą nuo kapo,³ o įėjusios nerado Viešpaties Jėzaus kūno.⁴ Ir kai jos dėl to buvo labai sumišusios, įvyko taip, kad štai du vyrai spindinčiais drabužiais †prisiartino prie jų.⁵ Ir joms išsigandus ir nuleidus žemyn †veidus, juodu joms tarė: „Kodėl ieškote gyvojo tarp mirusiųjų?“⁶ Nėra jo čia, bet jis yra prikeltas! Atsiminkite, kaip jis, dar būdamas Galilėjoje, jums kalbėjo,⁷ sakydamas: „Žmogaus Sūnus turi būti atiduotas į žmonių nusidėjėlių rankas, būti nukryžiuotas, ir trečią dieną prisikelti!“⁸ ŠTada jos atsiminė jo žodžius.⁹ O sugrįžusios nuo kapo, jos pranešė visa tai Vienuolikai ir visiems kitiems.

† 23:31 „atsitiks“ – Arba „įvyks“. † 23:39 „šmeižė jį“ – Arba „jam piktžodžiavo“. § 23:40 „nors tau galioja tas pats smerkiantis nuosprendis“

t. „esi po tuo pačiu smerkiančiu nuosprendžiu“. * 23:42 „savo karalystėje ateisi“ – Arba „ateisi su savo karališka valdžia“; gal „ateisi į savo karalystę“.

† 23:43 „tu būsi su manimi rojuje šiandien“ – Gr. k. žodžių tvarka yra „šiandien tu būsi su manimi rojuje“. Gr. kalboje žodis sakinio pradžioje yra pabrėžiamas; Jėzus pabrėžė, kad atgailavusiam ir Jėzumi pasitikėjusiam vagiui nereiks laukti, kol Jėzus ateis valdyti žemę, bet būtent tądien jau bendraus su Jėzumi rojuje; nėra jokio pagrindo klaidatikių teiginiui, kad Jėzus aiškino ne buvimo kartu laiko, bet laiką, kai kalba, kaip jie klaidingai išverčia: „sakau tau šiandien: tu būsi su manimi rojuje“. † 23:44 „kraštą“ – Arba „žemę“.

§ 23:46 „pavedu“ – Gr. (PT) „pavesiu“. * 23:46 „tai“ – Gr. (PT) dgs., „tuos dalykus“.

* 24:1 „labai anksti ryte“ – Gr. „giliau aušrą“; arba „rytui vos auštant“.

† 24:4 „prisiartino“ – Arba „priėjo“. † 24:5 „veidus“ – Gr. vns. žodis (Priimtajame tekste).

§ 24:8 „Tada“ – Arba „Ir“.

15 Ir įvyko, kad jiems besikalbant ir *emocingai besitariant, pats Jėzus prisartiņęs keliavo kartu su jais. 25 Tada jis tarė jiems: „**O neišmaėliai, †tai yra žmonės** lėtos širdies tikėti visais dalykais, kuriuos kalbėjo pranašai! 27 Ir pradėjęs nuo Mozės ir visų pranašų jis †aiškino ir aiškino Šjiems, kas visuose šventraščiuose *pasakyta* apie jį. 32 Ir jie vienas kitam tarė: „Argi mūsų širdys nedegė mummyse, kai jis kelyje mums kalbėjo ir kai mums atvėrė šventraščius?“ 33 Ir tą pačią valandą pakilę, jie sugrįžo į Jeruzalę ir rado susirinkusius Vienuolika ir tuos, *kurie buvo* su jais, 34 *kurie sakė: „Viešpats prisikėlė tikrai ir pasirodė Simonui!“ 45 Tada jis atvėrė jiems protą, kad jie galėtų suprasti šventraščius, 46 ir tarė †jiems: „Šitaip yra parašyta ir šitaip turėjo Kristus kentėti ir trečiąją dieną prisikelti iš mirusiųjų, 47 ir jo vardu turi būti autoritetingai skelbiama visoms tautoms atgaila ir nuodėmių atleidimas, pradedant nuo Jeruzalės. 48 Ir jūs esate šių dalykų liudytojai. 49 Ir štai aš siunčiu ant jūsų, †ką yra pažadėjęs mano Tėvas, o jūs pasilikite Jeruzalės mieste, kol būsite apvilkti jėga iš aukštybių.“

50 Ir jis išvedė juos iki Betanijos, ir pakėlęs savo rankas, juos palaimino. 51 Ir įvyko taip, *kad*, kol jis juos laimino, jis pasitraukė nuo jų ir buvo paimtas į dangų. 52 O pagarbinę jį, jie su didžiu džiaugsmu sugrįžo į Jeruzalę, 53 ir šventykloje būdavo nuolat, girdami ir laimindami Dievą. Amen.

* **24:15** „emocingai besitariant“ – Arba „beklausinėjant vienas kito“, „besiginčijant“. † **24:25** „tai yra“ – Arba „ir“. ‡ **24:27** „aiškino ir aiškino“ – Gr. vksm. forma yra imperfektas, kuris rodo į tęstinį, nebaigtinį veiksmą. Š **24:27** „jiems, kas visuose šventraščiuose *pasakyta* apie jį“ – Arba „jiems tuos dalykus apie save, *esančius* visuose šventraščiuose“. * **24:34** „kurie sakė“ – T. „sakančius“. † **24:46** „jiems: „Šitaip“ – Arba „jiems, kad šitaip“. ‡ **24:49** „ką yra pažadėjęs mano Tėvas“ t. „savo Tėvo pažadą“.

Evangelija pagal Joną

Žodis buvo pradžioje, buvo pas Dievą, buvo Dievas

¹ Pradžioje buvo Žodis, ir Žodis buvo pas Dievą, ir *Žodis buvo Dievas. ² Tasai buvo pradžioje pas Dievą.

Žodžio (Kristaus) veikla prieš savo įsikūnijimą

³ †Kiekviena visatos dalis atsirado per jį, ir be jo neat-sirado nieko, kas tik yra atsiradę. ⁴ Jame buvo gyvybė, ir ta gyvybė buvo žmonių Šviesa. ⁵ Ir Šviesa nuolat šviečia tamsoje, †tačiau tamsa jos šnepagavo.

Jonas Krikštytojas paruošia kelią Mesijui

⁶ *Atsirado nuo Dievo atsiųstas žmogus, †vardu Jonas. ⁷ Tasai atėjo tam, kad būtų liudijimas, – kad liudytų apie Šviesą, idant visi per jį įtikėtų. ⁸ Jis nebuvo ta Šviesa, bet *buvo pasiųstas* liudyti apie tą Šviesą.

Kai kas atmeta Mesiją

⁹ †Tikroji Šviesa buvo *ta*, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į pasaulį. ¹⁰ Jis buvo pasaulyje, ir pasaulis atsirado per jį, †bet pasaulis jo nepažinojo. ¹¹ Į *savo nuosavybę jis atėjo, ir savieji jo nepriėmė.

Kai kas priima Mesiją

* **1:1** „Žodis buvo Dievas“ – Arba „koks Dievas, toks buvo Žodis“. † **1:3** „Kiekviena visatos dalis“ – Gr. tekste nėra čia ir Apr 21:5 artikelio prie žodžio πάντα (panta), kuris čia yra bevardės žodžio πας (pas) vardininko dgs. forma. Panašiuose kontekstuose yra artikelis ir todėl ten išversta „visa“ (I Kor 8:6, Ef 3:9, Kol 1:16). † **1:5** „tačiau“ – Arba „ir“. § **1:5** „nepagavo“ – Gr. žodis καταλαμβάνω (katalambano) vartojamas dar Mk 9:18; Jn 8:3-4, 12:35; Apd 4:13, 10:34, 25:25; Rom 9:30; I Kor 9:24; Ef 3:18; Flp 3:12-13; I Tes 5:4. Žodis turi dvi pagrindines reikšmes: (1) nutverti, ir (2) suvokti. Su neiginiu galima išversti „neužgožė“, „nepasisavino“, „nenutvėrė“, „nenugalėjo“, „nepriėmė“, „neįgijo“, „nesuvokė“, bet kadangi abi reikšmės tinka šiame kontekste, pasirinktas žodis „nepagavo“, kuris reiškia ir „nenutvėrė“ ir „nesuvokė“. * **1:6** „Atsirado Jonas“ – Plg. Mk 1:4. † **1:6** „vardu Jonas“ – T. „kurio vardas Jonas“. † **1:9** Kai kas verčia eilutę kitaip: „Tikroji Šviesa buvo *ta*, kuri, ateidama į pasaulį, apšviečia kiekvieną žmogų.“ Pagrindinis vertimas yra geresnis, nes frazė „kiekvienas žmogus, kuris ateina į pasaulį“ yra neretas hebraizmas, kuris paprastai nusako kiekvieną žmogų be išimties. § **1:10** „bet“ – Arba „ir“. Gr. žodis καί kartais verčiamas „bet“ (plg. Jn 1:20). * **1:11** „savo nuosavybę“ – Arba „tuos dalykus, kurie jam priklausė“, nes čia gr. žodis, išverstas „nuosavybę“ pagrindiniame vertime ir „tuos dalykus“ išnašoje, yra dgs.

¹² Bet †visiems, kurie jį priėmė, tiems jis davė †igaliojimą tapti Dievo vaikais – tiems, kurie pasitiki jo vardu, ¹³ kurie yra pagimdyti nei Šis kraujo, nei iš *kūno valios, nei iš †vyro valios, bet iš Dievo.

Mesijo įsikūnijimas

¹⁴ †O Štas Žodis *tapo kūnu ir †apsigyveno tarp mūsų – ir mes matėme jo šlovę, būtent Viengimio nuo Tėvo šlovę – pilnas malonės ir tiesos. ¹⁵ Jonas *liudijo apie jį ir šaukė, sakydamas: „Šitas buvo tas, apie kurį kalbėjau *šitai*p: „Tas, kuris ateina po manęs, yra viršesnis už mane, nes jis buvo anksčiau už mane.“ ¹⁶ Ir mes visi iš jo pilnatvės gavome †ir Šmalonę, pakeičiančią malonę, ¹⁷ nes Įstatymas buvo duotas per Mozę; malonė ir tiesa *atėjo per Jėzų Kristų. ¹⁸ Dievo niekas niekada nėra matęs; viengimis Sūnus, kuris yra Tėvo †užantyje, – tas jį †apsakė.

Jonas liudija kunigams ir levitams

¹⁹ Ir šitas yra Jono liudijimas, kai žydai iš Jeruzalės siuntė kunigų ir levitų jo paklausti: „Kas tu esi?“ ²⁰ Ir jis išpažino ir Šneišsisukinėjo, bet išpažino: „Aš nesu *Kristus.“ ²¹ Ir jie paklausė jo: „*Tai* kas gi? Ar tu †Elijas?“ O jis sako:

† **1:12** „visiems, kurie“ – Arba „tiek, kiek tik“. † **1:12** „igaliojimą“ – Arba „teisę“, „privilegiją“. § **1:13** „iš“ (4 k.) – Gr. žodis εκ (ek), čia išverstas „iš“, įvairiai vartojamas, nes turi skirtingų reikšmių skirtingose sandarose ir kontekstuose. Čia jis rodo į priežastį (plg. Rom 4:14, 16; 5:1 ir kt.). Dvasinį gimimą lemia Dievas (Jok 1:18, I Pt 1:3), kuris pats nustatė, kaip Jis nusidėjėlius atgimdo (Jn 3:16). „iš kraujo“ – Gr. dgs., t. y. „iš kraujų“. Greičiausiai rodo į tautinę kilmę, kuri visai nelemia žmogaus atgimimą. * **1:13** „kūno“ – Kartais gr. žodis rodo į žmogų, į mirtingąjį, arba kaip kuopinis žodis gali rodyti į visus žmones bendrai arba į bet kurį žmogų. † **1:13** „vyro“ – Įprastai gr. žodis rodo į vyriškos lyties žmogų, pvz., gal čia nusako tariamo gimusiojo fizinį tėvą. † **1:14** „O“ – Arba „Ir“. § **1:14** „tas“ – Gr. žymimasis artikelis; gali būtų išverstas „Šis“, o kartais į lietuvių k. nereikia versti. * **1:14** „tapo kūnu“ – T. y. tapo žmogumi, neatsisakęs buvimo Dievu (žr. Jn 1:1). Žodis, kuris visada buvo ir visada bus Dievas Sūnus, pradėjo būti žmogumi, bet nenustojo būti Dievas. † **1:14** „apsigyveno“ – Arba „apsigyveno palapinėje“. † **1:16** „ir“ – Arba „net“, „tai yra“ (priklausomai nuo sakinio sandaros). § **1:16** „malonę, pakeičiančią malonę“ – Arba „malonę vietoj malonės“, „malonę ant (po) malonės“, „malonę, užimančią malonės vietą“. Prasmė gali būti tai, kad apščiau gavome malonės, arba, kad naujosios sandoros malonė, kurią liudijo Įstatymas, Jėzuje pakeitė senosios sandoros malonę (užėmė vietą jos). * **1:17** „atėjo“ – Arba „atsirado“. † **1:18** „užantyje“ – Žr. Jn 13:23 išnašą. † **1:18** „apsakė“ – Arba „apibūdino“. § **1:20** „neišsisukinėjo“ – Gr. žodis ἀρνεομαι (arneomai) be neiginio verčiamas ir „išsižadėti“, „neigti“, „išsiginti“, „vangstytis“. * **1:20** „Kristus“ – Gr. ὁ Χριστός (ho Kristus), čia naudojamas kaip Mesijo pareigybės pavadinimas tam, kuris pagal pranašystes buvo numatytas Pateptasis, kuris išgelbsti iš nuodėmių. † **1:21** „Elijas“ – Žr.

„Nesu.“ „Ar tu [†]tas Pranašas?“ Ir jis atsakė: „Ne.“ ²² Tada jie tarė jam: „Kas tu esi, kad mes galėtume duoti atsakymą tiems, kurie mus siuntė? Ką sakai apie save?“ ²³ Jis tarė: „Aš esu *Šdykumoje šaukiančiojo balsas: „Darykite *VIEŠPAČIUI tiesų kelią“*, kaip sakė pranašas [†]Izaijas.“ ²⁴ O atsiųstieji buvo iš fariziejų. ²⁵ Ir jo paklausdami jie jam tarė: „Tai kodėl krikštiji, jei nesi [†]Kristus, nei Elijas, nei ^Štas Pranašas?“ ²⁶ Jonas jiems atsakė, tardamas: „Aš krikštiju vandeniu, bet tarp jūsų stovi tas, kurio jūs nepažįstate. ²⁷ Jis yra tas, kuris ateina po manęs, kuris yra viršesnis už mane, kurio apavo dirželio aš nesu vertas atrišti.“

²⁸ Šie dalykai įvyko ^{*}Betabaroje anapus Jordano, kur [†]Jonas krikštydavo.

Jonas Krikštytojas liudija Mesijo pasikrikštijimo metu

²⁹ Rytojaus dieną Jonas ^{*}pamatė ateinantį pas jį Jėzų ir ^{*}pasakė: „Štai Dievo Avinėlis, kuris [†]pašalina pasaulio nuodėmę! ³⁰ Šitas yra tas, apie kurį aš sakiau: „Po manęs ateina vyras, kuris yra viršesnis už mane, nes jis buvo anksčiau už mane.“ ³¹ Ir aš jo nepažinojau, bet todėl atėjau krikštydamas ^Švandeniu, – kad jis būtų apreikštas Izraeliui.“ ³² Ir Jonas paliudijo, sakydamas: „Aš mačiau Dvasią, lyg balandį nusileidžiančią iš dangaus, ir ji pasiliko ant jo. ³³ Ir aš jo nepažinojau, bet tas, kuris mane siuntė krikštyti vandeniu, man pasakė: „Ant ^{*}ko pamatysi nusileidžiančią Dvasią, taip pat ant jo pasiliekančią, jis yra

[†] **1:21** „tas“ – Gr. žymimasis artikkelis; gali būtų išverstas „šis“, o kartais į lietuvių k. nereikia versti. Jie klausė, ar Jonas yra tas Pranašas, kuris išpranašautas [†]st 18:15,18 eilutėse. Pagal Mt 11:9, žinome, kad Jonas buvo pranašas, tai klausimas nebuvo bendras, bet konkretus – jie klausė, ar jis tas ypatingas Pranašas, kurio laukė. Palyginus su 25 eil., žinome, kad bent šie žmonės nesuprato, kad ST numatytas ypatingas Pranašas būsiąs pats Mesijas.

Š 1:23 „dykumoje“ – Arba „tyruose“, „dykvietėje“. Iz 40:3, Mal 3:1. ^{*} **1:23** „VIEŠPAČIUI tiesų kelią“ – Gr. „VIEŠPATIES kelią tiesų“. Gr. k. kilmininkas kartais prilygsta lietuvių k. naudininkui. [†] **1:23** „Izaijas“ – Gr. Ἡσαΐας (Hēsaiās). [†] **1:25** „Kristus“ – T. y. „Mesijas“. Gr. ὁ Χριστός (ho Kristus), čia naudojamas kaip pareigybės pavadinimas tam, kuris pagal pranašystes buvo numatytas pateptasis, kuris išgelbsti iš nuodėmių. **Š 1:25** „tas“ – Gr. žymimasis artikkelis. Žr. Jn 1:21 išnašą. ^{*} **1:28** „Betabaroje anapus Jordano“ – Žr. Jn 10:40. [†] **1:28** „Jonas krikštydavo“ – T. „būdavo Jonas krikštydamas“.

[†] **1:29** „pašalina“ – Arba „nuneša“, t. y. prisiima ant savęs ir taip pašalina nuo bejėgių nusidėjėlių. **Š 1:31** „vandeniu“ – Gr. sandara ἐν τῷ ὕδατι (en to hudati) gali būti verčiama ir „vandenyje“. Ta pati gr. frazė (su artikkeliu) vartojama NT tik I Jn 5:6 (2 k.), o frazė be artikelio – ἐν ὕδατι (en hudati) – vartojama šiose eilutėse: Mt 3:11; Mk 1:8; Jn 1:26, 33. ^{*} **1:33** „ko“ – Arba „ko tik“.

†tas, kuris krikštija †Šventąja Dvasia.“³⁴ Ir aš esu matęs ir esu liudijęs, kad šitas yra Dievo Sūnus.“

Andriejus ir Petras seka paskui Mesiją

³⁵ Rytojaus dieną vėl stovėjo Jonas ir du iš jo mokytinių,³⁶ ir žiūrėdamas į einantį Jėzų jis sako: „Štai Dievo Avinėlis!“

³⁷ Štuodu mokytiniai girdėjo jį *tai* kalbant ir nusekė paskui Jėzų. ³⁸ *Tada Jėzus, atsigręžęs ir pamatęs juos sekančius, *tarė jiems: †„**Ko ieškote?**“ O jie tarė jam: „Rabi, – †(verčiant būtų pasakyta „Mokytojau“) – kur tamsta gyvenį?“ ³⁹ Jis *pasakė jiems: „Ateikite ir pamatykite.“ Jie atėjo ir pamatė, kur jis Šgyvena, ir tą dieną pasiliko pas jį. O buvo apie *dešimtą valandą. ⁴⁰ Vienas iš tų dviejų, kurie buvo girdėję *tai* iš Jono ir nusekė paskui †Jėzų, buvo Simono Petro brolis Andriejus. ⁴¹ †Jis pirmas *susieškojo savo brolių Simoną ir jam *pasakė: „Mes radome Mesiją!“ †(Išvertus tai reiškia „Kristų“). ⁴² Ir jis atvedė jį pas Jėzų, o įbedęs akis į jį Jėzus tarė: „**Tu esi Simonas, Jonos sūnus. Tu būsi vadinamas Kefu.**“ * (Verčiant *tai* yra †„Petras“.)

Pilypas ir Natanielius seka paskui Mesiją

⁴³ Rytojaus dieną Jėzus norėjo eiti į Galilėją. Ir jis *surado Pilypą ir jam *tarė: „**Sek paskui mane!**“ ⁴⁴ O Pilypas buvo iš Betsaidos, Andriejaus ir Petro miesto. ⁴⁵ Pilypas *surado Natanaelį ir jam *pasakė: „Mes suradome tą, apie kurį rašė Mozė įstatyme, taip pat pranašai – Jėzų iš Nazareto, Juozapo sūnų.“ ⁴⁶ O Natanaelis jam tarė: „Ar iš

† **1:33** „tas, kuris krikštija Šventąja Dvasia“ – Arba „krikštytojas Šventąja Dvasia“. † **1:33** „Šventąja Dvasia“ – Gr. sandara ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ (en Pneumati Hagio) gali būti verčiama ir „Šventojoje Dvasioje“. Plg. „vandeniu“ 31-oje eilutėje. † **1:37** „Tuodu“ – Arba „Tie du“ (gr. artikelis išverstas „tie“).

* **1:38** „Tada“ – Arba „Bet“. † **1:38** „Ko“ – Gr. kalboje tai bevardės giminės įvardis, todėl nerodo į asmenį. Galima išversti „Kokio dalyko“. † **1:38** Tekstas skliausteliuose be abejo yra Jono paaiškinimas skaitytojams, nemokantiems hebrajų kalbos, nes žodis „Rabi“ yra hbr. Plg. Jn 1:41, 42; 9:7; 19:17; 20:16.

† **1:39** „gyvena“, „pasiliko“ – Abudu veiksmažodžiai yra išversti iš dviejų to paties gr. k. žodžio formų. * **1:39** „dešimtą valandą“ – Jei Jonas vartoja žydų

laiko žymėjimo sistemą, tai būtų 16 valanda, o jeigu romėnų sistemą vartoja, tai 10 val. ryto. † **1:40** „Jėzų“ – T. „jį“. † **1:41** „Jis pirmas *susieškojo savo brolių“ – Priimtojo teksto būdvardis („pirmas“, ne KT prieveiksmis „pirmiausia“) duoda užuominą, kad Andriejus pirmas pakvietė savo brolių, o po to neišvardintas buvęs Jono Krikštytojo mokytinis (greičiausiai pats teksto rašytojas Jonas) irgi pakvietė savo brolių – Jokubą. † **1:41** Jonas vėl duoda paaiškinimą hebrajų kalbos nesuprantantiems, nes „Mesijas“ yra hbr. žodis, bet „Kristus“ yra gr.

* **1:42** Jonas vėl duoda paaiškinimą hebrajų kalbos nesuprantantiems. † **1:42** „Petras“ – Arba „akmuo“. Plg. Mt 4:18.

Nazareto gali būti kas gero?!" Pilypas jam *sakė: „Ateik ir pasižiūrėk!“ ⁴⁷ Jėzus pamatė Natanaelį, ateinantį pas jį, ir *pasakė apie jį: „**Štai tikras izraelitas, kuriame nėra klastos!**“ ⁴⁸ Natanaelis jam *tarė: „Iš kur mane pažinai?“ Jėzus atsakydamas tarė jam: „**Prieš Pilypui pašaukiant tave, kai buvai po figmedžiu, aš mačiau tave.**“ ⁴⁹ Natanaelis atsakydamas jam *tarė: „Rabi, tu esi Dievo Sūnus! Tu esi Izraelio Karalius!“ ⁵⁰ Jėzus atsakydamas tarė jam: „**Ar tu tiki, kadangi aš tau pasakiau: „Aš mačiau tave po figmedžiu“? Pamatysi už šituos didesnių dalykų.**“ ⁵¹ Ir jis sako jam: „**Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: †nuo šiol jūs matysite atvirą dangų ir Dievo angelus, kylančius ir nusileidžiančius ant Žmogaus Sūnaus.**“

2

Mesijas vandenį paverčia geruoju vynu

¹ Ir trečią dieną Galilėjos Kanoje buvo vestuvės, ir ten buvo Jėzaus motina, ² taip pat ir Jėzus ir jo mokytiniai buvo pakviesti į vestuves. ³ Pritrūkus vyno, Jėzaus motina jam sako: „Jie nebeturi vyno.“ ⁴ Jėzus jai sako: * „**Kas man ir tau bendro, †moterie? Mano valanda dar neatėjo.**“ ⁵ Jo motina sako tarnams: „Darykite, ką tik jis jums †sakys.“ ⁶ Ir ten pagal žydų apeiginio apvalymo *papročius* buvo padėti šeši akmeniniai vandens indai, kiekvienas talpinantis du arba tris Šsaikus. ⁷ Jėzus jiems sako: „**Vandens indus pripilkite vandeniu.**“ Ir jie sklidinai juos pripylė. ⁸ Ir jis sako jiems: „**Dabar semkite ir neškite vyriausiajam puotos tvarkytojui.**“ Ir jie nunešė. ⁹ Kai vyriausiasis puotos tvarkytojas paragavo paversto vynu vandens ir nežinojo, iš kur jis yra (nors tarnai, kurie sėmė vandenį, žinojo), vyriausiasis puotos tvarkytojas pasišaukia jaunikį ¹⁰ ir jam sako: „Kiekvienas žmogus pirma stato gerąjį vyną, o kai žmonės sočiai atsigėrę, tada prastesnį; tu laikei gerąjį vyną iki šiol.“ ¹¹ Šitą antgamtinių ženklų pradžia

‡ 1:51 „nuo šiol“ – Gr. ἀπ' ἄρτι (ap arti); arba „ateityje“, „po šitos dabarties“.

Žr. Mt 23:39; 26:29, 64; Jn 1:51; 13:19; 14:7. * 2:4 „Kas man ir tau bendro“ – Plg. tą pačią gr. idiomą (vns. „man ir tau“) Mk 5:7, Lk 8:28, Jn 2:4 ir dgs. („mums ir tau“) Mt 8:29, Mk 1:24, Lk 4:34. Panaši sandara vartojama Mt 27:19. Hbr. k. pasitaiko ši idiomą Ts 11:12, II Sam 16:10, I Kar 17:18, II Kar 3:13, II Met 35:21. † 2:4 „moterie“ – Tai pagarbus būdas kreiptis, gal panašus į mūsų „Gerbiamoji“. ‡ 2:5 „sakys“ – T. „sakytų“. § 2:6 „saikus“ – Vieno saiko tūris ≈ 39 litrai, tai induose buvo maždaug po 78 ar 117 litrų (iš viso ≈ 585, t. y. nuo 468 iki 702 litrų). Gr. žodis μετρητής (metrētēs) vartojamas NT tik čia.

Jėzus padarė Galilėjos Kanoje ir apreiškė savo šlovę; ir jo mokytiniai juo tikėjo.

¹² Po to jis ėjo žemyn į Kapernaumą, jis ir jo motina, ir jo broliai, ir jo mokytiniai. Ir ten jie pasiliko kelias dienas.

Mesijas išvarė iš šventyklos niekintojus to, kas šventa

¹³ Ir žydų Aplenkimo šventė buvo arti, ir Jėzus nuvyko aukštyn į Jeruzalę ¹⁴ ir šventykloje rado prekiaujančių jaučiais, avimis, ir balandžiais, taip pat prisėdusių pinigų keitėjų. ¹⁵ Ir pasidaręs iš virvučių rimba, jis išvarė juos visus – ir avis ir jaučius – iš šventyklos bei išpylė keitėjų pinigus bei apvertė stalus, ¹⁶ taip pat pasakė balandžių pardavėjams: **„Pasiimkite šitai iš čia! Nepaverskite mano Tėvo namų prekybos namais!“** ¹⁷ Ir jo mokytiniai prisiminė, kad yra parašyta: **Uolumas dėl tavo namų sugraužė mane.* ¹⁸ Todėl žydai atsiliepė ir jam tarė: „Kokį ženklą mums šparodysi, kadangi šiuos dalykus darai?“ ¹⁹ Jėzus atsakydamas tarė jiems: **„Sugriaukite šitą šventyklą, o aš per tris dienas ją atstatysiu.“** ²⁰ Tada žydai tarė: „Keturiasdešimt šešis metus buvo statoma ši šventykla, o tu ją atstatysi per tris dienas?!“ ²¹ Bet jis kalbėjo apie savo kūno šventyklą. ²² Todėl kai jis buvo prikeltas iš numirusiųjų, jo mokytiniai prisiminė, kad jis buvo jiems tai pasakęs, ir jie tikėjo šventraščiu ir ūta žinia, kurią buvo pasakęs Jėzus.

²³ O kai jis per Aplenkimo šventę buvo Jeruzalėje, šventės dieną, daugelis, stebėdami jo antgamtnius ženklus, kuriuos jis padarė, ėtikėjo jo vardą. ²⁴ Bet Jėzus savęs jiems nepatikėjo, kadangi jis visus pažinojo, ²⁵ ir jam nereikėjo, kad kas paliudytų apie žmogų, nes pats žinojo, kas yra žmoguje.

3

Mesijas aiškina atgimimą Nikodemui

* **2:17** „Uolumas [...]“ – Ps 69:9. † **2:18** „žydai“ – T. y. žydų vadovai. ‡ **2:18** „ženklą“ – Arba „antgamtnių ženklą“. § **2:18** „parodysi“ – T. „rodai“. * **2:20** „žydai“ – T. y. žydų vadovai. † **2:22** „ta žinia“ – T. τῷ λόγῳ (to logo), kas yra artikelis + λόγος (logos). Žodis „logos“ gali būti įvairiai išverstas: žodis, pranešimas, žinia, kalba ir kt. ‡ **2:23** „ėtikėjo jo vardą“ – Daugelis pradėjo tikėti Jį esant Mesiją. Tai, ką jie matė, ėtikino juos, kad Jis pats laikė save Mesiju, ir pagal jų supratimą, Jis Mesijas ir buvo (nors jie nesuvokė, kad Mesijui reikės mirti, nes nesuprato ST tekstų apie tai). Aišku iš Jn 2:24, kad šie žmonės nebuvo atgimę. Jų „tikėjimas“ nebuvo pilnavertis, todėl Jėzus savęs nepatikėjo jiems.

¹ Iš fariziejų buvo žmogus, vardu Nikodemas, *vienas iš žydų valdytojų. ² Šitas nakčia atėjo pas Jėzų ir jam tarė: „Rabi, mes žinome, kad tu esi atėjęs nuo Dievo mokytojas, nes niekas negali daryti šitų antgamtinių ženklų, kuriuos tu darai, jei Dievas nėra su juo.“ ³ Jėzus atsakydamas jam tarė: „**Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: jei kas nėra gimęs iš naujo, jis negali matyti Dievo karalystės.**“ ⁴ Nikodemas jam sako: „Kaip žmogus gali gimti, būdamas senas? Ar jis gali antrą kartą įeiti į savo motinos iščias ir gimti?“ ⁵ Jėzus atsakė: „**Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: jei kas nėra gimęs iš vandens ir Dvasios, tas negali įeiti į Dievo karalystę.** ⁶ †Tas, kuris yra gimęs iš kūno, yra kūnas; o tas, kuris yra gimęs iš Dvasios, yra dvasia. ⁷ Nesistebėk, kad tau pasakiau: jums būtina gimti iš naujo. ⁸ Vėjas pučia, kur jis nori, ir tu girdi jo garsą, bet nežinai, iš kur ateina ir kur link nueina. Kiekvienas, kuris yra gimęs iš Dvasios, yra taip besielgiantis žmogus.“ ⁹ Nikodemas atsakydamas jam tarė: „Kaip *tai gali būti?“ ¹⁰ Jėzus atsakydamas jam tarė: „Tu esi Izraelio mokytojas ir nežinai šitų dalykų? ¹¹ Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: mes kalbame, ką žinome, ir liudijame, ką matėme, o jūs nepriimate mūsų liudijimo. ¹² Jei pasakiau jums žemiškus dalykus ir jūs netikite, tai kaipgi jūs tikėsite, jei pasakysiu jums dangiškus dalykus? ¹³ Ir niekas nėra pakilęs į dangų išskyrus tą, kuris nužengė iš dangaus, - Žmogaus Sūnus, kuris yra danguje. ¹⁴ Ir kaip Mozė dykumoje iškėlė gyvatę, taip turi būti iškeltas Žmogaus Sūnus, ¹⁵ kad kiekvienas, kuris juo tiki, nepražūtų, bet turėtų amžiną gyvenimą. ¹⁶ Nes Dievas taip mylėjo pasaulį, jog davė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris juo tiki, nepražūtų, bet turėtų amžiną gyvenimą. ¹⁷ Dievas gi nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį nuteistų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas. ¹⁸ Kas juo tiki yra neteisiamas, o kas netiki, jau yra nuteistas, nes nėra tikėjęs Dievo viengimio Sūnaus

* 3:1 „vienas iš žydų valdytojų“ - T. „žydų valdytojas“, bet toks vertimas gali skatinti manyti, kad jis buvo vienintelis valdytojas, kai jis tebuvo vienas iš valdymo tarybos narių. † 3:5 „gimęs“ - Arba „pagimdytas“. ‡ 3:6 „Tas, kuris“ - Arba „Tai, kas“ (2 k. šioje eilutėje). § 3:8 „gimęs iš Dvasios“ - Arba „Dvasios pagimdytas“. * 3:9 „tai“ - T. dgs., „šie dalykai“. † 3:13 „pakilęs į dangų“ - Plg. Įst 30:12. Reikšmė ta, kad be Jo paties, niekas kitas nėra pakilęs į dangų tam, kad iš dangaus atneštų Dievo žinią ir išgelbėjimą žmonėms. Žr. ir Jn 1:18, Hbr 1:3. ‡ 3:15 „gyvenimą“ - Arba „gyvybę“, „gyvastį“. § 3:16 „gyvenimą“ - Arba „gyvybę“, „gyvastį“.

vardu. ¹⁹ **Ir šis yra nuteisimo pagrindas:** Šviesa yra atėjusi į pasaulį, bet žmonės labiau mylėjo tamsą nei Šviesą, nes jų darbai buvo blogi. ²⁰ **Nes kiekvienas, kuris daro nedorus dalykus, neapkenčia Šviesos ir neina į Šviesą, kad jo darbai nebūtų *išpeikti.** ²¹ **Bet kas vykdo tiesą, tas eina į Šviesą, idant jo darbai būtų aiškiai atskleisti, kad jie nuveikti Dieve.“**

Jonas Krikštytojas liudija apie Mesiją

²² †Po šių dalykų Jėzus ir jo mokytiniai atėjo į Judėjos kraštą, ir ten jis su jais kurį laiką išbuvo ir krikštydavo. ²³ O Enone, arti Salimo, Jonas irgi krikštydavo, nes ten buvo daug vandens. Žmonės ateidavo ir būdavo pakrikštijami, ²⁴ mat Jonas dar nebuvo įmestas į kalėjimą. ²⁵ Tada iškilo klausimas tarp *kai kurių* Jono mokytinių ir *tam tikrų* žydų dėl apeiginio apsivalymo. ²⁶ Ir jie atėjo pas Joną ir jam tarė: „Rabi, tas, kuris buvo su tavimi anapus Jordano, kurį tu esi paliudijęs, štai jis krikštija, ir visi eina pas jį.“ ²⁷ Jonas atsakydamas tarė: „Žmogus nieko negali pasiimti, jeigu jam nebūtų duota iš dangaus. ²⁸ Jūs patys man liudijate, kad aš pasakiau: aš nesu Kristus, bet kad esu pasiūstas pirma jo. ²⁹ Kas turi †nuotaką, tas yra jaunikis; bet jaunikio draugas, kuris stovi šalia ir jo klausosi, džiaugte džiaugiasi jaunikio balsu. Taigi šis mano džiaugsmas Šyra pilnatviškas. ³⁰ Jam būtina eiti didyn, bet man – mažėti.* ³¹ Kas ateina iš aukštai, yra aukščiau visų. Kas yra iš žemės, yra žemiškas ir kalba žemiškai. Kas ateina iš dangaus, yra aukščiau visų ³² ir jis liudija tai, ką jis yra matęs ir girdėjęs, o niekas jo liudijimo nepriima. ³³ Kas yra priėmęs jo liudijimą, tas užantspaudavo tai, kad Dievas yra †tiesakalbis. ³⁴ Nes tas, kurį Dievas yra atsiuntęs, kalba Dievo žodžius, nes Dievas duoda Dvasią be saiko. ³⁵ Tėvas myli Sūnų, ir visa yra atidavęs į jo ranką. ³⁶ Kas pasitiki Sūnumi, turi amžiną †gyvenimą, o kas Šatsisako tikėti Sūnumi – *gyvenimo nematys; priešingai, Dievo rūstybė pasilieka ant jo.“†

* **3:20** „išpeikti“ – Gal „atskleisti“, „atidengti“. Gr. žodis vartojamas iš viso 17-oje eilučių, ir visur kitur tinka šios reikšmės: „įtikinti dėl kaltumo“, „išpeikti“, „įrodyti kaltę“ ir pan. † **3:22** „Po šių dalykų“ – Arba „Paskui“, „Vėliau“. † **3:29** „nuotaką“ – Arba „jaunąją“. § **3:29** „yra pilnatviškas“ – T. „yra padarytas pilnas“. * **3:30** Citatos pabaiga gali būti čia. † **3:33** „tiesakalbis“ – Gr. būdvardis, „atitinkantis tiesą“. † **3:36** „gyvenimą“ – Arba „gyvybę“, „gyvastį“. § **3:36** „atsisako tikėti Sūnumi“ – Arba „nesileidžia Sūnaus įtikinamas“. * **3:36** „gyvenimo“ – Arba „gyvybės“, „gyvasties“. † **3:36** Citatos pabaiga gali būti 30-tos eilutės pabaigoje.

4

1 Taigi kai Viešpats sužinojo, kad fariziejai išgirdo, jog Jėzus padaro ir pakrikštija daugiau mokytinių negu Jonas² (nors pats Jėzus gi nekrikštijo, tik jo mokytiniai),³ jis paliko Judėją ir nuėjo vėl į Galilėją. ⁴ Ir jam reikėjo eiti per Samariją.

⁵ Taigi jis ateina į Samarijos miestą, vadinamą Sicharu, prie pat žemės sklypo, kurį Jokūbas davė savo sūnui Juozapui. ⁶ O ten buvo Jokūbo *šaltinis. Todėl Jėzus, nuvargęs nuo kelionės, atsisėdo †taip ‡prie šaltinio. Buvo apie §šeštą valandą.

⁷ Ateina moteris iš Samarijos semtis vandens. Jėzus jai sako: „Duok man gerti.“ ⁸ (Mat jo mokytiniai buvo nuėję į miestą nupirkti maisto).

⁹ Tad moteris iš Samarijos jam sako: „Kaip tamsta, būdamas žydas, prašai mane, Samarijos moterį, gerti?* Nes žydai nesimaišo su samariečiais.“

¹⁰ Jėzus atsakydamas jai tarė: „Jeigu būtum pažinusi Dievo dovaną ir kas yra tas, kuris tau sako: „Duok man gerti“, būtum jo prašiusi, ir jis būtų tau davęs gyvojo vandens.“

¹¹ Moteris jam sako: „†Gerbiamasis, tamsta neturi kuo pasemti, o šulinys yra gilus; tad iš kur tamsta turi ‡to gyvojo vandens? ¹² Nejaugi tamsta esi didesnis už mūsų tėvą Jokūbą, kuris tą šulinį mums davė ir pats iš jo gėrė, ir jo vaikai, ir jo gyvuliai?“

¹³ Jėzus atsakydamas jai tarė: „**Kiekvienas, kuris geria šio vandens, vėl trokš,** ¹⁴ **tačiau kas gers vandens, kurio aš jam duosiu, niekaip nebetrokš per amžius,**

* **4:6** „šaltinis“, „šaltinio“ – Gr. πηγή (pégē). Kitas žodis, φρέαρ (frear), kuris reiškia šulinį, yra vartojamas 11-oje ir 12-oje eilutėse. Ir „šulinys“ ir „šaltinis“ gerai apibūdina šį daiktą, nes buvo iškastas ir maitinamas požemine srove. † **4:6** „taip“ – Gal būt reikšmė yra „būdamas toks nuvargęs“. ‡ **4:6** „prie“ – Gal „ant“. Gr. prielinksnis turi įvairias reikšmes. § **4:6** „šeštą valandą“ – Jeigu čia Jonas naudoja romėnų sistemą, tai būtų 6 val. ryto. Bet greičiausiai čia laikas nusakytas žydų būdu, o mūsų laiko skaičiavimo sistema tai būtų vidudienis – 12 valandą. Vargu, ar Jėzus būtų keliavęs taip, kad atsirastų ten ankstyvą rytą, ir vargu, ar į miestą eitų mokytiniai pirkti maisto 6 val. ryto, nes pagrindinis žydų valgyimo laikas – vidudienis. * **4:9** Galimai moters žodžiai baigiasi čia ir Jonas pridėjo kitą paaiškinantį sakinį. Bet greičiau ji pati grindė savo pamąstymą tuo paaiškinimu. † **4:11** „Gerbiamasis“ – Arba „Viešpatie“. ‡ **4:11** „to“ – Gr. artikelis.

bet vanduo, kurį jam duosiu, jame taps Ššaltiniu vandens, trykštančio į *amžiną gyvenimą.“

15 Moteris jam sako: „†Gerbiamasis, duok man šio vandens, kad nebetroksčiau ir nebeičiau semtis čionai.“

16 Jėzus jai sako: „**Eik, pašauk savo vyrą ir čionai ateik!**“

17 Moteris atsakydama tarė: „Neturiu vyro.“ Jėzus jai tarė: „**Gerai pasakei: „Neturiu vyro“, 18 nes esi turėjusi penkis vyrus, ir tas, kurį dabar turi, nėra tavo vyras. Ščia tu tiesą pasakei!**“

19 Moteris jam sako: „Gerbiamasis, matau, kad tamsta esi pranašas. 20 Mūsų tėvai garbino šiame kalne, o jūs sakote, kad Jeruzalėje yra vieta, kur reikia garbinti.“

21 Jėzus jai sako: „**Moterie, tikėk manimi, kad ateina valanda, kada garbinsite Tėvą nei šiame kalne, nei Jeruzalėje. 22 Jūs garbinate, ko nepažįstate; mes garbiname, ką pažįstame, nes išgelbėjimas yra iš žydų. 23 Bet ateina valanda, ir dabar ji jau yra, kai tikrieji garbintojai garbins Tėvą dvasia ir tiesa, nes ir tokių jį garbinančių ieško Tėvas. 24 Dievas yra Dvasia, ir tie, kurie garbina jį, turi garbinti *dvasia ir tiesa.“**

25 Moteris jam sako: „Žinau, kad Mesijas ateina, kuris vadinamas Kristumi. Kai jis ateis, †viską mums †praneš jis.“

26 Jėzus jai sako: **Š„Tai aš, kuris su tavimi kalbu!“**

27 Ir kaip tik tuo metu atėjo jo mokytiniai ir stebėjosi, kad jis kalbėjosi su moterimi. Vis dėlto nė vienas nepasakė: „Ko sieki?“ arba: „Kodėl su ja kalbi?“

28 Tada moteris paliko savo vandens ąsotį, nuėjo į miestą ir sako žmonėms: 29 „Eikite šen, pamatykite žmogų, kuris man pasakė viską, ką tik esu padariusi! Nejaugi jis nėra Kristus?!“ 30 Tada jie išėjo iš miesto irėjo pas jį.

31 O tuo tarpu jo mokytiniai *maldavo jį, sakydami: „†Mokytojau, valgyk!“

Š 4:14 „šaltiniu“ – Arba „versme“; tas pats gr. žodis πηγῆ (pégè) vartojamas ir 6 eilutėje. * 4:14 „amžiną gyvenimą“ – Arba „amžiną gyvybę“, „amžiną gyvastį“. Galėtų būti „amžinam gyvenimui“. Gr. frazė εἰς ζωὴν αἰώνιον (eis zōèn aiōnion) vartojama Jn 4:14,36; 6:27; 12:25. † 4:15 „Gerbiamasis“

– Arba „Viešpatie“. † 4:15 „šio vandens“ – Gr. „šį vandenį“. Š 4:18 „čia tu tiesą pasakei“ – Arba „šitą tu pasakei teisingai“; t. „Pasakei šį tiesą atitinkantį dalyką“. * 4:24 „dvasia ir tiesa“ – Arba „Dvasios ir tiesos valdomi“, „Dvasios ir tiesos įtakoje“, „D/dvasioje ir tiesoje“; arba „D/dvasios ir tiesos srityse“. † 4:25 „viską“ – Arba „visus dalykus“. † 4:25 „praneš“ – Arba „paskelbs“. Š 4:26 „Tai aš“ – Gr. „Aš esu jis“.

* 4:31 „maldavo“ – Arba „prašinėjo“, „ne kartą maldavo“. † 4:31 „Mokytojau“ – Arba „Rabine“, „Rabi“.

³² Bet jis jiems tarė: „**Aš turiu maisto valgymui, apie kurį nežinote jūs.**“

³³ Todėl mokytiniai tarė vienas kitam: „Nejaugi kas atnešė jam valgyti?“

³⁴ Jėzus jiems sako: „**Mano maistas †- vykdyti valią to, kuris mane siuntė, ir pabaigti jo darbą.** ³⁵ Ar jūs nesakote: „Dar keturi mėnesiai, ir ateis pjūtis“? Štai, jums sakau, pakelkite akis ir pažiūrėkite į laukus, kad jie pabalę pjūčiai! ³⁶ Ir pjovėjas gauna atlygį ir surenka vaisių šamžinam gyvenimui, kad kartu džiaugtųsi ir sėjėjas ir pjovėjas. ³⁷ Nes šiuo atveju yra teisingas tas posakis: „Vienas sėja, o kitas pjauna“. ³⁸ **Aš pasiunčiau jus pjauti to, dėl ko jūs netriūsėte. Kiti triūsė, o jūs esate įstoję į jų darbą.**“

³⁹ Ir daug to miesto samariečių juo įtikėjo dėl žodžio moters, kuri liudijo: „Jis man pasakė viską, ką esu padariusi.“

⁴⁰ Taigi, kai samariečiai atėjo pas jį, jie prašė jį pasilikti pas juos. Ir jis ten pasiliko dvi dienas. ⁴¹ Ir daug daugiau žmonių įtikėjo dėl jo paties žodžio ⁴² ir tarė moteriai: „Jau nebe dėl tavo kalbos tikime, nes patys išgirdome jį ir žinome, kad šitas iš tikrųjų yra Kristus, pasaulio Išgelbėtojas.“

⁴³ O po tų dviejų dienų jis iš ten išvyko ir nuėjo į *Galilėją, ⁴⁴ nes pats Jėzus buvo paliudijęs, kad pranašas negerbiamas savo tėviškėje. ⁴⁵ Taigi, kai jis atėjo į Galilėją, galilėjiečiai jį priėmė, nes buvo matę visa, ką jis per šventę buvo padaręs Jeruzalėje, nes ir jie buvo nuvykę į šventę.

⁴⁶ Taigi Jėzus vėl atėjo į Galilėjos Kaną, kur jis pavertė vandenį vynu. Ir buvo tam tikras †karaliaus valdininkas, kurio sūnus sirgo Kapernaume. ⁴⁷ Šis, išgirdęs, kad Jėzus iš Judėjos atvyko į Galilėją, nuėjo pas jį ir maldavo jo, kad nueitų žemyn ir išgydytų jo sūnų, nes jis buvo prie mirties. ⁴⁸ Tad Jėzus jam tarė: „**Jeigu nepamatysite antgamtinių ženklų ir stebuklų, niekaip netikėsite.**“

⁴⁹ Karaliaus valdininkas jam sako: „†Gerbiamasis, ateik žemyn, kol mano vaikelis dar nenumirė!“

⁵⁰ Jėzus jam sako: „**Eik, tavo sūnus gyvuoja!**“ Ir žmogus patikėjo žodžiu, kurį Jėzus jam pasakė, ir

‡ 4:34 „-“ - T. „yra“. § 4:36 „amžinam gyvenimui“ - Arba „amžinai gyvybei“, „amžinai gyvasčiai“. Galėtų būti „į amžiną gyvenimą“. Gr. frazė εἰς ζωὴν αἰώνιον (eis zōēn aiōnion) vartojama Jn 4:14,36; 6:27; 12:25. * 4:43 „Galilėją“ - Turbūt į Kaną (46 eil.), ne į savo tėviškę Nazaretą. † 4:46 „karaliaus valdininkas“ - tai žmogus, susijęs su karaliumi; arba „karaliaus pareigūnas“, „karaliaus kiemo žmogus“ (jeigu giminaitis). ‡ 4:49 „Gerbiamasis“ - Arba „Viešpatie“.

iškeliavo. ⁵¹ Ir jam beeinant žemyn, jį pasitiko jo tarnai ir *jam* pranešė, sakydami: „Tavo sūnus gyvuoja!“

⁵² Tada jis teiravosi jų, kurią valandą jis pradėjo taisytis.

Ir jie tarė jam: „Vakar Šseptintą valandą karštinė jį paliko.“

⁵³ Taigi tėvas suprato, kad *tai buvo* ta pati valanda, kurią Jėzus jam tarė: „**Tavo sūnus gyvuoja!**“ Ir jis pats įtikėjo bei visa jo šeimyna.

⁵⁴ Šitą Jėzus vėl padarė – antrą antgamtinį ženklą, – kai jis buvo parvykęs iš Judėjos į Galilėją.

5

¹ *Po šių dalykų buvo žydų šventė, ir Jėzus nuvyko aukštin į Jeruzalę. ² O Jeruzalėje prie avių *†vartų* yra †baseinas, hebrajiškai vadinamas Betezda, turintis Špenkias kolonų palaikomas stogines. ³ Juose gulėjo labai didelis būrys ligonių – aklų, šlubių, sudžiūvusių, kurie laukė vandens sujudėjimo. ⁴ Nes angelas koku nors metu nusileisdavo į *baseiną ir sujudindavo vandenį; tad kas pirmas po vandens sujudinimo įlipdavo, †pasveikdavo nuo bet kokios ligos, kokia besirgdavo.

⁵ Ir ten buvo tam tikras žmogus, kuris turėjo negalią trisdešimt aštuonerius metus. ⁶ Jėzus pamatęs jį gulintį ir žinodamas, kad jis jau ilgą laiką *tokios būklės*, jam sako: „**Ar nori pasveikti?**“ ⁷ Ligonis jam atsakė: „†Gerbiamasis, neturiu žmogaus, kuris vandeniui sujudėjus įkeltų mane į Šbaseiną, o kol pats einu, kitas pirma manęs *įžengia.“ ⁸ Jėzus jam sako: „**Kelkis, pasiimk savo gultą ir vaikščiok!**“ ⁹ Ir tuojau tas žmogus †pasveiko ir paėmė savo gultą, ir vaikščiojo.

Š 4:52 „septintą valandą“ – Žr. 6 eil. Jeigu jie atsakė pagal žydų laiko skaičiavimo sistemą, tai buvo 13 val. pagal mūsų sistemą. Jeigu jie atsakė pagal romėnų sistemą, tai buvo 19 val. pagal mūsų laiko sistemą. Berniuko tėvas iškeliavo iškart iš Kanos žemyn į Kapernaumą (≈ 40 km), bet nežinome, ar uždelsė pakeliui. Keliaujant ≈ 5 km./val. be perstojo, jis būtų pasiekęs namus per ≈ 8 valandas. Nepasakyta, kada tarnai išvyko jo pasitikti. * 5:1 „Po šių dalykų“ – Arba „Paskui“, „Vėliau“. † 5:2 „vartų“ – Arba „vietos“, „turgaus“ arba net „baseino“ (kito baseino); gr. kalboje yra tik daiktavardinės kilmės būdvardis „avininio“. † 5:2 „baseinas“ – Arba „maudykla“, „nenatūralus vandens telkinys“. Š 5:2 „penkias kolonų palaikomas stogines“ – Arba „penkis portikus“, t. y., atvirus fasadinius prieangius su kolonomis. * 5:4 „baseiną“ – Arba „maudyklą“, „nenatūralų vandens telkinį“. † 5:4 „pasveikdavo“ – T. „pasidarydavo sveikas“. † 5:7 „Gerbiamasis“ – Arba „Viešpatie“, „Pone“. Š 5:7 „baseiną“ – Arba „maudyklą“, „nenatūralų vandens telkinį“. * 5:7 „įžengia“ – T. „nužengia“, t. y. lipa žemyn. † 5:9 „pasveiko“ – T. „pasidarė sveikas“.

O ta diena buvo šabas. ¹⁰ Todėl Šzydai tarė išgydytajam: „Yra šabas, tau neteisėta nešti gulto“. ¹¹ Jis atsakė jiems: „Tas, kuris mane išgydė, man tarė: **„Pasiimk savo gultą ir vaikščiok“**.“ ¹² Tada jie paklausė jo: „Kas yra tas žmogus, pasakęs tau: „Pasiimk savo gultą ir vaikščiok?““ ¹³ Bet išgydytasis nežinojo, kas jis, nes, miniai esant *toje* vietoje, Jėzus buvo pasitraukęs. ¹⁴ *Po šių dalykų Jėzus trado jį šventykloje ir tarė jam: „Štai esi pasveikęs; daugiau nebenusidėk, kad neatsitiktų tau kas blogesnio!“ ¹⁵ Žmogus nuėjo ir pasakė žydams, kad tas, kuris Šjį išgydė, yra Jėzus.

¹⁶ Ir todėl žydai persekiavo Jėzų ir siekdavo jį nužudyti, nes jis padarė tai šabo dieną. ¹⁷ Bet Jėzus jiems atsakydavo: **„Mano Tėvas lig šiolei dirba, ir aš dirbu.“** ¹⁸ Dėl to žydai dar labiau siekė jį nužudyti, nes jis ne tik *sulaužė šabą, bet ir tvadino Dievą savo Tėvu, prilygindamas save Dievui. ¹⁹ Tada Jėzus atsiliepė ir pasakė jiems: **„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: Sūnus nieko negali daryti vadovaudamasis savimi, bet jis daro tik tai, ką mato Tėvą darant, nes tai, ką jis daro, tuo pat būdu ir Sūnus daro tuos pačius dalykus.“** ²⁰ Nes Tėvas myli Sūnų ir parodo jam visus dalykus, kuriuos jis pats daro, ir jis parodys jam darbų, dar didesnių už šituos, kad jūs stebėtumėtės. ²¹ Nes kaip Tėvas prikelia mirusiuosius ir duoda jiems gyvybę, taip ir Sūnus duoda gyvybę tiems, kuriems nori. ²² Nes net Tėvas šneteisia nė vieno, bet visą teismą yra pavedęs Sūnui, ²³ kad visi gerbtų Sūnų lygiai taip, kaip jie gerbia Tėvą. Kas negerbia Sūnaus, negerbia

‡ 5:9 „ta diena“ – T. „tą dieną“, gr. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. (O buvo šabas tą dieną). § 5:10 „žydai“ – T. y. žydų vadovai. * 5:14 „Po šių dalykų“ – Arba „Paskui“, „Vėliau“. † 5:14 „rado“ – T. „randa“. ‡ 5:15 „žydams“ – T. y. žydų vadovams. § 5:15 „jį išgydė“ – T. „padarė jį sveiką“. * 5:18 „sulaužė“ – Gr. žodis λύω (luo), čia išverstas „sulaužė“, yra naudojamas įvairiuose kontekstuose, pvz., Jn 7:23; Jn 10:35; Lk 13:16; I Jn 3:8; Ef 2:14; Apd 2:24. † 5:18 „vadino [...]“ – Žydų valdovai suprato, kad Jėzus laikė save Dievu, todėl norėjo jį nužudyti. Du priešingi liaudės posakiai: „Koks tėvas, toks ir sūnus.“ „Sūnus tėvui dažnai neprilygsta.“ Jėzaus atžvilgiu pirmas pasitvirtino, o tai parodė, kad Jėzus tikrai ne eilinis, bet nepaprastas, sūnus. ‡ 5:19 „vadovaudamasis savimi“ – Jėzus vartoja Gr. frazę ἀφ’ ἑαυτοῦ (ap eautou) dar 4 k. (Jn 5:19, 7:18, 15:4, 16:13, 18:34), ir ta frazė pasitaiko kitur NT tik Jn 11:51 (apie vyriausiąjį kunigą) ir II Kor 10:7 (kiek kitokia prasme). Kita gr. frazė ἀπ’ ἑμαυτοῦ (ap emautou), kuri skiriasi tik asmenavimu, NT yra vartojamas tik Jono evangelijoje (8 k.) ir Viešpats Jėzus yra vienintelis, kuris ją vartoja. Plg. Jn 5:30; 7:17, 28; 8:28, 42; 10:18; 14:10. § 5:22 „neteisia nė vieno“ – T. y. neteisina nė vieno žmogaus be Sūnaus dalyvavimo. Žr. Rom 2:16, kurioje parašyta, kad Dievas Tėvas teis žmonių paslaptis per Jėzų Kristų.

jį siuntusio Tėvo. ²⁴ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas klauso mano žodžio ir tiki mane atsiuntusiuoju, tas turi amžiną * gyvenimą ir †neina į smerkiantį teismą, bet iš mirties yra perėjęs į gyvenimą. ²⁵ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: ateina valanda, ir dabar jau yra, kada mirusieji išgirs Dievo Sūnaus balsą; ir tie, kurie išgirs, gyvuos. ²⁶ Nes kaip Tėvas turi gyvybę *pats* savyje, taip davė ir Sūnui turėti gyvybę *pačiam* savyje, ²⁷ ir taip pat davė jam įgaliojimą įvykdyti teismą, nes jis yra Žmogaus Sūnus. ²⁸ Tuo nesistebėkite! Nes ateina valanda, kai visi, esantys kapuose, išgirs jo balsą ²⁹ ir išeis: tie, kurie darydavo gera - į gyvenimo prisikėlimą; o tie, kurie darydavo bloga - į smerkiančio teismo prisikėlimą. ³⁰ Aš nieko negaliu daryti †vadovaudamasis savimi. Aš teisiu, kaip girdžiu, ir mano teismas yra teisingas, nes aš ieškau ne savo valios, bet valios Tėvo, kuris mane siuntė. ³¹ Jei liudyčiau pats apie save, mano liudijimas nebūtų Štiesa; ³² yra kitas, kuris apie mane liudija, ir aš žinau, kad liudijimas, kurį jis apie mane liudija, yra * tiesa. ³³ Jūs esate nusiuntę *pasiuntinius* pas Joną, ir jis yra paliudijęs tiesą. ³⁴ Bet aš pats priimu liudijimą ne iš žmogaus, bet sakau šiuos dalykus, kad patys būtumėte išgelbėti. ³⁵ Jis buvo degantis ir spindintis žiburys, ir jūs norėjote džiūgauti jo šviesa †trumpą laiką. ³⁶ Bet aš turiu didesnę liudijimą negu tą iš Jono, nes darbai, kuriuos Tėvas man davė pabaigti, tie patys darbai, kuriuos aš darau, liudija apie mane, kad Tėvas mane siuntė. ³⁷ Ir pats Tėvas, kuris mane siuntė, yra paliudijęs apie mane. Jūs nesate nei jo balso kada nors girdėję, nei jo †pavidalo regėję, ³⁸ ir neturite jo žodžio jumyse pasiliekančio, nes netikite tuo, kurį jis siuntė. ³⁹ ŠTyrinėkite šventraščius, kadangi manote, kad juose turite amžiną * gyvenimą; ir †būtent jie liudija

* 5:24 „gyvenimą“ (2 k.) - Arba „gyvybę“, „gyvastį“. † 5:24 „neina“ - Arba „nepatenka“. ‡ 5:30 „vadovaudamasis savimi“ - Gr. frazė ἀπ' ἐμαυτοῦ (ap emautou) NT yra vartojamas tik Jono evangelijoje (8 k.) ir Viešpats Jėzus yra vienintelis, kuris ją vartoja. Plg. Jn 7:17, 28; 8:28, 42; 10:18; 14:10. Jėzus vartoja panašią frazę ἀπ' ἐαυτοῦ (ap eautou) dar 6 k. (Jn 5:19; 7:18; 11:51; 15:4; 16:13; 18:34) ir ta frazė pasitaiko ir II Kor 10:7, nors kiek kitokia prasme. § 5:31

„tiesa“ - Gr. būdvardis, „atitinkantis tiesą“. * 5:32 „tiesa“ - Gr. būdvardis, „atitinkantis tiesą“. † 5:35 „trumpą laiką“ - Arba „valandėlę“. ‡ 5:37

„pavidalo“ - Arba „matomos išraiškos“. Žr. Įst 4:12, 15. § 5:39 „Tyrinėkite“ - Gr. vienodai rašosi ir šio žodžio tiesioginė ir liepiamoji nuosakos, todėl gali būti „Tyrinėjate“.

* 5:39 „gyvenimą“ - Arba „gyvybę“, „gyvastį“. † 5:39 būtent jie“ - T. jie yra tie kurie“

apie mane. ⁴⁰ Ir jūs †nesutinkate ateiti pas mane, kad turėtumėte Šgyvenimą. ⁴¹ Nepriimu šlovės iš žmonių. ⁴² Bet jus pažįstu, kad jūs neturite savyje Dievo meilės. ⁴³ Savo Tėvo vardu esu atėjęs, bet jūs manęs nepriimate. Jeigu savo vardu ateitų kitas, tą priimsite. ⁴⁴ Kaipgi galite įtikėti jūs, kurie vieni iš kitų priimate šlovę, o šlovės, kuri *ateina* iš vienintelio Dievo, neieškote?! ⁴⁵ Nemanykite, kad aš jus kaltinsiu Tėvui. Yra, kas jus kaltina - Mozė, į kurį jūs esate sudėję savo viltis. ⁴⁶ Nes jei būtumėte tikėję Moze, tikėtumėte manimi, nes jis rašė apie mane. ⁴⁷ Bet jei netikite jo raštais, kaipgi tikėsite mano žodžiais?!"

6

Jėzus maitina 5000 vyrų

¹ *Po šių dalykų Jėzus nuvyko anapus Galilėjos, *tai yra* Tiberiados, jūros. ² Ir paskui jį sekė didelė *žmonių* minia, nes jie matė jo antgamtinius ženklus, kuriuos jis darė ligoniams. ³ Ir Jėzus užkopė į kalną ir ten atsisėdo kartu su savo mokytiniais. ⁴ (O arti buvo Aplenkimas, žydų šventė.) ⁵ Tada Jėzus, pakėlęs akis ir pamatęs didelę minią ateinant pas jį, sako Pilypui: „**Iš kur nupirksime duonos, kad šitie galėtų valgyti?**“ ⁶ O jis tai pasakė mėgindamas jį, nes pats žinojo, ką darysiąs. ⁷ Pilypas jam atsakė: „Už †du šimtus denarų duonos jiems neužteks, kad kiekvienas iš jų gautų bent truputį.“ ⁸ Vienas iš jo mokytinių, Simono Petro brolis Andriejus, jam sako: ⁹ „Yra čia vienas berniukas, kuris turi penkis miežinės duonos kepaliukus ir dvi žuveles, bet †ką tai reiškia tokiai daugybei?!“ ¹⁰ Ir Jėzus tarė: §„**Susodinkite žmones.**“ O toje vietoje buvo daug žolės. **Taigi vyrai *susėdo, †iš viso kokie penki tūkstančiai.** ¹¹ Ir Jėzus paėmė kepaliukus ir padėkojęs išdalijo mokytiniais, o mokytiniai †susėdusiems; irgi tokiu pat būdu iš žuvų, kiek jie norėjo. ¹² Kai jie buvo pasotinti, jis tarė savo mokytiniais: „**Surinkite pertekusius gabalus, kad niekas neprapultų.**“ ¹³ Taigi jie surinko ir pripildė

‡ 5:40 „nesutinkate ateiti“ - T. y. „jūsų valia prieštarauja atėjimui“. § 5:40 „gyvenimą“ - Arba „gyvybę“. * 6:1 „Po šių dalykų“ - Arba „Paskui“, „Vėliau“. † 6:7 „du šimtus denarų“ - Vienas denaras ≈ darbininko vienos dienos darbo užmokestis. Du šimtai denarų būtų daugmaž aštuonių mėnesių atlyginimas. ‡ 6:9 „ką tai reiškia“ - Gr. „kas šitie yra“. § 6:10 „Susodinkite žmones“ - Arba „Padarykite, kad žmonės atsiloštų valgyti“. * 6:10 „susėdo“ - Arba „atsilošė valgyti“ † 6:10 „iš viso“ - Gr. „skaičiumi“. ‡ 6:11 „susėdusiems“ - T. „atsilošusiems“.

dvylika pintinių gabalų iš penkių miežinės duonos kepalukų, kurie buvo pertekę valgiusiesiems. ¹⁴ Tad žmonės, pamatę antgamtinį ženklą, kurį padarė Jėzus, tarė: „Šitas tikrai yra tas Pranašas, Šateinantysis į pasaulį.“

¹⁵ Taigi, Jėzus, supratęs, kad jie ruošiasi ateiti ir pasigriebti jį, kad padarytų jį karaliumi, vėl pasitraukė pats vienas į kalną.

Jėzus vaikšto vandens paviršiumi

¹⁶ O kai atėjo vakaras, jo mokytiniai nusileido prie jūros ¹⁷ ir, įlipę į valtį, ėmė keliauti anapus jūros į Kapernaumą. (O jau buvo sutemę, ir Jėzus dar nebuvo atėjęs pas juos.) ¹⁸ *Jūra įsibangavo, nes pūtė smarkus vėjas. ¹⁹ Nusiryę apie dvidešimt penkis ar trisdešimt stadijų, jie pamato Jėzų, einantį jūros paviršiumi ir besiartinantį prie valties, ir jie išsigando. ²⁰ O jis sako: „**Tai aš. Nebijokite!**“ ²¹ Tada jie panoro jį pasiimti į valtį, ir iškart valtis atsidūrė prie kranto, į kur jie keliavo.

Įvairūs mokytiniai seka Jėzų į Kapernaumą

²² Rytojaus dieną, kai minia, stovinti kitoje jūros pusėje, pastebėjo, kad ten nebuvo jokios kitos valtelės, išskyrus tą, į kurią buvo įlipę jo mokytiniai, ir kad Jėzus nebuvo kartu su savo mokytiniais įlipęs į valtelę, bet jo mokytiniai buvo išvykę vieni ²³ – (nors atkeliavo kitų valtelių iš Tiberiados ir sustojo prie pat tos vietos, kur, Viešpačiui padėkojus, jie buvo valgę) – ²⁴ taigi, kai minia pamatė, kad ten nebuvo nei Jėzaus, nei jo mokytinių, tai ir jie patys įlipo į valtį ir atkeliavo į Kapernaumą, ieškodami Jėzaus. ²⁵ Ir suradę jį kitoje jūros pusėje jie tarė jam: „Rabi, kada čia atvykai?“

Paskaita apie gyvybės duoną

²⁶ Jėzus jiems atsakydamas tarė: „**Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jūs manęs ieškote ne dėl to, kad šsupratote antgamtinius ženklus, bet todėl, kad valgėte duonos ir pasisotinote.** ²⁷ **Dirbkite ne dėl žūvančio maisto,**

§ 6:14 „ateinantysis į pasaulį“ – Plg. Įst 18:15-18; Jn 1:21, 1:25, 7:40, 11:27.

* 6:18 „Jūra“ – T. „Ir jūra“. † 6:19 25-30 stadijų ≈ 4,6-5,6 km., nes 1 stadijas ≈ 185 m. Galilėjos jūros plotis buvo apie 13 km., ir jos ilgis apie 21 km., tai jie buvo jūros (ežero) viduryje. ‡ 6:21 „kranto“ – Arba „sausumos“, „žemės“.

§ 6:26 „supratote“ – Arba „matote“, kaip Jn 6:14 eilutėje, bet reikšmė čia yra kitokia; gr. žodis εἶδω (eido) gan dažnai reiškia „suvokti“, „suprasti“. Plg. Mt 13:14; Mr 4:12; 12:28; Lk 9:47; Apd 14:9, 28:26. Minia matė Jėzaus antgamtinius ženklus, bet jų nesuprato. Mokytiniais irgi nesuprato: Mr 5:52, 8:14-21 (kitas gr. žodis vartojamas).

bet dėl maisto, išliekančio * amžinam gyvenimui, kuri duos jums Žmogaus Sūnus, nes jį užantspaudavo Tėvas, tai yra Dievas." 28 Tada jie tarė jam: „Ką mums daryti, kad dirbtume Dievo darbus?" 29 Jėzus atsakydamas jiems tarė: „**Tai yra Dievo reikalaujamas darbas, kad tikėtumėte tuo, kuri jis siuntė.**“ 30 Tad jie tarė jam: „Tai kokį antgamtinį ženklą [†]darysi, kad matytume ir tikėtume tavimi? Ką [‡]nuveiksi? 31 Mūsų tėvai valgė maną dykumoje; kaip yra parašyta: *Šjis davė jiems valgyti duonos iš dangaus.*“ 32 Tada Jėzus jiems tarė: „**Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: ne Mozė davė jums tos duonos iš dangaus, bet mano Tėvas duoda jums iš dangaus tikrąją duoną.** 33 **Nes Dievo duona yra tas, kuris nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę.**“ 34 Tada jie tarė jam: „Viešpatie, visada duok mums šios duonos!“

35 O Jėzus jiems atsakė: „**Aš esu gyvybės duona! Kas ateina pas mane, niekuomet nealks, ir kas tiki manimi, niekuomet nebetroks.** 36 **Bet jums pasakiau, kad jūs irgi mane matėte, tačiau netikite.** 37 **Visi, kuriuos man duoda Tėvas, ateis pas mane, ir ateinančio pas mane jokiū būdu neišvarysiu lauk,** 38 **nes aš nužengiau iš dangaus vykdyti ne savo valios, bet valios to, kuris mane siuntė.** 39 **Ir šita yra valia Tėvo, kuris mane siuntė, kad aš * neprarasčiau nė vieno iš visos grupės, kurią jis man yra davęs, bet kad paskutiniąją dieną prikelčiau juos visus.** 40 **Ir šita yra valia to, kuris mane siuntė, kad kiekvienas, kuris [†]mato Sūnų ir juo tiki, turėtų amžiną [‡]gyvenimą; ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną.**“ 41 Tada žydai dėl jo murmėjo, nes jis buvo pasakęs: „**Aš esu ta duona, kuri nužengė iš dangaus.**“ 42 O jie tarė: „Argi jis ne Jėzus, Juozapo sūnus, kurio tėvą ir motiną mes pažįstame?! Tad kaipgi jis sako: „Aš esu nužengęs iš Dangaus?!“ 43 Todėl atsakydamas

* **6:27** „amžinam gyvenimui“ - Arba „amžinai gyvybei“, „amžinai gyvasčiai“. Galėtų būti „į amžiną gyvenimą“. Gr. frazė εις ζωην αιώνιον (eis zōēn aiónion) vartojama Jn 4:14,36; 6:27; 12:25. † **6:30** „darysi“ - T. „darai“. ‡ **6:30** „nuveiksi“ - T. „nuveiki“. § **6:31** Žr. Ps 78:24, kuris mini įvykius, aprašytus Iš 16:4-36 eilutėse. * **6:39** „neprarasčiau nė vieno iš visos grupės, kurią jis man yra davęs, bet kad paskutiniąją dieną prikelčiau juos visus“ - T. „neprarasčiau nė vieno iš jo man davusios visumos, bet kad paskutiniąją dieną prikelčiau ją“. † **6:40** „mato Sūnų ir juo tiki“ - Arba „mato Sūnų, tai yra tiki juo“. Gr. vksm. θεωρέω (theoreo) gali reikšti „matyti akimis“ (pvz. Mt 27:55, Jn 2:23), „suprasti“ arba „suvokti“ (pvz. Jn 4:19), arba „patirti“ (pvz. Jn 8:51). Čia kalbama apie žmogų, kuris yra patyręs Viešpaties Jėzaus išgelbėjimą iš nuodėmių, o tas išgelbėjimas suteikiamas tikėjimu Juos. Plg Jn 11:25. ‡ **6:40** „gyvenimą“ - Arba „gyvybę“, „gyvastį“.

Jėzus jiems tarė: „Nemurmėkite tarpusavyje! ⁴⁴ Niekas nepajėgia ateiti pas mane, nebent Šjį patrauks Tėvas, kuris mane siuntė; ir ^{*} tą aš prikelsiu paskutiniąją dieną. ⁴⁵ Yra parašyta Pranašuose: †*Ir bus visi mokomi Dievo.* Todėl, kiekvienas, kuris išgirdo iš Tėvo ir pasimokė, ateina pas mane. ⁴⁶ Nėra taip, jog kas yra matęs Tėvą - tikrai tas, kuris iš Dievo yra, tas yra matęs Tėvą.

Tikėjimas pavaizduotas: valgymas ir gėrimas

⁴⁷ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas tiki manimi, turi amžiną ‡ gyvenimą. ⁴⁸ Aš esu gyvybės duona. ⁴⁹ Jūsų tėvai dykumoje valgė maną ir mirė. ⁵⁰ Šita yra duona, Škuri nužengia iš Dangaus, kad bet kuris žmogus jos valgytų ir nemirtų. ⁵¹ Aš esu gyvoji duona, kuri nužengė iš dangaus; jei kas valgys šitos duonos, gyvens per amžius; ir duona, kurią aš duosiu, yra mano kūnas, kurią aš duosiu už pasaulio gyvybę.“

⁵² Todėl žydai ginčijosi tarp savęs, sakydami: „Kaip šitas ^{*} gali mums duoti valgyti savo kūną?“ ⁵³ Tada Jėzus jiems tarė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jeigu nevalgysite Žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvybės. ⁵⁴ Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, turi amžiną † gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną. ⁵⁵ Nes mano kūnas tikrai yra valgis, ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. ⁵⁶ Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, ‡ pasilieka manyje, ir aš jame. ⁵⁷ Kaip gyvasis Tėvas mane siuntė, ir aš gyvuoju per Tėvą, taip ir tas, kuris mane valgo, gyvuos per mane. ⁵⁸ Šita yra ta duona, kuri nužengė iš dangaus! Nėra taip, kaip jūsų tėvai valgė maną ir mirė: kas valgo šitą duoną, tas gyvens per amžius.“ ⁵⁹ Šiuos dalykus jis kalbėjo sinagogoje, mokydamas Kapernaume.

Dviejų rūšių mokytinių atsakai į paskaitą apie gyvybės duoną

⁶⁰ Tai išgirdę, daugelis jo mokytinių tada pasakė: „Šis pasakymas yra kietas, Škas pajėgia jo klausytis?!“ ⁶¹ Bet

Š 6:44 „jį patrauks mane pasiuntęs Tėvas“ - Žr. Jer 31:3, Oz 11:4, Jn 12:32.

* 6:44 „tą“ - T. „jį“. † 6:45 Žr. Iz 54:13. ‡ 6:47 „gyvenimą“ - Arba „gyvybę“, „gyvastį“. Š 6:50 „kuri nužengia“ - Arba „nusižengianti“. * 6:52 „gali“ - Arba „pajėgia“. † 6:54 „gyvenimą“ - Arba „gyvybę“, „gyvastį“. ‡ 6:56 „pasilieka“ - Arba „pasilieka gyvenąs“. Š 6:60 „kas pajėgia jo klausytis“ - Plg. Mk 4:33, Jn 8:43, Jer 6:10, Apd 7:51, Rom 8:7-8.

Jėzus, *žinodamas savyje, kad jo mokytiniai dėl to murma, jiems tarė: „**Ar tai jus t̄piktina?**“ ⁶² **Tai kas būtu, jei pamatytumėte Žmogaus Sūnų pakylantį ten, kur jis buvo pirmiau?**“ ⁶³ †Dvasia yra ta, kuri duoda gyvybę; Škūnas neduoda jokios naudos. *Žodžiai, kuriuos aš jums kalbu, yra dvasia ir yra gyvybė. ⁶⁴ **Bet yra kai kurie iš jūsų, kurie netiki.**“ Mat Jėzus iš t̄pradžių žinojo, kurie yra netikintieji, ir kas yra tas, kurį jį išduos. ⁶⁵ Ir jis tarė: „**Todėl jums sakiau, kad niekas nepajėgia ateiti pas mane, jeigu jam nėra duota mano Tėvo.**“ ⁶⁶ Nuo to *laiko* daugelis jo mokytinių grįžo atgal ir daugiau su juo nebevaikščiojo. ⁶⁷ Tada Jėzus tarė Dvylikai: „**Nejaugi ir jūs norite pasišalinti?**“ ⁶⁸ Simonas Petras jam atsakė: „Viešpatie, pas ką mes eisime?! †Amžino gyvenimo žodžius turi tu!“ ⁶⁹ Ir mes Štikėjome *ir* tebetikime, taip pat sužinojome *ir* tebežinome, kad tu esi *tikrasis Kristus, gyvojo Dievo Sūnus.“ ⁷⁰ Jėzus jiems atsakė: „**Ar ne aš jus, Dvylika, išsirinkau? O vienas iš jūsų yra velnias.**“ ⁷¹ (Jis kalbėjo apie Judą Iskarijotą, Simono *sūnų*, nes *būtent* t̄jis tas, kuris jį išduos, būdamas vienas iš Dvylikos.)

* **6:61** „žinodamas savyje“ – Tokio posakio nėra niekur kitur NT. Nors mums aišku, kad tas, kuris ką žino, žino tai „savyje“, greičiausiai ši sandara rodo į ypatingą Jėzaus sugebėjimą perprasti žmones. † **6:61** „piktina“ – Arba „suklupdo“. † **6:63** „Dvasia [...]“ – Konstatuojamas dėsniis. Žmogaus kūnas be dvasios yra negyva ir negali nuveikti nieko (plg. Prd 2:7, Apr 11:11). Lygiai taip pat, žmogus (jo esybė) kaip sąmoninga būtybė, dėl nuodėmingumo netekęs tiesioginio ryšio su Dievo Dvasia, yra miręs dvasine prasme (Ef 2:1) ir negali nuveikti nieko amžinai naudingo (Rom 3:12). Tik Dievo Dvasia gali suteikti gyvybę nusidėjėliams (Jn 6:63, II Kor 3:6), kaip ir Jo Dvasia suteikė gyvybę suformuotam moliui (Adomui) žmonijos pradžioje. § **6:63** „kūnas“ – Čia žodis greičiausiai rodo ir į fizinį kūną (audinius, kaulus ir t. t.) ir į kūniškąjį aš. Kūniškasis aš yra nusidėjėlio esybė prieš atgimimą, t. y. jo būsena arba padėtis, kurioje jį valdo kūno reikalai – tai kas pajuntama tik per fizinį kūną – vietoj to, kad Dievo Dvasia valdytų žmogų per jo – žmogaus – dvasią (plg. Rom 7:18, 25; 8:1; 13:14; Gal 5:24). * **6:63** „Žodžiai [...]“ – T. y. Jėzaus žodžiai yra priemonė suteikti dvasinę gyvybę dvasiškai negyviems žmonėms lygiai taip, kaip Dievo Dvasia suteikė gyvybę fiziškai negyvam Adomui. † **6:64** „pradžių“ – T. „pradžios“. † **6:68** „Amžino gyvenimo“ – Arba „Amžinos gyvybės“, „amžinos gyvasties“. § **6:69** „tikėjome *ir* tebetikime, taip pat sužinojome *ir* tebežinome“ – Gr. vksm. forma leidžia išversti ir „esame tikėję, taip pat esame sužinoję“. * **6:69** „tikrasis“ – Gr. žymimasis artikelis; čia rodo į vienintelį, arba tikrą, arba numatytą Mesiją. † **6:71** „jis tas, kuris jį išduos“ – Arba „jis išduosias jį“, „jis ketino jį išduoti“. Gr. žodis μέλλω (mello) nusako ateities įvykius.

7

1 *Po šių dalykų Jėzus vaikščiojo po Galilėją, nes nenorėjo vaikščioti po Judėją dėl to, kad žydų vadovai siekė jį nužudyti.

Jėzus keliavo į Padangčių šventę Jeruzalėje slapčiomis

2 O buvo arti žydų Padangčių šventė. 3 Dėl to jo broliai jam tarė: „Išeik iš čia ir nueik į Judėją, kad ir tavo mokytiniai pamatytų tave darbus, kuriuos darai, 4 nes niekas, kuris siekia išskirti viešumon, nieko nedaro slapčiomis. Jei tu darai šiuos dalykus, parodyk save pasauliui.“ 5 (Mat netgi jo broliai juo netikėjo.) 6 Tada Jėzus jiems tarė: **„Mano laikas dar neatėjo, bet jūsų laikas visuomet yra šlinkamas. 7 Yra neįmanoma pasauliui jūsų nekęsti, bet jis nekenčia manęs, nes aš liudiju apie jį, kad jo darbai yra blogi. 8 Jūs patys eikite aukštyn į šią šventę; aš dar neinu aukštyn į šią šventę, nes mano laikas dar nėra išsipildęs.“** 9 Pasakęs jiems tuos dalykus, jis pasiliko Galilėjoje. 10 O kai jo broliai buvo nuėję aukštyn, tada ir jis nuėjo aukštyn į šventę – ne viešai, bet tarsi slapčiomis.

Akistata Padangčių šventės metu

11 Tad žydų vadovai ieškojo jo šventėje ir sakė: „Kur tasai yra?“ 12 Ir miniose buvo daug murmėjimo dėl jo. Iš vienos pusės vieni sakė: „Jis yra geras žmogus“, bet kiti sakė: „Ne; jis minią klaidina.“ 13 Vis dėlto nė vienas apie jį viešai nekalbėjo nes bijojo žydų vadovų.

14 O šventei jau įpusėjus Jėzus nuėjo aukštyn į šventyklą ir ėmė mokyti. 15 Ir žydų vadovai stebėjosi, sakydami: „Iš kur šitas, specialiai nesimokęs, žino Šrašytinį tekstą?“

16 Atsakydamas Jėzus jiems tarė: **„Mano mokslas yra ne mano, bet to, kuris mane siuntė. 17 Jei kas turi valią vykdyti jo valią, tas sužinos apie tą mokslą – ar jis yra iš Dievo, ar aš kalbu vadovaudamasis savimi. 18 Kas kalba vadovaudamasis savimi, tas ieško savo šlovės. Tačiau, kas ieško šlovės to, kuris jį siuntė, tas yra**

* 7:1 „Po šių dalykų“ – Arba „Paskui“, „Vėliau“. Kalbama apie įvykius, aprašytus 6-to skyriaus pabaigoje. Greičiausiai praėjo tam tikras laikotarpis tarp Jn 7:1 eilutės ir Jn 7:2 eilutės. Žr. Henry R. Pike, „Selah!“, p. 430. † 7:3 „darbus“ – T. „tavo darbus“. ‡ 7:4 „išskirti viešumon“ – T. „būti atvirume“. § 7:6 „linkamas“ – T. „paruoštas“. * 7:8 „išsipildęs“ – Plg. Lk 21:24. † 7:13 „nes bijojo žydų“ – T. „dėl žydų baimės“. ‡ 7:15 „specialiai nesimokęs“ – Be abejo, Viešpats Jėzus turėjo bendrąją lavinimą, kaip ir kiti žydų berniukai (plg. Lk 2:46) bet jis nebuvo kieno nors žinomo rabino mokytinis. § 7:15 „rašytinį tekstą“ – Arba „rašta“ arba „Rašta“, t. y. Šventraščių. * 7:17 „turi valią“ – Arba „sutinka“. † 7:17 „vadovaudamasis savimi“ – Žr Jn 5:30 išnašą. ‡ 7:18 „vadovaudamasis savimi“ – Žr. Jn 5:19 išnašą.

Šteisingas, ir jame nėra neteisybės. ¹⁹ **Argi Mozė jums nedavė įstatymo? Tačiau nė vienas iš jūsų nesilaiko įstatymo. Kodėl siekiate mane nužudyti?"**

²⁰ *Žmonės atsiliepdami pasakė: „Tu tvėlnio apsėstas! Kas gi siekia tave nužudyti?"

²¹ Jėzus atsakydamas jiems tarė: „**Padariau tik vieną darbą, ir esate visi nustebę.** ²² **Dėl to tvė Mozė davė jums apipjaustymą - nors jis nėra iš Mozės, bet šis protėvių - ir jūs šabo dieną apipjaustote žmogų.**

²³ **Jei žmogus šabo dieną gauna apipjaustymą, kad nebūtų sulaužytas Mozės įstatymas, ar jūs ant manęs pykstate, kad šabo dieną visą žmogų padariau sveiką?**

²⁴ **Nebeteiskite pagal išvaizdą, bet teiskite teisingu *nuosprendžiu.“**

²⁵ Tada kai kurie jeruzaliečiai tarė: „Ar ne šitas yra tas, kurį jie siekia nužudyti? ²⁶ Bet žiūrėkite: jis tvėšiai kalba, ir jie nieko jam nesako. Nejaugi valdytojai tikrai žino, kad šitas yra tvėkaip tik Kristus? ²⁷ Tačiau mes žinome, iš kur šis yra. O kai šateis Kristus, niekas *nežinos, iš kur jis yra.“

²⁸ Tuomet sušuko Jėzus šventykloje, mokydamas ir sakydamas: † „**Ar jūs ir mane pažįstate, ir žinote, iš kur aš esu? tvė O aš esu atėjęs ne šsavimi vadovaudamasis, bet tas, kuris mane siuntė, yra *teisingas kurio jūs nepažįstate.** ²⁹ **Bet aš jį pažįstu, nes esu iš jo, ir mane siuntė jis.“**

³⁰ Tuomet jie siekė jį suimti, bet nė vienas tvėnepakėlė prieš jį rankos, nes jo valanda dar nebuvo atėjusi. ³¹ O daugelis iš minios itikėjo juo ir sakė: „Kai Kristus ateis, nejaugi jis padarys daugiau antgamtinių ženklų už tuos, kuriuos šitas yra padaręs?"

Š 7:18 „teisingas“ - Gr. būdvardis, „atitinkantis tiesą“. * 7:20 „Žmonės“ - Arba „Minia“. † 7:20 „velnio apsėstas“ - T. „turi velnią“. ‡ 7:22 „Mozė davė“ - Žr. Kun 12:3.

Š 7:22 „iš protėvių“ - Abraomas (Prd 17:10), Izaokas (Prd 21:4), bendrai (Apd 7:8). * 7:24 „nuosprendžiu“ - Arba „teismu“, „kaltinimu“. † 7:26 „viešiai“ - Arba „atvirai“, „drąsiai“. ‡ 7:26 „kaip tik“ - Gr. artikelis.

Š 7:27 „ateis“ - T. „ateitų“. * 7:27 „nežinos“ - T. „nežino“. † 7:28 „Ar jūs ...“ - Jėzaus priešai ką tik tvirtino, kad žinojo, iš kur Jis. Nors čia Jėzaus atsiliepimas verčiamas klausimu, šis sakiny s gali būti konstatuojamasis („Jūs ir mane pažįstate ...“), bet, jei taip, tai Jėzus kalbėjo ironiškai. Vienaip ar kitaip, Jis davė jiems suprasti, kad nors jie žinojo Jo žemišką tėviškę, jie nieko nesuprato apie Jo dangišką kilmę. ‡ 7:28 „O“ - Arba „Ir“.

Š 7:28 „savimi vadovaudamas“ - Gr. frazė ἄν' ἐμαυτοῦ (ap emautou) NT yra vartojamas tik Jono evangelijoje (8 k.) ir Viešpats Jėzus yra vienintelis, kuris ją vartoja.

Plg. Jn 5:30; 7:17; 8:28,42; 10:18; 14:10. * 7:28 „teisingas“ - Gr. būdvardis, „atitinkantis tiesą“. † 7:30 „nepakėlė prieš jį rankos“ - T. „neuždėjo ant jo rankos“.

Jėzaus priešai siekia Jį suimti

³² Fariziejai išgirdo, kad minia tuos dalykus murmėjo apie jį, tad fariziejai bei aukštieji kunigai pasiuntė \ddagger patikėtinius jo suimti. ³³ Tada Jėzus jiems tarė: **Š„Dar trumpą laiką *būsiu su jumis, ir tada †eisiu pas tą, kuris mane siuntė. ³⁴ Jūs manęs ieškosite ir nerasite, ir kur aš †esu, ten jūs negalite ateiti.“**

³⁵ Tada Šžydai sakė vieni kitiems: „Kur jis eis, kad mes jo nerasime? Bene jis rengiasi keliauti pas *išėivius tarp †graikų ir mokys graikus? ³⁶ Kas tai *per* žodis, kurį jis pasakė: „Jūs manęs ieškosite ir nerasite, ir kur aš esu, ten jūs negalite ateiti?““

Jėzus – Gyvojo vandens (Šventosios Dvasios) Davėjas

³⁷ O paskutiniąją, didžiąją šventės dieną Jėzus stovėjo ir šaukė, sakydamas: **„Jei bet kas trokšta, tegul ateina \ddagger pas mane ir tegul geria. ³⁸ Kas tiki manimi, kaip šventraštis pasakė, gyvojo vandens upės tekės iš jo vidaus.“ ³⁹ (O jis tai pasakė apie ŠDvasią, kurią turėjo gauti**

\ddagger **7:32** „patikėtinius“ – Arba „įgaliotinius“, „atstovus“, „pavaldinius“. Plg. Jn 7:45. **Š 7:33** „Dar trumpą laiką“ – Ta pati gr. frazė $\epsilon\tau\iota$ $\mu\iota\kappa\rho\nu\sigma$ (eti mikron) vartojama ir Jn 12:35, 13:33, 14:19; o su laiką nuskančiais žodžiais Hbr 10:37; Apr 6:11; žodis $\mu\iota\kappa\rho\nu\sigma$ be prielinksnio vartojamas nusankant trumpą laiką dar Jn 16:16-19 ir Apr 20:3. *** 7:33** „būsiu“ – T. „esu“. **† 7:33** „eisiu“ – T. „einu“. **‡ 7:34** „esu“ – Plg. Jn 3:13 (TR). Jėzus, būdamas Dievas, yra visuomet Danguje, nes tai Jo buveinė, nors tuo metu, kai šitai kalbėjo, Jo kūnas tebuvo Izraelio krašte. Po prisikėlimo ir nužengimo į Dangų, Dievas Sūnus bus ir fiziškai Danguje. **Š 7:35** „žydai“ – T. y. žydų vadovai. *** 7:35** „išėivius“ – T. „išėiviją“. Gr. žodis $\delta\iota\alpha\sigma\pi\omicron\rho\acute{\alpha}$ (diaspora) vartojama NT dar tik Jok 1:1 ir I Pt 1:1. **† 7:35** „graikų“, „graikus“ – Gr. žodis Ἕλληνας (Hellen) nusako (1) graikus pagal tautybę, (2) bet kurių tautybių – kartais žydų – graikakalbius (plg. Apd 6:1), ir (3) nežydus (plg. Rom 2:9-10, 3:9; I Kor 10:32; Gal 3:28, Kol 3:11). **‡ 7:37** „pas mane ir tegul geria. (38) Kas tiki manimi, [...]“ – Arba „pas mane; ir tegul geria, (38) kas tiki manimi!“. Gyvasis vanduo teka arba nuo Mesijo (plg. Jn 4:10 ir toliau) arba nuo Mesijo ir nuo to, kas pasitiki Juo. ST tekstai apie tai, kad Gyvojo vandens šaltinis yra pats Mesijas: Iz 55:1; Zch 12:10; 13:1; Zch 14:4, 8. ST tekstai, kurie turbūt rodo į tekėjimą ir iš Mesijo ir iš pasitikinčio Mesiju, yra Iz 58:11, Iz 33:2. Be to, plg. Iš 17:6 su I Kor 10:4. **Š 7:39** „Dvasią“ – Viešpats Jėzus ne kartą kalbėjo apie Šventąją Dvasią (Jn 7:39 apie Dvasią, kuri yra Gyvasis vanduo; Jn 14:16-17 apie tai, kad mokytiniai jau pažinojo Šv. Dvasią, kuri prieš Sekminių dieną jau gyveno su jais, bet vėliau bus juose; Jn 14:26 apie tai, kad po Jo išvykimo, Šv. Dvasia mokys juos ir primins viską, ką Jėzus buvo pasakęs; Jn 15:26-27 apie tai, kad Šv. Dvasia liudys apie Jėzų ir mokytiniai irgi liudys, ir dar Jn 16:7-11 apie tai, kad Šv. Dvasia paveiks žmonių širdis įtikindama juos esant kaltus).

tie, kurie tiki juo. Mat Dvasia * dar nebuvo gauta, nes Jėzus dar nebuvo pašlovintas.)

Susiskaldymas dėl Jėzaus

40 Todėl daugelis iš minios, išgirdę tą pasakymą, sakė: „Iš tiesų šitas yra tas Pranašas.“ 41 Kiti sakė: „Šitas yra Kristus.“ Bet dar kiti sakė: † „Ką?! Nejaugi Kristus ateis iš Galilėjos? 42 Argi šventraštis nesakė, kad Kristus ateina iš Dovydo sėklos ir iš Betliejaus miestelio, kur yra buvęs Dovydas?“ 43 Taigi minioje atsirado susiskaldymas dėl jo. 44 Ir kai kurie iš jų norėjo jį suimti, bet nė vienas šnepakėlė prieš jį rankos.

Valdančiųjų sumaištis dėl Jėzaus

45 Tada * patikėtiniai † sugrįžo pas aukštuosius kunigus ir fariziejus, o tie tarė jiems: „Kodėl neatvedėte jo?“ 46 † Patikėtiniai atsakė: „Dar niekada žmogus nėra taip kalbėjęs, kaip šitas žmogus!“ 47 Todėl fariziejai jiems atsiliepė: „Ar ir jūs esate suklaidinti? 48 Nejaugi kas nors iš Švaldytojų ar iš fariziejų pasitikėjo juo? 49 Bet šita minia, kuri nežino Įstatymo, yra prakeikta!“ 50 Į juos prabilo vienas iš jų, Nikodemas, kuris buvo atėjęs pas * Jėzų nakčia: 51 „Nejaugi mūsų įstatymas teisia žmogų, jeigu nebūtų pirmiau jo išklauses ir sužinojęs, ką jis daro?“ 52 Jie atsakydami jam tarė: „Nejaugi ir tu iš Galilėjos? Patyrinėk ir pamatyk, kad † joks pranašas nėra kilęs iš Galilėjos.“ 53 Ir kiekvienas nuėjo į savo namus.

8

Svetimautoja ir jos kaltintojai

* 7:39 „dar nebuvo gauta“ – Kai Jėzus tai pasakė, Jo mokytiniai dar nebuvo „apvilkti jėga iš aukštybių“ (Lk 24:49), t. y. Šventoji Dvasia dar neišgalino Jėzaus bažnyčios. Bet Jn 14:16-17 aiškiai rodo, kad jie jau ir prieš Sekminių dieną pažinojo Šventąją Dvasią ir Dievas Šventoji Dvasia gyveno su jais. Sekminių dieną Jėzaus bažnyčia gavo tą jėgą liudyti apie Jėzų, jos nariai buvo „apvilkti jėga iš aukštybių“ ir nuo tol bažnyčia pradėjo daugintis kitose vietovėse. † 7:40 „tą“, „tas“ – Gr. artikkelis. Plg Jn 1:21, 1:25, 6:14. † 7:41 „Ką?!“ – Arba „Nes“, bet plg. I Kor 11:22 (gr). § 7:44 „nepakėlė prieš jį rankos“ – T. „neuždėjo ant jo rankos“. * 7:45 „patikėtiniai“ – Arba „įgaliotiniai“, „atstovai“, „pavaldiniai“. Plg. Jn 7:32. † 7:45 „sugrįžo“ – Gr. žodis ἐρχομαι (erchomai), kurio forma čia yra ἦλθον (élthon) gali būti išversta „atėjo“, „ėjo“ ar pan. Žė. Jn 7:32. † 7:46 „Patikėtiniai“ – Žr. Jn 7:45 išnašą. § 7:48 „valdytojų“ – T. y. sinagogų valdytojų; žr. Mt 9:18; Mk 5:22. * 7:50 „Jėzų“ – T. „jį“. † 7:52 „joks pranašas nėra kilęs iš Galilėjos“ – Pranašas Jona buvo iš Galilėjos (II Kar 14:25, Joz 19:13). Pranašas Nahumas buvo iš Simeono genties, ir jos žemė yra Galilėjoje.

¹ O Jėzus nuėjo į Alyvų kalną. ² Ir auštant jis vėl atėjo į šventyklą, ir visa liaudis atėjo pas jį, o jis atsisėdęs juos mokė. ³ Ir raštininkai bei fariziejai *atvedė pas jį moterį, pagautą svetimaujant, ir, ją pastatę viduryje ⁴ jam sako: „Mokytojau, ši moteris buvo sugauta svetimaujant – per patį veiksma! ⁵ O Mozė įstatyme mums įsakė, kad *tokios turi būti užmuštos užmėtant akmenimis. Taigi, ką sakai tu?“ ⁶ (O jie tai sakė mėgindami jį, kad turėtų kuo jį apkaltinti.) Bet Jėzus pasilenkęs žemyn pirštu rašinėjo ant žemės. ⁷ Bet kai jie nesiliovė jo klausinėti, jis atsitiesęs jiems tarė: „**Kas iš jūsų †be nuodėmės, tas pirmas temeta į ją akmenį.**“ ⁸ Ir jis vėl pasilenkęs rašinėjo ant žemės. ⁹ Bet tie, kurie tai girdėjo, sąžinės įtikinti dėl kaltės, traukėsi vienas po kito, pradėdant nuo vyriausiojo iki paskutiniojo; ir Jėzus buvo paliktas vienas, taip pat moteris, stovinti viduryje. ¹⁰ Ir atsitiesęs ir nematęs nė vieno, bet tik moterį, jis tarė jai: „**Moterie, kur yra tie tavo kaltintojai? Niekas tavęs nenuteisė?**“ ¹¹ Ji tarė: „Niekas, Viešpatie.“ Jėzus jai tarė: „**Nė aš ‡nesiimu tavęs nuteisti. Eik ir daugiau nebensidėk.**“

Jėzus – pasaulio Šviesa

¹² Tada Jėzus vėl jiems kalbėjo, sakydamas: **„Aš esu pasaulio Šviesa. Kas seka manimi, niekad nevaikšcios tamsoje, bet turės gyvybės Šviesą.“** ¹³ Tad fariziejai jam tarė: „Pats apie save liudiji; tavo liudijimas nėra *tiesa.“ ¹⁴ Jėzus atsakydamas jiems tarė: „**Net jei aš liudyčiau apie save, mano liudijimas yra †tiesa, nes aš žinau, iš kur atėjau ir kur nueinu. O jūs ‡nesuprantate, iš kur ateinu ir kur nueinu.** ¹⁵ **Jūs teisiatė pagal kūną; aš nesimu nė vieno žmogaus teisti.** ¹⁶ **Bet net**

* **8:5** „tokios“ – Jėzaus priešai netiksliai pateikė informaciją. Plg. Kun 20:10, Įst 22:22, kur parašyta, kad ir svetimautojas ir svetimautoja turėjo sulaukti mirties bausmės. † **8:7** „be nuodėmės“ – Arba „nenuodėmingas“. ‡ **8:11** „nesiimu tavęs nuteisti“ – Galima versti „nenuteisui“, „neteisui“ (esam. laiku), bet būsimąjo laiko forma rašosi vienodai (plg. Jėzaus atliekamą teismą ateityje Mt 25:31-32, Jn 5:27, Apd 17:31, Hbr 1:8, II Tim 4:1). **§ 8:12** „Aš esu pasaulio Šviesa“ – Gr. yra artikelis, kuris čia pažymi, kad Jėzus yra vienintelė (kitaip tariant, tikra) pasaulio Šviesa. Plg. Mt 5:14. Ten tvirtinama, kad Jėzaus sekėjai yra pasaulio šviesa. Jie šviečia todėl, kad turi Jėzaus teikiamos gyvybės šviesą savyje. Plg. Flp 2:15. * **8:13** „tiesa“ – Gr. būdvardis ἀληθής (alēthēs), kuris vartojamas šiam skyriuje Jn 8:13, 14, 16, 17, 26 eilutėse; žr. Jn 3:33 išnašą. † **8:14** „tiesa“ – Gr. būdvardis ἀληθής (alēthēs); žr. Jn 8:13 išnašą. ‡ **8:14** „nesuprantate“ – Arba „neįžvelgiate“, „neįžiūrite“. **§ 8:15** „pagal kūną“ – T. y. pagal normas, priimtinas žmonėms, kurie vadovaujasi savo kūniškuoju aš.

jeigu imuosi teisti, mano nuosprendis yra * teisingas, nes aš esu ne vienas, bet esu aš ir mane siuntęs Tėvas. ¹⁷ Ir net jūsų įstatyme yra parašyta, jog dviejų žmonių liudijimas yra †tiesa. ¹⁸ Aš esu *tas*, kuris liudija apie save, ir Tėvas, kuris mane siuntė, liudija apie mane.“ ¹⁹ Tada jie tarė jam: „Kur yra tavo Tėvas?“ Jėzus atsakė: „**Jūs nei manęs nepažįstate, nei mano Tėvo. Jei būtumėte pažinę mane, būtumėte pažinę ir mano Tėvą.**“ ²⁰ Jėzus, mokydamas šventykloje, tuos žodžius pasakė išdinėję. Ir niekas jo nesuėmė, nes jo valanda dar nebuvo atėjusi. ²¹ Tada Jėzus vėl jiems tarė: „**Aš einu sau, o jūs ieškosite manęs ir mirsite savo nuodėmingume. Kur aš einu, jūs negalite ateiti.**“ ²² Tada žydai tarė: „Nejaugi jis nusižudys, kad sako: „Kur aš einu, jūs negalite ateiti?““ ²³ Ir jis tarė jiems: „**Jūs esate iš pažemių, aš esu iš aukštai; jūs esate iš šito pasaulio, aš nesu iš šito pasaulio.**“ ²⁴ Todėl pasakiau jums, kad mirsite savo nuodėmėse, nes jeigu netikite, kad *aš esu tas*, mirsite savo nuodėmėse.“ ²⁵ Tada jie tarė jam: „Kas tu esi?“ O Jėzus jiems sako: „**Tas pats, kaip * sakau jums nuo pradžios.**“ ²⁶ Turiu daug ką apie jus sakyti ir †smerkti. Vis dėlto tas, kuris mane siuntė, yra †tiesakalbis, ir aš kalbu pasauliui būtent tuos dalykus, kuriuos girdėjau iš jo.“ ²⁷ Jie nesuprato, kad jis kalbėjo jiems apie Tėvą. ²⁸ Tada Jėzus jiems tarė: „**Kai būsite aukšty n iškėlę Žmogaus Sūnų, tada žinosite, kad aš esu *tas* ir kad nieko nedarau švadovaudamasis savimi, bet taip, kaip mano Tėvas mane išmokė - skelbiu būtent tuos dalykus.**“ ²⁹ Ir tas, kuris mane siuntė, yra su manimi. Tėvas nepaliko manęs vieno, nes aš visada darau tuos dalykus, kurie jam patinka.“

* **8:16** „teisingas“ - Gr. būdvardis ἀληθής (alēthēs); žr. Jn 8:13 išnašą.

† **8:17** „tiesa“ - Gr. būdvardis ἀληθής (alēthēs); žr. Jn 8:13 išnašą. † **8:21**

„nuodėmingume“ - Arba „nuodėmėje“. Plg. Jn 8:24, kur Jis vartoja dgs. žodį „nuodėmėse“. § **8:24** „aš esu *tas*“ - Arba „AŠ ESU“, t. y. Jehovos vardas.

* **8:25** „sakau“ - Gr. žodis λαλέω (laleo) įprastai verčiamas „kalbėti“ ar „sakyti“, bet kai kur geriau tinka „skelbti“ arba „pranešti“. Čia vartojama forma λαλώ (lalo) yra esamojo laiko. Gr. sakiny s sunkiai ir įvairiai verčiamas. Esmė tai, kad Jėzus pastoviai liudijo teisingai apie savo tapatybę, bet fariziejai atsisakė priimti Jo liudijimą (Jn 8:13). Tas pats žodis λαλέω (laleo) vartojamas Jn 8:26 („sakyti“). † **8:26** „smerkti“ - Arba „nuteisti“. † **8:26** „tiesakalbis“ - Gr.

būdvardis, „atitinkantis tiesą“. § **8:28** „vadovaudamasis savimi“ - Žr. Jn 5:19 išnašą.

30 Jam kalbant tuos žodžius, daugelis *įtikėjo jį. 31 Tada Jėzus tarė įtikėjusiems jį žydams: „**Jeigu jūs pasiliekaite mano †žodyje, tikrai esate mano mokytiniai; 32 ir jūs pažinsite tiesą, ir tiesa jus išlaisvins.**“ 33 Jie atsakė jam: „Mes esame Abraomo †sėkla ir niekada nevergavome niekam; kaipgi tu sakai: Š„Būsime išlaisvinti“?!“ 34 Jėzus jiems atsakė: „**Iš tiesų, iš tiesų sakau jums, kad kiekvienas, *kuris nuodėmiauja, yra nuodėmės tarnas. 35 Ir †tarnas nepasilieka šeimynoje per amžius, bet Sūnus pasilieka per amžius. 36 Tad jei Sūnus jus išlaisvins, jūs tikrai būsite laisvi. 37 Žinau, kad esate Abraomo sėkla. Bet siekiate mane nužudyti, nes mano žodis neturi jums vietos. 38 Aš kalbu tai, ką esu matęs pas savo Tėvą, o jūs darote tai, ką esate matę pas savo tėvą.**“ 39 Jie atsakydami tarė jam: „Mūsų tėvas yra Abraomas!“ Jėzus jiems sako: „**Jei būtumėte Abraomo vaikai, jūs darytumėte Abraomo darbus. 40 Bet dabar siekiate nužudyti mane - žmogų, kuris †kalbėjo jums tiesą, kurią girdėjau iš Dievo. Šįtaiip Abraomas nedarė! 41 Jūs darote savo tėvo darbus.**“ Tada jie tarė jam: „Mes nesame gimę iš paleistuvystės! Turime vieną Tėvą - Dievą.“ 42 Jėzus jiems tarė: „**Jeigu Dievas būtų jūsų Tėvas, jūs mylėtumėte mane dėl to, kad aš išėjau iš Dievo ir čion atėjau ir dėl to, kad esu atėjęs *nesivadovaudamas savimi, bet mane siuntė jis. 43 Kodėl nesuprantate mano kalbos? Todėl, kad**

* 8:30 „įtikėjo jį“ - Gr. frazė ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν (episteusan eis auton; žr. Jn 2:11, 7:31, 10:42, 11:45, 12:42) yra vartojama NT kalbant apie tikrą arba netikrą tikėjimą (plg. Lk 8:13 apie tuos, kurie „tiki kurį laiką“ ir Jok 2:19 apie velnių tikėjimą faktais be pasitėijimo Viešpačiu). Šiame vertime „(į)tikėjo jį“ vartojama, kai kontekste aišku, kad tai netikras tikėjimas. Sandara „(į)tikėjo juo“ vartojama kitais atvejais, t. y., kai aišku, kad tai tikras tikėjimas ir kai neaišku, ar tikras ar netikras. † 8:31 „žodyje“ - Arba „žodžio ribose“, t. y. nenukrypę nuo to, ką perdavė žodžiu. † 8:33 „sėkla“ - Arba „ainija“, t. y.

palikuonys. Š 8:33 „Būsime išlaisvinti“ - Gali būti išversta kaip netiesioginė citata, su jungtuku „kad“ (analogiškas žodis ὅτι (hoti) yra gr. tekste), pakeičiant veiksmažodžio formą, kad atitiktų lietuvių k. gramatiką: „kaipgi tu sakai, kad būsime išlaisvinti?!“

* 8:34 „kuris nuodėmiauja“ - T. „darantis nuodėmę“; arba „kuris atlikinėja nuodėmę“. Ta pati gr. k. sandara vartojama I Jn 3:4, 8.

† 8:35 „tarnas [...]“ - Sūnus, kaip paveldėtojas, visada yra šeimos narys, bet tarnas gali prarasti savo vietą šeimynoje savo prastu elgesiu. Jėzus čia įspėja žydų tautos žmones, kad jiems gresia pavojus - jie neteks palaiminimų kaip Dievo tauta, jeigu jie netikės Sūnaus Evangelija, kuria Jis siūlo juos išlaisvinti iš nuodėmių vergystės. Plg. Hbr 3:5-6; Jn 1:12, 3:6; Gal 4:6; I Jn 3:1-2, 9-10.

‡ 8:40 „kalbėjo“ - T. „esu kalbėjęs“. Š 8:40 „Šįtaiip“ - T. „Šito“. * 8:42 „nesivadovaudamas savimi“ - Žr. Jn 5:19 išnašą.

†**nepajėgiate klausyti mano žodžio.** ⁴⁴ Jūs esate iš savo tėvo - velnio, ir norite vykdyti savo tėvo geidulius. Jis nuo pradžios buvo žmogžudys ir neišsistovėjo tiesoje, nes jame nėra tiesos. Kai jis kalba melą, jis kalba **†tai, kas jam sava, nes jis yra melagis ir Šmelo tėvas.** ⁴⁵ O kadangi aš sakau tiesą, jūs netikite manimi. ⁴⁶ Kuris iš jūsų įtikins mane esant kalta dėl nuodėmės? O jei sakau tiesą, kodėl jūs netikite manimi? ⁴⁷ Kas yra iš Dievo, *tas* Dievo žodžių klauso. Jūs dėl to neklausote, kad nesate iš Dievo.“ ⁴⁸ Todėl žydai atsakydami jam tarė: „Argi mes ne teisingai sakome, kad tu esi samarietis ir *velnio apsėstas?!“ ⁴⁹ Jėzus atsakė: „**Aš †nesu velnio apsėstas, bet aš gerbiu savo Tėvą ir jūs plėšiate man garbę.** ⁵⁰ Be to, aš nesiekiu savo šlovės; yra, kas siekia ir teisia. ⁵¹ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: Jei kas laikysis mano žodžio, tas jokiū būdu **†nepatirs mirties per amžius.**“ ⁵² Tad žydai jam tarė: „Dabar žinome, kad tu Švelnio apsėstas. Abraomas mirė ir pranašai, o tu sakai: „Jei kas laikysis mano žodžio, tas jokiū būdu *nepatirs mirties per amžius.“ ⁵³ Nejaugi tu esi didesnis už mūsų tėvą Abraomą, kuris mirė? Ir pranašai mirė. †Kuo daraisi?“ ⁵⁴ Jėzus atsakė: „**Jeigu aš šlovinu save, mano šlovė yra niekinga. Yra mano Tėvas, kuris mane šlovinu, apie kurį jūs sakote, kad jis yra jūsų Dievas,** ⁵⁵ nors nesate jo pažinę. Bet aš jį pažįstu. Ir jeigu sakyčiau, kad jo nepažįstu, būčiau melagis, panašus į jus. Priešingai, aš pažįstu jį ir laikausi jo žodžio. ⁵⁶ Jūsų tėvas Abraomas dziūgavo, kad matysiąs manąją dieną; ir jis ją pamatė ir džiaugėsi.“ ⁵⁷ Tada žydai jam tarė: „Dar tu neturi nė penkiasdešimt metų ir esi matęs Abraomą?!“ ⁵⁸ Jėzus jiems tarė: „**Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: pirmiau negu atsirado Abraomas, AŠ ESU!**“ ⁵⁹ Dėl to jie griebėsi akmenų, kad mestų į jį. Bet Jėzus pasislėpė ir, pereidamas tarp jų, išėjo iš šventyklos ir taipėjo pro šalį.

9

† **8:43** „nepajėgiate klausyti“ – T. y. „nepajėgiate priimti taip, kad paklustumėte“. Plg. Mk 4:33; Jn 6:60, 8:47; Jer 6:10; Apd 7:51; Rom 8:7-8. † **8:44** „tai, kas jam sava“ – T. „iš tų dalykų, kurie yra jo“. Š **8:44** „melo“ – T. „jo“; arba „melagio“. * **8:48** „velnio apsėstas“ – T. „turi velnią“. † **8:49** „nesu velnio apsėstas“ – T. „neturiu velnio“. † **8:51** „nepatirs“ – T. „nematys“, „neregės“. Š **8:52** „velnio apsėstas“ – T. „turi velnią“. * **8:52** „nepatirs“ – T. „nematys“, „neregės“. † **8:53** „Kuo daraisi?“ – Plg. Jn 5:18; 10:30, 33; 19:7.

Mesijas išgydo aklą gimusį žmogų

¹ Ir eidamas pro šalį Jėzus pamatė žmogų, aklą nuo gimimo. ² Ir jo mokytiniai paklausė jo, sakydami: „Mokytėjau, kas nusidėjo – šitas žmogus, ar jo tėvai, – kad jis gimė aklas?“ ³ Jėzus atsakė: „**Nei šitas žmogus** nenusidėjo, nei jo tėvai, bet *jis gimė aklas*, kad Dievo darbai būtų apreikšti jame. ⁴ **Man reikia dirbti darbus to, kuris mane siuntė, kol yra diena; ateina naktis, kada niekas *negali dirbti.** ⁵ **Kol esu pasaulyje, esu pasaulio Šviesa.**“ ⁶ †Tai pasakęs, jis spjovė žemėn, ir padarė purvo iš seilių, ir purvu patepė aklojo akis ⁷ ir tarė jam: „**Eik, nusiplauk Siloamo tvenkinyje.**“ (Išvertus †*Siloamas* reiškia „Pasiūstas“.) Taigi jis nuėjo, nusiplovė ir parėjo regintis.

⁸ Tada kaimynai ir tie, kurie anksčiau matydavo jį esantį aklą, tarė: „Ar jis ne tas, kuris sėdėdavo ir elgetaudavo?“ ⁹ Vieni sakė, kad tai jis, bet kiti, kad jis *tik* yra panašus į jį; bet jis sakė: „Aš esu *tas*.“ ¹⁰ Todėl jie š klausinėjo jį: „Kaip *tau buvo atvertos akys?“ ¹¹ Jis atsakydamas tarė: „Žmogus, vadinamas Jėzumi, padarė purvo ir patepė mano akis, ir tarė man: ‚Eik į Siloamo tvenkinį ir nusiplauk.‘ Ir aš nuėjęs ir nusiplovęs, praregėjau.“ ¹² Tada jie tarė jam: „Kur jis yra?“ Jis tarė: „Nežinau.“

¹³ Jie nuvedė pas fariziejus tą, kuris anksčiau buvo aklas. ¹⁴ O buvo šabas, kai Jėzus padarė purvo ir atvėrė jo akis. ¹⁵ Tada ir fariziejai vėl jį klausinėjo, kaip jis praregėjo. O jis tarė jiems: „Jis uždėjo man ant akių purvo, aš nusiploviau ir regiu.“ ¹⁶ Tada kai kurie fariziejai sakė: „Šitas žmogus nėra iš Dievo, nes jis nesilaiko šabo.“ Kiti sakė: „Kaip gali žmogus, kuris yra nusidėjęs, daryti tokius antgamtinius ženklus?“ Ir tarp jų †atsirado ir liko ‡susiskaldymas. ¹⁷ Jie vėl sako aklajam: „Kadangi jis tau atvėrė akis, ką tu *pats* sakai apie jį?“ O jis tarė: „Jis yra pranašas.“ ¹⁸ Bet žydai netikėjo *tai* apie jį, kad jis būdavo aklas, bet praregėjo, kol jie pasišaukė Špraregėjusiojo tėvus. ¹⁹ Ir jie paklausė

* 9:4 „negali“ – arba „nepajėgia“. † 9:6 „Tai“ t. „tuos dalykus“. ‡ 9:7 „Siloamas“ t. „kuris“. § 9:10 „klausinėjo“ – gr. vksm. reiškia „tarti“ arba „sakyti“, bet gram. forma rodo į kartojamą, todėl gali būti verčiamas „sakinėjo“; kontekstas rodo, kad būtent užduodavo klausimą, todėl išversta „klausinėjo“.

* 9:10 „tau buvo atvertos akys“ t. „buvo atvertos tavo akys“. † 9:16 „atsirado ir liko“ – Tai verčia vieną gr. vksm., kurio forma (imperfektas) čia reiškia, kad ne tik buvo susiskaldymas, bet ir jis liko galioti. ‡ 9:16 „susiskaldymas“ – arba „skilimas“, o tai tiesiogine prasme „iplėša“, „plyšimas“ (žr. Mt 9:16; Mk 2:21). § 9:18 „praregėjusiojo tėvus“ – arba „tėvus to, kuris buvo praregėjęs“.

jų, sakydami: „Ar šitas yra jūsų sūnus, kurį sakote gimus aklą? Tai kaip jis dabar regi?“²⁰ Jo tėvai jiems atsakydami tarė: „Žinome, kad šitas yra mūsų sūnus ir kad jis gimė aklas.“²¹ Bet kaip jis dabar regi, nežinome, nei kas jam atvėrė akis, nežinome; jis yra pilnametis – jį patį klauskite! Jis pats kalbės už save.“²² Šituos žodžius kalbėjo jo tėvai, nes jie žydų bijojo. Mat žydai jau buvo susitarę, kad jeigu kas nors jį *išpažins esant †Kristų, tas bus pašalintas iš sinagogos.²³ Todėl jo tėvai pasakė: „Jis yra pilnametis – jį patį klauskite!“²⁴ Tada jie vėl pašaukė tą žmogų, kuris būdavo aklas, ir jam tarė: †„Atiduok šlovę Dievui! Mes žinome, kad Štas žmogus yra nusidėjęs.“²⁵ Tada jis atsiliepdamas tarė: „Ar jis nusidėjęs, aš nežinau. Viena žinau, kad nors buvau aklas, dabar regiu.“²⁶ Tada jie vėl tarė jam: „Ką jis tau padarė? Kaip jis atvėrė tavo akis?“²⁷ Jis atsakė jiems: „Jau jums pasakiau, bet jūs nesiklausėte. Kodėl vėl norite išklaudyti? *Nejaugi ir jūs norite tapti jo mokytiniais?“²⁸ Tada jie išplūdo jį ir tarė: „Tu esi jo mokytinis; bet mes esame Mozės mokiniai.“²⁹ Mes žinome, kad Dievas yra kalbėjęs Mozei, bet iš kur yra šitas, mes nežinome.“³⁰ Žmogus atsakydamas jiems tarė: †„Tuo juk ir reikia stebėtis, kad jūs nežinote, iš kur jis yra, †o vis dėlto jis man atvėrė akis!“³¹ Mes gi žinome, kad Dievas neišklauso nusidėjęlių, bet jeigu kas yra Dievo garbintojas ir vykdo jo valią, tą jis išklauso.³² Nuo Špasaulio pradžios negirdėta, kad kas būtų atvėręs aklo gimusio akis!³³ Jeigu šitas nebūtų iš Dievo, jis nieko nepajėgtų padaryti.“³⁴ Jie atsakydami jam tarė: „Tu visas gimei nuodėmėse, ir tu mus mokai?!“ Ir jie *išmetė jį lauk.

³⁵ Jėzus išgirdo, kad jie †išmetė jį, ir suradęs jį, jam tarė: **„Ar tu pasitiki Dievo Sūnumi?“**³⁶ Jis atsakydamas tarė: „Kas jis, Viešpatie, kad juo pasitikėčiau?“³⁷ Ir Jėzus jam tarė: **„Tu esi jį matęs, ir jis yra tas, kuris kalba su tavimi.“**³⁸ Tada jis tarė: „Tikiu, Viešpatie!“ – ir pagarbino jį.

* 9:22 „išpažins [...] bus“ – gr. tariamoji nuosaka. † 9:22 „Kristų“ t. y. „Mesiją“. † 9:24 „Atiduok šlovę Dievui!“ – Tokiu būdu jie prisaiškino žmogų. Žr. Joz 7:19, I Sam 6:5. § 9:24 „tas“ – Arba „šitas“. * 9:27 „Nejaugi“ – Arba „Argi“. † 9:30 „Tuo juk ir reikia stebėtis“ – T. „Tame (Tuo) juk ir (gi) yra stebėtinas (nuostabus) dalykas“. † 9:30 „o vis dėlto“ – Arba „tačiau“, „bet“, „ir“. § 9:32 „pasaulio pradžios“ – Arba „amžių“. * 9:34 „išmetė“ – Arba „išvarė“. † 9:35 „išmetė“ – Arba „išvarė“.

³⁹ Ir Jėzus tarė: †„**Dėl teismo aš atėjau į šį pasaulį, kad aklieji regėtų ir regintieji apaktų.**“ ⁴⁰ Ir *kai kurie* iš fariziejų, kurie buvo su juo, išgirdo tuos žodžius ir jam tarė: „Nejaugi ir mes esame akli?“ ⁴¹ Jėzus jiems tarė: „**Jeigu būtumėte akli, neturėtumėte nuodėmės, bet dabar sakote: ‚Mes regime!‘ – Todėl jūsų nuodėmė pasilieka.**“

10

Mesijas yra Gerasis Ganytojas

¹ „**Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas įeina į avių gardą ne pro duris, bet įlipa pro kur kitur, tas yra vagis ir plėšikas.**“ ² **Bet tas, kuris įeina pro duris, tas yra avių ganytojas.** ³ **Jam durininkas atidaro, ir avys klauso jo balso, ir jis šaukia savąsias avis vardu ir jas išveda.** ⁴ **Ir išsivaręs savąsias avis, jis eina jų priešakyje ir avys paskui jį seka, nes jos pažįsta jo balsą.** ⁵ **O paskui svetimą jos niekaip neseks, bet nuo jo bėgs, nes jos nepažįsta svetimųjų balso.**“ ⁶ Jėzus pasakė jiems šį palyginimą, bet jie nesuprato tų dalykų, kuriuos jis kalbėjo jiems. ⁷ Tada Jėzus vėl jiems tarė: „**Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: avių durys esu aš.**“ ⁸ **Visi, kokie bebuvo, kurie pirma manęs atėjo, yra vagys ir plėšikai, bet avys jų neklausė.** ⁹ **Aš esu durys; jei kas įeina per mane, tas bus išgelbėtas ir įeis ir išeis ir ras ganyklą.** ¹⁰ **Vagis ateina ne kam kitam, kaip tik vogti, žudyti ir naikinti; aš atėjau, kad jie turėtų gyvenimą ir apščiau jo turėtų.** ¹¹ **Aš esu gerasis ganytojas; gerasis ganytojas guldo už avis savo gyvybę.** ¹² **Bet samdinys, kuris ne ganytojas, kuriam avys ne savos, pamatęs ateinantį vilką, palieka avis ir bėga, o griebia jas vilkas ir išsklaido avis.** ¹³ **Samdinys gi bėga, nes jis yra samdinys ir jam avys nerūpi.** ¹⁴ **Aš esu gerasis ganytojas ir pažįstu savo avis, ir esu savųjų pažįstamas.** ¹⁵ **Kaip Tėvas mane pažįsta, taip ir aš pažįstu Tėvą; ir už avis guldau savo gyvybę.** ¹⁶ **Dar turiu kitų avių, kurios nėra iš šito gardo; jas taip pat man reikia atvesti, ir jos klausys mano balso,**

† 9:39 „Dėl teismo aš atėjau“ – Gramatinė sandara gali būti įvairiai suprantama: „Kad būtų teismas aš atėjau“ arba „Teismas yra tikslas, dėl kurio aš atėjau“, arba „Teismas įvyko, ir kaip jo pasekmė aš atėjau“ ir kt. Lyginant su kitais Jėzaus pasakymais, laikytina, kad čia nekalbama apie Jo atėjimo tikslą, bet poveikį. Jo teismas čia nėra pasmerkimas (plg. Jn 3:17, 5:45, 12:47), bet priemonė nustatyti ir paskelbti padėtį (Jn 5:30, 7:24). Jo atėjimo pasekmė ta, kad dėl žmonių, kurie galvoja, jog aiškiai mato dvasinius dalykus, bus akivaizdžiai nustatyta, kad jie akli. Tuo tarpu, tie, kurie pripažįsta savo dvasinį akumą, dėl Jo atėjimo praregės ir bus pripažinti reginčiais.

ir bus viena kaimenė, vienas * ganytojas. ¹⁷ *Mano Tėvas mane myli dėl to, kad aš guldau savo gyvybę, kad vėl ją pasiimčiau.* ¹⁸ **Niekas neatima jos iš manęs, bet aš ją guldau †vadovaudamasis savimi. Aš turiu įgaliojimą ją guldyti ir turiu įgaliojimą vėl ją pasiimti. Šitą įsakymą esu gavęs iš savo Tėvo.**“ ¹⁹ Todėl dėl šitų žodžių vėl atsirado susiskaldymas tarp žydų. ²⁰ Ir daugelis iš jų sakė: „Jis †velnio apsėstas ir kraustosi iš proto! Kam jo klausote?“ ²¹ Kiti sakė: „Šitie žodžiai nėra Švelnio apsėsto žmogaus žodžiai. Nejaugi velnias gali atverti aklojo akis?!“

Pašventinimo šventės metu Mesijui prieštarauja dėl to, kad Jis sako, jog Jis ir Tėvas yra viena

²² Ir Jeruzalėje įvyko *Pašventinimo šventė, ir buvo žiema. ²³ Ir Jėzus vaikščiojo šventykloje, po Saliamono stoginę. ²⁴ Tai †žydai jį apstojo ratu ir jam tarė: „Kaip ilgai laikysi mus abejonėse? Jei tu esi Kristus, pasakyk mums atvirai!“ ²⁵ Jėzus jiems atsakė: „**Aš jums sakiau, bet jūs netikite; darbai, kuriuos aš darau savo Tėvo vardu, tie liudija apie mane.**“ ²⁶ **Bet jūs netikite, nes sate †iš manųjų avių, kaip jums sakiau.**“ ²⁷ **Manosios avys klauso mano balso; pažįstu jas aš pats, ir jos seka paskui mane;** ²⁸ **amžiną Šgyvenimą joms duodu aš pats, ir jos *niekada nepražus per amžius, ir niekas jų neišplėš iš mano rankos.**“ ²⁹ **Mano Tėvas, kuris man jas davė, yra didesnis už visus, ir niekas negali jų išplėsti iš mano Tėvo rankos.**“ ³⁰ **Aš ir mano Tėvas esame viena.**“ ³¹ Todėl žydai vėl stvėrėsi akmenų, kad jį užmėtytų akmenimis. ³² Jėzus jiems atsiliepė: „**Jums parodžiau daug gerų darbų iš savo Tėvo. Už kurių iš šitų darbų siekiate mane užmėtyti akmenimis?**“ ³³ †Žydai jam atsakė, sakydami: „Ne už gerą darbą siekiame tave užmėtyti akmenimis, bet už piktžodžiovimą, būtent

* **10:16** „ganytojas“ – Arba „piemuo“. † **10:18** „vadovaudamasis savimi“ – Žr.

Jn 5:30 išnašą. † **10:20** „velnio apsėstas“ – T. „turi velnią“. § **10:21** „velnio apsėsto“ – T. „turinčio velnią“.

* **10:22** „Pašventinimo šventė“ – Gr. žodis ἐγκαίνια (enkainia) reiškia „atnaujinimas“. Tokiu žodžiu buvo verčiamas hbr. žodis חַנּוּכָּה (hanuka, „pašventinimas“), kuris nevarojamas Šventajame Rašte. Hanukos šventė minėjo pakartotą šventyklos pašventinimą apie 165 m. pr. Kr., kai Judo Makabėjo vadovaujami žydai atsikratė okupantų vergovės. Ta šventė dar vadinama „Šviesų švente“ ir kt. † **10:24** „žydai“ – T. y. žydų vadovai. † **10:26** „iš manųjų avių“ – Plg. tą pačią gr. k. gramatinę sandarą

Jn 8:44 eilutėje ir kitur NT. § **10:28** „gyvenimą“ – Arba „gyvybę“, „gyvastį“.

* **10:28** „niekada nepražus per amžius“ – Arba „nepražus amžinai“, „niekada nepražus“. † **10:33** „Žydai“ – T. y. „Žydų vadovai“.

už tai, kad tu, būdamas žmogus, †daraisi Dievu.“³⁴ Jėzus jiems atsakė: „**Argi jūs įstatyme nėra parašyta: „Aš tariau: Šesate dievai“?**“³⁵ **Jeigu jis *pavadino dievais tuos, †kuriems atėjo Dievo žodis (ir šventraščio neįmanoma †panaikinti),**³⁶ **tai ar jūs galite sakyti tam, kurį Tėvas pašventino ir pasiuntė į pasaulį: „Tu piktžodžiauji“**, todėl, kad pasakiau: „**Aš esu Dievo Sūnus**“?³⁷ **Jeigu nedarau savo Tėvo darbų, netikėkite manimi.**³⁸ **Bet jei darau, tai, nors ir netikite manimi, tikėkite darbais, kad žinotumėte ir tikėtumėte, kad Tėvas yra manyje, ir aš jame.**“³⁹ Jie dėl to vėl siekė jį suimti, bet jis ištrūko jiems iš rankų⁴⁰ ir vėl nuėjo Šuž Jordano į tą vietą, kur anksčiau *Jonas krikštydavo, ir ten apsisusto. ⁴¹ Ir daugelis atėjo pas jį ir sakydavo: „Nors Jonas nepadarė jokio antgamtinio ženklų, vis dėlto †visa tai, ką Jonas kalbėjo apie šitą žmogų, yra †tiesa.“⁴² Ir daugelis tenai juo įtikėjo.

11

Jėzus prikelia Lozorių iš mirusiųjų

¹ O buvo tam tikras sergantis žmogus, Lozorius iš Betanijos, iš Marijos ir jos sesers Mortos kaimo. ² (O Marija buvo ta, kuri patepė Viešpatį tepamaisiais kvėpalais ir nušluostė jo kojas savo plaukais; *jos brolis Lozorius sirgo.) ³ Todėl jo seserys pasiuntė pas jį, sakydamos: „Viešpatie, štai tas, kurį tu myli, serga!“⁴ Bet *tai* išgirdęs, Jėzus tarė: „**Šita liga ne mirčiai, bet Dievo šlovei, kad Dievo Sūnus per ją būtų pašlovintas.**“⁵ (Vis dėlto Jėzus mylėjo Mortą, jos seserį ir Lozorių.) ⁶ Taigi, kai jis išgirdo, kad *tas* serga, jis tąsyk net dvi dienas pasiliko toje vietoje, kur buvo. ⁷ Vėliau, po to jis sako mokytiniais: „**Eikime vėl į Judėją.**“⁸ Jo mokiniai jam sako: „Mokytojau, žydai ką tik kėsinosi tave užmušti akmenimis, o tu vėl ten vyksti?“⁹ Jėzus atsakė: †„**Argi diena neturi dvylika valandų?! Jeigu kas**

‡ **10:33** „daraisi Dievu“ – Plg. Jn 5:18, 8:53, 10:30, 19:7. § **10:34** „esate dievai“ – Ps 82:6, 82:1. Hbr. žodis, išverstas „dievai“ 82-oje psalmėje nurodo „galinguosius“. Jis vartojamas kalbant (1) apie netikrus kitų tautų dievus (velnius, t. y. demonus), (2) kartais apie Dievui atstovaujančius angelus arba teisėjus-valdovus. * **10:35** „pavadino dievais“ – Žr. Ps 82:6. † **10:35** „kuriems“ – Arba „pas kuriuos“.

‡ **10:35** „panaikinti“ – Arba „atšaukti“, „padaryti negaliojančiu“. § **10:40** „už Jordano“ – Žr. Jn 1:28, „Betabaroje“.

* **10:40** „Jonas krikštydavo“ – T. „būdavo Jonas krikštydamas“. † **10:41** „visa tai, ką“ – T. „visus *dalykus*, kokius tik“. ‡ **10:41** „tiesa“ – Gr. būvardis

ἀληθής (aléthēs); žr. Jn 3:33 išnašą. * **11:2** „jos“ – T. „kuriuos“. † **11:9** „Argi diena neturi dvylika valandų?!“ – T. „Argi ne dvylika yra dienos valandų?!“.

vaikščioja dieną, nesuklumpa, nes mato šio pasaulio šviesą. ¹⁰ **Bet jeigu kas naktį vaikščioja, suklumpa, nes jame nėra šviesos.** ¹¹ Jis tai pasakė, o paskui jis sako jiems: „Mūsų draugas Lozorius yra užmigęs, bet vykstu, kad jį pažadinčiau iš miego.“ ¹² Tad jo mokytiniai tarė: „Viešpatie, jeigu jis užmigęs, pasveiks.“ ¹³ (Tačiau Jėzus buvo kalbėjęs apie jo mirtį, bet jie manė, kad jis kalbėjęs apie poilsio miegą.) ¹⁴ Tada Jėzus atvirai jiems pasakė: „**Lozorius mirė, ¹⁵ bet aš džiaugiuosi, kad ten nebuvau, - dėl jūsų, kad tikėtumėte. Vis dėlto eikime pas jį.**“ ¹⁶ Tada †Tomas, vadinamas Didymu, tarė savo bendramokytiniais: „Eikime ir mes, Škad mirtume su juo.“

¹⁷ Atėjęs Jėzus rado jį jau keturias dienas buvusį kape. ¹⁸ O Betanija buvo arti Jeruzalės - maždaug *penkiolikos stadijų atstu, - ¹⁹ ir daug †Judėjos gyventojų atėjo pas tas moteris, tai yra prie Mortos ir Marijos, kad jas paguostų dėl jų brolio. ²⁰ Taigi, kai Morta išgirdo, kad Jėzus ateinąs, ji išėjo jo pasitikti, bet Marija liko sėdėti namie. ²¹ Tada Morta prabilo į Jėzų: „Viešpatie, jeigu būtum čia buvęs, mano brolis nebūtų miręs. ²² Bet žinau, kad netgi dabar, ko tik prašysi Dievą, Dievas tau duos.“ ²³ Jėzus jai sako: „**Tavo brolis prisikels!**“ ²⁴ Morta jam sako: „Žinau, kad jis prisikels prisikėlime, paskutiniąją dieną.“ ²⁵ Jėzus jai tarė: „**Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki manimi, net jei numirtų, bus gyvas, ²⁶ ir kiekvienas, kuris gyvuoja ir tiki manimi, jokių atveju nemirs per amžius. Ar tai tiki?**“ ²⁷ Ji sako jam: „Taip, Viešpatie, aš tikiu, kad tu esi †Kristus, Dievo Sūnus, Šateinantysis į pasaulį.“ ²⁸ Ir *tai pasakiusi ji nuėjo ir †slapčiomis pasišaukė savo seserį Mariją, sakydama: „Mokytojas yra atėjęs ir tave šaukia.“ ²⁹ Kai ji tai išgirdo, ji skubiai pakilo ir nuėjo pas jį. ³⁰ O Jėzus dar nebuvo atėjęs į kaimą, bet

‡ **11:16** „Tomas, vadinamas Didymu“ - Abudu vardai reiškia „dvyną“ - tik skirtingomis kalbomis. „Tomas“ yra hebrajiškas / aramėjiškas vardas (תומא, tāmōm) ir „Didymu“ yra graikiškas vardas (Δίδυμος, Dídumos). Būtų tiksliau perrašyti gr. vardą su „u“ raide („Didumas“), bet norisi vengti painiavos su liet.

žodžiu „didumas“. § **11:16** „kad mirtume su juo“ - T. y. su Jėzumi; plg. Jn 11:8. Tomas ryžosi rizikuoti gyvybe, nes visi mokytiniai suprato, kad Judėjoje žydų vadovai norėjo Jėzų nužudyti. * **11:18** „penkiolikos stadijų“ - Apie tris kilometrus arba dvi mylias (stadija ≈ 187 metrai arba 607 pėdos).

† **11:19** „Judėjos gyventojų“ - Arba „žydų“, „judėjiečių“. ‡ **11:27** „Kristus“ - Arba „Mesijas“. § **11:27** „ateinantysis į pasaulį“ - Plg. Įst 18:5, Jn 1:21, 1:25, 6:14.

* **11:28** „tai“ - Gr. dgs., arba „tuos dalykus“. † **11:28** „slapčiomis pasišaukė savo seserį Mariją, sakydama“ - Arba „pasišaukė savo seserį Mariją, slapčiomis

buvo toje vietoje, kur Morta jį pasitiko. ³¹ Tada žydai, kurie buvo su ja namuose ir ją guodė, pamatę, kad Marija skubiai pakilo ir išėjo, sekė paskui ją, sakydami, kad ji eina prie kapo ten verkti. ³² Tada, kai Marija atėjo, kur buvo Jėzus, jį pamačiusi, ji puolė jam į kojas, sakydama jam: „Viešpatie, jeigu būtum čia buvęs, mano brolis nebūtų miręs!“

³³ Taigi, kai Jėzus pamatė ją verkiančią ir su ja atėjusius žydus verkiančius taip pat, jis [†]dejavo dvasioje ir *pats save šjaudino* ³⁴ ir tarė: „**Kur jį paguldėte?**“ Jie tarė jam: „Viešpatie, atėik ir pamatyk.“ ³⁵ Jėzus ^{*}pravirko. ³⁶ Tada [†]žydai tarė: „Štai kaip jis jį mylėjo!“ ³⁷ O kai kurie iš jų tarė: „Ar tas, kuris atvėrė aklojo akis, negalėjo padaryti, kad ir šis nemirtų?“ ³⁸ Todėl Jėzus vėl dejuodamas savyje ateina prie kapo. Tai buvo ola, ir prie jos buvo [†]užristas akmuo. ³⁹ Jėzus sako: „**Pašalinkite akmenį.**“ Mirusiojo sesuo Morta jam sako: „Viešpatie, jis jau dvokia, nes jau keturios dienos, kaip jis yra *miręs*.“ ⁴⁰ Jėzus jai sako: „**Ar nesakiau tau, kad jeigu tikėsi, matysi Dievo šlovę?**“ ⁴¹ Tada jie pašalina akmenį, kur buvo paguldytas numirėlis. Ir Jėzus pakėlė akis aukštyn ir tarė: „**Tėve, dėkoju tau, kad mane išklausei. 42 Ir aš žinojau, kad tu visada manęs išklausai; bet dėl šalia stovinčios minios tai pasakiau, kad jie tikėtų, jog tu esi mane siuntęs.**“ ⁴³ Ir tuos dalykus pasakęs jis garsiu balsu sušuko: „**Lozoriau, šišaik!**“ ⁴⁴ Ir išėjo tas, kuris buvo miręs, būdamas kojomis ir rankomis apvyniotas laidojimo aprišalais, o jo veidas buvo apvyniotas skepeta. Jėzus jiems sako: „**Atraišiokite jį ir leiskite jam eiti.**“

Sąmokslas nužudyti Jėzų

⁴⁵ Tad daugelis iš žydų, kurie atėjo pas Mariją ir matė, ką Jėzus padarė, įtikėjo juo. ⁴⁶ Bet kai kurie iš jų nuėjo pas fariziejus ir papasakojo jiems, ką Jėzus padarė. ⁴⁷ Tad aukštieji kunigai ir fariziejai surinko tarybą ir tarė: „Ką ^{*}darysime? Nes šitas žmogus daro daug antgamtinių

[†] **11:33** „dejavo dvasioje“ – Arba „susigraudino dvasioje“. Galbūt Jėzus dejavo dėl žmonių netinkamų atsakų į mirtį ir į jį patį, kuris yra prisikėlimas ir gyvenimas (gyvybė). **§ 11:33** „jaudino“ – Kitur Jono evangelijoje, kur neigiamą emocinį išgyvenimą nusako gr. žodis ταρασσω (tarassō), jis išverstas žodžiu „sukrėsti“ (Jn 12:27; 13:21; 14:1, 27). *** 11:35** „pravirko“ – Arba „apsiašarojo“ (žr. Hbr 5:7). Gr. žodis, kuris čia išverstas „pravirko“ skiriasi nuo to, kuris vartojamas Lk 19:41. [†] **11:36** „žydai“ – Arba „Judėjos krašto žmonės“.

[†] **11:38** „užristas“ – T. „padėtas“. **§ 11:43** „išaik“ – Gr. nėra vksm., tik du prieviksmai: „šios vietos link“ (≈ „čia“) ir „laukan“ (≈ „iš“).

*** 11:47** „darysime“ – T. „darome“, bet prasmė čia yra „Kodėl mes nieko nedarome?!“.

ženklų. ⁴⁸ Jei šitaip jį paliksime, visi įtikės juo, ir romėnai ateis ir atims tą mūsų vietą bei Šmūsų tautą.“ ⁴⁹ O vienas iš jų – Kajafas, būdamas vyriausiasis kunigas tais metais, jiems tarė: „Jūs visiškai nieko nei išmanote, ⁵⁰ nei susivokiate, kad mums yra naudinga, jog vienas žmogus mirtų už liaudį, bet nepražūtų visa tauta.“ ⁵¹ (O tai jis kalbėjo *nesivadovaudamas savimi, bet, būdamas vyriausiasis kunigas tais metais, jis išpranašavo, kad Jėzus mirs už tą tautą, ⁵² ir ne tik už tą tautą, bet kad jis taip pat surinktų į viena Dievo išsklaidytuosius vaikus.) ⁵³ Tada, nuo tos dienos, jie drauge sutarė, kad jį nužudytų. ⁵⁴ Todėl Jėzus daugiau nebevaikščiojo viešai tarp Judėjos gyventojų, bet iš ten nuėjo į kraštą netoli dykumos, į miestą, vadinamą Efraimu, ir ten išbuvo su savo mokytiniais. ⁵⁵ Žydų Aplenkimo šventė buvo arti, ir daug žmonių iš viso krašto prieš Aplenkimo šventę traukė aukštyn į Jeruzalę apsivalyti. ⁵⁶ Tad jie ieškojo Jėzaus ir stoviniuodami šventykloje kalbėjosi vieni su kitais: „Kaip jūs manote? Jis neateis į šventę, ar ne?“ ⁵⁷ Mat ir aukštieji kunigai ir fariziejai išleido įsakymą, kad, jei kuris žinotų, kur jis yra, praneštų, kad jie galėtų jį suimti.

12

Lozorius sesuo Marija patepė Jėzaus kojas

¹ Tada, šešios dienos prieš Aplenkimo šventę, Jėzus atėjo į Betaniją, kur buvo numirėlis Lozorius, kurį jis prikėlė iš numirusiųjų. ² Taigi, ten jie iškėlė jam vaises ir Morta patarnavo, o Lozorius buvo vienas iš atsilošiančiųjų su juo prie stalo. ³ Tada Marija, paėmusi *svarą labai brangių tepamųjų kvėpalų iš tikro nardo, patepė Jėzui kojas. Ji ir nušluostė jo kojas savo plaukais. Ir namai prisipildė tepamųjų kvėpalų kvapo. ⁴ Tada vienas iš jo mokytinių, Simono sūnus Judas Iskarijotas, kuris jį išduos, *pasakė:

† 11:48 „tą mūsų“ – Gr. artikelis. ‡ 11:48 „vietą“ – T. y. šventyklą. § 11:48 „mūsų“ – Gr. artikelis. * 11:51 „vadovaudamasis savimi“ – Žr. Jn 5:19 išnašą. † 11:51 „Jėzus mirs“ – Arba „Jėzui teks mirti“ arba kitaip. ‡ 11:51 „tą“ – Gr. artikelis. § 11:53 „sutarė“ – Arba „tarėsi“. * 11:54 „Judėjos gyventojų“ – Arba „judėjiečių“, „žydų“. † 11:56 „Kaip“ – T. „Ką“. * 12:3 „svarą“ – Gr. λίτρα (litra). Tai buvo Romos Imperijos „libra“, kurios svoris buvo 327-329 gramai. † 12:3 „tikro“ – Gr. πιστικός (pistikos), kuris vartojamas NT dar tik Mk 14:3. Arba „gryno“. Žodis yra įvairiai verčiamas. ‡ 12:4 „kuris jį išduos“ – Arba „kuris išduosias jį“, „kuris ketino jį išduoti“. Gr. žodis μέλλω (mello) nusako ateities įvykius.

⁵ „Kodėl šie tepamieji kvepalai nebuvo parduoti už Štris šimtus denarų ir pinigai neatiduoti vargšams?“ ⁶ Jis tai sakė ne todėl, kad rūpinosi vargšais, bet todėl, kad buvo vagis ir turėjo *kasą, ir †nešiojosi tai, kas buvo į ją įdedama. ⁷ Tad Jėzus tarė: „**Palik ją ramybėje, ji ‡juos buvo laikiusi mano laidojimo dienai.** ⁸ **Nes vargšų visada turite šalia savęs, bet mane ne visada Šturėsite.**“ ⁹ Taigi didelė žydų minia žinojo, kad jis ten buvo, ir jie atėjo ne tik dėl Jėzaus, bet kad pamatytų ir Lozorių, kurią jis prikėlė iš numirusiųjų. ¹⁰ Bet aukštieji kunigai susitarė, kad ir Lozorių nužudytų, ¹¹ nes daugybė žydų per jį atsitraukė nuo jų ir įtikėjo Jėzumi.

Pažadėtasis Karalius ateina į Jeruzalę

¹² Rytojaus dieną didelė minia, kuri atvyko į šventę, išgirdusi, kad Jėzus ateinąs į Jeruzalę, ¹³ pasiėmė palmių šakų ir išėjo jo pasitikti ir šaukė: „Osana! Palaimintas tas, kuris ateina Viešpaties vardu – Izraelio Karalius!“ ¹⁴ O Jėzus, radęs jauną asilą, užsėdo ant jo, kaip yra parašyta: ¹⁵ **Nebijok, Siono dukterie! Štai tavo Karalius ateina, sėdintis ant asilės jauniklio.* ¹⁶ O iš pradžių jo mokytiniai šitų dalykų nesuprato, bet, kai Jėzus buvo pašlovintas, tada jie prisiminė, kad šie dalykai buvo apie jį parašyta, ir kad jie buvo jam †tai padarę. ¹⁷ Taigi ‡vis dar liudijo apie tai minia, buvusi su juo, kai jis pašaukė Lozorių iš kapo ir prikėlė jį iš numirusiųjų. ¹⁸ Šžmonių būrys todėl ir išėjo jį pasitikti, nes buvo girdėjęs jį padarius tą antgamtinį ženklą. ¹⁹ Todėl fariziejai kalbėjo vieni kitiems: * „Matote, kaip nieko negalite padaryti! Štai pasaulis nuėjo paskui jį!“

Šlovė atitenka tam, kuris miršta tarsį kviečio grūdas

§ 12:5 „tris šimtus denarų“ – Vienas denaras ≈ darbininko vienos dienos darbo užmokestis. Trys šimtai denarų būtų daugmaž vienerių metų darbininko atlyginimas. * 12:6 „kasą“ – Arba „pinigų dėžutė“. † 12:6 „nešiojosi“ – Gr. žodis βαστάζω (bastazo) gali reikšti „išnešti“ (Jn 20:15), todėl kartais verčiamas „vagiliauti“, „grobstyti“. Manantys, kad žodžiu βαστάζω (bastazo) sakoma, jog Judas išimdavo iš pinigų, rodo dar į Mt 3:11, 8:17. Nėra klausimo, kad Judas vogdavo, klausimas tai, ar žodis βαστάζω (bastazo) tvirtina tai. ‡ 12:7 „juos“ – T. „jį“, t. y. tepamuosius kvepalus; gr. vns. § 12:8 „turėsite“ – T. „turite“. * 12:15 „Nebijok [...]“ – Zch 9:9. † 12:16 „tai“ – T. „šiuos / šituos / tuos dalykus“. ‡ 12:17 „vis dar liudijo“ – Gr. k. būtojo laiko eigos veikslas (imperfektyvas) rodo, kad tai buvo besitęsiantis liudijimas. Arba „vis dar patvirtino savo liudijimu“. § 12:18 „žmonių būrys“ – Tas pats gr. žodis dažnai verčiamas „minia“. * 12:19 „Matote“ – Sakinys gali būti ir „Ar matote [...]“ arba „Žiūrėkite, kad [...]“.

²⁰ Ir tarp atėjusiųjų aukštyn garbinti per šventę buvo tam tikri †graikai. ²¹ Taigi tie priėjo prie †Pilypo, *kilusio* Šiš Galilėjos Betsaidos, ir prašė jo, sakydami: „Gerbiamasis, *norėtume pamatyti Jėzų.“ ²² Pilypas *nuėjo ir *pasakė Andriejui, o Andriejus ir Pilypas †dar Jėzui *pasakė. ²³ O Jėzus jiems atsakė, sakydamas: „**Yra atėjusi valanda, kad būtų pašlovintas Žmogaus Sūnus.** ²⁴ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jei kviečio grūdas įkritęs į žemę nemiršta, jis lieka vienas, bet jeigu numiršta, jis duoda daug vaisių.“ ²⁵ Kas myli savo †gyvybę, ją †pražudys, tačiau kas *nekenčia savo gyvybės šiame pasaulyje, išsaugos ją †amžinam gyvenimui. ²⁶ Jei kas man tarnauja, jis turi sekti paskui mane, ir kur aš esu, ten bus ir mano tarnas; jei kas man tarnauja, tą gerbs *mano* Tėvas. ²⁷ Dabar mano siela sukrėsta. Ir ką aš sakysiu: „Tėve, išgelbėk mane nuo šios valandos!?!“ Bet dėl šios priežasties aš atėjau į šią valandą. ²⁸ Tėve, pašlovink savo vardą.“ Tada iš dangaus ataidėjo balsas: „Aš jį pašlovinau ir vėl pašlovinsiu.“ ²⁹ Todėl *aplinsk* stovinti ir *tai* girdėjusi minia sakė †griaustinį sugriaudus. Kiti sakė: „Angelas jam kalbėjo.“ ³⁰ Jėzus atsakydamas tarė: „**Ne dėl manęs †pasigirdo tas balsas, bet dėl jūsų.** ³¹ Dabar yra šio pasaulio teismas, dabar šio pasaulio kunigaikštis bus išmestas lauk. ³² O aš, *kai būsiu aukštyn iškeltas nuo žemės, visus trauksiu pas save.“ ³³ Jis tai pasakė †nurodydamas, kokia mirtimi †jam numatyta mirti. ³⁴ Šžmonės jam atsakė: „Mes girdėjome iš Įstatymo, kad Kristus pasilieka per amžius. Tai kaip tu *gali* sakyti, kad

† 12:20 „graikai“ – Gr. Ἕλλην (Hellen). Tai etniniai graikai, ne graikakalbiai žydai – Ἑλληνιστής (Hellenistes). Šie graikai atvyko garbinti, todėl manoma, kad jie jau buvo atsivertę į hebrajų tikėjimą. † 12:21 „Pilypo“ – Apaštalas Pilypas buvo iš Betsaidos (Jn 1:44). Yra kitas Pilypas (diakonas, evangelistas), kuris minimas Apd 6:5; 8:5,26; 21:8. § 12:21 „iš Galilėjos Betsaidos“ – Jn 1:44.

* 12:21 „norėtume“ – T. „norime“. † 12:22 „dar“ – Arba „vėl“
 † 12:25 „gyvybę“, „gyvybės“ – Gr. ψυχή (psūche); arba „sielą“ (2 k.). § 12:25 „pražudys“ – Gal „praras“, plg. Mk 8:35, Mt 16:25, Lk 9:24, 17:33. * 12:25 „nekenčia“ – Žr. Lk 14:26-35. † 12:25 „amžinam gyvenimui“ – Arba „amžinai gyvybei“, „amžinai gyvasčiai“. Galėtų būti „į amžiną gyvenimą“. Gr. frazė εἰς ζωὴν αἰώνιον (eis zōēn aiōnion, „į gyvenimą amžiną“) vartojama Jn 4:14,36; 6:27; 12:25.

† 12:29 „griaustinį sugriaudus“ – T. „griaustinį įvykus / atsitikus“.
 § 12:30 „pasigirdo“ – T. „atėjo“. * 12:32 „kai“. – T. „jei“. † 12:33 „nurodydamas“ – Gr. žodis σημαίνω (sēmainō) vartojamas ir Jn 18:32, 21:19; Apd 11:28, 25:27; Apr 1:1. Yra kilęs iš žodžio, reiškiančio „žymė“, „ženklą“. Vartosenoje visada kalbama apie išankstinį paaiškinimą, todėl galimas ir toks vertimas: „paaiškinti / nurodyti iš anksto“.

† 12:33 „jam numatyta mirti“ – Gr. frazėje yra žodis μέλλω (mello), kuris nusako ateities įvykius. § 12:34

Žmogaus Sūnus turi būti iškeltas aukštyn? Kas yra tas Žmogaus Sūnus?“³⁵ Tada Jėzus jiems tarė: **„Dar trumpą laiką †Šviesa yra su jumis. Vaikščiokite, kol turite Šviesą, kad ant jūsų neužteiktų tamsa. O tas, kuris vaikšto tamsoje, nežino, kur eina.“**³⁶ **Kol turite Šviesą, pasitikėkite Šviesa, kad †būtumėte Šviesos vaikai.** Tai pasakęs Jėzus išėjo ir pasislėpė nuo jų.

Kietos širdys ir netikėjimas

³⁷ Bet nors jis buvo padaręs tiek daug antgamtinių ženklų jų akivaizdoje, tačiau jie netikėjo juo,³⁸ kad išsipildytų pranašo *Izaijo pasakymas, kurį jis kalbėjo: **†VIEŠPATIE, kas patikėjo †girdima mūsų žinia? Ir kuriam buvo apreikšta ŠViešpaties ranka?**³⁹ Jie negalėjo tikėti, nes Izaijas vėl pasakė: **40 *Jis yra apakinęs jų akis ir užkietinęs jų širdį, kad nematytų akimis nei suvoktų širdimi ir neatsiverstų, ir aš jų nepagydyčiau.**⁴¹ Tuos dalykus pasakė Izaijas, kai pamatė jo šlovę ir kalbėjo apie jį.

⁴² Vis dėlto net iš †vyresnybės daugelis †tikėjo jį, bet dėl fariziejų jie neišpažino jo, kad nebūtų pašalinti iš sinagogos,⁴³ nes žmonių šlovę jie mėgo labiau už Dievo šlovę.

⁴⁴ O Jėzus Ššaukdamas tarė: **„Kas tiki manimi, tas tiki ne manimi, bet tuo, kuris mane siuntė.“**⁴⁵ **Be to, kas mato mane, mato tą, kuris mane siuntė.**⁴⁶ **Aš, Šviesa, esu atėjęs į pasaulį, kad kiekvienas, kuris manimi tiki, nepasiliktų tamsoje.**⁴⁷ **Ir jei kas klausosi mano žodžių ir netiki, aš *nesiimu jo teisti, nes atėjau ne tam, kad teisčiau pasaulį, bet kad išgelbėčiau pasaulį.**⁴⁸ **Kas mane atmeta ir mano žodžių nepriima, turi tą, kuris jį teisia; tas žodis, kurį kalbėjau, teis jį paskutiniąją**

* **12:35** „Dar trumpą laiką“ – Žr. Jn 7:33 išnašą. † **12:35** „Šviesa“ – Žr. Jn 1:5-9, 8:12, 9:5, 12:46. † **12:36** „būtumėte“ – Arba „pasirodytumėte esą“. Plg.

Mt 5:45, Jn 15:8. § **12:36** „Šviesos vaikai“ – Plg. Lk 16:8, Ef 5:8, I Tes 5:5.

* **12:38** „Izaijo“ – Gr. Ἡσαΐας (Hesaias). † **12:38** „Viešpatie [...]“ – Žr. Iz 53:1, Rom 10:16. † **12:38** „girdima mūsų žinia“ – Arba „klausytinu mūsų pranešimu“, „tai, kas iš mūsų klausoma“, „klausytina mūsų perduota žinia“.

§ **12:38** „Viešpaties ranka“ – T. y. Dievo galybė, kurią Viešpats Jėzus parodė savo daromais stebuklais. * **12:40** „Jis yra apakinęs ...“ – Iz 6:9-10. † **12:42** „vyresnybės“ – T. – „valdovų“, „vyresnybės narių“, „valdančiųjų“.

† **12:42** „tikėjo jį“ – Žr. išnašą Jn 8:30-oje eilutėje. Aišku, kad jų tikėjimas buvo tikėjimas faktais, bet ne pasiklovimas Jėzumi ir savęs patikėjimas Jam, nes nedrįso išpažinti Jėzaus ir labiau mėgo šlovę nuo žmonių nei šlovę nuo Dievo (43 eil). Plg. Mt 10:33 ir Lk 12:9. Galimai Nikodemas ir Juozapas iš Arimatėjos buvo tarp minėtų netikrų tikinčiųjų, bet šie vėliau tapo tikrais tikinčiaisiais ir nebesigėdijo Jėzaus.

§ **12:44** „šaukdamas“ – T. „šaukė ir“. * **12:47** „nesiimu jo teisti“ – Žr. išnašą Jn 8:11 eilutėje.

dieną. ⁴⁹ Nes aš nekalbėjau †vadovaudamasis savimi, bet Tėvas, kuris mane siuntė, pats davė man įsakymą, ką turiu sakyti ir ką turiu kalbėti. ⁵⁰ Ir žinau, kad †jo įsakymas yra šamžinas gyvenimas. Todėl ką aš kalbu, kalbu taip, kaip Tėvas yra man pasakęs.“

13

Meilės pavyzdys: tarnauti juodžiausiais darbais net iki galo

¹ O prieš Aplenkimo šventę, Jėzus, žinodamas, kad buvo atėjusi jo valanda, jog jis turi *išeiti iš šio pasaulio pas Tėvą, mylėjęs savuosius, kurie buvo pasaulyje, jis †mylėjo juos †iki galo. ² Ir pasibaigus vakarienei, velniui jau įdėjus į Simono *sūnaus* Judo Iskarijoto širdį jį išduoti, ³ Jėzus, žinodamas, kad Tėvas Švisa atidavęs jį jo rankas ir kad jis išėjo nuo Dievo ir eina pas Dievą, ⁴ *kėlėsi nuo vakarienės *stalo* ir *padėjo į šoną savo viršutinius drabužius ir, paėmęs rankšluostį, *juo* apsijuosė. ⁵ Po to jis *įpylė vandens į praustuvę ir ėmė mazgoti mokytiniams kojas bei šluostyti *jas* rankšluosčiu, kuriuo buvo apsijuosęs. ⁶ Tada jis *priėjo prie Simono Petro ir šis jam *tarė: „Viešpatie, nejaugi tu mazgosi man kojas?!“ ⁷ Jėzus atsakydamas tarė jam: „**Tu dabar nesupranti, ką aš darau, bet *po šių dalykų †suvoksi.**“ ⁸ Petras jam *tarė: „Nieku būdu nemazgosi man kojų per amžius!“ Jėzus jam atsakė: „**Jeigu tavęs nenumazgosi, vadinasi,** tu su manimi neturi dalies.“ ⁹ Simonas Petras jam *tarė: „Viešpatie, ne tik mano kojas, bet ir rankas ir galvą!“ ¹⁰ Jėzus jam *tarė: „**Kas yra**

† **12:49** „vadovaudamasis savimi“ – Arba „iš savęs“. Gr. frazė *ἐξ ἐμαυτοῦ* (eks emautou) vartojama tik čia. Žr. išnašą apie panašią frazę *ἀπ' ἐμαυτοῦ* (ap emautou) Jn 5:30 eilutėje. † **12:50** „jo įsakymas“ – Arba „jo įsakymo pasekmė“. Vartojama retorinė figūra: žodis „įsakymas“ reiškia tai, ką daro įsakymas (kai jis vykdomas). Plg. I Jn 3:23. § **12:50** „amžinas gyvenimas“ – Arba „amžina gyvybė“ * **13:1** „išeiti iš šio pasaulio“ – Plg. Lk 9:31, II Pt 1:15. † **13:1** „mylėjo juos“ – T. y. „parodė / pareiškė savo meilę jiems“. † **13:1** „iki galo“ – Arba „iki užbaigimo“, „galutiniai“, „visiškai“, „iki paskutiniųjų“. Gr. frazės *εἰς τέλος* (eis telos), kuris verčiamas „iki galo“ arba „iki užbaigimo“, turi sąsają su Jėzaus ant kryžiaus ištartu žodžiu *Τετέλεσται* (Tetelestai), kuris verčiamas „Atlikta“, „Galutinai atlikta“, arba „Užbaigta“ Jn 19:30-oje eilutėje. Plg. I Jn 3:16 eilutę, kuri rodo, kad Jėzus įpareigojo savuosius ne tik daryti juodus darbus vieni už kitus, bet ir guldėti gyvybę vieni už kitus. § **13:3** „visa“ – Gr. dgs., t. y. „visus dalykus ir asmenis“; plg. Mt 28:18. * **13:7** „po šių dalykų“ – Arba „paskui“, „vėliau“. † **13:7** „suvoksi“ – T. y. „patirtimi būti išmokęs“.

‡**nuplautas, tam nereikia nieko kito, kaip tik kojas nusimazgoti, nes yra visas švarus - ir jūs esate švarūs, bet ne visi.**" ¹¹ Nes jis žinojo, kas jį išduosiąs, todėl pasakė: „**Ne visi esate švarūs.**“ ¹² Taigi, kai jau buvo numazgojęs jiems kojas ir pasiėmęs savo drabužius ir vėl atsilošęs prie stalo, jis tarė jiems: „**Ar suprantate, ką jums padariau?**“ ¹³ **Jūs mane vadinote Mokytoju ir Viešpačiu, ir gerai sakote, nes aš toks ir esu.** ¹⁴ **Jei tad aš - Viešpats ir Mokytojas - numazgojau jums kojas, tai ir jūs privalote vieni kitiems kojas mazgoti.** ¹⁵ **Nes esu jums davęs pavyzdį, kad ir jūs taip darytumėte, kaip aš jums dariau.** ¹⁶ **Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: nei tarnas nėra didesnis už savo šeimniną, nei pasiūstasis didesnis už savo siuntėją.** ¹⁷ **Jei žinote šiuos dalykus, - esate palaiminti, jei juos darote.**

Jėzus: Mano pranašysčių išsipildymas įrodys, kad esu „Aš Esu“

¹⁸ **Ne apie jus visus kalbu. Aš žinau, Škuriuos išsirinkau, bet taip yra, kad išsipildytų šventraštis: *Tas, kuris su manimi valgo duoną, pakėlė prieš mane savo kulną.** ¹⁹ **Sakau jums †pradedant dabar, prieš įvykstant, kad įvykus tikėtumėte, jog AŠ ESU tas.** ²⁰ **Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas priima bet kurį asmenį, kurį siunčiu, tas priima mane, o kas priima mane, tas priima tą, kuris mane siuntė.“**

Jėzus atskleidžia, kas Jį išduos

²¹ Pasakęs tuos dalykus, Jėzus buvo sukrėstas dvasioje ir liudijo tardamas: „**Iš tiesų, iš tiesų sakau jums, kad mane išduos vienas iš jūsų!**“ ²² Todėl mokytiniai ėmė žvalgytis vieni į kitus nesuvokdami, apie kurį jis kalbąs. ²³ O vienas jo mokytinių, kurį Jėzus mylėjo, buvo atsilošęs

‡ **13:10** „nuplautas“ - T. „numaudytas“; gr. žodis λούω (louo) yra neveikiamosios nuosakos, t. y. kas kitas nuplovė / numaudė tą žmogų, o ne jis pats nusiplovė / nusimaudė. Nors „maudyti“ būtų tikslesnis vertimas, žodis λούω (louo) ir giminingas žodis ἀπολούω (apolouo) šiame leidinyje dažniausiai verčiami žodžiu „(nu)plauti“ dėl lietuvių k. sintaksės (vengiant keistų išsireiškimų, pvz., kad Jėzus „maudė“ tikinčiuosius savo krauju, ar kad žmogus „maudė“ nukentėjusiojo žaizdas). Plg. Apd 9:37, 16:33, 22:16; I Kor 6:11; Hbr 10:22; II Pt 2:22; Apr 1:5. § **13:18** „kuriuos išsirinkau“ - Plg. Jn 6:70. * **13:18** „Tas ...“ - Ps 41:9. † **13:19** „pradedant dabar“ - Gr. ἀπ' ἄρτι (ap arti); arba „nuo šiol“, „ateityje“, „po šitos dabarties“. Žr. Mt 23:39; 26:29,64; Jn 1:51; 14:7.

valgyti †prie Jėzaus Šužančio. ²⁴ Todėl Simonas Petras *parodė jam gestą, kad pasiklaustų, kas būtų tas, apie kurį jis kalba. ²⁵ Tad *pasilinkęs prie Jėzaus krūtinės, šis *pasakė jam: †„Kas jis, Viešpatie?“ ²⁶ Jėzus *atsakė: „**Tai tas, kuriam †pamirkęs paduosiu gabaliuką duonos.**“ Ir †mirkęs gabaliuką *padavė jį Judui Iskarijotui, Simono sūnui. ²⁷ Ir po gabaliuko Šetonas įėjo į jį. Tada Jėzus jam tarė: „**Ką darai, daryk greičiau!**“ ²⁸ Tačiau, nė vienas iš atsilošusių *prie stalo* nesuprato, kodėl jis *taip* pasakė jam. ²⁹ Nes kai kurie manė, kadangi Judas turėjo Škasą, kad Jėzus jam *sakęs: „Nupirk, ko mums reikia šventei“, arba kad jis ką nors duotų vargšams. ³⁰ Tad anas, priėmęs *duonos gabaliuką*, tuojau išėjo; o buvo naktis.

Jėzus praneša, kad išvyksta

³¹ Taigi, kai *tas* buvo išėjęs, Jėzus *tarė: „**Žmogaus Sūnus *jau dabar pašlovintas, ir Dievas jau pašlovintas †per jį.** ³² **Jei Dievas †jau pašlovintas †per jį, tai ir Dievas jį pašlovins per save - ir tuojau jį pašlovins.** ³³ **Vaikeliai, *dar trumpą laiką †būsiu su jumis. Jūs manęs ieškosite; ir kaip sakiau žydams: ‚kur aš einu, jūs negalite ateiti‘, - taip dabar ir jums sakau.** ³⁴ **Jums duodu †naują įsakymą, kad jūs vieni kitus mylėtumėte - kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs**

‡ **13:23** „prie Jėzaus užančio“ - Arba „Jėzaus užantyje“, „į Jėzaus užantį“; šioje eilutėje vartojamas gr. prielinksnis ἐν (en), o Jn 1:18 eilutėje vartojamas εἰς (eis). Abudu turi įvairias reikšmes ir kartais reiškia tą patį. § **13:23**

„užančio“ - Trad. „krūtinės“. * **13:25** „pasilinkęs“, - Arba „nusileidęs / nukritęs ant“. Čia ir Lk 15:20 gr. žodis ἐπιπίπτω (epipiptō) vartojamas panašia prasme. † **13:25** „Kas jis, Viešpatie?“ - T. „Viešpatie, kuris yra jis?“ ‡ **13:26**

„pamirkęs“ - Gr. βάπτω (bapto), Trad. „padažęs“, kurio viena reikšmė yra „pamirkyti“. § **13:29** „kasą“ - Arba „pinigų dėžutę“. * **13:31** „jau“ (2 k. čia ir 32 eilutėje) - Gr. k. vksm. laikas aoristas (αοριστος - „neapibrėžtas“) reiškia praityje vykusį baigtą veiksmą nepaisant, ar jo padarinai veikia dabar ar ne. † **13:31** „per jį“ (čia ir 32 eilutėje), „per save“ (32 eilutėje) - Plg. Jn 14:13; II Tes 1:10, 12 (gr. ἐν (en)); I Pt 4:11 (gr. διὰ); abudu prielinksniai gali būti išversti „per“, o ἐν (en) taip pat verčiamas vietininku (pvz., „jame“, „savyje“) ir kilmininku (pvz., „Dievas jau jo (Dievo Sūnaus) pašlovintas“). ‡ **13:32** „jau“ -

Žr. Jn 13:31 išnašą. § **13:32** „per jį“, „per save“ - Žr. Jn 13:31 išnašą. * **13:33** „dar trumpą laiką“ - Žr. Jn 7:33 išnašą. † **13:33** „būsiu“ - T. „esu“. ‡ **13:34** „naują“ - Galimas paaiškinimas: įsakymas mylėti yra naujas (1) ne ta prasme, kad ankstesniais laikais nebuvo tokio įsakymo (plg. Kun 19:18; Mt 5:43, 19:19, 22:39; Mk 12:31; Lk 10:27), bet, kad, kaip sakoma 35-oje eilutėje, pirmą kartą meilė kitiems bus tapatybę rodantis ženklas (plg. Jn 15:12, 17; Rom 13:9; Gal 5:14; Jok 2:8; I Jn 3:11, 14, 16-18, 23; 4:7-8, 11-12, 4:20-21, 5:2) ir yra naujas ta prasmė, kad Jėzaus pavyzdys nebuvo norma ankstesnių laikų tikintiesiems.

taip mylėtumėte vienas kitą. ³⁵ Iš to visi pažins, kad esate mano mokytiniai, jei Šmylėsite vieni kitus.“

Jėzus išpranašauja, kad Petras Jo išsižadės

³⁶ Simonas Petras jam *tarė: „Viešpatie, kur eini?“ Jėzus jam atsakė: „**Kur einu, tu dabar negali sekti paskui mane, bet vėliau seksi paskui mane.**“ ³⁷ Petras jam *tarė: „Viešpatie, kodėl negaliu sekti paskui tave dabar? Aš savo gyvybę guldysiu už tave!“ ³⁸ Jėzus jam atsakė: „**Ar savo gyvybę guldysi už mane? Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: jokių būdu gaidys nepragys, iki tu triskart manęs *išsižadėsi!**“

14

¹ „Tegul nebūna sukrėstos jūsų *širdys: †tikite Dievu, tikėkite ir manimi. ² Mano Tėvo namuose yra daug buveinių; jei *taip* nebūtų, būčiau jums pasakęs. Einu jums vietos paruošti. ³ Ir jeigu nueinu ir paruošiu jums vietą, vėl †ateisiu ir pasiimsiu jus pas save, kad jūs būtumėte ten, kur esu aš. ⁴ Ir žinote, kur einu, ir žinote kelią.“ ⁵ Tomas jam *tarė: „Viešpatie, nežinome, kur tu eini. Ir kaip galime žinoti kelią?“ ⁶ Jėzus jam sako: „Aš esu kelias, tiesa ir Šgyvenimas; niekas neateina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane. ⁷ Jei būtumėte pažinę mane, tai būtumėte pažinę ir mano Tėvą. Ir nuo šiol jį pažįstate ir jį *esate matę.“ ⁸ Pilypas jam sako: „Viešpatie, parodyk mums Tėvą, ir to mums pakaks.“ ⁹ Jėzus jam sako: „**Esu su jumis jau tokį ilgą laiką, ir tu, Pilypai, dar †nesi manęs pažinęs?! Kas mane yra matęs, yra matęs Tėvą! Tad kaipgi tu sakai: „Parodyk mums Tėvą“?** ¹⁰ Nejaug tu netiki, kad aš esu Tėve ir Tėvas yra manyje?! **Žodžius, kuriuos aš**

§ 13:35 „mylėsite vieni kitus“ – T. „turėsite meilę vieni kitiems“. Gr. galininkas (t. y. „turėsite meilę“), bet lietuvių kalboje galininkas nevartotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti. * 13:38 „išsižadėsi“

– Arba „išsiginsi“. * 14:1 „širdys“ – T. „širdis“ (vns.). † 14:1 „tikite [...] tikėkite“ – Gr. k. veiksmazodžio πιστεύω (pisteuo) forma πιστεύετε (pisteuete) yra vartojama du kartus. Ji gali būti arba tiesioginė arba liepiamosios nuosakos. Todėl galimi įvairūs vertimai: (1) tikite [...] tikite, (2) tikite [...] tikėkite, (3) tikėkite [...] tikėkite, arba (4) tikėkite [...] tikite. † 14:3 „ateisiu“

– Gr. esamasis laikas, žymintis neabejojamą veiksmą ateityje. § 14:6 „gyvenimas“ – Arba „gyvybė“, „gyvastis“. * 14:7 „esate matę“ – Arba „esate supratę“; gr. žodis ὀράω (horáō) reiškia tiksliai įžiūrėti akimis ar protu. Plg. Jn 1:18, 6:46, 14:9; I Jn 3:6, 4:20; III Jn 11; Hbr 1:3; Kol 1:15-16. Dėl įžiūrėjimo protu, žr. Apd 8:26. † 14:9 „nesi manęs pažinęs“ – Arba „nesi manęs atpažinęs“, „nesusipažinai su manimi“.

jums kalbu, aš nekalbu †vadovaudamasis savimi, **bet Tėvas, kuris išlieka manyje, jis daro** Šsavo darbus. **11 Tikėkite manimi, kad aš esu Tėve ir Tėvas manyje. Bet jei** *netikite, tai tikėkite manimi dėl pačių darbų. **12 Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas tiki manimi, tas irgi darys darbus, kuriuos aš darau, ir dar už juos didesnių darys, nes aš einu pas savo Tėvą.** **13 Ir ko tik prašysite mano vardu, tai padarysiu, kad Tėvas būtų pašlovintas** †per Sūnų. **14 Jei ko prašysite mano vardu, tai padarysiu aš.** **15 Jei mane mylite, laikykitės mano įsakymų.** **16 Ir melsiu Tėvą aš pats, ir jis duos jums** †kitą ŠPaguodžiantį Užtarėją, kad pasiliktų su jumis per amžius, **17 tai yra, Tiesos Dvasią, kurios pasaulis neįstengia priimti, nes nemato jos ir nepažįsta jos. Bet jūs pažįstate ją, nes ji pasilieka pas jus ir bus jumyse.** **18 Nepaliksiu jūsų netekusiais artimo asmens - ateisiu pas jus.** **19 Dar trumpą laiką, ir pasaulis manęs *nebematys. Tačiau jūs mane matote. Kadangi aš gyvenu, jūs irgi** *gyvensite. **20 Tą dieną jūs žinosite, kad aš esu savo Tėve, ir jūs manyje, ir aš jumyse.** **21 Kas turi mano įsakymus ir** †jų laikosi, jis yra †tas, kuris mane myli. **O kas mane myli, Štą mylės mano Tėvas, ir aš jį mylėsiu ir jam apsireikšiu.** **22 Judas - ne Iskariotas - jam** *tarė: „Viešpatie, kas įvyko, kad tu rengiesi apsireikšti mums, o ne pasauliui?“ **23 Jėzus atsakydamas tarė jam: „Jei kas mane myli, jis laikysis mano žodžių, ir mano Tėvas jį mylės, ir mes pas jį ateisime ir pasidarysime savo buveinę pas jį.** **24 Kas manęs nemyli, mano žodžių nesilaiko. O žodis, kurį girdite, yra ne mano, bet Tėvo, kuris yra mane siuntęs.** **25 Tuos dalykus esu jums pasakęs dar būdamas su jumis.** **26 Bet Paguodžiantis Užtarėjas, - Šventoji Dvasia, kurį Tėvas atsiųs mano vardu, - jis išmokys jus visko ir viską jums primins,**

‡ **14:10** „vadovaudamasis savimi“ - Žr. Joh 5:19 išnašą. § **14:10** „savo“ - Gr. artikelis; plg. Jn 11:48; Apd 13:25, 19:19; Kol 2:14 ir kt. * **14:11** „netikite“ - T. „ne“. † **14:13** „per Sūnų“ - Plg. Jn 13:31 (gr. ἐν (en)), I Pt 4:11 (gr. διὰ (dia)); abudu prielinksniai gali būti išversti „per“. ‡ **14:16** „kitą“ - T. y. tos pačios rūšies. Žr. Gal 1:6-7 gr. k. tekstą. § **14:16** „Paguodžiantį Užtarėją“ - Gr. παράκλητος (paráklētos) vartojamas 5 k. NT: Jn 14:16, 26; 15:26; 16:7; I Jn 2:1. Gr. žodyje slypi dar išpėjimas, paraginimas, padėjimas. Kristus yra atgimusiųjų Paguodžiantis Užtarėjas pas Tėvą (I Jn 2:1), o Šventoji Dvasia yra Paguodžiantis Užtarėjas nuo Tėvo pas atgimusįjį (Jn 14:16, 26; 15:26; 16:7). * **14:19** „gyvensite“ - Arba „gyvuosite“. † **14:21** „jų laikosi“ - T. y. „juos vykdo“. ‡ **14:21** „tas, kuris mane myli“ - T. „tas, kuris yra mane mylintis“. § **14:21** „tą mylės mano Tėvas“ - T. „bus mano Tėvo mylimas“.

ką aš esu jums pasakęs. ²⁷ Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę. Ne kaip pasaulis duoda, aš jums duodu. Tegul nebūna sukrėstos jūsų *širdys ir teneišsigąsta.

²⁸ Girdėjote, kaip aš jums sakiau: „Išeinu ir vėl tateisiu pas jus.“ Jei mane mylėtumėte, džiaugtumėtės, kad sakiau: „Einu pas Tėvą“, - nes mano Tėvas yra didesnis už mane. ²⁹ Ir jau dabar, prieš įvykstant, esu jums tai pasakęs, jog kada tai įvyks, tikėtumėte. ³⁰ Nuo šiol nebedaug kalbėsiu su jumis, nes ateina šio pasaulio kunigaikštis, ir manyje jis neturi nieko. ³¹ Bet taip ir darau, kaip Tėvas davė man įsakymą, kad pasaulis žinotų, kad myliu Tėvą. Kelkitės, eikime iš čia!“

15

Jėzus: Aš esu tikrasis vynmedis

¹ „Aš esu tikrasis vynmedis, o mano Tėvas yra sodininkas. ² Kiekvieną manyje esančią šakelę, neduodančią vaisiaus, jis pašalina; ir kiekvieną šakelę, duodančią vaisių, *apgenėja, kad ji neštų daugiau vaisiaus.

³ Jūs jau esate švarūs †per žodį, kurį jums kalbėjau. ⁴ Pasilikite manyje, ir aš - jумыse. Kaip †šakelė negali duoti vaisiaus špati iš savęs, jei ji nepasilieka vynmedyje, taip negalite ir jūs, jei nepasiliekate manyje.

⁵ Aš esu vynmedis, jūs - šakelės; kas pasilieka manyje, ir aš jame, tas neša daug vaisiaus, nes nuo manęs atskirti nieko nepajėgiate nuveikti. ⁶ Jei kas nepasiliks manyje, tas bus išmestas laukan kaip

* **14:27** „širdys“ - T. „širdis“ (vns.). † **14:28** „ateisiu“ - T. „ateinu“, bet būsimojo laiko prasme. † **14:30** „manyje jis neturi nieko“ - Šėtonas, kuris prieš daugumą valandą įėjo į Judą Iskarijotą, ateis Jude. Bet Šėtonas, blogio pradininkas, neturi nieko Jėzuje, t. y. jis neturėjęs jokios įtakos mūsų tobulam išgelbėjimui. Jėzus laisvu noru ruošiasi atiduoti savo gyvybę kaip išpirką už kitus, užimdamas jų vietą (I Tim 2:6), bet jokiū būdu niekas neturėtų manyti, kad dėl Jo paties kaltės Šėtonas turi Jam galią, nes Šėtonas Dievo Sūnui neturėjo, neturi ir neturės jokios galios. Žr. Rom 16:20, Prd 3:15, Hbr 2:14-15, I Joh 3:8, Apr 20:1-3. * **15:2** „apgenėja“ - T. „daro švarią“, „švarina“, t. y. nuo jo nukerpa visa, kas neleidžia apščiai atsirasti sveikam vaisiui. Tai yra žodis καθαίρω (kathairō). Žodis καθαίρω (kathairō) vartojamas kitur NT tik Hbr 10:2. Jis ir 3-oje eilutėje vartojamas žodis καθαρός (katharós, „švarūs“) yra giminingi. † **15:3** „per žodį“ - Arba „dėl žodžio“, „žodžiu“. † **15:4** „šakelė negali“ - Arba „šakelei neįmanoma“, „šakelė yra nepajėgi“; analogiškai toliau, kur „taip negalite ir jūs“. § **15:4** „pati iš savęs“ - Arba „vadovaudamasis savimi“. Žr. Jn 5:19 išnašą.

šakelė ir sudžius. O *jas surenka ir įmeta į ugnį, ir jos yra sudeginamos. ⁷ Jei †pasiliksité manyje, ir ‡mano žodžiai pasiliks jummyse, prašysite, ko tik norėsite, ir jums tai įvyks. ⁸ Mano Tėvas bus pašlovintas tuo, kad duosite daug vaisių, ir taip Špasirodysite esą mano mokytiniai.

⁹ Kaip Tėvas mane mylėjo, taip ir aš jus mylėjau. Pasilikite mano meilėje. ¹⁰ Jei laikysitės mano įsakymų, pasiliksité mano meilėje, kaip ir aš esu laikęsis savo Tėvo įsakymų ir pasilieku jo meilėje. ¹¹ Tuos dalykus esu jums pasakęs, kad mano džiaugsmas pasiliktų jummyse ir kad jūsų džiaugsmas būtų *pilnatviškas.

¹² Šitas yra mano įsakymas: kad vieni kitus mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau. ¹³ Niekas neturi didesnės meilės negu tai, kad kas guldo savo gyvybę už savo draugus. ¹⁴ Jūs esate mano draugai, jei darote, ką tik aš jums įsakau. ¹⁵ Jau nebevedinu jūsų tarnais, nes tarnas nežino, ką daro jo šeiminkas. Bet jus esu pavadinęs draugais, nes pranešiau jums visus dalykus, kuriuos girdėjau iš savo Tėvo. ¹⁶ Ne jūs mane išsirinkote, bet aš jus išsirinkau ir jus paskyriau, kad jūs eitumėte ir neštumėte vaisių, ir kad jūsų vaisius išliktų, kad ko tik prašytumėte Tėvą mano vardu, jis jums duotų. ¹⁷ †Šiuos dalykus jums įsakau, kad mylėtumėte vienas kitą.

¹⁸ Jei pasaulis jūsų nekenčia, ‡žinokite, kad jis yra manęs nekentęs pirmiau negu jūsų. ¹⁹ Jeigu jūs būtumėte Šiš pasaulio, pasaulis mylėtų savuosius. Tačiau, kadangi nesate iš pasaulio, bet aš jus išsirinkau iš pasaulio, todėl pasaulis jūsų nekenčia. ²⁰ Atsiminkite žodį, kurį aš jums sakiau: Tarnas nėra didesnis už savo šeiminką. Jeigu jie mane

* 15:6 „jas“ – T. y. šakeles. † 15:7 „pasiliksité manyje“ – Žr. Jn 15:9-12; I Jn 2:6, 27-28; 3:6, 15. ‡ 15:7 „mano žodžiai pasiliks“ – Žr. Jn 5:38, I Jn 2:14.

Š 15:8 „pasirodysite esą“ – Arba „būsite“, bet gr. žodis γίνομαι (gínomai) čia turi pagrindinio vertimo reikšmę; plg Mt 5:45. * 15:11 „pilnatviškas“ – T. „pripildytas“, „padarytas pilnas“.

† 15:17 „Šiuos dalykus“ – T. y. Jėzaus žodžiai nuo Jn 15:1 iki čia, ypač 12-16 eilutės. ‡ 15:18 „žinokite“ – Arba „žinote“.

Š 15:19 „iš pasaulio“ (3 k.) – Čia pavyzdys, kad „iš pasaulio“ turi ne vieną prasmę. Pirmuosiuose dvejuose šios eilutės atvejuose frazė „iš pasaulio“ nusako tai, kad Jėzaus apaštalų (ir visų atgimusiųjų) savybės / vertybės / likimas / tapatybė iš esmės skiriasi nuo pasaulio žmonių (plg. Jn 8:23; I Jn 2:19; Rom 4:12). Trečiame atvejuje ta pati frazė yra vartojama mums įprastesne prasme, bet su pirmos reikšmės atspalviu: kad jie anksčiau turėjo pasaulio požymius, bet Jėzus pasirinko juos ir ištraukė iš tos grupės.

persekiojo, tai ir jus persekios. Jeigu jie laikėsi mano žodžio, tai laikysis ir jūs. ²¹ Bet visus šiuos dalykus jie darys jums dėl mano vardo, nes jie nepažįsta to, kuris mane siuntė. ²² Jei nebūčiau atėjęs ir jiems kalbėjęs, jie *neturėtų nuodėmės. O dabar jie neturi †kuo paslėpti savo nuodėmę. ²³ Kas manęs nekenčia, nekenčia ir mano Tėvo. ²⁴ Jei nebūčiau tarp jų padaręs darbų, kurių niekas kitas nėra daręs, jie ‡neturėtų nuodėmės. Bet dabar jie yra ir matę, ir nekenčę tiek manęs, tiek mano Tėvo. ²⁵ Bet yra taip, kaip yra, kad Šišsipildytų žodis, parašytas jų įstatyme: **Jie manęs nekenčė be priežasties.*

²⁶ Bet kai bus atėjęs Paguodžiantis Užtarėjas, kurį jums atsiųsiu nuo Tėvo, Tiesos Dvasia, kuri išeina iš Tėvo, jis liudys apie mane. ²⁷ Ir jūs taip pat †liudykite, nes buvote su manimi nuo pradžios.“

16

¹ „Tuos dalykus esu jums pasakęs, kad *pasipiktinę nesukluptumėte į nuodėmę. ² Jie pašalins jus iš sinagogų, ir netgi ateina †laikas kiekvienam jus žudančiam žmogui manyti, kad atlieka tarnystę Dievui. ³ Ir tuos dalykus jie darys jums, nes jie nei Tėvo, nei manęs nepažino. ⁴ Bet tuos dalykus esu jums pasakęs, kad atėjus laikui atsimintumėte, kad pats apie jus kalbėjau jums. Ir tų dalykų nesakiau jums iš ‡pradžių, nes buvau su jumis. ⁵ Bet dabar einu pas tą, kuris mane siuntė, ir nė vienas iš jūsų manęs neklausia: „Kur eini?“ ⁶ Bet kadangi esu jums pasakęs tuos dalykus, liūdesys pripildė jūsų širdį.

⁷ Tačiau aš jums sakau tiesą: jums yra naudinga, kad aš išeinu, nes jei neišeisiu, pas jus neateis Paguodžiantis Užtarėjas, bet jei išeisiu, atsiųsiu jį pas jus. ⁸ Ir atėjęs jis įtikins pasaulį esant kaltą dėl

* 15:22 „neturėtų nuodėmės“ – Turbūt kalbama apie tam tikrą nuodėmę: Mesijo persekiojimą ir atstūmimą, nes visi žmonės turi įvairias nuodėmes. Plg. Mok 7:20; Rom 3:9, 11:32; Gal 3:22; I Jn 1:8-10. † 15:22 „kuo paslėpti savo nuodėmės“ – Arba „priedangos“. Plg. I Tes 2:5. ‡ 15:24 „neturėtų nuodėmės“ – Žr. Jn 15:23 išnašą. § 15:25 „išsipildytų“ – T. y. „pasiiekti savo tikslą“, „įgyvendintų savo tikslą“. * 15:25 Ps 35:19, 69:4. † 15:27 „liudykite“ – Arba „liudijate“ (abiejų gr. k. žodžių rašyba vienoda). Dažnai verčiama būsimoju laiku. * 16:1 „pasipiktinę nesukluptumėte į nuodėmę“ – Gr. žodis σκανδαλίζω (skandalizo) turi įvairias reikšmes ir atspalvius. Kontekstas (15–16 sk.) ragina suprasti, kad čia žodis turi plačią prasmę. Arba „nepasipiktintumėte“, „nesukluptumėte“. † 16:2 „laikas“ – Arba „valanda“. ‡ 16:4 „pradžią“ – T. „pradžios“.

nuodėmės, dėl teismo ir dėl teismo: ⁹ dėl nuodėmės, nes jie netiki manimi; ¹⁰ dėl teismo, nes einu pas savo Tėvą, ir Šnebamatsite manęs; ¹¹ dėl teismo, nes šio pasaulio kunigaikštis *yra nuteistas. ¹² Dar daug dalykų turiu jums pasakyti, bet jūs dabar negalite pakelti. ¹³ Tačiau kai ateis anas †*Paguodžiantis Užtarėjas*, - tiesos Dvasia, - jis ves jus į visą tiesą, nes jis kalbės Šnesivadovaudamas savimi, bet kalbės, kokius tik dalykus išgirs, ir praneš jums tuos dalykus, kurie turi įvykti. ¹⁴ Jis pašlovins mane, nes jis *ims iš to, kas mano, ir jums praneš. ¹⁵ †*Visa*, ką tik turi Tėvas, yra mano, todėl sakiau, kad jis ims iš to, kas mano, ir jums praneš. ¹⁶ *Prabėgs trumpas laikas - ir manęs neregėsite, ir dar trumpas laikas - ir mane pamatysite, nes aš pas Tėvą einu.*“ ¹⁷ Tada kai kurie iš jo mokytinių tarpusavyje pasakė: „Kas tai yra, ką jis mums sako: *Prabėgs trumpas laikas - ir manęs neregėsite, ir dar trumpas laikas - ir mane pamatysite?*“ ir: „Nes aš pas Tėvą einu?“ ¹⁸ Todėl jie klausinėjo: „Kas tai yra, ką jis sako: *Prabėgs trumpas laikas?*“ Nežinome, ką jis kalba.“ ¹⁹ Taigi, Jėzus žinojo, kad jie norėjo jį klausyti, ir jiems tarė: „**Ar klausinėjote vieni kitų dėl to, kad pasakiau: *Prabėgs trumpas laikas - ir manęs neregėsite, ir dar trumpas laikas - ir mane pamatysite?***“ ²⁰ **Iš tiesų, iš tiesų sakau Šjums: jūs verksite ir raudosite, bet pasaulis džiaugsis. Ir jūs liūdėsite, bet jūsų liūdesys pavirs džiaugsmu.** ²¹ **Moteris, kai ji gimdo, *sielojasi, nes atėjo jos valanda, bet vos tik pagimdžiusi vaiką ji nebeprisimena †kančios iš džiaugsmo, kad į pasaulį gimė žmogus.** ²² **Taip ir jūs dabar tikrai sielojatės, bet aš jus vėl pamatysiu, ir jūsų širdis džiaugsis.**

§ 16:10 „nebamatsite“ - T. „nebamotote“. * 16:11 „yra“ - Arba „buvo ir tebėra“. † 16:12 „pakelti“ - Arba „nešioti“, t. y. patverti, juos išgirdus. ‡ 16:13 „*Paguodžiantis Užtarėjas* - Žr. Jn 16:7; plg. Lk 2:25, „*Paguoda*“.

§ 16:13 „nesivadovaudamas savimi“ - Žr. Jn 5:19 išnašą. * 16:14 „ims“ - Arba „gaus“. † 16:15 „Visa, ką“ - T. „Visus dalykus, kuriuos“. ‡ 16:16 „neregėsite“ (būsimasis l.); ta pati gr. k. žodžio forma vartojama čia, 17-oje ir 19-oje eilutėse - T. „neregite“ (esam. l.). § 16:20 „jums:“ - Gr. žodis ὅτι hótī, kuris dažnai verčiamas žodžiais „kad“, „nes“ ir kt., čia yra išverstas dvitaškiu.

* 16:21 „sielojasi“ - T. „turi liūdesį“; gr. žodis λύπη (lýpē) įprastai verčiamas „liūdėti“. † 16:21 „kančios“ - Arba „prispaudimo“, kuris yra įprastas gr. žodžio θλίψις (thlipsis) vertimas.

Ir jūsų džiaugsmo niekas neatima iš jūsų. ²³ **Ir tą dieną manęs nieko neklausinėsite. Iš tiesų, iš tiesų sakau šjums: ko tik *prašysite Tėvą mano vardu, jis jums duos.** ²⁴ **Iki šiol nieko neprašėte mano vardu. Prašykite, ir gausite, kad jūsų džiaugsmas būtų pilnatviškas.** ²⁵ **Šiuos dalykus jums esu pasakęs palyginimais, bet ateina laikas, kai nebe palyginimais kalbėsiu jums, bet atvirai apie Tėvą jums skelbsiu.** ²⁶ **Tą dieną prašysite mano vardu, ir nesakau jums, kad už jus melsiu Tėvą aš pats,** ²⁷ **nes pats Tėvas jus myli, kadangi jūs esate mane mylėję ir esate tikėję, kad būtent aš atėjau iš Dievo.** ²⁸ **Išėjau iš Tėvo ir esu atėjęs į pasaulį. Vėl palieku pasaulį ir einu pas Tėvą.** ²⁹ **Jo mokytiniai jam tarė: „Štai dabar atvirai kalbi ir nebekalbi palyginimų.** ³⁰ **Dabar žinome, kad žinai Šviską, ir tau *nereikia, jog kas tavęs klaustų; iš to mes tikime, kad tu išėjęs nuo Dievo.“** ³¹ **Jėzus jiems atsakė: „Ar dabar tikite?** ³² **Štai ateina valanda - net dabar yra atėjusi - jums išsisklaidyti kiekvienas ↑prie savo daiktų ir palikti mane vieną, tačiau nesu vienas, nes su manimi yra Tėvas.** ³³ **Tuos dalykus esu jums pasakęs, kad manyje turėtumėte ramybę. Pasaulyje turėsite prispaudimą, bet būkite drąsūs: pasaulį nugalėjau būtent aš.**

17

¹ **Jėzus pasakė tuos dalykus ir pakėlė savo akis į dangų, ir tarė: „Tėve, atėjo valanda! Pašlovink savo Sūnų, kad ir tavo Sūnus pašlovintų tave,** ² **kad, kaip jam esi davęs**

‡ **16:22** „neatima“ – Gr. žodžio forma irgi yra esamasis laikas. Kartais gr. esamasis laikas neabėjotinai nusako ateities įvykius (pvz. Jn 16:16-17, 19). Galbūt Jėzus, jei būtų kalbėjęs lietuviškai, būtų čia vartojęs būsimąjį laiką. Bet faktas, kad šiame sakinyje Jis du kartus jau vartojo būsimąjį laiką (liet. „pamatysiu“, „džiaugsis“) ragina skaitytoją suprasti, kad esamojo laiko forma (išversta „neatima“) buvo sąmoningai pasirinkta tam, kad patvirtintų, jog niekas nei dabar nei ateityje negali atimti džiaugsmo nuo tų, kurie pasitiki Juo. Arba „neatiminėja“. § **16:23** „jums:“ – Gr. žodis ὅτι hóti, kuris dažnai verčiamas žodžiais „kad“, „nes“ ir kt., čia yra išverstas dvitaškiu. * **16:23** „prašysite“ – T. „prašytumėte“ (tariamoji nuosaka). † **16:24** „pilotatviškas“ – T. „pripildytas“, „padarytas pilnas“. ‡ **16:27** „būtent aš“ – Arba „pats aš“; gr. k. pabrėžtinai vartojamas pirmojo asmens įvardis ἐγώ (egó), kuris čia išverstas „būtent aš“. § **16:30** „viską“ – T. „visus dalykus“. * **16:30** „nereikia, jog kas tavęs klaustų“ – T. y. „tau būtų iš anksto žinomas, koks klausimas kyla kam nors apie tai, ką pasakei“. † **16:32** „prie savo daiktų“ – Arba „į savo namus“, „į savo nuosavybę“. Plg. Jn 1:11, 19:27; Apd 21:6.

*** teisę valdyti † kiekvieną žmogų, jis duotų amžiną gyvenimą Švisiems, kuriuos esi jam davęs. ³ O tai yra amžinas * gyvenimas: kad jie pažintų tave, vienintelį † teisingą bei tikrą Dievą ir tavo siųstąjį Jėzų Kristų. ⁴ Aš pašlovinau tave žemėje, † pabaigiau darbą, kurį Šman davei nuveikti. ⁵ O dabar tu, Tėve, pašlovink mane pas save ta šlove, kurią turėjau su tavimi * prieš pasaulio buvimą. ⁶ Apreiškiau tavo vardą žmonėms, kuriuos man esi davęs iš pasaulio. Jie buvo tavo, ir man esi juos davęs, ir jie yra laikęsi tavo žodžio. ⁷ Dabar jie yra pažinę, kad visa, ką esi man davęs, yra iš tavęs. ⁸ Nes aš jiems daviau žodžius, kuriuos esi man davęs, ir jie juos priėmė ir tikrai † pažino, kad aš nuo tavęs išėjau, ir jie įtikėjo, kad tu mane siuntei. ⁹ Aš meldžiu už juos. Ne už pasaulį meldžiu, bet už tuos, kuriuos esi man davęs, nes jie yra tavo. ¹⁰ Ir † visi, kurie yra mano, yra tavo, ir kurie tavo, - mano, ir aš esu pašlovintas Šper juos. ¹¹ Ir dabar nebesu pasaulyje, bet šitie yra pasaulyje, o aš einu pas tave. Šventasis Tėve, išlaikyk savo vardu tuos, kuriuos esi man davęs, kad jie būtų viena kaip ir mes. ¹² Kol buvau su jais pasaulyje, aš išlaikiau juos tavo vardu; saugojau tuos, kuriuos man davei, ir nė vienas iš jų * nėra prarastas, tiktai pražūtis sūnus, kad išsipildytų šventraštis. ¹³ O dabar einu pas tave; ir šiuos dalykus kalbu pasaulyje, kad jie turėtų savyje išsipildžiusį mano džiaugsmą. ¹⁴ Aš esu jiems davęs**

*** 17:2** „teisę valdyti kiekvieną žmogų“ - Arba „valdžią kiekvienam žmogui“, „įgaliojimą kiekvieną žmogų valdyti“, „galią valdyti kiekvieną žmogų“, „visus žmones į pavaldinius“. † **17:2** „kiekvieną žmogų“ - Gr. „kiekvienam kūnui“; arba „kiekvieną kūną turinčią būtybę“ t. y. visus žmones. † **17:2** „gyvenimą“ - Arba „gyvybę“. § **17:2** „visiems“ - T. „visumai tu“*. *** 17:3** „gyvenimas“ - Arba „gyvybė“. † **17:3** „teisingą bei tikrą“ - Tie žodžiai yra vieno gr. būdvardžio - ἀληθινός (alēthinós) - vertimas. Plg. Joh 1:9 ir daugybę kitų atvejų apaštalo Jono raštuose. † **17:4** „pabaigiau“ - Žr. Jn 17:23 išnašą. § **17:4** „man davei“ - Arba „buvai man davęs“. *** 17:5** „prieš pasaulio buvimą“ - Arba „prieš pradendant egzistuoti pasauliui“. † **17:8** „pažino“ - gal „susivokė“, „sužinojo“, „atpažino“. † **17:10** „visi, kurie“ ir toliau - Gr. kalboje vartojama bevardė giminė. Gramatiškai galime išversti „visi dalykai“, bet greičiausiai čia kalbama apie asmenis. Plg. John Gill, kuris čia išvelgia asmenis, bet Jn 16:15 ne asmenų išvelgia, bet „malonės palaiminimus“. § **17:10** „per juos“ - Arba „jais“; gal „juose“. *** 17:12** „nėra prarastas“ - Arba „nepražuvo“, kuris rodo giminingumą su ἀπόλλεια (apóleia), kuris čia išverstas „pražūtis“. Gr. žodis ἀπόλλυμι (apóllumi) gali būti įvairiai verčiamas. Plg. Jn. 6:39, 17:12, 18:9, taip pat Lk 9:56, Jn 10:10.

tavo žodį, ir pasaulis jų nekentė, nes jie nėra iš pasaulio, kaip ir aš nesu iš pasaulio. ¹⁵ †Nemeldžiu, kad juos paimtum iš pasaulio, bet kad saugotum juos nuo šblogio. ¹⁶ Jie nėra iš pasaulio, kaip ir aš nesu iš pasaulio. ¹⁷ Šventink juos savo tiesa! Tavo žodis yra tiesa. ¹⁸ Kaip tu mane siuntei į pasaulį, taip ir aš juos siunčiau į pasaulį. ¹⁹ Ir jų labui aš †pašventinu save, kad ir jie iš tiesų būtų pašventinti. ²⁰ Tačiau meldžiu ne vien už šituos, bet ir už tuos, kurie per jų žodį įtikės manimi, ²¹ kad jie visi būtų viena, kaip tu, Tėve, esi manyje, ir aš tavyje. *Meldžiu*, kad ir jie mumyse būtų viena, idant pasaulis tikėtų, jog tu esi mane siuntęs. ²² Ir Štą šlovę, kurią man davei, aš jiems daviau, kad jie būtų viena taip, kaip ir mes esame viena: ²³ aš juose, ir tu manyje, idant jie būtų iki galo suvienyti, ir kad pasaulis žinotų, jog tu mane siuntei ir juos mylėjai taip, kaip mylėjai mane. ²⁴ Tėve, aš noriu, kad ir tie, kuriuos man davei, būtų su manimi ten, kur aš esu, idant jie matytų mano šlovę, kurią man davei, nes mylėjai mane prieš pasaulio įkūrimą. ²⁵ O teisusis Tėve, pasaulis tavęs nepažinojo, bet aš tave pažinojau, ir šitie pažino, kad tu mane siuntei. ²⁶ Ir †supažindinau juos su tavo vardu ir dar

† 17:14 „iš“ t. y. jų savybės / vertybės / likimas / tapatybė iš esmės skiriasi nuo pasaulio; plg. I Jn 2:19; Rom 4:12 (gr). † 17:15 „Nemeldžiu“ – Arba

„Neprašau“. § 17:15 „blogio“ – Arba „pikto“. Gr. žodžio forma leidžia versti ir „blogojo“, „piktojo“, bet daugybė senųjų įvairių kalbų vertimai nepritaria tam. *

17:16 „iš pasaulio“ – Žr. Jn 17:14, I Jn 2:19 išnašas. † 17:19

„pašventinu save“ – Viešpats Jėzus save paskyrė (pašventino) šventa auka Dievui, kad atliktų bausmę vietoj nusidėjėlių. Jis netrukus buvo paaukotas kaip auka be kliaudos ir dėl Jo aukos, atgimę žmonės yra paskirti (pašventinti) išskirtinai (≈ „iš tiesų“) Dievui. Plg. Rom 15:16 ir Rom 12:1-2. † 17:19

„iš tiesų būtų pašventinti“ – Gr. kalba leidžia įvairiai išversti šį tekstą: (1) „būtų pašventinti per tiesą“ (t. y. per Evangeliją (tiesą apie Jį, Jo mirtį ir prisikėlimą), kuri yra priemonė, kuria žmonės bus galutinai paskirti Dievui); (2) „būtų pašventinti per tiesą“ (t. y. per Jėzų, kuris yra tiesa); (3) „iš tiesų būtų pašventinti“ (t. y., kad jų nuodėmės nebūtų tik laikinai padegti gyvulių krauju (Hbr 10:4), bet būtų visiškai pašalintos Jo paties krauju (Jn 1:29)). Gr. frazė ἐν ἀληθείᾳ (en alētheia) dažniausiai verčiama „tiesoje“, „per tiesą“, arba „tiesa“ (īnag.). Šioje eilutėje ir III Jn 1-oje eilutėje angliško Karaliaus Jokūbo vertėjai įžvelgė galimybę išversti „iš tiesų“ (žr. KJV paraštę). § 17:22

„tą“ – Gr. žymimasis artikelis. * 17:23 „jie būtų iki galo suvienyti“ – T. „jie būtų iki galo padaryti į vieną“ arba „jie būtų pabaigti į vieną“. Gr. žodis τελειόω (teleiōō), kuris čia išversta „būtų iki galo“, gali būti išverstas „pabaigti“, „užbaigti“, „iki galo padaryti“, „pasiekti tikslą“, „iki galo paruošti“, „iki galo parengti“, „padaryti trukumų neturintį(-čius)“.

Jis vartojamas ir Jn 17:4, „pabaigiau darbą“. † 17:26 „supažindinau juos su tavo vardu“ – Arba „jiems padariau pažįstamą tavo vardą“.

‡supažindinsiu, kad meilė, kuria mane mylėjai, būtų juose, ir aš juose.

18

¹ Pasakęs tuos žodžius, Jėzus išėjo su savo mokytiniais į kitą *žiemą tekančio upelio †„Kedron“ pusę, kur buvo sodas, į kurią įėjo jis ir jo mokiniai. ² O jo išdavikas Judas taip pat žinojo †tą vietą, nes Jėzus dažnai ten susieidavo su savo mokytiniais. ³ Taigi Judas, gavęs Šbūrį kareivių ir *patikėtinių iš aukštųjų kunigų ir fariziejų, *atėjo ten su žibintais, deglais ir ginklais. ⁴ Todėl Jėzus, žinodamas †visa, kas †jam atsitinka, Šišėjo *į priekį* ir jiems tarė: „**Ko ieškote?**“ ⁵ Jie atsakė jam: „Jėzaus *Nazariečio“. Jėzus jiems *tarė: „**AŠ ESU tas**“. O jo išdavikas Judas irgi stovėjo su jais. ⁶ Taigi, kai tik jis ištarė jiems: „**AŠ ESU tas**“, jie atsitraukė ir parpuolė ant žemės. ⁷ Tada jis vėl juos paklausė: „**Ko ieškote?**“ Ir jie tarė: „Jėzaus †Nazariečio“. ⁸ Jėzus atsakė: „**Jums pasakiau, kad AŠ ESU tas. Taigi jei ieškote manęs, tai leiskite šitiems pasišalinti**“, - ⁹ †kad išsipildytų žodis, kuriį jis buvo pasakęs: „**Iš tų, kuriuos man davei, Šnepraradau nė vieno**“. ¹⁰ Tada Simonas Petras, *kuris turėjo kalaviją, išsitraukė ją, smogė vyriausiojo kunigo tarnui ir nukirto jam dešinę ausį. O †to tarno vardas buvo Malkus. ¹¹ Tada Jėzus pasakė Petru: „**Kišk savo kalaviją į makštį! Argi neturėčiau gerti tos taurės, kurią Tėvas man yra davęs?!**“ ¹² Tada †būrys,

‡ 17:26 „supažindinsiu“ - Arba „padarysiu pažįstamą“. * 18:1 „žiemą tekančio upelio“ - Gr. žodis χείμαρρος (cheimarrhos) vartojamas NT tik čia.

† 18:1 „Kedron“ - Gr. pavadinimas Κεδρών (Kedrón) yra kilęs iš hbr. žodžio קִדְרוֹן (Qidron; II Sam 15:23 ir kitur; reikšmė - kedrų) ir yra vartojamas NT tik čia.

‡ 18:2 „tą“ - Gr. artikelis. § 18:3 „būrį kareivių“ - Arba „batalioną“. Žr. Mt 27:27 išnašą. Yra manančių, kad žodis σπειρα (speira) čia rodo į mažiau kareivių nei kitose kontekstuose (pvz., A. T. Robertson), bet John Gill mano, kad šiame būryje galėjo būti net 500 kareivių. * 18:3 „patikėtinių“ - Arba „įgaliotinių“, „atstovų“, „pavaldinių“.

† 18:4 „visa, kas“ - T. „visus dalykus, kurie“. ‡ 18:4 „jam atsitinka“ - T. „ateina ant jo“. § 18:4 „išėjo [...] ir jiems tarė“ - T. „išėjęs tarė jiems“.

* 18:5 „Nazariečio“ - Arba „Nazarėno“, „iš Nazareto“. † 18:7 „Nazariečio“ - Arba „Nazarėno“, „iš Nazareto“. ‡ 18:9 „kad išsipildytų žodis“ - Jn 6:39, 17:12. Žr. ir Jn 15:25, kurioje formulotė ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος („kad išsipildytų žodis“) vartojama kalbant apie ST pranašystes, tad Jėzaus pranašystė joms laikoma lygia, kaip ir Jn 18:32.

§ 18:9 „nepraradau“ - Arba „neleidau pražūti“, „nepražudžiau“. Gr. žodis ἀπόλλυμι (apóllumi) gali būti įvairiai verčiamas. Plg. Jn. 6:39, 17:12, 18:9, taip pat Lk 9:56, Jn 10:10. * 18:10 „kuris turėjo“ - T. „turėdamas“. † 18:10 „to“ - Gr. artikelis. ‡ 18:12 „būrys“ - Arba „batalionas“. Žr. Jn 18:3 išnašą.

Šjo vadas ir *žydų †patikėtiniai sučiupo Jėzų, jį surišo ¹³ ir nuvedė jį pirma pas Aną, nes jis buvo uošvis Kajafo, kuris †tais metais buvo vyriausiasis kunigas. ¹⁴ O Kajafas buvo tas, kuris buvo pataręs Šžydams, kad yra naudinga, *jog* vienas žmogus mirtų už liaudį.

¹⁵ O paskui Jėzų nusekė Simonas Petras ir kitas mokytinis. Tas mokytinis buvo pažįstamas vyriausiajam kunigui ir įėjo su Jėzumi į vyriausiojo kunigo kiemą. ¹⁶ Bet Petras liko stovėti prie durų. Tada išėjo anas mokytinis, kuris buvo pažįstamas vyriausiajam kunigui, ir kalbėjo su durininke ir įšivedė Petrą. ¹⁷ Tada tarnaitė durininkė *pasakė Petru: „Ar ir tu nesi *vienas* iš šito žmogaus mokytinių?“ Jis *pasakė: „Nesu!“ ¹⁸ O ten stoviniavo tarnai ir *patikėtiniai, dėl šalčio susikūrę ugnį iš anglių. Petras taip pat buvo su jais, stovinėdamas ir šildydamasis.

¹⁹ Tada vyriausiasis kunigas paklausė Jėzaus apie jo mokytinius ir apie jo mokslą. ²⁰ Jėzus jam atsakė: „**Aš viešai kalbėjau pasauliui. Aš visada mokiau sinagogoje ir šventykloje, kur visuomet susieina žydai, ir slapčia nieko nekalbėjau.** ²¹ **Kodėl mane klausinėji? Klausinėk tuos, kurie yra girdėję, ką jiems kalbėjau. Štai jie žino, ką aš sakiau.**“ ²² Ir jam †tai pasakius, vienas iš šalia stovinčių †patikėtinių Šdaužė Jėzui *per veidą*, sakydamas: „Šitai pat atsakai vyriausiajam kunigui?“ ²³ Jėzus jam atsakė: „**Jeį neteisingai pasakiau, liudyk apie tai, kas neteisinga, bet jei teisingai, kam mane muši?**“ ²⁴ (Taigi, Anas pasiuntė jį surištą pas vyriausiąjį kunigą Kajafą.)

²⁵ Tuo tarpu Simonas Petras *tebestovėjo ir šildėsi. Todėl jie tarė jam: „Ar ir tu nesi *vienas* iš jo mokytinių?“ Jis †išsigynė, sakydamas: „Nesu!“ ²⁶ Vienas iš vyriausiojo kunigo tarnų, giminaitis to, kuriam Petras nukirto ausį, *pasakė: „Argi aš tavęs nemačiau sode kartu su juo?“ ²⁷ Tada Petras vėl išsigynė, ir tuojau pragydo gaidys.

§ 18:12 „jo“ – Gr. artikelis. * 18:12 „žydų“ – T. y. „žydų vadovų“. † 18:12 „patikėtiniai“ – Arba „įgaliotiniai“, „atstovai“, „pavaldiniai“. ‡ 18:13 „tais metais buvo vyriausiasis kunigas“ – T. „buvo tų metų vyriausiasis kunigas“.

§ 18:14 „žydams“ – T. y. „žydų vadovams“. * 18:18 „patikėtiniai“ – Arba „įgaliotiniai“, „atstovai“, „pavaldiniai“. † 18:22 „tai“ – T. „tuos dalykus“.

‡ 18:22 „patikėtinių“ – Arba „įgaliotinių“, „atstovų“, „pavaldinių“. § 18:22 „daužė Jėzui *per veidą*“ – T. „davė kirtį *ranka*“. Arba „davė Jėzui kirtį *rykšte*“ arba „smogė Jėzui *rankos delnu*“. * 18:25 „tebestovėjo ir šildėsi“ – T. „buvo stovinėdamas ir šildydamasis“, kaip 18-oje eilutėje. † 18:25 „išsigynė, sakydamas“ – T. „išsigynė ir pasakė“

28 Tada jie *nuvedė Jėzų nuo Kajafo į teismo aikštę, – o buvo anksti, – bet jie patys nėjo į teismo aikštę, kad nesusiterštų, bet kad galėtų valgyti Aplenkimo *avinėlių*. 29 Tada Pilotas išėjo pas juos ir tarė: „Kokį kaltinimą Škeliate prieš šitą žmogų?“ 30 Jie atsakydami jam tarė: „Jeigu jis nebūtų blogadarys, nebūtume tau jo perdavę.“ 31 Tada Pilotas tarė jiems: „Jį paimkite jūs patys ir jį teiskite pagal savo įstatymą!“ Tada žydai jam tarė: „Mums neteisėta nė vieno *nužudyti“, – 32 kad išsipildytų †Jėzaus žodis, kurį jis buvo pasakęs, †nurodydamas, kokia mirtimi Šjam numatyta mirti. 33 Tada Pilotas vėl įėjo į *teismo aikštę ir pasišaukė Jėzų ir jam tarė: „Ar tu esi žydų karalius?“ 34 Jėzus jam atsakė: „**Ar tu tai sakai †vadovaudamasis savimi, ar kiti apie mane tau pasakė?**“ 35 Pilotas atsakė: „Nejaugi aš esu žydas?! Tavo tauta ir aukštieji kunigai tave man perdavė. Ką padarei?“ 36 Jėzus atsakė: „**Mano karalystė yra ne iš šio pasaulio. Jeigu mano karalystė būtų iš šio pasaulio, tuomet mano †pavaldiniai kovotų, kad aš nebūčiau atiduotas žydams. Bet Šiš tikrųjų mano karalystė nėra iš čia.**“ 37 Todėl Pilotas jam tarė: „Vadinasi, tu esi karalius?“ Jėzus atsakė: * „**Tu tai sakai, †nes †aš esu karalius. Aš tam esu gimęs ir tam atėjęs į pasaulį, kad liudyčiau tiesą. Kiekvienas, kuris yra Šiš tiesos, klauso mano balso.**“ 38 Pilotas jam *pasakė: „Kas yra tiesa?“ Ir tai taręs jis vėl išėjo pas žydus ir jiems *tarė: „Aš nerandu jame jokios kaltės. 39 Vis dėlto jūs turite paprotį, kad per Aplenkimo *šventę* paleisčiau jums vieną *suintąjį*. Taigi ar norite, kad paleisčiau jums žydų karalių?“ 40 Tada jie visi vėl šaukė, sakydami: „Ne šitą, bet Barabą!“ O Barabas buvo

‡ 18:28 „teismo aikštė“ (2 k.) – Arba „romėnų valdytojo rūmus / būstinę“. Žr. Mt 27:27 išnašą. § 18:29 „keliate“ – T. „nešate“. * 18:31 „nužudyti“ – T. y. „bausti mirtimi“. † 18:32 „Jėzaus žodis [...]“ – Žr. Jn 12:32-33. ‡ 18:32 „nurodydamas“ – Gr. žodis σημαίνω (sémainō) vartojamas ir Jn 12:33; 21:19; Apd 11:28, 25:27; Apr 1:1. Yra kilęs iš žodžio, reiškiančio „žymė“, „ženklą“. Vartosenoje visada kalbama apie išankstinį paaiškinimą, todėl galimas ir toks vertimas: „paaiškinti / nurodyti iš anksto“. § 18:32 „jam numatyta mirti“ – Gr. frazėje yra žodis μέλλω (mello), kuris nusako ateities įvykius. * 18:33 „teismo aikštė“ – Žr. Mt 27:27 išnašą. † 18:34 „vadovaudamasis savimi“ – Žr. Jn 5:19 išnašą. ‡ 18:36 „pavaldiniai“ – Arba „įgaliotiniai“, „atstovai“, „patikėtiniai“. § 18:36 „iš tikrųjų“ – Gr.νῦν (nun) reiškia „dabar“ ir „kaip jau yra“. * 18:37 „Tu tai sakai“ – Žr. Mt 27:11, Mk 15:2, Lk 23:3. Greičiausiai tai yra gr. k. idiomą, kuri reiškia „taip“ (A. T. Robertson, komentuodamas Lk 22:70). Plg. ir Mt 26:64 su Mk 14:62. † 18:37 „nes“ – Gr. žodis ὅτι (hóti) čia gali būti išverstas „kad“. ‡ 18:37 „aš esu karalius“ – 36-oje eilutėje Jėzus pasakė „mano karalystė“ tris kartus. § 18:37 „iš tiesos“ – Plg. I Jn 2:19, 3:19. Vartojamas gr. žodelis ἐκ (ek), kuris čia išverstas „iš“, ir daug kur NT pažymi

plėšikas.

19

¹ Tad Pilotas tuomet paėmė Jėzų ir nuplaskino. ² Ir kareiviai, nupynę vainiką iš erškėčių, uždėjo jam ant galvos ir apsiautė jį purpurine skraiste ³ ir tarė: „Sveikas, žydu karaliau!“, ir *vis daužė Jėzui *per veidą*. ⁴ Taigi Pilotas dar kartą išėjo *laukan* ir jiems *tarė: „Štai išvedu jį jums, kad žinotumėte, jog nerandu jokios kaltės jame.“ ⁵ Tada Jėzus išėjo *laukan* nešinas erškėčių vainiku ir purpurine skraiste. O Pilotas jiems *tarė: „Štai žmogus!“ ⁶ Taigi, kai aukštieji kunigai ir +patikėtiniai jį pamatė, jie šaukė, sakydami: „Nukryžiuok jį, nukryžiuok!“ Pilotas jiems *tarė: „Jį paimkite jūs patys ir nukryžiuokite, nes aš jame nerandu kaltės!“ ⁷ Žydai jam atsakė: „Mes turime įstatymą, ir pagal mūsų įstatymą jis turi mirti, nes jis +paskyrė save Dievo Sūnumi.“ ⁸ Taigi, kai Pilotas išgirdo tą Špasakymą, jis *dar labiau išsigando ⁹ ir vėl nuėjo į +teismo aikštę ir *pasakė Jėzui: „Iš kur tu esi?“ Bet Jėzus +jam neatsakė. ¹⁰ Tada Pilotas jam *tarė: „Nekalbi su manimi? Ar nežinai, kad turiu valdžią tave nukryžiuoti ir turiu valdžią tave paleisti?!“ ¹¹ Jėzus atsakė: „**Tu prieš mane neturėtum jokios Švaldžios, jei tau nebūtų duota iš aukštybių. Todėl tas, kuris mane *perdavė tau, turi didesnę nuodėmę.**“ ¹² Ir nuo tol Pilotas vis pasistengė jį paleisti, bet žydai vis šaukė, sakydami: „Jei šitą paleisi, nesį ciesoriaus draugas. Kiekvienas, kuris +darosi karaliumi, kalba prieš ciesorių.“ ¹³ +Tada Pilotas, išgirdęs tą Špasakymą, išvedė Jėzų *laukan* ir atsisėdo į teismo krasę vietoje, pavadintoje

* **19:3** „vis daužė Jėzui *per veidą*“ – T. „vis davė kirtį *ranka*“. Arba „vis davė Jėzui kirtį *rykšte*“ arba „vis smogė Jėzui *rankos delnu*“ (žodis „vis“ atspindi imperfektyvo vksm.). † **19:6** „patikėtiniai“ – Arba „įgaliotiniai“, „atstovai“, „pavaldiniai“. ‡ **19:7** „paskyrė save“ – Arba „darėsi“. Gr. žodžio ποιέω (poiéō), čia išverstas „paskyrė“, pagrindinė reikšmė yra „padaryti“. Čia ir Mk 3:14 turi reikšmę „paskirti“, o kai kalbama apie save, „paskirti save“ arba „darytis“ tinka, kaip Jn 19:12. Plg. Jn 5:18, Mk 14:61-64, Mt 26:63-66. § **19:8** „pasakymą“ – Arba „žodį“. * **19:8** „dar labiau išsigando“ – Plg. Mt 27:19. † **19:9** „teismo aikštę“ – Žr. Mt 27:27 išnašą. ‡ **19:9** „jam neatsakė“ – T. „nedavė jam atsakymo“. § **19:11** „valdžios“ – Arba „valdymo galios“, „įgaliojimo“; gal „teisės“. Plg. Rom 13:1. * **19:11** „perdavė“ – Arba „išdavė“. Gr. žodis yra esamojo laiko dalyvis, kuris gali turėti būtojo laiko reikšmę (plg. I Tes 1:10, 2:12, 5:25; Jn 6:64 ir kt. (gr)). Frazė „tas, kuris mane perdavė“ galėtų būti išverstas ir „mano perdavėjas (išdavėjas)“. † **19:12** „darosi karaliumi“ – Arba „paskiria save karaliumi“. Plg. Jn 19:7 „paskiria save Dievo Sūnumi“, kurioje irgi vartojamas gr. žodis ποιέω (poiéō). ‡ **19:13** „Tada“ – Arba „Todėl“. § **19:13** „pasakymą“ – Arba „žodį“.

„Akmenų grindinys“, o hebrajiškai – Gabata. ¹⁴ O tai buvo Aplenkimo šventės Pasirengimo diena ir apie šeštą valandą. Ir jis *tarė žydams: „Štai jūsų karalius!“ ¹⁵ Bet jie šaukė: „Šalin, šalin! Nukryžiuok jį!“ Pilotas jiems *tarė: „Ar man nukryžiuoti jūsų karalių?“ Aukštieji kunigai atsakė: „Neturime karaliaus, tiktai ciesorių!“ ¹⁶ Taigi tuomet jis atidavė jiems jį, kad būtų nukryžiuotas. O jie paėmė ir nusivedė Jėzų. ¹⁷ Ir jis, nešdamas savo kryžių, išėjo į vadinamąją Kaukolės vietą, kuri hebrajiškai vadinama Golgota, ¹⁸ kur jie nukryžiuavo jį, o su juo kitus du *vienoje ir antroje pusėje, bet Jėzų viduryje. ¹⁹ O be to Pilotas parašė užrašą ir prisegė jį prie kryžiaus. Buvo parašyta: „Jėzus †Nazarietis, žydų karalius.“ ²⁰ Tad šį užrašą skaitė daugybė žydų, nes vieta, kur Jėzus buvo nukryžiuotas, buvo arti miesto, o †parašyta buvo hebrajiškai, graikiškai ir lotyniškai. ²¹ Tad žydų aukštieji kunigai tarė Pilotui: „Nerašyk: „Žydų Karalius,“,“, bet, „Šitas sakė: „Aš esu žydų Karalius.““ ²² Pilotas atsakė: „Ką parašiau, parašiau!“ ²³ O kareiviai, kai buvo nukryžiuavę Jėzų, paėmė jo drabužius ir padalijo juos į keturias dalis – kiekvienam kareiviui po dalį; *pasiėmė* ir Štuniką. O tunika buvo be siūlės, nuo viršaus ištisai austa. ²⁴ Todėl jie vieni kitiems tarė: „Neplėšykime jos, bet *meskime dėl jos burtą, †kam teks“, – kad išsipildytų †šventraštis, kuris sako: „*Jie pasidalijo tarpusavyje mano Šdrabužius ir dėl mano *apdaro metė burtą.*“ †Būtent dėl to kareiviai padarė šituos dalykus. ²⁵ Tuo tarpu prie Jėzaus kryžiaus †stovėjo jo motina bei jo motinos sesuo, Kleopo žmona Marija, ir Marija Magdaliėtė. ²⁶ Taigi Jėzus, pamatęs motiną ir šalia stovintį mokytinį, kurį jis mylėjo, *tarė savo motinai: „**Moterie, štai tavo sūnus!**“ ²⁷ Po to jis *tarė

* **19:18** „vienoje ir antroje pusėje“ – Arba „abejose pusėse“; t. „šioje pusėje ir šioje pusėje“. Gr. frazė ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν (enteuthen kai enteuthen) vartojamas dar Apr 22:2. † **19:19** „Nazarietis“ – Arba „Nazarėnas“, „iš Nazareto“.

‡ **19:20** „parašyta buvo“ – Arba „jis buvo parašytas“. § **19:23** „tuniką“ – Gr. žodis χιτῶν (chiton) nurodo ilgus apatinius marškinius. Žodis vartojamas 10-tyje NT eilučių. Vienintelė, kuri galėtų nurodyti viršutinius drabužius, yra Mk 14:63, bet ir ten gali rodyti į apatinį drabužį. * **19:24** „meskime dėl jos burtą“ – Arba „sužinokime / spręskime sutartinio ženklų būdą“.

Tai gr. λανχάνω (lanchánō), kuris dar vartojamas NT tik Lk 1:9, Apd 1:17, ir II Pt 1:1. † **19:24** „kam ji teks“ – T. „kieno ji bus“. ‡ **19:24** „šventraštis [...]“ – Žr. Ps 22:18. § **19:24** „drabužius“ – Tas pats gr. žodis ἱμάτιον (himátion) yra išverstas žodžiu „skraistė“ Jn 19:2, 5 eilutėse. * **19:24** „apdaro“ – Gr. žodis ἱματισμός (himatismós) vartojamas NT dar Mt 27:35; Lk 7:25, 9:29; Apd 20:33; I Tim 2:9. † **19:24** „Būtent“ – Arba „Tikrai“ (gr. μὲν (mén)). ‡ **19:25** „stovėjo [...]“ – Jonas čia neparašė, kad jo paties motina irgi buvo ten (Mt 27:56 ji išvardinama kaip Zebediejaus sūnų motina).

mokytiui: „**Štai tavo motina!**“ Ir nuo tos valandos tas mokytinis pasiėmė ją \S savo *namus*. ²⁸ Po to, žinodamas, jog jau viskas atlikta, kad išsipildytų šventraštis, Jėzus *tarė: „**Trokštu.**“ ²⁹ O tenai *buvo pastatytas indas, pilnas acto. Ir jie, pripildę kempinę acto ir uždėję ją ant yzopo *šakelės*, prikišo prie jo burnos. ³⁰ Taigi, kai Jėzus buvo ėmęs acto, jis tarė: †**„Atlikta!“** Ir, nulenkęs galvą, atidavė dvasią. ³¹ Taigi, dėl to, kad buvo Pasirengimo *diena*, žydai, kad kūnai neliktų ant kryžiaus per šabą, – nes ta šabo diena buvo didi, – prašė Pilotą, kad būtų *sulaužytos jų kojos ir *kūnai* būtų nuimti. ³² Tad atėjo kareiviai ir sulaužė pirmojo kojas, taip pat kito, kuris buvo su juo nukryžiuotas. ³³ Bet kai, priėję prie Jėzaus, pamatė jį jau mirus, jie nebelaužė jam kojų, ³⁴ tik vienas iš kareivių ietimi perdūrė jam šoną, ir tuojau ištekėjo kraujo ir vandens. ³⁵ Ir tas, kuris *tai* matė, yra paliudijęs (ir jo liudijimas yra *Štiesa*, ir jis žino, kad sako *tiesą), kad tikėtumėte jūs. ³⁶ Nes šitie dalykai įvyko, kad išsipildytų šventraštis: †*Nė vienas jo kaulas nebus sulaužytas.* ³⁷ Ir vėl, kitas šventraštis sako: ‡*„Jie žiūrės į tą, kurį perdūrė.“* ³⁸ Ir po šitų *įvykių* Juozapas iš Arimatėjos, būdamas Jėzaus mokytinis, – tik slaptas dėl žydų baimės, – paprašė Pilotą, kad *Štas jam* leistų pasiimti Jėzaus kūną, ir Pilotas leido. Tad jis atėjo ir pasiėmė Jėzaus kūną. ³⁹ Taip pat atėjo ir Nikodemas, kuris iš pradžių buvo atėjęs pas Jėzų nakčia, atnešdamas apie šimto svarų miros ir alavijo mišinio. ⁴⁰ Taigi, jie paėmė Jėzaus kūną ir suvyniojo jį į linines drobules su kvėpalais, kaip yra paprotys žydams paruošti laidojimui. ⁴¹ O toje vietoje, kur jis buvo nukryžiuotas, buvo sodas, o *tame sode naujas kapo rūsys, kuriame dar niekas nebuvo †laidotas. ⁴² Taigi dėl žydų Pasirengimo *dienos* jie ten paguldė Jėzų, nes kapas buvo arti.

\S 19:27 „į savo *namus*“ – Žr. Jn 1:11, 16:32; Apd 21:6, kur gr. frazė εἰς τὰ ἴδια (eis ta idia) vartojama. Kalbama apie savus daiktus. * 19:29 „buvo pastatytas“ – Arba „stovėjo“. † 19:30 „Atlikta!“ – Arba „Galutinai atlikta!“, „Užbaigta!“. Plg. Jn 13:1. ‡ 19:31 „sulaužytos“ – Arba „sutriuškintos“. \S 19:35 „tiesa“ – Gr. būdvardis ἀληθινός (alēthinos), „atitinkantis tiesą“. * 19:35 „tiesą“ – Gr. būdvardis ἀληθής (alethes), „tuos *dalykus*, kurie atitinka tiesą“. † 19:36 „Nė vienas [...]“ – Žr. Ps 34:20, Iš 12:46, Sk 9:12, Ps 22:14. ‡ 19:37 „Jie žiūrės į tą, kurį perdūrė“ – Žr. Zch 12:10; plg. Ps 22:16. \S 19:38 „*tas jam* leistų pasiimti“ – T. „kad galėtų pasiimti“. * 19:41 „tame“ – Gr. artikelis. † 19:41 „laidotas“ – Arba „paguldytas“.

20

1 *Pirmąją savaitės dieną, anksti, kai dar buvo tamsu, *atėjo Marija Magdaliė prie kapo ir *pamatė nuo kapo rūsio angos ėnuristą akmenį. 2 Tad ji *nubėgo ir *atbėgo pas Simoną Petrą ir pas kitą mokytinį, kurį mylėjo Jėzus, ir jiems *pasakė: „Jie paėmė Viešpatį iš kapo, ir nežinome, kur jį ėpadėjo!“ 3 Taigi Petras ir tas kitas mokytinis išėjo ir leidosi prie kapo. 4 Ir abu bėgo kartu, bet tas kitas mokytinis Špralenkė Petrą ir pirmas pasiekė *kapą. 5 Ir pasilenkęs jis *pamatė padėtas linines drobules, tačiau neįėjo. 6 Tada Simonas Petras *atėjo sekdamas paskui jį ir įėjo į kapo rūsį, ir *matė padėtas linines drobules 7 bei skepetą, buvusią ant jo galvos, ne prie drobulių gulinčią, bet atskirai suvyniotą į vieną vietą. 8 Tuomet tad įėjo ir kitas mokytinis, kuris pirmas atėjo prie kapo – ir pamatė ir patikėjo. 9 Mat jie šventraščio dar nebuvo supratę, kad jis turi prisikelti iš numirusiųjų. 10 Tada ėtie mokytiniai vėl ėparėjo į savuosius namus. 11 O Marija verkdamą stovėjo lauke palei kapą. Taigi, beverkdama ji pasilenkė į Škapo vidų 12 ir *pamatė du angelus baltais drabužiais sėdinčius: vieną *galvūgalyje, o ėkitą ėkojų vietoje, kur buvo paguldytas Jėzaus kūnas. 13 Ir jie *tarė jai: „Moterie, kodėl verki?“ Ji *tarė jiems: ŠTodėl, kad jie paėmė mano Viešpatį, ir nežinau, kur jį * „padėjo.“ 14 Ir tuos žodžius pasakiusi ji atsisuko atgal ir pamatė stovintį Jėzų, bet nepažino, kad tai ėbuvo Jėzus. 15 Jėzus *tarė jai: „**Moterie, kodėl verki? Ko ieškai?**“ Manydama, kad jis esąs sodininkas, ji tarė jam: „Gerbiamasis, jei tamsta išnešei jį, pasakyk man, kur jį ėpadėjai, ir aš jį pasiimsiu.“ 16 Jėzus jai *tarė: „**Marija!**“ Ji atsisuko ir jam *tarė: „Rabuni!“ (verčiant būtų pasakyta „Mokytojau!“). 17 Jėzus jai sako: „**Neliesk manęs, nes dar nesu Špakilęs pas savo Tėvą. Bet eik pas mano brolius ir jiems pasakyk: „Aš pakylu pas savo Tėvą ir jūsų Tėvą, pas savo Dievą**

* 20:1 „Pirmąją savaitės dieną“ – T. y. sekmadienį, kitaip tariant viešpatadienį (plg. Apr 1:10). † 20:1 „nuristą“ – T. „pašalintą“. ‡ 20:2 „padėjo“ – Arba „paguldė“. § 20:4 pralenkė Petrą,“ – T. „bėgo pirmyn greičiau negu Petras“.

* 20:4 „kapą“ – Arba „laidojimo rūsį“. † 20:10 „tie“ – Gr. žymimasis artikkelis, kuris čia veikia kaip parodomasis įvardis. ‡ 20:10 „parėjo namo“ – T. „į savuosius namus“, t. y. į savo apsistojimo vietą (laikiną buveinę) Jeruzalės apylinkėse. § 20:11 „kapo rūsio vidų“ – T. „kapo rūsį“, „laidojimo rūsį“.

* 20:12 „galvūgalyje“ – T. „prie kojų“. † 20:12 „kitą“ – T. „vieną“. ‡ 20:12 „kojų vietoje“ – T. „prie kojų“. § 20:13 „Todėl, kad“ – Arba „Nes“. * 20:13 „padėjo“ – Arba „paguldė“. † 20:14 „buvo“ – T. „yra“. ‡ 20:15 „padėjai“ – Arba „paguldei“. § 20:17 „pakilęs“, „pakylu“ – Arba „nužengęs aukštyn“, „nužengiu aukštyn“.

ir jūsų Dievą’.“¹⁸ Marija Magdaliētė *atėjo pranešdama mokytiniams, kad ji mačiusi Viešpatį, ir *kad* jis pasakė jai tuos žodžius. ¹⁹ Taigi, tą dieną, pirmąją savaitės dieną, vakarui *atėjus ir durims, kur buvo susirinkę mokytiniai, dėl žydų baimės esant užrakintoms, atėjo Jėzus, atsistojo viduryje ir jiems *pasakė: „**Ramybė jums!**“²⁰ Ir tai pasakęs, jis parodė jiems savo rankas ir savo šoną. Išvydę Viešpatį, mokytiniai dėl to nudžiugo. ²¹ Tada Jėzus vėl jiems tarė: „**Ramybė jums! Kaip Tėvas yra mane siuntęs, taip ir aš jus siunčiu.**“²² Ir tai pasakęs jis kvėpė į juos ir jiems taria: „**Priimkite Šventąją Dvasią:** ²³ **kieno tik nuodėmės †atleisite, tiems jos yra atleistos; kieno tik nuodėmės sulaikysite, jos yra sulaikytos.**“²⁴ Tačiau, kai atėjo Jėzus, Tomo, vadinamo †Didymu, vieno iš Dvylikos, su jais nebuvo. ²⁵ Tad kiti mokytiniai jam tarė: „Mes matėme Viešpatį!“ Bet jis tarė jiems: „Jei nepamatysiu jo rankose vinių žymės ir neįdėsiu savo piršto į vinių žymę ir neįkišiu savo rankos į jo šoną, Štuo visai netikėsiu.“²⁶ Ir po aštuonių dienų jo mokytiniai vėl buvo viduje, ir Tomas su jais. Durims esant užrakintoms, Jėzus atėjo, atsistojo viduryje ir prabilo: „**Ramybė jums!**“²⁷ Paskui jis *pasakė Tomui: „**Ištiesk čia savo pirštą, ir apžiūrėk mano rankas, ir ištiesk čia savo ranką ir įkišk į mano šoną, - ir nebūk netikintis, bet tikintis!**“²⁸ Ir Tomas atsakydamas tarė jam: „Mano Viešpatie ir mano Dieve!“²⁹ Jėzus jam *pasakė: „**Tomai, tu esi tikėjęs todėl, kad esi mane matęs; tie, kurie nematė, *tačiau tikėjo, yra palaiminti!**“³⁰ Žinoma, savo mokytinių akivaizdoje Jėzus padarė ir daug kitų antgamtinių ženklų, kurie nėra surašyti šioje knygoje. ³¹ O šitie yra surašyti, kad tikėtumėte, jog Jėzus yra †Kristus, Dievo Sūnus, ir kad tikėdami turėtumėte †gyvybę jo vardu.

21

¹ Po šių dalykų Jėzus vėl pasirodė mokytiniams prie Tiberiados jūros. Ir jis pasirodė šitaip. ² Buvo kartu

* **20:19** „atėjus“ - T. „esant“. † **20:23** „atleisite“, „sulaikysite“ - Gr. kalbos formos yra tariamosios nuosakos, „atleistumėte“, „sulaikytumėte“. Plg. Mt 16:19, 18:18. † **20:24** „Didymu“ - Gr. Δίδυμος (Didumos); žr. Jn 11:16.

Š **20:25** „tuo“ - Gr. tekste nėra žodžio „tuo“, bet kontekstas reikalauja to. Tomas netikėjo, kad kiti iš Dvylikos jau matė prisikėlusį Jėzų. Tačiau jis jau seniai tikėjo, kad Jėzus yra Mesijas (Jn 6:69, „mes“), vienintelis Išgelbėtojas iš nuodėmių.

* **20:29** „tačiau“ - Arba „ir“. † **20:31** „Kristus“ - T. y. „Mesijas“. Gr. ὁ Χριστός (artikelis + „Kristos“), kuris reiškia „Pateptąjį“. Čia žodis „Kristus“ nurodo unikalią pareigybę ir vienintelį Asmenį, kuris eina tas pareigas. † **20:31** „gyvybę“ - Arba „gyvenimą“.

Simonas Petras ir Tomas, vadinamas *Didymu, taip pat Natanaelis iš Galilėjos Kanos, ir Zebediejaus *sūnūs*, ir kiti du iš jo mokytinių. ³ Simonas Petras jiems *tarė: „Einu žvejoti.“ Jie jam †*atsiliepė: „Ir mes einame su tavimi.“ Jie išėjo ir tuoju sulipo į valtelę, bet tą naktį nieko nesugavo. ⁴ Rytui jau išaušus, Jėzus stovėjo ant kranto, Bet mokytiniai nepažino, kad tai buvo Jėzus. ⁵ Tada Jėzus jiems *tarė: „**Vaikai, neturite kokio maisto, ar ne?**“ Jie atsakė jam: „Ne“. ⁶ Tad jis jiems tarė: „**Užmeskite tinklą į dešinę pusę nuo valties, ir rasite.**“ Taigi jie užmetė, ir jau nebeįstengė jo patraukti dėl žuvų gausybės. ⁷ Todėl tas mokytinis, kurį Jėzus mylėjo, *pasakė Petriui: „Tai Viešpats!“ O Simonas Petras, išgirdęs, kad tai esąs Viešpats, apsijuosė žvejo drabužiu, nes buvo šneapsirengęs, ir metėsi į jūrą. ⁸ O kiti mokytiniai atvyko valtele, nes buvo netoli nuo sausumos – tik už daugmaž dviejų šimtų uolekčių – atitempdami tinklą su žuvimis. ⁹ Tada, kai jie išlipo į sausumą, jie pamatė *paruoštas medžio anglių žėrinčias žarijas ir ant jų padėtą žuvį – taip pat duoną. ¹⁰ Jėzus jiems *pasakė: „**Atneškite iš žuvų, kurias ką tik sugavote.**“ ¹¹ Simonas Petras nuėjo ir išvilko į sausumą tinklą, pilną didelių žuvų, iš viso šimtą penkiasdešimt tris. Ir nors jų buvo tiek daug, tačiau †tinklas nesuplyšo. ¹² Jėzus jiems *tarė: „**Ateikite šen, valgykite!**“ Ir nė vienas iš mokytinių nedrįso jo klausti: „Kas tu esi?“, nes jie žinojo, jog tai yra Viešpats. ¹³ Taigi Jėzus *priėjo, *paėmė duonos ir *davė jiems, taip pat ir žuvies. ¹⁴ Tai buvo jau trečias kartas, kai Jėzus, prikeltas iš numirusiųjų, pasirodė mokytiniams. ¹⁵ Tad jiems pavalgius

* 21:2 „Didymu“ – Žr. Jn 11:16 išnašą. † 21:3 „atsiliepė“ – T. „taria“, „pasako“.

‡ 21:7 „žvejo drabužiu“ – Arba „viršutine palaidine“. § 21:7 „neapsirengęs“ – Kartais gr. žodis γυμνός (gumnós) verčiamas žodžiu „nuogas“ (pvz., Mk 14:51-52), o kartais „neapsirengęs“ arba „be (viršutinio) drabužio“ (pvz., čia, Apd 19:16, Jok 2:15).

* 21:9 „paruoštas“ – T. „gulinčias“, „išdėliotas“. † 21:11 „tinklas nesuplyšo“ – T. „tai nesuplėšė tinklo“. ‡ 21:12 „nes jie žinojo“ – T. „žinodami“ arba „suprasdami“, „matydami“.

Jėzus *tarė Simonui Petruui: „**Simonai, Jonos sūnau, Šar myli mane labiau negu šitie?**“ Jis jam *tarė: „Taip, Viešpatie. Tu žinai, kad tave † myliu“. Jis sako jam: ‡ „**Vis maitink mano avinėlius.**“ ¹⁶ Jis vėl, antrą kartą, jam *pasakė: „**Simonai, Jonos sūnau, ar Šmyli mane?**“ Tas jam *tarė: „Taip, Viešpatie. Tu žinai, kad tave *myliu“. Jis jam *pasakė: † „**Vis ganyk mano avis.**“ ¹⁷ Jis trečią kartą jam *pasakė: „**Simonai, Jonos sūnau, ar ‡myli mane?**“ Petras nuliūdo, kad jis sakė jam trečią kartą: „Ar myli mane?“ Ir jis tarė jam: „Viešpatie, tu žinai viską; tu žinai, kad tave myliu“. Jėzus jam *tarė: § „**Vis maitink mano avis.**“ ¹⁸ **Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: kai buvai jaunas, susijuosdavai ir vaikščiodavai, kur norėjai. Bet kai pasensi, ištiesi savo rankas, ir kitas tave apjuos ir ves, kur tu nenori.**“ ¹⁹ Tai jis kalbėjo *nurodydamas, kokia mirtimi Petras pašlovinsiąs Dievą. Ir tai pasakęs, jis dar jam *tarė: „**Sek paskui mane!**“ ²⁰ Tada Petras atsisukęs *pamatė iš paskos einantį mokytinį, kurį Jėzus mylėjo, kuris taip pat per vakarienę buvo atsilošęs †ant Jėzaus ‡krūtinės ir taręs: „Viešpatie, Škas yra tas, kuris tave išduos?“ ²¹ Petras, matydamas jį, *tarė Jėzui: „Viešpatie, o kas šitam bus?“ ²² Jėzus jam *tarė: „**Jeigu norėčiau,**

§ 21:15 „ar myli mane labiau negu šitie“ – Gr. kalbos tekstas gali būti įvairiai suprantamas. Reikėjo pasirinkti vieną iš interpretacijos variantų. (1) Ar myli mane daugiau negu mane myli kiti mokytiniai? (John Gill; Dr. Whitby, kuris cituojamas Matthew Henry komentare; ir, matyt, pats Matthew Henry). Pirmas paaiškinimas grindžiasi mokymais šiose eilutėse: Mt 26:33, Mk 14:29; plg. su Lk 7:42-43, kur mokoma, kad daug myli tas, kuriam daug atleista. Prieš išsigynimą Petras pervertino savo ištikimybę Jėzui pats tvirtindamas, kad kas beatsitiktų, jis liks ištikimas Jėzui. (2) Ar myli mane daugiau negu tu myli šiuos mano mokytinius? (3) Ar myli mane daugiau negu tu myli šiuos dalykus (žvejybą, valteles, ir pan.)? Antras ir trečias paaiškinimai irgi yra pateikti Matthew Henry komentare, bet jis labiausiai aprobuoja pirmąjį. *

† 21:15 „myli“ – Gr. ἀγαπάω (agapáo). ‡ 21:15 „myliu“ – Gr. φιλέω (philéo). † 21:15 „Vis maitink“ – Gr. βόσκω (bóskō). Žodis „vis“ atspindi gr. veiksmazodžio eigos veikslo (imperfektyvo) formą. Arba „Užsiiminėk mano avinėlių maitinimu“.

§ 21:16 „myli“ – Gr. ἀγαπάω (agapáo). * 21:16 „myliu“ – Gr. φιλέω (philéo). † 21:16 „Vis ganyk“ – Gr. ποιμαίνω (poimainō). Žodis „vis“ atspindi gr. veiksmazodžio eigos veikslo (imperfektyvo) formą. Arba „Užsiiminėk mano avių ganymu“. ‡ 21:17 „myli [...] myli [...] myliu“ – Šioje eilutėje tris kartus vartojamas gr. žodis φιλέω (philéo). § 21:17 „Vis maitink“ – Gr. βόσκω (bóskō). Žodis „vis“ atspindi gr. veiksmazodžio eigos veikslo (imperfektyvo) formą. Arba „Užsiiminėk mano avinėlių maitinimu“. * 21:19 „nurodydamas“ – Žr. Joh 12:33 nuorodą. † 21:20 „ant“ – Gr. ἐπί (epí). Kiti prielinksniai vartojami Joh 1:18 (εἰς (eis)) ir Joh 13:23 (ἐν (en)). ‡ 21:20 „krūtinės“ – Čia ir Joh 13:25 vartojamas gr. žodis στήθος (stēthos). Kitas gr. žodis κόλπος (kólpos) vartojamas Joh 13:23. § 21:20 „kuris yra tas, kuris tave išduos“ – Arba „kuris yra tas, išduos“. Tai yra gr. εἰς ἀπὸ (eis apō) –

kad jis pasiliktu, kol ateisiu, kas gi tau? Tu sek paskui mane." ²³ Tad tas pasakymas pasklido tarp brolių, jog tasai mokytinis nemirsiąs. Bet Jėzus jam nesakė, kad jis nemirsiąs, tik: „Jeigu norėčiau, kad jis pasiliktu, kol ateisiu, kas gi tau?" ²⁴ Šis *ir* yra *tas mokytinis, kuris liudija apie tuos dalykus ir †juos užrašė, ir mes žinome, kad jo liudijimas yra ‡tiesa. ²⁵ Ir yra taip pat daug kitų dalykų, – kiek tik padarė Jėzus, – kuriuos užrašius po vieną, *tai* manau, *kad* net pats pasaulis nesutalpintų knygų, *kurios būtų* parašytos. Amen.

* **21:24** „tas“ – Gr. artikelis. † **21:24** „juos“ – T. „tuos dalykus“. ‡ **21:24** „tiesa“ – Gr. būdvardis ἀληθινός (aléthinos), „atitinkantis tiesą“.

Apaštalu darbu knyga

1 Pirmąjį veikalą buvau sudaręs, Teofiliau, žinoma, apie viską, ką Jėzus pradėjo ir daryti ir mokyti ² iki tos dienos, kurią buvo paimtas į dangų, pirmiau per Šventąją Dvasią davęs įsakymus apaštalamis, kuriuos išsirinko. ³ Jis ir save gyvą parodė jiems * po savo kančios, su daugeliu nenuginčijamų įrodymų, keturiasdešimt dienų būdamas jų regėtas ir kalbėdamas apie dalykus, susijusius su Dievo karalyste. ⁴ Be to, būdamas kartu su jais susibūręs, jis įsakė jiems nepasišalinti iš Jeruzalės, bet laukti †to, ką Tėvas pažadėjo, „apie kuri, – pasakė jis, – **girdėjote iš manęs, ⁵ nes Jonas, †žinoma, vandeniui krikštijo, bet jūs po nedaugelio dienų būsite pakrikštyti Šventąja Dvasia.**“

⁶ Taigi kai buvo susiėję, jie paklausė jo, sakydami: „Viešpatie, ar tu šiuo metu Izraeliui atkursi karalystę? ⁷ O jis tarė jiems: „**Ne jums žinoti Šlaikotarpius ar *įvykių laikus, kuriuos nustatė Tėvas, †remdamasis savo paties †valdžia.** ⁸ Tačiau, Šventajai Dvasiai nužengus ant jūsų, gausite galybę ir būsite Šliudytojai mano labui ir Jeruzalėje, ir visoje Judėjoje bei Samarijoje ir ligi pat žemės pakraščiu. ⁹ Ir jam pasakius tuos dalykus, jiems bežiūrint, jis buvo pakeltas, ir debesis *atitraukė jį nuo jų akių. ¹⁰ Ir kol jam †kylant jie įdėmiai žiūrėjo į dangų, štai ir prie jų atsistojo du vyrai baltais drabužiais, ¹¹ kurie ir tarė: „Vyrai galilėjiečiai, ko stovite, žiūrėdami į dangų? Tas pats Jėzus, kuris buvo paimtas nuo jūsų į dangų, taip ir ateis, – tokiu pat būdu, kaip jį matėte vykstantį į dangų.“

¹² Tada jie sugrižo į Jeruzalę nuo vadinamojo Alyvų kalno, kuris arti Jeruzalės – šabo dienos kelionės atstumu. ¹³ Ir kai jie buvo įėję į Jeruzalę, jie užlipo į †aukštutinį

* **1:3** „po savo kančios“ – Arba „po to, kai kentėjo“. † **1:4** „to, ką Tėvas pažadėjo“ – T. „Tėvo pažado“. Plg. gr. kalbą šiose eilutėse: Gal 3:22; Hbr 6:12,15; 11:13,39; II Pt 1:1 ir kt. † **1:5** „žinoma“ – Arba „tiesa“, „gi“. Š **1:7** „laikotarpius“ – Gr. žodis rodo į laiko kiekį. * **1:7** „įvykių laikus“ – Arba „įvykių metus“, „etapus“; gr. žodis rodo į laiko kokybę, savybes, t. y. įvykius, kurie suteikia laikotarpiui ypatumus. † **1:7** „remdamasis“ – Arba „vadovaudamasis“. † **1:7** „valdžia“ – Arba „teise“; t. y., kad Dievui pačiam priklauso teisė valdyti, galutinius sprendimus priimti. Š **1:8** „liudytojai mano labui“ – T. „man liudytojai“. * **1:9** „atitraukė“ – Arba „iš apačios paėmė“. † **1:10** „kylant“ – T. „žengiant“, „vykstant“. † **1:13** „aukštutinį kambarį“ – Gr. k. tekste yra artikkelis, todėl gali būti, kad tai buvo tam tikras kambarys, kuriame jie nuo seniau buvo įpratę susirinkti.

kambarį, kur buvo apsistoję Petras ir Jokūbas, ir Jonas, ir Andriejus, Pilypas ir Tomas, Baltramiejus ir Matas, Alfiejaus *sūnus* Jokūbas ir Simonas Uolusis, ir Jokūbo *šbrolis* Judas.
 14 Vieningai visi šitie uoliai atsidėjo maldai ir maldavimui kartu su moterimis ir Jėzaus motina Marija ir jo broliais.

15 Ir tomis dienomis atsistojo Petras viduryje mokytinių (iš viso buvo apie šimtą dvidešimt *žmonių) ir tarė:
 16 „Vyrai broliai! Turėjo išsipildyti šis šventraštis, kurį iš anksto Šventoji Dvasia kalbėjo Dovydo burna apie Judą, tapusį vadovu tiems, kurie suėmė Jėzų, 17 nes jis buvo priskaičiuotas prie mūsų ir buvo gavęs šios tarnystės dalį.
 18 Taigi, šitas gi už neteisybės atlyginimą įsigijo žemės sklypą, ir, stačia galva puolęs žemyn, plyšo pusiau, ir visi jo viduriai išvirto. 19 Ir tai pasidarė žinoma visiems, kurie gyveno Jeruzalėje, tad tas sklypas jų savita kalba buvo pramintas Akeldama, tai yra, Kraujo sklypas. 20 Nes yra parašyta Psalmių knygoje: †*Jo buveinė tegul ištuštėja, ir tegul niekas joje negyvena; ir, ‡kitas tegul perima jo Šprižiūrėjimo tarnystę.* 21 Taigi iš tų vyrų, kurie visą laiką buvo su mumis, kai Viešpats Jėzus tarp mūsų *įeidavo ir išeidavo, 22 pradedant Jono krikštu iki tos dienos, kai jis buvo nuo mūsų paimtas aukštyn, vienas iš jų turi būti paskirtas jo prisikėlimo liudytoju kartu su mumis.“ 23 Ir jie †pasiūlė du: Juozapą, vadinamą Barsabu, kuris buvo pramintas Justu, ir Motiejų. 24 Ir meldamiesi jie tarė: „Tu, Viešpatie, kuris pažįsti visų širdis, parodyk, katrą iš šiųdviejų išsirinkai, 25 kad jis ‡gautų dalį šios Štarnystės, tai yra apaštalytės, nuo kurios Judas nusižengimu atkrito, kad nueitų į savąją vietą.“ 26 Tada jie *pateikė †savo ‡ženklus, ir *sprendimą rodantis* ženklas krito Motiejui, ir jis buvo priskaitytas prie vienuolikos apaštalų.

§ 1:13 „*brolis*“ – Arba „*sūnus*“. * 1:15 „žmonių“ – Gr. ὄνομα (onoma), „vardai“; plg. Apr 3:4, 11:13. † 1:20 „Jo [...]“ – Ps 69:25. ‡ 1:20 „kitas [...]“ – Ps 109:8. § 1:20 „prižiūrėjimo tarnystę“ – Arba „vyskupystę“. * 1:21 „įeidavo ir išeidavo“ – Plg. Ps 121:8 Sk 27:17; Įst 38:6, 38:19, 31:2; 2Sa 5:2; gal ir II Met 15:5. † 1:23 „pasiūlė“ – T. „pastatė“. ‡ 1:25 „gautų“ – Kitoks gr. žodis *negu* 17 eilutėje. § 1:25 „tarnystės, tai yra apaštalytės“ – Arba „tarnystės ir apaštalytės“. * 1:26 „pateikė“ – Arba „atidavė“, „perdavė“, ar pan. Kitoks gr. žodis *negu* tas, kuris vartojamas Mt 27:35; Mk 15:24; Lk 23:34; Joh 19:24. † 1:26 „savo“ – Arba „jų“; gal „už juos“. Reikšmė skiriasi, priklausomai nuo interpretacijos. ‡ 1:26 „ženklus“, „sprendimą rodančius ženklus“ – Tas pats gr. žodis, kuris vartojamas 17-oje, 25-oje eilutėse („dalį“).

2

¹ Ir *visiškai atėjus Sekminių dienai, visi vieningai buvo vienoje vietoje. ² Ir staiga iš dangaus atsirado tūžesys tarsi besinešančio smarkaus vėjo ir pripildė visą namą, kur jie sėdėjo. ³ Ir jiems pasirodė besidalą tarsi ugnies liežuviai, o Štai sėdosi ant *kiekvieno be išimties. ⁴ Ir jie visi tapo pripildyti Šventosios Dvasios ir pradėjo kalbėti kitomis kalbomis, kaip Dvasia jiems davė prabilti.

⁵ Ir Jeruzalėje gyveno žydų, pamaldžių žmonių iš visų tautų po dangumi. ⁶ O Šatsiradus gandai apie tai, subėgo minia ir sumišo, nes kiekvienas be išimties girdėjo juos kalbant savo kalba. ⁷ Ir jie visi apstulbo ir stebėjosi, sakydami vienas kitam: „Argi va visi šitie kalbantys nėra galilėjiečiai? ⁸ Tai kaipgi mes kiekvienas girdime *savo gimtąja kalba?! ⁹ †Mes – partai ir medai ir elamiečiai, taip pat gyvenantys Mesopotamijoje ir Judėjoje ir Kapadokijoje, Ponte ir Azijoje, ¹⁰ Frigijoje ir Pamfilijoje, Egipte ir Libijos srityse Kirėnės link, ir apsilankantys romiečiai, – ir žydai ir Šprozelitai, – ¹¹ kretiečiai ir arabai – girdime juos *skelbiant didžius Dievo darbus mūsų kalbomis.“ ¹² Ir jie visi apstulbo ir sumišo, vieni kitiems sakydami: „Ką gi tai reiškia?“ ¹³ Kiti šaipydami tarė: „Šitie yra pilni saldaus vyno.“

* **2:1** „visiškai atėjus Sekminių dienai“ – Galima įvairiai išversti gr. tekstą, pvz., „Sekminių dienos išsipildyme“, „kai išpildė Sekminių dieną“, „kai atliko / įvykdė Sekminių dieną“, „sueinant Sekminių dienai“. Ta pati gr. gram. sandara vartoma kitur Biblijoje tik Apd 9:51. † **2:2** „ūžesys“ – Arba „triukšmas“. ‡ **2:2** „vėjo“ – Arba „vėjelio“, „alsavimo“; tai gr. žodis πνοή (pnoé), vartojamas kitur Biblijoje tik Apd 17:25. Jeigu „alsavimas“ arba „vėjelis“ teikiamas čia, tai viename pasakyme rodoma į Šventosios Dvasios galią ir švelnumą.

§ **2:3** „tai“ – Arba „ji“, „jis“. Trečiojo asmens vienaskaitinis sakinio veiksnys numatytas gr. k. vksm. formoje. * **2:3** „kiekvieno be išimties“ – Gr. sandara ≈ „kiekvieno vieneto“. † **2:4** „kalbomis“ – Gr. „liežuviais“. ‡ **2:5**

„žmonių“ – Gal „vyrų“; plg. Jok 1:7-8, kuriose du skirtingi gr. žodžiai vartojami kalbant apie tą patį žmogų; plg. Mt 12:41, kur gr. žodis άνήρ (anér) nusako žmones bendrai, ne vien vyrus; plg. Lk 2:41-52 (atkeliaudavo į Jeruzalę per šventes šeimos, ne vien vyrai). Nors ST reikalavo tik vyrų pasirodymo tokiose šventėse (Iš 23:17, 34:23; Įst 16:16), žodis „gyveno“ leidžia suprasti, kad čia galbūt kalbama apie vyrus, moteris ir vaikus. § **2:6** „atsiradus gandai apie tai“ – Gal „atsiradus to garsui“. Gr. žodis φωνή (foné) reiškia ir ausimis sugaunamą oro virpėjimą ir gandą, žinią, pranešimą. Įvardis, verčiamas „apie tai“ arba „to“, greičiausiai nusako kalbėjimą įvairiomis kalbomis, o ne užimą. * **2:8**

„savo gimtąja kalba“ – „savo kalba, kurioje gimėme“; t. y. „savo kalba, kurios srityje gimėme“. † **2:9** „Mes“ – Sklandumo dėlei žodis „Mes“ yra perkelta iš 8 eilutės (kartojasi ir 11-tos eilutės veiksmažodyje). ‡ **2:9** „Azijoje“ – Tai Romos imperijos provincija Mažojoje Azijoje (Anatolijoje).

§ **2:10** „prozelitai“ – T. y. atsivertėliai į žydų tikėjimą. * **2:11** „skelbiant“ – Arba „kalbant“, „apsakant“. † **2:13** „pilni“ – Arba „prisipylę“.

22 Izraelio vyrai, klausykite šių žodžių: Jėzų Nazarietį, – vyrą, kurį Dievas jums patvirtino galingais antgamtiniais veiksmais ir pranašiškais ženklais ir antgamtiniais ženklais, kuriuos Dievas darė per jį jūsų tarpe, kaip ir patys žinote, – ²³ šitą (atiduotą Dievo įpaskirtu nutarimu ir išankstiniu žinojimu) jūs, suėmę Šįstatymo pažeidėjų rankomis bei *prikalę prie kryžiaus, nužudėte; ²⁴ Dievas įjį prikėlė, įnutraukęs mirties gimdymo skausmus, nes buvo Šneįmanoma, kad jis būtų jos laikomas. ²⁷ nes tu nepaliksi *manęs kape nei neleisi savo Šventajam patirti įsupuvimo. ²⁸ Padarei taip, kad pažinčiau gyvybės kelius; tu savo įveidu pripildysi mane džiaugsmo. ³² Dievas prikėlė tą Jėzų; mes visi esame šito liudytojai. ³⁶ Todėl tegul visi Izraelio namai žino tvirtai, kad Dievas tą patį Jėzų, kurį jūs nukryžiovote, padarė Šir Viešpačiu ir *Kristumi.“ ³⁷ O kai jie tai išgirdo, jiems verte vėrė širdį, ir jie tarė Petriui bei įkitiems apaštalams: „Vyrai broliai, ką mums daryti?“ ³⁸ Taigi Petras jiems tarė: „Atgailaukite – ir turi būti pakrikštytas kiekvienas iš jūsų Jėzaus Kristaus vardu dėl nuodėmių atleidimo, – ir jūs gausite įdovanojamą Šventąją Dvasią. ³⁹ Nes jums skirtas tas pažadas, taip pat jūsų vaikams ir visiems toli esantiems, kuriuos tik Viešpats, mūsų Dievas, pasišauks.“ ⁴⁰ Ir daugeliu kitų žodžių jis uoliai

‡ 2:23 „paskirtu“ – Arba „apibrėžtu“, „nustatytu“. § 2:23 „įstatymo

pažeidėjų“ – Arba „nusikaltėlių“, „įstatymo nepaisančiųjų“. * 2:23 „prikalę

prie kryžiaus“ – Arba „nukryžiuotą“. † 2:24 „įjį“ – T. „kurį“. ‡ 2:24

„nutraukęs mirties gimdymo skausmus“ – Pateiktas vaizdas: Mirtis privalėjo

„gimdyti“ (atiduoti) Viešpatį Jėzų; Dievas Tėvas buvo tarsi pribuvėja, kurios

pagalba baigiasi gimdymo skausmai. Plg. Frederick Fields (1801-1885) „Notes

on select passages of the Greek Testament: chiefly with reference to recent

English versions“ (1899), p. 112. § 2:24 „neįmanoma, kad jis būtų jos

laikomas“ – Arba „ne buvo jėgos jį laikyti jos galioje / valdžioje“. * 2:27

„manęs kape“ – Gr. k. tekstas gali būti verčiamas ir „mano sielos pragare“, bet

čia gr. žodis ἡιδής (haidēs) rodo ne į buveinę mirusiųjų nematomoms esybėms,

bet, kaip ir hbr. žodis לִישׁוֹן (šeo) Ps 16:10 ir Prd 42:38 eilutėse, į kapą. Gr.

k. žodis ψυχή (psychē) čia gerai verčiamas asmeniniu įvardžiu „mane“, kaip

gali būti taip verčiamas ir kitose eilutėse, pvz., Jn 10:24, II Kor 12:15. † 2:27

„patirti“ – T. „matyti“ (perkeltine prasme). ‡ 2:28 „veidu“ – Arba „akivaizda.“

Plg. Ps 4:6, 17:15, 21:6, 42:5. § 2:36 „ir Viešpačiu ir Kristumi“ – Daug

kas nori patirti išgelbėjimą, kurį siūlo Kristus, bet nenori pripažinti, kad Jis

yra ir teisėtas Viešpats, kuriam reikia paklusti. Tai žmonijai, ir žydams ir

kitataučiams. Apaštalas Petras šioje ištraukoje skelbė Evangeliją žydams. Plg.

Lk 2:11; Apd 10:36; 11:17; 15:11, 26; 16:31; 20:21; 28:31 ir daugybę kitų panašių

viėtų. * 2:36 „Kristumi“ – T. y. „Mesiju“. † 2:37 „kitiems“ – Arba „visiems

kitiems“, „likusiems“. ‡ 2:38 „dovanojamą Šventąją Dvasią“ – T. „Šventosios

Dvasios dovaną“, bet tai nenurodo į dovaną, kurią duoda Šventoji Dvasia; arba

„Šventąją Dvasią kaip dovaną“, „dovaną, kuri yra Šventoji Dvasią“.

liudijo ir ragino su įspėjimais, sakydamas: „Išsigelbėkite iš šitos iškrypusios kartos!“ ⁴¹ Taigi tie, kurie mielai priėmė jo žodį, buvo pakrikštyti, ir tą dieną buvo pridėti apie tris tūkstančius sielų. ⁴² Ir jie uoliai atsidėjo apaštalų mokslui ir bendrystei ir duonos laužymui ir maldoms. ⁴³ Ir baimė Šapėmė kiekvieną sielą, ir per apaštalus buvo daroma daug stebuklų ir antgamtinių ženklų. ⁴⁴ Ir visi, kurie tikėjo, buvo kartu ir *visa turėjo bendra, ⁴⁵ ir parduodavo savo +nuosavybių bei turtų ir, †ką gavę, padalydavo visiems, kiek kam reikėdavo. ⁴⁶ Ir jie, kasdien vieningai atsidėdami *suėjimui* šventykloje ir laužydami duoną vienur kitur namuose, valgydavo džiugia ir Šdarna širdimi, ⁴⁷ girdami Dievą ir būdami visos tautos palankiai vertinami. Ir *tuos, kuriuos *jis* išgelbėdavo, Viešpats kasdien pridėdavo prie bažnyčios.

3

¹⁴ Bet Šventojo ir Teisiojo jūs išsigynėte ir *reikalavote atiduoti jums vyrą žmogžudį, ¹⁵ ir nužudėte gyvybės Kūrėją, kurį Dievas prikėlė iš numirusių; mes esame to liudytojai. ¹⁹ Tad atgailaukite ir †atsiverskite dėl savo nuodėmių išdildymo, kad nuo Viešpaties veido ateitų atgaivos laikai ²⁰ ir atsiųstų jis anksčiau jums paskelbtąjį Jėzų Kristų. ²² Nes Mozė tikrai pasakė tėvams: *„Viešpats, jūsų Dievas, jums prikels iš jūsų brolių Pranašą – tokį, kaip mane. Klausykite jo visame kame, ką tik jis sakys jums.*

4

¹ Ir jiems bekalbant *žmonėms, prie jų priėjo kunigai, šventyklos *sargybos* vadas ir sadukiejai, ² gieždami apmaudą dėl to, kad jie mokė žmones ir skelbė prisikėlimą iš numirusiųjų †Jėzaus atvejo *pagrindu*. ³ Ir jie †nutvėrė juos ir uždarė į kalėjimą iki rytdienos, nes jau buvo vakaras. ⁴ Bet daugelis tų, kurie girdėjo žodį, tikėjo, ir vyrų skaičius pasidarė maždaug penkiais tūkstančiais. ¹⁰ tebūna žinoma

Š 2:43 „apėmė kiekvieną sielą“ – T. „atsirado kiekvienai sielai“. * 2:44 „visa“ – Arba „visus daiktus“; gr. žodis yra bevardės giminės dgs. † 2:45 „nuosavybių bei turtų“ – Arba „nekilnojamų bei kilnojamų turtų“; pirmas gr. žodis κτήμα (ktema), kuris vartojamas NT tik čia yra Mt 19:22; Mk 10:22, Apd 5:1, galbūt rodo į nekilnojamąjį turtą. † 2:45 „ką gavę“ – T. „juos“. Š 2:46 „darna“ – Arba „derminga“, „kliūčių nesukeliantis“. * 2:47 „tuos, kuriuos *jis* išgelbėdavo“ – „tuos, kurie tapdavo išgelbėtais“. * 3:14 „reikalavote“ – Arba „pageidavote“. † 3:19 „atsiverskite“ – Arba „atsigręžkite“, „apsisukite“.

* 4:1 „žmonėms“ – gr. vns.; arba „liaudžiai“. † 4:2 „Jėzaus atvejo *pagrindu*“ – T. y. „per Jėzų“, būtent per Jo prisikėlimą. † 4:3 „nutvėrė“ – T. „uždėjo rankas ant jų“.

jums visiems ir visai Izraelio tautai, kad vardu Jėzaus Kristaus Nazariečio, kurį jūs nukryžiuavote, kurį Dievas prikėlė iš numirusiųjų – Šper jį šitas vyras jūsų akivaizdoje stovi sveikas. ¹¹ Šitas yra akmuo, kuris buvo jūsų, statytojų, *laikomas nieku, kuris tapo vyraujančiu †kertiniu *akmeniui*. ¹² Ir nė viename kitame nėra išgelbėjimo, nes po dangumi nėra tarp žmonių duoto kito vardo, kuriuo mes turime būti išgelbėti.“ ¹³ O matydami Petro ir Jono drąsą ir pastebėję, kad jie esą nemokyti ir †neišprusę žmonės, jie stebėjosi, taip pat atpažino Šjuos buvus su Jėzumi. ¹⁷ Bet kad tai toliau neišplistų tautos tarpe, *griežtai juos pagrasinkime, kad jie nuo šiol nė vienam nebekalbėtų †remdamiesi šituo vardu.“

²³ Ir paleisti jie nuėjo pas savuosius ir išpasakojo viską, ką jiems buvo sakę aukštieji kunigai ir vyresnieji. ²⁴ Ir išklausę tie vieningai pakėlė balsą į Dievą ir tarė: „Valdove, tu esi Dievas, kuris padarei dangų ir žemę ir jūrą ir visa, kas juose yra, ²⁵ kuris savo tarno Dovydo burna pasakei: „Kodėl įnirto kitataučiai, ir †tautos Šsutelkė dėmesį į tuštybę? ²⁶ Žemės karaliai stojo į kovą ir valdovai susibūrė draugėn prieš Viešpatį ir prieš jo *Pateptąjį. ²⁷ Nes iš tiesų prieš tavo šventąjį †Tarną Jėzų, kurį tu patepei, susibūrė ir Erodas ir Poncijus Pilotas su kitataučiais ir Izraelio tauta, ²⁸ kad darytų visa, ką tavo †ranka ir tavo Šnutarimas iš anksto buvo nulėmę įvykti. ²⁹ O *dabar, Viešpatie, pažvelk į jų grasinimus ir duok savo tarnams su visu drąsumu kalbėti tavo žodį, ³⁰ kai tu ištiesi savo ranką išgydyti, ir ženklai ir stebuklai yra daromi tavo šventojo †Tarno Jėzaus vardu.“ ³³ Ir su didžiule jėga apaštalai liudijo Viešpaties Jėzaus prisikėlimą, ir didelė malonė †buvo ant jų visų.

Š 4:10 „per jį“ – Arba „juo“. * 4:11 „laikomas nieku“ – Arba „niekinamas“. † 4:11 „kertiniu“ – T. „kampo“. † 4:13 „neišprusę“ – Arba „paprasti“, „eiliniai“. Š 4:13 „juos buvus“ – Arba „juos, kad jie buvę“. * 4:17 „griežtai juos pagrasinkime“ – T. „grasinimu pagrasinkime juos“. † 4:17 „remdamiesi šituo vardu“ – T. „ant šito vardo“; arba „pagrindu turėdami šį vardą“. Jėzaus vardas buvo jų kalbos pagrindas; panaši gr. k. frazė Apd 14:3 eilutėje, „remdamiesi Viešpačiu“. † 4:25 „tautos“ – Arba „žmonės“. Š 4:25 „sutelkė dėmesį į“ – Arba „apmąstė“, „susikaupė į“. * 4:26 „Pateptąjį“ – Gr. Kristos (Χριστός); arba „Kristų“, „Mesiją“. † 4:27 „Tarną“ – Arba „vaiką“, „Sūnų“. Gr. žodis παῖς (país) gali būti išverstas ir taip ir taip. Žr. Mt 12:18 išnašą. Apd 4:25, 30 eilutėse tas gr. žodis yra išverstas žodžiu „tarnas“. † 4:28 „ranka“ – T. y. galia. Š 4:28 „nutarimas“ – Arba „valia“, „ryžtas“. * 4:29 „dabar“ – Gr. τὰ νῦν (ta nun; dgs. galininkas artikelis ir žodis „dabar“). Arba „dėl dalykų, kurie dedasi dabar“. † 4:30 „Tarno“ – Arba „Vaiko“, „Sūnaus“. Gr. žodis παῖς (país) gali būti išverstas ir taip ir taip. Žr. Mt 12:18 išnašą. † 4:33 „buvo ant jų visų“ – Apytiksliai – „apėmė juos visus“; plg. Rom 3:22; Apd 10:44, 19:17 (gr.).

5

Atpildas už melagingą elgesį

¹ Bet tam tikras žmogus, vardu Ananijas, su savo žmona Sappfyra pardavė nuosavybę ¹⁷ Tada, pakilo vyriausiasis kunigas, taip pat visi *kiti* su juo (tai yra sadukiejų sekta), *ir* jie pasidarė pilni *pavydaus uolumo ²⁴ O kai *vyriausiasis* kunigas, šventyklos *sargybos* vadas ir aukštieji kunigai išgirdo šituos žodžius, jie dėl jų sumišo, nežinodami, †kas iš to išeis. ²⁹ Tada Petras ir *kiti* apaštalai atsakydami tarė: „Reikia labiau klausyti Dievo negu žmonių. ³⁰ Mūsų †tėvų Dievas prikėlė Jėzų, kurį jūs nužudėte, Špakabindami ant medžio. ³¹ Jį Dievas išaukštino savo dešine ranka, *kad būtų* Kunigaikštis ir Išgelbėtojas, kad suteiktų Izraeliui atgailą ir nuodėmių atleidimą. ³⁶ Nes pirmiau šių dienų *prieš kiek laiko iškilo Teudas, kuris pasisakė esąs kažkas nepaprastas. Prie jo prisijungė tam tikras vyrų skaičius – apie keturis šimtus. Jis buvo nužudytas, ir visi, kurie †tikėjo juo, išsisklaidė ir nuėjo niekais. ⁴¹ Taigi jie, žinoma, išėjo iš tarybos akivaizdos džiaugdami, kad buvo palaikyti vertais dėl †jo vardo patirti Španiekinimą.

6

⁴ o mes *patys* uoliai atsidėsime maldai ir žodžio tarnybai. ⁷ Ir Dievo žodis vis klestėjo, ir mokytinių skaičius Jeruzalėje labai didėjo; be to, didelis kunigų būrys pakluso *tikėjimui.

7

¹⁸ kol iškilo kitas karalius, kuris nežinojo *apie* Juozapą. ³³ Tada Viešpats jam tarė: „Nusiauk nuo savo kojų apavą, nes vieta, ant kurios tu stovi, *yra* šventa žemė“. ⁵¹ Jūs, kietasprandžiai ir *neapipjaustytieji širdimis bei ausimis! Jūs visuomet priešinatės Šventajai Dvasiai; kaip jūsų tėvai, taip ir jūs!

8

¹ Ir Saulius visiškai pritarė jo nužudymui. Ir tuo laiku kilo didelis persekiojimas, *nukreiptas* prieš Jeruzalėje esančią bažnyčią, ir visi, išskyrus apaštalus, buvo išsklaidyti į

* **5:17** „pavydaus uolumo“ – Žr. Apd 13:45. † **5:24** „kas iš to išeis“ – T. „kuo tai pasidarytų“. ‡ **5:30** „tėvų“ – Arba „protėvių“. § **5:30** „pakabindami“ – Arba „pakabinę“.

* **5:36** „prieš kiek laiko“ – T. „pirmiau šių dienų“. † **5:36** „tikėjo juo“ – Arba „klausė jo“, „buvo jo įtikinti“. ‡ **5:41** „jo“ – T. y., Jėzaus. § **5:41** „paniekinimą“ – Arba „nagarbę“. * **6:7** „tikėjimui“ – Arba „tam tikėjimui“, „tai tikybai“.

* **7:51** „neapipjaustytieji širdimis bei ausimis“ – Plg. Mk 4:33; In 6:60, 8:43; Ier 6:10. Rom 8:7-8.

išėiviją po Judėjos ir Samarijos kraštus. ¹³ Net pats Simonas įtikėjo ir pakrikštytas atsidėjo *buvimui su Pilypu*. O matydamas daromus antgamtinius veiksmus ir didžius antgamtinius ženklus, jis labai stebėjosi. ³⁵ Tada Pilypas atvėręs savo burną pradėjo nuo to paties šventraščio ir paskelbė jam *evangeliją – Jėzų. ³⁶ Ir jiems bevažiuojant keliu, jie prikeliavo kažkokį vandenį, ir eunuchas tarė: „Žiūrėk – vanduo! Kas man trukdo būti pakrikštytam?“ ³⁷ Tada Pilypas tarė: „Jeigu tiki iš visos širdies, tai yra teisėta.“ Atsakydamas tas pasakė: „Tikiu, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus.“

9

⁵ O jis tarė: „Kas Tu esi, Viešpatie?“ Viešpats atsakė: „Aš esu Jėzus, kurį tu persekioji. Sunku tau spyriotis prieš akstiną!“ ⁶ Tada drebėdamas ir stebėdamasis, jis tarė: „Viešpatie, ką tu nori, kad aš daryčiau?“ O Viešpats jam atsakė: „Kelkis, eik į miestą, ir tau bus pasakyta, ką turi daryti.“ ²² Bet Saulius buvo vis labiau stiprinamas ir **tarp* Damaske gyvenančių žydų kėlė sąmyšį, įrodydamas, kad šitas yra tikras Kristus. ³¹ Taigi bažnyčios po visą Judėją, Galilėją ir Samariją turėjo ramybę ir buvo statydinamos; ir vaikščiodamos Viešpaties baime bei Šventosios Dvasios padrašinimu, jos buvo dauginamos.

10

⁷ Ir kai pasišalino angelas, kuris kalbėjo Kornelijui, šis pašaukė du savo besitarnaunčius namiškius ir pamaldų kareivį iš tų, kurie uoliai atsiduodavo jo patarnavimui, ²⁸ Ir jis tarė jiems: „Jūs žinote, kaip *stipriai* žydui yra įstatymu uždrausta turėti artimų reikalų su svetimtaučiu arba svečiuotis pas jį. Bet Dievas man parodė, kad jokio žmogaus neturiu vadinti suteptu ar *apeigine prasme* netyru.

³⁴ Tada atvėręs burną Petras tarė: „Iš tiesų matau, kad Dievas nėra šališkas, ⁴⁰ Jį Dievas prikėlė trečiąją dieną ir *padarė taip, kad jis pasidarė atvirai matomas – ⁴¹ ne visiems žmonėms, bet Dievo iš anksto parinktiems liudytojams – *būtent* mums, kurie su juo valgėme ir gėrėme, jam prisikėlus iš numirusių. ⁴² Ir jis mums įsakė skelbti †žmonėms ir uoliai liudyti, kad ‡būtent jis yra Dievo

* **8:35** „evangeliją“ – Arba „gerą žinią“. * **9:22** „*tarp* Damaske gyvenančių žydų kėlė sąmyšį“ – Arba „sukurstė Damaske gyvenančius žydus“. * **10:40** „padarė taip, kad jis pasidarė atvirai matomas“ – T. „davė jam pasidaryti atvirai matomam“. † **10:42** „žmonėms“ – gr. vns.; arba „liaudžiai“. ‡ **10:42** „būtent jis yra“ – gr. „yra jis, kuris“.

paskirtasis gyvųjų ir mirusiųjų teisėjas. ⁴³ Apie jį visi pranašai liudija, kad kiekvienas, kuris juo pasitiki, Šjo vardu gauna nuodėmių atleidimą. ⁴⁴ Petruui dar tebetariant šiuos žodžius, Šventoji Dvasia nužengė ant visų, kurie klausėsi žodžio.

11

Petras paaiškina žydų kilmės broliams apie Evangelijos skelbimą kitataučiams

¹ Ir apaštalai ir broliai, kurie buvo Judėjoje, išgirdo, kad ir *kitataučiai priėmė Dievo žodį. ¹⁶ Tada prisiminiau Viešpaties žodį, kaip jis †sakydavo: „**Jonas, †žinoma, vandeniui krikštijo, bet jūs būsite pakrikštyti Šventąja Dvasia.**“ ¹⁸ Ir tai išgirdę, jie nutilo ir šlovino Dievą, sakydami: „Tad ir nežydams Dievas suteikė Š* atgailą, kad gyventų.“

¹⁹ Tie gi, kurie buvo išsklaidyti *į išėviją* dėl †persekiojimo, kilusio dėl Stepono, nukeliavo iki Finikijos ir Kipro ir Antiochijos, skelbdami žodį niekam kitam, o vien tik žydams. ²¹ Ir †Viešpaties ranka buvo su jais, Šir didelis skaičius įtikėjo ir atsivertė į Viešpatį. ²³ Atvykęs ir pamatęs Dievo malonę, jis apsidžiaugė ir ragino juos visus, kad *ryžtinga širdimi jie liktų *atsidavę* Viešpačiui.

12

²⁴ O Dievo žodis vis klestėjo ir didėjo. ²⁵ O Barnabas ir Saulius, *išsamiai atlikę *savo* tarnystę, grįžo iš Jeruzalės; jie buvo pasiėmę su savimi ir Joną, vadinamą Morkumi.

13

¹ Ir Antiochijoje, *ten* esančioje bažnyčioje, buvo tam tikri pranašai ir mokytojai, *antai Barnabas, ir Simeonas, vadinamas Nigeriu, ir kirėnietis Lucijus; antai Manaenas, kuris užaugo kartu su tetrarchu Erodu, ir Saulius. ² O jiems tarnaujant Viešpačiui ir pasninkaujant, Šventoji Dvasia tarė: „*Išskirkite man abudu – Barnabą ir Saulių – darbui,*

Š 10:43 „jo vardu“ – Arba „per jo vardą“. * 11:1 „kitataučiai“ – Arba „nežydai“. † 11:16 „sakydavo“ – Žr. Apd 1:5. † 11:16 „žinoma“ – Arba „tiesa“, „gi“. Š 11:18 „atgailą“ – Arba „atgailavimo progą“. * 11:18 „atgailą, kad gyventų“ – T. „atgailą į gyvenimą“. † 11:19 „persekiojimo“ – Arba „prispaudimo“. † 11:21 „Viešpaties ranka buvo su jais“ – Plg. Lk 1:66. Š 11:21 „ir“ – Gal „tai“. * 11:23 „ryžtinga širdimi“ – Arba „širdies ryžtu“. * 12:25 „išsamiai atlikę“ – Arba „išpildę“. Panašus gr. tekstas vartojamas Kol 4:17. * 13:1 „antai“ (2 k.) – Gr. kalboje vartojama dalelytė τε (te) išvardijant pareigas: buvo trys pranašai ir du mokytojai.

kuriam aš juos pašaukiau." ³ Tada jie, papasninkavę ir pasimeldę ir uždėję ant jų rankas, *juos išsiuntė.* ²⁵ Ir kai Jonas baiginėjo *†savo ‡gyvenimo bėgtynes*, jis tarė: „Ką manote mane esant? Aš nesu *jis*. Bet štai po manęs ateina tas, kurio kojų apavo nesu vertas atrišti.“ ³⁰ Bet Dievas jį prikėlė iš numirusių. ³² Ir mes skelbiame jums Šgerą žinią, kad pažadą, kuris buvo duotas tėvams, ³³ Dievas tą patį *pažadą* *įvykdė mums, jų vaikams, tuo, kad jis prikėlė Jėzų, kaip ir yra parašyta ir antroje psalmėje: *†Tu esi mano Sūnus, šiandien aš tave pagimdžiau.* ³⁵ Todėl jis sako ir kitoje *psalmėje*: „Tu neleisi savo Šventajam *†patirti supuvimo*“. ³⁶ Nes Dovydas, Dievo nutarimu atitarnavęs savajai kartai, *Šužmigo* ir *buvo priskaičiuotas prie savo *jau mirusių †tėvų*, ir *†patyrė supuvimą*, ³⁷ bet tas, kurį Dievas prikėlė, *Šnepatyrė supuvimo*. ³⁸ Taigi, žinokite, vyrai broliai, kad nuodėmių atleidimas yra skelbiamas jums per šitą *vyrą*, ³⁹ ir kiekvienas, kuris tiki, yra juo išsteisinamas nuo visko, nuo ko jūs negalėjote būti išsteisinti Mozės įstatymu. ⁴⁵ Bet žydai pamatę minias pasidarė pilni *pavydaus uolumo ir *†prieštaravo* tiems dalykams, kuriuos kalbėjo Paulius, atsikalbinėdami ir piktžodžiaudami. ⁴⁶ Tada drąsiai kalbėdami Paulius ir Barnabas tarė: „Buvo būtina, kad Dievo žodis būtų pasakytas jums pirma; bet kadangi jūs atmetate jį ir nutariate, jog patys neverti amžino gyvenimo, štai mes sukame pas kitataučius. ⁴⁷ Nes Viešpats yra šitaip mums paliepęs: *‡„Paskyriau tave kaip šviesą kitataučiams, kad būtum Šnaudingas jų išgelbėjimui iki pat žemės pakraščių.“* ⁴⁸ Tai girdėdami, kitataučiai džiaugėsi ir *šlovino Viešpaties žodį, ir įtikėjo visi, kurie

† **13:25** „savo“ – Gr. žymimasis artikelis, todėl, gali būti neišverstas į lietuvių k.; gali būti išversta „tas“ (t. y. tam tikras bėgtynes) arba kartais, kaip čia, įvardžiu. ‡ **13:25** „gyvenimo bėgtynes“ – Tas pats gr. žodis vartojamas Apd 20:24, II Tim 4:7. § **13:32** „gerą žinią“ – Arba „evangeliją“. * **13:33** „įvykdė“ – T. y. „ištesėjo“.

† **13:33** „Tu esi“ – Žr. Ps 2:7 (Dievo galia įvykdytas Mesijo išėjimas iš kapo rūšio lyginimas su kūdikio išėjimo iš motinos iščių); I Kor 15:4; Hbr 1:5, 5:5. ‡ **13:35** „patirti“ – T. „matyti“ (perkeltine prasme).

§ **13:36** „užmigo“ – T. y. „mirė“. * **13:36** „buvo priskaičiuotas prie savo *jau mirusių tėvų*“ – Žr. Pr 49:29, Ts 2:9 ir kt. † **13:36** „tėvų“ – T. y. „protėvių“. ‡ **13:36** „patyrė“ – T. „matė“. Taip pat 37 eilutėje. Plg. Ps 16:10, 49:8, 89:48; Lk 2:26; Jn 8:51 ir kt. § **13:37** „nepatyrė“ – Žr. 36 eilutės išnašą. * **13:45** „pavydaus uolumo“ – Žr. Apd 5:17. † **13:45** „prieštaravo tiems dalykams“ – T. „atsikalbinėjo prieš tuos dalykus“.

‡ **13:47** „Paskyriau tave [...]“ – Žr. Iz 42:6; 49:6; Lk 2:32. § **13:47** „naudingas jų išgelbėjimui“ – Gr. frazė εἰς σωτηρίαν vartojamas 11 k. NT; Rom 10:1 ta pati frazė vartojamas kaip čia, o ten išversta „kad jie būtų išgelbėti“. * **13:48** „šlovino Viešpaties žodį“ – T. y. „laikė Viešpaties žodį šlovingu“.

buvo †priskirti amžinam gyvenimui.

14

³ Taigi *jie ten išbuvo ilgą laiką ir drąsiai †kalbėjo, remdamiesi Viešpačiu, kuris liudijo savo malonės žodį ir davė antgamtinių ženklų bei pranašiskų ženklų, kad jie būtų padaryti jų rankomis. ²¹ Ir paskelbę Evangeliją tam miestui ir †padarę daugelį mokytinių, jie sugrįžo į Listrą ir Ikonijų ir Antiochiją, ²² stiprindami mokytinių sielas, ragindami juos Špasilikti ištikimi tikėjimui, ir kad mes per daugelį prispaudimų turime įeiti į Dievo karalystę. ²³ Ir jiems paskyrę vyresnius kiekvienoje bažnyčioje ir pasimeldę su pasninku, jie *patikėjo juos Viešpačiui, kuriuo šie tikėjo. ²⁷ O atvykę ir surinkę bažnyčią, jie pranešė viską, ką Dievas su jais nuveikė ir kaip atvėrė tikėjimo duris †kitataučiams.

15

Antiochijoje esanti bažnyčia kreipėsi į apaštalus Jeruzalės bažnyčioje ir sulaukė atsakymo iš apaštalų, vyresniųjų ir visos bažnyčios

¹ Ir *kai kurie, atėję žemyn iš Judėjos, †ėmė mokyti †tuos brolius: „Jeigu nesiduodate apipjaustomi pagal Mozės paprotį, negalite būti išgelbėti.“ ¹¹ Priešingai, mes tikime,

† **13:48** „priskirti“ – Arba „išrikiuoti“, „paveikti įstoti į gretas“. Gr. žodis duoda suprasti, kad kitataučiai tuo metu buvo „paveikti įstoti į gretas“, kurio įstojimo tikslas ir pasekmė buvo amžinas gyvenimas. Be abejo, Dievas Šventoji Dvasia yra tas, kuris taip juos paveikė, bet pagal Apd 13:46 kai kurie žmonės nutarė, kad patys yra neverti amžino gyvenimo. Atkreiptinas dėmesys, kad ne Dievas taip nutarė, bet atsisakantys tikėti. Plg. Apd 13:46. * **14:3** „jie“ – T. y., Paulius ir Barnabas. † **14:3** „kalbėjo, remdamiesi Viešpačiu“ – T. „kalbėdami ant Viešpaties“; arba „kalbėjo, pagrindu turėdami Viešpatį“, t. y., Jis buvo jų kalbos pagrindas; panaši gr. k. frazė Apd 4:17 eilutėje. † **14:21** „padarę daugelį mokytinių“ – Arba „įtraukę daugelį į mokymąsi“. Gr. žodis vartojamas Mt 13:52; Mt 27:57; Mt 28:19. § **14:22** „pasilikti ištikimi tikėjimui“ – Arba „tikimų dalykų atžvilgiu nejudėti iš vietos“; gr. „tikėjime nejudėti iš vietos“, „pasilikti vietoj tikėjime“, „tebebūti tame tikėjime“. * **14:23** „patikėjo“ – Arba „pavedė“. Žr. Apd 20:32 ir kt. † **14:27** „kitataučiams“ – Arba „nežydams“, „tautomis“. * **15:1** „kai kurie“ – Apd 15:24 daugiau aiškina, tas jie tokie. Jie buvo „išėję“ iš Jeruzalės bažnyčios, bet nebuvo tos bažnyčios įgalioti. Tikros bažnyčios išsiuncia savo įgaliotinius (Apd 13:1-3, 14:26, 15:22, 15:40), bet neįgalioti mokytojais dažnai išsėina iš Jėzaus bažnyčių ir skelbia netiesą (Apd 20:30, I Jn 2:19, Judo 19). † **15:1** „ėmė mokyti“ – Arba „mokydavo“. † **15:1** „tuos“ – Gr. artikelis. Šie broliai buvo Apd 14:27-oje eilutėje paminėtos Antiochijoje esančios „bažnyčios“ nežydų nariai. Jie buvo nežydų kilmės „mokytiniai“, kurie paminėti Apd 14:28-oje eilutėje. Jie pavadinti „kitataučių kilmės broliais“ Apd 15:23-oje eilutėje.

kad Šbūsime išgelbėti tokiu pat būdu kaip ir jie – per Viešpaties Jėzaus Kristaus malonę. ¹⁸ Nuo amžinybės Dievui žinomi visi jo darbai. ²³ ir *per juos jie parašė šiuos dalykus: „Apaštalai ir vyresnieji ir broliai kitataučių kilmės broliams Antiochijoje, Sirijoje ir Kilikijoje: Sveiki!

³⁶ Ir po kiek dienų Paulius tarė Barnabui: „†Grižkime ir pagalbon aplankykime savo brolius kiekviename mieste, kur skelbėme Viešpaties žodį, *ir pažiūrėkime*, kaip †jiems sekasi.“ ³⁷ O Barnabas nusprendė pasiimti su jais Joną, vadinamą Morkumi, ³⁸ bet Paulius Šbuvo tvirtai nusistatęs, kad *labiau* tiktų nepasiimti kartu tokio, kuris iš Pamfilijos nuo jų pasitraukė ir *nesidarbavo su jais. ³⁹ Taigi kilo *tarp jų* toks aštrus nesutarimas, kad jie vienas nuo kito atsiskyrė. Ir Barnabas, pasiėmęs Morkų, išplaukė į Kiprą, ⁴⁰ o Paulius, pasirinkęs Silą, iškeliaavo, brolių pavestas Dievo malonei. ⁴¹ Ir jis perėjo per Siriją ir Kilikiją, stiprindamas bažnyčias.

16

Timotiejus prisideda prie Pauliaus ir Silo

¹ Ir jis atvyko į Derbę ir Listrą, o štai tam tikras mokytinis buvo tenai, vardu Timotiejus, – (*tam tikros tikinčios žydės sūnus, bet tėvas *buvo* graikas), – ² apie kurį gerai atsiliepė broliai Listroje ir Ikonijuje. ³ Paulius norėjo, kad jis išvyktų su juo. Tad paėmęs jis apipjaustė jį dėl tose vietose esančių žydų, nes jie visi žinojo jo tėvą esant graiką. ⁴ Ir keliaudami per miestus, jie perdavė jiems laikytis įsakų, *kuriuos* †leido apaštalai ir vyresnieji Jeruzalėje. ⁵ Todėl gi bažnyčios buvo stiprinamos †tikėjimo atžvilgiu ir kasdien augo skaičiumi. ⁶ Ir perėję Frigiją, taip pat Galatijos kraštą, *ir* Ššventajai Dvasiai uždraudus jiems kalbėti žodį Azijoje, ⁷ po to atėję į Myziją, jie mėgino eiti į Bitiniją, bet Dvasia jiems neleido. ⁸ Ir praėję pro Myziją, jie nusileido į Troadą. ⁹ Ir naktį Pauliui pasirodė regėjimas: tam tikras vyras iš Makedonijos stovėjo ir jį maldavo, sakydamas: „Pereik į Makedoniją ir

§ 15:11 „būsime išgelbėti tokiu pat būdu kaip ir jie“ – T. y. „išgelbėjimas yra suteikiamas mums tokiu pat būdu kaip ir jiems“. * 15:23 „per juos“ – T. „jų rankomis“. † 15:36 „Grižkime ir“ – T. „Grižę pagalbon aplankytume“. † 15:36 „jiems sekasi“ – T. „jie yra“. § 15:38 „buvo tvirtai nusistatęs, kad *labiau* tiktų“ – Arba „pastoviai laikė tinkama“. * 15:38 „nesidarbavo su jais“ – T. „nėjo su jais į darbą“. * 16:1 „tam tikros tikinčios žydės sūnus, bet tėvas *buvo* graikas“ – Gr. „tam tikros tikinčios žydės, bet tėvo graiko sūnus“. † 16:4 „leido“ – T. y. „paskelbė kaip teisinius nuosprendžius“. † 16:5 „tikėjimo atžvilgiu“ – T. y. klausydamos tikybos turinio, jos turėjo vis daugiau kuo tikėti; pgl. Ro 10:17; arba „tikyba“. § 16:6 „Šventajai Dvasiai uždraudus jiems“ – T. „buvę Šventosios Dvasios uždrausti“.

padėk mums!“ ¹⁰ Ir po to, kai jis pamatė regėjimą, tuojau siekėme vykti į Makedoniją, *susidarydami išvadą, kad Viešpats pašaukė mus skelbti jiems evangeliją. ¹¹ Todėl išplaukę iš Troados, leidomės tiesiu kursu į Samotrakę, o trytojaus dieną į Neapolį, ¹² o iš ten į Filipus, kuris yra pagrindinis tos Makedonijos srities miestas, taip pat kolonija. O šiame mieste išbuvome kelias dienas. ³⁰ ir išvedęs juos laukan, jis paklausė: „Gerbiamieji, ką turiu daryti, kad būčiau išgelbėtas?“ ³¹ Ir jie tarė: „Tikėk Viešpačiu Jėzumi Kristumi ir būsi išgelbėtas – tu ir tavo šeimyna!“ ³² Ir jie kalbėjo Viešpaties žodį jam ir visiems, esantiems jo namuose. ³³ Ir tą pačią nakties valandą juos pasiėmęs, jis *nuplovė jų kirčių žaizdas ir tuojau buvo pakrikštytas – jis pats ir visi jo saviškiai. ³⁴ Ir nusivedęs juos į savo namus, jis padengė jiems stalą ir džiūgavo, pasitikėjęs Dievu kartu su visais savo namiškiais.

17

Tesalonikoje

¹ O perėję Amfipolį ir Apoloniją jie atėjo į Tesaloniką, kur buvo žydų sinagoga, ² ir *kaip buvo pratęs, Paulius įėjo pas juos ir tris šabass diskutavo su jais dėstydamas iš šventraščių, ³ atverdama šventraščius ir teikdamas įrodymų, kad Kristui reikėjo kentėti ir prisikelti iš numirusių, ir kad: „Šis Jėzus, kurį aš jums skelbiu, yra Kristus.“ ⁴ Ir kai kurie iš jų šitikėjo ir buvo priskirti prie Pauliaus ir Silo, taip pat daugybė pamaldų graikų ir nemaža *aukštuomenės moterų. ⁵ Bet žydai, kurie atsisakė tikėti, apimti pavydo, pasiėmė tam tikrų nelabų vyrų iš turgavietės ir subūrė minią sukėlė mieste sąmyšį.

* **16:10** „susidarydami išvadą“ – T. y. iš atskirų parodymų (pvz., uždraudimas skelbti Azijoje ir kvietimas vykti į Makedoniją) pasidarė jiems aišku, jog įrodyta, kad Dievo valia jiems vykti į Makedoniją. † **16:11** „trytojaus“ – T. „paskesnę“.

‡ **16:12** „pagrindinis“ – Arba „pirmasis“, „pirmaujantis“, t. y. „vienas iš pirmaujančių“. § **16:31** „šeimyna“ – Arba „namai“, t. y. „namiškiai“ Gr. žodis yra vns. žodis, kuris giminingas žodžiui, kuris Apd 16:32 išverstas „namuose“. * **16:33** „nuplovė jų kirčių žaizdas“ – T. „nuplovė nuo kirčių“.

† **16:34** „padengė jiems stalą“ – T. „padėjo stalą prie jų“. * **17:2** „kaip buvo pratęs, Paulius“ – T. „pagal įpratimą Pauliui, jis“. † **17:2** „diskutavo [...] dėstydamas“ – Tai vienas gr. vksm., διαλέγομαι (dialégomai). ‡ **17:3** „atverdama šventraščius“ – Plg. Lk 24:32; jeigu ne šventraščių atvėrė, tai protą (Lk 24:45) bet ir tikslas tas pats – kad suprastų šventraščius. § **17:4** „įtikėjo“ – Arba „davėsi įtikinti“, „priėmė įtikinimą“.

* **17:4** „aukštuomenės“ – T. „pirmų“. † **17:5** „atsisakė tikėti“ – Arba „nesidavė įtikinti“, „nepriėmė įtikinimo“, „nesileido įtikinami“. ‡ **17:5** „sukėlė mieste sąmyšį“ – T. „sukėlė miesta į samvši“.

Užpuolę Jasono namus, jie ieškojo jų, kad išvesti prieš liaudį. ⁶ Bet jų neradę nusitempė Jasoną ir kai kuriuos brolius pas miesto vadovus, šaukdami: „Tie, kurie verčia pasaulį aukštyn kojomis, ir čia yra atėję! ⁷ Juos yra priglaudęs Jasonas! Šitie visi gi veikia prieš ciesaiaus įsakus, sakydami, kad yra kitas karalius – toks Jėzus!“ ⁸ Ir jie sutrikdė minią ir miesto vadovus, kurie tuos dalykus išgirdo. ⁹ Taigi paėmę užstatą iš Jasono ir kitų, jie juos paleido. ¹¹ Šitie buvo kilnesni negu tie Tesalonikoje tuo, kad jie priėmė žodį visišku noringumu ir kasdien tyrinėjo Šventraščius, ar taip esą iš tikrųjų.

Atėnuose

¹⁶ Pauliui Atėnuose jų belaukiant, jo dvasia nervinosi jame, matydamas miestą, kuris yra Švisiškai *stabgarbiškas.

²² Tada Paulius atsistojo †Marso kalvos viduryje ir tarė: „Atėnų vyrai, aš matau, kad visais atžvilgiais jūs esate nepaprastai †religingi. ²⁵ ir jis nėra aptarnaujamas žmonių rankomis, tarsi jam ko nors reikėtų, nes jis pats visiems duoda gyvybę ir alsavimą ir visa kita; ²⁶ ir jis iš vieno kraujo padarė visas žmonių tautas tam, kad gyventų visame žemės paviršiuje, nustatęs iš anksto paskirtus laikus ir jų gyvenamos vietos ribas, ²⁷ kad jie ieškotų Dievo – gal tikrai apčiuopomis ieškotų ir surastų jį, – nors jis yra visiškai netoli nuo kiekvieno iš mūsų, ²⁸ nes mes jame gyvename, judame ir būvame, kaip yra pasakę ir kai kurie jūsų poetai: ‚Mes gi esame jo palikuonys.‘ ²⁹ Tad kadangi mes esame Dievo palikuonys, neturime manyti, kad Dievybė yra panaši į auksą ar sidabrą, ar akmenį, į žmogaus meno ir Švaizduotės raižybos kūrinį. ³⁰ Todėl gi Dievas, pakentęs *nežinojimo laikus, dabar liepia visiems žmonėms visur atgailauti, ³¹ nes jis nustatė dieną, kurią yra pasirengęs †teisingai teisti pasaulį per Vyrą, kurį yra paskyręs, visiems davęs užtikrinimą prikeldamas jį iš numirusiųjų.“ ³² Ir išgirdę apie mirusiųjų prisikėlimą, vieni ėmė šaipytis, o kiti sakė: „Apie tai tavęs pasiklausysime †kitą kartą.“ ³³ Ir taip Paulius išėjo iš jų tarpo.

§ 17:16 „visiškai stabgarbiškas“ – Gr. κατείδωλος (kateidolos); ≈ „pagal stabus“, „atitinkantis stabus“. * 17:16 „stabgarbiškas“ – Trad. „stabmeldiškas“. † 17:22 „Marso kalvos“ – Arba „Areopago“. ‡ 17:22 „religingi“ – gr. δεισιδαιμονεσθηρος; gal „prietaringi“, „linkę į dvasių baime“, „dievaikių bijantys / gerbiantys“. § 17:29 „vaizduotės“ – Arba „minties“. * 17:30 „nežinojimo“ – Arba „neišmanymo“. † 17:31 „teisingai“ – gr. „teisume“. ‡ 17:32 „kitą kartą“ – Arba „vėl“.

18

⁸ Ir vyriausiasis sinagogos vadovas Krispas įtikėjo Viešpačiu su visa savo šeimyna. Taip pat daugelis iš korintiečių klausydamiesi įtikėjo ir buvo pakrikštyti. ¹⁰ nes aš esu su tavimi, ir niekas nesikėsins tau kenkti, nes aš turiu daug žmonių šiame mieste.

19

⁴ Tada tarė Paulius: „Jonas iš tikrųjų krikštijo *krikštu, kurį sąlygoja atgaila, sakydamas tautai, kad jie turi tikėti tuo, kuris turi po jo ateiti, tai yra, Kristumi Jėzumi.“ ¹⁸ Ir daugelis įtikėjusiųjų ateidavo išpažindami ir apsakydami [†]dalykus, kuriais užsiimdavo. ¹⁹ Taip pat daugelis tų, kurie užsiiminėdavo magija, sunešę [‡]savo knygas, sudegino jas visų akivaizdoje; ir jie apskaičiavo jų vertę ir rado *jq esant* penkiasdešimt tūkstančių sidabrinių. ²⁰ Šitaip Dievo žodis vis klestėjo ir ėmė viršų.

20

⁷ Ir pirmąją savaitės *dieną*, mokytiniais susirinkus laužti duonos, Paulius jiems dėstė, ketindamas išvykti rytojaus dieną, ir užtęsė savo kalbą iki vidurnakčio. ¹⁷ Ir iš Mileto jis *pasiuntė *žinią* į Efezą ir pasikvietė bažnyčios vyresniuosius. ²⁰ kaip nevensčiau pranešti jums nieko iš to, kas naudinga, ir jus mokyti viešai ir po namus, ²¹ uoliai liudydamas tiek žydams, tiek ir graikams atgailą Dievo atžvilgiu ir tikėjimą mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus atžvilgiu. ²⁴ Bet aš nelaikau rūpimu dalyku nė vieno iš šitų dalykų, ir savo gyvybės nelaikau brangiu savo labui, kad su džiaugsmu pabaigčiau savo [†]*gyvenimo* bėgtynes, [‡]tai yra tarnystę, kurią gavau iš Viešpaties Jėzaus: uoliai liudyti Dievo malonės Evangeliją. ²⁵ O štai dabar aš žinau, kad daugiau nematysite mano veido jūs visi, tarp kurių esu perėjęs skelbdamas Dievo karalystę. ²⁷ nes nevensčiau jums

* **19:4** „krikštu, kurį sąlygoja atgaila“ – Arba „krikštu, kuris pasižymi atgaila“. Gr. „atgailos krikštu“, t. y., krikštas, kurį pažymi atgaila. Žr. Mk 1:4; Lk 3:3, Apd 13:24. † **19:18** „dalykus, kuriais užsiimdavo“ – Gr. žodis *πρᾶξις* (*praxis*) yra dgs. ir šiame kontekste rodo į jų įprastinę veiklą, t. y. kad užsiimdavo nuodėmingais dalykais, kurių atsisakė atgailavę ir pasitikėję Viešpačiu Jėzumi. Plg. Mt 3:6. ‡ **19:19** „savo“ – Gr. žymimasis artikkelis. * **20:17** „atsiuntė *žinią* į Efezą ir pasikvietė“ – T. „pasiuntęs į Efezą, jis pasikvietė“. † **20:24** „*gyvenimo* bėgtynes“ – Tas pats gr. žodis vartojamas Apd 13:25, II Tim 4:7. ‡ **20:24** „tai“ – Arba „ir“.

paskelbti Dievo Šnutarimo visumos. ²⁸ Todėl *saugokite save ir visą kaimenę, kuriai Šventoji Dvasia paskyrė jus †prižiūrinčiais, kad ganytumėte Dievo †bažnyčią, kurią jis įsigijo savuoju krauju. ²⁹ Nes aš žinau tai, kad, man išvykus, pas jus įeis Šgrobuoniški vilkai, nesigailintys kaimenės, ³⁰ ir iš jūsų pačių kelsis vyrai, kalbantys iškreiptus dalykus, kad patrauktų mokytinius paskui save. ³¹ Todėl budėkite, atsimindami, kad per trejus metus naktį ir dieną nepalioviau su paraginiu išpėjinėjęs kiekvieną su ašaromis. ³² O dabar, broliai, *patikiu jus Dievui ir jo malonės žodžiui, kuris yra pajėgus jus statydinti ir duoti jums paveldą tarp visų †pašventintųjų. ³⁵ Aš visa jums †parodžiau, kad šitaip Štriūsdami privalote padėti *silpniesiems ir atminti Viešpaties Jėzaus žodžius, nes †jis sakė: „Labiau palaiminta duoti, negu imti.“

22

¹⁶ O dabar, ko delsi? Kelkis, būk pakrikštytas, ir nusiplauk savo nuodėmes, šaukdamasis Viešpaties vardo.“

23

²⁵ Ir jis parašė *tokio tūrinio laišką: ²⁶ „Klaudijus Lisijus †Tamstos Prakiltybe valdytojau Feliksai: Sveiki! ³⁵ tarė: „Aš tave išklausysiu, kai atvyks ir tavo kaltintojai.“ Ir liepė jį sergėti Erodo †rūmuose.

§ 20:27 „nutarimo“ – Arba „valios“. Gr. žodis βουλή (boulé) vartojamas šiose NT eilutėse: Lk 7:30, 23:51; Apd 2:23, 4:28, 5:38, 13:36, 20:27, 27:12, 27:42; I Kor 4:5; Ef 1:11; Hbr 6:17. * 20:28 „saugokite save ir visą kaimenę“ – Gr. „žiūrėkite savęs ir visos kaimenės“, bet dabartinėje lietuvių kalboje „žiūrėkite savęs“ labiau rodo į savanaudišką savo interesų gynimą. † 20:28 „prižiūrinčiais“ – Arba „vyskupais“. Žodis „vyskupas“ yra skolinsys iš lenkų kalbos. Gr. dkt. ἐπίσκοπος (episkopos) ir vksm. ἐπισκοπέω (episkoqueo) rodo į atidų stebėjimą (priežiūrą), saugojant nuo pavojaus. † 20:28 „bažnyčią“ – Žodis „bažnyčia“ čia vartojama bendrąja prasme, kaip žodis „žmogus“ tam tikruose kontekstuose reiškia „žmoniją“, t. y. visus žmones arba bet kurį žmogų. Čia žodis „bažnyčia“ (ekkleisia) nurodo visus susirinkimus (≈ suburtas žmonių grupes), kurie priklauso Viešpačiui Jėzui ir atskirai nurodo kiekvieną tokį susirinkimą, pvz., tą bažnyčią, kuri buvo Efeze. § 20:29 „grobuoniški“ – Arba „niršūs“, „šiurkštūs“; t. „sunkūs“. * 20:32 „patikiu“ – Arba „pavedu“. Žr. Apd 14:23 ir kt. † 20:32 „pašventintųjų“ – Arba „pašvestųjų“. † 20:35 „parodžiau“ – Arba „daviau jums matyti pavyzdį“. § 20:35 „triūsdami privalote“ – Arba „triūsiant reikia padėti silpniesiems“. * 20:35 „silpniesiems“ – Arba „sergantiems“, „ligoniams“. † 20:35 „jis“ – Arba „jis pats“. * 23:25 „tokio tūrinio“ – Arba „tokios formos“. † 23:26 „Tamstos Prakiltybe“ – Arba „kilniausiasis“, „prakilnūsias“. † 23:35 „rūmuose“ – Žr. Mt 27:27 išnašą.

24

³ tai mes, Tamstos Prakiltybe Feliksai, ir visaip ir visur *tai* pripažįstame su visišku dėkingumu. ⁵ Nes šitą žmogų radome *esant* marą ir maišto kurstytoją tarp visų žydų po pasaulį ir *nazariečių sektos vadeiva, ¹⁵ turėdamas į Dievą sudėtą užtikrintą viltį, kurią ir jie patys pripažįsta, kad bus mirusiųjų prisikėlimas, tiek teisiųjų, tiek neteisiųjų. ¹⁶ Ir dėl šito stropiai lavinu save, kad visada turėčiau sąžinę be papiktinimo prieš Dievą ir žmones.

26

⁸ Kodėl *jums atrodo neįtikėtina, kad Dievas prikelia numirusius? ¹⁸ atverti jiems akis ir atgręžti *juos* nuo tamsybės į šviesą ir *nuo* Šėtono valdžios į Dievą, kad jie gautų nuodėmių atleidimą ir paveldą tarp pašventintųjų per tikėjimą manimi. ¹⁹ Todėl, o karaliau Agripa, nebuvau neklusnus dangiškajam regėjimui, ²⁰ bet pirmiausiai tiems Damaske, taip pat Jeruzalėje bei po visą Judėjos kraštą, taip pat nežydams pranešdavau, kad jie turi atgailauti ir atsiversti į Dievą darydami atgailą atitinkančius darbus. ²² Taigi gavęs pagalbos iš Dievo, aš iki šios dienos tebestoviu liudydamas ir mažam, ir dideliam, nesakydamas nieko kito, kaip tik tai, ką pranašai ir Mozė kalbėjo įvyksiant, ²⁴ Ir jam besakant šiuos dalykus ginant save, Festas tarė garsiu balsu: „Pauliau, tu iš proto kraustaisi! Didelis raštas veda tave iš proto!“ ²⁵ Bet jis sako: „Aš nesikraustau iš proto, prakilnūsiai Festai, bet kalbu tiesos ir sveiko proto žodžius. ²⁶ Nes yra informuotas apie tuos dalykus karalius, kuriam aš drąsiai ir kalbu. Mat esu įsitikinęs, kad niekas iš tų dalykų nėra jo nepastebėtas, juoba *kad* tai dėjosi ne *kur nors* užkampyje. ²⁷ Karaliau Agripa, ar tu tiki pranašais? Žinau, kad tu tiki.“ ²⁸ Tada Agripa tarė Pauliui: „Tu mane beveik įtikini tapti Škristianu.

27

²⁵ Todėl, vyrai, būkite optimistiškai nusiteikę, nes tikiu Dievu, kad bus taip, kaip man pasakytą.

* **24:5** nazariečių – Arba „nazarėnų“, „iš Nazareto“. * **26:8** „jums atrodo neįtikėtina“ – T. ≈ „pas jus laikoma neįtikėtina“ arba „pas jus priimamas sprendimas, *kad* neįtikėtina“. † **26:20** „atgailauti ir atsiversti į Dievą“ – Arba „atgailaiti, tai yra atsiversti į Dievą“, arba „atgailaiti, tai yra atsigręžti į Dievą“. ‡ **26:20** „atsiversti“ – Arba „atsigręžti“. § **26:28** „kristianu“ – Gr. χριστιανός (kristianos).

28

¹⁵ Ir iš ten broliai, išgirdę apie mus, išėjo mūsų pasitikti iki Apijaus forumo ir Trijų Tavernų. *Juos išvydęs Paulius padėkojo Dievui ir ėgavo drąsos. ²⁸ Todėl tebūna jums žinoma, kad šis Dievo išgelbėjimas yra pasiūstas kitataučiams, ir jie jo klausysis!“

* 28:15 „Juos“ t. „kuriuos“.

Laiškas romiečiams

¹ Paulius, Jėzaus Kristaus *tarnas, †pašauktas apaštalas, išskirtas Dievo evangelijai, ² kurią jis iš anksto pažadėjo per savo pranašus Šventuosiuose Raštuose, ³ apie jo Sūnų Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį, kuris †kūno atžvilgiu pasidarė iš Dovydo sėklos ⁴ ir pagal šventumo Dvasią Šbuvo *paskelbtas galingu Dievo Sūnumi per prisikėlimą iš numirusių, ⁵ per kurį mes gavome malonę ir apaštalybę, kad jo vardo labai būtų †paklusnumas tikėjimui tarp visų kitataučių, ⁶ tarp kurių esate ir jūs – Jėzaus Kristaus pašauktieji; ⁷ visiems Romoje esantiems Dievo mylimiesiems, †pašauktiems šventiesiems. Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

⁸ Pirmiausia aš dėkoju savo Dievui per Jėzų Kristų už jus visus, kad jūsų tikėjimas yra apskelbiamas visame pasaulyje. ⁹ Nes Dievas, kuriam aš Štarnauju savo dvasia jo Sūnaus Evangelijoje, yra mano liudytojas, kaip be paliovos miniu jus savo maldose, visuomet ¹⁰ prašydamas, kad koki nors būdu dabar – pagaliau – Dievo valioje sėkmingai nukeliaučiau pas jus. ¹¹ Nes aš trokštu jus pamatyti, kad galėčiau jums duoti kokią dvasinę dovaną jūsų sutvirtinimui, ¹² *tai yra, kad būčiau pas jus †paskatinamas bei guodžiamas kartu su jumis per †bendrą tikėjimą – ir jūsų ir mano.

¹³ Bet nenoriu, broliai, kad nežinotumėte, jog daug kartų nusistačiau atvykti pas jus, – bet iki šiol buvau sukliudytas, – kad turėčiau kiek vaisių ir tarp jūsų, kaip ir tarp kitų kitataučių. ¹⁴ Aš esu skolininkas tiek graikams, tiek barbarams, tiek išmintingiesiems, tiek neišmanantiems.

¹⁵ Taigi Šmano būseną tokia – esu noringas skelbti Evangeliją ir jums, esantiems Romoje, ¹⁶ nes aš nesigėdiju

* **1:1** „tarnas“ – Arba „savanoriškai pasižadėjęs vergas“, „savanoris vergas“.
† **1:1** „pašauktas apaštalas“ – Gali reikšti „apaštalas Dievo pašaukimu“. † **1:3** „kūno atžvilgiu“ – Arba „pagal kūną“. § **1:4** „buvo paskelbtas galingu Dievo Sūnumi“ – Arba „buvo galingai paskelbtas Dievo Sūnumi“. * **1:4** „paskelbtas“ – Arba „apibrėžtas“, „nustatytas“. † **1:5** „paklusnumas tikėjimui“ – Arba „tikėjimo paklusnumas“. † **1:7** „pašauktiems šventiesiems“ – Gali reikšti „šventiesiems Dievo pašaukimu“. Plg. Rom 1:1. § **1:9** tarnauju,“ – Arba „garbindamas tarnauju“. Tas pat gr. žodis λατρεύω (latreuo) vartojamas Flp 3:3. * **1:12** „tai yra“ – Arba „o tai yra“. † **1:12** „paskatinamas bei guodžiamas“ – Gr. žodis συμπαράκαλέω (sumparakaleo) apima abi sąvokas. † **1:12** „bendrą“ – Kitoks gr. žodis vartojamas Tit 1:4 ir Jud 1:3. § **1:15** „mano būseną tokia“ – Arba „mano atžvilgiu“, „mano padėtis tokia“, „pagal mano

Kristaus Evangelijos, kadangi ji yra Dievo *jėga išgelbėti kiekvienam, kuris pasitiki, pirma žydui, taip pat ir graikui; 17 nes joje Dievo teisumas apreiškiamas tiš tikėjimo į tikėjimą, kaip yra parašyta: O †*teisusis tikėjimu gyvens*.

18 Nes iš Dangaus apreiškiamą Dievo rūstybę ant kiekvienos bedievystės ir *kiekvieno* neteisumo žmonių, kurie tiesą užgniaužia neteisumu, 19 todėl, kad tai, kas Šakivaizdziai žinoma apie Dievą, *jiems yra aišku, kadangi Dievas jiems aiškiai parodė. 20 Nes jo nematomos *ypatybės* – tiek jo amžinoji jėga, tiek ir dievystė – yra aiškiai matomos nuo pasaulio sukūrimo, suvokiamos per kūrinius; dėl to jie yra nepateisinami, 21 todėl kad, pažinę Dievą, nei šlovino jo kaip Dievo, nei dėkojo, bet savo †sumanymų atžvilgiu jie pasidarė †beprasniais, ir jų Šneišmani širdis sutemo. 22 Teigdamiesi esą išmintingi, jie sukvailėjo 23 ir negendančio Dievo šlovę išmainė į tai, kas panašu į gendančio žmogaus, ir paukščių, ir keturkojų, ir roplių atvaizdą.

24 Todėl ir Dievas taip juos perdavė *netyrumui †per jų pačių širdžių geidulius, kad tarpusavyje jie †gėdingai elgėsi su savo kūnais. 25 Šjie Dievo tiesą išmainė į melą ir garbino bei tarnavo verčiau tam, kas sukurta, negu Kūrėjui, kuris yra palaimintas amžinai. Amen.

26 Dėl šios priežasties Dievas juos perdavė į gėdingas aistras, nes ir jų moteriškės išmainė fiziškai prigimtinių santykiavimą į fizinei prigimčiai priešingą; 27 tokiu pat būdu ir vyriškiai, palikę fiziškai prigimtinių santykiavimą su moteriške, savo pageidime užsidegė vienas kitam, vyriškiai su vyriškiais darydami *tai, kas gėdos verta, ir gaudami savyje būtiną atpildą už savo nuklydimą.

* 1:16 „jėga“ – Arba „galia“. † 1:17 „iš tikėjimo į tikėjimą“ – T. y. „kurio pagrindas (gavimo sąlyga) yra tikėjimas ir kurio pasekmė yra didėjantis tikėjimas“. † 1:17 „teisusis tikėjimu gyvens“ – Hab 2:4. Plg. Gal 3:11, Hbr 10:38. Š 1:19 „akivaizdziai žinoma“ – Arba „gali būti žinoma“. * 1:19 „jiems yra aišku“ – Arba „yra aišku jų tarpe“. † 1:21 „sumanymų atžvilgiu jie pasidarė beprasniais“ – Arba „sumanymuose jie pasidarė betiksliais“. † 1:21 „beprasniais“ – Arba „tuščiais *dorovės ir sveiko proto atžvilgiu*“ arba „netikslingais“ (nevykdantys Dievo jiems skirtą tikslą). Š 1:21 „neišmani širdis sutemo“ – Arba – „neišmanią širdį temdė“, t. y. Dievas temdė jų širdį dėl jų atsako į Jį. * 1:24 „netyrumui“ – T. y. lytiniam ištvirkimui. † 1:24 „per jų pačių širdžių geidulius“ – Arba „jų pačių širdžių geiduliuose“. † 1:24 „gėdingai elgėsi su savo kūnais“ – Arba „su jų kūnais buvo begėdiškai elgiamasi jų tarpe“. Š 1:25 „jie“ – T. „kurie“ (praeitos eilutės tęsinys). * 1:27 „tai, kas gėdos verta“ – Arba „begėdybę“, „niekšybę“.

28 Ir lygiai kaip jie nelaikė priimtina [†]aiškiam pažinime [‡]išlaikyti Dievo, Dievas juos perdavė į Šatmestinai vertintą protavimo *būseną* daryti neprideramų dalykų. 29 *Jie – pripildyti visokio neteisumo, paleistuvystės, piktybės, gobšumo, blogumo; jie – pilni pavydo, žmogžudystės, nesantaikos, [†]suktybės, piktos valios; jie – šnibždeikos, 30 šmeižikai, nekenčiantys Dievo, įžūlus, išdidūs, pagyrūnai, blogo išradėjai, neklusnūs tėvams, 31 neišmanūs, [‡]nesilaikantys susitarimų, nebranginantys artimųjų, nesutaikomi, negailestingi. 32 Šjie, puikiai žinodami Dievo teisingą sprendimą, kad tie, kurie daro tokius dalykus, yra mirties verti, ne tik juos daro, bet ir visiškai pritaria *taip* darantiems.

2

1 Todėl esi nepateisinamas, kas bebūtum, o žmogau, kuris teisi, nes dėl ko teisi kitą, dėl to paties nuteisi save, kadangi tu, kuris teisi, darai tuos pačius *dalykus*. 2 Bet mes žinome, kad Dievo teismas prieš tuos, kurie daro tokius dalykus, *remiasi tiesa. 3 Ir ar taip manai, o žmogau, kuris teisi tokius dalykus darančius ir *pats* juos darai, kad tu išvengsi Dievo teismo?! 4 Arba, ar tu niekini jo [†]gerumo bei pakantumo bei didžios kantrybės turtus, nenutuokdamas, kad Dievo [‡]gerumas veda tave į atgailą? 5 Bet savo užkietėjimu ir neatgailaujančia širdimi *pats* sau kaupi rūstybę rūstybės ir Dievo teisingo nuosprendžio apreiškimo dienai; 6 Šjisai atlygins kiekvienam pagal jo darbus: 7 viena vertus, amžinu gyvenimu tiems, kurie, ištvėringai darydami gera, ieško šlovės ir garbės ir negendamumo, 8 bet kita vertus, įtūžiu ir rūstybe tiems, kurie

† 1:28 „aiškiam“ – Arba „ryškiame“, „tiksliaame“, „artimame“, t. y. pažinime, kuris dėl susikaupimo į pažintą Asmenį, yra aiškus, ryškiai rodo Asmens savybes; arba galbūt „patirtame“, t. y. pažinime, kuris lemia gyvenseną; gal „kasdieniam“.

‡ 1:28 „išlaikyti“ – Arba „tebeturėti“.

§ 1:28 „atmestinaai vertintą“ – Gr. žodis ἀδόκιμος (adokimos) vartojamas 8-iose eilutėse: Rom 1:28; 1 Kor 9:27; II Kor 13:5-7; II Tim 3:8; Tit 1:16; Hbr 6:8. Jis yra žodžio δόκιμος (dokimos) priešingybė (plg. Rom 14:18; 16:10; I Kor 11:19; II Kor 10:18; 13:7; II Tim 2:15; Jok 1:12).

* 1:29 „Jie – pripildyti [...]“ – Graikų kalboje šie žodžiai yra 28 eilutės tęsinys ir išvardinti apibūdinimai yra galininko linksnio, t. y. „Dievas perdavė juos – pripildytus visokio neteisumo“ ir t. t.

† 1:29 „suktybės“ – Arba „klastos“, „apgaulės“.

‡ 1:31 „nesilaikantys susitarimų“ – Arba „nesutaikomi“. Gr. žodis vartojamas NT tik čia ir II Tim 3:3.

§ 1:32 „Jie“ – T. „kurie“ (praeitas eilutės tęsinys).

* 2:2 „remiasi tiesa“ t. „yra pagal tiesą“ arba „atitinka tiesą“, t. y. remiasi faktais.

† 2:4 „gerumo“ – Arba „maloningumo“.

‡ 2:4 „gerumas“ – Arba „maloningumas“.

§ 2:6 „jisai“ t. „kuris“.

yra * priešiški garbėtroškos ir atsisako būti tiesos įtikinti bei jai paklusti, bet yra neteisumo įtikinami ir jam paklusta; ⁹ prispaudimas ir sielvartas †sielai kiekvieno žmogaus, kuris įvykdo bloga, pirma žydui, taip pat ir graikui; ¹⁰ bet šlovė, pagarba ir ramybė kiekvienam, darančiam gera – pirma žydui, taip pat ir graikui. ¹¹ Priežastis yra tokia: ‡Dievas nėra šališkas. ¹² Nes visi, kurie nusidėjo be Įstatymo, be Įstatymo ir pražus; ir visi, kurie nusidėjo Įstatymo ribose, bus Įstatymu teisiami – ¹³ (nes ne Įstatymo Šatidūs klausytojai teisūs Dievo akivaizdoje, bet Įstatymo *atlikėjai bus †išteisinti, ¹⁴ nes kada tik kitataučiai, kurie neturi Įstatymo, ‡iš prigimties daro Įstatymo *numatytų* dalykų, Ššitie, neturėdami Įstatymo, yra patys sau įstatymas: ¹⁵ * tokie parodo savo širdyse įrašytą įstatymo †darbą, jų sąžinei kartu *tiems dalykams* paliudijant, ir jų mintims ‡tuo tarpu *juos* kaltinant arba net ginant) – ¹⁶ tą dieną, kai Dievas, anot mano evangelijos, teis žmonių paslaptis per Jėzų Kristų. ¹⁷ Žiūrėk! Tu Švadiniesi žydas, ir pasikliauji įstatymu, ir giriesi Dievu, ¹⁸ ir žinai jo valią, ir iš įstatymo pamokytas, laikai išmėgintais bei priimtiniais tuos dalykus, kurie yra geriausi, ¹⁹ be to, esi įsitikinęs esąs aklujų vedlys, šviesa tų, kurie yra tamsoje, ²⁰ kvailųjų auklėtojas, vaikelių mokytojas, įstatyme turįs pažinimo ir tiesos įkūnijimą. ²¹ Taigi, tu, kuris mokai kitą, ar savęs nepamokai? Tu, kuris skelbi, *kad* nevalia vogti, ar tu vagi? ²² Tu, kuris

* 2:8 „priešiški garbėtroškos“ – T. „iš priešiškumo-savanaudiško noro pirmauti“. † 2:9 „sielai kiekvieno žmogaus“ t. „kiekvienai žmogaus *žmogiškai* sielai“. ‡ 2:11 „Dievas nėra šališkas“ t. „pas Dievą nėra šališkumo“. § 2:13 „atidūs klausytojai“ – Gr. žodis ἀκροατής (akroatēs) rodo į žmogų, kuris klauso paskaitų, bet neprisiima atsakomybės gyventi pagal dėstytas mintis. Jis panašus į laisvas klausytojas universiteto paskaitose. * 2:13 „atlikėjai“ – Gr. žodis rodo į kūrybinį darbą, ne tik įpročių kartojimą. Plg. Apd 17:28, kur žodis yra išverstas „poetai“ (klasikine prasme). † 2:13 „išteisinti“ – Arba „pripažinti teisingą juridinę padėtį užimančiais“. ‡ 2:14 „iš prigimties“ – T. „prigimtimi“, t. y. instinktyviai; be išorinės paskatos kitataučiai įvykdo kai kuriuos Dievo įstatymo reikalavimus. § 2:14 „šitie, neturėdami Įstatymo, yra patys sau įstatymas“ – Šio sakinio reikšmė yra atskleista 15 eilutėje: kiekvienas bet kokios tautybės žmogus širdyje žino, kad tam tikri dalykai atitinka Kūrėjo reikalavimus arba neatitinka. Būdami „patys sau įstatymas“ reiškia, kad jie nešioja savyje Dievo įstatymą ir jų pačių sąžinė jiems pritaiko jį. Nuo pat žmonijos kūrimo dienos, Dievas yra įstatymo leidėjas ir visa žmonija atsako Jam. * 2:15 „tokie“ t. „kurie“. † 2:15 „darbą“ – Arba „poveikį“. ‡ 2:15 „tuo tarpu *juos* kaltinant arba net ginant“ – gr. „tarp savęs“; gal „tarpusavyje“, t. y. arba minčių tarpusavyje arba kitataučių tarpusavyje; gal „pakeičiant viena kitą *juos* kaltindamos arba net gindamos“; žr. Mt 18:15, kur kalbama ne apie laiko tarpsnį, bet apie žodžių keitimąsi tarp du žmones. § 2:17 „vadiniesi žydas“ – Arba „esi vadinamas žydu“.

sakai, *kad* nevalia svetimauti, ar tu svetimauji? Tu, kuris bjauriesi stabais, ar apiplėši šventoves? ²³ Tu, kuris giriesi įstatymu, įstatymo *laužymu ar darai Dievui negarbę? ²⁴ Nes, kaipgi yra parašyta, DĖL JŪSŲ †ŠMEIŽIAMAS DIEVO VARDAS TARP KITATAUČIŲ. ²⁵ Nes apipjaustymas iš tiesų naudingas, jei vykdai įstatymą, bet jei esi įstatymo laužytojas, tavo apipjaustymas yra tapęs neapipjaustymu. ²⁶ Todėl, jei neapipjaustytasis laikytūsi įstatymo†teisumo, argi jo neapipjaustymas nebus įskaitytas kaip apipjaustymas? ²⁷ Ir, argi iš prigimties neapipjaustytasis, kuris vykdo įstatymą, neteis tavęs, kuris turėdamas įstatymo raidę ir apipjaustymą, esi įstatymo laužytojas? ²⁸ Nes tas nėra žydas, kuris yra toks išoriškai, ir tas nėra apipjaustymas, kuris išoriškas, kūne atliktas; ²⁹ bet tas yra žydas, kuris toks viduje, ir tas yra apipjaustymas, kuris yra Dvasia – ne raide – atliktas širdies apipjaustymas; Štokiam pagyrimas *ateina* ne iš žmonių, bet iš Dievo.

3

¹ Koks tada žydo pranašumas arba kokia apipjaustymo nauda? ² Didžiulė – kiekvienu atžvilgiu! Svarbiausia gi tikrai, kad jiems buvo patikėti Dievo pranašiški pranešimai. ³ O tai kas, jeigu kai kurie netikėjo? Ar jų netikėjimas Dievo ištikimybę pavers niekais? ⁴ Anaipiol! Ne! Verčiau, Dievas tesirodo *tiesakalbis, bet kiekvienas žmogus – melagis, kaip yra parašyta: Kas būtų †išteisintas savo pasakymais ir laimėtų, kai †teisiamsi su tavimi. ⁵ Bet jei mūsų neteisumas Dievo teisumą Šdaro ryškų, ką mes sakysime?! Ar Dievas neteisis, kuris išlieja rūstybę?! (Kalbu kaip *žmonėms būdinga.) ⁶ Anaipiol! Ne! †Kaip †tada Dievas teis pasaulį?! ⁷ Toks būtų pagrindas: jei per mano melagystę Dievo tiesa Šplėtojosi jo šlovei, tai kam aš dar

* 2:23 „laužymu“ – Arba „nusižengimu“. † 2:24 „šmeižiamas Dievo vardas“ – Arba „piktžodžiaujama Dievo vardui“. ‡ 2:26 „teisumo“ – T. y. „nusprendžių“, „normų“, „reikalavimų“. § 2:29 „tokiam“ – Gr. „kurio“, t. y. tokio žydo. * 3:4 „tiesakalbis“ – Gr. būdvardis, „atitinkantis tiesą“. † 3:4 „išteisintas“ – Arba „pripažintas teisingą juridinę padėtį užimančiu“. ‡ 3:4 „teisiamsi su tavimi“ – Arba „esi teisiamas“; t. „tavo bylinėjimesi“. § 3:5 „daro ryškų“ – Arba „teigiamai pristato“. * 3:5 „žmonėms“ t. „žmogui“, bet turima omenyje žmoniją. † 3:6 „Kaip tada Dievas teis pasaulį?!“ t. y. jeigu faktai, kad (1) Dievo ištikimybės negali neutralizuoti žmogaus netikėjimas ir (2) žmogaus neteisumas teigiamai pristato Dievo teisumą, reiškia, kad žydas atleistas nuo bausmės, išvada būtų tokia – Dievas iš vis negalės teisti nė vieno viso pasaulio žmogaus, nes jie visi tokie. ‡ 3:6 „tada Dievas“ – „jeigu būtų toks atvejis, Dievas teistų“. § 3:7 „plėtojosi“ – Arba „pagausėjo“ arba „apstėjo“.

teisiamas kaip nusidėjėlis? ⁸ Ir kodėl ne *šitai* – (kaip esame šmeižiami, ir kaip kai kurie tvirtina mus sakant): „Darykime bloga, kad išeitų gera?“ Tokių nuteisimas yra teisingas. ⁹ Ką gi? Ar mes geresni? Visai ne! Nes mes prieš tai įrodėme, kad tiek žydai, tiek graikai – visi yra *nuodėmės valdžioje, ¹⁰ kaip yra parašyta: NĖRA TEISAUS, NĖRA NĖ VIENO. ¹¹ NĖRA IŠMANANČIO, NĖRA KAS DIEVO IEŠKO. ¹² JIE VISI NUSISUKO NUO KELIO, KARTU PASIDARĖ NENAUDINGI; NĖRA KAS DARO †GERA, NĖRA NĖ VIENO. ¹³ JŲ GERKLĖ ATVERSTAS †KAPAS, SAVO LIEŽUVIAIS JIE APGAUDINĖJA, GYVAČIŲ NUODAI PO JŲ LŪPOMIS. ¹⁴ JŲ BURNA PILNA KEIKSMO IR KARTUMO. ¹⁵ JŲ KOJOS EIKLIOS KRAUJUI IŠLIETI, ¹⁶ JŲ KELIUOSE SUNAIKINIMAS IR NELAIMĖ, ¹⁷ IR TAIKOS KELIO JIE NEPAŽINO; ¹⁸ PRIEŠ JŲ AKIS NĖRA DIEVO BAIMĖS. ¹⁹ Mes gi žinome, kad ką tik sako Šįstatymas, jis sako tiems, kurie *to įstatymo ribose, kad būtų užčiaupta kiekviena burna, ir visas pasaulis būtų †kaltas prieš Dievą. ²⁰ Todėl †įstatymo darbaiš *Šjo akyse nebus* *išteisintas joks kūnas, nes per įstatymą †nuodėmė aiškiai suvokiama. ²¹ Bet dabar yra apreikštas Dievo teisumas – (†atskiras nuo Šįstatymo), – apie kurį liudija *Įstatymas ir Pranašai, – ²² tai – Dievo teisumas, *kuris* per tikėjimą Jėzumi Kristumi yra visų labui ir yra ant visų, kurie tiki, – (nes nėra jokio skirtumo, ²³ kadangi visi nusidėjo ir †stokoja Dievo šlovės) – ²⁴ kurie †išteisinami dovanai jo malone per išpirkimą, kuris yra Kristuje Jėzuje, ²⁵ kurį Dievas

* **3:9** „nuodėmės valdžioje“ – T. „po nuodėme“. † **3:12** „gera“ – Gr. žodis χριστότης (chrestotēs) gali būti verčiamas „kas maloninga“. † **3:13** „KAPAS“ – Arba „LAIDOJIMO RŪSYS“. § **3:19** „įstatymas“ – čia „įstatymas“ rodo į reikalavimus, duotus Psalmėse ir Pranašuose, o turbūt rodo į bet kokią Dievo duotą reikalavimą. * **3:19** „to įstatymo ribose“ – kadangi „visas pasaulis“ atsako už tai, ir žydai ir kitataučiai yra „įstatymo ribose“. † **3:19** „kaltas“ – Arba naujadaras „nuteistinas“, kuris reiškia ne tik tai, kad patirtų teismo procesą (teistinas), bet ir baudžiantį nuosprendį. † **3:20** „įstatymo darbaiš“ – Arba „įstatymiškais veiksmais“, „įstatymą atitinkančiais veiksmais“. Čia žodis „įstatymas“ = Dievo reikalavimai. § **3:20** „jo akyse nebus [...]“ – Užuomina į Ps 143:2. * **3:20** „išteisintas“ – Arba „pripažintas teisingą juridinę padėtį užimančiu“ arba „pripažintas (paskelbtas) atitinkančiu įstatymo reikalavimus“. † **3:20** „nuodėmė suvokiama“ – T. „ateina nuodėmės suvokimas“, t. y. suvokiama, kas yra nuodėmė. † **3:21** „atskiras nuo įstatymo“ – Arba „nesusietas su įstatymu“, t. y. teisumas, kurio suteikimą nesąlygoja įstatymo vykdymas, bet pasiklovimas Jėzumi Kristumi. § **3:21** čia žodis „įstatymas“ = Dievo reikalavimai. * **3:21** čia žodis „Įstatymas“ naudojamas tam tikros Senojo Testamento dalies pavadinime, todėl parašyta iš didžiosios raidės. † **3:23** „stokoja“ t. y. jiems nuolat trūksta. † **3:24**

Šviešai išstatė *esant* *rūstybę numaldavusi auka, *veikianti* per tikėjimą jo krauju, †kad parodytų savo teisumą anksčiau padarytų nusidėjimų †nenubaudimo atžvilgiu, veikiant Dievo pakantumui, ²⁶ Šjog dabartiniu metu parodytų savo teisumą – kad jis būtų teisus ir *išteisinantis tą, kuris pasitiki Jėzumi. ²⁷ Kur gi tada pasigyrimas? Jis pašalintas. Kokiu †įstatymu? Darbų? Ne, verčiau tikėjimo įstatymu. ²⁸ Todėl mes darome išvadą, kad, †Šįstatymo darbams esant nesusijusiems, žmogus *išteisinamas tikėjimu. ²⁹ Ar *jis* vien tik žydų Dievas? Bet argi *jis* nėra ir kitataučių? Taip, ir kitataučių, ³⁰ kadangi *tėra* vienas Dievas, kuris †išteisins †apipjaustytąjį tikėjimu ir Šneapipjaustytąjį per tikėjimą. ³¹ Ar tuomet mes *įstatymą paverčiame niekais per tikėjimą? Anaiptol! Ne! Priešingai, mes patvirtiname įstatymą.

4

1 *Taigi, ką sakysime, kad mūsų tėvas Abraomas †įgijo

Š 3:25 „viešai išstatė“ – Gr. žodis vartojamas tik čia ir Rom 1:13, Ef 1:9.

* 3:25 „rūstybę numaldavusi auka“ – T. y. auka, kuri visiškai patenkina teisėtus įstatymo reikalavimus; dėl jos aukojimo (dėl bausmės įvykdymo pagal įstatymą) Dievas nebėra priešiški nusistatęs tiems, kuriems įskaitytas aukos atlikimas. † 3:25 „kad parodytų savo teisumą“ – Arba „dėl savo teismo parodymo“. † 3:25 „nenubaudimo“ – Gr. „aplenkimo“, t. y. Dievas „aplenkė“

tuos nusidėjimus, t. y. ne iš karto reikalavo galutinio atiteisimo. Š 3:26 „jog parodytų savo teisumą“ t. „dėl jo teismo parodymo“. * 3:26 „išteisinantis“ – Arba „pripažįstantis teisingą juridinę padėtį užimančiu“. † 3:27 šioje eilutėje žodis „įstatymas“ = „dėsnis“ arba „principas“, t. y. tai, kas sąlygoja sąryšį tarp priežasties ir pasekmės. † 3:28 čia žodis „įstatymas“ = Dievo reikalavimai, t. y. žmogus gali būti išteisintas Dievo akyse tik nesant žmogaus pastangų (darbų) vykdyti Dievo reikalavimus. Š 3:28 „įstatymo darbams esant nesusijusiems“ – Arba „atskirai nuo įstatymo darbų“.

* 3:28 „išteisinamas“ – „pripažįstamas teisingą juridinę padėtį užimančiu“. † 3:30 „išteisins“ – Arba „pripažins teisingą juridinę padėtį užimančiu“. † 3:30 „apipjaustytąjį“ t. „apipjaustymą“. Š 3:30 „neapipjaustytąjį“ t. „neapipjaustymą“. * 3:31 „įstatymą“ – šioje eilutėje žodis turi bendrąją reikšmę t. y. „tai, kas nustato normas, kurioms reikia paklusti ir kuris reikalauja bausti už nesilaikymą“.

* 4:1 Gramatinė sandara leidžia išversti kitaip: „Taigi, ką sakysime, kad Abraomas, mūsų tėvas pagal kūną, įgijo (surado, gavo)? Štai kodėl toks vertimas neteiktinas: (1) Žodžių tvarka Priimtajame tekste nelabai leidžia abejoti tuo, kad frazė „pagal kūną“ yra susijusi ne su žodžiu „tėvas“, bet su žodžiu „įgijo“ („surado“, „gavo“). (2) Rom 4:2 dalis „jeigu Abraomas buvo išteisintas darbais“ tiesiogiai rodo į šią eilutę, į tai, ką Abraomas neva būtų gavęs „pagal kūną“. (3) Paulius, kalbėdamas kaip žydas ir vartodamas žodį „mūsų“, jau pabrėžia fizinę kilmę ir nėra būtina tai dar kartą pabrėžti žodžiais „pagal kūną“. † 4:1 „įgijo“ – Arba „surado“, „gavo“; gr. žodis εὐρίσκω (heurisko) reiškia „gauti“, „įgyti“, (gal „sulaukti“) ar pan. ir šiose eilutėse: Lk 9:12; Hbr 4:16; 9:12

‡pagal kūną?! ² Nes jeigu Abraomas buvo Šišteisintas *darbais, jis turi kuo pasigirti – tik ne prieš Dievą. ³ Nes ką gi sako šventraštis? †*Abraomas pasitikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta kaip teisumas.* ⁴ O tam, kuris dirba, atlygis įskaitomas remiantis ne malone, bet remiantis įsiskolinimu. ⁵ Tačiau tam, kuris nedirba, bet tiki tuo, kuris išteisina bedievi, jo tikėjimas yra įskaitomas kaip teisumas. ⁶ Lygiai kaip ir Dovydas pareiškia palaiminimą žmogaus, kuriam Dievas įskaito teisumą, žmogaus darbams esant nesusijusiems: ⁷ Š*Palaiminti tie, kurių įstatymo pažeidimai atleisti ir kurių nuodėmės uždengtos.* ⁸ **Palaimintas žmogus, kuriam Viešpats niekaip neįskaitys †nuodėmės.* ⁹ Ar tad šitas palaiminimas *pareiškiamas tik* †apipjaustytojo atžvilgiu, ar taip pat Šneapipjaustytojo atžvilgiu? Nes mes sakome, kad Abraomui tikėjimas buvo įskaitytas kaip teisumas. ¹⁰ Tad kokiomis aplinkybėmis jis buvo įskaitytas? Ar jam esant apipjaustytam ar neapipjaustytam? *Jam* nesant apipjaustytam, bet esant neapipjaustytam. ¹¹ Ir jis gavo apipjaustymo ženklą, tikėjimo teismo antspaudą, kurį *tikėjimą jis turėjo* būdamas neapipjaustytas, kad jis būtų tėvas visų, kurie, nors neapipjaustyti, tiki, kad ir jiems būtų įskaitytas teisumas, ¹² ir *apipjaustyųjų tėvas – tiems, kurie ne tik †apipjaustyti, bet ir vaikščioja padoriai pėdomis †mūsų tėvo Abraomo tikėjimo, kurį jis turėjo, būdamas *dar* neapipjaustytas. ¹³ Šštai kodėl: ne per įstatymą *atiteko* Abraomui arba jo sėklai pažadas, kad jis bus pasaulio paveldėtojas, bet per *tikėjimo teisumą. ¹⁴ Nes jei paveldėtojai tie, kurie yra iš †įstatymo, tai tikėjimas yra padarytas †tuščiu, ir pažadas paverstas niekais, ¹⁵ kadangi Šįstatymas sukelia rūstybę, nes kur nėra įstatymo, ten nėra nusižengimo.

‡ 4:1 „pagal kūną“ – Arba „kūnu“, t. y. kūno jėga, ne Šv. Dvasios jėga, būtent ne tikėjimu Dievu. Š 4:2 „išteisintas“ – Arba „pripažintas teisingą juridinę padėtį užimančiu“. * 4:2 „darbais“ t. „iš darbų“. † 4:3 „Abraomas [...]“ – Prd 15:6, ‡ 4:5 „išteisina“ – Arba „pripažįsta teisingą juridinę padėtį užimančiu“. Š 4:7 „Palaiminti [...]“ – Ps 32:1. * 4:8 „Palaimintas [...]“ – Ps 32:2. † 4:8 „nuodėmės“ – Gal „nuodėmingumo“; 8-oje eilutėje vartojamas dgs. žodis, o čia vns. ‡ 4:9 „apipjaustytojo“ – T. „apipjaustymo“. Š 4:9 „neapipjaustytojo“ – T. „neapipjaustymo“. * 4:12 „apipjaustyųjų“ – T. „apipjaustymo“. † 4:12 „apipjaustyti“ – T. „iš apipjaustymo“, t. y. iš žmonių, besilaikančių žydams duotos apipjaustymo apeigos. ‡ 4:12 „mūsų tėvo Abraomo tikėjimo, kurį jis turėjo, būdamas *dar* neapipjaustytas“ t. „mūsų tėvo Abraomo, esančio neapipjaustyme, tikėjimo“. Š 4:13 „Štai kodėl:“ t. „Kadangi“ arba „Nes“. * 4:13 „tikėjimo teisumą“ t. y. „tikėjimo pagrindu Dievo suteiktą teisumą“. † 4:14 „įstatymo“ – žr. Ro 4:13. ‡ 4:14 „tuščiu“ –

¹⁶ Dėl tos priežasties **paveldėjimas yra iš tikėjimo*, idant atitektų malonę, kad pažadas būtų †*garantuotas ištaisai sėklai*, ne tik tai, kuri †*iš įstatymo*, bet ir tai, kuri iš tikėjimo Abraomo, kuris yra mūsų visų tėvas ¹⁷ (kaip yra parašyta: *Šaš *padariau tave daugelio tautų tėvu*); jis yra mūsų visų tėvas akivaizdoje Dievo, kuriuo pasitikėjo, kuris †*suteikia gyvybę mirusiesiems ir †vadina tuos dalykus, kurių nėra, tarsi jie jau būtų*. ¹⁸ Priešingai vilčiai Šjis tikėjo su **viltimi tam, kad taptų daugelio tautų tėvu*, anot to, kas buvo pasakyta: †*Tokia bus tavo sėkla*. ¹⁹ Ir tikėjimo atžvilgiu nebūdamas silpnas, jis nekreipė rimto dėmesio į savo jau apmirusį kūną – jam buvo arti šimto metų – ir Saros iščių numirimą, ²⁰ taip pat jis †*neabejojo Dievo pažadu per netikėjimą*, bet per tikėjimą buvo stiprinamas, duodamas Dievui šlovę ²¹ ir būdamas visiškai įsitikinęs, jog ką jis yra pažadėjęs, jis pajėgia ir įvykdyti. ²² Dėl to tai jam ir buvo įskaityta kaip teisumas. ²³ Tačiau buvo parašyta ne vien jo naudai, kad buvo jam įskaityta, ²⁴ bet ir mūsų naudai, kuriems numatyta įskaityti – pasitikintiems tuo, kuris prikėlė iš numirusiųjų Jėzų, mūsų Viešpatį, ²⁵ kuris buvo atiduotas dėl mūsų nusižengimų ir buvo prikeltas dėl mūsų Šišteisinimo.

5

Taika su Dievu ir džiaugsmas dėl išteisinimo

¹ Taigi, būdami **išteisinti tikėjimu*, turime taiką su Dievu per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, ² per kurį tikėjimu turime

* **4:16** „*paveldėjimas yra iš tikėjimo*“ – Arba „*paveldėjimas remiasi tikėjimu*“, „*paveldėjimas yra dėl tikėjimo*“. † **4:16** „*garantuotas*“ – Arba „*užtikrintas*“ arba „*tvirtas*“. † **4:16** „*iš įstatymo*“ – čia frazė „*iš įstatymo*“ reikšmė skiriasi nuo „*per įstatymą*“ Ro 4:13-oje eilutėje ir „*iš įstatymo*“ Ro 4:14-oje eilutėje; tose eilutėse įstatymas (įskaitant įstatymo darbus) yra tikėjimo priešybė, bet 4:16-oje eilutėje kai kurie žmonės, kurie yra „*iš įstatymo*“, sulaukia pažado palaiminimo, jeigu jie taip pat ir pasitiki Dievu. Todėl čia „*iš įstatymo*“ reiškia tą patį kaip ir gr. frazė „*iš apipjaustymo*“ Ro 4:12-oje eilutėje (šiose vertime išverstas „*kurie [...] apipjaustyti*“). Išvada tokia: šioje eilutėje (4:16) „*iš įstatymo*“ rodo į žmones, besilaikančius žydams duotų apeigų todėl, kad gyvena Mozės įstatymo santvarkoje. § **4:17** „*Aš [...]*“ – Prd 17:5. * **4:17** „*padariau*“ – Arba „*paskyriau*“. † **4:17** „*suteikia gyvybę mirusiesiems*“ – Arba „*atgaivina mirusiuosius*“. † **4:17** „*vadina*“ – Arba „*šaukia*“. § **4:18** „*jis*“ – T. „*kuris*“. * **4:18** „*viltimi tam, kad taptų*“ – Arba „*viltimi; pasekmė – tapimas*“. † **4:18** „*Tokia [...]*“ – Prd 15:5. † **4:20** „*neabejojo Dievo pažadu*“ – Arba „*nesvyravo Dievo pažado atžvilgiu*“. § **4:25** „*išteisinimo*“ – Arba „*pripažinimo teisingą juridinę padėtį užimančiais*“. * **5:1** „*išteisinti*“ – Arba „*pripažinti teisingą juridinę padėtį užimančiais*“.

ir įėjimą į šią malonę, kurioje stovime, ir giriamės Dievo šlovės užtikrinta viltimi. ³ Ir ne vien tu, bet mes taip pat giriamės prispaudimais, žinodami, kad prispaudimas sukelia ištvėrmę, ⁴ ištvėrmė – išbandymus išlaikiusį būdą, išbandymus išlaikęs būdas – užtikrintą viltį. ⁵ O užtikrinta viltis nesugėdina, nes Dievo meilė yra išlieta mūsų širdyse per mums duotą Šventąją Dvasią.

Kristaus pasiaukojimas dėl meilės nusidėjėjams

⁶ Nes, mums dar tebesant bejėgiams, Kristus Škaip tik laiku mirė už bedievius. ⁷ Nes vargu ar kas mirtų už *teisų žmogų; nors už gerą žmogų galbūt kas ir išdrįstų numirti. ⁸ Bet Dievas rado savo meilę mums tu, kad Kristus numirė už mus, kai tebebuvo nusidėjėliai. ⁹ Taigi daug labiau, mes – dabar išsteisinti jo krauju, – būsime per jį išgelbėti nuo rūstybės. ¹⁰ Nes *jeigu, būdami priešai, buvome sutaikinti su Dievu jo Sūnaus mirtimi, tai daug labiau, būdami sutaikinti, būsime išgelbėti įjo gyvenimu. ¹¹ Ir ne vien tai, bet mes taip pat giriamės Dievu per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, per kurį mes Šdabar gavome *sutaikinimą.

Adomo ir Kristaus skirtingi poveikiai žmonėms

¹² Todėl, kaip per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį, ir per nuodėmę mirtis, ir tokiu būdu mirtis perėjo į visus žmones, kadangi visi nusidėjo – ¹³ nes iki įstatymo nuodėmė buvo pasaulyje, bet nuodėmė nepriskaitoma, kai nėra įstatymo. ¹⁴ Vis dėlto mirtis viešpatavo nuo Adomo iki Mozės net tiems, kurie nenusidėjo nusižengimu, panašiu į Adomo, kuris yra pirmavaizdis to, kuris turėjo ateiti. ¹⁵ Bet ir maloninga dovana šitaip nepanaši į nusižengimą: nes jei vieno nusižengimu daugelis mirė, tai daug labiau Dievo malonė, tai yra dovana malonėje, suteikta vieno

† 5:2 „įėjimą“ – Gr. žodis προσαγωγή (prosagogē) vartojamas ir Ef 2:18, 3:12. Tikėdami Jėzumi, esame garbingai pristatyti Tėvui, kuris dėl savo Sūnaus leidžia mums patirti savo malonę. † 5:2 „giriamės“ – Arba „džiūgaujame“.

§ 5:6 „kaip tik laiku“ – Arba „skirtu laiku“, „tinkamu laiku“. * 5:7 „teisų žmogų“ – Gal „teisuolių“, nes atrodo, kad pabrėžiamas skirtumas tarp „teisaus žmogaus“ ir „gero žmogaus“. † 5:8 „rodo“ – Arba „pristato“, t. y. rodo, kad reikėtų priimti Jo meilę.

† 5:9 „dabar“ – Arba „jau“. § 5:9 „išsteisinti“ – Arba „pripažinti teisingą juridinę padėtį užimančiais“.

* 5:10 „jeigu“ – Arba „kadangi“. † 5:10 „jo gyvenimu“ – Arba „jo gyvybėje“, „jo gyvastyje“, „jo gyvenime“; t. y. būdami Jame, kuris yra Gyvybė, kuris prisikėlė, kurio nebegali liesti mirtis. † 5:10 „gyvenimu“ – Arba „gyvybe“, „gyvastimi“.

§ 5:11 „dabar“ – Arba „jau“.

* 5:11 „sutaikinimą“ – Arba „galutinį atpirkimą“.

† 5:12 „tokiu būdu“ – Arba „taip“. † 5:14 „pirmavaizdis“ – Arba „pavyzdys“.

žmogaus, Jėzaus Kristaus, apstėjo daugeliui. ¹⁶ Ir ne taip, kaip įvyko per vieną nusidėjusį, yra su dovana, nes iš tikrųjų teismas iš vieno *nusižengimo atvedė* į nuteisimą, bet maloninga dovana iš daugelio nusižengimų – į išteisinimą. ¹⁷ Nes jei per vieno nusižengimą mirtis viešpatavo per vieną, tai daug labiau tie, kurie priima malonės ir teismo dovanos apstumą, viešpataus gyvenime per vieną, Jėzų Kristų. ¹⁸ Išvada tokia: kaip per vieno nusižengimą visiems žmonėms atsirado nuteisimas, taip per *vieno teisumą visiems žmonėms atsirado †išteisinimas, kad gyventų. ¹⁹ Nes kaip per vieno žmogaus neklusnumą daugelis buvo paskirti nusidėjėliais, taip per vieno klusnumą daugelis bus paskirti teisiais. ²⁰ O įstatymas įsiterpė, kad nusižengimas padidėtų. Bet kur nuodėmė padidėjo, malonė dar labiau didžiai apstėjo, ²¹ kad kaip nuodėmė viešpatavo †sukeldama mirtį, taip malonė viešpatautų per teisumą į amžiną gyvenimą per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį.

6

¹ Tad ką gi sakysime? Ar mums pasilikti nuodėmėje, kad apstėtų malonė? ² Anaipatol! Ne! Kaipgi mes, kurie mirėme nuodėmei, toliau joje *gyventume? ³ Arba ar nežinote, kad mes visi, kurie buvome pakrikštyti į Jėzų Kristų, buvome pakrikštyti į jo mirtį? ⁴ Taigi per krikštą buvome palaidoti su juo †į mirtį, kad kaip Kristus buvo prikeltas iš numirusiųjų per Tėvo šlovę, †toku pat būdu ir mes

Š 5:18 „Išvada tokia:“ – Arba „Taigi – išvada:“. * 5:18 „vieno teisumą“ – Arba „vieną teisumą“, „vieną teisų nuosprendį“. Tas pats gr. žodis δικαίωμα (dikaíōma) yra vartojamas Rom 5:16. Jis dažniausiai nusako nuosprendį ar nutarimą, kuriuo teismo išvada skelbiama, pareiškiama, konstatuojama, nors turi kitą reikšmę Hbr. 9:1, 10. Kai kurie teigia, kad čia žodis δικαίωμα (dikaíōma) reiškia „teisių veiksmą“, bet tai yra ginčytina. Čia arba kalbama apie Jėzaus teisumą, kuris įskaitomas tiems, kurie tiki Juo, arba kalbama apie Dievo Tėvo nuosprendį, kad Jėzaus auka vietoj nusidėjėlių tenkino teisingumo reikalavimus. † 5:18 „išteisinimas, kad gyventų“ – T. „gyvenimo / gyvybės išteisinimas“, t. y. išteisinimą, kuris reikalingas, kad žmogus turėtų gyvenimą. Žodis „išteisinimas“ čia yra nutarimas (paskelbimas), kad žmogus nepakaltinamas dėl įstatymo pažeidimų remiantis tuo, kad kitas (Jėzus) atliko bausmę už jo pažeidimus ir Jo teisumas yra įskaitytas tam žmogui. † 5:21 „sukeldama mirtį“ – gr. gramatinė sandara tiesiogiai verčiama į lietuvių kalbą vietininku, t. y. „mirtyje“; galimos kitos reikšmės: „esant mirčiai“, „mirties valdžioje / srityje“ (žr. 5:14, 17), „kartu su mirtimi, kuri yra jos, t. y. nuodėmės, pasekmė“, „mirtimi“ (mirčiai esant nuodėmės viešpatavimo priemonei). * 6:2 „gyventume“ – T. „gyvensime“. † 6:4 „į mirtį“ – Arba „į jo mirtį“, nes gr. tekste yra artikkelis, kuris gali rodyti į tam tikrą mirtį. † 6:4 „toku pat būdu“ – Arba „taip“.

Švaikščiotume gyvybės naujume. ⁵ Nes *kadangi esame pasidarę †sujungti kartu su jo mirties panašumu, tikrai būsime *sujungti* ir su *jo* prisikėlimo *panašumu*, ⁶ žinodami tai, kad mūsų †senasis žmogus buvo su *juo* nukryžiuotas, kad Šnuodėmės kūnas būtų *padarytas neveiksmingas, kad nuo šiol mes nebevergautume nuodėmei. ⁷ Priežastis tokia: kas yra miręs, yra †teisiškai išvaduotas iš nuodėmės. ⁸ Štai gi, jei mes esame mirę su Kristumi, tikime, kad ir gyvensime su juo, ⁹ žinodami, kad Kristus, prikeltas iš numirusių, nebemiršta; mirtis jam nebeviešpatauja. ¹⁰ Nes kad jis numirė, jis numirė nuodėmei vieną kartą galutinai, bet kad jis gyvena, jis gyvena Dievui. ¹¹ Ir jūs save laikykite tokiu pat būdu faktiškai mirusiais nuodėmei, bet gyvais Dievui per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. ¹² Taigi †neleiskite nuodėmei viešpatauti jūsų mirtingame kūne, kurio *viešpatavimo* padarinys yra paklusnumas Šjai *per jo geidulius. ¹³ Ir neduokite nuodėmei savo narių kaip neteisumo įrankių†, bet duokite save Dievui kaip gyvus iš numirusiųjų ir savo narius kaip teisumo †įrankius Dievui. ¹⁴ Nes nuodėmė Šneturi jums viešpatauti, nes esate *ne įstatymo, bet malonės valdžioje. ¹⁵ Tai ką gi? Ar mums nusidėti, kadangi nebesame †įstatymo valdžioje, bet mal-

Š 6:4 „vaikščiotume gyvybės naujume“ – Esmė yra tai, kad gyventume naują gyvenimą todėl, kad mumyse atsirado nauja gyvybė; yra svarbu ir perteikti dažnai Šv. Rašte vartojamą žodį „vaikščioti“, kuris rodo į tai, kad žingsniu po žingsnio žmogus „kuria“ savo gyvenimą (elgseną). * 6:5 „kadangi“

– Arba „jei“ (numatoma teigiama prielaida). † 6:5 „sujungti kartu su jo mirties panašumu“ – Arba „kartu pasodinti (arba „suaugę“, arba „sutapatinti“) į jo mirties panašumą“, t. y. mirę ta pačia mirtimi kartu su Jėzumi; „sutapatinti“ = laikyti tuo pačiu. † 6:6 „senasis žmogus“ – T. y. tai, kas ir kokie buvome Adome; „adomiškumas“ arba „mes, kaip adomiečiai“.

Š 6:6 „nuodėmės kūnas“ – Gali reikšti „kūnas, kaip nuodėmės įrankis“.

* 6:6 „padarytas neveiksmingas“ – Arba „sunaikintas“, „atleistas“ (kaip Ro 7:2,6), „anuliuotas“, „paverstas niekais“. † 6:7 „teisiškai išvaduotas iš nuodėmės“ – Arba „išteisintas nuo nuodėmės“, „pripažintas išvaduotas iš nuodėmės“, „pripažintas teisingą juridinę padėtį užimančiu būdamas atskirtas nuo nuodėmės“.

† 6:12 „neleiskite nuodėmei viešpatauti“ – Arba „nuodėmei uždrausta viešpatauti“, „nuodėmė privalo neviešpatauti“, bet loginis veiksnys yra „jūs“, nors „nuodėmė“ yra gr. k. gramatinis veiksnys. Š 6:12 „jai“ – T. y. nuodėmei. * 6:12 „per jo geidulius“ – Arba „jo geidulių *įtakoje*“, „jo geidulių *valdomi*“. Yra panaši gr. k. frazė Rom 1:24, kur kalbama apie širdžių geidulius, taip pat Ef 2:3 apie kūno (gr. sarks) geidulius. † 6:13 „įrankių“

– Arba „ginklų“. † 6:13 „įrankius“ – Arba „ginklus“. Š 6:14 „neturi jums viešpatauti“ – T. „jums neviešpataus“, bet čia kalbama apie reikiamybę / privalumą. Lietuvių k. būsimasis laikas gali būti suprantamas kaip paprastas ateities aprašymas. * 6:14 „ne įstatymo, bet malonės valdžioje“ – Arba „priklausomi ne nuo įstatymo, bet nuo malonės“. † 6:15 „įstatymo valdžioje,

onės valdžioje? Anaip tol! Ne! ¹⁶ Ar nežinote, kad būdami pasidavę kam nors [‡]paklusniai tarnauti, būnate tarnai to, kuriam paklūstate: arba *tarnai* nuodėmės, Škurios rezultatas – mirtis, arba *tarnai* paklusnumo, ^{*}kurio rezultatas – teisumas? ¹⁷ Bet ačiū Dievui, kad *nors* buvote nuodėmės tarnai, tačiau iš širdies paklusote tai mokslo [†]normai, kuriai buvote perduoti, ¹⁸ ir patyrę išlaisvinimą iš nuodėmės, jūs buvote padaryti teisumo tarnais. ¹⁹ ([‡]Vartoju žmonėms įprastą sąvoką dėl jūsų *kaip* fizinių būtybių silpnumo.) Nes *kaip* buvote atidavę savo narius tarnais nešvarumui ir įstatymo pažeidimui, kurio atidavimo rezultatas – įstatymo pažeidimas, taip dabar atiduokite savo narius tarnais teisumui, kurio atidavimo rezultatas – šventumas. ²⁰ Nes kai jūs buvote nuodėmės tarnai, buvote laisvi nuo teisumo. ²¹ Kokį, tada, vaisių jūs turėjote iš tų dalykų, kurių dabar gėdijatės?! Nes tų dalykų Šgalutinis rezultatas – mirtis. ²² Bet dabar, išlaisvinti iš nuodėmės ir padaryti tarnais Dievui, jūs turite savo vaisių, lemiantį šventumą ir ^{*}galutinį rezultatą – amžiną gyvenimą. ²³ Nes nuodėmės atlygis – mirtis, o Dievo dovana – amžinas gyvenimas per Kristų Jėzų, mūsų Viešpatį.

7

¹ Arba ar jūs nežinote, broliai – nes kalbu žinantiems įstatymą, – kad įstatymas viešpatauja žmogui tol, kol jis gyvena? ² Nes ^{*}ištekėjusi moteris yra įstatymu [†]susaistyta su [‡]vyrų tol, kol jis gyvena; bet jei vyras numirtų, ji yra Šatleista nuo *savo* vyro įstatymo. ³ ^{*}Išvada tokia: jeigu ji [†]susituoktų su kitu vyru, kol dar gyvena *jos* vyras, ji

[‡] 6:16 „paklusniai tarnauti“ – T. „tarnais paklusnumui“. § 6:16 „kurios rezultatas – mirtis“ – T. „į mirtį“. ^{*} 6:16 „kurio rezultatas – teisumas“ – T. „į teisumą“. [†] 6:17 „normai“ – Arba „formai“; forma = „nustatytas pavyzdys, norma kam nors atlikti“ (DLKŽ). [‡] 6:19 „Vartoju žmonėms įprastą sąvoką dėl jūsų *kaip* fizinių būtybių silpnumo.“ – T. „Žmogiškai kalbu dėl jūsų kūno silpnumo.“ § 6:21 „galutinis rezultatas“ – Arba „baigtis“, „užbaigimas“, „tikslas pasiekimas“, „galas“. ^{*} 6:22 „galutinį rezultatą“ – Arba „baigtį“, „užbaigimą“, „tikslą pasiekimą“, „galą“. ^{*} 7:2 „ištekėjusi“ – Arba „vyrui sutuoktiniui pavaldi“; gr. ὑπαυδορος, tik čia NT; t. „po vyru *esanti*“, t. y. vyrui pavaldi, vyro žinioje arba vyro valdžioje; prielinksnis ὑπό = „po“; dažnai Paulius rašo, kad žmonės yra „po nuodėme“, t. y. nuodėmės valdžioje (Ro 3:9; Ro 7:14; Ga 3:12), „po įstatymu“, t. y. įstatymo valdžioje (Ro 3:19; Ro 6:14-15; I Kor 9:20-21; Ga 3:23; Ga 4:4-5,21; Ga 5:18), „po malone“, t. y. malonės valdžioje (Ro 6:14-15). [†] 7:2 „susaistyta“ – T. „surišta“. [‡] 7:2 „vyrų tol, kol jis gyvena“ – T. „gyvuojančiu vyru“. § 7:2 „atleista nuo *savo* vyro įstatymo“ t. y. „nuo įstatymo, siejusio ją su vyru“; žodžių sandara ta pati 6-oje eilutėje: „atleisti nuo mirusiojo įstatymo“. ^{*} 7:3 „Išvada tokia:“ – Arba „Taigi – išvada:“. [†] 7:3

bus vadinama svetimautoja; bet jeigu *jos* vyras mirtų, ji yra laisva nuo to įstatymo taip, kad ji nėra svetimautoja, nors ji ir šsusetuokusi su kitu vyru. ⁴ Taigi, mano broliai, ir jūs buvote padaryti mirusiais įstatymui – per Kristaus kūną, – kad *susituoktumėte su kitu, su tuo, kuris buvo prikeltas iš numirusių, kad neštume vaisių Dievui. ⁵ Nes kol buvome †kūniškoje padėtyje, †nuodėmių potraukiai, kurie *pažadinti* per įstatymą, veikė mūsų nariuose, kad šneštų vaisių mirčiai. ⁶ Bet dabar esame *atleisti nuo †mirusiojo įstatymo, kuriame buvome †laikomi, kad mes tarnautume nauju – Dvasios – būdu, o ne senu – Šraštytinio teksto – būdu. ⁷ Taigi, ką sakysime? Ar įstatymas yra nuodėmė? Anaip tol! Ne! Priešingai, aš nebūčiau pažinęs nuodėmės, jei ne per įstatymą; nes ir pageidimo nebūčiau suvokęs, jei įstatymas nebūtų pasakęs: *„Negeisk!“ ⁸ Bet nuodėmė, pasinaudodama proga per įsakymą, veikė manyje visokeriopą pageidimą, nes be įstatymo †nuodėmė buvo mirusi. ⁹ O aš kadaise †buvau gyvas be įstatymo, bet įsakymui atėjus,

‡ 7:3 „to“ – Gr. žymimasis artikkelis, kuris čia veikia kaip parodomasis įvardis. § 7:3 „susituokusi su kitu vyru“ – T. „pasidariusi žmona kitam vyrui“, „pasidariusi kito vyro moterimi“. * 7:4 „susituoktumėte su kitu“ t. „pasidarytumėte sutuoktiniu kitam“. † 7:5 „kūniškoje padėtyje“ – Arba „kūne“, jei turima omenyje ne kaulų, kraujo ir audinių, bet žmogų, prie kurio fiziniai reiškiniai turi priėjimo, bet Dievo Dvasia nuo to žmogaus yra atskirtas. Gr. „sarks“, ≈ „kūne“ (su prielinksniu, kuris rodo į aplinkybę, pvz., į vietą, sritį, veikimo erdvę), t. y. žmogaus esybės padėtis, kurioje žmogaus asmenybė valdo tai, kas pajuntama per fizinį kūną arba kas patrauklu žmogui, neturinčiam tiesioginio dvipusio ryšio su Dievo Dvasia; kontekstas įrodo, kad tai neatgimusio žmogaus padėtis; tai yra padėtis, ne būklė, statusas, ne būseną. ‡ 7:5 „nuodėmių potraukiai“ – Arba „nuodėmingi potraukiai“, „nuodėmingos aistros“. § 7:5 „neštų vaisių mirčiai“ – t. y. sukeltų aplinkybę (nuteisimą dėl įstatymo nesilaikymo), kurios pasekmė – mirtis. * 7:6 „atleisti“ – gr. žodis vartojamas šiose Romiečiams laiško eilutėse: 3:30, 31; 4:14; 6:6; 7:2, 6. † 7:6 „mirusiojo įstatymo“ – žr. Ro 7:2, kur gr. t. „vyro įstatymo“; turbūt turima omeny, kad mūsų senasis aš yra tas „mirusysis“, o jo įstatymas – tai dėsnis, kad kol jis gyvas buvome susieti su juo, kaip pavaizduota 2-oje eilutėje. ‡ 7:6 „laikomi be laisvės“ – Arba „kalinami“, „varžomi“. § 7:6 „raštytinio teksto“ – Arba „raidės“. * 7:7 „Negeisk“ – Iš 20:17, Įst 5:21. † 7:8 „nuodėmė buvo mirusi“ – Paulius paaiškina savo istoriją 9-oje eilutėje. Buvo laikas, kai jis galvojo, kad jis gyvas ir kad jo atžvilgiu nuodėmė mirusi (kad jis visiškai teisingas). Bet kai suvokė įstatymą, pasak jo: „nuodėmė atgijo, ir aš numiriau“. Paulius netvirtina, kad nuodėmė kažkada buvo faktiškai neveikli ir tada nesukėlė mirties (plg. Ro 5:14), bet kad jis nesuprato nuodėmės galios tol, kol Dievo įstatymas neapšvietė jo širdies ir sąžinės. ‡ 7:9 „buvau gyvas“ – T. y. laikau save nenuspelnęs mirties bausmės, nes negalvojau, kad ką blogo buvau padaręs.

nuodėmė Šatgijo, ir aš * numiriau, ¹⁰ ir man †paaishkėjo, kad tas pats įsakymas, kuris buvo laikomas vedančiu į gyvenimą, veda į mirtį. ¹¹ Nes nuodėmė, pasinaudojusi proga per įsakymą, mane apgavo ir per jį †mane nužudė. ¹² Taigi įstatymas iš tiesų yra šventas, ir įsakymas – šventas ir teisingas ir geras. ¹³ Vadinasi, Šgeras dalykas pasidarė man mirtimi?! Anaip tol! Ne! Priešingai, nuodėmė, kad ji pasirodytų esanti nuodėmė, per * gerą dalyką sukėlė man mirtį, kad nuodėmė per įstatymą pasidarytų matoma kaip apščiai nuodėminga. ¹⁴ Nes žinome, kad įstatymas yra dvasiškas, bet aš esu kūniškas – †mane pardavė †nuodėmės valdžion. ¹⁵ Nes nesuprantu, ką darau, nes ko aš noriu, to nedarau, bet ko nekenčiu, tai darau. ¹⁶ Bet jei darau tai, ko nenoriu, aš pritariu Įstatymui, kad jis geras. ¹⁷ Taigi dabar jau nebe aš tai darau, bet manyje gyvenanti nuodėmė. ¹⁸ Nes žinau, kad manyje (tai yra mano kūniškajame aš) negyvena nieko gero; nes Šnorėti yra man po ranka, bet nerandu kaip gera daryti. ¹⁹ Nes nedarau gera, ko noriu, bet bloga, ko nenoriu, tą darau. ²⁰ Bet jei darau tai, ko nenoriu, tai nebe aš tai darau, bet manyje gyvenanti nuodėmė. ²¹ Taigi randu tokį įstatymą, kad, kai noriu daryti gera, bloga yra *man po ranka. ²² Juk pagal vidinį žmogų Dievo įstatymu gėriuosi, ²³ bet savo nariuose ižiūriu kitokį įstatymą, kariaujantį prieš mano proto įstatymą ir paimantį mane į nelaisvę nuodėmės įstatymui, kuris yra mano nariuose. ²⁴ Vargšas aš žmogus! Kas mane išvaduos iš šitos mirties kūno? ²⁵ (Dėkoju Dievui už išgelbėjimą per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį!) †Išvada tokia: aš pats protu tarnauju Dievo įstatymui, bet kūniškuoju aš – nuodėmės įstatymui.

8

¹ Todėl dabar nėra jokio nuteisimo tiems, kurie Kristuje Jėzuje, kurie vaikščioja ne pagal kūniškumą, bet pagal

Š 7:9 „atgijo“ – T. y. pasidarė veikli, aktyvi. * 7:9 „numiriau“ – T. y. supratau, kad buvau užsitraukęs mirties bausmę už nuodėmes, kurias uždraudžia Įstatymas. † 7:10 „paaishkėjo“ – Arba „pasirodė“; gr. „buvo rastas“. † 7:11 „mane nužudė“ – T. y. skatino mane daryti tai, kas užtraukė man mirties bausmę. Š 7:13 „geras dalykas“ – T. „kas gera“. * 7:13 „gerą dalyką“ – T. „kas gera“. † 7:14 „mane pardavė nuodėmės valdžion“ – Gr. sandara leidžia išversti ir „parduotas nuodėmės valdžion“. Žr. Ro 5:12. † 7:14 „nuodėmės valdžion“ – T. „po nuodėme“. Gr. žodis, kuris išverstas „nuodėmės“, yra sujungtas su artikieliu, todėl galima išversti „tos nuodėmės“ arba „to nuodėmingumo“.

Š 7:18 „norėti yra man po ranka“ – T. y. sugebu norėti daryti gera; plg. Ro 7:21, kurioje parašyta, kad bloga yra po ranka. * 7:21 „man po ranka“ – Arba „šalia manęs“. † 7:25 „Išvada tokia:“ – Arba

Taigi išvada:“

Dvasią. ² Nes *gyvybės Dvasios †įstatymas ‡Kristumi Jėzumi išlaisvino mane iš nuodėmės ir mirties §įstatymo. ³ Nes įstatymui esant bejėgiui *tam*, kadangi buvo silpnas per kūną, Dievas, atsiuntęs savo Sūnų nuodėmingo kūno panašume ir už nuodėmę, *nuteisė nuodėmę kūne, ⁴ kad įstatymo teisumas †išsipildytų ‡mumyse, kurie vaikščiojame ne pagal kūniškumą, bet pagal Dvasią. ⁵ Nes tie, kurie yra pagal kūniškumą, turi į kūno dalykus nukreiptą §nusistatymą, bet tie, kurie pagal Dvasią – į Dvasios dalykus. ⁶ Nes kūniškas *nusistatymas yra mirtis, bet dvasiškas nusistatymas yra †gyvenimas ir ramybė, ⁷ kadangi kūniškas ‡nusistatymas yra priešškumas Dievui; jis gi §nepasiduoda Dievo įstatymo valdomas, *nė nepajėgia *pasiduoti*. ⁸ O tie, kurie yra †kūniškoje padėtyje, nepajėgia patikti Dievui. ⁹ Tačiau jūs esate ‡ne kūniškoje padėtyje, bet Dvasios padėtyje, jei iš tikrųjų Dievo Dvasia gyvena jumyse; o jei kas neturi Kristaus Dvasios, tas nėra jo.

¹⁰ Ir jei Kristus yra jumyse, Škūnas tikrai yra miręs

* **8:2** „gyvybės Dvasios“ – Arba „gyvenimo Dvasios“, „gyvybę teikiančios Dvasios“. † **8:2** „įstatymas“ – Čia „įstatymas“ greičiausiai = „įpareigojanti / viešpataujanti valdžia / viršenybė“ arba „galia“. ‡ **8:2** „Kristumi Jėzumi“ – Arba „Kristuje Jėzuje“. § **8:2** „įstatymo“ – Čia „įstatymas“ greičiausiai = „įpareigojanti viešpatavimas / valdžia / viršenybė“ arba „galia“ (plg. Ro 7:23, kur „nuodėmės įstatymas“ ≠ per Mozę duotas įstatymas), t. y. „nuodėmės viešpatavimas, kuris veda į mirtį“. * **8:3** „nuteisė nuodėmę“ – Gal „įvykdė teismą nuodėmei“. † **8:4** „išsipildytų“ – T. y. „būtų įgyvendintas“, „būtų įvykdytas“. ‡ **8:4** „mumyse“ – Arba „mūsų atveju“. § **8:5** „nusistatymą“ – Arba „mąstymo požiūrį“, „mąstyseną“. * **8:6** „nusistatymas“ (2 k.) – Arba „mąstymo požiūris“, „mąstysena“. † **8:6** „gyvenimas“ – Arba „gyvybė“. ‡ **8:7** „nusistatymas“ – Arba „mąstymo požiūris“, „mąstysena“. § **8:7** „nepasiduoda Dievo įstatymo valdomas, net nei nepajėgia *pasiduoti*“ – Arba „nesielgia pavaldžiai Dievo įstatymui, net nei nepajėgia *elgtis pavaldžiai*“.

* **8:7** „nė nepajėgia *pasiduoti*“ ir 8-toje eilutėje „nepajėgia patikti“ – Plg. Mk 4:33; Jn 6:60; 8:43; Jer 6:10, Apd 7:51. † **8:8** „kūniškoje padėtyje“ – Arba „kūne“, jei turima omenyje ne kaulų, kraujo ir audinių, bet žmogų, prie kurio fiziniai reiškiniai turi priėjimo, bet Dievo Dvasia nuo to žmogaus yra atskirtas. Gr. „sarks“, ≈ „kūne“ (su prielinksniu, kuris rodo į aplinkybę, pvz., į vietą, sritį, veikimą erdvę), t. y. žmogaus esybės padėtis, kurioje žmogaus asmenybė gali valdyti vien tai, kas pajantama per fizinį kūną arba kas patrauklu žmogui, neturinčiam tiesioginio dvipusio ryšio su Dievo Dvasia; kontekstas įrodo, kad tai neatgimusio žmogaus padėtis; tai yra padėtis, ne būklė, tai yra statusas, ne būseną. ‡ **8:9** „ne kūniškoje padėtyje, bet Dvasios padėtyje“ – žr. Rom 8:8 išnašą. Jei suprantama pagal kontekstą, galima išversti „ne kūne, bet Dvasioje“.

§ **8:10** „kūnas“ – Arba „kūniška padėtis“; gr. žodis gali rodyti į fizinį kūną, kuris turės mirti arba į padėtį, kurioje žmogus, dėl atsiskyrimo nuo Dievo, neturi dvipusio ryšio tarp savo dvasios ir Dievo Dvasios.

dėl nuodėmės, bet *Dvasia yra jūsų gyvybė †dėl teismo. ¹¹ Bet jei Dvasia to, kuris prikėlė Jėzų iš numirusių, gyvena jumyse, tai tas, kuris prikėlė Kristų iš numirusių, padarys gyvus ir jūsų mirtingus kūnus savo Dvasia, gyvenančia jumyse. ¹² Išvada, broliai, tokia: esame †ipareigoti ne kūniškumui, kad gyventume pagal kūniškumą – ¹³ nes jeigu gyvenate pagal kūniškumą, Šturėsitė mirti, bet jeigu jūs Dvasia marinate kūniškumo darbus, gyvensite. ¹⁴ Nes kurie tik yra Dievo Dvasios vedami, šitie yra Dievo sūnūs. ¹⁵ Nes jūs negavote *vergystės dvasios, kad vėl bijotumėte, bet gavote išsūnijimo Dvasią, kuria šaukiame: „Aba, Tėve! ¹⁶ †Pati Dvasia liudija mūsų dvasiai, kad esame Dievo vaikai. ¹⁷ O jei esame vaikai, tai ir paveldėtojai, – Dievo paveldėtojai ir Kristaus bendrapaveldėtojai – jei iš tikrųjų kenčiame su juo, kad su juo būtume ir pašlovinti.

¹⁸ Nes aš padarau išvadą, kad dabartinio laiko kentėjimai ne verti palyginimo su šlove, kuri †bus apreikšta mumyse. ¹⁹ Nes Škūrinija su ilgesingu lūkesčiu laukia Dievo sūnų apreiškimo. ²⁰ Nes kūrinija buvo padaryta pavaldi *tuštybei – ne savo valia, bet †valia to, kuris ją padarė pavaldžią – su viltimi ²¹ kad ir pati kūrinija bus išlaisvinta iš gedimo †vergystės į šlovingą Dievo vaikų laisvę. ²² Nes žinome, kad visa kūrinija kartu dejuoja ir kartu kenčia gimdymo skausmus iki šiol. ²³ Ir ne vien tai, bet ir mes, turintys ŠDvasią kaip pirmavaisį, – ir mes patys dejuojame savyje, laukdami *išsūnijimo, būtent mūsų kūno išpirkimo.

* **8:10** „Dvasia yra jūsų gyvybė“ – T. y. Dvasia jums teikią gyvybę / gyvenimą.

† **8:10** „dėl teismo“ – T. y. dėl Dievo teismo, kuris buvo jums įskaitytas, kai pasitikėjote Jėzumi Kristumi. † **8:12** „ipareigoti“ – T. „skolininkai“. § **8:13** „turėsite mirti“ – Arba „einate myriop“; gr. sandara ≈ esate prie paskesnio savo įvykio – savo mirimo. * **8:15** „vergystės“ – Arba „nelaisvės“. † **8:16** „Pati Dvasia liudija mūsų dvasiai“ – Gr. gramatika leidžia išversti ir šitaip:

„Pati Dvasia kartu su mūsų dvasia liudija“. † **8:18** „bus apreikšta mumyse“ – Arba „bus apreikšta mums“, „bus apreikšta mūsų labui“; gr. reikšmė ryškina neabejotinumą, todėl galimos ir frazė „be abejo bus [...]“ arba „turės būti [...]“.

§ **8:19** „kūrinija su ilgesiu laukia“ – T. „ilgesingas kūrinijos lūkestis laukia“.

* **8:20** „tuštybei“ – T. y. „beprasmei būčiai“; plg. Ekleziasto (Mokytojo) knygą. † **8:20** „valia to“ – T. „per tą“. † **8:21** „vergystės“ – Arba „nelaisvės“.

§ **8:23** „Dvasią kaip pirmavaisį“ – Arba „Dvasios pirmavaisį“; gr. sandara gali būti suprantama abejaip. * **8:23** „išsūnijimo“ – Arba „paskyrimo sūnumis“.

Laukiame to laiko, kai galėsime gerėtis visomis privilegijomis, į kurias turime teisę. Viena iš jų yra išlaisvinimas iš nuodėmės paveikto kūno ir tolesnis gyvenimas be nuodėmės ir jos įtakos.

24 Nes esame išgelbėti užtikrinta viltimi; tačiau, regima viltis nėra viltis, nes kas viliasi to, ką jis regi? 25 Bet jei viliamės to, ko neregime, *tai* ištvermingai laukiame. 26 O tokiu pat būdu ir Dvasia ateina pagalbon mūsų silpnumams, nes nežinome, ko melsti, kaip reikėtų, bet pati Dvasia užtaria mus neišsakomais atodūšiais. 27 Širdžių Tyrėjas žino Dvasios sumąstyta tikslą, nes ji užtaria šventuosius sutinkamai su Dievu. 28 Be to, mes žinome, kad mylintiems Dievą visi dalykai bendrai veikia į gera – tiems, kurie yra pašaukti pagal *jo* tikslą, 29 nes kuriuos jis iš anksto pažino, tuos iš anksto ir paskyrė *būti* atitinkančiais jo Sūnaus atvaizdą, kad šis būtų Špirmagimis tarp daugelio brolių. 30 O kuriuos jis iš anksto paskyrė, tuos ir pašaukė; ir kuriuos pašaukė, tuos ir *išteisino; ir kuriuos išteisino, tuos ir pašlovino.

31 Tai ką pasakysime apie šiuos dalykus? Jei Dievas už mus, *tai* kas *gi* prieš mus?! 32 †Jis net nepagailėjo savo Sūnaus, bet atidavė jį už mus visus – kaipgi jis mums maloningai nedovanotų ir visko kartu su juo?! 33 Kas apkaltins Dievo išrinktuosius? Dievas *yra* tas, kuris išteisina. 34 Kas *yra* tas, kuris nuteisia?! Kristus *yra* tas, kuris mirė, – dar daugiau, yra ir prikeltas, – kuris yra ir Dievo dešinėje, kuris ir užtaria mus. 35 Kas mus atskirs nuo Kristaus meilės? Ar prispaudimas, ar sielvartas, ar persekiojimas, ar badas, ar nuogumas, ar pavojus, ar kalavijas? 36 Kaip yra parašyta: *ŠDėl tavęs esame žudomi visą dieną – laikė mus avimis skerdimui*. 37 Vis dėlto visuose šiuose dalykuose visiškai nugalime per tą, kuris mus mylėjo. 38 Nes esu įsitikinęs, kad nei mirtis, nei gyvenimas, nei angelai, nei kunigaikštystės, nei galybės, nei dabartiniai dalykai, nei būsimieji dalykai, 39 nei aukštybė, nei gilybė, nei kuris nors kitas kūrinys nepajėgs mūsų atskirti nuo Dievo meilės, kuri yra Kristuje

† 8:24 „užtikrinta viltimi“ – Gr. daiktavardžio ἔλπις (elpis) forma gali būti naudinininkas, įnagininkas, arba vietininkas; jis rodo į aplinkybę; gali būti įvairiai suprantamas: patys vylėmės (vietininko reikšmė, t. y. buvome viltyje), viltis lydėjo išgelbėjimą arba buvo išgelbėjimo priemonė (įnagininko reikšmė), arba buvome išgelbėti tam, kad viltumės (naudinininko reikšmė). Šis vertimas laiko žodį ἔλπις (elpis) žodžio „tikėjimo“ sinonimu: išgelbėjimo priemonė yra užtikrinta viltis, kitaip tariant, tikėjimas. ‡ 8:27 „sumąstyta tikslą“ – Arba „samprotautą siekį“, „proto ketinimą“, „nusistatymą (apimant tikslus / norus)“, „galvoseną“ (apimant tikslus / norus), „mąstyseną“ (apimant tikslus / norus).
 § 8:29 „pirmagimis“ – T. y. pirmą vietą užimantis, viršiausias, „viršugimis“.
 * 8:30 „išteisino“ – Arba „pripažino teisingą juridinę padėtį užimančiais“.
 † 8:32 „Jis“ – T. „Kuris“. ‡ 8:33 „išteisina“ – Arba „pripažįsta teisingą juridinę padėtį užimančiais“. § 8:36 „Dėl tavęs ...“ – Ps 44:22. * 8:36 „laikė mus“ – Arba „buvome laikomi“. † 8:38 „galybės“ – Arba „pajėgos“.

Jėzuje, mūsų Viešpatyje.

9

¹ Kalbu tiesą Kristuje, nemeluoju, *mano sąžinė kartu su manimi liudydama Šventąja Dvasia, ² kad †mano širdis labai liūdi ir nuolat širdį man skauda. ³ Nes galėčiau linkėti sau būti prakeiktam, atskirtam nuo Kristaus dėl savo brolių, savo †bendrataučių Škūno atžvilgiu, ⁴ kurie yra izraelitai, kuriems *priklauso* išsūnystė, ir šlovė, ir sandoros, ir įstatymo suteikimas, ir tarnavimas *Dievui*, ir pažadai; ⁵ *kuriems *priklauso* †tėvai, ir iš kurių kūno atžvilgiu *yra kilęs* Kristus, kuris yra †aukščiau visų, palaimintasis Dievas per amžius. Amen. ⁶ Bet, nėra taip, tarsi Dievo žodis būtų niekais nuėjęs. Nes ne visi, kurie *yra kilę* iš Izraelio, *yra* Štikras Izraelis. ⁷ Ir jie ne visi *yra* vaikai vien dėl to, kad jie Abraomo *palikuonys. Priešingai, TAVO †PALIKUONYS BUS †PAVADINTI IZAOKE. ⁸ Tai yra, kūno vaikai – ne šitie yra Dievo vaikai; priešingai, pažado vaikai Šlaikomi *palikuonimis. ⁹ Nes šis *yra* pažado žodis: †ŠITUO LAIKU AŠ ATEISIU, IR SARA TURĖS SŪNŲ. ¹⁰ Ir ne tik *tai*, bet ir kai Rebeka tapo nėščia per vieną, *per* mūsų tėvą Izaoką, ¹¹ (*vaikams* gi dar negimus, nė ką nors gera ar bloga padarius), kad išsilaikytų išrinkimą atitinkantis Dievo tikslas, kuris remiasi ne darbais, bet tuo, kuris pašaukia, ¹² jai buvo †pasakyta: „VYRESNYSIS TARNAUS JAUNESNIAJAM, ¹³ kaip yra parašyta: JOKŪBĄ MYLĖJAU, BET EZAVO NEKENČIAU. ¹⁴ Tai ką gi pasakysime? ŠNejaugi Dievas yra neteisingas?! Anaiptol! Ne! ¹⁵ Nes jis sako Mozei: AŠ PASIGAILĖSIU TO, KO TIK *NORĖSIU PASIGAILĖTI, IR BŪSIU GAILESTINGAS TAM, KURIAM TIK †NORĖSIU BŪTI

* **9:1** „mano sąžinė kartu su manimi liudydama“ – Arba „mano sąžinė teikdama man patvirtinantį liudijimą“. † **9:2** „mano širdis labai liūdi ir nuolat širdį man skauda“ t. „turiu didelį liūdesį ir nuolatinį skausmą savo širdyje“. † **9:3** „bendrataučių“ – Arba „giminaičių“. § **9:3** „kūno atžvilgiu“ – Arba „pagal kūną“. * **9:5** „kuriems *priklauso*“ t. „kurių *yra*“. † **9:5** „tėvai“ – Arba „protėviai“. † **9:5** „aukščiau visų, palaimintasis Dievas per amžius“ – Arba „Dievas aukščiau visų, palaimintas per amžius“. § **9:6** „tikras Izraelis“ t. „tie Izraelis“ (dgs. + vns.). * **9:7** „palikuonys“ t. „sėkla“. † **9:7** „palikuonys“ t. „sėkla“. † **9:7** „pavadinti“ – ypač gerai tinka žodis „pavadinti“, nes gali reikšti „duoti vardą“ arba „pašaukti, pakviesti“; gr. žodis καλέω turi panašias reikšmes. § **9:8** „laikomi palikuonimis“ – gal „įskaityta / įskaiciuoti į palikuonis / sėklą“. * **9:8** „palikuonimis“ t. „sėkla“. † **9:9** „Šituo laiku“ – Arba „pagal šį laiką“. † **9:12** „pasakyta“ – Arba „pasakyta autoritetingai“. § **9:14** „Nejaugi Dievas yra neteisingas?!“ t. „Nejaugi yra neteisingumas pas Dievą?“ * **9:15** „norėsiu pasigailėti“ – Arba „pasigailiu“ † **9:15** „norėsiu

GAILESTINGAS. ¹⁶ Išvada tokia: *lemia* nei *žmogus*, kuris trokšta, nei *žmogus*, kuris \ddagger deda visas jėgas, bet Dievas, kuris pasigaili. ¹⁷ Nes šventraštis sako faraonui: KAIP TIK ŠIAM PAČIAM TIKSLUI AŠ IŠKĖLIAU TAVE, KAD TAVYJE PARODYČIAU SAVO JĖGĄ IR KAD MANO VARDAS BŪTŲ SKELBIAMAS PO VISĄ ŽEMĘ. ¹⁸ Išvada tokia: jis pasigaili to, kurio nori, ir užkietina tą, kurį nori. ¹⁹ Tad man pasakysi: „Kodėl jis dar \S priekaištauja? Nes kas gi yra atsilaikęs prieš jo valią? ²⁰ Taigi, tikrai, o žmogau, kas gi tu esi, kad *atsakai priešingai Dievui? Argi lipdiny pasakys tam, kuris jį sulipdė: „Kodėl mane tokį padarei? ²¹ Arba ar puodžius neturi valdymo galios moliui, kad iš to paties minkalo padarytų vieną indą \dagger garbingam *naudojimui*, o kitą \ddagger negarbingam?! ²² O kas jeigu Dievas, norėdamas parodyti rūstybę ir padaryti žinomą savo galią, didžia kantrybe pakentė pražūčiai \S spiruoštus rūstybės indus, ²³ ir kad padarytų žinomus savo šlovės turtus gailestingumo indams, kuriuos jis iš anksto paruošė šlovei, – ²⁴ kuriuos jis ir pašaukė – mus, ne tik iš žydų, bet ir iš kitataučių? ²⁵ Kaip jis sako ir Ozėjuje: „*Ne savo žmonių grupę pavadinsiu savąja žmonių grupe ir tą, kuri nemylima – mylima.* ²⁶ *Ir bus taip, kad toje vietoje, kur buvo jiems *pasakyta: „Jūs ne mano žmonių grupė, ten jie bus vadinami gyvojo Dievo vaikais.“* ²⁷ Ir \dagger Izaijas šaukia apie Izraelį: „NORS IZRAELIO VAIKŲ SKAIČIUS BŪTŲ KAIP JŪROS SMĖLIO, TIK LIKUTIS BUS IŠGELBĖTAS, ²⁸ NES JIS \ddagger TEISINGAI ŠUŽBAIGIA BEI PAGREITINA REIKALĄ, KADANGI *PAGREITINTĄ REIKALĄ VIEŠPATS ĮVYKDYS ŽEMĖJE. ²⁹ Ir kaip iš anksto sakė Ezaijas: „JEI KAREIVIJŲ VIEŠPATS NEBŪTŲ MUMS PALIKĘS \dagger palikuonių, MES BŪTUME TAPEČ KAIP SODOMA IR BŪTUME PRILYGĖ GOMORAI. ³⁰ Tai ką pasakysime? \ddagger Štai ką: kitataučiai, kurie nesivijo teismo, įgijo teisumą

\ddagger 9:16 „deda visas jėgas“ t. „bėga“. \S 9:19 „priekaištauja“ – Arba „bara“, „prikisha“. * 9:20 „atsakai priešingai“ – Arba „atkirsti“. \dagger 9:21 „garbingam *naudojimui*“ t. „garbei“. \ddagger 9:21 „negarbingam“ t. „negarbei“; žr. II Tim 2:21. \S 9:22 „priruoštus“ – Arba „nužiestus“. * 9:26 „pasakyta“ – Arba „pasakyta autoritetingai“. \dagger 9:27 „Izaijas“ – Arba „Ezaijas“. \ddagger 9:28 „teisingai“ t. „teisume“. \S 9:28 „užbaigia bei pagreitina reikalą“ – ARBA „suveda sąskaitą netrukus“, „iš karto nutartį vykdo iki galo“. * 9:28 „pagreitintą reikalą Viešpats įvykdys“ – Arba „Viešpats nedelsiant užtikrins suvestą sąskaitą“. \dagger 9:29 „palikuonių“ – Arba „sėklos“, „ainijos“, nes gr. žodis yra vns. \ddagger 9:30 „Štai ką“ – Arba „Kad“.

- būtent Šteisumą, *igyjamą* tikėjimu. ³¹ Bet Izraelis, kuris vijosi *įstatymo dėl teismo, nepasiekė įstatymo dėl teismo. ³² Kodėl? Todėl, kad *vijosi* ne tikėjimu, bet tarytum įstatymo darbais. Nes jie užkliuvo už to suklopimo akmenį, ³³ kaip yra parašyta: „ŠTAI AŠ DEDU SIONE SUKLUPIMO AKMENĮ IR PARPUOLIMO UOLA, BET KAS TIK JUO PASITIKI, NEBUS SUGĖDINTAS.“

10

¹ Broliai, mano širdies *troškimas ir malda Dievui tuž Izraelį yra *tai*, kad jie būtų išgelbėti. ² Nes aš jų labai liudiju, kad jie turi uolumą Dievui, bet †ne pagal Štikrą pažinimą. ³ Nes jie, *ignoruodami Dievo teisumą ir dėdami pastangas įtvirtinti savąjį teisumą, †nepasidavė Dievo teismui. ⁴ Nes †teismo atžvilgiu Kristus yra įstatymo Šgalas kiekvienam, kuris tiki. ⁵ Nes Mozė aprašo teisumą, kuris *siekiamas įstatymu šitaip: JAIS BUS GYVAS ŽMOGUS, KURIS TUOS REIKALAVIMUS VYKDO. ⁶ Bet teisumas, †*igyjamas* tikėjimu, kalba šitaip: „*Nesakyk savo širdyje: †Kas pakils į dangų?* - tai yra Kristus

Š 9:30 „teisumą, *igyjamą* tikėjimu“ - Arba „teisumą dėl tikėjimo“; gr. ἐκ πίστεως; t. „iš tikėjimo“; aišku ir čia ir Rom 9:32 eilutėje, kurioje matosi ta pati frazė, kad trūkstamas teisumas skirtas žmogui dėl pasiklovimo Mesiju, ne dėl atliekamų ar atliktų veiksmų. * 9:31 „įstatymo dėl teismo“ (2 k.) - Arba „teismo įstatymo“; Izraelio tautos žmonės uoliai stengėsi vykdyti įstatymą, kad būtų išteisinti; tačiau tokių aukštų įstatymo reikalavimų jie nesugebėjo vykdyti.

* 10:1 „troškimas“ - Arba „gera valia“, „mielas noras“. Gr. žodis εὐδοκία (eudokía) vartojamas 9 k. NT. Lk 2:14 vartoseną panaši į šios eilutės. † 10:1 „už Izraelį yra *tai*, kad jie būtų išgelbėti“ - Arba „Izraelio labui yra už išgelbėjimą“. † 10:2 „ne pagal tikrą pažinimą“ t. y. be asmeninės patirties pagrįstos pažinimo; tokie žydai turėjo daug teorinių žinių, bet nepasiklovė Mesiju, verčiau stengėsi patikti Dievui savo būdu, ne Dievo nustatytu būdu. Š 10:2 „tikrą“ - Arba „išsamų“, „tikslų“, „precizišką“.

* 10:3 „ignoruodami“ - Arba „nesuprasdami“, „nenutuokdami“. † 10:3 „nepasidavė Dievo teismui“ - Arba „nesielgė pavaldžiai Dievo teismui“, „nepasidarė pavaldūs Dievo teismui“. † 10:4 „teismo atžvilgiu“ - Arba „dėl teismo“; t. „teismui“ / „į teisumą“. Š 10:4 „galas“ - Arba „užbaigimas“; t. y. Kristus yra jau parūpinęs teisumą kiekvienam, kuris Juo pasikliauna; įstatymo prakeikimas yra pašalintas / pabaigtas ir tobulas teisumas suteiktas.

* 10:5 „siekiamas“ - žr. Rom 9:31, kurioje yra žodis „nepasiekė“. † 10:6 „*igyjamas*“ - žr. Rom 9:30, kurioje yra žodis „igijo“. † 10:6 „Kas pakils į dangų“ - Citata iš Įst 30:12 pabrėžia tai, kad kaip Izraelio tautai įstatymas nebuvo tolimas reiškinys, kurį reikėtų ypatingomis žmonių pastangomis įgyti iš tolimos vietos, taip Kristus nėra toli, bet pats nusileido į žemę, kad išgelbėtų nusidėjėlius, kurie pasitikės Juo.

nuvesti žemyn; ⁷ Arba: *„kas nusileis į *gilybę?“* (tai yra Kristaus atvesti aukštyrą iš numirusių). ⁸ Bet ką *†jis* sako? *†„Žodis yra arti tavęs, tavo burnoje ir tavo širdyje; tai yra Špranešimas apie tikėjimą, kurį pranešimą skelbiame kaip šaukliai, ⁹ kad jeigu savo burna išpažinsi *Jėzų esant Viešpatį ir savo širdimi tikėsi, kad Dievas jį prikėlė iš numirusiųjų, būsi išgelbėtas, ¹⁰ nes širdimi žmogus tiki ir dėl to turi teisumą, ir burna žmogus išpažįsta ir dėl to turi išgelbėjimą. ¹¹ Nes šventraštis *†byloja: †Kas tik pasitiki juo, nebus sugėdintas. ¹² Nes nėra skirtumo tarp žydo ir graiko, nes tas pats yra visų Viešpats, pertekęs Šgėrybių visiems, kurie jo šaukiasi. ¹³ Nes *KIEKVIENAS, KURIS ŠAUKSIS VIEŠPATIES VARDU, BUS IŠGELBĖTAS. ¹⁴ Kaip tad jie šauksis to, kuriuo netikėjo?! Ir kaip jie tikės tu, apie kurį negirdėjo?! Ir kaip jie išgirs be tokio, kuris skelbia kaip šauklis?! ¹⁵ Ir kaip jie skelbs, jei nebus pasiūsti?! Kaip yra parašyta: KOKIOS *†GRAŽIOS KOJOS TŪ, KURIE SKELBIA †GERĄ TAIKOS ŽINIĄ, KURIE SKELBIA ŠGERŪJŲ DALYKŲ EVANGELIJĄ!* ¹⁶ Tačiau ne visi pakluso Evangelijai. Nes Izaijas sako: **„VIEŠPATIE, kas patikėjo *†girdima mūsų žinia?* ¹⁷ Taigi, tikėjimas ateina iš *†girdimos žinios, o girdima žinia – per Dievo žodį. ¹⁸ Bet aš sakau: ar jie negirdėjo? ŠKaipgi ne! Dar daugiau: JŲ garsas PASKLIDO PO VISĄ ŽEMĘ IR JŲ ŽODŽIAI – IKI PASAULIO PAKRAŠČIŲ. ¹⁹ Bet aš sakau: argi Izraelis nežinojo? Mozė****

Š 10:7 „kas nusileis į gilybę – Tai yra užuomina į Įst 30:13, bet ne tiesioginė citata. Kaip įstatymas buvo izraelitų prieinamas (ne už jūros), taip Išgelbėtojas – Mesijas Jėzus – yra prieinamas visiems, kurie tik pasitiks Juo. * 10:7 „gilybę“ – Arba „bedugnę“. † 10:8 „jis“ – T. y. teisumas *pagauamas* tikėjimu; žr. Rom 9:30, 10:6. † 10:8 „žodis [...]“ – Žr. Įst 30:14. Š 10:8 „pranešimas apie tikėjimą, kurį pranešimą“ – Arba „tikėjimo žodį / pranešimą, kurį“. * 10:9 „Jėzų esant Viešpatį“ – Gr. gramatinė sandara yra „Viešpatį Jėzų“, bet kontekstas rodo (Rom 10:13; plg. J1 2:32), kad kalbama apie patį Jėhovą. † 10:11 „byloja“ – Arba „sako“. † 10:11 „Kas ...“ – Žr. Iz 28:16, Rom 9:33, I Pt 2:6. Š 10:12 „gėrybių“ – Arba „turtų“ (metaforine prasme). * 10:13 „Kiekvienas, kuris“ – Arba „Kas tik“, „Jeigu kas“. Žr. J1 2:32. † 10:15 „gražios“ – gal „savalaikės“, t. y. malonu, kad kaip tik laiku ateina; žr. Iz 52:7, Na 1:15. † 10:15 „gerą taikos žinią“ – Arba „evangeliją – taiką“; plg. Apd 10:36, Ef 2:17. Š 10:15 „gerųjų dalykų evangeliją“ – Arba „gerą gerųjų dalykų žinią“. * 10:16 „Viešpatie ...“ – Iz 53:1, Jn 12:38. † 10:16 „girdima mūsų žinia“ – Arba „klausytinu mūsų pranešimu“, „tai, kas iš mūsų klausoma“, „klausytina mūsų perduota žinia“. † 10:17 „girdimos žinios“ (2 k.) – Arba „klausytino pranešimo“, „to, kas klausoma“, „klausytinos perduotos žinios“. Š 10:18 „Kaipgi ne! Dar daugiau“ – gr. μενοῦνγε (vartojamas ir Lk 11:28; Ro 9:20; Flp 3:8). Izraelitai tikrai girdėjo, nes žinia pasiekė ne vien Izraelį, bet

pirmas sako: „*AŠ KURSTYSIU, KAD jus PAIMTŲ PAVYDĄ PER NETAUTĄ, PER NEIŠMANANČIĄ TAUTĄ AŠ jus PYKDYSIU. ²⁰ Bet Izaijas yra labai drąsus ir sako: „†AŠ BUVAU ATRASTAS TŲ, KURIE MANĘS NEIEŠKOJO, PASIDARIAU AIŠKIAI MATOMAS TIEMS, KURIE APIE MANE NEKLAUSINĖJO. ²¹ Bet Izraeliui jis sako: „*Ištisą dieną laikiau ištiesęs savo rankas į ‡atsisakiusią tikėti ir atsikalbinėjančią Šliaudį.*

11

¶ Tad sakau: Ar Dievas atmetė savo žmonių? Tenebūna niekaip! Nes ir aš esu izraelitas, iš Abraomo sėklos, Benjamins genties. ² Dievas neatmetė savo tautos, kurią jis iš anksto pažinojo. Ką? Ar nežinote, ką sako šventraštis *apie Eliją? Kaip jis maldaudamas kreipiasi į Dievą prieš Izraelį, sakydamas: ³ „Viešpatie, TAVO PRANAŠUS JIE NUŽUDĖ IR TAVO AUKURUS NUGRIOVĖ; O AŠ ESU IŠLIKĘS VIENAS, IR JIE TYKOJA MANO GYVYBĖS. ⁴ Bet ką byloja Dievo atsakymas jam? „AŠ PALIKAU sau SEPTYNIS TŪKSTANČIUS VYRŲ, KURIE NESULENKĖ KELIŲ BAALIUI. ⁵ Taigi, tuo pat būdu ir dabartiniu metu likutis yra sudarytas pagal malonės išrinkimą. ⁶ Bet jei malone, tai nebe †darbais; kitaip malonė nebebūtų malonė. Bet jei darbais, tai nebėra malonė; kitaip darbas nebėra darbas. ⁷ Tai ką? Ko Izraelis stengiasi pasiekti, to neįgavo jis, bet įgavo ‡išrinktieji. O likusieji buvo apakinti ⁸ pagal tai, kaip yra parašyta: DIEVAS JIEMS DAVĖ SNAUDULIO DVASIĄ, – AKIS, KAD JIE NEMATYTŲ, IR AUSIS, KAD JIE NEGIRDĖTŲ, IKI PAT ŠIOS DIENOS. ⁹ Ir Dovydas sako: „JŲ ŠTALAS TEPAVIRSTA ŽABANGAIS IR PINKLĖMIS IR SUKLUPIMO KLIŪTIMI IR ATPILDU JIEMS; ¹⁰ JŲ AKYS TEBŪNA APTEMUSIOS, KAD JIE NEREGĖTŲ IR LAIKYK JŲ NUGARĄ NUOLAT SULENKTĄ. ¹¹ Tad aš sakau: ar jie suklupo, kad *galutinai* nupultų? Anaip tol! Ne! Priešingai, per jų *nupuolimą išgelbėjimas

* **10:19** „Aš [...]“ – žr. Įst 32:21. † **10:20** „Aš [...]“ – žr. Iz 65:1-2. ‡ **10:21** „atsisakiusią tikėti“ – Arba „neklusnią“, „nesileidžiančią įtikinama“.

Š **10:21** „liaudį“ – Gr. žodis λαός (laós) savaime nekalba apie fizinę kilmę ar biologinius požymius. Jis vartojamas 8 k. 7-ose Laiško romiečiams eilutėse (Ro. 9:25-26, 10:21, 11:1-2, 15:10-11). Šiame vertime jis verčiamas „žmonių grupė“, „žmonėmis“, „liaudis“. * **11:2** „apie Eliją“ – gr. „Elijuje“, t. y. dalyje apie Eliją. † **11:6** „darbais“ (2 k.) – Arba „iš darbų“, kaip Ef 2:9; gr. ἐξ ἔργων.

‡ **11:7** „išrinktieji“ t. „išrinkimas“. Š **11:9** „stalas“ – greičiausia kalbama apie materialines gėrybes. * **11:11** „nupuolimą“ (ir „nupuolimas“ 12 eil.) – Arba „nusižengimą“, „nusikaltimą“; šiame kontekste jis išverstas „nupulti“ dėl panašumo į gr. žodį, kuris išverstas „nupulti“.

atėjo †kitataučiams, kad juos paimtų pavydas. ¹² Bet jeigu jų nupuolimas yra †turtas pasaulio naudai ir jų mažėjimas – Šturtas *kitataučių naudai, tai kaip dar daugiau jų †pilnatvė?! ¹³ Nes kalbu jums, †kitataučiams; kadangi aš esu Šapaštalas kitataučiams, skiriu šlovės savo tarnybai, ¹⁴ kad kaip nors kurstyčiau, kad *mano tautiečius paimtų pavydas, ir kai kuriuos jų išgelbėčiau. ¹⁵ Nes jei jų atmetimas yra †sutaikinimas pasaulio naudai, *tai kas bus jų priėmimas, jei ne gyvenimas prisikėlus* iš numirusių? ¹⁶ Nes jei †pirminė dalis šventa, *tai ir visa tešla šventa*; ir jei šaknis šventa, *tai ir šakos*. ¹⁷ Bet jei kai kurios šakos buvo išlaužtos, o tu, būdamas laukinis alyvmedis, buvai Štarp jų įskiepytas ir pasidarei alyvmedžio šaknies bei sultingumo bendru dalininku, ¹⁸ *tai nesididžiuok prieš šakas!* Bet jei didžiuojiesi, – ne tu išlaikai šaknį, bet šaknis tave! ¹⁹ Taigi pasakysi: „Šakos buvo išlaužtos, kad įskiepytas būčiau aš. ²⁰ *Gera! Jos buvo išlaužtos dėl netikėjimo, bet tu stovi dėl tikėjimo. Negalvok išdidžiai, verčiau bijok! ²¹ Nes jei Dievas nepagailėjo prigimtinių šakų, – gal kartais ir tavęs nepagailės. ²² Taigi pamatyk Dievo †gerumą ir griežtumą: †tiems, kurie nupuolė – griežtumas; bet Štau – gerumas, jei pasiliksi *jo* gerume; kitaip ir tu būsi iškirstas! ²³ Bet ir anie, jei nepasilikis netikėjime, bus įskiepyti, nes Dievas yra pajėgus juos vėl įskiepyti. ²⁴ Nes jei tu buvai iškirstas iš alyvmedžio, kuris pagal prigimtį yra laukinis, ir buvai įskiepytas prieš prigimtį į gerą alyvmedį, tai kaip dar labiau šitie, kurie *yra šakos* pagal prigimtį, bus įskiepyti į savo pačių alyvmedį? ²⁵ Nes nenoriu, broliai, kad jūs nežinotumėte šio slėpinio, – kad nebūtumėte išmintingi *savo akyse, – kad Izraelį yra dalinai ištikęs

† **11:11** „kitataučiams“ – Arba „nežydams“. † **11:12** „turtas pasaulio naudai“ – Arba „pasaulio turtas“, „turtas pasauliui“.

§ **11:12** „turtas kitataučių naudai“ – Arba „kitataučių turtas“, „turtas kitataučiams“.

* **11:12** „kitataučių“ – Arba „nežydų“.

† **11:12** „pilnatvė“ – Arba „pilnatviška baigtis“.

† **11:13** „kitataučiams“ – Arba „nežydams“.

§ **11:13** „apaštalas kitataučiams“ – Arba „kitataučių naudai skirtas apaštalas“.

* **11:14** „mano tautiečius“ – T. „mano kūną“, t. y. tuos, kurie kilę iš tos pačios fizinės kilmės, kaip ir aš.

† **11:15** „sutaikinimas pasaulio naudai“ – Arba „pasaulio sutaikinimas“, „pasauliui sutaikinimas“.

† **11:16** „pirminė dalis“ t. y. pirma teslos dalis, kurią kepdavo aukojimui; žr. Sk 15:9; gali būti išversta

„pirmavaisis“ (I Kor 15:20, 23).

§ **11:17** „tarp jų“ – gal „į jų tarpą“.

* **11:20** „Gera!“ – Arba „Teisingai!“, t. y. „Gera! sakai!“ arba „Sutinku!“

† **11:22** „gerumą“ – Arba „maloningumą“.

† **11:22** „tiems, kurie nupuolė“ – T. „ant jų, kurie nupuolė“.

§ **11:22** „tau“ – T. „ant tavęs“.

* **11:25** „savo akyse“ t. „šalia savęs“, t. y. savo vertinimu.

†užkietėjimas, kol įeis †kitataučių pilnatvė, ²⁶ ir taip visas Izraelis bus išgelbėtas, kaip yra parašyta: IŠ SIONO ATEIS IŠVADUOTOJAS IR JIS NUKREIPS BEDIEVYSTĘ NUO JOKŪBO. ²⁷ NES ŠI YRA SANDORA NUO MANĖS JIEMS, KAI ŠPAŠALINSIU JŲ NUODĖMES. ²⁸ Evangelijos atžvilgiu jie yra priešai jūsų dėlei, bet išrinkimo atžvilgiu jie yra mylimieji savo *tėvų dėlei, ²⁹ nes †Dievas dėl dovanų ir pašaukimo neatgailaus. ³⁰ Nes kaip jūs kadaise buvote atsisakę tikėti Dievu, tačiau dabar susilaukėte pasigailėjimo per jų atsisakymą tikėti, ³¹ taip ir šitie dabar atsisakė tikėti, kad per jūsų patirtą pasigailėjimą ir jie susilauktų pasigailėjimo. ³² Nes Dievas drauge uždarė juos visus Šužsispyrusiame netikėjime, kad jis visų pasigailėtų. ³³ Ak, kokia *Dievo išminties ir pažinimo †lobio gelmė! Kokie neištiriami jo teisminiai sprendimai ir nesusekami jo keliai! ³⁴ Nes †kas pažinojo VIEŠPATIES Šmintį? Arba kas buvo jo patarėjas? ³⁵ Arba KAS JAM PIRMAS DAVĖ, IR JAM TAI BUS ATMOKĖTA? ³⁶ Nes iš jo ir per jį ir jam yra visa. Jam šlovė amžinai! Amen.

12

¹ Taigi dėl Dievo *apstaus pasigailėjimo aš †maldauju jus, broliai, †atnašauti savo kūnus kaip gyvą auką – šventą, Dievui patinkančią; tai jūsų Šprotingas tarnavimas Dievui.
² Ir *neprisitaikykite prie šio †pasaulio, bet būkite

† **11:25** „užkietėjimas“ t. y. užkietėję žmonės nemato (nesuvokia), t. y. jie yra akli. † **11:25** „kitataučių pilnatvė“ – Arba „pilnas kitataučių skaičius“.

§ **11:27** „pašalinsiu“ – Arba „nuimsiu“. * **11:28** „tėvų“ – Arba „protėvių“.

† **11:29** „Dievas dėl dovanų ir pašaukimo neatgailaus“ – gr. maždaug šitaip skamba: „Dievo dovanos ir pašaukimas yra neatgailautini“, t. y. Dievas dėl jų neapsigalvos tol, kol sąlygos, kuriomis Dievas dovanuoja ir pašaukė, nesikeis.

† **11:32** „uždarė“ – Žr. Gal 3:22-23. § **11:32** „užsispyrusiame netikėjime“ –

Arba „į užsipyrusį netikėjimą“, „atsisakyme tikėti“. * **11:33** t. čia pridodama žodis „ir“. † **11:33** „lobio“ – Arba „turtų“, t. y., gausybės. † **11:34**

„kas ...“ – Iz 40:13; plg. I Kor 2:16. § **11:34** „mintį“ – Arba „protavimą“.

* **12:1** „apstaus pasigailėjimo“ – T. „pasigailėjimų“ arba „gailėstingumų“.

† **12:1** „maldauju“ – Arba „jums padėdamas bei įspėdamas raginu“. † **12:1**

„atnašauti“ – Arba „paduoti“. § **12:1** „protingas“ – Gal „protinis“, „logiškas“.

Gr. žodis λογικός (logikós), kuris pasitaiko NT tik čia ir I Pt 2:2, yra giminingas žodžiui λόγος (lógos), kuris paprastai verčiamas „žodis“ ir nurodo protavimą ar protavimo rezultatą. Gr. prasmė tai, kad Naujosios Sandoros tarnavimas yra sąmoningas proto sprendimas aukoti savo gyvą kūną Dievo naudojimui.

* **12:2** „neprisitaikykite prie šio pasaulio“ – Arba „nesusivienodinkite su šiuo pasauliu“, „nebūkite pertaisomi į šio pasaulio formą“, t. y. savo mąstysenos ir elgsenos nederinkite prie šio amžiaus schemas / bruožų / brėžinio. † **12:2**

„pasaulio“ – Arba „amžiaus“.

perkeičiami savo proto atnaujinimu, kad iširtumėte, kas yra gera, patinkama ir tobula Dievo valia.

³ Nes per man duotą malonę aš sakau kiekvienam, esančiam tarp jūsų, nemanyti apie save geriau negu dera manyti, bet manyti taip, kad Šnuosaikiai manytų, *destis koki tikėjimo mastą Dievas yra kiekvienam priskyres.

⁴ Nes kaip viename kūne turime daug narių ir visi nariai atlieka ne tą patį uždavinį, ⁵ taip mes, būdami daugelis, esame vienas kūnas Kristuje, o pavieniui – vieni kitų nariai.

⁶ Tad turėdami Šmalonės dovanų, *kurios skiriasi pagal mums suteiktą malonę, tinkamai jas naudokime: jei kas turi pranašavimo dovaną, tas privalo pranašauti pagal tikėjimo santykinį kiekį, ⁷ jei kas turi tarnavimo dovaną, tas privalo būti nusiteikęs tarnauti; jei kas moko, tas privalo būti nusiteikęs mokyti; ⁸ jei kas Šragina, tas privalo būti nusiteikęs raginti; jei kas *duoda, tas privalo būti nusiteikęs veikti iš tyrų paskatų; jei kas vadovauja, tas privalo būti nusiteikęs veikti uoliai; jei kas rodo gailėstingumą, tas privalo būti nusiteikęs veikti linksmai.

⁹ Neveidmainiška meilė: bodėti to, kas bloga, tvirtai laikytis to, kas gera, ¹⁰ jums esant draugiškai nusiteikusiems vieni kitiems broliška meile, pagarbiai laikydami vieni kitus svarbesniais, ¹¹ stropumo atžvilgiu netingūs, dvasios atžvilgiu užsidegę, tarnaudami Viešpačiui, ¹² užtikrintos vilties atžvilgiu džiaugdamiesi, prispaudimo atžvilgiu ištvėrdami, maldos atžvilgiu uoliai atsidėję, ¹³ šventųjų poreikių atžvilgiu pasidalydami, svetingumo atžvilgiu dėdami dideles pastangas.

¹⁴ Laiminkite tuos, kurie jus persekioja; laiminkite ir nekeikite. ¹⁵ Džiaukitės su besidžiaugiančiais ir verkite su verkiančiais. ¹⁶ Galvokite tą patį vieni apie kitus.

‡ 12:3 „geriau“ – Gr. „aukščiau“. § 12:3 „nuosaikiai“ – Arba „blaiviai“, „su savidrausme“, „išmintingai“, „sveikai“. * 12:3 „destis“ – Arba „atsižvelgiant į [...]“, „žiūrint“ (turint omenyje, kad bus saikų skirtumų, nelygumų). Žodis „destis“ DLKŽ: dll. žiūrint, nelygu: Pievą gali nušienauti du vyrai d. kaip dirba“. † 12:4 „atlieka“ – T. „turi“. ‡ 12:4 „uždavinį“ – Arba „pavestą darbą“, „nustatytas pareigas“. § 12:6 „malonės dovanų“ – Gal „maloningų dovanų“; gr. žodis yra kilęs iš tos pačios šaknies, kaip ir gr. žodis išverstas „malonė“.

* 12:6 „kurios skiriasi“ – T. „skirtingų“. † 12:6 „pranašavimo dovaną“ – T. „pranašavimą“, „pranašystę“. ‡ 12:7 „tarnavimo dovaną“ – T. „tarnavimą“, „tarnystę“. § 12:8 „ragina“ – Arba „ragina padrąsindamas, guosdamas ir įspėdamas“. * 12:8 „duoda“ – Gr. žodis μεταδίδωμι (metadídōmi) turi perdavimo ar dalijimosi atspalvį. Arba „perskirsto“, „užsiima dovanojimu“, „užsiima rėmimu“, „užsiima paramos skirstymu“, „skirsto paramą“. † 12:9 „bodėti“, „laikytis“ – T. „bodėdamiesi“, „laikydami“. ‡ 12:16 „Galvokite tą patį vieni apie kitus“ – T. „Tą patį mąstydami vieni į kitus“ (gr. dalyvis

ŠNegalvokite apie išdidžius dalykus, bet *užsiimkite †su žemaisiais. Nebūkite išmintingi †savo akyse. ¹⁷ Niekam Šneatmokėkite blogu už bloga, *rūpinkitės tuo, kas dora visų žmonių akivaizdoje. ¹⁸ Jei įmanoma, kiek nuo jūsų priklauso, †gyvenkite taikingai su visais žmonėmis. ¹⁹ †Nekeršykite už save, mylimieji; priešingai, palikite vietos rūstybei, nes yra parašyta: „Kerštas priklauso man, atmokėsiu pats, sako Viešpats“. ²⁰ Todėl JEI TAVO PRIEŠAS ALKSTA, PAVALGYDINK JĮ; JEI TROKŠTA, PAGIRDYK JĮ, NES TAI DARYDAMAS KRAUSI UGNINGAS ŽARIJAS ANT JO GALVOS. ²¹ Nesiduok blogio nugalimas, bet nugalėk blogį gėriu.

13

¹ Kiekviena siela tesielgia pavaldžiai aukštesnėms valdžioms. Nes nėra valdžios, kaip tiktai iš Dievo, ir esančios valdžios yra Dievo paskirtos. ² Taigi tas, kuris *priešinasi valdžiai, priešinasi Dievo †potvarkiui, o tie, kurie priešinasi, užsitrauks sau †smerkiantį nuosprendį. ³ Nes valdovai Šnekelia baimės už gerus darbus, bet už blogus. Argi tu nori nebijoti valdžios? *Įprastai daryk tai, kas gera, ir †susilauksi iš jos pagyrimo, ⁴ nes *valdžia* yra Dievo tarnautoja †tavo labui. Bet jeigu įprastai darai bloga, bijok, nes ji ne veltui nešioja kalaviją, kadangi ji yra Dievo tarnautoja, keršytoja, kad *įvykdytų* rūstybę Šdarančiam bloga. ⁵ Todėl būtina elgtis pavaldžiai ne tik dėl rūstybės, bet ir dėl sąžinės. ⁶ Nes dėl tos priežasties jūs ir mokesčius mokate, nes *anie* yra Dievo tarnautojai, atsidedantys kaip tik tam *reikalui.

Š 12:16 „Negalvokite“ – Gr. dalyvis verčiamas liep. nuosaka. * 12:16 „užsiimkite“ – T. „imdami kartu keliauti“ (gr. dalyvis verčiamas liep. nuosaka). † 12:16 „su žemaisiais“ – Arba „kukliais / neišdidžiais / paprastais reikalais“. † 12:16 „savo akyse“ – T. „šalia savęs“, t. y. savo vertinimu.

Š 12:17 „neatmokėkite“ – Gr. dalyvis „neatmokėdami“ verčiamas liep. nuosaka. * 12:17 „rūpinkitės“ – Gr. dalyvis „rūpindami“ verčiamas liep. nuosaka. † 12:18 „gyvenkite“ – Gr. dalyvis „gyvendami“ verčiamas liep. nuosaka. † 12:19 „Nekeršykite“ – Gr. dalyvis „nekeršydami“ verčiamas liep. nuosaka.

* 13:2 „priešinasi“ (3 k.) – Du skirtingi gr. žodžiai yra vartojami, bet jų reikšmės labai panašios. † 13:2 „potvarkiui“ – Arba „teisės aktui“.

† 13:2 „smerkiantį nuosprendį“ – Arba „teismą“. § 13:3 „nekelia baimės“ – T. „nėra baimė“, t. y. nėra baimės sukeliantieji. * 13:3 „Įprastai daryk“ – Gr. žodis rodo į tęstinį arba įprastinį veiksmą, pvz., „nuolat daryk“ arba „pastoviai daryk“.

† 13:3 „susilauksi“ – Arba „gausi“. † 13:4 „tavo labui“ – Arba „tau dėl gero“.

§ 13:4 „darančiam“ – Arba „tam, kuris atlikinėja“.

* 13:6 „reikalui“ – T. y. rūstybės skyrimui nusikaltėliams (Rom 13:4).

⁷ Todėl visiems atiduokite jiems priklausančias skolas: kam mokesť – mokesť; kam muitą – muitą; kam baimę – baimę; kam pagarbą – pagarbą. ⁸ Niekam nieko nebūkite skolingi, išskyrus ėmeilę vienas kitam, nes kas myli kitą, yra įvykdęs įstatymą. ⁹ Nes tai – „nesvetimauk“, „neįvykdyk žmogžudystės“, „nevok“, „neliudyk melagingai“, „negeisk“, ir bet kuris kitas įsakymas, ėyra sutraukti į šį posakį, būtent: „Mylėk savo artimą kaip save patį“. ¹⁰ Meilė nedaro nieko blogo artimui, todėl meilė yra įstatymo Šįvykdymas. ¹¹ Ir tai darykite, suvokdami laiką, kad dabar *pats laikas mums pabusti iš miego, nes mūsų išgelbėjimas dabar yra arčiau negu tada, kai ėtikėjome. ¹² Naktis beveik praslinko ir diena yra prisiartinusi. Tad nusimeskime tamsos darbus ir užsidėkime šviesos ginklus. ¹³ Vaikščiokime dorai, kaip ėšviesu paros metu: ėne dalyvaudami orgijose ir girtaudami, ne sanguliaudami ir elgdamiesi palaidžiai, Šne vaidydami ir pavyduliaudami. ¹⁴ Priešingai, *apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi ir nekurkite planų kūniškojo aš geiduliams.

14

¹ O tą, kuris yra silpnas tikėjimo atžvilgiu, priimkite, tik ne *ginčams vesti apie ėjo samprotavimus. ² Nes vienas tiki galintis valgyti ėviską, bet kitas, būdamas silpnas, valgo daržoves. ³ Tas, kuris valgo, tegul neniekina to, kuris nevalgo, ir tas, kuris nevalgo, tegul neteisias to, kuris valgo, nes Dievas jį priėmė. ⁴ Kas esi tu, kad teisi kito namų tarną? Jis tvirtai stovi arba nupuola savo šeiminkui. Ir jis tvirtai stovės, nes Dievas yra pajėgus jį padaryti tvirtai stovintį. ⁵ Vienas vertina vieną dieną labiau už kitą, kitas lygiai vertina kiekvieną dieną. Kiekvienas tegul būna visiškai Šįsitikinęs savo protavimu. ⁶ Kas *laiko

† 13:8 „meilę vienas kitam“ – T. „išskyrus mylėti vienas kitą“. ‡ 13:9 „yra sutraukti“ – Gr. žodis yra vns., „yra sutrauktas“. § 13:10 „įvykdymas“ – Arba „pilnatvė“, „pilynė“, bet kontekstas (Ro 13:8, gr.) rodo, kad „įvykdymas“ yra geresnis vertimas. * 13:11 „pats laikas“ – T. „jau valanda“. † 13:13 „šviesu paros metu“ – Arba „dienos metu“, „dieną“. ‡ 13:13 „ne ... pavyduliaudami“ – Gr. kalboje tai daiktavardžiai, ne veiksmažodžiai. § 13:13 „ne vaidydami“ – Arba „nesivaržydami dėl to, kas geidžiamas“. * 13:14 „apsivilkite“ – Tas pats gr. žodis yra išverstas „užsidėkime“ Rom 13:12 eilutėje. * 14:1 „ginčams“ – gr. διακρισις rodo į ginčą arba sprendimo priėmimą. † 14:1 „jo samprotavimus“ – gr. διαλογισμος gali reikšti ir „sugalvojimą“, „ginčą“, „mintį“. ‡ 14:2 „viską“ – gr. k. yra dgs. § 14:5 „įsitikinęs“ – Graikiškas žodis skiriasi nuo to, kuris išverstas „įsitikinimą“ Rom 14:22 eilutėje. * 14:6 „laiko vieną dieną ypatinga“ – Arba „turi į vieną dieną nukreiptą nusistatymą“ – yra nusistatęs į vieną dieną“ ir t. t.

vieną dieną ypatinga, *ją* laiko ypatinga Viešpaties labui, ir kas nelaiko dienos ypatinga, Viešpaties labui nelaiko *jos* ypatinga. Kas valgo, Viešpaties labui valgo, nes jis dėkoja Dievui; o kas nevalgo, tas Viešpaties labui nevalgo ir dėkoja Dievui. ⁷ Nes nė vienas iš mūsų negyvena savo labui ir nė vienas nemiršta savo labui. ⁸ Nes ar gyvename, gyvename Viešpaties labui, ir ar mirštame, mirštame Viešpaties labui. Taigi ar gyvename, ar mirštame, – esame Viešpaties. ⁹ Nes Kristus ir mirė, ir prisikėlė, ir atgijo tam, kad jis viešpatautų tiek mirusiems, tiek gyviems. ¹⁰ O tu – kodėl tu teisi savo brolių? Arba kodėl tu niekini savo brolių? Juk mes visi stosime prieš Kristaus teismo krasę. ¹¹ Nes yra parašyta: „† *Kaip aš gyvas*, – sako Viešpats, – *man nusilenks kiekvienas kelis, ir kiekvienas liežuvis †viešai prisipažins Dievui.*“ ¹² ŠiŠvada tokia: kiekvienas iš mūsų duos ataskaitą Dievui už save. ¹³ Todėl turėtume *nebeteisti vieni kitų; bet dėl štai ko verčiau priimkite nuosprendį: nepadėti broliui suklypimo kliūtis ar †pargriaunančios kliuvinio. ¹⁴ Aš žinau ir esu įsitikinęs per Viešpatį Jėzų, kad nieko nėra savaimė netyro; tik tam, kuris ką nors laiko netyru, jam *tai yra* netyras. ¹⁵ Bet jeigu tavo brolis †sielojasi dėl *tavo* valgio, tu jau nebevaikščioji pagal meilę. Savo valgiu nežlugdyk to, už kurį mirė Kristus! ¹⁶ Tad neturi būti piktžodžiaujamas Štas *jums priklausantis geras *dalykas*. ¹⁷ nes Dievo karalystė nėra valgis ir gėrimas, bet teisumas, ramybė ir džiaugsmas †Šventosios Dvasios *įtakoje*. ¹⁸ Nes kas †šitais tarnauja Kristui, tas patinka Dievui ir yra sulaukęs žmonių pritarimo. ¹⁹ ŠiŠvada tokia: vykimės ramybės dalykus, ir dalykus, kurių tikslas *yra* vieni kitus statydinti. ²⁰ Dėl

† **14:11** „*Kaip aš gyvas* [...]“ – Iz 45:23. † **14:11** „*viešai prisipažins Dievui*“ – Arba „*išpažins Dievui*“ (kad Jis yra teisėtas valdovas ir teisėjas). Plg. Iz 45:23. § **14:12** „*Išvada tokia:*“ – Arba „*Taigi – išvada:*“. * **14:13** „*nebeteisti*“ ir „*priimkite nuosprendį*“ – Vienas gr. žodis, kuris verčiamas į lietuvių kalbą skirtingais būdais. Atkreiptinas dėmesys, kad šiam kontekste nevalia teisti savo brolio tik dėl išvardintų dalykų (žr. Ro 14:1-6,14-23). † **14:13** „*pargriaunančio kliuvinio*“ – Arba „*parpuolimo priemonės*“, „*parpuolimą sukeliančią priemonę*“. † **14:15** „*sielojasi*“ – Arba „*yra nuliūdintas*“. § **14:16** „*tas*“ – Gr. žymimasis artikelis. * **14:16** „*jums priklausantis geras dalykas*“ – T. „*jūsų geras dalykas*“. Tubūt kalbama apie Evangeliją arba laisvę, kurią turi tas, kuris tiki Evangeliją. † **14:17** „*Šventosios Dvasios įtakoje*“ – Arba „*esant Šventosios Dvasios valdomiems*“, „*dėl Šventosios Dvasios*“, „*dėl Šventosios Dvasios veiklos / vadovavimo*“, „*per Šventąją Dvasią*“, „*Šventojoje Dvasioje*“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43, Apd 11:28, I Kor 12:3 eilutėse, kai kalbama apie žmogų, kuris yra Šventosios Dvasios valdomas ir Mk 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų. † **14:18** „*šitais*“ – Arba „*šiuose dalykuose*“. § **14:19** „*Išvada tokia:*“ – Arba „*Taigi – išvada:*“.

maisto *negriauk Dievo darbo! Iš tikrųjų viskas yra tyra, bet †blogai *elgiasi* žmogus, kuris valgo suklupdindamas *kitus*.
 21 Gerai nei nevalgyti mėsos, nei negerti vyno, nei nieko nedaryti, kuo tavo brolis suklumpa ar yra piktinamas, ar yra silpninamas. 22 Ar tu turi įsitikinimą? Pasilaikyk jį sau Dievo akivaizdoje. Palaimintas, kuris neteisias savęs tuo, ką pripažįsta. 23 Bet tas, kuris abejoja, jeigu jis valgo, yra nuteistas, nes *jis valgo* ne iš tikėjimo; nes visa, kas ne iš tikėjimo, yra nuodėmė.

15

1 Tad mes, stiprieji, turime *pakęsti silpnųjų silpnynes, o ne sau įtikti, 2 nes kiekvienas iš mūsų †privalo įtikti *savo* artimui *jo* labai, statydinimui. 3 Priežastis *tokia*: net Kristus ne sau įtiko, bet taip, kaip yra parašyta: †*Tave paniekinusiųjų paniekinimai krito ant manęs*. 4 Nes visa, kas anksčiau buvo parašyta, buvo parašyta mums pamokyti, kad ištverme ir šventraščio paguoda turėtume šužtikrintos vilties.

5 O ištvermės ir paguodžiančio paraginimo Dievas teduoda jums tarpusavyje būti tos pačios minties pagal Kristų Jėzų, 6 kad jūs vieningai, *vienu balsu, šlovintumėte Dievą, tai yra mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvą. 7 Todėl priimkite vienas kitą, kaip ir Kristus mus priėmė, Dievo šlovei.

8 Nes pareiškiu: Jėzus Kristus tapo †apipjaustyųjų tarnas dėl Dievo tiesos, kad patvirtintų †tėvams *duotus* pažadus 9 ir kad škitataučiai šlovintų Dievą už *jo* gailęstingumą, kaip yra parašyta: **Dėl to aš tau prisipažinsiu tarp kitataučių ir tavo vardui †giedosiu.* 10 Ir vėl jis sako: †*Džiaukitės, o kitataučiai, kartu su jo žmonėmis!* 11 Ir vėl: †*Girkite Viešpatį, visi kitataučiai, ir išgarsinkite jį, visi žmonės!* 12 Ir vėl – Izaijas sako: **Bus Jesės šaknis, tai yra tas, kuris*

* 14:20 „negriauk“ – Arba „neišardyk“. † 14:20 „blogai *elgiasi* žmogus, kuris valgo suklupdindamas *kitus*“ – T. „žmogui, kuris valgo suklupdindamas *kitus*, tai yra bloga / nedora“. † 14:22 „įsitikinimą“ – Arba „tikėjimą“. Graikiškas žodis skiriasi nuo to, kuris išverstas „įsitikinęs“ Rom 14:5 eilutėje.

* 15:1 „pakęsti“ t. „nešioti“. † 15:2 „privalo įtikti“ t. „įtikime“. † 15:3 „Tave [...]“ – Ps 69:9. § 15:4 „užtikrintos vilties“ – Gr. galininkas (t. y. „užtikrintą viltį“), bet lietuvių kalboje galininkas nevertotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti. * 15:6 „vienu balsu“ – T. „viena burna“; plg. idiomatinį vertimą II Joh 12, III Joh 14. † 15:8 „apipjaustyųjų“ – T. y. žydų; t. „apipjaustymo“. † 15:8 „tėvams“ – T. y. „protėvių“, „sentėvių“. § 15:9 „kitataučiai“ – Arba „nežydai“, „tautos“. * 15:9 „Dėl to [...]“ – Ps 18:49. † 15:9 „giedosiu“ – Arba „užtrauksiu melodiją“. † 15:10 „Džiaukitės“ – Įst 32:43. § 15:11 „Girkite“ – Ps 117:1. * 15:12 „Bus [...]“ – Iz 11:10.

pakils viešpatauti kitataučiams; kitataučiai sudės viltis į jį.“

¹³ Taigi, jums †tikint, tegul užtikrintos vilties Dievas pripildo jus viso džiaugsmo ir ramybės, kad Šventosios Dvasios galybe †apstétumėte užtikrintos vilties.

¹⁴ Ir aš pats esu įsitikinęs taip pat apie jus, mano broliai, kad jūs esate irgi pilni Šgerumo, pripildyti viso pažinimo ir pajėgūs vieni kitus *su paraginimu įspėti.

¹⁵ Vis dėlto, broliai, kai kur parašiau jums drąsiau *nei įprasta*, būtent primindamas jums dėl Dievo man duotos malonės, ¹⁶ †kurios tikslas toks, kad būčiau Jėzaus Kristaus tarnautojas kitataučių labui, kaip šventyklos tarnas pateikdamas Dievo Evangeliją tam, kad †atnašavimas, kurį sudaro kitataučiai, būtų priimtinas, pašventintas Šventąja Dvasia.

¹⁷ Taigi Kristuje Jėzuje turiu tam tikrą pasigyrimą tuose dalykuose, kurie Šsusiję su *tarnyste* Dievui. ¹⁸ Nes *nedrįščiau ko nors pasakoti, ko Kristus nebūtų nuveikęs per mane (†tam tikslui, kad kitataučiai paklustų) žodžiu ir darbu, ¹⁹ antgamtinių ženklų ir pranašišku ženklų galybe, Dievo Dvasios galybe. Pasekmė ta, kad nuo Jeruzalės ir †aplinkui iki ŠIlyrikos aš *iki galo paskleidžiau Kristaus evangeliją; ²⁰ šitaip laikiau *tai* didžiausiu siekiu skelbti evangeliją ne ten, kur Kristus buvo minimas, kad nesatytčiau ant kito žmogaus pamato, ²¹ bet kaip yra parašyta: „Pamatys tie, kuriems nebuvo skelbta apie jį ir supras tie, kurie nebuvo girdėję“. ²² Dėl tos priežasties †daug kartų man buvo kliudoma pas jus atvykti. ²³ Bet dabar, nebeturėdamas †užmojo šiose srityse ir daugelį metų turėdamas didelį troškimą atvykti pas jus, ²⁴ kai tik keliausiu į Ispaniją,

† 15:13 „tikint“ – Arba „pasikliaujant“. † 15:13 „apstétumėte“ – Arba „pertektumėte“. § 15:14 „gerumo“ – Arba „dorovingumo“. * 15:14 „su paraginimu įspėti“ – tai yra vienas gr. žodis νουθητέω (noutheteo). † 15:16 „kurios tikslas toks, kad būčiau“ – Arba „dėl kurios esu“. † 15:16 „atnašavimas, kurį sudaro kitataučiai“ – Arba „kitataučių *atliekamas* atnašavimas“. Paulius arba pristato Dievui pačius kitataučius (jie yra atnašavimas / auka), arba Paulius padeda kitataučiams, kad jiems pristatant save Dievui, jų atnašavimas / auka patiktų Dievui. Gramatiškai galimi abu paaiškinimai. § 15:17 „susiję su *tarnyste* Dievui“ – T. „nukreipti į Dievą“; Paulius kalba apie savo apaštalybę kaip *tarnystę* Dievui. Jis nesigiria savo pasiekimais arba net pareigomis, bet tuo, kad Dievas jį naudoja būtent paties Dievo garbei. * 15:18 „nedrįščiau“ – T. „nedrįsiu“. † 15:18 „tam tikslui, kad kitataučiai paklustų“ – T. „kitataučiai paklusnumui“. † 15:19 „aplinkui“ – Arba „aplinkui ratu“. § 15:19 „Ilyrikos“ – Gr. kalbos tekste vartojamas lotinų k. žodį „Illurikon“, todėl taip pateikiamas žodis čia, ne pagal gr. vertimą, „Illyria“ (liet. „Ilyrija“). * 15:19 „iki galo paskleidžiau Kristaus evangeliją“ – „pripildžiau *tą sritį* Kristaus evangelijos“, „prikimšau *tą sritį* Kristaus evangelijos“. † 15:22 „daug kartų“ – Arba „daug atvejų“. † 15:23 „užmojo“ – Arba „vietos“.

atvyksiu pas jus. Nes tikiuosi pamatyti jus perkeldamas ir būti jūsų aprūpintas kelionei pirmyn į ten, jeigu pirma bent iš dalies „pasisotinsiu“ *bendravinu* su jumis. ²⁵ Bet dabar keliauju į Jeruzalę šventiesiems patarnauti. ²⁶ Nes tie iš Makedonijos ir Achajos džiaugėsi padarydami tam tikrą Šbendryste pagrįstą rinkliavą šventųjų neturtėliams, *esantiems* Jeruzalėje. ²⁷ *Tuo jie tikrai džiaugėsi, ir jie yra anų skolininkai. Nes †jeigu ‡kitataučiai tapo anų dvasinių dalykų dalininkais, *tai* jie privalo aniems patarnauti bent medžiaginiaus dalykais. ²⁸ Todėl baigęs šitą *reikalą*, tai yra Šsaugiai atidavęs jiems šitą *bendrystės* vaisių, jums padedant nuvyksiu į Ispaniją. ²⁹ Ir *žinau, kad kai pas jus atvyksiu, atvyksiu †Kristaus Evangelijos palaiminimo pilnatvei esant *su manimi*. ³⁰ O ‡maldauju jus, broliai, per Viešpatį Jėzų Kristų ir per Dvasios meilę Škartu su manimi kovoti už mane maldomis Dievui, ³¹ kad būčiau išvaduotas nuo tų Judėjoje, kurie *atsisako tikėti, ir kad mano tarnavimas Jeruzalės labui būtų priimtinas šventiesiems, ³² kad su džiaugsmu atvykčiau pas jus (pagal Dievo valią) ir su jumis atsgaivinčiau. ³³ O ramybės Dievas *tebūna* su jumis visais. Amen.

16

¹ Aš ir teigiamai jums pristatau mūsų seserį Febę, kuri yra Kenchrėjoje *esančios* bažnyčios tarnaitė, ² kad priimtumėte ją Viešpatyje, kaip pridera šventiesiems, ir jai padėtumėte bet kokių reikalu, *dėl kurio* jai iš jūsų *ko nors* prireiktų, nes ji pati yra buvusi daugelio ir mano paties *padėjėja. ³ Sveikinkite Priscilę ir Akvilą, mano bendradarbius Kristuje Jėzuje, ⁴ kurie †už mano gyvybę padėjo po *budelio kirviu* savo pačių ‡kaklus, kuriems dėkoju ne aš vienas, bet ir visos kitataučių bažnyčios. ⁵ Sveikinkite ir bažnyčią, esančią jų namuose. Sveikinkite mano mylimą Epenetą, kuris

§ 15:26 „bendryste pagrįstą rinkliavą“ – Arba „materialinį dalyvavimą“; žr. II Kor 8:4, 9:13. * 15:27 „Tuo jie tikrai džiaugėsi“ – T. „Tai jiems tikrai patiko“ arba „Tai gi jiems patiko“. † 15:27 „jeigu“ – Arba „kadangi“. ‡ 15:27 „kitataučiai tapo anų dvasinių dalykų dalininkais“ – Arba „anų dvasiniuose dalykuose dalyvavo kitataučiai“. § 15:28 „saugiai atidavęs jiems šitą *bendrystės* vaisių“ – T. „užantspaudavęs jiems šitą vaisių“. * 15:29 „žinau“ – Arba „matau“, „esu tikras“. † 15:29 „Kristaus Evangelijos palaiminimo pilnatvei esant *su manimi*“ – T. „Kristaus Evangelijos palaiminimo pilnatvėje“. ‡ 15:30 „maldauju“ – Arba „įspėdamas raginu“. § 15:30 „kovoti“ – Arba „grumtis“. * 15:31 „atsisako tikėti“ – Arba „nepaklusta“. * 16:2 „padėjėja“ – Arba „globėja“. † 16:4 „už mano gyvybę“ – Arba „vietoj mano gyvybės“. ‡ 16:4 kaklus,“ – T. vns., „kaklą“.

yra Achajos pirmavaisius Kristui. ⁶ Sveikinkite ŠMariją, kuri triūsė daug mūsų labui. ⁷ Sveikinkite Androniką ir Juniją, mano *giminaičius ir mano bendrakalinius, kurie yra įžymūs apaštalų tarpe, kurie taip pat pirmiau už mane yra Kristuje. ⁸ Sveikinkite Ampliją, mano mylimą Viešpatyje. ⁹ Sveikinkite mūsų bendradarbį Kristuje Urboną ir mano mylimą Stachį. ¹⁰ Sveikinkite Apelį, išlaikiusį išmėginimą Kristuje. Sveikinkite tuos, kurie yra iš Aristobulo *namiškių*. ¹¹ Sveikinkite mano ėgiminaitį Erodioną. Sveikinkite tuos, kurie yra iš Narcizo *namiškių*, kurie yra Viešpatyje. ¹² Sveikinkite Trifeną ir Trifosą, kurios triūsia Viešpatyje. Sveikinkite mylimą Persidę, kuri daug triūsė Viešpatyje. ¹³ Sveikinkite išrinktąjį Viešpatyje Rufą, taip pat jo bei mano motiną. ¹⁴ Sveikinkite Asinkritą, Flegontą, Hermą, Patrobą, Hermį ir su jais esančius brolius. ¹⁵ Sveikinkite Filologą ir Juliją, Nerėją ir jo seserį, ir Olimpą, ir visus su jais esančius šventuosius. ¹⁶ Sveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu. Kristaus bažnyčios sveikina jus. ¹⁷ O aš Šmaldauju jus, broliai, *akylai stebėti tuos, kurie kelia maištus ir †suklupimą sukeliančias kliūtis priešingas mokslui, kurio jūs išmokote, ir venkite jų. ¹⁸ Nes tokie tarnauja ne mūsų Viešpačiui Jėzui Kristui, bet savo pilvui, ir pamaloninančia kalba bei gražbylyste apgaudinėja neįtariančiųjų širdis. ¹⁹ Jūsų gi paklusnumas ėpasidarė žinomas visiems. Todėl džiaugiuosi dėl jūsų, tačiau noriu, kad Šgeriems dalykams būtumėte jūs išmintingi, bet *blogiems dalykams †nekalti. ²⁰ Ir ramybės Dievas netrukus sutryps Šetoną po jūsų kojomis. Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė *tebūna* su jumis. Amen. ²¹ Jus sveikina mano bendradarbis Timotiejus ir mano ėgiminaičiai Liucijus, Jasonas ir Sosipatras. ²² Aš, Tercijus, kuris surašiau *šitą* laišką, sveikinu jus Viešpatyje. ²³ Jus

§ 16:6 „Mariją“ – Gr. „Mariam“. * 16:7 „giminaičius“ – Arba „bendrataučius“. † 16:10 „išlaikiusį išmėginimą“ – Arba „po išmėginimo sulaukusį pritarimą“. ‡ 16:11 „giminaitį“ – Arba „bendrataučių“. § 16:17 „maldauju“ – Arba „įspėdamas bei padaršindamas raginu“. * 16:17 „akylai stebėkite“ – Arba „atidžiai sekite akimis“; žodis vartojamas NT ir teigiamai ir neigiamai pabrėžiant apdairumą ir būtinumą pasirinkti saugią elgseną. † 16:17 „suklupimą sukeliančias kliūtis priešingas mokslui“ – Arba „mokslui, kurio jūs išmokote, priešingus papiktinimus“. ‡ 16:19 „pasidarė žinomas visiems“ – T. „pasiekė visus“. § 16:19 „geriems dalykams“ – Gr. vns. Arba „geram“, „gėriui“, „dorumui“. * 16:19 „blogiems dalykams“ – Gr. vns. Arba „blogam“, „blogiui“, „nedorumui“. † 16:19 „nekalti“ – Arba „nesutepti“. ‡ 16:21 „giminaičiai“ – Arba „bendrataučiai“.

sveikina Gajus, Špriėmęs pas save mane ir visą bažnyčią. Jus sveikina miesto ūkio reikalų tvarkytojas Erastas ir brolis Kvartas. ²⁴ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė *tebūna* su jumis visais. Amen. ²⁵ O tam, kuris pajėgia padaryti jus tvirtus pagal mano Evangeliją, * tai yra šauklišką skelbimą apie Jėzų Kristų, pagal apreiškimą slėpinio, kuris buvo nutylėtas †nuo pasaulio pradžios, ²⁶ bet dabar yra apreikštas – būtent per pranašiškus šventraščius pagal amžinojo Dievo įsakymą visoms tautoms yra duota žinoti, kad būtų ‡paklusnumas tikėjimui, – ²⁷ vieninteliame išmintingajam Dievui – jam šlovė per Jėzų Kristų amžinai! Amen.

Š 16:23 „priėmęs pas save mane ir visą bažnyčią“ – Arba „svečių, tai yra mano ir visos bažnyčios, priėmėjas“. * 16:25 „tai yra“ – Arba „ir“. † 16:25 „nuo pasaulio pradžios“ – Arba „per amžinuosius laikus“. ‡ 16:26 „paklusnumas tikėjimui“ – Arba „tikėjimo paklusnumas“.

Pirmas laiškas korintiečiams

Sveikinimas

1 Paulius, Dievo valia *pašauktas Jėzaus Kristaus apaštalas, ir brolis Sostenas – 2 Dievo bažnyčiai, kuri yra Korinte, pašventintiems Kristuje Jėzuje, pašauktiems *būti* šventieji drauge su visais, kurie kiekvienoje vietoje šaukiasi mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardo – tiek jų, tiek mūsų *Viešpaties*. 3 Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus. 7 Todėl jokios dovanos netrūksta jums, laukiantiems †apsireiškimo mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, 8 kuris ir iki galo padarys jus tvirtus, nepeiktinus mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus dieną. 9 Ištikimas yra Dievas, kurio *veikimu* jūs buvote pašaukti į jo Sūnaus, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, bendrystę. 10 O aš maldauju jus, broliai, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu, kad jūs visi kalbėtumėte tą patį, ir *kad* tarp jūsų nebūtų susiskaldymų, bet *kad* būtumėte †tobulai sunarinti *būdami* tos pačios minties ir tos pačios pažiūros. 11 Mat man buvo pranešta apie jus, mano broliai, nuo Chlojės *namiškių*, kad tarp jūsų yra Šnesutarimų. 13 Ar Kristus padalytas? Nejaugi Paulius buvo už jus nukryžiuotas? Arba, ar jūs buvote pakrikštyti vardan Pauliaus? 14 Dėkoju Dievui, kad nė vieno iš jūsų nepakrikštijau, išskyrus Krispą ir Gajų, 15 kad kas nors negalėtų sakyti, jog krikštijau vardan savęs. 16 O aš pakrikštijau ir Stepono namiškius. Daugiau nežinau, ar ką kitą pakrikštijau, 17 nes Kristus siuntė mane ne krikštyti, bet skelbti evangeliją, – ne su kalbos išmintimi, kad Kristaus kryžius nebūtų be poveikio. 18 Nes kryžiaus *skelbimas tiems, kurie †žūsta, yra kvailystė, bet mums, kurie †esame išgelbėti, jis yra Dievo jėga. 22 Mat žydai reikalauja antgamtinio ženklų, ir graikai ieško išminties, 23 bet mes skelbiame Kristų nukryžiuotą – žydams gi suklupimo kliūtis, o graikams – kvailystę, 24 bet pašauktiesiems – tiek žydams, tiek graikams – *skelbiame* Kristų – Dievo galybę ir Dievo išmintį. 25 Nes Dievo

* 1:1 „pašauktas Jėzaus Kristaus apaštalas“ – Gali reikšti „Jėzaus Kristaus apaštalas Dievo pašaukimu“. † 1:7 „apsireiškimo“ – T. „apreiškimo“: reiškia, kad apreikš Viešpatį Jėzų Kristų. Siekiant vengti dviprasmybės, vartojama sangražinė forma, nes antraip gali atrodyti, jog Viešpats apreikš ką nors.

‡ 1:10 „tobulai“ – Arba „visiškai“. Plg. II Kor 13:11. § 1:11 „nesutarimų“ – Arba „vaidų“, „nesantaikos atvejų“.

* 1:18 „skelbimas“ – Arba „žodis“. † 1:18 „žūsta“ – T. y. „patiria žuvimą“. ‡ 1:18 „esame išgelbėti“ – T. y. „patiriame išgelbėjimą“.

kvailystė yra išmintingesnė už žmones, ir Dievo silpnybė yra stipresnė už žmones. ³⁰ Bet jo veikimu jūs esate Kristuje Jėzuje, kuris Dievo veikimu mums buvo padarytas išmintimi, Šbūtent – teismu, šventinimu ir išpirkimu, ³¹ kad būtu kaip yra parašyta: KAS GIRIASI, TĖSIGIRIA VIEŠPAČIU.

2

³ Ir pats buvau pas jus *silpnas ir baimingas ir labai drebantis, ¹² Mes gi gavome ne pasaulio dvasią, bet Dvasią, kuri iš Dievo, kad suvoktume Dievo mums dovanai duotus dalykus. ¹³ Tuos dalykus mes ir kalbame – ne tais žodžiais, kurių moko žmogaus išmintis, bet kurių moko Šventoji Dvasia – †palygindami dvasinius dalykus su dvasiniais. ¹⁴ Bet †nedvasiškas žmogus nepriima Dievo Dvasios dalykų, nes šie jam yra kvailystė; ir jis nepajėgia jų suprasti, nes jie yra †ištiriami dvasiškai. ¹⁶ Nes *Kas pažinojo †VIEŠPATIES †mintį, kad ji pamokytų? Tačiau Kristaus mintį turime mes.

3

² Aš maitinau jus pienu, o ne kietu maistu, nes dar nepajėgėte jo priimti; bet ir dabar dar nepajėgiate, ³ nes vis dar esate kūniški. Juk *tais atvejais, kai tarp jūsų yra pavydas, nesantaika ir kurstymai maištauti, argi nesate kūniški, †tai yra argi nevaikščiojate, kaip †žmonėms būdinga? ⁵ Kas tad yra Paulius ir kas Apolas? Vis dėlto tik tarnai, per kuriuos jūs įtikėjote, ir tai kaip Viešpats davė

Š 1:30 „būtent –“ – Arba „tai yra mums Kristus Jėzus buvo padarytas“.

* 2:3 „silpnas ir baimingas ir labai drebantis“ – T. „silpnume ir baimėje ir dideliame drebėjime“. † 2:13 „palygindami“ – Arba „padėdami lygagrečiai“; ankstesnėje senovės gr. kalboje žodis gal ir reikšdavo „sudėti kartu“ arba „aiškinti“. Žodis vartojamas tik čia ir I Kor 2:13, kur reiškia palyginti. † 2:14 „nedvasiškas“ – Gr. būdvardis „psychikos“ (ψυχικός) yra vedinys iš „psychē“ (ψυχή), kuris dažniausiai verčiamas Biblijoje žodžiais „siela“, „gyvybė“. Čia būdvardis „psychikos“ galėtų būti išvertas ir „juslinis“ arba „sielinis“, kai „siela“ suprantama kaip Dievo sukurta būtybė, kuri jaučia emocinius ir fizinius dalykus, bet teigiamai neatsiliepia į Dievo Dvasios kreipimąsi; tai yra būtybė be gyvybiško ryšio su Dievu, kuris yra Dvasia; be tokio ryšio, žmogus vadovaujasi jausmais, vietoj to, kad priimtų sprendimus pagal Dievo Dvasią, ir dėl to pajustų gerus, išskirtinius jausmus, pvz., vienybę su Dievu; nedvasiškas (juslinis, sielinis) žmogus yra dvasinio žmogaus priešybė. Š 2:14 „ištiriami“ – Arba „išaiškinami“, „įžiūrimi“.

* 2:16 „kas pažinojo [...]“ – Iz 40:13; plg. Rom 11:34. † 2:16 „VIEŠPATIES [...] Kristaus“ – Čia NT iš sugretinimo (paralelizmo) aišku, kad Kristus yra VIEŠPATS. O ST, žodis, išverstas žodžiu „VIEŠPATIES“ yra יהוה (Jehova). Tai dar vienas įrodymas, kad Viešpats Jėzus yra Jehova, kad

yra Dievas. † 2:16 „mintį“ (2 k.) – Arba „protavimą“.

* 3:3 „tais atvejais, kai“ – T. „kur“. † 3:3 „tai yra“ – Arba „ir“. † 3:3 „žmonėms“ – T. „žmogui“, bet turima omenvie žmonija.

Šir vienam ir kitam *tarnauti*. ⁶ Aš sodinau, Apolas laistė, o Dievas augino. ⁷ Taigi nei tas, kuris sodina, yra kažkas, nei tas, kuris laisto, bet tik Dievas, kuris augina. ⁸ O kas sodina ir kas laisto yra viena. Ir kiekvienas gaus savo atlygį pagal savo triūsą. ⁹ Nes mes esame Dievui priklausantys bendradarbiai; jūs esate Dievui priklausanti *dirva, Dievui priklausantis pastatas. ¹⁰ Pagal Dievo man duotą malonę aš, kaip išmintingas kvalifikuotas statytojas, padėjau pamatą, o kitas ant jo stato. Bet tegul kiekvienas žiūrиси, kaip ant jo stato, ¹¹ nes niekas nėra pajėgus dėti kito pamato, kaip tik tą, kuris padėtas, kuris yra Jėzus Kristus. ¹² Ir jeigu kas ant šito pamato stato iš aukso, sidabro, brangiųjų akmenių, medžio, šieno, šiaudų, – ¹³ kiekvieno darbas išaiškės, nes diena jį iškels aikštėn, kadangi jis bus atskleistas ugnimi, ir ugnis ištirs, koks yra kiekvieno darbas. ¹⁴ Jeigu kieno darbas, kurį jis ant jo statė, išliks, tas gaus atlygį. ¹⁵ Jeigu kieno darbas sudegs, jis patirs nuostolį, bet jis pats bus išgelbėtas, tačiau taip, kaip per ugnį. ¹⁶ Ar nežinote, kad esate Dievo šventykla ir Dievo Dvasia gyvena jumyse? ¹⁷ Jeigu kas sugadina Dievo šventyklą, tą Dievas sugadins, nes Dievo šventykla yra šventa, ir ta *šventykla* esate jūs!

²¹ Tad niekas tenesigiria žmonėmis. Nes viskas yra jūsų, ²² ar Paulius, ar Apolas, ar Kefas, ar pasaulis, ar gyvenimas, ar mirtis, ar dabartiniai dalykai, ar būsimieji dalykai – viskas yra jūsų, ²³ o jūs esate Kristaus, o Kristus yra Dievo.

4

² O *be to, iš prievaizdų yra reikalaujama, kad kiekvienas būtų aptiktas *esant* ištikimas. ⁴ Nes prieš save nieko nežinau. Tačiau aš tuo nesu išteisintas, bet tas, kuris mane tiria, yra Viešpats. ⁷ Kas gi tave išskiria iš kitų? Ir ką tu turi, ko negavai? O jeigu gavai, ko giesi, lyg nebūtum gavęs? ¹⁵ Nors ir turėtumėte dešimt tūkstančių auklėtojų Kristuje, tačiau neturite daug tėvų, nes aš jus pagimdžiau Kristuje Jėzuje per evangeliją. ¹⁶ Taigi aš maldauju jus: būkite mano šsekėjai. ¹⁷ Dėl šios priežasties pasiunčiau pas jus Timotiejų, kuris yra mano mylimas ir ištikimas vaikas Viešpatyje. *Jis jums primins būtent

§ 3:5 „ir vienam ir kitam“ – Arba „kiekvienam“. * 3:9 „dirva“ – Arba „dirbama žemė“. † 3:21 „yra jūsų“ – Arba „yra dėl jūsų“, t. y., jūsų labai. † 3:22 „yra jūsų“ – Arba „yra dėl jūsų“, t. y., jūsų labai. * 4:2 „be to“ – Arba „dar daugiau“; žr. λοιπόν (loipon) I Kor 1:16 eilutėje. † 4:2 „kiekvienas“ – Arba „bet kuris iš jų“. † 4:4 „išteisintas“ t. y., pripažintas arba paskelbtas nekaltintina, t. y., teisia, padėtį užimančiu. § 4:16 „sekėjai“ – Tinka ši apibrėžtis iš DLKŽ – „daryti, kaip kitas daro, mėgdžioti elgesį“. * 4:17 „jis“ – T. „kuris“. † 4:17 „būtent“ – T. „tuos“.

mano †Kristuje *įgyvendinamus* veikimo būdus, kaip aš mokau visur, kiekvienoje bažnyčioje.

5

³ Nes tikrai aš nebūdamas pas jus kūnu, bet būdamas dvasia, jau teisinį sprendimą priėmiau, lyg kad būdamas su jumis, tą dalyką padariusį, ⁴ mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu, kai esate susirinkę ir mano dvasia, su mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus galybe ⁵ atiduoti tokį Šėtonui kūno *niokojimui, kad dvasia būtų išgelbėta Viešpaties Jėzaus Dieną. ⁶ Jūsų gyrimasis negeras. Ar nežinote, kad truputis raugo suraugina visą †tešlą? ⁷ Todėl išvalykite senąjį raugą, kad būtumėte †nauja tešla, kaip kad esate nerauginti, nes ir Kristus – mūsų Aplenkimo *Avinėlis* – Šyra paaukotas už mus. ⁸ Todėl švęskime šventę nei su senu raugu ne su *piktos valios ir nelabumo raugu, bet su nerauginta †nuoširdumo ir tiesos *duona*.

6

⁴ *Tad jei turite teismų dėl dalykų, susijusių su šiuo gyvenimu, tai †sodinkite *į sprendžiančiųjų vietą* tuos, kurie †mažiausiai vertinami bažnyčioje. ¹¹ Tokie kai kurie iš jūsų buvote, bet esate nuplauti, bet esate pašventinti, bet esate Šišteisinti Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu ir mūsų Dievo

‡ **4:17** „Kristuje *įgyvendinamus* veikimo būdus“ – T. „kelius, tie Kristuje“. Iš konteksto aišku, kad Paulius kalba apie savo elgsenos išraiškas būdamas Kristuje. Plg. Apd 20:18, I Tes 1:5, II Tim 3:10. * **5:5** „niokojimui“ – Gr. žodis ὀλεθρος (olethros) vartojamas kitur NT 3 k.: I Tes 5:3; II Tes 1:9; I Tim 6:9. † **5:6** „tešla“ – Arba „minkalą“. ‡ **5:7** „nauja tešla“ – Arba „naujas minkalas“.

§ **5:7** „yra paaukotas“ – Arba „yra paskerstas“. * **5:8** „piktos“ – Arba „blogos“.

† **5:8** „nuoširdumo“ – Gal „skaidrumo“. * **6:4** Eilutę galima išversti trimis būdais. (1) Liepiamoji nuosaka (žr. tekstą). Tame variante gr. ἐξουθενημενους (eksouthenēmenous), „mažiausiai vertinami“ rodo į priklausančius bažnyčiai, kurie yra išmintingi (žr. 6:5), bet neina tokių pareigų bažnyčioje, dėl kurių jie būtų aukštai vertinami. (2) Tiesioginė nuosaka su ironija („Tad jei turite teismų dėl dalykų, susijusių su šiuo gyvenimu, tai paskiriate teisėjais tuos, kurie nieko nereiškia bažnyčioje!“). (3) Klausimas su ironija („Tad jei turite teismų dėl dalykų, susijusių su šiuo gyvenimu, tai ar paskiriate teisėjais tuos, kurie nieko nereiškia bažnyčioje?!“). Pirmo varianto reikšmė – prasčiausias bažnyčios narys gali spręsti ginčus tarp bažnyčios narių. Antro varianto reikšmė – blogai darote, kad kreipiatės į teisėjus svetimtikius, t. y. į žmones, kurie tikinčiųjų susirinkime nieko nereiškia. Trečio varianto reikšmė – tas pats, kaip antro, tik pateiktas kaip klausimas. 2-ame ir 3-ame variantuose gr. ἐξουθενημενους, „nieko nereiškia“, rodytų į tuos, kurie dėl netikėjimo ir / arba nepaklusnumo nepriklauso bažnyčiai. † **6:4** „sodinkite *į sprendžiančiųjų vietą*“ – Gal „paskirkite *teisėjais*“. ‡ **6:4** „mažiausiai vertinami“ – T. y., paprasčiausi žmonės. § **6:11** „išteisinti“ – Arba „pripažinti teisingą juridinę padėtį užimančiais“.

Dvasia. ¹² „Viskas man yra teisėta!“ Bet ne viskas naudinga! „Viskas man yra teisėta!“ Bet aš neleisiu jokiam dalykui užvaldyti mane! ¹³ „Valgiai pilvui, ir pilvas valgiam. Dievas gi *pražudys ir jį, ir juos.“ O kūnas ne paleistuvystei, bet Viešpačiui, ir Viešpats – kūnui. ¹⁸ Bėkite nuo paleistuvystės! Kiekviena kita nuodėmė, kurią žmogus daro, yra kūno išorėje, bet tas, kuris paleistuvauja, nusideda prieš savo paties kūną. ¹⁹ Ką? Ar nežinote, kad jūsų kūnas yra šventykla jумыse *esančios* Šventosios Dvasios, kurią turite iš Dievo, ir *kad* nepriklausote sau? ²⁰ Nes esate nupirkti už didelę kainą, todėl šlovinkite Dievą savo kūnu ir savo dvasia, kurie †priklauso Dievui.

7

¹ O dėl dalykų, apie kuriuos man rašėte: *Yra* gera, kad vyras *nepaliesių moters. ² Tačiau, dėl to, *kad būna* paleistuvavimų, tegul kiekvienas vyras †turi savo žmoną ir tegul kiekviena *moteris* turi savo vyrą. ³ Tegul vyras suteikia žmonai †priklausantį palankumą, Štaip pat ir žmona vyrui. ⁴ Žmona *nėra savo kūno valdžia, bet vyras; taip pat ir vyras nėra savo kūno valdžia, bet žmona. ⁵ Nesulaikykite vienas nuo kito tai, kas paprastai priklauso, nebent abipusiu sutikimu kuriam laikui, kad atsiduotumėte pasninkui ir maldai ir *paskui* vėl sueitumėte kartu, kad Šėtonas jūsų negundytų dėl jūsų nuolaidžiavimo savo norams. ⁶ Bet šį *dalyką* sakau pagal *man duotą* leidimą, ne pagal *man duotą* įsakymą. ⁷ Nes norėčiau, kad visi žmonės būtų tokie, kaip ir aš pats. Tačiau kiekvienas turi iš Dievo savo paties dovaną, vienas vienokią, o kitas kitokią. ⁸ Todėl sakau nesusituokusiems ir našlėms: gerai jiems, jeigu jie pasilieka *tokie*, kaip ir aš. ⁹ Bet jeigu jie negali susivaldyti, tegul tuokiasi, nes yra geriau tuoktis, negu degti. ¹⁰ O susituokusiems įsakau, *tačiau* ne aš, bet Viešpats: žmonai neleidžiama †atsiskirti nuo vyro, – ¹¹ bet jei ji ir †atsiskirtų, ji turi pasilikti nesusituokusi arba susitaikyti su *savo* vyru,

* **6:13** „pražudys“ – Arba „suniokos“, „pašalins“. † **6:20** „priklauso Dievui“ – T. „yra Dievo“. * **7:1** „nepaliesių“ – Plg. Pr 20:6, Pat 6:29. † **7:2** „turi“ (2 k.) – Gr. žodis ἔχω (echo) dažnai reiškia kopuliaciją, pvz. Mt 20:28; Mk 6:18; Lk 20:28; Jn 4:18; I Kor 5:1, 7:29. † **7:3** „priklausantį palankumą“ – Arba „įpareigotą palankumą“, t. y. „tai, kas priklauso iš gero noro“. Kalbama apie santuokinę pareigą, bet ne tais žodžiais. § **7:3** „taip pat“ – Arba „tuo pačiu būdu“. * **7:4** „nėra savo kūno valdžia“ (2 k.) – Arba „neviešpatauja savo kūnui“. † **7:10** „atsiskirti nuo vyro“ – Arba „palikti vyrą“, „išeiti nuo vyro“. † **7:11** „atsiskirtų“ – Arba „paliktų jį“, „išeitų“.

– ir vyrui neleidžiama šisįsti savo žmonos. ¹² *Visiems kitiems sakau aš, ne Viešpats: jei kuris nors brolis turi netikinčią žmoną ir ji sutinka gyventi su juo, jis neturi išįsti jos. ¹³ Ir moteris, turinti netikintį vyrą, škuris sutinka su ja gyventi, neturi išįsti jo. ²³ Jūs esate nupirkti už didelę kainą; nepasidarykite žmonių vergais. ²⁷ Ar esi susaistytas su žmona? Neieškok nutraukimo. Ar štau nutrauktas *saitas* su žmona? Neieškok žmonos. ³⁶ Bet jei kas galvoja, kad netinkamai elgiasi savo *mergelės atžvilgiu, jeigu ji peraugtų patį geriausią *susituokimo* amžių, ir taip reikia, tedaro kaip nori, jis nenusideda; tegul jie susituokia. ³⁷ Tačiau kas savo širdyje yra tvirtai apsisprendęs, – nebūdamas priverstas, bet pats valdydamas savo valią, – ir yra štaip nutaręs savo širdyje, kad išsaugos savo mergelę, tas daro gerai. ³⁸ Taigi tas, kuris duoda į žmonas, daro gerai; bet tas, kuris neduoda į žmonas, daro geriau. ³⁹ Žmona yra susaistyta įstatymu tiek laiko, kiek gyvena jos vyras. Bet jeigu jos vyras būtų miręs, ji yra laisva ištekėti už ko nori – tiktai Viešpatyje. ⁴⁰ Bet, pagal mano požiūrį, ji laimingesnė, jeigu ji taip pasilieka; o aš manau, kad ir aš turiu Dievo Dvasią.

8

¹ Štai gi apie stabams paaukotų dalykų: suprantame, kad „pažinimą turime visi“. Pažinimas išpučia, bet meilė *statydina. ² Ir jei kas mano, kad yra ką nors suvokęs, tai jis dar nieko nežino, kaip reikia žinoti. ⁹ Bet žiūrėkite, kad ši jūsų teisė koku tai būdu netaptų suklypimo priežastimi silpniesiems. ¹¹ ir per tavo pažinimą ar nežus silpnas brolis, už kurį mirė Kristus? ¹² O šitaip nusidėdami broliams ir sužeisdami jų silpną sąžinę, jūs nusidedate Kristui. ¹³ Todėl

§ 7:11 „išįsti savo žmonos“ – T. y. „nutraukti santuokos su žmona“. * 7:12 „Visiems kitiems“ – T. „Likusiems“. † 7:12 „išįsti jos“ – T. y. „nutraukti santuokos su ja“. ‡ 7:13 „moteris“ – Arba „žmona“. § 7:13 „kuris“ – T. „ir jis“. * 7:13 „išįsti jo“ – T. y. „nutraukti santuokos su juo“. † 7:27 „susaistytas“ – T. „surištas su žmona“. Hebrajų kultūroje nuotaka laikoma žmona nuo pažadėjimo į žmonas. ‡ 7:27 „nutraukimo“ – T. „atrišimo“. § 7:27 „tau nutrauktas *saitas* su žmona“ – „esi atrištas nuo žmonos“. * 7:36 „mergelės“ – T. y. duktė, kuri yra mergelė. Tai aišku iš I Kor 7:38, kur rašoma apie tėvą, kuris savo dukte „duoda į žmonas“. † 7:36 „peraugtų“ – Arba „būtų peraugusi“. ‡ 7:37 „apsisprendęs“ – T. „stovėjęs“. § 7:37 „taip“ – T. „tai“. * 7:39 „miręs“ – T. „užmigęs“. * 8:1 „statydina“ – Vartojamas statybinis terminas, kalbant apie žmonių ugdymą pagal Dievo žodį (žr. Mt 16:18; I Kor 14:4, 17; I Tes 5:11; I Pt 2:5). † 8:2 „mano, kad yra ką nors suvokęs“ – Arba „tariasi ką suvokęs“.

jei valgis †papiiktina mano brolių, aš Švisai nevalgysiu mėsos *kol esti pasaulis, †kad tik savo brolio †nepapiiktinčiau.

9

5 Ar mes neturime įgaliojimo *apkelti su žmona, †viena iš seserų, kaip ir kiti apaštalai ir Viešpaties broliai, ir Kefas? 6 Arba ar vien tik aš ir Barnabas neturime įgaliojimo †neužsiimti uždarbiavimu? 22 Silpniesiems pasidariau tarsi silpnas, kad laimėčiau silpnuosius; visiems tapau viskuo, kad Švisokeriopais būdais kai kuriuos išgelbėčiau. 24 Ar nežinote, kad *lenktynėse bėga visi bėgikai, bet vienas gauna prizą? Taip bėkite, kad †laimėtumėte. 25 Ir kiekvienas, kovojantis už pergalę, susivaldo visais atžvilgiais. Taigi anie *taip daro*, beje, kad gautų †vystantį vainiką, bet mes nevystantį. 26 Todėl aš tokiu būdu bėgu, ne kaip Šnežinomybėje, tokiu būdu einu kumštynių, ne kaip smūgiuojantis į orą, 27 bet tramdau savo kūną ir jį pavergiu, kad kartais, kitiems skelbęs kaip šauklis, pats nebūčiau *Dievo vertintas atmetinai.

10

1 Be to, broliai, nenoriu, kad jūs nežinotumėte, jog visi mūsų tėvai buvo po debesimi, ir visi perėjo per jūrą, 2 ir visi buvo pakrikštyti į Mozę debesyje ir jūroje, 3 ir visi valgė tą patį dvasinį maistą, 4 ir visi gėrė tą patį dvasinį

‡ 8:13 „papiiktina“ – Arba „suklupdo“, t. y. skatina nupulti į nuodėmę“.

Š 8:13 „visai nevalgysiu“ – Gr. kalboje yra dvi neigiamos dalelytės *ou* *mē* (ou *mē*). * 8:13 „kol esti pasaulis“ – Gr. frazė *εις τον αιωνα* (*eis ton aiona*, „į tą amžių“, „per tą pasaulį“) dažnai reiškia „amžinai“ arba „per amžius“; čia ji reiškia „per šį amžių“, „per šį pasaulį“. † 8:13 „kad tik“ – Gr. jungtukas *ινα* (*hina*) gali būti verčiamas ir „tam tikslui, kad“ arba kt.

‡ 8:13 „nepapiiktinčiau“ – Arba „nesuklupdyčiau“. * 9:5 „apkelti su žmona, *viena iš seserų*“ – Arba „vedžiotis aplinkui žmoną, *vieną iš seserų*“.

† 9:5 „viena iš seserų“ – T. „seserį“, t. y. moteris, kurią atgimdė Dievas Tėvas ir todėl Dievas yra jos Tėvas, kaip ir yra Pauliaus Tėvas. ‡ 9:6 „neužsiimti uždarbiavimu“ – Arba „susilaikyti nuo uždarbiavimo“, „nedirbti *pragyvenimui*“.

Š 9:22 „visokeriopais būdais“ – Arba „visokiomis padėtimis“, „visokiais atvejais“, „visokiose aplinkybėse“. Graikų k. tekste yra tik vienas žodis – *prieveiksmis*, giminingas su žodžiu, kurio reikšmė yra „visas / visoks“. Žinoma, nei Dievas nei apaštalas Paulius nepritaria nuodėmingiems evangelizavimo būdams! * 9:24 „lenktynėse“ – Arba „lenktynių aikštėje“, „stadione“; „lenktynėse bėga visi bėgikai“ – T. „kurie lenktynėse bėga, visi bėga“.

† 9:24 „laimėtumėte“ – Arba „gautumėte jį“. ‡ 9:25 „vystantį“ – Arba „nepranykstantį“, „negendantį“.

Š 9:26 „nežinomybėje“ – T. y. „nesusigaudantis, *kur bėgimo tako ribos*“.

* 9:27 „Dievo vertintas atmetinai“ – Gr. žodis *αδοκιμος* (*adokimos*) vartojamas 8-iose eilutėse: Rom 1:28; 1 Kor 9:27; II Kor 13:5-7; 2Ti 3:8; Tit 1:16; Hbr 6:8. Jis yra žodžio *δοκιμος* (*dokimos*)

gėrimą; jie gi gėrė iš * dvasinės Uolos, kuri sekė paskui juos, o ta Uola buvo Kristus. ¹⁰ Ir nemurmėkite, kaip kai kurie iš jų murmėjo ir žuvo nuo žudytojo. ¹² Todėl tas, kuris tariasi stovįs, težiūri, kad negriūtų. ¹³ Jūsų nėra pagriebęs joks kitas išmėginimas, kaip tik žmonėms įprastas. Bet ištikimas yra Dievas, kuris neleis jūsų mėginti labiau, negu galite *pakelti*, bet kartu su išmėginimu sukurs ir išeitį, kad galėtumėte išverti. ¹⁴ Todėl, mano mylimieji, bėkite nuo †stabgarbystės. ¹⁵ Kalbu kaip †išmintingiems; Šapsvarstykite * patys, ką sakau. ¹⁶ Laiminimo taurė, kurią laiminame, ar ji nėra †bendrystė su Kristaus krauju? Duona, kurią laužome, ar ji nėra bendrystė su Kristaus kūnu? ¹⁷ †Nes mes, daugelis, esame viena duona, vienas kūnas, kadangi mes visi dalijamės Šta viena Duona. ¹⁸ Žiūrėkite į *fizinį Izraelį! Argi tie, kurie valgo aukas, nėra aukuro †bendrystės dalyviai? ¹⁹ Tad ką aš sakau? Ar kad stabas yra kas nors? Arba ar kad tai, kas aukojama stabams yra kas nors? ²⁰ Priešingai *sakau*: kad tai, ką kitataučiai aukoja, aukoja velniams, o ne Dievui; bet nenoriu, kad būtumėte bendrystės dalyviai su velniais. ²¹ Jūs negalite gerti Viešpaties taurės ir velnių taurės; jūs negalite būti Viešpaties stalo ir velnių stalo dalininkai. ²² Ar kurstome, kad Viešpatį paimtų pavydas? Ar esame galingesni už jį? ²³ „Viskas man yra teisėta!“ Bet ne viskas naudinga! „Viskas man yra teisėta!“ Bet ne viskas statydina! ²⁴ Niekas teneieško savo, bet kiekvienas kito *gerovės*. ³¹ Taigi, ar valgote, ar geriate, ar šiaip ką darote, viską darykite Dievo šlovei. ³² †Neduokite progos suklupti į *nusižengimus* nei žydui, nei graikui, nei Dievo bažnyčiai, ³³ kaip ir aš visiems viskuo įtinku, neieškodamas savo, bet daugelio naudos, kad jie būtų išgelbėti.

11

1 Būkite mano *sekėjai, kaip ir aš *esu* Kristaus *sekėjas*.

* **10:4** „dvasinės Uolos, kuri sekė paskui juos“ – Arba „dvasinės juos lydintios Uolos“. † **10:14** „stabgarbystės“ – Trad. „stabmeldystės“. † **10:15** „išmintingiems“ – Arba „protingiems“. § **10:15** „apsvarstykite patys“ – Arba „priimkite sprendimą patys *apie tai*“. * **10:15** „patys“ t. „jūs“. † **10:16** „bendrystė“ (2 k.) – Arba „susiejimas“, „bendri santykiai“, „bendras ryšys“, „sąryšis“, „sąjunga“, „sujungimas“. † **10:17** „Nes mes, daugelis, esame viena duona, vienas kūnas“ – Arba „Kadangi yra viena Duona, mes, daugelis, esame vienas kūnas“. § **10:17** „ta viena Duona“ – T. „iš tos vienos Duonos“. Žr. Joh 6:30-51. * **10:18** „fizinį Izraelį“ – Arba „Izraelį pagal kūną“. † **10:18** „bendrystės dalyviai“ – Arba „bendrininkai“. † **10:32** „Neduokite progos suklupti į *nusižengimus*“ – Arba „nepiktinkite“. * **11:1** „sekėjai“ – Tinka ši apibrėžtis iš DLKŽ – „daryti, kaip kitas daro, mėgdžioti elgesį“.

² O aš jus giriu, broliai, kad jūs atsimenate †visus mano *nurodymus* ir laikotės †perduotų nurodymų, kokių jums perdaviau. ³ Bet noriu, kad žinotumėte, jog kiekvieno vyro galva yra Kristus, žmonos galva yra vyras, o Kristaus galva yra Dievas. ⁷ Nes vyras iš tiesų neturi apsidengti galvos, kadangi jis yra Dievo atvaizdas ir šlovė, bet moteris yra vyro šlovė. ⁸ nes Švyras nėra iš *moters, bet moteris iš vyro, ⁹ taip pat vyras nebuvo sukurtas moteriai, bet moteris vyrui. ¹⁰ †Dėl šios priežasties moteris privalo turėti ant galvos valdymo ženklą dėl angelų. ¹¹ Vis dėlto Viešpatyje nei vyras yra be moters, nei moteris be vyro. ¹² nes, kaip moteris buvo *paimta* iš vyro, taip ir vyras *ateina* per moterį, o viskas yra iš Dievo. ¹⁴ Ar net ir pati †prigimtis jūsų nemoko, kad jei vyras nešioja ilgus plaukus, jam yra gėda? ¹⁵ Bet jei moteris nešioja ilgus plaukus, tai yra garbė jai, nes plaukai jai duoti kaip apdangalas.

¹⁷ Bet, šitą paliepdamas, aš *jūsų* negiriu, kad *taip* sueinate, kad būna ne geresnis, bet blogesnis poveikis. ¹⁸ Nes, pirmiausia, girdžiu, kad jums sueinant bažnyčioje, tarp jūsų esama susiskaldymų, ir aš iš dalies *tu* tikiu, ¹⁹ nes tarp jūsų ir turi būti Šatskalų, kad *pasidarytų aiškūs tie tarp jūsų, kurie, po išmėginimo, sulaukė pritarimo. ²⁰ Taigi, kai jūs sueinate †į vieną vietą, tai ne †Viešpaties vakarienės valgyti, ²¹ nes valgymo metu kiekvienas griebia iš anksto savąją vakarienę, Štai vienas alksta, o kitas nusigeria! ²² Ką?! Nejaugi neturite namų, *kuriuose tinka* pavalgyti ir gerti?! Arba, ar jūs niekinate Dievo bažnyčią ir gėdinate tuos, kurie nieko neturi? Ką aš jums turėčiau pasakyti? *Ar

† 11:2 „visus mano *nurodymus*“ – T. „mano visa“ arba „visa manęs“. † 11:2 „perduotų nurodymų“ – Gr. παράδοσις (paradosis), T. „perduoti dalykai“, „tai, kas perduota“; kartais verčiamas žodžiu „tradicijos“. Giminingas žodis šioje eilutėje išverstas „perdaviau“. § 11:8 „vyras“ – Arba „vyriškis“, „vyriškos lyties žmogus“. * 11:8 „moters“ – Arba „moteriškes“, „moteriškos lyties žmogus“. † 11:10 „Dėl šios priežasties“ – Arba „Todėl“. † 11:14 „prigimtis“ – T. y. „įgimta padarumo pojūtis“. Plg. Rom 2:14, kur ta pačia reikšme vartojamas gr. žodis φύσις (fusus). § 11:19 „atskalų“ – Arba „erezijų“, „sektų“; t. y. grupių žmonių, kurie pasirinko atmesti nustatytą mokymą. * 11:19 „išeitų viešumon“ – „pasidarytų aiškūs“. † 11:20 „į vieną vietą“ – Arba „ten pat“. † 11:20 „Viešpaties vakarienės valgyti“ – Arba „Viešpaties garbei skirtos vakarienės valgyti“ arba „Viešpaties garbei, atminimui skirtos vakarienės valgyti“. Gr. būdvardis κυριακός (kuriakos), „viešpatinė“, „viešpatiška“, vartojamas NT tik čia ir Apr 1:10, kur kalbama apie „dieną Viešpačiui“ arba „dieną, skirtą Viešpaties garbei / atminimui“. Greičiausiai jis rodo į tai, kas skirta Viešpaties garbei ir atminimui, taip pat ir į tai, kad ir ta diena ir ta vakarienė įgavo reikšmę Viešpaties veikimu (įsteigė Vakarienę Jis, prisikėlė pirmąją savaitės dieną Jis). § 11:21 „tai“ – Arba „ir“.

* 11:22. Ar turėčiau jus girti? Negiriu už tai! – Arba. Ar turėčiau jus girti už

turėčiau jus girti? Negiriu už tai!

²³ Nes aš gavau iš Viešpaties tai, ką jums ir perdaviau, kad Viešpats Jėzus tą naktį, kurią †buvo išduotas, paėmė duoną, ²⁴ ir padėkojęs ją laužė ir tarė: „Imkite, valgykite – tai yra mano kūnas, kuris už jus laužomas; tai darykite mano atminimui.“ ²⁵ Tokiu pat būdu, po vakarienės valgymo jis paėmė ir taurę, sakydamas: „Ši taurė yra naujoji sandora mano †krauju. Kiek kartų ją gersite, tai darykite mano atminimui.“ ²⁶ Nes kiek kartų valgote šią duoną ir geriate šią taurę, jūs skelbiate Viešpaties mirtį, kol jis ateis. ²⁷ Todėl Šjeigu kas *nevertai valgys šią duoną ir gers Viešpaties taurę, bus kaltas prieš Viešpaties kūną ir kraują. ²⁸ Bet žmogus tegul ištiria pats save, ir †tokiu būdu jis tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės. ²⁹ Nes tas, kuris valgo ir geria †nevertai, valgo ir geria sau Špasmerkimą, *neišskirdamas Viešpaties kūno. ³⁰ Dėl šios priežasties tarp jūsų yra †daug silpnų bei sergančių ir nemažai †miega. ³¹ Bet jei tikrai Šišskirtume savo neatitikimus, nebūtume *teisiami. ³² Bet †kai esame teisiami, esame Viešpaties †drausminami, kad nebūtume Šnuteisti su pasauliu. ³³ Taigi, mano broliai, kai sueinate valgyti, palaukite vieni kitų. ³⁴ Ir jei kas alkanas, tepavalgo namie, kad nesueitumėte teismo užsitraukti. O kai tik atvyksiu, nurodymais sutvarkysiu likusius reikalus.

12

¹ Bet nenoriu, broliai, kad nežinotumėte apie *štai kokius* dvasinius *reikalus*. ² Jūs žinote, kad buvote *kitataučiai, nuvedami pas †tuos nebylius stabus, †kaip kad nuvesdavo.

† **11:23** „buvo išduotas“ – Arba „buvo atiduotas“ (žr. Apd 2:23). † **11:25** „krauju“ – Arba „kraujyje“. § **11:27** „jeigu kas“ – Arba „kas tik“. * **11:27** „nevertai“ – Arba „netinkamu būdu“. † **11:28** „tokiu būdu“ – T. y. ištirdamas save kiekvieną kartą, kai dalyvauja Viešpaties vakarieneje. † **11:29** „nevertai“ – Arba „netinkamu būdu“. § **11:29** „pasmerkimą“ – Arba „nuteisimą“. * **11:29** „neišskirdamas Viešpaties kūno“ – T. y. laikydamas Viešpaties vakarienę įprasta valgymo proga, o ne išskirtine proga Išgelbėtojui atsiminti, arba, nesuvokdamas, kad bažnyčia yra Kristaus kūnas ir Viešpaties Vakarienė turi pabrėžti Jo kūno (t. y. bažnyčios / susirinkimo) vienybę. † **11:30** „daug silpnų [...]“ – Plg. Jok 5:13-16. † **11:30** „miega“ – Gr. žodis rodo į fizinės mirties būseną ir į paprastą miegą. § **11:31** „išskirtume savo neatitikimus“ t. „save išskirtume“. * **11:31** „teisiami“ – Arba „pasmerkiami“ t. y. traukiami atsakomybėn dėl neatitikimų. † **11:32** „kai esame teisiami, esame Viešpaties drausminami“ – galima suprasti gr. kalbą ir šitaip: „kai esame Viešpaties teisiami, esame drausminami“. † **11:32** „drausminami“ – Arba „auklėjami“. § **11:32** „nuteisti“ – Arba „pasmerkti“. * **12:2** „kitataučiai“ – T. y. ne tikro tikėjimo (tikybės) šalininkai. † **12:2** „tuos“ – Gr. artikelis. † **12:2** „kaip kad

³ Todėl duodu jums žinoti, kad nė vienas, kalbėdamas ŠDievo Dvasios *valdomas*, nesako: „Prakeiktas Jėzus!“ Ir *kad* nė vienas negali sakyti; „Jėzus yra *Viešpats“, jei ne †Šventosios Dvasios *valdomas*. ⁴ O esama †skirtingų malonės dovanų, tačiau ta pati Dvasia; ⁵ ir esama †skirtingų tarnysčių, tačiau tas pats Viešpats; ⁶ Ir esama *skirtingų veikimų, tačiau yra tas pats Dievas, kuris viską nuveikia visuose. ⁷ Bet kiekvienam yra duotas †Dvasios pasireiškimas †bendram labui. ⁸ ŠAntai vienam per Dvasią duodamas išminties žodis, o kitam – *pažinimo žodis pagal tą pačią Dvasią, ⁹ o kitokiam – tikėjimas ta pačia Dvasia, o kitam – gydymo dovanos ta pačia Dvasia,

¹² Nes kaip kūnas yra vienas ir turi daug narių, ir visi to vieno kūno nariai, †nors jų daug, yra vienas kūnas, taip yra ir Kristus. ¹³ Nes ir mes visi †vienos Dvasios *valdomi* – tiek žydai, tiek Škitataučiai, tiek vergai, tiek laisvieji, – buvome pakrikštyti į vieną kūną, ir visi buvome pagirdyti

Š 12:3 „Dievo Dvasios *valdomas*“ – Gr. ἐν Πνεύματι Θεοῦ (en Pneumati Theou); arba „dėl Dievo Dvasios“, „dėl Dievo Dvasios veiklos / vadovavimo“, „dėl Dievo Dvasios *įtakos*“, „Dievo Dvasios *įtakoje*“, „Dievo Dvasia“, „Dievo Dvasioje“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43 eilutėje, kur kalbama apie Dovydą, kuris buvo Šventosios Dvasios valdomas rašydamas Ps 110. Plg. ir Mr 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų. Apr 1:10 irgi yra ἐν Πνεύματι (en Pneumati) kalbant apie tai, kad Jonas buvo Šv. Dvasios valdomas, kai Viešpats Jėzus liepė jam rašyti septynioms bažnyčioms (plg. ir Apr 4:2, 17:3, 21:10). * 12:3 „Viešpats“ – T. y. Jehova. † 12:3

„Šventosios Dvasios *valdomas*“ – Gr. ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ (en Pneumati Hagio). Žr. ankstesnę išnašą. Arba „dėl Šventosios Dvasios“, „dėl Šventosios Dvasios veiklos / vadovavimo“, „dėl Šventosios Dvasios *įtakos*“, „Šventosios Dvasios *įtakoje*“, „Šventąja Dvasia“, „Šventojoje Dvasioje“. † 12:4 „skirtingų malonės dovanų“ – Arba „malonės dovanų įvairovės“.

Š 12:5 „skirtingų tarnysčių“ – Arba „tarnysčių įvairovės“. * 12:6 „skirtingų veikimų“ – Arba „veikimų įvairovės“. † 12:7 „Dvasios pasireiškimas“ – T. y. Šv. Dvasios veikla pasidaro aiški, matoma. † 12:7 „bendram labui“ – T. y., kad būtų nauda visumai.

Š 12:8 „Antai“ – Arba „Nes“. * 12:8 „pažinimo“ – Arba „žinojimo“. † 12:12 „nors jų daug“ – T. „būdami daugelis“. † 12:13 „vienos Dvasios *valdomi*“ – Gr. ἐν ἐνὶ Πνεύματι (en eni Pneumati); arba „dėl vienos Dvasios“, „dėl vienos Dvasios veiklos / vadovavimo“, „dėl vienos Dvasios *įtakos*“, „vienos Dvasios *įtakoje*“, „viena Dvasia“, „vienoje Dvasioje“. Ta pati gr. frazė yra Ef 2:18, Flp 1:27, I Kor 12:3. Plg. panašią gr. k. sandarą (be skaitmens „viena“) Mt 22:43 eilutėje, kur kalbama apie Dovydą, kuris buvo Šventosios Dvasios valdomas rašydamas Ps 110. Plg. ir Mk 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų. Apr 1:10 irgi yra ἐν Πνεύματι (en Pneumati) kalbant apie tai, kad Jonas buvo Šv. Dvasios valdomas, kai Viešpats Jėzus liepė jam rašyti septynioms bažnyčioms (plg. ir Apr 4:2, 17:3, 21:10). Š 12:13 „kitataučiai“ – T. „graikai“, bet čia vartojama ne kaip vienos etninės grupės pavadinimas, bet rodant į visus, kurie nėra žydai.

*iš vienos Dvasios. ²⁵ kad kūne nebūtų susiskaldymo, bet *kad* nariai vienodai rūpintųsi vieni kitais. ²⁷ O jūs esate Kristaus kūnas ir, atskirai *imant*, nariai. ²⁸ Ir Dievas †pastatė *į veikimo sritį* bažnyčioje †štai ką: pirma – apaštalus, antra – pranašus, trečia – mokytojus; po to – stebuklus, paskui – išgydymų dovanas, Špatarnavimus, vadovavimus, *įvairias kalbas. ³¹ O †uoliai siekite †geriausiųjų dovanų. ŠBet *vis dėlto aš jums rodau *visa* didžiai pranokstantį kelią.

13

¹ Jeigu kalbu žmonių ir angelų kalbomis, bet neturiu meilės, esu pasidaręs *tarsi* skambantis varis ar žvangantis tuščiapuodis. ² Ir jeigu turiu pranašystės *dovaną* ir suprantu visus slėpinius ir visą, *ką įmanoma žinoti, ir jeigu turiu visą tikėjimą, kad galiu perkelti kalnus, bet neturiu meilės, esu niekas. ³ Ir jeigu išdalinu visą savo turtą *vargšams* maitinti, ir jeigu atiduodu savo kūną sudeginti, bet neturiu meilės, tai man neduoda jokios naudos. ⁴ Meilė †ilgai pakenčia, daro tai, kas maloninga. Meilė nepavydi. Meilė nesigiria, †nepasipučia, ⁵ nesielgia netinkamai, neieško sau naudos, nėra lengvai erzinama, Šnelaiko *patirtų* blogadarybių sąskaitos, ⁶ nesidžiaugia dėl neteisybės, bet džiaugiasi kartu su tiesa, ⁷ *visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi, visa ištveria. ⁸ Meilė †niekada nesibaigia; bet jeigu *yra* pranašavimai, jie †bus pašalinti,

* **12:13** „iš vienos Dvasios“ – T. (TR) „į vieną Dvasią“; gr. sandara εις εν Πνεύμα yra neįprasta ir greičiausiai žodis εις (eis) čia rodo į vietą, kaip jis vartojamas kitur NT (Apd 8:40, 18:22, 20:14-16 ir kt.), šiuo atveju į šaltinį. Plg. Jn 4:14; Joh 7:37-39. † **12:28** „pastatė į veikimo sritį“ – Tas pats gr. žodis vartojamas rodant į paskyrimą į tam tikras pareigas. Žr. I Kor 12:18; I Tes 5:9; I Tim 1:12, 2:7; I Tim 1:11; Hbr 1:2, 13; I Pt 2:8. † **12:28** „štai ką“ – Arba „kai kuriuos“. § **12:28** „patarnavimus“ – Arba „paslaugas“, „pagalbas“. * **12:28** „įvairias kalbas“ – T. „kalbų rūšis“. † **12:31** „uoliai siekite“ – Čia vartojama gr. žodžio ζηλώω (zēloō) forma ζηλοῦτε (zēloute) gali būti tiek tiesioginės tiek liepiamosios nuosakos. Todėl, remiantis tik žodžio forma, gali būti verčiama „uoliai siekite“ arba „uoliai siekiate“. Ta forma vartojama NT dar I Kor 14:1, 39; Gal 4:17; Jok 4:2. † **12:31** „geriausiųjų“ – Arba „geresniųjų“. § **12:31** „Bet“ – Arba „Ir“. * **12:31** „vis dėlto“ – Arba „tuo tarpu“, „dar“. * **13:2** „ką įmanoma žinoti“ – Arba „žinojimą“, „pažinimą“. † **13:4** „ilgai pakenčia“ – Arba „ilgam nesupyksta“, „rodo didžią kantrybę“; prasmė tai, kad tas, kuris myli, nepyksta, nesinervina, nors tenka ilgai laukti. † **13:4** „nepasipučia“ – Arba „neišpuiksta“, „nepasididžiuoja“. § **13:5** „nelaiko *patirtų* blogadarybių sąskaitos“ – Arba „neskaičiuoja *patirtų* skriaudų / blogadarybių“. * **13:7** „visa pakelia“ – Arba „visa pakenčia“, „visa padengia“ (plg. 1Pe 4:8). † **13:8** „nesibaigia“ – Arba „neatkrenta“, „nenuėina niekais“, „nepasidaro neveiksminga“, „nesilpsta“. † **13:8** „bus pašalinti“ – Arba „pasidarys neveiksmingais“, „pasibaigs“, „bus padaryti (pasidarys)

jeigu yra kalbos, jos liausis; jeigu yra Šžinojimas, jis *bus pašalintas, ⁹ nes mes žinome iš dalies ir pranašaujame iš dalies. ¹⁰ Bet kai ateis tai, kas yra †tobula, tada tai, kas †iš dalies, bus pašalinta. ¹¹ Kai buvau vaikas, kalbėjau kaip vaikas, mąščiau kaip vaikas, protavau kaip vaikas, bet kai tapau vyru, Špašalinau tai, kas vaikiška. ¹² Nes dabar matome *veidrodžiu, †mįslingu vaizdu, bet tuomet *matysime* veidas į veidą; dabar pažįstu iš dalies, bet tuomet pažinsiu išsamiai kaip ir esu išsamiai pažintas. ¹³ O dabar pasilieka tikėjimas, viltis, meilė – šie trys, bet jų didžiausia yra meilė.

14

¹ Vykities meilę ir uoliai siekite dvasinių *dovanų*, o labiau – kad *pranašautumėte. ⁴ Kas kalba *nežinoma* kalba, save statydina, bet kas †pranašauja, †statydina bažnyčią. ¹⁷ Nes iš tiesų gerai dėkoji tu, bet kitas Šnestatydinamas. ²⁰ BroLIAI, samprotavimų atžvilgiu nebūkite vaikai. Verčiau blogybės atžvilgiu būkite kūdikiai, bet samprotavimų atžvilgiu būkite subrendę.

²⁶ *Tai ką daryti, broLIAI? Kai sueinate, kiekvienas iš jūsų *arba* turi psalmę, *arba* turi pamokymą, *arba* turi kalbą, *teikiamą pagal tam tikrą reiškimo sistemą*, *arba* turi apreiškimą, *arba* turi vertimą. Viskas tebūna daroma statydinimui. ³² Ir pranašų dvasios yra pavaldžios pranašams, ³³ nes Dievas yra ne sumaištis, bet ramybės Dievas, kaip visose šventųjų bažnyčiose.

³⁴ Tegul jūsų moterys tyli bažnyčiose, nes joms neleidžiama kalbėti, bet joms *skirta* elgtis pavaldžiai, kaip sako ir įstatymas. ³⁵ O jeigu jos nori ko nors

Š 13:8 „žinojimas“ – arba „supratimas“; gal „pažinimas“, bet čia labiau rodo į Šv. Dvasios suteiktą dovaną suprasti tam tikrus dalykus; to nereikės vėliau (plg. I Kor 13:12).

* 13:8 „bus pašalintas“ – tas pats gr. žodis, kuris išverstas anksčiau „bus pašalinti“. † 13:10 „tobula“ t. y., „be trukumų“, „pasiekęs tikslą“, „pasiekęs subrendimą“, gal „visiška“. † 13:10 „iš dalies“ – arba „dalinis“.

Š 13:11 „pašalinau“ – tas pats gr. žodis, kaip ir I Kor 10:8, 10 eilutėse.

* 13:12 „veidrodžiu“ t. y., svidinto metalo veidrodžiu; plg. II Kor 3:18, Sk 12:8. † 13:12 „mįslingu vaizdu“ – gal „netiesiogiai“, „neryškiai“.

* 14:1 „pranašautumėte“ – arba „perduotumėte pranašišką žinią“, „perduotumėte antgamtinę Dievo žinią“. † 14:4 „pranašauja“ – arba „perduoda pranašišką žinią“, „perduoda antgamtinę Dievo žinią“. † 14:4 „statydina“ – Vartojamas statybinis terminas, kalbant apie žmonių ugdymą pagal Dievo žodį (žr. Mt 16:18; I Kor 8:1; 14:17; I Tes 5:11; I Pt 2:5).

Š 14:17 „nestatydinamas“ – Vartojamas statybinis terminas, kalbant apie žmonių ugdymą pagal Dievo žodį (žr. Mt 16:18; I Kor 8:1; 14:4; I Tes 5:11; I Pt 2:5).

* 14:26 „Tai ką daryti, broLIAI?“ – T. „Tad kas tai yra, broLIAI?“; ta pati

išmokti, tepasiklausia namie savo vyrų, nes gėda moterims kalbėti bažnyčioje. ⁴⁰ †Viskas tebūna daroma padoriai ir tvarkingai.

15

¹ Dabar, broliai, jums pareiškiu tą Evangeliją, kurią *kaip* gerą žinią jums paskelbiau, kurią ir priėmėte, kurioje ir stovite, ² kuria ir *esate išgelbėti, jei laikotės tokio †pranešimo, kuriuo jums skelbiau gerą žinią, nebent †tuščiai tikėjote. ³ Nes jums perdaviau pirmiausiai tai, ką ir pats gavau, – kad Kristus numirė už mūsų nuodėmes Špagal šventraščius, ⁴ ir kad buvo palaidotas, ir kad *prisikėlė trečiąją dieną †pagal šventraščius, ⁵ ir kad jis pasirodė Kefui, po to Dvylikai. ⁶ Paskui jis pasirodė vienu metu daugiau negu penkiems šimtams brolių, kurių dauguma †tebelieka iki dabar, nors ir kai kurie yra užmigę. ⁷ Paskui jis pasirodė Jokūbui, po to visiems apaštalams. ⁸ O visų paskiausiai, lyg ne laiku gimusiam, jis pasirodė ir man. ⁹ Nes aš esu mažiausias iš apaštalų, kuris nevertas, kad būčiau pavadintas apaštalu todėl, kad persekiojau Dievo bažnyčią. ¹⁰ Bet Dievo malone esu, kas esu, ir jo man *suteiktoji* malonė nebuvo bergždžia; priešingai – aš triūšiau daugiau negu jie visi, tačiau ne aš, bet Dievo malonė, kuri su manimi. ¹¹ Taigi ar tai aš, ar jie, – taip mes skelbiame, ir taip jūs įtikėjote.

¹² O jei Kristus yra skelbiamas, kad jis prisikėlė iš numirusių, *tad* kaipgi kai kurie tarp jūsų sako, jog nėra mirusiųjų prisikėlimo?! ¹⁷ ir jei Kristus nėra prikeltas, jūsų tikėjimas *yra* tuščias; jūs tebesate savo nuodėmėse.

²⁰ Bet dabar Kristus Šyra prisikėlęs iš numirusių *ir* tapo užmigusiųjų *pirmavaisiu. ²¹ Nes kadangi per žmogų *atėjo* mirtis, per žmogų *atėjo* ir mirusiųjų prisikėlimas. ²² Nes kaip visi miršta Adome, taip visi bus padaryti gyvi Kristuje.

† 14:40 „Viskas“ – Gr. dgs., „visi *dalykai*“. * 15:2 „esate išgelbėti“ – Arba „patariate išgelbėjimą“. † 15:2 „pranešimo“ – Arba „žodžio“. † 15:2 „tuščiai“ – Arba „be poveikio“, t. y. nerimtai tikėjote ir todėl gyvenime pasikeitimai nesimato. § 15:3 „pagal šventraščius“ – Žr. Prd 3:15, Ps 22, Ps 69, Iz 53, Dan 9:24-26, Zch 13:7. * 15:4 „prisikėlė“ – Arba „buvo prikeltas“. † 15:4 „pagal šventraščius“ – Apie palaidojimą žr. Iz 53:9. Apie prisikėlimą žr. Ps 2:7 (Dievo galia įvyksiantis Mesijo išėjimas iš kapo rūsio lyginimas su kūdikio išėjimo iš motinos iščių), Ps 16:10-11, Iz 26:19, Oz 6:2, Jon 1:17. † 15:6 „tebelieka“ – T. y. „tebegyvena“. § 15:20 „yra prisikėlęs“ – Arba „yra prikeltas“. * 15:20 „pirmavaisiu“ – Arba „pirmu vaisiu“, „pirmiena“, „pirmena“, t. y. prikeltuoju, kuris užima aukščiausią arba anksčiausią padėtį; tai tarsi užstatas, kuris laiduoja kitų prisikėlimą.

25 Nes jis turi karaliauti, kol †pats paguldys visus priešus po savo kojomis. 26 *Kaip* paskutinis priešas mirtis yra paverčiama niekais. 27 Nes jis visus *dalykus ir asmenis* padarė pavaldžius po jo kojomis. Bet kai jis sako, kad visus padarė pavaldžius, *tai* aišku, kad išskyrus tą, kuris visus padarė pavaldžius jam. 28 O kai visi bus padaryti jam pavaldūs, tada ir pats Sūnus bus padarytas pavaldus tam, kuris visus padarė pavaldžius jam, kad Dievas būtų viskas visame kame. 31 †Mirštu kasdien – *tai* prisiekiu jūsų sukeltu Šdžiūgavimu, kurį turiu Kristuje Jėzuje, mūsų Viešpatyje. 33 *Nesiduokite suklaudinami: blogos draugijos gadina †gerus papročius. 42 Taip ir su mirusiųjų prisikėlimu. *Kūnas* sėjamas †gendamumo *įveiktas*, prikeliamas negendamumo *įveiktas*; 43 sėjamas negarbingumo *įveiktas*, prikeliamas šlovės *įveiktas*; sėjamas silpnumo *įveiktas*, prikeliamas galybės *įveiktas*. 45 Ir taip yra parašyta: „*Pirmasis žmogus adomas tapo Šgyva siela*“; *Paskutinysis Adomas tapo †gyvybę teikiančia Dvasia. 49 Ir kaip nešiojome žemiškojo atvaizdą, taip nešiosime ir dangiškojo atvaizdą.

51 Štai aš išdėstau jums slėpinį: mes ne visi užmigsime, bet visi būsime †pakeisti į kitokius – 52 labai greitai laiku, Šakimirksniu, **gaudžiant* paskutiniam trimitui. Nes trimitas nuskambės, ir mirusieji bus prikelti negendantys, ir

† 15:25 „pats“ – Arba „jis“. Gr. k. nėra įvardžio, jis numanytas veiksmožodyje.
 † 15:31 „Mirštu kasdien“ – Šis sakinytis yra ankstesnio sakinio (I Kor 15:30) paralelė. Kontekstas aiškus, kad Paulius nekalba perkeltine prasme, kaip, pvz., apie mirtį nuodėmei, bet kalba apie fizines grėsmes ir fizinę mirtį. Irgi aišku, kad jis vartoja kalbos figūrą hiperbolę (meninį padidinimą), nes jis rizikavo gyvybę kasdien, bet jo kūnas nemirė kasdien. Nors būtų galime išversti „Savo gyvybę rizikuoju kasdien“, toks vertimas paslėptų Pauliaus rašymo stilių. § 15:31 „džiūgavimu“ – Arba „pasigyrimu“; plg. I Tes 2:19.

* 15:33 „Nesiduokite suklaudinami“ – Arba „Neklyskite“. † 15:33 „gerus“ – Arba „malonus“. † 15:42 „gendamumo *įveiktas*“ ir panašiai čia ir I Kor 15:53 – Gr. sandara su εν (en) gali būti verčiama su vietininku (pvz., gendamume), bet rodo į gendamumo galią, įtaką, valdymą; arba „gendamumo *įtakoje*“, „gendamumo *paveiktas*“, „gendamumo *valdomas*“ ir pan. § 15:45 „gyva siela“ t. y., kvėpuojančia, gyva būtybė; žr. Prd 2:7. Pirmasis žmogus Adomas buvo ne tik gyva būtybė (kaip ir gyvūnai; žr. Prd 1:30, kurioje gyvūnų „gyvybė“ yra išverstas to pačio hbr. žodžio, kuris Prd 2:7 yra išversta „gyva siela“); į žmogų išskirtiniai buvo įkvėptas „gyvybės alsavimas“ (Prd 2:7), kurio neturėjo gyvūnai. * 15:45 „Paskutinysis Adomas“ – žr. Rom 5:12-19. † 15:45 „gyvybę teikiančia Dvasia“ – žr. Rom 8:2,11; Jn 5:24-25; rodo į dvasinę gyvybę, kuri laidoja prisikėlimą gyvenimui. † 15:51 pakeisti į kitokius,“ – Arba „perkeisti“.

§ 15:52 „akimirksniu“ – Gr. „akies tviskėjimu“ (greičiau negu akies mirksėjimas). * 15:52 „*gaudžiant* paskutiniam trimitui“ – Arba „paskutinio trimitavimo / trimito metu“; gr. „paskutiniame trimate“,

mes būsime †pakeisti į kitokius. ⁵³ Nes šiam gendančiam *kūnui* būtina apsilvilti negendamumu ir šiam mirtingam *kūnui būtina* apsilvilti nemirtingumu. ⁵⁴ Ir kai šis gendantis *kūnas* apsilviltų negendamumu ir šis mirtingas *kūnas* apsilviltų nemirtingumu, tada išsipildys tas parašytas žodis: PERGALĖJE MIRTIS YRA PRARYTA! ⁵⁵ †O mirtie, kur tavo geluonis? O Škape, kur tavo pergalė?“ ⁵⁶ Mirties geluonis yra nuodėmė, o nuodėmės galia yra įstatymas. ⁵⁷ Bet dėkui Dievui, kuris duoda mums pergalę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų. ⁵⁸ Todėl, mano mylimieji broliai, būkite tvirti, nepajudinami, visuomet *gausiai vykdydami Viešpaties darbą, žinodami, kad jūsų triūsas nėra veltui Viešpatyje.

16

¹ O dėl rinkliavos šventiesiems: kaip nurodžiau Galatijos bažnyčioms, taip ir jūs darykite. ⁴ Ir jeigu *bus tinkama, kad ir aš keliaučiau, *tai* jie keliaus su manimi. ⁹ nes †man yra atsiverusios plačios ir †veiksmingos durys, – o priešininkų daug.

¹³ Budėkite, tvirtai stovėkite tikėjime, Šelkitės vyriškai, būkite stiprūs. ¹⁴ Viską, ką darote, darykite su meile. ¹⁵ *Maldauju jus, broliai (jūs pažįstate Stepono šeimyną, kad ji yra Achajos pirmasis vaisius, ir *kad* jie †atsidavė †tarnauti šventiesiems), ¹⁶ kad jūs taip pat tokiems elgtumėtės pavaldžiai ir kiekvienam bendradarbiaujančiam ir triūsiančiam. ¹⁷ Džiaugiuosi Stepono, Fortunato ir Achaiko atvykimu dėl to, kad Šjie parūpino *tai, ko trūko

† 15:52 pakeisti į kitokius,“ – Arba „perkeisti“. † 15:55 Visa eilutė – Plg. Oz 13:14. § 15:55 „kape“ – Gr. žodis ἡδής (haidés) yra dažniausiai verčiamas „pragaras“, bet iš konteksto aišku, kad čia kalbama apie fizinį kūną, todėl nurodoma į vietą, kur laidojamas mirusiojo kūnas. Lk 16:23 yra atvejis, kur aiškiai kalbama apie kančias ir žodis verstinas „pragaras“. * 15:58 „gausiai vykdydami Viešpaties darbą“ – T. „gausėdami / pertekdami Viešpaties darbu“ arba „apstėdami Viešpaties darbo srityje“. * 16:4 „bus tinkama“ – Arba „priderės“. † 16:9 „man yra atsiverusios plačios ir veiksmingos durys“ t. y. man atsirado proga (arba „galimybė“) plačiai ir veiksmingai (arba „stropiai dirbdamas“). † 16:9 „veiksmingos durys“ – Arba „pilnos darbų“, „paveiklios“. § 16:13 „elkitės vyriškai“ t. y. vykdykite pareigas kaip vyrai; žr. 1Sa 4:9. * 16:15 „Maldauju“ – Arba „Įspėdamas bei padaršindamas raginu“. † 16:15 „atsidavė“ – Arba „paskyrė save“. † 16:15 „tarnauti šventiesiems“ – T. „šventųjų tarnavimui“. § 16:17 „jie parūpino“ – T. „užpildė“. Gr. žodis ἀναπλήρωω (anaplérōō) vartojamas panašia prasme Flp 2:30. * 16:17 „tai, ko trūko iš jūsų pusės“ – Nekalbama apie pinigus ar materialius daiktus, nes Paulius neimdavo iš korintiečių ir buvo nusistatęs neimti iš jų (II Kor 11:7-9). Vieni mano, kad Paulius kalba apie artimą, betarpišką draugystę, kuri būti jei Paulius būtų pas juos ar jie pas jį. Kiti mano, kad truko žinių apie Korinto

iš jūsu pusēs, ¹⁸ nes jie atgaivino mano dvasią - taip pat jūsų. Tad pripažinkite tokius *žmones!*

Antras laiškas korintiečiams

¹ Paulius, Dievo valia Jėzaus Kristaus apaštalas, ir brolis Timotiejus – Dievo bažnyčiai, esančiai Korinte, *ir visiems šventiesiems, esantiems visoje Achajoje. ² Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus. ³ *Tebūna* palaimintas Dievas, tai yra mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas, †apstaus gailastingumo Tėvas ir ‡visos paguodos Dievas, ⁴ kuris mus §guodžia kiekviename mūsų prispaudime, kad būtume pajėgūs *guosti tuos, kurie yra bet kokiame prispaudime, ta †paguoda, kuria mes patys esame Dievo guodžiami, ⁵ nes kaip ‡kentėjimai dėl Kristaus gausėja mums, taip per Kristų gausėja ir mūsų paguoda. ⁶ Ir jei kenčiame priespaudą, *tai* jūsų paguodai ir išgelbėjimui, kuris yra veiksmingas ištvėriant tokius pačius kentėjimus, kuriuos ir mes kenčiame; arba, jei esame guodžiami, *tai* yra jūsų paguodai ir išgelbėjimui. ⁹ Štaip, mes patys savyje *jautėmės gavę mirties nuosprendį, kad nepasitikėtume savimi, bet Dievu, kuris prikelia mirusius.

²⁰ nes kiek tik yra Dievo pažadų, †jie jame yra „taip“, ir jame yra „Amen“ ‡tam, kad per mus būtų šlovė Dievui.

2

¹⁴ Taigi dėkui Dievui, kuris *per Kristų visuomet mus

* **1:1** „ir [...] šventiesiems“ – T. „su [...] šventaisiais ...“. † **1:3** „apstaus gailastingumo“ t. „gailastingumų“. ‡ **1:3** „visos paguodos“ – Arba „visokio / viso padaršinimo / guodžiančio paskatinimo“. § **1:4** „guodžia“ – Arba „padaršina“. * **1:4** „guosti“ – Arba „padaršinti“. † **1:4** „paguoda“ – Arba „padaršinimu“. ‡ **1:5** „kentėjimai dėl Kristaus gausėja mums“ – Arba „mumyse gausėja Kristaus kentėjimai“. § **1:9** „taip“ – Arba „bet“; tačiau, gr. „alla“ čia turbūt vartojamas kaip 6 k. II Kor 7:11. * **1:9** „jautėmės gavę“ – Gr. „esame turėję“. † **1:20** „jie jame yra „taip“, ir jame yra „Amen““ – Kristus yra tas, per kurį Dievas Tėvas išpildo visus savo pažadus žmonijai ir juo tikintiesiems. Žr. Mt 5:17, Lk 24:44, Rom 4:16, I Jn 2:25 ir kitas eilutes apie pažadų ištesėjimą. ‡ **1:20** „tam, kad per mus būtų šlovė Dievui“ – T. „į šlovę Dievui per mus“. Turbūt prasmė ta, kad Dievui atitenka šlovė, kai mes skelbiame Jo pažadus ir tikime jais, nes Jis visada ištesi savo žodį. Kai kas galvoja, kad „mes“ čia rodo tik į Pauliaus misionierišką komandą, ir tai galima interpretacija, nes II Kor 1:19 Paulius minėjo ir Silvaną (Silą) ir Timotiejų. Iš kitos pusės, Paulius dažnai vartoja žodį „mes“ kalbant apie visus tikinčiuosius.

* **2:14** „per Kristų“ – Arba „Kristuje“.

†veda pergalės eisenoje ir per mus paskleidžia savo pažinimo aromataž kiekvienoje vietoje,

3

⁵ Ne todėl, kad būtume savaime tinkami ką nors sumanyti tarytum iš savęs, bet mūsų *tinkamumas yra iš Dievo, ⁶ kuris taip pat padarė mus †tinkamais naujos sandaros tarnais – ne raidės, bet Dvasios, nes raidė užmuša, bet Dvasia duoda gyvybę. ⁸ tai kaip gi Dvasios tarnystė nebus dar labiau šlovinga?! ¹⁶ Tačiau kada tik †ji atsiverčia į Viešpatį, Ššydas nuimamas. ¹⁷ Viešpats gi yra ta Dvasia, ir kur Viešpaties Dvasia, ten laisvė. ¹⁸ Bet mes visi, atidengtu veidu žiūrėdami lyg veidrodyje į Viešpaties šlovę, kaip tik *Viešpaties, †tai yra Dvasios, veikimu esame †perkeičiami į tą patį atvaizdą iš šlovės į šlovę.

4

³ Bet jei ir mūsų evangelija yra *paslėpta, ji yra paslėpta žūstantiems, ⁴ kurių atveju šio †pasaulio dievas apakino jų kaip netikinčių protus, kad jiems nenušvistų Kristaus, kuris yra Dievo atvaizdas, †šlovingos evangelijos šviesa. ⁵ Mat ne save pačius skelbiame, bet Kristų Jėzų – Viešpatį, o save – jūsų Štarnais Jėzaus dėlei. ⁶ Nes Dievas, kuris liepė šviesai iš tamsos nušvisti, mūsų širdyse nušvito, kad suteiktų Dievo šlovės pažinimo šviesą Jėzaus Kristaus veide. ⁸ Mes visaip spaudžiami, tačiau nepriverčiami sielvartauti; sutrikdomi, bet nenusivylę; ⁹ persekiojami, bet neapleidžiami; mes parbloškiami, bet nesunaikinami, ¹⁰ visuomet šen ir ten nešiodamiesi kūne Viešpaties Jėzaus mirimą, kad ir Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų kūne. ¹¹ Nes mes, gyvieji, dėl Jėzaus esame nuolat atiduodami mirčiai, kad ir Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų mirtingame kūne. ¹⁶ Todėl mes nepailstame. Atvirksčiai, nors mūsų išorinis žmogus ir *genda, tačiau vidinis atnaujinamas

† 2:14 „veda pergalės eisenoje“ – Gr. žodis θριαμβεύω (thriambeúō) vartojamas NT tik čia ir Kol 2:15. Gali būti kalbama (1) apie pergalės pasiekimą arba (2) apie tai, kad Paulius ir jo bendražygiai buvo paimti kaip karo belaisviai, Jėzui nugalint Šetoną, ir jie dabar yra tarsi eksponuojami vertingi tarnai, arba (3) kad su Jėzumi švenčia pergalę (kaip pagrindinis vertimas). * 3:5 „tinkamumas“ – Arba „sugebėjimas“, „atitikimas tarno pareigų reikalavimus“.

† 3:6 „tinkamais“ – Arba „sugebančiais“. † 3:16 „ji“ t. y., „širdis“. § 3:16 „šydas“ – Arba „gobtuvas“. * 3:18 arba: Viešpaties Dvasios. † 3:18 arba: kuris yra Dvasia / dvasia. † 3:18 arba: permainingi. * 4:3 „paslėpta“ – Arba „uždengta“. † 4:4 „pasaulio“ – Arba „amžiaus“. † 4:4 „šlovingos“ – T. „šlovės“; plg. I Tim 1:11. § 4:5 „tarnais“ – Arba „vergaus“. * 4:16 „genda“ – Žr. I Kor 15:50, Jud 10.

diena iš dienos. ¹⁷ Nes mūsų lengvas prispaudimas, trunkantis tik akimirksnį, paruošia mums visa didžiai pranokstantį amžiną šlovės svorį, ¹⁸ mums žiūrint ne į regimus dalykus, bet į neregimus, nes regimieji dalykai yra laikini, bet neregimieji yra amžini.

5

⁶ Taigi visuomet būdami drąsiai nusiteikę ir žinodami, kad, kol gyvename namie, kūne, gyvename svetur nuo Viešpaties – ⁷ (nes *vaikščiojame tikėjimu, ne regėjimu) – ⁸ mes esame drąsiai nusiteikę ir mieliau norėtume nebegyventi kūno namuose ir gyventi namie pas Viešpatį. ⁹ Todėl, ar būdami namie, ar svetur, uoliai stengiamės jam patikti. ¹⁰ Nes mes visi turime pasirodyti prieš Kristaus teismo krasę, kad kiekvienas gautų atlygį už kūnu padarytus dalykus, pagal štai, ką jis padarė, ar tai būtų gera ar bloga. ¹⁴ Nes Kristaus meilė verčia veikti mus, padariusius išvadą, kad *jeigu vienas mirė už visus, tai visi tik mirė; ¹⁵ ir jis mirė už visus, kad tie, kurie gyvena, nuo šiol nebe sau gyventų, bet tam, kuris už juos mirė ir prisikėlė. ¹⁷ Taigi, jei kas yra Kristuje, tas yra naujas kūrinys; kas sena, praėjo, štai visa yra pasidariusi nauja. ¹⁸ Ir visa tai yra iš Dievo, kuris mus per Jėzų Kristų sutaikino su savimi ir davė mums sutaikinimo tarnystę, ¹⁹ Šbūtent, kad Dievas buvo Kristuje sutaikindamas pasaulį su savimi, neiškaitydamas jiems jų *nusižengimų, ir mums patikėdamas sutaikinimo žodį. ²⁰ Taigi esame pasiuntiniai atstovaudami Kristui, tarsi per mus išspėdamas ragintų pats Dievas; atstovaudami Kristui jus meldžiame: „Susitaikykite su Dievu!“ ²¹ Nes mūsų labai šjis pavertė nuodėme *tą, kuris nepadarė nuodėmės, kad mes jame taptume Dievo teisumu.

6

1 Bendradarbiaudami su Dievu *raginame jus nepri-

† 4:17 „lengvas prispaudimas“ – T. „prispaudimo lengvumas“. * 5:7 „vaikščiojame“ – T. y. „elgiamės“. † 5:7 „tikėjimu, ne regėjimu“ – T. „per tikėjimą, ne per regėjimą“. † 5:10 „kūnu“ – Gal „kūne“; t. „per kūną“. § 5:10 „tai“ – Irgi dgs. gr. žodis, kaip ir žodis anksčiau išverstas „dalykus“. * 5:14 „jeigu“ – Arba „kadangi“. † 5:14 „mirė“ t. y., mirė su Juo arba Jame. † 5:18 „visa tai“ – Gr. dgs. § 5:19 „būtent, kad“ – Arba „kaip kad“, „būtent šitaip“. * 5:19 „nusižengimų“ – Arba „nusikaltimų“. † 5:19 „žodį“ t. y., „žinią“, „pranešimą“. † 5:20 „išspėdamas ragintų“ – Tai vienas gr. žodis „parakaleo“. § 5:21 „jis“ – T. y. Dievas Tėvas. * 5:21 „tą“ – T. y. Jėzų Kristų (Dievą Sūnų). † 5:21 „nepadarė nuodėmės“ – T. „nepažino nuodėmės“. † 5:21 „jame“ – T. y. Jėzuje Kristuje. * 6:1 „raginame“ – Arba „raginame ir

imti Dievo malonės nenaudingai, – ² (nes jis sako: „AŠ IŠKLAUSIAU TAVE PRIIMTINŲ METŲ IR IŠGELBĖJIMO DIENĄ AŠ PADĖJAU TAU. Štai dabar ypač PRIIMTINAS METAS, štai dabar IŠGELBĖJIMO DIENA!) – ³ niekuo neduodami †progos pasipiktinti, kad tarnystė nebūtų peikiama, ¹¹ Mūsų burna †atvirai jums prabilo, korintiečiai, mūsų širdis jums tapo erdvi. ¹² Jūs nesate Špriversti sielvartauti per mus, bet esate priversti sielvartauti per savo pačių *giliaširdiškus jausmus. ¹⁴ †Nebūkite įkinkyti į †nelygų jungą su Šnetikinčiais, nes kokia gi teisumo ir įstatymo pažeidinėjimo bendra veikla? Ir kokia gi šviesos *bendrystė su tamsa? ¹⁵ Ir †koks gi Kristaus susitarimas su †Beliaru? Arba kokia gi tikinčiojo bendra dalis su netikinčiuoju? ¹⁶ Ir kokia gi Dievo šventyklos Šsantarvė su stabais? Nes jūs esate gyvojo Dievo šventykla, kaip Dievas pasakė: „Aš gyvensiu juose ir vaikščiosiu tarp jų, ir būsiu jų Dievas, ir jie bus mano tauta.“ ¹⁷ Todėl „išeikite iš jų ir būkite atskirti, – sako Viešpats, – ir nepalieskite to, kas netyra; *tada aš jus priimsiu ¹⁸ ir būsiu jums Tėvas, o jūs būsite man sūnūs ir dukterys,“ – sako Viešpats, Visagalis.

7

¹ Taigi, mylimieji, turėdami šituos pažadus, apsivalykime nuo visokio kūno ir dvasios susitepimo, Dievo baimėje *puoselėdami šventumą iki tikslo pasiekimo. ⁶ Bet Dievas, prislėgtųjų guodėjas, paguodė mus Tito atvykimu, ⁷ ir ne tik jo atvykimu, bet ir ta paguoda, kuria jis buvo paguostas dėl jūsų, pranešdamas mums apie jūsų †stiprų norėjimą,

† **6:3** „progos pasipiktinti“ – Arba „dėl ko suklupti“. † **6:11** „atvirai jums prabilo“ – T. „yra jums atsiverusi“.

§ **6:12** „priversti sielvartauti“ (2 k.) – Gr. vksm. στενοχωρέω (stenochōréō) kitur vartojamas NT tik II Kor 4:8. Giminingas dkt. στενοχωρία (stenochōría) vartojamas Rom 2:9, 8:35; II Kor 6:4, 12:10 (išverstas „sielvartas“.)

* **6:12** „giliaširdiškus jausmus“ – Gr. σπλάγχνον (splanchnon); t. „viduriai“, „žarnos“; žr. Jn 1:78 eilutės išnašą. Matyt, Paulius peikė korintiečius, kad jie prijautė kitiems, bet ne jo ir teisingam mokymui bei elgesiui ne todėl, kad jis padaręs ką nors ne taip, bet todėl, kad patys nenustatė teisingų vertybių.

† **6:14** „Nebūkite įkinkyti“ – Arba „Neįsikinkykite“. † **6:14** „nelygų jungą“ – Arba „nesuderintą kinkinį“,

„kitoniškų *traukėjų* jungą“, „kitoniškų *traukiamųjų jėgų* jungą“. § **6:14**

„netikinčiaisiais“ t. y. „nepasikliaujančiais Jėzumi Kristumi“.

* **6:14** „bendrystė“ – Arba „susiejimas“, „bendri santykiai“, „bendras ryšys“, „sąryšis“, „sąjunga“, „sujungimas“.

† **6:15** „koks gi Kristaus susitarimas“ – Arba „kokia gi Kristaus santarvė“.

† **6:15** „Beliaru“ t. y. Šėtonu. § **6:16**

„santarvė“ – Arba „prijautimas“, „pritarimas“.

* **6:17** „tada“ – Arba „ir“.

* **7:1** „puoselėdami šventumą iki tikslo pasiekimo“ – Arba „atbaigdami savo šventumą“ siekdami savo šventumo tikslą. † **7:7** stinru norėjimą – Arba

jūsų dejonės, jūsų uolumą dėl manęs. Tad dar labiau apsidžiaugiau. ⁸ Nors ir nuliūdinau jus laišku, nesigailiu, nors ir gailėjausi. Nes matau, kad tas laiškas jus nuliūdino, nors *tai buvo* tik kuriam laikui. ⁹ Dabar džiaugiuosi ne todėl, kad buvote nuliūdinti, bet kad šbuvote *tokiu būdu* nuliūdinti, *jog* atgailavote, nes *patyrėte dievobaimingą liūdesį, todėl iš mūsų *pusės* †jokiu atveju †nebuvo jums žalos. ¹⁰ Mat Šdievobaimingas liūdesys sukelia neapgailestautiną *atgailą, kurios pasekmė – išgelbėjimas, bet pasauliškas liūdesys sukelia mirtį. ¹¹ Juk žiūrėkite: kaip tik tai, kad †patyrėte dievobaimingą liūdesį, kiek sukėlė jumyse †smarkumo, ir *kiek* Šnoro atsakyti už save, ir *kiek* *pykčio, ir *kiek* baimės, ir *kiek* †stipraus norėjimo, ir *kiek* uolumo, ir *kiek* †teisingumo įvykdymo! Jūs visais atžvilgiais Šparodėte, *kad dabar* esate švarūs šiame reikale. ¹³ Todėl mes buvome paguosti dėl jūsų paguodos, ir net dar labiau džiaugėmės dėl Tito džiaugsmo, nes jo dvasia buvo jūsų visų atgaivinta.

8

⁹ Jūs juk pažįstate mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonę, kad jis, būdamas turtingas, dėl jūsų tapo vargšu, kad per jo neturtą taptumėte turtingi. ²¹ rūpindamiesi tuo, kas dora ne tik Viešpaties akyse, bet ir žmonių akyse.

‡ 7:7 „uolumą dėl manęs“ – Gal turima omeny jų nuoširdžias pastangas „įrodyti nepagrįstumą kaltinimų nuo melagingų apaštalų ir kitų dėl jų charakterio, mokymo ir elgsenos“ (John Gill, 1697-1771). § 7:9 „buvote *tokiu būdu* nuliūdinti, *jog* atgailavote“ – T. „buvote nuliūdinti į atgailą“ arba „buvote nuliūdinti atgailai“. * 7:9 „patyrėte dievobaimingą liūdesį“ – T. „buvote nuliūdinti pagal Dievą“; arba „patyrėte liūdesį, susijusį su Dievu“, „buvote nuliūdinti dėl reikalų su Dievu“. † 7:9 „jokiu atveju“ – Arba „niekuo“, „niekame kame“. ‡ 7:9 „nebuvo jums žalos“ – Gr. vksm. nuosaka yra tariamoji, bet reikia išversti būtuojų laiku. § 7:10 „dievobaimingas liūdesys“ – T. „liūdesys, atitinkantis Dievą“, „liūdesys pagal Dievą“; arba „liūdesys, susijęs su Dievu“, „liūdesys dėl reikalų su Dievu“. * 7:10 „atgailą, kurios pasekmė – išgelbėjimas“ – T. „atgailą į išgelbėjimą“ arba „atgailą išgelbėjimui“. † 7:11 „patyrėte dievobaimingą liūdesį“ – T. „buvo nuliūdinti pagal Dievą“; arba „buvote nuliūdinti dėl reikalų su Dievu“. ‡ 7:11 „smarkumo“ – Arba „stropumo“, „veiklumo“, „neatidėto įvykdymo“, „skubėjimo“. § 7:11 „noro atsakyti už save“ – T. y. „pastangų, kad galėtumėte daryti teisingai“ (pašalindami tebenuodėmiaujantį bet neatgailaujantį narį iš savo tarpo). * 7:11 „pykčio“ – Arba pyktis ant savęs, kad nepakluso iš karto, arba bendrai pyktis ant nuodėmių. † 7:11 „stipraus norėjimo“ – Arba „ilgesio“. Gali rodyti į jų norą pamatyti ap. Paulių (kaip II Kor 7:7 eilutėje). Arba tai rodo į didžiulį troškimą išspręsti problemą. ‡ 7:11 „teisingumo įvykdymo“ – Arba „atpildo“, „teisybės laikymosi“. § 7:11 „parodėte, *kad dabar* esate švarūs“ – T. „save teigiamai pristatote švariais“.

9

⁶ Ir *sakau* štai ką: kas šykščiai sėja, šykščiai ir pjaus, o kas apščiai sėja, apščiai ir pjaus. ⁷ Kiekvienas *teduoda* kaip nutaria savo širdyje, ne *gailėdamas ar verčiamas; nes Dievas myli linksmą davėją. ¹⁵ Dėkui Dievui už jo neapsakomą dovaną!

10

³ Nes, nors vaikščiojame *kūne, kovojame ne pagal kūniškumą, ⁴ (nes mūsų kovos ginklai nėra kūniški, bet galingi †per Dievą tvirtovėms griauti) ⁵ nuversdami sumanymus ir visa, kas aukšta, kas išsikelia prieš Dievo pažinimą, ir atvesdami nelaisvėn kiekvieną mintį, kad paklustų Kristui ⁶ ir būdami pasirengę †atlyginti už kiekvieną neklusnumą, kai jūsų klusnumas bus Švisiškas. ¹² Nes nedrįstame savęs gretinti ar palyginti su kai kuriais, kurie save teigiamai pristato. Bet jie, matuodami save pagal save pačius ir palygindami save *su savimi, †nedaro išmingtingų išvadų. ¹⁷ O KAS GIRIASI, †TESIGIRIA VIEŠPAČIU. ¹⁸ Nes ne tas Špripažintas tinkamu, kuris teigiamai pristato save, bet kurį teigiamai pristato Viešpats.

11

¹ O, kad jūs pakęstumėte truputėlį mano paikybės! Bet jūs ir pakenčiate mane. ² Nes aš pavyduliauju dėl jūsų *dievotu pavydu, nes vienam vyrui jus pažadėjau į žmonas, kad Kristui pristatyčiau *jus kaip* †tyrą mergelę. ¹⁴ Ir nenuostabu, nes pats Šėtonas apsimeta šviesos angelu. ¹⁵ Tad nieko ypatingo, jeigu ir jo tarnautojai apsimeta teisumo tarnautojais, kurių †galas atitiks jų darbus.

* **9:7** „gailėdamas“ – Arba „liūdėdamas“. * **10:3** „kūne“, „kūniškumą“ – Gr. σάρξ (sárx) šioje eilutėje vartojamas du kartus. Žodis σάρξ turi ne vieną apibrėžtį ir čia vartojamas dviem skirtingomis reikšmėmis. Pirmu atveju kalbama apie fizinį kūną, kuriame arba kuriuo žmogus užsiima gyvenimu materialiam pasaulyje. Antru atveju, žodis σάρξ akivaizdžiai turi kitą, neigiamą, reikšmę. Ten nurodo (1) kūniškumą arba (2) kūniškąjį aš arba (3) fizinius (grynai kūno) dalykus, kurie lemia vertybes ir sprendimus. Žodis σάρξ vartojamas neigiama prasme NT ir čia: Rom 8:1, 4, 5, 12-13; II Kor 10:2. † **10:4** „per Dievą“ – Arba „Dievui“. † **10:6** „atlyginti“ – Arba „atkeršyti“, t. y. nubausti. § **10:6** „visiškas“ – Arba „užbaigtas“, „be trūkumų“, „netrūktinas“; gr. žodis rodo į pilnatvę. * **10:12** „su savimi“ – Arba „tarpusavyje“. † **10:12** „nedaro išmingtingų išvadų“ – Arba „nedaro protingų išvadų“, „nesusigaudo“ (šnek.). † **10:17** „tesigiria“ – Arba „turi girtis“. § **10:18** „pripažintas tinkamu“ – Arba „išlaikęs tyrimą“. * **11:2** „dievotu“ – Arba „Dievo“. † **11:2** „tyrą“ – Arba „skaisčią“. † **11:15** „galas“ – Plg. Pat 5:4; Jer 51:13; Rd 4:18; Eze 7:2, 6; Am 5:18, 8:2; Mt 24:6; Lk 21:9; Flp 3:19; Hbr 6:8; II Pt 2:20.

12

⁷ Ir kad nebūčiau perdėm išaukštintas dėl apreiškimų *gausybės, man buvo duotas dyglys kūne, Šėtono pasiuntinys, kad mane smūgiuotų tam tikslui, kad nebūčiau perdėm išaukštintas. ⁸ Už tai tris kartus maldavau Viešpatį, kad *tai* nuo manęs atitrauktų. ⁹ Bet jis man tarė: „**Pakanka tau mano malonės, nes mano jėga †tampa tobula silpnume.**“ Todėl verčiau mieliausiai girsiuosi savo silpnumis, kad Kristaus jėga †apgautų mane. ¹⁰ Todėl Šgėriuosi silpnumis, įžeidimais, *priverstiniais dalykais, persekiojimais, †sielvartais dėl Kristaus, nes, kai esu silpnas, tada esu †stiprus. ²⁰ Mat aš bijau, kad kartais atvykęs nerasiau jūsų tokių, kokių nenoriu, ir kad Šjūs nerastumėte manęs tokio, kokio jūs nenorite, kad kartais nebūtų nesutarimų, *pavyduliavimų, pykčio proveržių, priešišku norų pirmauti, apkalbų, šnibždėtų paskalų, pasipūtimų, †sumišimų,

13

⁵ *Patikrinkite save, ar esate tikėjime. Išstirkite save! Arba ar nepažįstate savęs, kad Jėzus Kristus yra jumyse – nebent esate †Dievo vertinti atmestinais? ¹¹ Galiausiai, broliai, †linkiu *jums* sėkmės! Pasidarykite tobulai sunarinti, Špasinaudokite paguoda, būkite *vienos minties, sugyvenkite taikiai, o meilės ir ramybės Dievas bus su ju-

* **12:7** „gausybės“ – Arba „didingumo“. † **12:9** „tampa tobula“ – Arba „pasiekia tikslą“. ‡ **12:9** „apgautų mane“ – T. y. prasiskėstų ant manęs kaip palapinė apgaubia stovyklautojus. § **12:10** „gėriuosi silpnumis“ – T. y. „jaučiu malonumą per savo silpnumus (negalias)“, „džiaugiuosi silpnumis (negaliomis)“. * **12:10** „priverstiniais dalykais“ – Arba „būtinumis“, „prievertomis“, „prieverta priskirtais dalykais“; gal „poreikiais“. † **12:10** „sielvartais“ – Gal „priespaudomis“. ‡ **12:10** „stiprus“ – Arba „galingas“, „pajėgus“. § **12:20** „jūs nerastumėte manęs tokio, kokio jūs nenorite“ – T. „jums nebūčiau rastas toks, kokio jūs nenorite“. * **12:20** „pavyduliavimų“ – Arba „rungtyniavimų“, „uolaus pirmenybės siekimo atvejų“ † **12:20** „sumišimų“ – Arba „sumaisčių“, „sąmyšių“. * **13:5** „Patikrinkite“ – Arba „Išmėginkite“. Nors gr. žodis περιάζω (peirazo) vartojamas traukimo į nuodėmę reikšmėmis (pvz., (su)gundyti), čia jis reiškia patikrinti, išmėginti, įvertinti, nagrinėti, iširti. † **13:5** „Dievo vertinti atmestinais“ – Gr. žodis ἄδοκιμος (adokimos) vartojamas 8-iose eilutėse: Rom 1:28; 1 Kor 9:27; II Kor 13:5-7; II Tim 3:8; Tit 1:16; Hbr 6:8. Jis yra žodžio δοκιμος (dokimos) priešingybė (plg. Rom 14:18, 16:10; I Kor 11:19; II Kor 10:18, 13:7; II Tim 2:15; Jok 1:12). ‡ **13:11** „linkiu *jums* sėkmės“ – Gal „būkite džiaugsmingi“; „likite sveiki“, „geriausios kloties“; žodis yra liepiamosios nuosakos, bet čia yra linkėjimai atsiveikinant. § **13:11** „pasinaudokite paguoda“ – Arba „būkite drąsinami ir įspėjami“, „guoskite vienas kitą“ ir pan. * **13:11** „vienos minties“ – Arba „vieno nusistatymo“. „vienos mastysenos“.

mis. ¹⁴ Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė, Dievo meilė ir Šventosios Dvasios bendrystė su jumis visais!

Laiškas galatams

Sveikinimas

¹ Paulius, apaštalas – ne nuo žmonių, ir *ne žmogaus įgaliojimu, bet įgaliojimu Jėzaus Kristaus ir Dievo Tėvo, kuris prikėlė jį iš numirusiųjų, – ² ir visi su manimi esantys broliai Galatijos bažnyčioms. ³ Malonė jums ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, ⁴ atidavusio save už mūsų nuodėmes, kad mus išgelbėtų iš dabartinio blogo amžiaus pagal valią mūsų Dievo ir Tėvo, ⁵ kuriam *tebūna šlovė per amžių amžius! Amen.*

Pavojus dėl vadinamos „evangelijos“, kuri nėra ta pati

⁶ Stebiuosi, kad jūs nuo To, kuris pašaukė jus į Kristaus malonę, taip greitai persimetate prie kitos rūšies „evangelijos“, ⁷ kuri nėra tos pačios rūšies, bet tik yra kai kurie jus sutrikdantys žmonės, kurie norėtų iškreipti Kristaus Evangeliją. ⁸ Bet jeigu net mes patys ar angelas iš dangaus †jums skelbtų kitokią „evangeliją“, negu tą Evangeliją, kurią jums paskelbėme, – *tebūna prakeiktas!*

Pats Jėzus Kristus apreiškė Evangeliją apaštalui Pauliui

¹¹ Bet aš duodu jums žinoti, broliai, kad mano paskelbtoji Evangelija nėra pagal žmoniją, ¹² nes nei iš žmogaus ją gavau, nei *žmogaus jos* buvau išmokytas, bet Jėzaus Kristaus apreiškimu.

2

Paulius, Barnabas ir Titas po 14 metų bendrauja su tikinčiaisiais Jeruzalėje

⁷ bet priešingai, pamatę, kad man buvo patikėta Evangelija *neapipjaustytiesiems, kaip Petruui apipjaustytiesiems

Paulius prietarauja Kefui (Petrui)

¹¹ ¹⁴ Bet kai pamačiau, kad jie nevaikščioja tiesiai pagal †tą Evangelijos tiesą, tariau Petruui visų akivaizdoje: „Jei tu,

* **1:1** „ne žmogaus įgaliojimu, bet įgaliojimu Jėzaus Kristaus ir Dievo Tėvo“ – T. „ne per žmogų, bet per Jėzų Kristų ir Dievą Tėvą“. † **1:8** „jums skelbtų kitokią evangeliją, negu tą Evangeliją, kurią jums paskelbėme“ – Gr. tekstas yra aiškus, bet sunkiai verčiamas tiesiogiai į lietuvių kalbą; arba „jus evangelizuotų perduodamas kitokią Evangeliją negu tą, kurią mes jums evangelizuodami perdavėme“. * **2:7** „neapipjaustytiesiems“, „apipjaustytiesiems“ – T. „neapipjaustymui“, „apipjaustymui“ (gr. kalboje grupės bruožas čia naudojamas kaip kuopinis vns. grupės pavadinimas). † **2:14** „tą“ – Gr. žymimasis artikelis.

būdamas žydas, gyveni kitatautiškai, o ne žydiškai, kodėl verti kitataučius gyventi taip, kaip žydai?“

Išteisinimas tikėjimu Kristumi

¹⁵ Mes, kurie prigimtimi žydai ir ne „kitataučių kilmės nusidėjėliai“, ¹⁶ žinodami, jog žmogus neišteisinamas įstatymo darbais, bet per tikėjimą Jėzumi Kristumi – ir mes pasitikėjome Kristumi Jėzumi, kad būtume išteisinti tikėjimu Kristumi, o ne įstatymo darbais; nes įstatymo darbais nebus išteisintas *nė vienas žmogus. ¹⁷ O jeigu siekdami būti išteisinti per Kristų, ir mes patys esame rasti esant nusidėjėliais, ar dėl to Kristus yra nuodėmės tarnas? Anaip tol! Ne! ²⁰ Buvau nukryžiuotas su Kristumi, tačiau gyvenu – nors nebe aš, bet gyvena manyje Kristus. Ir dabar, tą gyvenimą, kurį gyvenu kūne, gyvenu tikėjimu Dievo Sūnumi, kuris mylėjo mane ir atidavė save už mane.

3

Kurie tiki, tie Abraomo vaikai

⁶ Lygiai taip pat ABRAOMAS PASITIKĖJO DIEVU, IR TAI JAM BUVO ĮSKAITYTA KAIP TEISUMAS. ⁷ Todėl žinokite, kad tie, kurie yra *iš tikėjimo, tie yra Abraomo vaikai. ⁸ Ir šventraštis, numatydamas, kad Dievas tikėjimu išteisina kitataučius, iš anksto paskelbė Abraomui Evangeliją: *„Tavyje bus palaimintos visos tautos.“* ⁹ Taigi tie, kurie yra *iš tikėjimo, yra palaiminami su tikinčiuoju Abraomu. ¹¹ Bet kad Dievo akyse niekas neišteisinamas įstatymu, yra aišku, nes *†teisusis tikėjimu gyvens.* ¹² Bet

‡ 2:16 „išteisinti“ – Arba „pripažinti teisingą juridinę padėtį užimančiais“.

§ 2:16 „išteisintas“ – Arba „pripažintas teisingą juridinę padėtį užimančiu“.

* 2:16 „nė vienas žmogus“ – T. „joks kūnas“. † 2:17 „išteisinti“ t. y., paskelbti nekaltintą, t. y., teisią, padėtį užimančiais. ‡ 2:17 „per Kristų“ – Arba „Kristuje“.

* 3:7 „iš tikėjimo“ – NT'e dažnai vartojama sandara „iš ____“ (εκ ____). Tokia sandara rodo į bendras savybes, pasižymėjimą kuo nors, ir pan.; be kitų atvejų Laiške galatams, kuriuos perteikiant graikų kalbos elementus žodžių lygmeniu būtų galima išversti „iš tikėjimo (3:9)“, „iš įstatymo darbų“ (3:10), „iš tikėjimo“ (3:12), „iš įstatymo“, „iš pažado“ (3:18), plg. šių eilučių gr. tekstą: Jn 17:14 („iš pasaulio“), Rom 4:12 („iš apipjaustymo“), I Jn 2:19 („iš mūsų“), I Jn 2:21 („iš tiesos“), I Tes 5:8 („iš dienos“). Šioje eilutėje (Gal 3:7) reikšmė yra „pasižymi tikėjimu“ (kaip priemone, kuria įgyjamas išgelbėjimas), t. y. „turi tokią savybę, kad tiki“ (ir taip mano gausią galutinį išgelbėjimą) arba panašiai. † 3:8 „išteisina“ – Arba „pripažįsta teisingą juridinę padėtį užimančiais“.

‡ 3:8 „kitataučius“ – Arba „tautas“. § 3:8 „Tavyje [...]“ –

Prd 12:3. * 3:9 „iš tikėjimo“ – Žr. Ga 3:7 išnašą. † 3:11 „teisusis tikėjimu gyvens“ – Hab 2:4. Plg. Rom 1:17, Hbr 10:38.

įstatymas nesiremia tikėjimu; priešingai, „JUOS VYK-DANTIS ŽMOGUS GYVENS JAIS“. ¹³ Kristus mus išpirko iš įstatymo prakeikimo, už mus *tapdamas prakeikimu, nes yra parašyta: „Prakeiktas kiekvienas, kuris kybo ant medžio“, – ¹⁶ Ir pažadai buvo +duoti Abraomui ir jo sėklai. Jis nesako „ir sėkloms“, kaip daugeliui; bet kaip vienai „ir tavo sėklai“, kuri yra Kristus. ¹⁸ Nes jeigu paveldėjimas *igyjamas* įstatymu, tai jau nebe pažadu. Bet Dievas dovanuoja jį Abraomui pažadu.

¹⁹ Tai kam *reikalingas* įstatymas? Jis, įsakytas per angelus tarpininko ranka, buvo pridėtas šdėl nusižengimų, kol ateis *Sėkla, kuriai buvo duotas pažadas. ²⁰ †Tarpininkas gi nėra *reikalingas*, kai yra tik viena šalis, bet Dievas tėra vienas. ²¹ Ar tad įstatymas priešingas Dievo pažadams? Anaiptol! Ne! Nes jei būtų buvę duotas įstatymas, galintis teikti gyvybę, tai teisumas tikrai būtų *igyjamas* įstatymu. ²² Bet šventraštis švisus uždarė *nuodėmingume, kad tikėjimu Jėzumi Kristumi †tai, kas pažadėta, būtų duotas tiems, kurie tiki. ²³ Bet prieš ateinant tikėjimui, mes buvome šsaugomi įstatymo

‡ **3:12** „nesiremia tikėjimu“ – Gr. οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως (ouk estin ek pisteos), „nėra iš tikėjimo“. Gr. frazė vartojama 9 k. Laiške romiečiams, taip pat 9 k. šiame laiške, Laiške galatams, ir dažniausiai verčiama „tikėjimu“, „iš tikėjimo“; žr. Gal 3:7 išnašą. § **3:12** „juos“ – T. y. įstatymo reikalavimus. Žr.

Kun 18:5; Neh 9:29; Eze 20:11, 13. * **3:13** „tapdamas“ – Arba „būdamas padarytas“. † **3:16** „duoti“ – Arba „pasakyti“, „pasakyti autoritetingai“.

‡ **3:18** „igyjamas įstatymu“ – Gr. frazė ἐκ νόμου (ek nomou) vartojama dar Rom 4:14; Gal 3:21, Flp 3:9. § **3:19** „dėl nusižengimų“ – Žr. Rom 5:20; įstatymas įsiterpė tam, kad žmonės labiau suvoktų savo nuodėmingumą. Dėl

žodžio „nusižengimas“ apibrėžimo, žr. Rom 4:15b, I Jn 3:4. * **3:19** „Sėkla“

– T. y. Mesijas; plg. Prd 3:15, 9:9, 22:18, 26:4 28:14 ir kt. † **3:20** Tarpininkas [...] – „Tarpininkas gi nėra (iš) vieno, bet Dievas yra vienas“. Tvirtinama,

kad Dievo sandora su Abraomu yra pranašėsnė todėl, kad ji buvo vienašalė sandora, patvirtinta be tarpininko. Sandora su Mozė buvo mažesnės svarbos, kaip tvirtina angelų tarpininkavimas. ‡ **3:21** „igyjamas įstatymu“ – Gr. frazė

ἐκ νόμου (ek nomou) vartojama dar Rom 4:14; Ga 3:18, Flp 3:9. Plg. Rom 9:30, kurioje yra gr. žodis καταλαμβάνω (katalambano), kuris išverstas „igijo“ kalbant apie teisumą. § **3:22** „visus“ – T. „visa“, „visybę“ arba „visumą“,

t. y. visus daiktus ir žmones. Kalbama ne tik apie žmones, bet taip pat apie jų kūnus, sugebėjimus, mintis, darbus, veiklas ir t.t. Viskas be išimties, kas susijęs su žmonėmis, yra nuodėmės suteršta. * **3:22** „nuodėmingume“

– Arba „nuodėmėje“. † **3:22** „tai, kas pažadėta“ – T. „pažadas“, retorinė

figūra. ‡ **3:23** „prieš ateinant tikėjimui“ (2 k. šioje eilutėje ir dar 25 eilutėje)

– Palyginant su Gal 3:19 („kol ateis Sėkla“) bei Gal 3:24 („iki Kristaus“) ir turint omeny galimą retorinę figurą (plg. Hbr 6:12, 15; 11:13 ir kt., kur tiesiogiai išvertus būtų „pažadas“, bet akivaizdžiai nurodo „tai, kas buvo pažadėta“), greičiausiai „prieš ateinant tikėjimui“ reiškia „prieš ateinant Tam (Mesijui),

valdžioje, uždaryti tikėjimui, kuris po to turėjo būti apreikštas. ²⁴ Tad įstatymas buvo lydintis mūsų auklėtojas iki Kristaus, kad būtume *išteisinti tikėjimu. ²⁵ O †tikėjimui atėjus, nebesame auklėtojo valdžioje. ²⁶ Nes jūs visi esate Dievo †vaikai per tikėjimą Kristumi Jėzumi. ²⁷ Nes jūs visi, kurie buvote pakrikštyti į Kristų, apsilvilkote Kristumi. ²⁸ Nėra nei žydo, nei Šgraiko, nėra nei vergo, nei laisvojo, nėra nei vyriškos lyties žmogaus, nei moteriškos lyties žmogaus, nes jūs visi esate viena Kristuje Jėzuje. ²⁹ O jeigu jūs esate Kristaus, tai esate Abraomo sėkla ir paveldėtojai pagal pažadą.

4

¹ Dabar sakau, kad, kol paveldėtojas yra nepilnametis, jis niekuo nesiskiria nuo tarno, nors yra visa ko šeimininkas, ² bet yra globėjų ir prievaizdų valdžioje iki tėvo nustatyto laiko. ³ Taip ir mes, kai buvome nepilnamečiai, buvome *laikomi priverstiniam tarnavimui pasaulio pradmenims. ⁴ Bet, atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų, †gimusį iš moters, †gimusį įstatymo valdžioje, ⁵ kad išpirktų esančius įstatymo valdžioje, kad įgytume išsūnijimą. ⁶ Ir kadangi esate sūnūs, Dievas atsiuntė į jūsų širdis savo Sūnaus Dvasią, šaukiančią: „Aba, Tėve! ⁷ Taigi tu jau nebesi priverstinis tarnas, bet sūnus; o jeigu sūnus, tai ir Dievo paveldėtojas per Kristų.

5

¹ Todėl tvirtai stovėkite laisvėje, kuria Kristus mus išlaisvino, ir nebūkite vėl *išipainioję į †vergytės jungą. ⁴ Jūs, kurie siekiate būti †išteisinti įstatymu, esate be poveikio nuo Kristaus – jūs šesate išpuolę iš malonės. ⁵ Tačiau mes laukiame teisumo, kurio užtikrintai vilimės, tikėjimo pagrindu *Dvasios pagalba. ⁶ Nes Kristuje Jėzuje †nieko neįstengia padaryti nei apipjaustymas, nei neapipjaustymas, verčiau tikėjimas, darantis poveikį per

* **3:24** „išteisinti“ – Arba „pripažinti teisingą juridinę padėtį užimančiais“. † **3:25** „tikėjimui atėjus“ – Žr. Gal 3:23 išnašą. † **3:26** „vaikai“ – Arba „sūnūs“. Š **3:28** „žydo“ – Arba „kitataučio“. * **4:3** „laikomi priverstiniam tarnavimui“ – Arba „pavergti“. † **4:4** „gimusį“ – Arba „pasidarusi“. † **4:4** „gimusį“ – Arba „pasidarusi“. * **5:1** „išipainioję į vergystės jungą“ – Arba „sugauti į vergystės jungą kaip į spąstus“. † **5:1** „vergytės“ – Arba „nelaisvės“. † **5:4** „išteisinti“ – T. y., paskelbti nekaltintiną, t. y., teisią padėtį užimančiais. Š **5:4** „esate išpuolę“ – Plg. II Pt 3:17, „neišpultumėte iš savo pačių tvirtumo“. * **5:5** „Dvasios pagalba“ – Arba „Dvasia“ (įnagininkas). † **5:6** „nieko neįstengia padaryti“ – Arba „jokios galios neturi“, „nieko nepajėgia“, „visai negalioja“.

meilę. ¹³ Nes jūs, broliai, buvote pašaukti į laisvę; tik *nenaudokite* laisvės kaip progos kūnui, bet *meile* tarnaukite vienas kitam. ¹⁶ Tad sakau: vaikščiokite Dvasia, ir *šnevykdysite* kūno geidulių. ¹⁹ Aiškūs gi yra kūno darbai, kurie yra svetimavimas, paleistuvavimas, netyrumas, *palaidumas, ²⁰ †stabgarbystė, †užbūrimas narkotikais, †priešiškumai, *nesantaika, †pavydūs rungtyniavimai, pykčio proveržiai, †priešiškas noras pirmauti, †šmaistavimai, *atskalos, ²¹ pavydai, žmogžudystės, girtavimai, orgijos ir panašūs dalykai, apie kuriuos aš sakau iš anksto, kaip ir anksčiau sakiau, kad tie, kurie atlikinėja tokius dalykus, nepaveldės Dievo karalystės. ²² Bet Dvasios vaisius yra meilė, džiaugsmas, ramybė, didi kantrybė, †švelnumas, †geradarystė, ištikimybė, ²³ romumas, susivaldymas – prieš tokius nėra įstatymo. ²⁴ Ir kurie yra Kristaus, tie nukryžiuo *Škūno viršenybę* kartu su jais potraukiais ir geismais. ²⁵ Jei gyvename Dvasia, tai ir padoriai vaikščiokime Dvasia. ²⁶ *Nebesiekime šlovės už tuštybes, erzindami vieni kitiems, pavydėdami vieni kitiems.

6

¹ BroLIAI, jei žmogus ir būtų pagautas nusižengime, jūs, kurie esate dvasiški, pataisykite tokį su romia dvasia,

‡ 5:13 „meile“ – Arba „per meilę“. § 5:16 „nevykdysite“ – Gr. vienaodai rašosi ir šio žodžio tiesioginė ir liepiamoji nuosakos, todėl gali būti „nevykdykite“. * 5:19 „palaidumas“ – T. y. gyvenimas bet kaip, be susilaikymo, be ribų, be taisyklių; rodo į gašlių, ištvirkusį elgesį. † 5:20 „stabgarbystė“ – Trad. „stambeldystė“. ‡ 5:20 „užbūrimas narkotikais“ – Gr. φαρμακεία „farmakeia“ (iš jo kilęs žodis „farmacija“). Žodis gali būti verčiamas ir „raganavimas“, „burtininkavimas“, „žyniavimas“, turint omeny, kad gr. žodžio esmėje slypi svaigių medžiagų vartojimas tokiems kerams sukelti. Arba „apžavai narkotikais“, „kerai narkotikais“. § 5:20 „priešiškumai“ – Arba „neapkentimai“. * 5:20 „nesantaika“ – Gr. dgs. † 5:20 „pavydūs rungtyniavimai“ – Arba „pavyduliavimai“, „uolūs pirmenybės siekimai“, „pavydaus uolumo atvejai“. ‡ 5:20 „priešiškas noras pirmauti“ – Gr. dgs.; Arba „vaidai“, „garbės troškimai“. § 5:20 „maištavimai“ – Arba „atsisakymas likti vienybėje su tiesa“, „susiskaldymai“. * 5:20 „atskalos“ – Arba „erezijos“, „sektos“; t. y. grupės žmonių, kurie pasirinko atmesti nustatytą mokymą. † 5:22 „švelnumas“ – Gr. žodis gali būti įvairiai išverstas: „maloningumas“, „mielumas“, „naudingumas dorybės atžvilgiu“ (dorybės įvykdymas), „charakterio / būdo pranašumas“, „gerumas“. ‡ 5:22 „geradarystė“ – Arba „dorovingumas“, „gerumas“. § 5:24 „kūno viršenybę“ – Arba „kūną, kaip valdantį principą“. Gr. žodis σάρχ („sarks“), tai būseną arba padėtį, kurioje žmogų valdo kūno reikalai (kas pajuntama tik per fizinį kūną) vietoj to, kad Dievo Dvasia valdytų žmogų per žmogaus dvasią. * 5:26 „Nebesiekime šlovės už tuštybes“ – Arba „Nebūkime tokie, kurie ieško tuščios

kiekvienas žiūrėdamas savęs, kad ir tu nebūtum sugundytas. ² Nešiokite vieni kitų naštas, ir taip įvykdykite Kristaus įstatymą. ⁶ Tas, *kuris lavinamas žodžiu, tegul dalijasi visomis savo gėrybėmis su tuo, kuris lavina. ⁷ †Nesiduokite suklaidinami! Dievas ‡nesiduoda išjuokiamas! Nes ką tik žmogus sėja, tą ir pjaus. ⁸ Nes kas Šsėja savo kūniškajam aš, iš kūniškojo aš pjaus sugedimą, bet kas sėja Dvasiai, iš Dvasios pjaus amžiną gyvenimą. ⁹ Tad nenuvarkime darydami gera, nes atėjus metui pjausime, jei nenuilsime. ¹⁰ *Išvada tokia: kada tik turime progą, darykime gera visiems, ypač tikėjimo namiškiams. ¹⁴ Bet anaip tol nesigiriu nieku kitu, kaip tik mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiumi, kuriuo pasaulis man nukryžiuotas ir aš pasauliui. ¹⁵ Nes Kristuje Jėzuje †nieko neįstengia padaryti nei apipjaustymas, nei neapipjaustymas, bet tik naujas ‡kūrinys. ¹⁶ Ir visi, kurie padoriai Švaikščioja pagal šią taisyklę, *tebūna* jiems ramybė ir gailėstingumas, *ir Dievo Izraeliui. ¹⁷ Nuo šiol tegul niekas nebevargina manęs, nes savo kūne nešioju Viešpaties Jėzaus žymes. ¹⁸ Broliai, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė *tebūna* su jūsų dvasia. Amen.

* **6:6** „kuris lavinamas žodžiu“, „lavina“ – arba „į kurį įskiepijamas žodžis“, „įskiepija“; „mokomas žodžio“, „moko“. Iš gr. žodžio *κατηχέω* (*katecheo*) yra kilę žodžiai „katekizmas“, „katekizuoti“. † **6:7** „Nesiduokite suklaidinami“ – arba „Neklyskite“. ‡ **6:7** „nesiduoda išjuokiamas“ – T. y. niekas sėkmingai neprieštaraus Dievui, niekas galutinai neišvengs atsakomybės Jam. § **6:8** „sėja savo kūniškajam aš“ – T. y. elgiasi pagal norus, kurie susiję su fiziniais (kūno) jausmais ir potraukiais, kai tas kūnas nepaduotas Dievo Dvasiai, nepasiduoda Jam (Dievui Dvasiai); plg. Ro 8:7; Ro 7:5. * **6:10** „Išvada tokia:“ – arba „Taigi – išvada:“. † **6:15** „nieko neįstengia padaryti“ – arba „jokios galios neturi“, „nieko nepajėgia“, „visai negalioja“. ‡ **6:15** „kūrinys“ – arba „sukūrimas“. § **6:16** „vaikščioja“ – T. „vaikščios“. * **6:16** „ir“ – arba „taip pat“, „tai yra“. Vertimas „ir“ yra nevienareikšmis, nes žodis „ir“ gali paprastai sujungti skirtingus žodžius sąrašė (pvz., „dangus ir žemė“), bet irgi gali reikšti „tai yra“ arba „kaip tik“. Jeigu būtų nuspręsta išversti žodžiais „taip pat“, būtų pasirinkta interpretacija, kad kalbama apie dvi grupes: pirmą grupę yra atgimę nežydai (tie, „kurie vaikščioja pagal šią taisyklę“) ir antra grupė yra atgimę žydai („Dievo Izraelis“). Jeigu būtų nuspręsta išversti žodžiais „tai yra“, būtų pasirinkta interpretacija, kad tie, „kurie vaikščioja pagal šią taisyklę“ yra tie patys, kurie yra apibūdinti kaip „Dievo Izraelis“, o ne fizinis Izraelis (plg. Rom 9:6 ir I Kor 10:18 apie fizinę Izraelio tautą (Jokūbo palikuonius), taip pat Jn 8:39; Gal 3:7,29; Rom 4:11-12 apie Abraomą ir tuos, kurie dėl tikėjimo ir tikėjimo sukeltų darbų yra laikomi Abraomo palikuoniais, bet ne būtinai yra fizinės Izraelio (Jokūbo) tautos žmonės).

Laiškas efeziečiams

¹ Paulius, Dievo valia Jėzaus Kristaus apaštalas, šventiesiems, esantiems Efeze, *tai yra †ištikimiesiems Kristuje Jėzuje. ² Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

³ *Tebūna* palaimintas mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Dievas ir Tėvas, kuris palaimino mus Kristuje kiekviena dvasine palaime dangaus srityse ⁴ šitaip: jis išsirinko mus jame prieš pasaulio įkūrimą, kad mes būtume prieš jį šventi ir †nepeiktini meilėje, ⁵ sau iš anksto paskyręs mus pilnateisių vaikų išūnystei per Jėzų Kristų pagal savo valios palankumą, ⁶ kad būtų giriama šlovė jo malonės, Škuria jis padarė mus malone apdovanotaisiais Mylimajame. ⁷ *Jame turime išpirkimą per jo kraują – nusizengimų atleidimą – pagal turtingumą jo malonės, ⁸ kurios jis gausiai suteikė mums su visa išmintimi ir supratimu, ⁹ atskleidęs mums †savo valios slėpinį pagal savo palankų ketinimą, kurį jis sau nustatė savyje ¹⁰ dėl laikų pilnybės †santvarkos: Švisa suvienyti Kristuje – ir tai, kas danguose ir tai, kas ant žemės, jame, ¹¹ kuriame gavome ir veldinį, būdami iš anksto paskirti pagal tikslą to, kuris visa veikia pagal savo valios nutarimą ¹² tam, kad mes gyvuotume jo šlovės gyriui, kurie pirmi sudėjome savo viltį į Kristų; ¹³ *jame ir jūs *gavote veldinį*, išgirdę tiesos žodį, jūsų išgelbėjimo Evangeliją; pasitikėję †jame ir buvote užantspauduoti pažadėtąja Šventąja Dvasia, ¹⁴ kuri yra mūsų veldinio †užstatas Šiki nuosavybės išpirkimo – jo šlovės gyriui. ¹⁵ Todėl ir aš, išgirdęs apie *jūsų tikėjimą Viešpačiu Jėzumi ir apie jūsų

* **1:1** „tai yra“ – Arba „ir“. † **1:1** „ištikimiesiems“ – gal „tikintiesiems“.

‡ **1:4** „nepeiktini meilėje,“ – Arba „nepeiktini, meilėje“ arba „nepeiktini, iš meilės“. § **1:6** „kuria“ – T. „kurioje“, t. y. malonės sferoje, srityje. * **1:7** „Jame“ – T. „kuriame“.

† **1:9** „savo valios slėpinį“ – T. y. savo tikslą arba siekį (valią), kuris būtų mums nežinomas, jei jis neparodytų to kadaise paslėpto ketinimo mums. ‡ **1:10** „santvarkos“ – Gr. οἰκονομία (oikonomia), t. y. namų ūkio įstatymas / tvarka. Arba „administravimo sistemos“, t. y. kokia bus

Dievo nustatyta valdymo, tvarkymo bei priežiūros sistema. § **1:10** „visa“, „tai, kas“, „kas“ – Gr. dgs. * **1:13** „jame“ – T. „kuriame“ arba gal „kuriuo“.

† **1:13** „jame“ – T. „kuriame“ arba gal „kuriuo“. ‡ **1:14** „užstatas“ – Arba „garantuojanti pradinė įmoka“. § **1:14** „iki nuosavybės išpirkimo“ – Arba „atsižvelgiant į nuosavybės išpirkimą“; t. y. užstatas (Šv. Dvasia) užtikrina,

kad nuosavybės (Dievo žmonių) išpirkimas ateityje bus įgyvendintas iki galo. Plg. Ro 8:23. * **1:15** „jūsų tikėjimą Viešpačiu Jėzumi“ – T. „tarp jūsų esanti

tikėjimą Viešpatyje Jėzuje“.

meilę visiems šventiesiems, ¹⁶ nesiliauju dėkojęs už jus, minėdamas jus savo maldose, ¹⁷ kad mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Dievas, šlovės Tėvas, duotų jums išminties ir apšvietimo dvasią, Šjums pažįstant jį iš arti, ¹⁸ jūsų proto akims esant apšviestoms, idant pažintumėte, kokia yra jo pašaukimo viltis, *kokie jo veldinio šlovės turtai šventųjų tarpe ¹⁹ ir kokia nepranokstama jo galybės didybė mums, kurie tikime – atitinkanti jo galingos jėgos veikimą; ²⁰ ja jis veikė Kristaus atžvilgiu, kai jį prikėlė iš numirusiųjų ir pasodino savo dešinėje dangaus srityse, ²¹ daug aukščiau už kiekvieną vyresnybę ir valdžią ir galybę ir viešpatystę ir kiekvieną vardą, išvardinamą ne tik šiame pasaulyje, bet ir būsimajame, ²² ir visus dalykus ir asmenis padarė pavaldžius po jo kojomis ir kaip galvą viršum visko davė jį Šbažnyčiai, ²³ kuri yra jo kūnas, pilnatvė to, kuris visa visame pripildo.

2

¹ Ir jis padarė jus gyvus, kurie buvote mirę nusižengimuose ir nuodėmėse, ² kuriuose kadaise vaikščiojote pagal šio pasaulio išsidėstymą, pagal oro valdžios valdovą, dvasią, kuri dabar veikia sneklusnumo vaikuose. ³ Tarp jų ir mes visi savo kūno geiduliuose kadaise elgėmės vykdydami kūno ir minčių valingus sprendimus, ir prigimtimi buvome rūstybės vaikai, kaip ir visi kiti. ⁴ Bet Dievas, būdamas apstus gailėstingumo,

† 1:17 „išminties ir apreiškimo dvasią“ – Arba „dvasinės išminties ir dvasinio apšvietimo“. Žodis „dvasia“ nerodo į Šventąją Dvasią, kurią jau turi kiekvienas atgimęs žmogus (Rom 8:9), bet į žmogaus minčių valdymo požiūrį. † 1:17 „apšvietimo“ – Arba „apreiškimo“. Žodis ἀποκάλυψις (apokalupsis) kartais rodo į sugebėjimą suvokti Dievo duotą apreiškimą (plg. Lk 2:32). § 1:17 „jums pažįstant jį iš arti“ – T. „jo arčioje / tikslioje pažintyje“. * 1:18 „kokie jo veldinio šlovės turtai šventųjų tarpe“ – Arba „kokie turtai tai, kad šventųjų tarpe jie paveldi jį“, t. y. Dievas yra jų dalis, Jis yra laimė, kuri jiems atitenka. † 1:19 „nepranokstama“ – T. „pranokstanti“. † 1:21 „pasaulyje“ – Arba „amžiuje“, „santvarkoje“; gr. žodis αἰών (aion) gali rodyti į amžių, pasaulį, santvarką. § 1:22 „bažnyčiai“ – T. y. „susirinkimui“; gal „labui bažnyčios (susirinkimui)“. * 2:2 „pasaulio“ – Gr. „κόσμος“ (kosmos). † 2:2 „išsidėstymą“ – Arba „amžių“, „sistemą“, „santvarką“; gr. αἰών (aion). † 2:2 „valdovą“ – Arba „kunigaikštį“. § 2:2 „neklusnumo vaikuose“ – Arba „užsispyrusio netikėjimo vaikuose“, „atsisakymu tikėti pasižymėjusiuose vaikuose“. * 2:3 „jų“ – T. „kurių“. † 2:3 „savo kūno geiduliuose“ – Arba „per savo kūno geidulius“, „savo kūno geidulių itakoje“, „savo kūno geidulių valdomi“. † 2:3 „kūno geiduliuose“ – Plg. Rom 1:24, 6:12. § 2:3 „minčių“ – Čia dgs. Tas pats gr. žodis, bet vns., vartojamas Ef 1:18, 4:18 („proto“). * 2:3 „visi kiti“ – T. „likusieji“. † 2:4 „apstus“ – T. „turtingas“.

†iš savo didžios meilės, kuria jis mylėjo mus, ⁵ net kai mes buvome mirę nusizengimuose, padarė mus gyvus su Kristumi – esate išgelbėti malone – ⁶ ir prikėlė su juo bei pasodino su juo dangaus srityse, Kristuje Jėzuje, ⁷ kad ateinančiais amžiais parodytų Šnepranokstamus savo malonės turtus savo gerumu mums Kristuje Jėzuje. ⁸ Nes malone esate išgelbėti per tikėjimą, – ir tai ne *iš jūsų (ta dovana yra nuo Dievo), ⁹ ne †iš darbų, kad niekas nesigirtų, ¹⁰ nes būdami jo †kūriny, esame sukurti Kristuje Jėzuje geriems darbams, kuriuos Dievas iš anksto paruošė, kad juose vaikščiote. ¹¹ Todėl atsiminkite, kad jūs, kadaise kūno atžvilgiu kitataučiai, – kuriuos Neapipjaustymu vadina kūne rankomis atliktas vadinamas Apipjaustymas, – ¹² kad tuomet buvote Šbe Kristaus, atskirti nuo Izraelio sandraugos ir svetimi pažado sandoroms, neturintys vilties ir be Dievo pasaulyje. ¹³ Bet dabar Kristuje Jėzuje jūs, kurie kadaise buvote toli, per Kristaus kraują esate priartinti. ¹⁴ Nes jis yra mūsų taika, kuris abu pavertė vienu ir nugriovė pertvaros skiriamąją sieną, ¹⁵ savo kūne panaikinęs priešišumą – įsakuose *esanti* įsakymų įstatymą, – tam, kad *savyje sukurtų iš tų dviejų vieną †naują žmogų – *taip* darydamas taiką – ¹⁶ ir sutaikintų abu su Dievu viename kūne per kryžių, †juo užmušęs priešišumą. ¹⁷ Be to, atėjęs jis paskelbė Evangeliją – taiką – jums, tolimiesiems, ir jiems, artimiesiems, ¹⁸ nes per jį

‡ 2:4 „iš savo didžios meilės“ – Arba „savo didžia meile“ (aiškinant priemonę arba būdą, kuriuo jis prikėlė dvasiškai numirėlius). § 2:7 „nepranokstamus“ – T. „pranokstančius“, t. y. *viską* viršijančius. * 2:8 „iš jūsų“ – Arba „jūsų padarinys“. † 2:9 „iš darbų“ – Arba „darbų padarinys“. ‡ 2:10 „kūriny“ – Arba „darbo vaisius“. § 2:12 „be Kristaus“, „be Dievo“ – Gr. kalboje tai yra dvi skirtingos gramatinės sandaros. * 2:15 „savyje sukurtų iš tų dviejų vieną naują žmogų“ – T. „tuos abu savyje sukurtų į vieną naują žmogų“. † 2:15 „naują žmogų“ – Šis „naujas žmogus“ yra iš žydų ir kitataučių sudaromas „vienas kūnas“ (Ef 2:16), t. y. bažnyčia (susirinkimas); galbūt yra ir užuomina apie naują žmoniją, kurios galva yra ne „pirmasis žmogus, Adomas“, bet Mesijas, „paskutinis Adomas“ (I Kor 15:45). ‡ 2:16 „juo“ – T. y. kryžiumi. Gr. kalbos sandara leidžia išversti ir „savyje“, t. y. Mesijas sutaikino abejus savyje.

mes abeji Šgalime priėti prie Tėvo *vienos Dvasios *valdomi*.¹⁹ †Išvada tokia: jūs jau nebesate svetimšaliai ir ateiviai, bet esate šventųjų bendrapiliečiai ir Dievo namiškiai,²⁰ esate pastatyti ant apaštalų ir pranašų pamato, vyraujančiu kertiniu *akmeniu* esant pačiam Jėzui Kristui,²¹ kuriame †visas pastatas, tiksliai Šsuleistas kartu, auga į *šventą šventyklą Viešpatyje,²² kuriame ir jūs esate kartu statomi, kad būtumėte Dievo buveinė †Dvasioje.

3

¹ Dėl tos priežasties, aš, Paulius, Kristaus Jėzaus kalinys jūsų, kitataučių, labui, – ² *jeigu iš tikrųjų girdėjote apie jūsų labui man duotą Dievo malonės †santvarką,³ kad apreiškimu *jis* man atskleidė slėpinį, – kaip anksčiau trumpai aprašiau; ⁴ iš to skaitydami galite suvokti mano supratimą Kristaus slėpinio atžvilgiu, – ⁵ kuris †kitais amžiais nebuvo atskleistas Šžmonių palikuonims, kaip jis dabar Dvasios atskleistas jo šventiems apaštalams ir pranašams: ⁶ *būtent, kad* kitataučiai yra bendrapaveldėtojai ir bendro kūno nariai ir jo pažado bendri dalininkai Kristuje per Evangeliją,⁷ kurios tarnu tapau pagal Dievo malonės dovaną, man duotą veiksmingu jo jėgos veikimu. ⁸ Man, visų šventųjų mažesniai už

Š 2:18 „galime priėti“ – T. „turime pristatymą / priėjimą“, t. y. Jėzus mus yra pristatęs Dievui Tėvui. * 2:18 „vienos Dvasios *valdomi*“ – Gr. ἐν ἐνὶ Πνεύματι (en eni Pneumati); arba „dėl vienos Dvasios“, „dėl vienos Dvasios veiklos / vadovavimo“, „dėl vienos Dvasios *įtakos*“, „vienos Dvasios *įtakoje*“, „vienoje Dvasioje“. Ta pati gr. frazė yra Ef 2:18, Flp 1:27, I Kor 12:3. Plg. panašią gr. k. sandarą (be skaitmens „viena“) Mt 22:43 eilutėje, kai kalbama apie Dovydą, kuris buvo Šventosios Dvasios valdomas rašydamas Ps 110. Plg. ir Mk 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų. Apr 1:10 irgi yra ἐν Πνεύματι (en Pneumati) kalbant apie tai, kad Jonas buvo Šv. Dvasios valdomas, kai Viešpats Jėzus liepė jam rašyti septynioms bažnyčioms (plg. ir Apr 4:2, 17:3, 21:10). † 2:19 „Išvada tokia“ – Arba „Taigi – išvada“. † 2:21 „visas“ – Arba „kiekvienas“. Gr. priimtasis tekstas leidžia ir taip ir taip išversti.

Š 2:21 „suleistas“ – Arba „sujungiamas“. * 2:21 „šventą šventyklą“ – Plg. Ps 11:4; Hab 2:20, Mch 1:2. † 2:22 „Dvasioje“ – Gr. frazė ἐν Πνεύματι (en Pneumati) yra vartojama 35 k. NT (TR) ir čia yra paralelinėje sandaroje su ἐν Κυρίῳ (en Kurio), „Viešpatyje“, 21-oje eilutėje. Dažniau ta frazė nusako ne vietą, sritį ar sferą, bet tą, kuris tiesiogiai atlieka veiksmą kieno nors pavedimu (angl. „agent“); čia tai būtų „Dvasios statomi“. Gali būti išversta ir „Dvasios *valdomi*“ ar pan. * 3:2 „jeigu iš tikrųjų“ – Arba „jeigu – taip, rodos, yra –“. † 3:2 „santvarką“ – Gr. „oikonomia“ (namų ūkio įstatymas / tvarka); arba „administravimo sistemos“, t. y. kokia bus Dievo nustatyta valdymo, tvarkymo bei priežiūros sistema. † 3:5 „kitais amžiais“ – Gal „kitomis kartomis“. Š 3:5 „žmonių palikuonims“ – Hbr. k. panaši mintis reiškiamas fraze, kuri gali būti verčiamas „Adomo palikuonims“; plg. Pr 11:5, I Kar 8:39, Ps 107:8 ir kt.

mažiausiąjį, buvo duota ši malonė *kitataučiams †skelbti Evangeliją – neištiriamus Kristaus turtus – ⁹ ir visus apšviesti *apie tai*, kokia yra bendrystė †slėpinio, kuris nuo amžių buvo paslėptas Dieve, kuris visa sukūrė per Jėzų Kristų ¹⁰ tam, kad dabar per bažnyčią vyresnybėms ir valdžioms dangaus srityse taptų žinoma daugerioja Dievo išmintis ¹¹ pagal amžinąjį tikslą, kurią jis Šnustatė Kristuje Jėzujė, mūsų Viešpatyje, ¹² kuriame *per tikėjimą juo turime drąsą ir †priėjimą su užtikrintumu. ¹³ Todėl prašau nenusiminti dėl mano prispaudimų jūsų labui: †tai yra jūsų šlovė. ¹⁴ Dėl tos priežasties klaupiوسي prieš Tėvą mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, ¹⁵ nuo kurio Šyra gavusi vardą visa šeima danguje ir žemėje, ¹⁶ *kad pagal savo šlovės turtus duotų jums būti stiprinami didžiule jėga per jo Dvasią vidiniame žmoguje, ¹⁷ †jog Kristus per tikėjimą †nuolat užimtų buveinę jūsų širdyse, Škad jūs, išisakniję ir įsitvirtinę meilėje, ¹⁸ pajėgtumėte suvokti kartu su visais šventaisiais, koks yra plotis, ir ilgis, ir gylis, ir aukštis, ¹⁹ bei pažinti žinojimą pranokstančią Kristaus meilę, *kad būtumėte pripildyti visos Dievo pilnybės. ²⁰ O tam, kuris ta jėga, kuri veikia mumyse, pajėgia padaryti didžiai daugiau negu visa, ko prašome ar manome, ²¹ jam bažnyčioje tebūna šlovė Kristumi Jėzumi per visas amžių amžiaus kartas! Amen.

4

¹ Taigi aš, kalinys dėl Viešpaties, *raginu jus vaikščioti, kaip verta pašaukimo, kuriuo buvote pašaukti, ² su visu

* **3:8** „kitataučiams“ – Arba „tautomis“ arba „nežydams“, arba gal „pagonims“ jeigu laikoma omenyje, kad žodžiai „pagonys“ ir „žydai“ yra priešpriešinami vienas kitam. † **3:8** „skelbti evangeliją – neištiriamus Kristaus turtus“ – Arba „skelbti kaip gerą žinią neištiriamus Kristaus turtus“. † **3:9** „slėpinio, kuris [...]“ – Žr. Kol 1:26. § **3:11** „nustatė“ – Arba „sudarė“, „sukūrė“, „sumanė“, „įvykdė“. * **3:12** „per tikėjimą juo“ – Arba „dėl jo patikimumo“, „per jo tikėjimą“. † **3:12** „priėjimą“ – Žr. Ef 2:18 išnašą. † **3:13** „tai“ – T. moteriškos giminės vienaskaitinis sangražinis įvardis, todėl galimas vertimas „kuris“, t. y. arba (1) Pauliaus kentėjimas (plg. Kol 1:24, II Kor 11:23-27) arba (2) jų nenusiminimas (plg. Flp 1:27-28). § **3:15** „yra gavusi vardą“ – Plg. Apd 11:26, kurioje aprašoma tai, kad Viešpaties Jėzaus Kristaus pasekėjams buvo skirtas vardas, padarytas iš gr. k. žodžio „Kristus“. * **3:16** „kad“ – Gr. ἵνα. † **3:17** „jog [...]“ – Gr. kalbos sandaroje vartojama bendratis, kuri rodo tikslą. 17-tos eilutės tekstas aiškina 16-tos eilutės tikslą. † **3:17** „nuolat užimtų buveinę“ – Arba „gyventų“, t. y. kaip nuolatinis gyventojas; pabrėžiama jo padėtis – Kristus turi būti ne svečias, bet šeimnininkas. § **3:17** „kad“ – Gr. kalbos tekste žodis ἵνα („kad“) yra ne šioje eilutėje, bet 18-tos eilutės pradžioje.

* **3:19** „kad“ – Gr. ἵνα. * **4:1** „raginu“ – T. y. skatinu jus dėl jūsų gerovės, siekdamas išsiaiškinti, kaip stipriai turite būti apšviesti ir kaip gerai

nuolankumu bei romumu, †su didžia kantrybe, pakęsdami vienas kitą meilėje, ³ stengdamiesi išlaikyti Dvasios vienybę taikos ryšiu. ⁴ Yra vienas kūnas, ir viena Dvasia, – kaip ir esate pašaukti †į vieną savo pašaukimo viltį – ⁵ vienas Viešpats, Švienas tikėjimas, vienas krikštas, ⁶ vienas Dievas ir visų Tėvas, kuris yra virš visų ir per visus ir visuose jumyse. ⁷ Bet kiekvienam mūsų duota malonė pagal Kristaus dovanos mastą. ⁸ Todėl sako: „Pakilęs į aukštybę, jis *nuvedė nelaisvėn nelaisvę ir davė žmonėms dovanų. ⁹ (O tai, „jis pakilo“, kas tai yra, jeigu ne *tai*, kad jis pirma ir nužengė †į žemesniąsias žemės dalis? ¹⁰ Tas, kuris nužengė, yra tas pats, kuris ir pakilo daug aukščiau visų dangų, kad visa pripildytų.) ¹¹ Ir jis iš tikrųjų davė kai kuriuos *kaip* apaštalus ir kai kuriuos *kaip* pranašus ir kai kuriuos *kaip* evangelistus ir kai kuriuos *kaip* pastorius bei mokytojus ¹² †tam, kad šventieji būtų Švisiškai parengti tarnavimo darbui, Kristaus kūno statydinimui, ¹³ iki visi *ateisime į tikėjimo vienybę, †tai yra, Dievo Sūnaus †išsamaus pažinimo vienybę, †Štobulo *žmogaus *statusą*, †Kristaus †pilno †subrendimo mastą, ¹⁴ kad nebebūtume maži vaikai, bangų blaškomi ir visokio mokslo vėjo šen ir ten nešiojami per žmonių apgavystę, per gudrybę, Šjiems turint kėslą klastingai suklaidinti; ¹⁵ bet *kad*, *pritaikydami tiesą su meile, visais atžvilgiais †augtume †*panašumą* †į jį, kuris yra galva – Kristus, ¹⁶ iš kurio visas kūnas, tiksliai

† 4:2 „su didžia kantrybe“ – T. „su ilgu nesupykimu“; arba „su ilgam laikui nesupykinama laikysena / nuostata“ arba „ilgai nesupykdami“ arba „nesupykdami ilgam“ (apibrėžtis apima ir nenorą atkeršyti už nuoskaudą). † 4:4 „į vieną savo pašaukimo viltį“ – Arba „viena savo pašaukimo viltimi“.

Š 4:5 „vienas tikėjimas“ – Arba „viena tikyba“. * 4:8 „nuvedė nelaisvėn nelaisvę“ – Hbr. idioma (Ps 68:18), kuri reiškia „paėmė daugybę belaisvių“. † 4:9 „į žemesniąsias žemės dalis“ – Gal „į žemesniąsias dalis, *tai yra* †žemė“. † 4:12 „tam, kad šventieji būtų visiškai parengti“ – T. „šventųjų visiškam parengimui“. Š 4:12 „visiškai parengti“ – Arba „pataisyti“, „sudėlioti į vietas“.

* 4:13 „ateisime †[...] vienybę, [...] *statusą*, [...] mastą“ – Arba „pasieksime [...] vienybę, [...] *statusą*, [...] mastą“. Gr. žodis, kuris išverstas „ateisime“ yra tariamosios nuosakos, kaip ir kiti du veiksmažodžiai tolesniame tekste: „nebebūtume“ (14 eil.) ir „augtume“ (15 eil.). † 4:13 „tai yra“ – Arba „būtent“, „ir“. † 4:13 „išsamaus pažinimo“ – Arba „nuodugnaus pažinimo“, „tikslaus pažinimo“, „pažinimo iš arti“. Š 4:13 „tobulo“ – Arba „trūkumų neturincio“, „augimo tikslą pasiekusio“. * 4:13 „žmogaus“ – Arba „vyro“. † 4:13 „pilno“ – Arba „pilnatvės“. † 4:13 „subrendimo“ – Arba „ūgio“, „amžiaus“. Plg. Lk 2:52, Jn 9:21, 23. Š 4:14 „jiems turint kėslą“ – Arba „su kėslu“. * 4:15 „pritaikydami tiesą“ – Arba „sakydami tiesą“ arba „vykdydami tiesą“. † 4:15 „augtume *panašumu*“ – Plg. Lk 2:52 (apie Viešpatį Jėzų), Rom 8:29, I Kor 15:29, II Kor 3:18 ir kt.

sujungiamas ir †sunarinamas tuo, ką aprūpina kiekvienas jį palaikantis Šsunėrimas, vykdo kūno augimą, atitinkantį kiekvienos atskiros dalies veikimą pagal saiką, tam, kad save statydintų meilėje. ¹⁷ Todėl tai sakau ir liudiju Viešpatyje, kad jūs nuo šiol nebevaikščiotumėte kaip ir *likusieji kitataučiai vaikščioja – pagal savo proto tuštybę, ¹⁸ būdami aptemdyto †proto, būdami atskirti nuo Dievo gyvybės dėl juose esančio †nežinojimo, dėl Šjų širdies užkietėjimo; ¹⁹ kurie, surambėję, atsidavė *palaidumui, kad †geidžiai atliktų visoki †nešvarų darbą. ²⁰ Bet jūs Šsuvokėte Kristų ne šitaip – ²¹ *jeigu iš tikrųjų jį girdėjote ir pagal tai, kad tiesa yra Jėzuje, jame buvote išmokyti ²² †nusivilkti ankstesnę elgseną †atitinkantį „senąjį žmogų“, kuris gadinamas pagal apgaulingus geismus, ²³ ir būti atnaujinami savo Šproto dvasioje, ²⁴ ir apsivilkti „nauju žmogumi“, sukurtu *teisume ir tikrame šventume †taip, kad atitinka Dievą. ²⁵ Todėl, †atmesdami melą, kalbėkite tiesą kiekvienas su savo artimu, nes esame vieni kitų nariai. ²⁶ ŠPYKITE IR NENUSIDĖKITE: *tenenusileidžia saulė †ant jūsų pasipiktinimo, ²⁷ nei duokite vietos velniui. ²⁸ Kas vagia, tegul nebevagia, bet verčiau tegul triūsia, dirbdamas savo rankomis padorų darbą, kad turėtų *kuo*

‡ **4:16** „sunarinamas“ – Arba „suneriamas“. § **4:16** „sunėrimas“ – Arba „raištis“, gal „sąnarys“. * **4:17** „likusieji kitataučiai“ – Arba „visi kiti kitataučiai“, „kiti nežydai“, „visos kitos tautos“, „likusios tautos“. † **4:18** „proto“ – Arba „supratimo“. ‡ **4:18** „nežinojimo“ – Arba „neišmanymo“. § **4:18** „dėl jų širdies užkietėjimo“ – T. y. užkietėjusi širdis nemato (nesuvokia). * **4:19** „palaidumui“ – T. y. gyvenimui bet kaip, be susilaikymo, be ribų, be taisyklių; rodo į gašlį, ištvirkusią gyvenseną. † **4:19** „geidžiai“ – Arba „su gobšumu“. ‡ **4:19** „nešvarų“ – Arba „netyrų“. § **4:20** „suvokėte“ – Arba „išmokote“, „įsisavinote“. * **4:21** „jeigu iš tikrųjų“ – Arba „jeigu, ir taip, rodos, yra, kad“. † **4:22** „nusivilkti“ – Žr. Kol 3:9-10. ‡ **4:22** „atitinkantį“, „pagal“ – Gr. κατά (kata). § **4:23** „proto dvasioje“ – Arba „proto dvasios atžvilgiu“, t. y. jūsų proto (protavimo) dvasia yra atnaujinama, tai reiškia, kad patys esate atnaujinami. * **4:24** „teisume ir tikrame šventume“ – Galima išversti ir suprasti įvairiai: „teisume, tai yra tiesos šventume“, „teisume ir tiesos šventume“, „teisume, tai yra tikrame šventume“, „teisume ir tiesos sukeltame šventume“, „teisume, tai yra tiesos sukeltame šventume“. Neįtikėtina, kad gerai išversti įnagininku, nes pabrėžiamas rezultatas – kad naujas žmogus turi savybes, kurios atitinka Kūrėjo savybes. Gal būtų galima suprasti šitaip: „turinčiu teisumą ir tikrą (tiesos sukeltą) šventumą“. Plg. panašią gr. frazę Lk 1:75. Tikras (tiesos) šventumas yra Ef 4:22 eilutės „apgaulingų geismų“ priešingybė. † **4:24** „taip, kad atitinka“ – Arba „pagal“. ‡ **4:25** „atmesdami melą“ – Arba „atmetę“. § **4:26** „Pykite“ – Arba „Užsirūstinkite“. * **4:26** „tenenusileidžia saulė ant jūsų pasipiktinimo“ – Gal tai reiškia „saulė tenesileidžia, kol imsitės veiksmy pašalinti priežastį,

dalytis su stokojančiu. ²⁹ Jokia \ddagger sugedusi kalba teneišaina iš jūsų burnos, bet tik kas gera reikiamam statydinimui, kad duotų malonę klausytojams. ³⁰ Ir neliūdinkite Šventosios Dievo Dvasios, kuria buvote užantspauduoti išpirkimo dienai. ³¹ Visa kartybė, ir įtūžis, ir rūstybė, ir rėkavimas, ir piktžodžiavimas su visa bloga valia tebūna pašalinti nuo jūsų; ³² verčiau Šbūkite vieni kitiems maloningi, minkštaširdiški, atleisdami vieni kitiems, lygiai kaip ir Dievas *dėl Kristaus jums atleido.

5

¹ Todėl būkite Dievo *sekėjai, kaip mylimi vaikai, ² ir vaikščiokite meilėje, kaip ir Kristus mus mylėjo ir atidavė už mus save kaip atnašą ir auką Dievui, kad *tai* būtų malonaus aromato kvapas. ³ Bet †paleistuvystė ir visoks netyrumas ar gobšumas tenebūna net \ddagger minimi tarp jūsų, kaip pridera šventiesiems; ⁴ nei nešvankumas, nei kvaila šneka, nei šlykštus juokavimas, kurie netinka, bet verčiau dėkojimas. ⁵ Nes jūs žinote tai, kad Šjoks paleistuvys, netyras *žmogus*, ar godus *žmogus* (tai yra stabmeldys) jokio veldinio neturi Kristaus *ir Dievo karalystėje. ⁶ Niekas te neapgauna jūsų tuščiais žodžiais, nes dėl šitų dalykų Dievo rūstybė †krinta ant \ddagger neklusnumo vaikų. ⁷ Dėl to nebūkite dalyvaujantys kartu su jais, ⁸ nes kadaise buvote tamsa, bet dabar *esate* šviesa Viešpatyje: vaikščiokite kaip Ššviesos vaikai ⁹ – mat Dvasios vaisius *yra* visokiame *gerume, ir teisume, ir tiesoje, – ¹⁰ ištirdami, kas †visiškai patinka Viešpačiui. ¹¹ Ir neturėkite bendrų reikalų su nevaisingais tamsos darbais, o verčiau gi įtikinkite dėl kaltumo, ¹² nes gėda net kalbėti apie tai, kas jų daroma slapčia. ¹³ Bet visa tai, \ddagger ką šviesa įtikina esant kalta, darosi regima, kadangi visa, kas daro regima, yra šviesa. ¹⁴ Todėl sako: „Atsibusk,

‡ 4:29 „sugedusi“ – Gal „gadinanti“. § 4:32 „būkite“ – Arba „tapkite“, „pasidarykite“. * 4:32 „dėl Kristaus“ – T. „Kristuje“; žr. tą patį gr. gram.

sandarą Ef 4:1, „kalyns dėl Viešpaties“ arba „kalyns Viešpatyje“. * 5:1

„sekėjai“ – Tinka ši apibrėžtis iš DLKŽ – „daryti, kaip kitas daro, mėgdžioti elgesi“. † 5:3 „paleistuvystė“ – T. y. bet kokia lytinė nuodėmė. ‡ 5:3

„minimi“ – T. „minima“. § 5:5 „joks“ – T. „kiekvienas“. * 5:5 „ir“ – Arba

„tai yra“. Žr. gr. sintaksę II Tes 1:12 (gali būti „ir“ arba „tai yra“) ir Tit 2:13 bei II Pt 1:1 (be abejo reikšmė yra „tai yra“). † 5:6 „krinta“ – T. „ateina“. ‡ 5:6

„neklusnumo vaikų“ – Arba „užsispyrusio netikėjimo vaikų“, „atsisakymu tikėti *pasizymėjusių* vaikų“. § 5:8 „šviesos vaikai“ – Plg. Jn 12:36, Lk 16:8, I Tes 5:5.

* 5:9 „gerume“ – Arba „dorovingume“. † 5:10 „visiškai patinka“ – T. „yra

visiškai patinkama“. ‡ 5:13 „ką šviesa įtikina esant kalta, darosi regima“ – Gal „kas įtikinamai parodytas esant kaltas, yra šviesos daroma regima“.

kuris miegi, ir kelkis iš numirusiųjų, ir Kristus apšvies tave.“¹⁵ Todėl žiūrėkite, kaip Stiksliai vaikščiojate – ne kaip neišmintingi, bet kaip išmintingi,¹⁶ išpirkdami laiko tarp-
 snį, nes dienos *pasižymi blogumu.¹⁷ Todėl nebūkite kvaili, bet suprantantys, kokia yra Viešpaties valia.¹⁸ Ir nebūkite apsvaigę nuo vyno, kuriame yra pasileidimas, bet būkite
 †pripildyti Dvasios,¹⁹ tarpusavyje kalbėdamiesi psalmėmis, gyriais giesmėmis bei dvasinėmis giesmėmis, giedodami ir ‡savo širdimi užtraukdami melodiją Viešpačiui,²⁰ visada už viską mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu dėkodami tam, kuris yra Dievas ir Tėvas,²¹ Selgdamiesi pavaldžiai vieni kitiems *Dievo baimėje.²² Žmonos, elkitės pavaldžiai savo vyrams, kaip Viešpačiui,²³ nes vyras yra žmonos galva, kaip ir Kristus yra bažnyčios galva; ir jis yra to kūno Išgelbėtojas.²⁴ Todėl, kaip bažnyčia †elgiasi pavaldžiai Kristui, taip ir žmonos *tesielgia pavaldžiai* savo vyrams visais atžvilgiais.²⁵ Vyrai, mylėkite savo žmonas, kaip ir Kristus mylėjo bažnyčią, ir atidavė save už ją,²⁶ kad, apvalęs ją vandens nuplovimu ‡per Žodį, ją pašventintų,²⁷ kad sau pristatytų ją – šlovingą bažnyčią, neturinčią dėmės nei raukšlės nei ko nors tokio, bet kad ji būtų šventa ir šnepeiktina.²⁸ Taip ir vyrai privalo mylėti savo žmonas, kaip savo pačių kūnus. Kas myli savo žmoną, myli save patį,²⁹ nes niekas niekada nekentė savo paties kūno, bet jį maitina ir meilingai globoja, kaip ir Viešpats bažnyčią,³⁰ nes mes esame jo kūno – jo kūno sandaros ir jo kaulų – nariai.³¹ DĖL ŠIOS PRIEŽASTIES VYRAS PALIKS SAVO TĖVĄ BEI MOTINĄ IR SUSIJUNGS SU SAVO ŽMONA, IR JIE ABU TAPS VIENU KŪNU.³² (Šis slėpinys yra didingas, o aš kalbu apie Kristų ir bažnyčią.)³³ Vis dėlto ir jūs – būtent kiekvienas – privalote mylėti savo žmoną taip, kaip save

§ 5:15 „tiksliai“ – Arba „preciziškai“, „be nukrypimų“; gr. žodis vartojamas ir Mt 2:8; Lk 1:3, Apd 18:25, I Tes 5:2. * 5:16 „pasižymi blogumu“ – T. „yra blogos“ arba „yra pražūtingos / pavojingos“ arba „yra piktos“; šiomis dienomis yra įprasta skatinti tai, kas yra iš esmės bloga (prieštarauja Dievui) ir sukelia blogų pasekmių (pavojų); minimos blybės: neišmintinga elgsena (5:15) ir neišmintingas Dievo valios nežinojimas (5:17). Plg. Ef 6:13. † 5:18 „pripildyti Dvasios“ – Gramatiškai (gr. k.) gali būti „per Dvasią pripildyti“ arba „Dvasia pripildyti“ (t. y. Dvasia yra pripildymo „priemonė“, kuria Kristus pripildo (Ef 4:10) į atgimusiųjų visą Dievo pilnatvę (Ef 3:19)). ‡ 5:19 „savo širdimi“ –

Arba „savo širdyje“. § 5:21 „elgdamiesi pavaldžiai“ – Arba „nusileisdami“.

* 5:21 „Dievo baimėje“ – T. y. „dėl to, kad bijote Dievo“. † 5:24 „elgiasi pavaldžiai“ – Arba „nusileidžia“. ‡ 5:26 „per Žodį“ – Arba „su Žodžiu“.

§ 5:27 „nepeiktina“ – Arba „be kliaudos“.

patį; o žmona *privalo skirti pagarbią baimę savo vyrui.

6

1 Vaikai, pakluskite Viešpatyje savo tėvams, nes tai teisinga. 2 „Gerbk savo tėvą ir motiną“ – tai pirmasis įsakymas su pažadu: 3 kad tau gerai sektųsi, ir ilgai gyventum žemėje. 4 Ir jūs, tėčiai, nepykdykite savo vaikų, bet *puoselėkite juos Viešpaties [†]auklėjimu ir išpėjančiu paraginimu. 5 [‡]Tarnai, pakluskite tiems, kurie pagal Šfizinę padėtį yra *jūsų* šeimininkai, su baimė ir drebėjimu, *neklastinga širdimi, lyg kad Kristui, 6 ne dėl akių tarnaudami, lyg žmonėms įsiteikiantys, bet kaip Kristaus [†]tarnai, iš [‡]širdies vykdantys Dievo valią, 7 tarnaudami gera valia kaip Viešpačiui, o ne žmonėms, 8 žinodami, kad kiekvienas, tiek Šnelaisvasis, tiek laisvasis, jei jis daro ką gera, tą patį atsiims iš Viešpaties. 9 Ir jūs, šeimininkai, tą patį darykite jiems, atsisakydami grasinimo, žinodami, kad ir jūsų Šeimininkas yra danguje ir *jis nėra šališkas. 10 Galiausiai, mano broliai, būkite Viešpaties, tai yra, jo galybės jėgos, stiprinami. 11 Apsirenkite visa Dievo ginkluote, kad pajėgtumėte išstovėti prieš velnio klastas. 12 Nes [†]mes grumiamės ne prieš kraują ir kūną, bet prieš vyresnybes, prieš valdžias, prieš šio [‡]amžiaus tamsybės pasaulinius valdovus, prieš Šblogio dvasines *jėgas* dangaus srityse. 13 Todėl pasiimkite visą Dievo ginkluotę, kad pajėgtumėte *priešintis [†]blogumu pasižyminčią dieną ir viską atlikę, išstovėti. 14 Taigi stovėkite susijuosę savo strėnas tiesa ir užsidėję teisumo krūtinšarvį 15 ir apsiavę kojas taikos Evangelijos parengtimi, 16 prie viso *to* pasiėmę tikėjimo skydą, kuriuo pajėgsite užgesinti visas ugningas

* 5:33 „privalo skirti pagarbią baimę savo vyrui“ – Arba „turi kilniąja prasme bijoti savo vyro“, „turi rimtai gerbti savo vyrą“; t. y., bijoti išsišokti prieš jį, privalo aukštinti jį dėl pareigų, kurias jis eina Dievo paskyrimu; kiekvienas žmogus iš meilės Dievui turėtų bijoti nusižengti Dievui, kuriam jis pavaldus ir kuris jį myli. Atgimusiųjų šeima yra tų santykių atspindėjimas. 21-oje eilutėje yra giminingas gr. žodis, kuris išverstas „baimė“. * 6:4 „puoselėkite“ – Arba „auginkite“, „brandinkite“. [†] 6:4 „auklėjimu“ – Arba „drausme“. [‡] 6:5 „Tarnai“ – Arba „Vergai“, t. y. neturintys laisvės, kurie privalo vykdyti kito žmogaus valią. § 6:5 „fizinę padėtį“ – T. „kūną“. * 6:5 „neklastinga“ – Arba „atvira“. [†] 6:6 „tarnai“ – Arba „vergai“; Žr. Ef 6:5. [‡] 6:6 „širdies“ – Arba „sielos“. § 6:8 „nelaisvasis“ – Arba „vergas“, „tarnas“. * 6:9 „jis nėra šališkas“ – T. „pas jį nėra šališkumo“. [†] 6:12 „mes grumiamės“ – T. „grumtynės mums“. [‡] 6:12 „amžiaus“ – Arba „santvarkos“, „sistemos“. § 6:12 „blogio“ – Arba „pikto“, „piktybės“. * 6:13 „priešintis“ – Arba „prieštaraudami išstovėti“. [†] 6:13 „blogumu pasižyminčią dieną“ – T. „blogio dieną“ arba „pražūtingą / pavojingą dieną“, „piktąją dieną“. Žr. Ef 5:16.

†blogojo strėles. ¹⁷ Pasiimkite ir išgelbėjimo šalną ir Dvasios kalaviją, kuris yra Dievo žodis, ¹⁸ visokia malda ir maldavimu visuomet meldamiesi Šventosios Dvasios *valdomi* ir *tam tikslui budėdami su visokiu ištvėringumu bei prašymu už visus šventuosius ¹⁹ ir už mane, kad, savo burną atveriant, man būtų †duota ką pasakyti, kad drąsiai duočiau žinoti slėpinį Evangelijos, ²⁰ kurios labui einu pasiuntinio pareigas grandinėse, kad †jos atžvilgiu Škalbėčiau drąsiai, kaip privalau. ²¹ O, kad ir jūs žinotumėte mano reikalus – ką veikiu –, jums viską duos žinoti Tichikas, mylimas brolis ir ištikimas tarnas Viešpatyje, ²² kurį jums pasiunčiau *būtent dėl to, kad jūs susipažintumėte su mūsų reikalais, ir jis paguostų jūsų širdis. ²³ Ramybė *tebūna* broliams ir meilė su tikėjimu nuo Dievo Tėvo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus. ²⁴ Malonė *tebūna* su visais, kurie †negendamume myli mūsų Viešpatį Jėzų Kristų. Amen.

‡ **6:16** „blogojo“ – Arba „piktojo“. § **6:18** „Šventosios Dvasios *valdomi*“ – Arba „Šventojoje Dvasioje“, „Šventosios Dvasios *įtakoje*“, „Šventosios Dvasios *paveikti*“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43, Apd 11:28, I Kor 12:3, 13 eilutėse, kai kalbama apie žmogų, kuris yra Šventosios Dvasios valdomas ir Mk 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų. * **6:18** „tam tikslui“ – Arba „dėl šito reikalo“. † **6:19** „duota ką pasakyti“ – Arba „duotas žodis“, „suteikta *galimybė ir galia* pareikšti žodį“, „duotas pranešimas“. ‡ **6:20** „jos atžvilgiu“ – T. „joje“, t. y. Evangelijoje,. § **6:20** „kalbėčiau drąsiai, kaip turėčiau“ – T. „būčiau drąsus, kaip privalau kalbėti“. * **6:22** „būtent dėl to“ – T. „dėl šito paties“. † **6:24** „negendamume“, – Arba „negėstančioje būsenoje“; gal „nemirtingume“, „nemarume“, „su negėstančia *meile*“ arba „su nemaria *meile*“; žr. gr. žodį αφθαρσια (afharsia) Rom 2:7; I Kor 15:42,50,53,54; II Tim 1:10; Tit 2:7.

Laiškas filipiečiams

Sveikinimas

¹ Paulius ir Timotiejus, Jėzaus Kristaus tarnai, visiems Filipoose esantiems šventiesiems Kristuje Jėzuje, su *prižiūrinčiaisiais ir diakonais. ² Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

Padėka Dievui ir malda už Filipiečius

³ Dėkoju savo Dievui, kada tik jus prisimenu, ⁴ visuomet, kiekvienoje savo †maldoje už jus visus išsakydamas †meldimą su džiaugsmu ⁵ dėl jūsų bendradarbiavimo Evangelijos labai nuo pirmosios dienos iki dabar, ⁶ būdamas dėl šito Štikras, kad tas, kuris pradėjo jumyse gerą darbą, jį *užbaigs iki Jėzaus Kristaus Dienos. ⁷ Atitinkamai, yra teisinga man tai galvoti apie jus visus, nes †aš turiu savo širdyje jus, kurie visi, tiek †man esant pančiuose, tiek Šginant ir įtvirtinant Evangeliją *esate drauge su manimi malonės dalininkai. ⁸ Nes Dievas yra mano liudytojas, kaip jūsų visų labai ilgiuosi Jėzaus Kristaus giliaširdiškais jausmais.

⁹ Ir už štai ką meldžiu, kad jūsų meilė vis †augtų daugiau ir daugiau tikro pažinimo srityje ir visokeriopo įžvalgumo srityje ¹⁰ tam, kad †laikytumėte išmėgintais ir priimtinais tuos dalykus, kurie geriausi, kad būtumėte Štyri ir nesuklupę į nusizengimus *iki Kristaus Dienos, ¹¹ būdami pripildyti teismo vaisių, kurie duodami per Jėzų Kristų Dievo šlovei ir gyriui.

* **1:1** „prižiūrinčiaisiais“ – Arba „vyskupais“. Žr. Apd 20:28. † **1:4** „maldoje“ – Arba „meldime“, „maldavime“ (šioje eilutėje tas pats gr. žodis vartojamas du kartus). † **1:4** „meldimą“ – Arba „maldą“, „maldavimą“. § **1:6** „tikras“ – Arba „įtikintas“. * **1:6** „užbaigs“ – Arba „iki galo įvykdys“. † **1:7** „aš turiu savo širdyje jus“ – Tas pats gr. tekstas gali būti išverstas „mane savo širdyje turite jūs“. † **1:7** „man esant pančiuose“ – T. „tiek mano pačiuose“. § **1:7** „ginant ir įtvirtinant Evangeliją“ – T. „Evangelijos apgynime ir įtvirtinime“.

* **1:7** „esate drauge su manimi malonės dalininkai“ – Arba „esate kartu mano patirtos malonės dalininkai“. † **1:9** „augtų“ – Arba „apstėtų“, „gausėtų“, „daugėtų“. † **1:10** „laikytumėte išmėgintais ir priimtinais“ – Arba „patikrinę, aukštai vertintumėte“. § **1:10** „tyri“ – Gr. žodis gali reikšti „išlaikę patikrinimą saulės spinduliais“, t. y. tyra šviesa neparodė jokio netyrumo; toks yra „tyrų skatulių“ žmogus. * **1:10** „iki Kristaus Dienos“ – Arba „Kristaus Dienai“, t. y. laukdami Kristaus Dienos ir norėdami būti tokie tądien. Kristaus Diena yra minima ir Flp 2:16, o Viešpaties Diena minima 5 kartus NT (Apd 2:20; I Kor 5:5; II Kor 1:14; I Tes 5:2; II Pt 3:10) ir daugybę kartų ŠT.

Džiaugsmas, kad Kristus yra skelbiamas

¹² Bet noriu, kad jūs žinotumėte, broliai, kad †dalykai, kurie man *atsitiko*, išėjo labiau į Evangelijos plitimą ¹³ taip, kad †pasidarė aišku visoje Špretorijoje ir *visur kitur, kad mano †pančiai yra dėl Kristaus. ¹⁴ Be to, †daugumas Šbrolių Viešpatyje, *įgiję tvirtą užtikrintumą per mano †pančius, žymiai labiau drįsta be baimės kalbėti žodį. ¹⁵ Iš tikrųjų kai kurie skelbia Kristų net iš pavydo ir †mėgimo varžytis, bet ir kai kurie gera valia. ¹⁶ Vieni gi skelbia Kristų iš Špriešiško noro pirmauti, ne tyromis *paskatomis*, manydami prie mano pančių pridėti *dar* prispaudimo, ¹⁷ bet kiti iš meilės, žinodami, kad aš esu *paskirtas *į šią vietą* evangelijai ginti. ¹⁸ Tai ką? Vis dėlto, †visokiais būdais (ar dėl akių, ar iš tiesų) yra skelbiamas Kristus – šituo gi aš džiaugiuosi!

Gyventi – tai Kristus, o mirti – tai laimėjimas

Taip, ir džiaugiuosi! ¹⁹ Nes aš žinau, kad per jūsų maldavimą ir †Jėzaus Kristaus Dvasios aprūpinimą, tai Šman *baigsis išgelbėjimu ²⁰ atitinkamai su mano ilgesingu lūkesčiu ir užtikrinta viltimi, kad niekuo nebūsiu sugėdintas, bet *kad* †visapusišku drąsumu, kaip visuomet, *taip* ir dabar, Kristus bus išaukštintas mano kūne – ar *tai būtų* gyvenimu, ar mirtimi. ²¹ Nes man gyventi – *tai* Kristus, o mirti – *tai* †laimėjimas. ²² Bet jei man *skirta*

† **1:12** „dalykai, kurie man *atsitiko*“ – Gr. „tie *dalykai* dėl manęs“ arba „tie *dalykai*, susiję su manimi“, t. y. Pauliaus aplinkybės. † **1:13** „pasidarė aišku visoje pretorijoje ir visur kitur, kad mano pančiai yra dėl Kristaus“ – Arba (1) „Kristumi mano pančiai pasidarė aiškūs visoje pretorijoje ir visur kitur“ arba (2) „mano pančiai Kristuje pasidarė aiškūs visoje pretorijoje ir visur kitur“ arba (3) „dėl Kristaus mano pančiai pasidarė aiškūs visoje pretorijoje ir visur kitur“. § **1:13** „pretorijoje“ – Žr. Mt 27:27 išnašą. Čia gr. žodis rodo arba į Imperatoriaus Nerijaus rūmus arba į jo sargybos padalinį.

* **1:13** „visur kitur“ – Arba „visiems kitiems“. † **1:13** „pančiai“ – T. y. „kalinimas“. † **1:14** „daugumas“ – Arba „daugelis“; gr. žodis vartojamas ir taip ir taip NT. § **1:14** „brolių Viešpatyje, įgiję tvirtą užtikrintumą per mano pančius“ – Arba „brolių, per mano pančius įgiję tvirtą užtikrintumą Viešpatyje“. * **1:14** „įgiję tvirtą užtikrintumą“ – Arba „būdami įtikinti“.

† **1:14** „pančius“ – T. y. „kalinimą“. † **1:15** „mėgimo varžytis“ – Arba „nesantaikos“, „mėgimo konkuruoti“, „nesutarimo“. § **1:16** „priešiško noro pirmauti“ – Arba „priešiškos garbėtroškos“, „savanaudiško noro pirmauti“.

* **1:17** „paskirtas“ – Gr. „padėtas“. † **1:18** „visokiais būdais“ – T. „visokiu būdu“. † **1:19** „Jėzaus Kristaus Dvasios aprūpinimą“ – Arba „tai, ką aprūpina Jėzaus Kristaus Dvasia“. § **1:19** „man“ – Arba „mano labui“. * **1:19** „baigsis išgelbėjimu“ – Arba „išeis iš išgelbėjimą“ (žodis σωτηρία (*soteria*) gali rodyti į amžiną išgelbėjimą iš nuodėmių, į išvadavimą iš mirties baismės įvykdymo, į išlaisvinimą imperatoriaus nutarimu arba pan.). † **1:20** „visapusišku drąsumu“ – Arba „visiška kalbėjimo drąsa“.

† **1:21** „laimėjimas“ – Tas pats gr.

toliau gyventi kūne, man tai *reiškia* Švaisingą darbą, ir nežinau, ką *pasirinkti. ²³ Nes †esu spaudžiamas iš abiejų pusių, turėdamas norą iškeliauti ir būti su Kristumi, *kas yra* daug geriau, ²⁴ tačiau †dėl jūsų *yra* būtiniau pasilikti kūne. ²⁵ Būdamas dėl to Štikras žinau, kad liksiu ir būsiu su jumis visais jūsų pažangai ir *tikėjimo džiaugsmui, ²⁶ kad per mane jūsų †džiaugimasis apstėtų Kristuje Jėzuje dėl mano atvykimo pas jus dar kartą.

Stovėkite tvirtai

²⁷ Tiktai †elkitės Kristaus Evangelijos vertu būdu, kad, ar atvykęs ir išvydęs jus, ar kitur būdamas, išgirsčiau apie Šjūsų reikalus, jog stovite tvirtai – *vienos Dvasios *valdomi*, *visi kaip* viena siela †energingai dėdami pastangas kartu už Evangelijos tikėjimą ²⁸ ir niekuo *savo* priešininkų neišgąsdinami. †Jiems Štai yra akivaizdus pražūtis ženklas, bet jums išgelbėjimo, ir *šis dalykas *yra* iš Dievo, ²⁹ kadangi jums yra maloningai duota Kristaus labai ne tik juo tikėti, bet ir jo labai kentėti, ³⁰ †kovodami tą pačią kovą, kurią matėte mane kovojant ir apie kurią dabar girdite mane kovojant.

Š 1:22 „vaisingą darbą“ – Arba „darbo *sukeltą* vaisių / rezultatą“. * 1:22 „pasirinkti“ – Gr. būs. laikas, „pasirinksiu“. † 1:23 „esu spaudžiamas iš abiejų pusių“ – T. „Du spaudžia mane“. † 1:24 „dėl jūsų“ – Arba „jūsų naudai“, „jūsų labai“. Š 1:25 „tikras“ – Arba „itiktintas“. * 1:25 „tikėjimo džiaugsmui“ – Arba „tikėjimo *sukeltam* džiaugsmui“. † 1:26 „džiaugimasis“ – Arba „gyrimasis“. † 1:27 „elkitės“ – Gal „pilietiškai elkitės“, arba „elkitės kaip Sandraugos piliečiai“, t. y. kaip dera Dangaus piliečiams. Plg Flp 3:20.

Š 1:27 „jūsų reikalus“ – Arba „tai, kaip jums sekasi“, „jūsų būklę“. Ta pati gr. frazė vartojama du kartus Flp 2:19-20 eilutėse ir analogiška frazė Flp 2:23.

* 1:27 „vienos Dvasios *valdomi*“ – Gr. ἐν ἐνὶ Πνεύματι (en eni Pneumati); arba „dėl vienos Dvasios“, „dėl vienos Dvasios *veiklos* / *vadovavimo*“, „dėl vienos Dvasios *itakos*“, „vienos Dvasios *itakoje*“, „vienoje Dvasioje“. Ta pati gr. frazė yra Ef 2:18, Flp 1:27, I Kor 12:3. Plg. panašią gr. k. sandarą (be skaitmens „viena“) Mt 22:43 eilutėje, kai kalbama apie Dovydą, kuris buvo Šventosios Dvasios valdomas rašydamas Ps 110. Plg. ir Mk 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų. Apr 1:10 irgi yra ἐν Πνεύματι (en Pneumati) kalbant apie tai, kad Jonas buvo Šv. Dvasios valdomas, kai Viešpats Jėzus liepė jam rašyti septynioms bažnyčioms (plg. ir Apr 4:2, 17:3, 21:10). † 1:27 „energingai dėdami pastangas kartu už evangelijos tikėjimą“ – Arba „rungtyniaudami / varžydamiesi Evangelijos *darbe*“, „vienas prie kito eidami imtynių“, „energingai siekdami kartu evangelijos tikėjimo pergalę“ t. y., tarsi varžybose dėdami visas pastangas dėl tikslo. † 1:28 „Jiems tai“ – Gr. „kuris jiems“. Š 1:28 „tai“ – T. y. „negąsdinamumas“ (gr. ἥτις). * 1:28 „šis dalykas“ – T. y. „negąsdinamumas“ (gr. τοῦτο). † 1:30 „kovodami tą pačią kovą, kurią matėte mane kovojant ir apie kurią dabar girdite mane kovojant“ – Gr. „turėdami tą pačią kovą, kurią matėte manyje ir dabar girdite manyje“.

2

Gyvenkite vieningai

¹ Taigi jei *esama* Kristuje kokio guodžiančio paskatinimo, jei kokios meilės paguodos, jei kokios *Dvasios bendrystės, jei kokių giliaširdiškų jausmų ir apscios užuojautos, ² *tai* visiškai pildykite mano †džiaugsmą šitaip: būkite †tos pačios minties, turėdami tokią pat meilę, *būdami* bendrasieliai, †susikaupdami į vieną dalyką. ³ **Be* jokios *minties* iš priešiško noro pirmauti ar tuščios puikybės, bet su nusizeminimu laikydami vieni kitus aukštesniais už save ⁴ kiekvienas *iš jūsų* žiūrėkite ne savo paties, bet ir kitų naudoms; ⁵ tai yra, †toks nusistatymas tebūna jumyse, kuris ir buvo Kristuje Jėzuje, ⁶ kuris, †esybe būdamas Dievas, †nelaikė apiplėšimu būti lygiam su Dievu; ⁷ vis dėlto jis **save* numenkino, prisiimdamas tarno †esybę, pasidarydamas panašus į žmones. ⁸ Ir iš išvaizdos †atpažintas †esant žmogus, jis nusizemino, pasidarydamas klusnus iki mirties, net *iki* kryžiaus mirties. ⁹ Todėl Dievas ir labai išaukštino jį ir davė jam vardą, kuris yra aukščiau kiekvieno vardo ¹⁰ tam, kad **dėl* Jėzaus vardo prikauptų kiekvienas kelis – esančiųjų danguje, ir esančiųjų žemėje, ir esančiųjų po žeme, – ¹¹ ir kad kiekvienas liežuvis Dievo Tėvo šlovei išpažintų, kad Jėzus Kristus yra Viešpats.

Paverskite savo išgelbėjimą veiksmais

* **2:1** „Dvasios bendrystės“ – Arba „Dvasios bendradarbiavimo“, „Dvasios teikiamos bendrystės“, „dvasinio bendradarbiavimo“ ar pan. Plg. II Kor 13:14.
 † **2:2** „džiaugsmą šitaip: būkite“ – Arba „džiaugsmą, kad būtumėte“. † **2:2** „tos pačios minties“ – Arba „tos pačios mąstysenos“, „to pačio nusistatymo“.
 § **2:2** „susikaupdami į“ – Arba „mąstydami apie“. * **2:3** „Be jokios minties“ – Arba „Tenebūna jokio dalyko“. † **2:5** „toks nusistatymas“ – Arba „tokia mintis“, „tokia mąstysena“. Tiesiogiai būtų „šis nusistatymas“, „ši mintis“, „ši mąstysena“. † **2:6** „esybe būdamas Dievas“ – T. „būdamas Dievo pavidale / esybėje“; arba „turėdamas Dievo esybę“. § **2:6** „nelaikė apiplėšimu“ – John Gill (1690-1771) parašė, kad „apaštalas [Paulius] nekalba apie tai, koks [Dievas Sūnus] buvo arba ką padarė būdamas įsikūnijęs, bet kalba apie tai, ką [Dievas Sūnus] padarė ir kuo save laikė, dar netapęs žmogumi“. * **2:7** „save numenkino“ – Arba „save išliejo“; tam tikra prasme Viešpats Jėzus „paliko save tuščią“. Jo pavyzdys ragina mus numenkinti save skirdami viską, ką tik turime, kitų naudai. † **2:7** „esybę“ – Arba „pavidalą“. † **2:8** „atpažintas“ – Arba „rastas“, „pastebėtas“. § **2:8** „esant“ – Arba „kaip“. * **2:10** „dėl Jėzaus vardo“ – Apd 3:16 įrodo, kad vardas kartais nusako patį asmenį ir nėra šiaip asmens „etikėtė“, nes parašyta, kad Jėzaus vardas išgydė žmogų, bet tai ne Jėzaus „etikėtė“, kuri išgydė, bet Jis pats. Šioje eilutėje frazė „dėl Jėzaus vardo“ reiškia „dėl Jėzaus valdymo teisės ir galybės“ priklausps kiekvienas kelis.

¹² Taigi, mano mylimieji, kaip jūs visuomet paklusdavote, – ne tik man esant vietoj, bet dabar dar labiau man esant kitur – taip †paverskite savo išgelbėjimą veiksmais su baimė ir drebėjimu, ¹³ nes Dievas yra *tas*, kuris †dėl §geros valios *įvykdo jumyse ir norėjimą ir įvykdymą.

¹⁴ †Visa darykite be murmėjimų ir ginčų, ¹⁵ kad †būtumėte nepeiktini ir §nesutepti, nekaltintini Dievo vaikai nedoros ir iškrypusios kartos *aplinkoje, tarp kurių *žmonių* spindite kaip šviesuliai pasaulyje, ¹⁶ †aukštai laikydami gyvenimo žodį, kad Kristaus Dieną man būtų pagrindas †džiaugtis pasiekimais, jog ne veltui bėgau ir ne veltui triūsiau.

¹⁷ Bet §jeigu esu net išliejamas tarsi liejamoji auka ant *aukos, tai yra *ant* tarnavimo, *kurį sukelia* jūsų tikėjimas, džiaugiuosi pats ir su jumis visais džiaugiuosi. ¹⁸ Dėl to paties ir džiaukitės patys, taip pat džiaukitės kartu su manimi.

Geri pavyzdžiai: Timotiejus ir Epafroditas

¹⁹ †Vis dėlto turiu Viešpatyje Jėzuje viltį netrukus pasiųsti pas jus Timotiejų, kad ir aš pasijusčiau gerai, sužinojęs,

† **2:12** „paverskite savo išgelbėjimą veiksmais“ – Arba „įvykdykite savo išgelbėtumą, realizuokite savo išgelbėjimą“. † **2:13** „dėl geros valios“ – Arba „savo geros valios labui“. § **2:13** „geros valios“ – Arba „gero (mielo) noro“, „palankumo“ * **2:13** „įvykdo jumyse ir norėjimą ir įvykdymą“ – T. y. „paveikia jus ir pasirinkti ir nuveikti“ † **2:14** „Visa“ – Gr. dgs. † **2:15** „būtumėte“ – Arba „taptumėte“. Gr. žodžio γίνομαι (ginomai) asmenuota forma γενήσθε (ginésthe) gali reikšti „būtumėte“ arba „taptumėte“. Plg. Mt 18:3, Hbr 6:12, II Pt 1:4. § **2:15** „nesutepti“ – Arba „nekalti“, t. y. be nuodėmingų „priemaišų“. * **2:15** „aplinkoje“ – T. „viduje“; arba „tarpe“. † **2:16** „aukštai laikydami“ – Arba „viešai laikydami“, „laikydami priekyje“ (matomoje vietoje). Gr. sudurtinį žodį sudaro priešdėlis epi (ἐπί, „ant“, „virš“ ir kt.) ir echo (ἔχω, „laikyti“, „turėti“ ir kt.). † **2:16** „džiaugtis pasiekimais“ – Gal „girtis“, „pasigirti“. § **2:17** „jeigu esu net išliejamas [...]“ – Paulius stropiai dirbo tam, kad Filipiečiai išgirstų evangeliją ir priimtų ją. Kad įtikėjo reiškia, kad jie yra tarsi auka Dievui (plg. Rom 15:16). Liejamosios aukos buvo išpilamos ant kitų aukų ST santvarkoje (žr. Sk 15:6-10, 28:7). Paulius čia tvirtina, kad netgi jeigu teks jam „išlieti“ savo gyvybę tam, kad Filipiečiai būtų tinkama auka Dievui (t. y. gyva, šventą auka (Rom 12:1), kuri pasižymi tarnavimu), jis džiaugiasi galėdamas. * **2:17** „aukos, tai yra *ant* tarnavimo“ – T. „aukos ir tarnavimo“; arba „ant jūsų tikėjimo *sukeletos* tarnavimo aukos“. Ta auka yra tai, kad jie atnašavo savo kūnus Dievui, t. y. jie tarnavo Jam pagal Jo norus. † **2:19** „Vis dėlto“ – Arba „Bet“, „Toliau –“.

‡kaip jums sekasi. ²⁰ Mat Šnusiteikusio, kaip aš nusiteikęs, neturiu nė vieno *kito*, kuris tikrai rūpintųsi *jūsų reikalais. ²¹ Nes visi *kiti* ieško savo, ne Jėzaus Kristaus, †naudos. ²² Bet jūs žinote jo įrodytą būdą, kad Evangelijos labai jis tarnavo su manimi kaip vaikas su tėvu. ²³ Taigi, kai tik pamatysiu, ‡kaip man seksis, turiu viltį tuojau jį pasiųsti. ²⁴ Ir esu įsitikinęs Viešpatyje, kad ir pats netrukus atvyksiu.

²⁵ Bet Šmaniau esant būtina pasiųsti pas jus Epafroditą, mano brolių, taip pat bendradarbį ir bendražygį, o pasiuntinį iš jūsų ir tarnautoją dėl mano *poreikių, ²⁶ nes jis labai jūsų visų pasiilgo ir sielojosi, kadangi buvote išgirdę, kad jis susirgęs. ²⁷ Juk iš tikrųjų jis sirgo vos ne iki mirties, tačiau Dievas jo pasigailėjo, ir ne tik jo, bet ir manęs, kad neturėčiau nuliūdimo po nuliūdimo. ²⁸ Todėl kuo skubiau jį pasiunčiau, kad jį vėl pamatę džiaugtumėtės ir aš būčiau mažiau nuliūdęs. ²⁹ Tad priimkite jį Viešpatyje su visu džiaugsmu ir †gerbkite tokius *žmones*, ³⁰ nes dėl Kristaus darbo jis buvo atsidūręs prie mirties, statydamas pavojun savo gyvybę, kad ‡atliktų man patarnavimą, kurio jūs negalėjote padaryti.

3

Ne mano teisumas, bet teisumas iš Dievo per tikėjimą Jėzumi

¹ *Belieka, mano broliai, štai kas: džiaukitės Viešpačiu! Tikrai man neįkyru rašyti jums tuos pačius dalykus, o jums tai *saugu. ² Saugokitės šunų, saugokitės blogadarių,*

‡ 2:19 „kaip jums sekasi“ – T. „dalykus apie jus“; arba „apie jūsų būklę“.

Š 2:20 „nusiteikusio, kaip aš nusiteikęs“ – T. y. „tokių pat jausmų kaip aš žmogaus“, „tokio pat nusiteikimo kaip aš žmogaus“. Gr. žodis ἰσώψυχος (isopsuchos) yra giminingas gr. k. žodžiui εὐψυχέω (eupsucho) Flp 2:19 eilutėje, kuris išverstas „pasijusčiau gerai“. Dar Flp 2:2 eilutėje yra žodis σὺμψυχος (sympsychos), kuris išverstas „bendrasieliai“. Visi trys žodžiai turi kamieną ψυχή (psuche), kuris rodo į sielą, gyvybę, taip pat į tai, ką patiria žmogaus vidinis „aš“ protu ir (arba) jutimo organais. * 2:20 „jūsų reikalais“ – T. „dalykais apie jus“; arba „jūsų būkle“. † 2:21 „naudos“ – Gr. dgs. artikelis, „savo dalykų“. ‡ 2:23 „kaip man seksis“ – T. „dalykus apie mane“; arba „savo būklę“, „reikalus, susijusius su manimi“.

Š 2:25 „maniau“ – T. „laikiau“. * 2:25 „poreikių“ – Gr. vns. Arba „stygiaus“, „stokos“, „reikmės“, „nepritekliaus“. † 2:29 „gerbkite tokius žmones“ – T. „turėkite tokius pagarboje“. ‡ 2:30 „atliktų man patarnavimą, kurio jūs negalėjote padaryti“ – T. „užpildytų jūsų patarnavimo man trūkumą“. * 3:1 „saugu“ – Gr. būdvardis; gal „apsaugos priemonė“.

saugokitės †darkančiųjų kūną supjaustymu. ³ Nes mes esame †tikrieji Šapipjaustytieji, kurie *garbindami tarnaujame Dievui †dvasia ir giriamės Kristumi Jėzumi, ir nepasitikime †kūnu.

⁴ Nors aš Šturiu pagrindą pasitikėti net kūnu. Jei kas kitas mano galįs pasitikėti kūnu, tai aš juo labiau: ⁵ aštuntą dieną apipjaustytas, iš Izraelio tautos, Benjamingenties, hebrajas iš hebrajų, įstatymo požiūriu fariziejus, ⁶ uolumo požiūriu persekiojantis bažnyčią, *įstatymu pagrįsto teismo požiūriu †pasidariau nepeiktinas.

⁷ Bet tie dalykai, kurie man buvo †didžiulė vertė, juos dėl Kristaus palaikiau nuostoliu. ⁸ Tikrai taip – dar daugiau: ir viską laikau nuostoliu dėl Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo pranašumo; dėl Šjo aš *viską praradau ir viską laikau mėšlu, kad laimėčiau Kristų ⁹ ir būčiau rastas jame, neturėdamas savo teismo, kuris †iš įstatymo, bet tą, kuris per tikėjimą Kristumi – †iš Dievo gautą teisumą, kurio Šgavimo sąlyga yra tikėjimas, – ¹⁰ kad pažinčiau jį ir jo prisikėlimo jėgą ir jo kentėjimų bendrystę, būdamas nuolat pertaisomas, kad atitikčiau jo mirtį, ¹¹ kad

† 3:2 „darkančiųjų kūną supjaustymu“ – Ap. Paulius tvirtina, kad tiems, kurie yra atmetę naujosios sandoros, tos senosios sandoros patvirtinimo ženklas (fizinis, išorinis apipjaustymas) prilygsta pagoniškam kūno darymui (sužalojimui supjaustymu); žr. Įst 21:5, I Kar 18:28; (gr. žodis yra vns. „kūną darymas supjaustymu“; plg. Ro 4:12, kur gr. žodis „apipjaustymas“ verčiamas žodžiu „apipjaustytieji“). † 3:3 „tikrieji“ – T. artikelis, kuris kartu su dkt.

galėtų būti išverstas „tasai apipjaustymas“. § 3:3 „apipjaustytieji“ – Gr. vns. „apipjaustymas“; plg. Rom 4:9, 12; 15:8. * 3:3 „garbindami tarnaujame Dievui“ – Arba „garbiname“, „tarnaujame“; gr. žodis rodo į religinio pobūdžio veiksmus, nukreiptus į tikrąjį Dievą arba netikrus dievus (žr. Mt 4:10; Lk 2:37; Lk 4:8; Apd 7:7, 7:42, 24:14, 26:7; Rom 1:9).

† 3:3 „dvasia“ – Plg. Rom 1:9. † 3:3 „kūnu“ – T. y. „kūno galia“, „tuo, ką gali kūnas“, kitaip tariant „nededame jokių vilčių į žmogiškąsias jėgas“. Gr. žodis σάρξ (sarks) čia rodo į tai, ką gali grynai fiziniai žmonės, rodo į jų tariamus pranašumus, kurių laimėjimo priežastis tėra žmogus, o ne Dievas. Paulius mini tautinę kilmę, šeimos religingumą (pvz., „aštuntą dieną apipjaustytas“), uolumą už Dievo valios ribų („bažnyčios persekiotojas“), įstatymo išorinį laikymąsi.

§ 3:4 „turiu pagrindą pasitikėti“ – T. „turiu pasitikėjimą“ (t. y. dėl ko pasitikėti). * 3:6 „įstatymu pagrįsto teismo“ – T. „teismo įstatyme“.

† 3:6 „pasidariau“ – Arba „buvau“. † 3:7 „didžiulė vertė“ – Gal „pasiektas pelnas“, „nuopelnai“. Tas pats gr. žodis κέρδος (kerdos) yra vartojamas Flp 1:21 („laimėjimas“) ir Tit 1:11 („pelnas“).

§ 3:8 „jo“ t. „kurio“, t. y. Kristaus Jėzaus. * 3:8 „viską“ – gr. dgs., „visus dalykus“. † 3:9 „iš įstatymo“ – Gr. frazė ἐκ νόμου (ek nomou) vartojama dar Rom 4:14, Gal 3:18, 21.

† 3:9 „iš Dievo gautą teisumą, kurio gavimo sąlyga yra tikėjimas“ – T. „iš Dievo teisumą ant tikėjimo“. § 3:9 „gavimo sąlyga“ – Arba „pagrindas“.

* taip pasiekčiau mirusiųjų prisikėlimą.

Veržiuosi pirmyn

¹² Nėra *taip*, kad jau esu *šitai* gavęs ar jau *†esu* išstobulintas. Bet veržiuosi pirmyn, kad ir *‡pagaučiau* tai, dėl kurio ir esu Kristaus Jėzaus *Špagautas*. ¹³ Broliai, aš nelaikau savęs *tai* **pagavęs*. Bet *darau tik* vieną dalyką: pamiršdamas gi *†tai*, kas užnugaryje, ir tiesdamasis į tai, kas priekyje, ¹⁴ *‡veržiuosi* pirmyn į *Štikslą*, siekdamas **apdovanojimo*, tai yra *siekiu* Dievo *†pašaukimo* per Jėzų Kristų padarinio aukštybėse.

¹⁵ Taigi visi, kurie esame „tobuli“, būkime taip nusistatę, ir jei apie ką *‡esate* kitaip nusistatę, Dievas jums ir tai atskleis. ¹⁶ Vis dėlto iki kur jau pasiekėme, padoriai vaikščiokime *pagal* tą pačią taisyklę, *Šbūkime* tos pačios minties.

Sektini pavyzdžiai ir nesektini pavyzdžiai

¹⁷ Broliai, kartu būkite mano sekėjai ir **akylai* stebėkite tuos, kurie vaikščioja taip, kaip turite mus pavyzdžiu. ¹⁸ Nes daugelis vaikščioja – apie juos dažnai sakydavau, o dabar net verkdamas sakau, – *kad jie yra* Kristaus kryžiaus priešai, ¹⁹ kurių galas – pražūtis, kurių dievas – pilvas ir *kurių* šlovė *glūdi* jų gėdoje, kurie susikaupę į žemiškus dalykus. ²⁰ Bet mūsų *†pilietinė* sandrauga yra danguje, iš kur mes ir Išgelbėtojo laukiame, Viešpaties Jėzaus

* **3:11** „taip“ – Arba „tam tikru būdu“, „koku nors būdu“, „nors ir tokiu būdu“; frazė ei pōw vartojamas Apd 27:12; Rom 1:10, 11:14; Flp 3:11. Ji pabrėžia ne abejonę, bet tvirtą siekį, pvz., kad tikrai pasiektų Feniksą (Apd 27:12). Esmė čia yra ta, kad Paulius uoliai troško pasiekti prisikėlimą, ir visko atsisakymas nekliuvo, kad tik „koku nors būdu“ jis tikrai pasiektų tikslą. † **3:12** „esu išstobulintas“ – Arba „esu padarytas tikslą pasiekusiu“. ‡ **3:12** „pagaučiau“ – Arba „nutverčiau“. § **3:12** „pagautas“ – Arba „nutvertas“. * **3:13** „pagavęs“ – Arba „nutvėręs“. † **3:13** „tai“ (2 k.)– T. „tuos dalykus“. ‡ **3:14** „veržiuosi pirmyn“ – Arba „bėgu pirmyn“, „vejuosi“; tas pats gr. žodis vartojamas Flp 3:6 ir 12 eilutėse („persekiojantis“ ir „veržiuosi pirmyn“). § **3:14** „tikslą“ – Žr. Hbr 12:2; Viešpats Jėzus yra tas, į kurį žiūrime. * **3:14** „apdovanojimo“ – Arba „prizo“, „laimikio“. † **3:14** „pašaukimo [...] padarinio“ – T. y. apdovanojimo už sėkmingai atliktą tarnavimą Dievui. Plg. I Kor 9:24-26; Gal 2:2, 5:7; Flp 2:16; II Tim 4:7-8; Hbr 12:1; Jok 1:12; Apr 3:11. ‡ **3:15** „esate kitaip nusistatę“ – T. y. jeigu jie nesutinka su Dievo žodžiais, perduotais per ap. Paulių, Dievas parodys jiems, kad jie klysta. § **3:16** „būkime tos pačios minties“ – Arba „nukreipkime nusistatymą į tą patį“. Ta pati gr. k. sandara yra ir Rom 15:5 ir Flp 4:2. * **3:17** „akylai stebėkite“ – Arba „atidžiai sekite akimis“; žodis vartojamas NT ir teigiamai ir neigiamai pabrėžiant apdairumą ir būtinumą pasirinkti saugią elgseną. † **3:20** „pilietinė sandrauga“ – Arba „pilietybė“, „valstybė“. Dievo atgimdyti žmonės yra dangaus miesto piliečiai ir būdami čia žemėje jie atstovauja tam miestui, kuriam priklauso. Plg. Flp 1:27; Hbr 11:10;

Kristaus, ²¹ kuris perdarys †mūsų nužemintą kūną, kad šis būtų padarytas panašus į Šjo šlovingą kūną pagal jo galingą veikimą, kuriuo jis pajėgus ir viską *padaryti pavaldų sau.

4

¹ Todėl, mano mylimieji ir išsiilgtieji broliai, mano džiaugsme ir vainike, *tokiu būdu tvirtai stovėkite Viešpatyje, mylimieji!

Paragininimai dėl Filipų bažnyčios narių vienybės ir nusistatymų

² Raginu Evodiją ir raginu Sintichę būti tos pačios minties Viešpatyje. ³ Taip pat prašau ir tave, tikrasis jungo drauge, padėk toms moterims, kurios †energingai siekė Evangelijos pergalės †kartu su manimi ir su Klemensu ir kitais mano bendradarbiais, kurių vardai yra ŠGyvenimo knygoje. ⁴ Visuomet džiaukitės Viešpačiu! *Pakartosiu: džiaukitės! ⁵ Jūsų †nuosaikumas tebūna žinomas visiems žmonėms. Viešpats yra arti! ⁶ Niekuo nebūkite susirūpinę, bet †visose aplinkybėse jūsų prašymai tesidaro žinomi Dievui malda ir maldavimu su dėkojimu. ⁷ Ir Dievo ramybė, pranokstanti visą supratimą, apsaugos jūsų širdis ir Šprotus per Kristų Jėzų.

Galvokite apie šiuos dalykus

⁸ Galiausiai, broliai, kurie tik dalykai atitinka tiesą, kurie tik *verti pagarbos, kurie tik teisingi, kurie tik tyri, kurie tik †gražūs, kurie tik †įvertinti teigiamai, jei yra kokia dorybė ir jei yra koks pagyrimas, galvokite apie tuos dalykus!

‡ 3:21 „mūsų nužemintą kūną“ – Gr. „mūsų nužeminimo kūną“; gal „kūną, priklausantį mums nužeminimo padėtyje“. § 3:21 „jo šlovingą kūną“ – Gr. „jo šlovės kūną“. * 3:21 „padaryti pavaldų“ – Arba „pajungti“. * 4:1 „tokiu būdu“ – T. y. kaip nurodyta praeitame skyriuje. † 4:3 „energingai siekė Evangelijos pergalės“ – Arba „Evangelijos darbe rungtyniavo / varžėsi“, t. y., tarsi varžybose dėjo visas pastangas dėl tikslo. ‡ 4:3 „kartu su manimi ir su Klemensu ir kitais“ – Arba „šalia manęs ir šalia Klemenso kitų“. § 4:3 „Gyvenimo“ – Arba „Gyvybės“. * 4:4 „Pakartosiu“ – Arba „Vėl pasakysiu“. † 4:5 „nuosaikumas“ – Gal „maloningumas“, „švelnumas“ „nekraštutinus“, „proporcingas“. Gr. būdvardis ἐπιεικής (epieikēs) ir giminingas dkt. ἐπιεικεια (epieikeia) nurodo teigiamą asmens būdą. Toks žmogus proporcingai elgiasi su kitais, būdamas teisus, bet ne pernelyg griežtas. Jis švelnus, maloningas, supratingas, nešališkas, susilaikantis nuo kraštutinių atsakų į kitus žmones ir aplinkybes. Viešpats Jėzus yra toks (II Kor 10:1) ir Jo atpirktieji turi būti tokie. ‡ 4:6 „visose aplinkybėse“ – T. „visame kame“; arba „visais atžvilgiais“. § 4:7 „protus“ – T. „jūsų protus“ („jūsų“ kartojasi gr. tekste). * 4:8 „verti pagarbos“ – Arba „gerbtini“. † 4:8 „gražūs“ – Arba „malonūs“, „priimtini“. ‡ 4:8 „įvertinti teigiamai“ – Arba „geros reputacijos“.

⁹ Šdarykite tuos dalykus, kuriuos ir mokydavotės ir gavote ir girdėjote ir matėte manyje, tai ramybės Dievas bus su jumis.

Giriamas Filipų bažnyčios dosnumas

¹⁰ Ir labai nudžiugau Viešpačiu, kad dabar galų gale *vėl nukreipėte savo mintis į mane, †*nors* ir buvote sutelkę dėmesį į tai, bet jums stigo progos *padėti*. ¹¹ *Tai* sakau ne †todėl, kad stokuju, nes aš išmokau būti patenkintas Škokiose tik aplinkybėse esu. ¹² Jau *moku, *kaip elgtis* būdamas pažemintas, ir moku, *kaip elgtis* būdamas pertekęs: †man *yra* patikėta paslaptis, *kaip* kiekvienoje *padėtyje* bei visose *būklėse* ir būti sotus, ir būti alkanas, ir pertekti, ir stokoti. ¹³ Aš †visa įstengiu Šper Kristų, kuris mane stiprina.

¹⁴ Vis dėlto jūs gerai padarėte, kartu su *manimi* dalyvaujami mano prispaudime. ¹⁵ Ir jūs, filipiečiai, irgi žinote patys, kad Evangelijos *skelbimo* pradžioje, kai išvykau iš Makedonijos, jokia *kita* bažnyčia *nepasidalijo su manim davimo ir gavimo †reikaluose, tik jūs vieni, ¹⁶ nes *man* ir Tesalonikoje *esant* jūs atsiuntėte vieną ir kitą kartą mano †poreikiams. ¹⁷ Nėra *taip*, kad trokštu dovanos, bet trokštu gausėjančio vaisiaus į jūsų sąskaitą. ¹⁸ Bet visko turiu ir esu pertekęs: aš visiškai aprūpintas, gavęs iš Epafrodito jūsų *atsiustą* Šdovaną – gardaus kvapo aromata, Dievui priimtina, patinkama auką. ¹⁹ O mano Dievas patenkins

§ 4:9 „Darykite“ – Arba „Įprastai darykite“, „Nuolat darykite“, „Pastoviai darykite“. * 4:10 „vėl nukreipėte savo mintis“ – T. „atnaujinate savo mąstymą / galvojimą apie mane“. † 4:10 „*nors* ir buvote sutelkę dėmesį į tai“ – T. „ant to ir galvodavote“. ‡ 4:11 „todėl, kad stokuju“ – T. „pagal stokojimą“. § 4:11 „kokiose tik aplinkybėse esu“ – T. „dalykuose, kuriuose esu“. * 4:12 „moku, *kaip elgtis* būdamas pažemintas, ir moku, *kaip elgtis* būdamas pertekęs“ – Gramatika leidžia išversti ir „esu patyręs pažeminimo ir esu patyręs pertekliaus“, bet kontekstas akcentuoja sugebėjimą teisingai reaguoti į įvairias aplinkybes. Gr. žodis, kuris čia išverstas „moku“ reiškia „matyti“, „žinoti“, „mokėti (sugebėti atlikti)“, „patirti“ ir pan. † 4:12 „man *yra* patikėta paslaptis, *kaip*“ – Arba „esu išmokytas“. Vartojamas veiksmažodis μύω (mueo) yra giminingas daiktavardžiui μυστήριον (musterion), kuris reiškia paslaptį arba slėpinį. Kai tais laikais žmogus įstojo į slapta draugiją, jam buvo atskleista draugijos paslaptis. Paulius 13-oje eilutėje rodo, kas yra jam duota paslaptis. ‡ 4:13 „visa“ – Gr. dgs. „visus dalykus“. § 4:13 „per Kristų“ – Arba „Kristuje“. * 4:15 „nepasidalijo“ – Arba „nedalyvavo“, „neturėjo bendrų veiksmų“. † 4:15 „reikaluose“ – Arba „apskaitoje“. ‡ 4:16 „poreikiams“ – T. „poreikiui“, „reikmei“ (gr. vns). § 4:18 „dovaną“ – T. „daiktus“, „tuos daiktus, kurie buvo iš jūsų *atsiustą*“.

kiekvienā jūsu poreikī pagal savo * turtus šlovēje per Kristu Jēzu. ²⁰ Taigi, šlovē per amžiu amžius tam, kuris yra mūsu Dievas ir Tēvas! Amen.

Linkėjimai ir palaiminimas

²¹ Sveikinkite kiekvienā šventāji Kristuje Jēzujē. Jus sveikina su manimi esantys broļiai. ²² Jus sveikina visi šventieji, o ypač tie, kurie iš ciesoriaus †šeimynos. ²³ Mūsu Viešpaties Jēzaus Kristaus malonē *tebūna* su jums visais. Amen.

* **4:19** „turtus šlovēje per Kristu Jēzu“ – Arba „turtus šlovēje, Kristuje Jēzujē“, „šlovingus turtus Kristuje Jēzujē“, „šlovingus turtus per Kristu Jēzu“ „turtus šlovēje per Kristu Jēzu“. † **4:22** „šeimynos“ – Arba „namu“.

Laiškas kolosiečiams

Sveikinimas

¹ Paulius, Dievo valia Jėzaus Kristaus apaštalas, ir brolis Timotiejus ² Kolosuose esantiems šventiesiems, *tai yra †ištikimiems broliams Kristuje. Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

³ Dėkojame †savo Viešpaties Jėzaus Kristaus Dievui ir Tėvui visada meldamiesi už jus, ⁴ išgirdę apie jūsų tikėjimą Kristumi Jėzumi ir apie jūsų Šmeilę visiems šventiesiems, ⁵ kurie yra atsiradę dėl *to, ko viliatės, kas jums atidėta danguje, apie kurią anksčiau girdėjote †per Evangelijos tiesos žodį. ⁶ Ta *Evangelija* yra atėjusi pas jus, kaip ir visame pasaulyje, ir neša vaisių, kaip ir jumyse nuo tos dienos, kada †per tiesą išgirdote ir Šiš arti pažinote Dievo malonę, ⁷ kaip jūs ir išmokote iš mūsų mylimo bendratarnio Epafro, kuris *jūsų labai yra ištikimas Kristaus tarnautojas, ⁸ kuris ir pranešė mums apie jūsų meilę, †pareikštą per Dvasią.

⁹ Todėl ir mes nuo tos dienos, kada tai išgirdome, nesiliaujame už jus meldę ir prašę, kad visa išmintimi ir dvasiniu supratimu būtumėte pripildyti Dievo valios tikslaus pažinimo ¹⁰ tam, kad vaikšiotumėte – kaip verta Viešpaties – į visišką patinkamumą, nešdami vaisių †visokiais gerais darbais ir augdami į tikslų Dievo pažinimą, ¹¹ visokia jėga stiprinami pagal jo šlovės galią visokiai išsvermei ir didžiai kantrybei, su džiaugsmu ¹² dėkodami Tėvui, kuris padarė mus tinkamus Šdalyvauti šviesoje

* **1:2** „tai yra“ – Arba „ir“. † **1:2** „ištikimiems“ – Gal „tikintiems“, bet žr. Kol 1:7. † **1:3** „savo Viešpaties Jėzaus Kristaus Dievui ir Tėvui“ – Arba „Dievui, tai yra, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui“ arba „Dievui ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui“; plg. Ef 1:17. § **1:4** „meilę“ t. „meilę, kuri yra“.

* **1:5** „to, ko viliatės“ – T. „vilties“; čia metonimija, kuri yra kalbos retorinė arba stilistinė figūra, kuria vienas dalykas (čia „viltis“) rodo į platesnį susijusį dalyką (dalykas, kurio kas nors viliasi arba užtikrintai laukia. John Gill (1690-1771) rašo, kad tai yra „amžina laimė“. Kolosiečiai jau užtikrintai laukia amžinos laimės ir dėl to gyvena tikėjimu Jėzumi ir myli visus šventuosius.

† **1:5** „per Evangelijos tiesos žodį“ – Arba „Evangelijos tiesos žodžiu“. † **1:6** „per tiesą“ – Arba „tiesa“ (įnag.), „tiesos įtakoje“, t. y. būdami tiesos paveikti.

Prielinksnis *ēv* vartojamas ir Kol 1:8 eilutėje. § **1:6** „iš arti pažinote“ – Arba „tiksliai pažinote“.

* **1:7** „jūsų labai“ – Arba „dėl jūsų“. † **1:8** „pareikštą per Dvasią“ – Arba „Dvasia“ (įnag.), „Dvasios įtakoje“, t. y. jums esant Dvasios paveiktiems. Prielinksnis *ēv* vartojamas ir Kol 1:6 eilutėje. † **1:10** „visokiais gerais darbais“ t. „visokiu geru darbu“.

§ **1:12** „dalyvauti šviesoje esančioje šventųjų veldinyje“ – Arba „šventųjų veldinio, esančio šviesoje, dalyvavimui“.

esančiame šventųjų veldinyje, ¹³ kuris išvadavo mus iš tamsos valdžios ir perkėlė į savo mylimojo Sūnaus karalystę, ¹⁴ kuriame turime išpirkimą per jo kraują, nuodėmių atleidimą.

¹⁵ *Jis yra neregimojo Dievo atvaizdas, visos kūrinijos †pirmagimis; ¹⁶ nes juo buvo sukurta †visa, kas danguose, ir kas Žemėje, kas regima, ir kas neregima, ar tai sostai, ar viešpatystės, ar vyresnybės, ar valdžios – *visa yra sukurta per jį ir jam, ¹⁷ ir jis yra †visų pirmaujantis, ir †visa per jį sukimba kartu.

¹⁸ Ir Kūno – bažnyčios – galva yra jis, kuris yra pradžia, Špirmagimis iš mirusiųjų, kad *visame kame jis turėtų pirmenybę, ¹⁹ nes Tėvui patiko, kad visa pilnatvė †turėtų buveinę *būtent* jame, ²⁰ ir *patiko* †visa Šsu savimi visiškai sutaikinti juo – padaręs taiką jo kryžiaus krauju – *būtent* juo, ar *tai būtu* tai, kas ant žemės, ar tai, kas danguje. ²¹ Ir jus, kurie *blogais darbais kadaise buvote †atskirti ir priešai proto atžvilgiu, jis gi dabar sutaikino ²² jo fiziniu kūnu per mirtį, kad savo akivaizdoje pristatytų jus šventus ir nekaltintinus ir nepeiktinus, ²³ jeigu jūs pasiliecate tikėjime pastatyti ant pamato bei tvirti bei nesiduodami atitraukiami nuo vilties Evangelijos, kurią girdėjote, kuri buvo paskelbta †visai kūrinijai po dangumi ir kurios tar-nautoju aš, Paulius, tapau. ²⁴ ŠAš dabar džiaugiuosi savo *kentėjimuose dėl jūsų ir savo kūne papildau, ko dar

* **1:15** „Jis“ – Gr. „kuris“. † **1:15** „pirmagimis“ – T. y. pirmą vietą užimantis, viršiausias, „viršugimis“, visų svarbiausias asmuo ir turintis Dievo prigimtį bei teisę paveldėti kaip pirmagimis sūnus. † **1:16** „visa, kas“ – Arba „visata – tai, kas“. § **1:16** „žemėje“ t. „ant žemės“. * **1:16** „visa“ – Arba „visata“. † **1:17** „visų pirmaujantis“ – Arba „visų svarbiausias“, „visų atžvilgiu pirmas“. Gr. frazė *πρὸ πάντων* (pro panton) vartojamas NT taip pat Jok 5:12 ir I Pt 4:8. Gali būti, kad čia rodo ir į svarbą ir į laiką. † **1:17** „visa“ – Gr. dgs. bevardė gim., „visi dalykai“. § **1:18** „pirmagimis“ t. y. pirmą vietą užimantis, viršiausias, „viršugimis“. * **1:18** „visame kame“ – Arba „visais atvejais“. † **1:19** „turėtų buveinę“ – Arba „apsigyventų“, „nuolat gyventų“. † **1:20** „visa“ ir toliau pateikti žodžiai „tai“ – Gr. kalboje šie žodžiai yra bevardės giminės daugiskaitiniai žodžiai. § **1:20** „su savimi“ – T. „sau“ arba „į save“; frazė „su savimi“ pateiktas dėl to, kad lietuviškas žodis „sutaikinti“ neteiktinas su „sau“, nebent rodant naudos gavėją. * **1:21** „blogais darbais“ – Arba „būdami blogų darbų sferoje / srityje / erdvėje“. † **1:21** „atskirti“ – Arba „svetimi“. † **1:23** „visai kūrinijai“ – Gr. frazė *πᾶσιν τῶν κτισθῶν* („pasė tē ktisei“). Tai yra datyvo būdvardis + artikelis + žodis, kuris verčiamas „kūrinys“, „sukurtasis“, „kūrinija“ ir kt.. Ta frazė vartojamas tik NT čia ir Kol 1:23. Ji gali būti išversta naudininku arba vietininku, todėl gali būti „kiekvienam sukurtajam“, „visoje kūrinijoje“, „kiekvienam, kas tik sukurtas“, „kiekvienam Dievo sukurtam žmogui“. Turbūt tai yra hebraizmas, kuris nurodo viso žmonių

§ **1:24** „Aš“ – T. y. „kuris“ * **1:24** „kentėjimuose“ – Arba

trūksta Kristaus prispaudimams dėl jo kūno, kuris yra [†]bažnyčia. ²⁵ †Jos tarnautoju aš tapau pagal jūsų labai Dievo man duotą santvarką, kad šiki galo *paskelbčiau* Dievo žodį, ²⁶ *tai yra* tą *slėpinį, kuris nuo amžių ir nuo kartų buvo paslėptas, bet dabar yra atskleista jo šventiesiems, ²⁷ kuriems Dievas panorėjo [†]padaryti žinoma, †koks yra to slėpinio šlovingas turtingumas tarp kitataučių, Šbūtent Kristus jumyse, *užtikrinta šlovės viltis.

²⁸ †Mes jį apskelbiame, †su paraginimu įspėdami kiekvieną žmogų ir mokydami kiekvieną žmogų su Švisokeriopa išmintimi, kad pristatytume kiekvieną žmogų *tobulą Kristuje Jėzuje. ²⁹ Tam aš ir triūsiu, kovodamas pagal jo [†]veikimą, kuris galingai veikia manyje.

2

¹ Mat noriu, kad jūs žinotumėte, *kaip stipriai kovoju už jus ir už tuos Laodikėjoje, ir už anuos, kurie nėra matę mano veido kūne, ² tam kad, *visiems* esant suvienytiems meile, būtų [†]sustiprintos *visų* širdys, kad *visi* *įgytų* supratimo *dėlei* *įgyjamos* visiško užtikrintumo pilnatviškus turtus, kad tiksliai pažintų slėpinį Dievo ir Tėvo, ir Kristaus, ³ kuriame †slypi visi išminties ir pažinimo lobiai.

Saugokitės filosofijų. Kristus yra svarbiausias.

⁴ Ir sakau tai, kad niekas jūsų neapgautų Šviliojančia kalba. ⁵ Nes, nors esu kitur kūnu, tačiau esu su jumis dvasia, *su džiaugsmu stebėdamas jūsų tvarką ir jūsų tikėjimo Kristumi tvirtumą. ⁶ Taigi, kaip priėmėte [†]Kristų

† 1:24 „bažnyčia“ - Arba „bažnyčia-surinkimas“. † 1:25 „Jos“ - Arba „kuriuos“ (tęsiant 24-tą eilutę). § 1:25 „iki galo paskelbčiau Dievo žodį“ - T. „įvykdyčiau“, „išpildyčiau“. * 1:26 „slėpinį, kuris“ - Žr. Ef 3:9. † 1:27 „padaryti žinoma“ - Arba „apreikšti“, „atskleisti“. † 1:27 „koks yra to slėpinio šlovingas turtingumas“ - Arba „koks yra to slėpinio šlovės turtingumas“. § 1:27 „būtent“ - T. „kuris yra“. * 1:27 „užtikrinta šlovės viltis“ - Arba „užtikrintas šlovinga viltis“. † 1:28 „Mes jį“ - T. „kurį mes“. † 1:28 „su paraginimu įspėdami“ - Tai yra vienas gr. žodis *νοουθετέω*; tai ne šalta išpėti, kaip teisėjas nusikaltėlių, bet su nuoširdžiu noru suklydusiam padėti. § 1:28 „visokeriopa“ - Arba „visa“. * 1:28 „tobulą“ - Arba „subrendusį“, „be trūkumų“, „tikslą pasiekusį“. † 1:29 „veikimą“ - T. y. pareikštą galią, nuveikimą. * 2:1 „kaip stipriai kovoju“ - T. „kokių didžiųjų muštinių / varžybų turiu“, t. y. kiek turiu kovoti arba priešinti priešams dėl jūsų. † 2:2 „sustiprintos“ - Arba „padrąsintos“; gal „paguostos“, bet šiame kontekste toks vertimas mažiau tinkamas. † 2:3 „slypi“ - Arba „yra paslėpti“. § 2:4 „viliojančia kalba“ t. y., kalba, pagrįsta ne faktais, bet vis dėlto skamba įtikinančiai ir todėl traukia žmonių dėmesį ir tikėjimą. * 2:5 „su džiaugsmu stebėdamas“ - T. „džiaugdamosis ir matydamas“. † 2:6 „Kristų - Jėzų, kuris

– Jėzų, kuris yra Viešpats, – taip vaikščiokite jame, ⁷ jau išaknydinti ir būdami statydinami jame bei tvirtinami Štikėjime, kaip buvote išmokyti, *apstėdami tikėjimu su dėkingumu. ⁸ Žiūrėkite atidžiai, kad niekas nebūtų jūsų paėmęs ir nelaisvę kaip grobį per filosofiją ir tuščią apgaulę, paremtą žmonių tradicija, paremtą pasaulio pradmenimis, bet neparemtą Kristumi. ⁹ Nes jame – jo fiziniame kūne – turi buveinę visa Dievybės pilnatvė, ¹⁰ ir Šjums nieko netrūksta jame, kuris yra kiekvienos vyresnybės ir valdžios Galva, ¹¹ kuriame jūs esate ir apipjaustyti ne rankomis atliktu apipjaustymu, kūno pirmavimo padėties nuodėmių įkūnijimo pašalinimu, Kristaus atliktu apipjaustymu, ¹² patyrę palaidojimą su juo krikštu, kuriuo buvote ir prikelti kartu su juo per tikėjimą veikimu Dievo, kuris jį prikėlė iš numirusiųjų. ¹³ Ir jus, mirusius savo nusizengimuose ir jūsų kūno neapipjaustyme, jis padarė gyvus kartu su juo, atleidęs jums visus nusizengimus, ¹⁴ ištrynęs įsakais sudarytą mums priešingą skolos raštą, kuris buvo prieš mus, ir jį pašalino, prikales jį prie jo kryžiaus; ¹⁵ nuginklavęs vyresnybes bei valdžias, jis padarė iš jų viešą šgėdos reginį, *juo iškovodamas visišką pergalę prieš jas.

Nereikia Senosios Sandoros šešelių, nes Mesijas, kuris metė tuos šešelius, jau atėjęs

‡ 2:7 „išaknydinti“ – T. y. gavę tvirtas šaknis nuo Dievo. Kai kas verčia „iššakniję“, bet tada atrodo, kad patys tikintieji sau duoda tvirtas šaknis. Š 2:7 „tikėjime“ – T. y. tikimų dalykų visumoje; arba „tikėjimu“. * 2:7 „apstėdami“ – Arba „būdami pertekę“. † 2:7 „tikėjimu“ – T. „juo“. Gr. įvardis aiškiai nurodo žodis „tikėjimas“, bet lietuvių kalboje aiškiau, kai kartojamas dkt. ‡ 2:9 „turi buveinę“ – Arba „yra apsigyvenęs“. Š 2:10 „jums nieko netrūksta jame“ – Arba „jūs esate pripildyti jame“, t. y. esate aprūpinti viskuo, ko reikia; jame esate nieko nestokojantys. * 2:11 „pašalinimu“ – Arba „nusirengimu“, „nuvilkimu“, „atsikratymu“. † 2:14 „jo“ – Gr. žymimasis artikelis, todėl, gali būti neišverstas į lietuvių k.; gali būti išversta „to“ arba kartais, kaip čia, įvardžiu. ‡ 2:15 „nuginklavęs vyresnybes bei valdžias“ – Arba „pašalinęs nuo savęs vyresnybes bei valdžias“, šnek. „atsikratęs nuo vyresnybių bei valdžių“. Š 2:15 „gėdos reginį“ – Gr. žodis δειγματίζω (deigmatizō) vartojamas NT tik čia; giminingas žodis παραδειγματίζω (paradeigmatizō) vartojamas Mt 1:19, Hbr 6:6. * 2:15 „juo“ – Arba „ant jo“, „jame“. Jei išversta „juo“, reiškia, kad pergalė pasiekta kryžiumi arba Jėzumi. Jei išversta „ant jo“, reiškia, kad pergalė pasiekta ant kryžiaus. Jei išversta „jame“ (mažiausiai tikėtina), reiškia, kad pergalė pasiekta kryžiuje arba Jėzuje. † 2:15 „iškovodamas visišką pergalę“ – Gr. žodis θριαμβεύω (thriambeuō) vartojamas NT tik čia ir II Kor 2:14. Čia greičiausiai kalbama apie pergalės pasiekimą – arba kryžiumi, arba ant kryžiaus, arba Viešpačiu Jėzumi – ir reikšmė iš esmės ta pati pagal visus tuos paaiškinimus.

16 Todėl niekas teneteisia jūsų dėl maisto ar dėl gėrimo, ar dėl švenčių, ar *jauno mėnulio, ar šabų, 17 kurie yra tik ateinančių dalykų šešėlis, bet šešėlių metantis kūnas yra Kristaus. 18 Tegul niekas nesulaiko nuo jūsų apdovanojimo sturėdamas valią *užsiimti tariamu nusižeminimu ir angelų garbinimu, įsibraudamas į dalykus, kurių nėra matęs, būdamas tuščiai pasipūtęs savo kūnišku protavimu, 19 ir nesilaikydamas Galvos, iš kurios visas kūnas, šaprūpinamas ir *sunarinamas per sunėrimus bei raiščius, auga Dievo teikiamu augimu.

20 Todėl jei esate mirę su Kristumi pasaulio pradmenims, tai kodėl gi, tarsi gyvendami per pasaulį, leidžiatės pajungiami įsakams: 21 (Š „Neimk į rankas! Neragauk! Neliesk!“ – 22 kurie visi vartojami sugenda.) pagal žmonių priesakus ir mokslus?! 23 *Tokie priesakai ir mokslai iš tikrųjų turi išminties išvaizdą savivalingu garbinimu ir tariamu nusižeminimu ir škūno netausojimu, – tokie yra be jokios vertės, o pasekmė – *kūniškumo patenkinimas.

‡ 2:16 „dėl“ – T. „dėl dalies“ (dėl buvimo dalyviais, arba, dėl dalyvavimo).

§ 2:16 „švenčių“ – Žydų kilmės vyrai privalėjo kasmet švęsti Aplenkimo šventę, Padangčių šventę, ir Sekminių šventę. Jos niekada nebuvo privalomos nežydų kilmės žmonėms, ir netgi žydai buvo išlaisvinti iš jų, nes jos tik pavaizdavo Kristaus auką ir Mesijo įvestą santvarką. * 2:16 „jauno mėnulio“

– Arba „jaunaties“. Žr. Sk 28:11, II Kar 4:23. † 2:17 „kūnas“ t. y. „tikrenybė“, „tikrovė“, „esmė“. ‡ 2:18 „nesulaiko [...] apdovanojimo“ – Arba „neneigia jums prizą“. Tik čia NT yra vartojamas gr. žodis καταβραβεύω (katabrabeúō), kuris nurodo korumpuoto sporto varžybų teisėjo sprendimą skelbti laimėjusiu ne pagal faktus. Giminingas žodis βραβεύω (brabeúō) vartojamas Kol 3:15 („teteisėjauja“). Flp 3:14-oje eilutėje vartojamas žodis βραβεῖον (brabeion) reiškia „apdovanojimą“, „prizą“, „laimikį“, „laimėtą daiktą“, o pirmojo amžiaus sporto kontekste tai būtų vainikas. § 2:18 „turėdamas valią“ – Arba „būdamas pasiryžęs“. Plg. Rom 8:5, Ef 2:3. * 2:18 „užsiimti“ – Arba „verstis“.

† 2:18 „įsibraudamas“ – Arba „įžengdamas“, „įeidamas“. ‡ 2:18 „savo kūnišku protavimu“ – T. „savo kūno protavimu / protu / nusistatymu“.

§ 2:19 „aprūpinamas“ – Arba „maitinamas“, „palaikomas“. * 2:19 „sunarinamas“ – Arba „suneriamas“.

† 2:19 „sunėrimus“ – Gr. žodis ἀφή (haphé) vartojamas tik čia ir Ef 4:16. ‡ 2:20 „per pasaulį“ – Gr. frazė ἐν κόσμῳ (en kosmō) čia gali būti verčiamas ir „pasauliu“, „pasaulyje“, „pasaulio valdomi“. Pasaulis čia yra Dievui priešiška vertybių sistema. Neatgimęs žmogus yra pasauliškas,

jis gyvena pasauliu, per pasaulį, pasauliškai. § 2:21 „Neimk į rankas!“ – Arba „Nelytėk!“. Tai yra gr. žodis ἅπτωμα (háptomai), kuris beveik nesiskiria nuo žodžio θιγγάνω (thingánō), kuris čia išverstas „Neliesk“.

* 2:23 „Tokie priesakai ir mokslai“ – T. ≈ „Kurie – kokie jie bebūtų –“ † 2:23 „išminties“ – Arba „reputaciją“.

‡ 2:23 „savivalingu garbinimu“ – T. y. prietaringumu, ryžtu garbinti, ką nori ir / arba kaip nori, nepaisant Dievo nurodymų. Plg. Kol 1:18. § 2:23 „kūno“ – Gr. σῶμα (sōma). * 2:23 kūniškumo, „ – Arba „kūniškojo aš“; gr. σάρξ sárx.

3

1 Taigi, jei buvote prikelti su Kristumi, siekite to, kas yra aukštai, kur yra Kristus, sėdintis Dievo dešinėje. 2 *Sutelkite dėmesį į tai, kas aukštai, ne į tai, kas žemėje, 3 nes jūs esate mirę, ir jūsų †gyvastis ‡yra Špaspalpta su *Kristumi Dieve. 4 Kai Kristus, mūsų gyvastis, pasirodys, tada su juo ir jūs pasirodysite šlovėje. 5 Todėl †numarinkite savo narius, ‡kurie yra žemėje: paleistuvystę, netyrumą, aistringumą, Šnedorą pageidimą ir gobšumą, kuris yra *stabgarbystė. 6 Dėl šių dalykų Dievo rūstybė †krinta ant ‡neklusnumo vaikų, 7 tarp Škurių ir jūs kadaise vaikščiojote, kai gyvenote tuose dalykuose. 8 Bet dabar ir jūs atmeskite šituos visus: rūstybę, įtūžį, *blogą valią, šmeižtą, †nešvankią kalbą iš savo burnos. 9 Nemeluokite vienas kitam, kadangi nusivilkote senąjį žmogų su jo darbais 10 ir ‡apsivilkote naujuoju, kuris atnaujinamas tiksliai pažinimui pagal atvaizdą to, kuris jį sukūrė, 11 kur nėra nei graiko, nei žydo, nei apipjaustyto, nei neapipjaustyto, nėra barbaro, skito, Šnelaisvojo nei laisvojo, bet viskas ir visuose – Kristus. 12 Todėl, kaip Dievo išrinktieji, šventi ir mylimi, apsivilkite *giliaširdiškais †apstaus gailestingumo jausmais, ‡maloningumu, nusižeminusiu nusistatymu, romumu, didžia kantrybe, 13 būdami pakantūs vieni kitiems ir atleisdami vieni kitiems, jei Švienas prieš kitą turite skundą: kaip Kristus jums atleido, lygiai taip ir jūs atleiskite. 14 O virš visų šitų užsidėkite meilę, kuri yra *tobulumo raištis. 15 Ir jūsų širdyse teteisėjauja Kristaus

* 3:2 „Sutelkite dėmesį į“ – Arba „Mąstykite apie“. † 3:3 „gyvastis“ – Arba „gyvybė“, „gyvenimas“. ‡ 3:3 „yra“ – gal „tebėra“, „lieka“. Š 3:3 „paslėpta“ t. y. saugoma, padėta į saugomą vietą. * 3:3 „Kristumi“ t. y. „Mesiju“. † 3:5 „numarinkite savo narius“ – Plg. Mt 5:29-30, 18:8-9; Mk 9:45, 47. Rodoma į nuodėmingus kūno narių veiksmus. ‡ 3:5 „kurie yra žemėje“ – Žr. Flp 3:19 „į žemiškus dalykus“. Š 3:5 „nedorą“ – Arba „blogą“, „piktą“. * 3:5 „stabgarbystė“ – Trad. „stambeldystė“. † 3:6 „krinta“ – T. „ateina“. ‡ 3:6 „neklusnumo vaikų“ – Arba „užsispyrusio netikėjimo vaikų“, „atsakymu tikėti pasižymėjusiu vaikų“. Š 3:7 „kurių“ – Kalbama apie gyvenimą neklusnumo vaikų tarpe arba apie gyvenimą tarp minėtų nuodėmių, t. y. darant jas. Gr. kalba leidžia suprasti ir taip ir taip. * 3:8 „blogą valią“ – Arba „nelabumą“, „blogybę“. † 3:8 „nešvankią“ – Arba „begėdišką“. ‡ 3:10 „apsivilkote“ – Arba „esate apvilkti“. Š 3:11 „nelaisvojo“ – Arba „vergo“, „tarno“. * 3:12 „giliaširdiškais [...] jausmais“ – T. „viduriais“. † 3:12 „apstaus gailestingumo“ – T. „gailestingumo“. ‡ 3:12 „maloningumu“ – Arba „gerumu“. Š 3:13 „vienas prieš kitą turite“ – T. „kas nors prieš kitą turi“. * 3:14 „tobulumo raištis“ – Reikšmė gali būti „tobulas raištis“, „raištis, vedantis į tobulybę“, raištis / juosta / diržas, kuris tobulai laiko vietoje visas išvardintas dorybes“.

ramybė, į kurią ir esate pašaukti viename kūne, ir būkite dėkingi. ¹⁶ Kristaus žodis tegyvuoja klestėdamas jumyse, jums su visokeriopa išmintimi mokant ir †su paraginiu išpėjant vieniems kitus, su malone giedant savo širdyje Dievui psalmes, gyriaus giesmes ir †dvasines giesmes. ¹⁷ Ir Šviską, ką bedarytumėte žodžiu ar darbu, *visa tai darykite Viešpaties Jėzaus vardu, per jį dėkodami tam, kuris yra Dievas ir Tėvas. ¹⁸ Žmonos, elkitės pavaldžiai savo vyrams, kaip dera Viešpatyje. ¹⁹ Vyrai, mylėkite žmonas ir nebūkite joms apkartinti. ²⁰ Vaikai, pakluskite savo tėvams visuose dalykuose, nes tai patinka Viešpačiui. ²¹ Tėčiai, †neerzinkite savo vaikų, kad jie †nenusimintų. ²² ŠTarnai, *visais atžvilgiais pakluskite savo šeimininkams pagal †fizinę padėtį tarnaudami ne dėl akių, lyg žmonėms įsiteikiantys, bet †neklastinga širdimi, bijodami Dievo. ²³ Ir Šką tik darote, darykite iš *širdies, kaip Viešpačiui, o ne žmonėms, ²⁴ žinodami, kad iš Viešpaties gausite †atlyginimą, tai yra †paveldą, nes jūs tarnaujate Viešpačiui Kristui. ²⁵ O kas daro neteisybę, gaus už savo padarytą neteisybę, ir šališkumo Šnebus.

4

¹ Šeimininkai, duokite tarnams kas teisu ir *teisinga, žinodami, kad ir jūs turite Šeimininką †danguje. ² Uoliai atsiduokite maldai, ja budėkite dėkodami, ³ melddamiesi tuo pat metu ir už mus, kad Dievas atvertų mums žodžio duris apsakyti Kristaus slėpinį, dėl kurio aš esu ir †kalinamas, ⁴ kad jį atskleisčiau taip, kaip privalau jį apsakyti. ⁵ Vaikščiokite išmintingai priešais tuos, kurie

† 3:16 „su paraginiu išpėjant“ – tai yra vienas gr. žodis $\nuουθετεω$. † 3:16 „dvasines giesmes“ – Arba „dvasinius giedojamus kūrinus“ arba „dvasines lyrikos kūrinus“ arba „dvasines dainas“. § 3:17 „viską“ – gr. vns. * 3:17 „visa tai“ – gr. dgs. † 3:21 „neerzinkite“ – Arba „nekiršinkite“. † 3:21 „nenusimintų“ – gal „nepasidarytų baugštūs“. § 3:22 „Tarnai“ – Arba „Vergai“ – T. y. neturintys laisvės, kurie privalo vykdyti kito žmogaus valią. * 3:22 „visais atžvilgiais“ – T. „visame kame“, „visuose dalykuose“. † 3:22 „fizinę padėtį“ – T. „kūną“. † 3:22 „neklastinga“ – Arba „atvira“. § 3:23 „ką tik“ – Arba „viską, ką tik“. * 3:23 „širdies“ t. „sielos“. † 3:24 „atlyginimą, tai yra paveldą“ – T. „paveldo atlyginimą“. † 3:24 „paveldą“ – Arba „veldinį“, „paveldėjimą“. Gr. žodis $κληρονομία$ (kléronomia) vartojamas NT dar Mt 21:38; Mk 12:7; Lk 12:13, 20:14; Apd 7:5, 20:32; Gal 3:18; Ef 1:14, 1:18, 5:5; Hbr 9:15, 11:8; I Pt 1:4. Galima suprasti gr. genityvo linksnį ir šitaip: „gausite atlyginimą, kurį sąlygoja paveldas / paveldėjimas / veldinys“. § 3:25 „nebus“ – T. „nėra“. * 4:1 „teisinga“ – Arba „proporcinga“, „lygu“. Gr. žodis $ισότης$ (isótēs) vartojamas NT tik čia ir II Kor 8:14. † 4:1 „danguje“ – T. „danguose“ (TR). † 4:3 „kalinamas“ – Arba „sukaustytas“, „užrakintas“, „surištas“.

Šuž ribų, išpirkdami laiko tarpsnį. ⁶ Jūsų kalba visuomet *tebūna* *maloni, paskaninta druska, kad žinotumėte, kaip kiekvienam turite atsakyti. ⁷ Su visais †mano reikalais jus supažindins Tichikas, *kuris yra* mylimas brolis ir ištikimas tarnautojas ir bendratarnis Viešpatyje. ⁸ †Jį pasiunčiau pas jus Šbūtent dėl to, kad jis susipažintų su jūsų reikalais ir paguostų jūsų širdis. ⁹ *Siunčiau jį* su Onesimu, ištikimu ir mylimu broliu, kuris yra iš jūsų. Jie supažindins jus su visais čionykščiais reikalais. ¹⁰ Jus sveikina mano bendrakalynys Aristarchas ir Barnabo *giminaitis Morkus, – dėl jo jau esate gavę nurodymų: jeigu jis atvyktų pas jus, priimkite jį, – ¹¹ ir Jėzus, vadinamas Justu, kurie yra iš †apipjaustyųjų. †Vien šitie *yra mano* bendradarbiai dėl Dievo karalystės; jie yra tapę man paguoda. ¹² Jus sveikina Epafras, kuris iš jūsų, Kristaus tarnas, visada Škovojojantis už jus maldomis, kad stovėtumėte *tobuli ir †be trūkumų kiekvienu Dievo valios atžvilgiu. ¹³ Mat paliudiju už jį, kad jis turi daug uolumo dėl jūsų ir esančių Laodikėjoje ir esančių Hierapolyje. ¹⁴ Sveikina jus mylimasis gydytojas Lukas, taip pat Demas. ¹⁵ Sveikinkite brolius Laodikėjoje ir †Nimfą ir bažnyčią jo namuose. ¹⁶ Ir kai šis laiškas bus perskaitytas pas jus, pasirūpinkite, kad jis būtų perskaitytas ir laodikiečių bažnyčioje susirinkime; ir kad jūs taip pat perskaitytumėte *Šlaiską* iš Laodikėjos. ¹⁷ Taip pat pasakykite Archipui: „Žiūrėkis tarnystės, kurią gavai Viešpatyje, kad ją *išsamiai atliktum!“ ¹⁸ †Šis sveikinimas *parašytas* mano, Pauliaus, ranka. Atsiminkite mano

Š 4:5 „už ribų“ – Arba „išorėje“, „lauke“; t. y. kurie nėra Kristaus kaimenės garde. * 4:6 „maloni“ t. „malonėje“, t. y., pasakyta maloniai. † 4:7 „mano reikalais“ – T. „dalykus pagal mane“. † 4:8 „Jį“ – T. „kuri“. Š 4:8 „būtent dėl to“ – T. „dėl šito paties“. * 4:10 „giminaitis“ – Arba „sesers sūnus“, t. y. „sūnėnas“, arba „pusbrolis“, t. y. „dėdės / tetos sūnus“. Gr. žodis ἀνεψιός (anepsiós) vartojamas tik čia NT. † 4:11 „apipjaustyųjų“ – T. „apipjaustymo“. † 4:11 „Vien šitie“ – Turbūt Paulius turėjo omeny, kad iš apipjaustyųjų vien Aristarchas, Morkus ir Jėzus (Justas) bendradarbiavo su juo Dievo karalystės labui, nes 12-14 eilutėse išvardinti vyrai irgi bendradarbiavo, bet, matyt, nebuvo žydų kilmės. Š 4:12 „kovojojantis“ – Arba „grumąsis“. * 4:12 „tobuli“ – Arba „subrendę“. † 4:12 „be trūkumų“ – Arba „pripildyti“, t. y. kad neliktų vietos niekam, kas Jam prieštarautų, bet kiekvienu atžvilgiu jie visiškai atitiktų Dievo normą. Plg. Kol 1:9, Apr 3:2. † 4:15 „Nimfą ir bažnyčią jo namuose“ – Greičiausiai Nimfo namai buvo Kolosuose. TR aiškai rodo, kad bažnyčia buvo vyro – „jo“ – namuose, ne moters – „jos“ – namuose. Apd 12:12 rašoma, kad nemažai tikinčiųjų susirinkdavo vienos Marijos namuose. Š 4:16 „laiską“ – Gr. žymimasis artikelis, kuris čia gali būti išverstas „tą“. * 4:17 „išsamiai atliktum“ – Arba „išpildytum“. Panašus gr. tekstas vartojamas Apd 12:25. † 4:18 „šis“ – Gr. žymimasis artikelis

pančius. Malonė *tebūna* su jumis! Amen.

Pirmas laiškas tesalonikiečiams

¹ Paulius ir Silvanas ir Timotiejus tesalonikiečių bažnyčiai Dieve Tėve ir Viešpatyje Jėzuje Kristuje. Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

² Mes visuomet dėkojame Dievui už jus visus, minėdami jus savo maldose, ³ be paliovos mūsų Dievo ir Tėvo akivaizdoje prisimindami jūsų *tikėjimo *sukeltą* darbą ir meilės *sukeltą* tišsą ir užtikrintos vilties mūsų Viešpačiu Jėzumi Kristumi *sukeltą* ištvermę, ⁴ ir žinodami, †Dievo numylėtieji broliai, jūsų išrinkimą. ⁵ Nes mūsų evangelija neatėjo pas jus vien tik žodžiais, bet taip pat su jėga, ir su Šventąja Dvasia, ir su visišku užtikrintumu, kaip jūs žinote, kokie mes tarp jūsų buvome jūsų labui.

⁶ Ir jūs, priėmę žodį didžiame prispaudime su Šventosios Dvasios džiaugsmu, tapote mūsų †sekėjais, *taip pat* ir Viešpaties, ⁷ taip, kad jūs tapote pavyzdžiais visiems tikintiesiems Makedonijoje ir Achajoje. ⁸ Nes Viešpaties žodis yra iš jūsų nuaidėjęs ne tik Makedonijoje ir Achajoje, bet ir *žinia apie* jūsų tikėjimą Dievu yra pasklidusi visur taip, kad mums nereikia nieko kalbėti. ⁹ Juk jie patys liudija apie mus, Škoks buvo mūsų atvykimas pas jus, ir kaip jūs nuo stabų atsivertėte į Dievą, kad tarnautumėte gyvajam bei tikrajam Dievui ¹⁰ ir lauktumėte iš dangaus jo Sūnaus, kurį jis prikėlė iš numirusiųjų, būtent Jėzaus, *mūsų Išvaduotojo nuo ateinančios rūstybės.

2

¹ Broliai, jūs juk patys žinote, kad mūsų atvykimas pas jus *paaiškėjo esąs ne †lengvabūdiškas, ² bet, kaip jūs žinote, mes įsidrąsinome savo Dieve kalbėti jums Dievo evangeliją didžiame †sankirtyje, netgi prieš tai nukentėję ir užgauti

* **1:3** „tikėjimo *sukeltą* darbą“ – Plg. II Tes 1:11, Flm 6. † **1:4** „Dievo numylėtieji broliai, jūsų išrinkimą“ – Arba „numylėtieji broliai, Dievo *atliktą* jūsų išrinkimą“. † **1:6** „sekėjais“ – Tinka ši apibrėžtis iš DLKŽ – „daryti, kaip kitas daro, mėgdžioti elgesį“.

Š **1:9** „koks buvo mūsų atvykimas“ – T. „kokį turėjome atvykimą“.

* **1:10** „mūsų Išvaduotojo“ – Gr. kalboje tai yra esamojo laiko dalyvis. Gali būti verčiamas „kuris išvadavo mus“.

* **2:1** „paaiškėjo esant“ – T. „yra pasidaręs“. † **2:1** „lengvabūdiškas“ – T. „tuščias“, čia vartojamas prk. reikšme. Gr. žodis gali reikšti esmę, padėtį, būseną, pasekmes ar kt. Atsižvelgiant į kontekstą (ypač 1:9, 2:2, 2:5 eil.), daroma išvada, kad čia rodo į jų apsilankymo rimtumą, svarbumą, reikšmingumą; jie laikė savo veiklą tokia rimta, kad baisūs kentėjimai jų neatgrasė. † **2:2** „sankirtyje“ – Arba „konflikte“.

Filipuose. ³ Nes mūsų šraginimas *būna* ne iš *klaidinimo, ne iš nešvarumo, ne su †suktybe.

⁴ Priešingai, kaip esame Dievo iširti ir pripažinti, kad mums būtų patikėta evangelija, lygiai taip kalbame, – ne tokiu būdu, kad žmonėms patiktume, bet Dievui, kuris iširia ir pripažįsta mūsų širdis. ⁵ Nes mes, kaip žinote, niekada šneikėme nei *įsiteikiančia kalba, nei godumą *paslepiančia* priedanga – Dievas yra liudytojas, – ⁶ ir neieškojome šlovės iš žmonių, – nei iš jūsų, nei iš kitų, – *nors* būdami Kristaus apaštalai, galėjome būti apsunkinimu. ⁷ Bet buvome tarp jūsų švelnūs, kaip ir žindanti *motina* meilingai globoja savuosius vaikus. ⁸ Tokiu būdu mielu noru linkdami į jus, džiaugėmės pasidalydami su jumis ne tik Dievo evangelija, bet ir savo pačių sielomis, nes tapote mums mylimais *žmonėmis*. ⁹ Nes jūs, broliai, atsimenate mūsų sunkų darbą ir skaudų triūsą: juk dirbdami naktį ir dieną, kad neapsunkintume nė vieno iš jūsų, mes kaip šaukliai jums skelbėme Dievo evangeliją.

¹⁰ Jūs esate liudytojai, Dievas taip pat, kaip šventai, teisingai ir nepriekaištingai mes elgėmės su jumis, kurie tikite. ¹¹ Kaip tiksliai žinote, *elgėmės* būtent ragindami ir guosdami ir įpareigodami kiekvieną iš jūsų Šatskirai, tarsi tėvas savo vaikus, ¹² kad vaikšiotumėte vertai Dievo, *kuris pašaukė jus į savo karalystę ir šlovę.

¹³ Todėl mes taip pat be paliovos dėkojame Dievui, kad jūs, gavę iš mūsų girdėtą Dievo žodį, priėmėte jį ne kaip žmonių žodį, bet kaip tokį, koks jis iš tikro yra – Dievo žodį, kuris ir atlieka savo darbą jumyse, kurie tikite. ¹⁴ Nes jūs, broliai, tapote šsekėjais Judėjoje esančių Dievo bažnyčių Kristuje Jėzuje, kadangi ir jūs nuo savo tautiečių iškentėjote tuos pačius dalykus, kaip ir jos nuo žydų,

Š 2:3 „raginimas“ – T. y. nuoširdus kreipimasis iš šalia esančio asmens, kuris siūlo reikalingą pagalbą. * 2:3 „klaidinimo“ – Gr. žodis reiškia ir tikrovės neatitinkančią informaciją ir tokios informacijos tyčinį skleidimą.

† 2:3 „suktybe“ – Arba „klasta“, „apgaule“. † 2:4 „iširti ir pripažinti“ – (2 k.); tai vienas gr. vksm., kuriuo dažnai apsakomas išmėginimas, kurio tikslas arba numatyta baigtis yra teigiamas pripažinimas, kad tinka, priimtinas ir pan. Š 2:5 „neveikėme“ – Gr. γίνομαι (ginomai), kurio reikšmė labai plati.

Arba „nesirodėme *vartodami*“. * 2:5 „įsiteikiančia“ – Arba „pataikaujančia“.

† 2:6 „būti apsunkinimu“ – Jeigu tai gr. k. idioma, gal „reikalavimų kelti dėl savo svarbos“. † 2:7 „žindanti *motina*“ – Arba „žindyvė“. Š 2:11 „atskirai“

– Arba „po vieną“. * 2:12 „kuris pašaukė jus“ – Arba „pašaukusio jus“; gr. žodis yra esamuju laiku. † 2:13 „iš mūsų“ – T. „per mus“. † 2:13 „atlieka savo darbą“ – Arba „atlieka sau darbą“, „darbuojasi“, „sau veikia“ (gr. žodis yra sangražinis veiksmažodis). Š 2:14 „sekėjais“ – Tinka ši apibrėžtis iš DLKŽ – „daryti, kaip kitas daro, mėgdžioti elgesį“.

15 kurie nužudė tiek Viešpatį Jėzų, tiek savo pranašus, taip pat *persekiojo mus. Ir jie nepatinka Dievui, ir yra priešiški visiems žmonėms 16 †*tu*, kad uždraudžia mums kalbėti kitataučiams, kad tie būtų išgelbėti – savo pačių nuodėmių saikui pripildyti; ‡be to, rūstybė yra atėjusi ant jų galutinai.

17 O mes, broliai, vos valandos laiką Špriverstinai patyrę artimų žmonių – jūsų – netektį (*fizinio buvimo atžvilgiu, ne širdies atžvilgiu), juo labiau †puolėme su dideliu troškimu išvysti jūsų ‡veidus. 18 Todėl nutarėme atvykti pas jus – aš Paulius, beje, ir vienąsyk ir kitą, – bet mums sutrukdė Šėtonas. 19 Nes kas yra mūsų viltis ar džiaugsmas ar Šdžiūgavimo vainikas? Arba, *kas kitas, jeigu* ne jūs mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus akivaizdoje, kai jis ateis?! 20 Jūs juk esate mūsų šlovė ir džiaugsmas!

3

1 Todėl, ilgiau nebeiškęsdami, mes *manėme, kad geriau pasilikti vieniems Atėnuose 2 ir pasiuntėme Timotiejų, mūsų brolių ir Dievo tarną ir mūsų bendradarbį Kristaus evangelijoje †jus padaryti tvirtus ir jus ‡padrąsinti jūsų tikėjimo atžvilgiu, 3 kad šiuose prispaudimuose nė vienas nebūtų Šišjudinamas. Juk patys žinote, kad tam esame *skirti. 4 Nes ir tada, kai buvome su jumis, iš anksto jums pasakėme, kad mums būtina teks kentėti prispaudimą, †ir, *kaip* žinote, *tai* ir įvyko. 5 Todėl, ilgiau nebeiškęsdamas, pasiunčiau, kad sužinočiau apie jūsų tikėjimą: gundytojui gundžius jus, gal ir mūsų triūsas būtų buvęs be naudos.

6 Bet dabar, Timotiejui iš jūsų atėjus pas mus ir atnešus mums gerą žinią apie jūsų tikėjimą ir meilę, ir *tai*, kad nuolat maloniai mus prisimenate, trokšdami pamatyti mus, kaip ir mes jus, 7 mes, broliai, dėl tos priežasties

* 2:15 „persekiojo“ – Arba „išvijoj“, „išvarė“, „persekiojo iš vietos“; gr. žodis vartojamas tik čia ir Lk 11:49. † 2:16 „tu, kad uždraudžia“ –

T. „uždrausdami“. ‡ 2:16 „be to“ – Arba „vis dėlto“, tačiau. § 2:17 „priverstinai patyrę artimų žmonių – jūsų – netektį“ – T. ≈ „padaryti (nuo)

artimų žmonių – jūsų – netekusiaisiais“. * 2:17 „fizinio buvimo“ – T. „veido“.

† 2:17 „puolėme“ – Arba „uoliai stengėmės“. Gr. žodyje slypi ir skubėjimas ir uolumas. ‡ 2:17 „veidus“ – Gr. vns., „veidą“. § 2:19 „džiūgavimo“ – Arba „pasigyrimo“.

* 3:1 „manėme, kad geriau“ – Gr. „manėme gerai“, „teigiamai vertinome tai“. † 3:2 „padaryti jus tvirtus“ – Arba „sustiprinti jus“, „įtvirtinti

jus“, „įstiprinti jus“. ‡ 3:2 „padrąsinti“ – Arba „paguosti“ arba kt. § 3:3

„išjudinamas“ – Gal „meilikaujamas“. * 3:3 „skirti“ – T. „padėti“ (gyventi tokiose aplinkybėse).

† 3:4 „ir, kaip žinote, tai ir įvyko“ – Gr. „kaip ir įvyko ir žinote“.

buvome per jūsų tikėjimą padrašinti Švisame savo *patirtame* prispaudime ir prievartoje, *jums esant pagrindu *tam*,⁸ nes dabar mes esame gyvastingi, jei jūs tvirtai stovite Viešpatyje.⁹ Nes kokią padėką galėtume atmokėti Dievui už jus, už visą džiaugsmą, kuriuo džiaugiamės dėl jūsų savo Dievo akivaizdoje,¹⁰ naktį ir dieną labai daug meldamiesi, kad galėtume išvysti jūsų Šveidus ir taisyti jūsų *tikėjimo trūkumus?

¹¹ Ir jis pats (mūsų ŠDievas bei Tėvas ir Jėzus, mūsų Viešpats) tenukreipia tiesiai mūsų kelią pas jus.¹² Bet Viešpats jus tepadaro augančius ir apstėjančius meile vienų kitiems ir visiems, kaip ir mes jums,¹³ kad sutvirtintų jūsų širdis nepeiktinas šventume mūsų Dievo ir Tėvo akivaizdoje, kai ateis mūsų Viešpats Jėzus Kristus su visais savo šventaisiais.

4

¹ *Taigi, dėl likusių dalykų: jus maldaujame, broliai, ir raginame Viešpatyje Jėzuje, †kad, kaip priėmėte iš mūsų Šbūdą, kuriuo privalote vaikščioti ir patikti Dievui, *taip* vis labiau augtumėte.² Nes jūs žinote, kokius *įsakus mes jums davėme per Viešpatį Jėzų.³ Nes tai yra Dievo valia – jūsų šventinimas: kad susilaikytumėte nuo paleistuvystės,⁴ kad kiekvienas iš jūsų mokėtų įgyti savąjį indą šventai

‡ 3:7 „padrašinti“ – Arba „paguosti“ arba kt. § 3:7 „visame savo prispaudime ir prievartoje“ – Gr. kalboje vienas artikelis valdo abu žodžius. * 3:7 „jums esant pagrindu *tam*“ – Gr. frazė ἐφ' ὑμῶν („ant jūsų“) vartojama NT ir čia: Ro 16:19; II Kor 7:7, 9:14. † 3:8 „esame gyvastingi“ – Arba „gyvuojame“, „esame gyvi“ ar pan. ‡ 3:8 „jūs tvirtai stovite“ – Gr. k. (PT) tariamoji nuosaka – „jūs tvirtai stovėtumėte“, bet lietuvių kalboje tai čia pateiktą kitą reikšmę. § 3:10 „veidus“ – T. „veidą“. * 3:10 „tikėjimo“ – Arba „tickybos“ (gr. žodis reiškia vieną ir kitą). † 3:11 „jis pats“ – Arba „būtent jis“. ‡ 3:11 „jis pats ... tenukreipia“ – Gr. kalbos vksm. yra vienaskaitinis, bet yra išvardinti keli veiksniai. Šis tekstas tvirtina Viešpaties Jėzaus dievystę. Plg. Biblijos tekstus, kuriuose dgs. veiksniai rodo į vienintelį Dievą, pvz., Pr 1:26. § 3:11 „Dievas bei Tėvas“ – Gr. kalboje aišku, kad rodo į vieną asmenį, nes abu žodžius valdo vienas artikelis. * 4:1 „Taigi“ – Arba „Todėl“; greičiausiai nurodoma į maldą I Tes 3:12-13 eilutėse; Dievas per Paulių 4-ame skyriuje aiškina jiems, kaip ir kokiomis sąlygomis Dievas sutvirtins jų širdis šventume. † 4:1 „kad, kaip priėmėte iš mūsų būdą, kuriuo privalote vaikščioti ir patikti Dievui, *taip* vis labiau augtumėte“ – Arba „kad vis labiau augtumėte pagal būdą, kurį priėmėte iš mūsų ir kuriuo privalote vaikščioti ir patikti Dievui“. ‡ 4:1 „iš mūsų“ – T. „nuo šalia mūsų“. § 4:1 „būdą, kuriuo“ – Arba „kaip“. * 4:2 „įsakus“ – Arba „priesakus“, „paliepimus“. † 4:4 „įgyti“ – Arba „savintis“, t. y. pradėti turėti kaip savąjį.

ir pagarbiai, ⁵ ne [‡]gašlumo [§]šaisra, kaip ^{*}svetimtikiai, kurie nepažįsta Dievo; ⁶ kad [†]šįame dalyke niekas neperžengtų ribų ir neteisėtai neimtų ko nors iš savo brolio, nes Viešpats yra keršytojas už visus [‡]tokius dalykus, kaip jums ir iš anksto sakėme ir uoliai liudijome. ⁷ Nes Dievas mus pašaukė ne nešvarumui, bet šventinimui. ⁸ Todėl, kas *tai* atmeta, ne žmogų atmeta, bet Dievą, kuris mums yra davęs [§]net savo Šventąją Dvasią.

⁹ O jums nereikia, kad būtų jums parašyta apie brolišką meilę, nes jūs patys esate Dievo ^{*}išmokyti mylėti vieni kitus. ¹⁰ Juk iš tiesų taip darote visiems broliams visoje Makedonijoje. Mes tik raginame jus, broliai, vis labiau augti ¹¹ ir dėti stropias pastangas būti [†]ramaus būdo ir užsiimti savo reikalais ir dirbti savo pačių rankomis, kaip jums įsakėme, ¹² kad dorai vaikščiotumėte priešais tuos, kurie [‡]už ribų, ir [§]nieko jums netrūktų.

¹³ Bet ^{*}nenoriu, kad būtumėte nežinioje apie užmigusiųosius, *o tikslas to*, kad neliūdėtumėte, kaip ir [†]visi kiti, kurie neturi vilties. ¹⁴ Nes jei tikime, kad Jėzus mirė ir prisikėlė, taip ir tuos, kurie miega Jėzuje, Dievas atves su juo. ¹⁵ Nes tai jums sakome Viešpaties žodžiu, kad mes, gyvieji, likusieji iki Viešpaties atėjimo, nepralengsime užmigusiųjų, ¹⁶ kadangi pats Viešpats nusileis iš dangaus su šauksmu, su arkangelo balsu ir su Dievo [‡]trimitavimu, ir mirusieji Kristuje prisikels pirmiausia, ¹⁷ paskui mes, gyvieji, likusieji, būsime pagauti kartu su jais debesyse tam, kad susitiktume su Viešpačiu ore, ir taip visuomet būsime su Viešpačiu. ¹⁸ Todėl šiais žodžiais [§]guoskite, padrąsinkite vieni kitus.

[‡] 4:5 „gašlumo“ – Arba „geismų“. [§] 4:5 „aisra“ – Arba „pageidimu“. ^{*} 4:5 „svetimtikiai“ – Arba „kitataučiai“, „pagonys“ (ne fizinės kilmės atžvilgiu, bet dvasinės giminystės ryšio atžvilgiu.). [†] 4:6 „šįame“ – Gr. žymimasis artikelis, kuris kartais gali būti išverstas ir „tame“. [‡] 4:6 „tokius“ – Gr. „šiuos“. [§] 4:8 „net“ – Arba „ir“, „taip pat“. ^{*} 4:9 „išmokyti“ – Gal „mokomi“. [†] 4:11 „ramaus“ – Arba „tylaus“. [‡] 4:12 „už ribų“ – Arba „išorėje“, „lauke“. [§] 4:12 „nieko jums netrūktų“ – Gr. „jums jokio (daikto arba asmens) nereikėtų“; arba „nuo nė vieno nebūtumėte priklausomi“. ^{*} 4:13 „nenoriu, kad būtumėte nežinioje“ – Gr. „nenoriu jūsų buvimo nežinančiais“. [†] 4:13 „visi kiti“ – Arba „likusieji“. [‡] 4:16 „trimitavimu“ – Arba „trimito *gaudiesiu*“. [§] 4:18 „guoskite, padrąsinkite“ – Šiais žodžiais verčiamas vienas gr. veiksmazodis. Jame slypi abi sąvokos ir dar kitos reikšmės (kontekstas leidžia manyti, kad šios abi sąvokos tinka čia, bet ne kitos šio gr. žodžio reikšmės.).

5

1 O apie *laikotarpus ir †*įvykių* laikus, broliai, – †*man* nėra reikalo jums rašyti, 2 nes patys Škuo puikiausiai žinote, kad Viešpaties Diena ateina taip, kaip vagis naktį. 3 Nes kai jie sakys: „Ramybė ir saugumas“, tuomet staigi *niokojimas juos išstiks, tartum gimdymo skausmai nėščią moterį, ir jie jokiū būdu neišstruks. 4 Bet jūs, broliai, nesate tamsoje, kad kaip vagis toji Diena jus užkluptų. 5 Jūs visi esate †šviesos vaikai ir dienos vaikai: †nesame nei iš nakties, nei iš tamsos. 6 ŠIšvada tokia: nemiegokime kaip *ir †visi kiti, bet budėkime ir būkime blaivūs, 7 nes kurie miega, miega naktį, ir kurie †pasigeria, yra girti naktį. 8 Bet mes, Špriklausantys dienai, būkime blaivūs, užsidėję tikėjimo bei meilės krūtinšarvį ir *šalmą – užtikrintą išgelbėjimo viltį. 9 Nes Dievas mūsų nepaskyrė rūstybei, bet †kad įgytume išgelbėjimą per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, 10 *būtent* tą, kuris mirė už mus, kad mes kartu, ir †nemiegodami, ir miegodami, gyventume kartu su juo. 11 Tad Šguoskite, padrąsinkite vieni kitus, taip pat *statydingite vienas kitą, kaip ir darote.

12 Jus taip pat prašome, broliai, *ir* pripažinti tuos, kurie †darbuojasi tarp jūsų bei vadovauja jums Viešpatyje bei jus ragindami įspėjinėja, 13 ir †su meile juos didžiai gerbti dėl jų

* 5:1 „laikotarpus“ – Gr. žodis rodo į laiko kiekį. † 5:1 „*įvykių* laikus“ – Arba „*įvykių* metus“, „etapus“; gr. žodis rodo į laiko kokybę, savybes, t. y. įvykius, kurie suteikia laikotarpiui ypatumus. † 5:1 „*man* nėra reikalo jums rašyti“ – Gr. „neturite reikmės, kad jums rašytų“. § 5:2 „kuo puikiausiai“ – Arba „tiksliai“. * 5:3 „niokojimas“ – Gr. žodis ὄλεθρος (olethros) vartojamas kitur NT 3 k.: I Kor 5:5; II Tes 1:9; I Tim 6:9. † 5:5 „šviesos vaikai“ – Arba „Šviesos vaikai“. Plg. Joh 12:36, Ef 5:8, I Tes 5:5. † 5:5 „nesame nei iš nakties, nei iš tamsos“ – Arba „nepriklausome nei nakčiai, nei tamsai“; gr. kalboje nėra prielinksnio „iš“, bet yra du kilmininko linksnio žodžiai, kurie gali rodyti į savybes, į kilmę ar kt. § 5:6 „Išvada tokia“ – Arba „Taigi – išvada“. * 5:6 „ir visi kiti“ – Arba „kaip visi kiti net *miega*“. † 5:6 „visi kiti“ – Arba „likusieji žmonės“. † 5:7 „pasigeria“ – Arba „save nugirdo“. § 5:8 „priklausantys dienai“ – Gr. „iš dienos esantys“; arba „turintys dienos savybes“, „turintys dienos prigimtį“; žr. Gal 3:7 išnašą. * 5:8 „šalmą – užtikrintą išgelbėjimo viltį“ – T. „išgelbėjimo užtikrintos vilties šalmą“. † 5:9 „kad įgytume išgelbėjimą“ – T. „išgelbėjimo įgijimui“; arba „išgelbėjimui įgyti“. † 5:10 „nemiegodami“ – Tas pats gr. žodis vartojamas 6 eil., todėl pagal žodžio reikšmę gali būti išverstas čia „budėdami“. § 5:11 „guoskite, padrąsinkite“ – Šiais žodžiais verčiamas vienas gr. veiksmazodis. Jame slypi abi sąvokos ir dar kitos reikšmės (iš konteksto galima spręsti, kad šios abi sąvokos čia tinka). * 5:11 „statydingite“ – Vartojamas statybinis terminas, kalbant apie žmonių ugdymą pagal Dievo žodį (žr. Mt 16:18; I Kor 8:1; 14:4, 17; I Pt 2:5 ir kt.). † 5:12 „darbuojasi“ – Arba „triūsia“, „sunkiai dirba“. † 5:13 „su meile“ – T.

darbo. Taikiai sugyvenkite tarpusavyje. ¹⁴ O mes raginame jus, broliai: ragindami įspėkite nesilaikančius tvarkos, paguoskite šbėsisielojančiuosius, palaikykite silpnuosius, *būkite didžiai kantrūs visiems. ¹⁵ Žiūrėkite, kad niekas neatsimokėtų kam nors blogu už bloga, bet visuomet vykitės tai, kas gera, ir vieni su kitais ir su visais.

¹⁶ Džiaukitės visuomet, ¹⁷ melskitės be paliovos, ¹⁸ dėkokite †visomis aplinkybėmis, nes †tai Dievo valia jums Kristuje Jėzuje!

¹⁹ Negesinkite Dievo Dvasios, ²⁰ neniekinkite pranašavimų, ²¹ ištirkite visa – tvirtai laikykitės to, kas gera, ²² susilaikykite nuo visų blogio išraiškų.

²³ Be to, tegul pats ramybės Dievas jus švisiškai šventina, *ir tebūnie išlaikyti nepeiktini jūsų dvasia ir siela ir kūnas †kaip sveikas vienetas su visu tuo, kas jums paskirta, †kai ateis mūsų Viešpats Jėzus Kristus. ²⁴ Šjūsų Pašaukėjas yra ištikimas; jis ir įvykdys!

²⁵ Broliai, melskitės už mus!

²⁶ Pasveikinkite visus brolius šventu pabučiavimu.

²⁷ Saikdinu jus Viešpačiu: šitas laiškas turi būti perskaitytas visiems šventiesiems broliams.

²⁸ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūna su jumis. Amen.

§ 5:14 „sielojančiuosius“ – Gr. „mažasielius“ (ὀλιγόψυχοι, mažas + psichika); gali rodyti į žmonės, kurie yra taip stipriai nusivylę, kad dėl pernelyg stiprų jausmų neveikia to, ką turėtų veikti. * 5:14 „būkite didžiai kantrūs visiems“ – Arba „ilgai pakeškite visus“. † 5:18 „visomis aplinkybėmis“ – T. „visame kame“, „visuose dalykuose“. † 5:18 „tai“ – Žodis „tai“ gali rodyti į dėkojimą, arba gali rodyti į džiaugsmą, meldimąsi ir dėkojimą kartu. § 5:23 „visiškai šventina“ – Vietoj „visiškai“ gali būti „visiškai iki tikslo“, „visiškai iki galo“. Sudurtinį gr. k. būdvardį ὁλοτελής (holoteleis) sudaro ὅλος (holos, „visas“) ir τέλος (telos, „tikslas“, „galas“ ir kt.), todėl tinka „tikslą visiškai pasiekę“. Galimas šis vertimas: „jūs šventina kad būtumėte tikslą visiškai pasiekę“, bet toks vertimas gali leisti suprasti, kad tikslą jau pasiekė, nors Paulius meldžiasi už tai, kas dar neįvyko. * 5:23 „ir“ – Arba „tai yra“. † 5:23 „kaip sveikas vienetas su visu tuo, kas jums paskirta“ – Arba „su visomis jums paskirtomis dorybėmis“, „vientisais“, „vientisume“, „visapusiškai“. Sudurtinis gr. k. būdvardis ὁλόκληρος (holoklėros) sudarytas iš ὅλος (holos, „visas“) ir κλήρος (klėros, „dalis“, „paskirta / paveldėta dalis“ ir kt.), todėl prasmė galimai tokia: jie turėtų naudotis viskuo, ką būdami Jėzuje Kristuje paveldėjo iš Dievo. Gr. žodis vartojamas NT tik čia ir Jok 1:4. Žodis „vienetas“ vartojamas, nes gr. tekste yra dgs. veiksny su vns. veiksmazodžiu. † 5:23 „kai ateis mūsų Viešpats Jėzus Kristus“ – Arba „mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus atėjime / atėjimo metu / pasirodyme / pasirodymo metu“. § 5:24 „Jūsų Pašaukėjas“ – Arba „Tas, kuris jus šaukia“. Panaši gr. k. gram. sandara I Tes 1:10, Rom 11:26 ir kitur.

Antras laiškas tesalonikiečiams

¹ Paulius ir Silvanas ir Timotiejus tesalonikiečių bažnyčiai Dieve, mūsų Tėve, ir Viešpatyje Jėzuje Kristuje. ² Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

³ Mes privalome visuomet dėkoti Dievui už jus, broliai, kaip pridera, nes jūsų tikėjimas * nepaprastai auga, ir jūsų visų iki vieno meilė vieni kitiems didėja ⁴ taip, kad mes patys giriamės jumis Dievo bažnyčiose dėl jūsų ištvermės ir tikėjimo visuose jūsų persekiojimuose ir priespaudose, kuriuos jūs iškenčiate.

⁵ *Tai yra* † aiškus parodymas į teisų Dievo teismą, ‡ tikslui esant tokiam, kad būtumėte Špriažinti vertais Dievo karalystės, dėl kurios jūs irgi kenčiate, ⁶ * kadangi yra teisinga pagal Dievo *požiūrį, kad jis* † atmokės jūsų prispaudėjams priespauda, ⁷ ir jums, kenčiantiems priespaudą, palengvinimu kartu su mumis, ‡ tuo metu, kai bus apreikštas Viešpats Jėzus iš dangaus su savo Šgalybės angelais ⁸ * liepsnojančia ugnimi † atkeršijantis tiems, kurie nepažįsta Dievo ir tiems, kurie nepaklūsta mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Evangelijai. ⁹ ‡ Jie kentės bausmę – amžiną Šniokojimą toli nuo Viešpaties veido ir nuo jo galybės šlovės, ¹⁰ kai tik jis ateis, kad jis būtų tą Dieną pašlovinas * per šventuosius

* **1:3** „nepaprastai auga“ – Arba „klestėte klesti“, „nepaprastai tarpsta“.

† **1:5** „aiškus parodymas“ – Arba „aiškus požymis“, „įrodymas“, „neginčytinas parodymas“. Reiškia, kad jų ištvermė, kurią teikia pats Dievas, įrodo, jog Dievas kol kas nėra įvykdęs savo teisingo nuosprendžio (tas įvykdymas dar ateityje) ir Jis įgyvendindamas tą nuosprendį būtinai atsižvelgs į kentėjimus, kuriuos jiems sukėlė Dievo priešai. „aiškus parodymas į teisų Dievo teismą“ – Arba „aiškus Dievo teisaus teismo požymis (parodymas)“. ‡ **1:5** „tikslui“ – Tokiose sandarose gr. žodis εις (eis) gali reikšti tikslą arba rezultatą, gali reikšti abu; todėl, arba „rezultatui“ arba „tikslui ir rezultatui“. § **1:5** „priažinti“ –

Arba „palaikyti“. * **1:6** „kadangi yra teisinga pagal Dievo *požiūrį, kad jis* atmokės“ – Arba „kadangi, atitinkant Dievo *požiūrį, yra* teisinga atmokėti“.

† **1:6** „atmokės“ – T. „atmokėti“. ‡ **1:7** „tuo metu, kai bus apreikštas Viešpats Jėzus“ – T. „Viešpaties Jėzaus apreikšimo metu“. § **1:7** „galybės angelais“ – Galima išversti „galingais angelais“, bet gr. kalboje aišku, kad galybė priklauso Viešpačiui Jėzui – angelai yra galingi todėl, kad gavo galią iš Jo. * **1:8** „liepsnojančia ugnimi“ – T. „liepsnos ugnyje“. Plg. Iz 66:15, Jer 10:25; Ps 79:6.

† **1:8** „atkeršijantis“ – T. „duodant (skiriant) kerštą“. ‡ **1:9** „Jie“ – T. „kurie“.

§ **1:9** „niokojimą“ – Gr. žodis ὄλεθρος (olethros) vartojamas kitur NT 3 k.: I Kor 5:5; I Tes 5:3; I Tim 6:9. * **1:10** „per“ 2 k. – Žr. Jn 13:31 išnašą apie gr. prielinksniį εν (en), taip pat kitą atvejį II Tes 1:12 eilutėje. Vietoj prielinksnio „per“, čia gali būti išversta vietininku arba net kilmininku.

ir keliantis nuostabą per visus, kurie tiki (dėl to, kad buvo patikėta mūsų jums duotu liudijimu).

¹¹ Tam tikslui mes ir visuomet meldžiamės už jus, kad mūsų Dievas palaikytų jus vertais pašaukimo ir galingai užbaigtų kiekvieną [†]gerumo *sukeltą* mielą ketinimą ir [‡]tikėjimo *sukeltą* darbą, – ¹² kad mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardas būtų pašlovintas Šper jus ir jūs per jį pagal mūsų Dievo, ^{*}tai yra Viešpaties Jėzaus Kristaus, malonę.

2

¹ Dabar dėl mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus ^{*}atėjimo ir mūsų surinkimo pas jį, prašome jus, broliai, ² [†]greitai [‡]nesiduoti nukreipiamiems nuo *sveiko* Šproto ar sutrikdomiems nei dvasia, nei žodžiu, nei laišku, tarsi nuo mūsų, esą Kristaus Diena jau yra čia.

³ Tegul niekas jokių būdu jūsų neapgauna, nes *ta Diena neateis*, jeigu pirma neateis tas atkritimas ir nebus apreikštas tas nuodėmės žmogus, pražūtis sūnus, ⁴ ^{*}kuris priešinasi ir iškelia save [†]virš kiekvieno vadinamojo dievo ar garbinamo daikto taip, kad jis kaip Dievas sėdasi į Dievo [‡]šventyklą, Steigdamas, kad jis yra Dievas. ⁵ Ar neprisimenate, jog šiuos dalykus jums kalbėdavau, tebebūdamas tarp jūsų? ⁶ Jūs gi ^{*}pažįstate [†]tai, kas dabar suvaržo, kad [‡]tas būtų apreikštas savo paties laiku. ⁷ Nes įstatymo Špažeidinėjimo slėpinys jau veikia, tik yra ^{*}kas šiuo metu suvaržo, kol [†]pasitrauks. ⁸ Ir tada bus apreikštas tas Įstatymo [‡]Pažeidinėtojas, kurį Viešpats

[†] 1:11 „gerumo“ – Arba „dorovingumo“. [‡] 1:11 „tikėjimo *sukeltą* darbą“ – Plg. I Tes 1:3, Flm 6. [§] 1:12 „per“ – Žr. II Tes 1:10 ir Jn 13:31 išnašus.

^{*} 1:12 „tai yra“ – Arba „ir“. Žr. gr. sintaksę Ef 5:5 (gali būti „ir“ arba „tai yra“) ir Tit 2:13 bei II Pt 1:1 (be abejo reikšmė yra „tai yra“). ^{*} 2:1 „atėjimo“ – T. y. „atvykimo ir tolesnio buvimo šalia“.

[†] 2:2 „greitai“ – T. y. neapdairiai. [‡] 2:2 „nesiduoti nukreipiamiems“ – Gr. „nebūti nukratytiems“.

[§] 2:2 „proto“ – Arba „protavimo“. ^{*} 2:4 „kuris priešinasi ir save iškelia“ – Arba „priešininkas ir save iškeliantis“. [†] 2:4 „virš kiekvieno vadinamojo dievo ar garbinamo daikto“ – Arba „viršum viso, kas vadinama Dievu, ar to, kas garbinama“. [‡] 2:4 „šventyklą“ – T. y. į švenčiausiąją vietą, kitaip vadinamą Šventų švenčiausiąją. Kitas gr. žodis rodo į šventyklos teritorijos ir statinių visumą.

[§] 2:4 „teigdamas“ – Arba „tvirtindamas“. ^{*} 2:6 „pažįstate“ – Arba „žinote“. [†] 2:6 „tai, kas [...] suvaržo“ – Gr. k. bevardės giminės dalyvis. Plg. II Tes 2:7, kurioje vartojamas vyr. giminės dalyvis. [‡] 2:6 „tas“ – T. „jis“, t.

y. nuodėmės žmogus. [§] 2:7 „pažeidinėjimo“ – Arba „atmetimo“. ^{*} 2:7 „kas [...] suvaržo“ – Gr. k. vyriškos giminės dalyvis. Plg. II Tes 2:6, kurioje vartojamas bevardės giminės dalyvis. [†] 2:7 „pasitrauks“ – T. „pasidarys nebe tarp“. [‡] 2:8 „Pažeidinėtojas“ – Arba „Atmetėjas“.

Špraris * savo burnos dvasia ir †nuvarys šalin savo atėjimo spindulingu pasirodymu, ⁹ būtent tą, kurio atėjimas yra pagal Šetono galingą veikimą su †visokiomis melagystės priemonėmis: antgamtinė galybė, ir antgamtiniais ženklais, ir Špranašiškais ženklais, ¹⁰ ir visokia neteisumo apgavyste tarpe tų, kurie pražūsta * už tai, kad jie †atsisakė priimti tiesos meilės, kad būtų išgelbėti. ¹¹ Ir dėl to Dievas †bruks jiems Šgalingą paklydimo poveikį, kad jie tikėtų tuo melu ¹² tam, kad būtų nuteisti visi, kurie netikėjo tiesa, bet mėgo neteisumą.

¹³ Bet mes privalome visuomet dėkoti Dievui už jus, kuriuos myli Viešpats, nes Dievas nuo pradžios jus išsirinko išgelbėjimui per Dvasios atliekamą pašventinimą ir pasitikėjimą tiesa. ¹⁴ Per mūsų evangeliją jis pašaukė jus į *tai, – į mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus †šlovės įgijimą. ¹⁵ Išvada, broliai, tokia: tvirtai stovėkite ir laikykitės perduotų dalykų, kurių buvote išmokyti arba †mūsų žodžiu arba mūsų laišku.

¹⁶ O pats mūsų Viešpats Jėzus Kristus ir Dievas (tai yra mūsų Tėvas), kuris mus mylėjo ir Šiš malonės davė mums amžiną paguodą bei gerą viltį, ¹⁷ tepaguodžia bei teparagina jūsų širdis ir jus tesutvirtina kiekviename gerame žodyje ir darbe.

3

1 Galiausiai, broliai, melskitės už mus, kad Viešpaties

§ 2:8 „praris“ – Plg. Lk 9:54; Gal 5:15. * 2:8 „savo burnos dvasia“ – Plg. Iz 11:4; II Tim 3:16; Hbr 4:12; Apr 1:16; 19:16–21. † 2:8 „nuvarys šalin“ – Arba „pašalins“, „pavers niekais“, perkeltine prasme „pražudys“. † 2:9 „visokiomis“ – Gr. būdvardis, išverstas „visokiomis“, yra vns.; laikoma, kad jis apibūdina visus tris daiktavardžius. § 2:9 „pranašiškais ženklais“ – Arba „stebuklais“. * 2:10 „už tai, kad“ – Gr. k. frazė ἀνθ' ὧν (anth hon) yra vartojama ir Lk 1:20, 12:3, 19:44; Apd 12:23 eilutėse. Ji visada reiškia atsaką, kuris tiksliai atitinka žmogaus pasirinkimą. † 2:10 „atsisakė priimti tiesos meilės“ – Tekstas moko, kad žmogus pats nusprendžia, kaip reaguos į tiesą. Jeigu nusizemins Dievui, Dievas įdiegs meilę tiesai jo širdyje. † 2:11 „bruks“ – Arba „siųs“, „įpirš“. § 2:11 „galingą [...] poveikį“ – Tas pats gr. žodis išverstas „galingą veikimą“ II Tes 2:9 eilutėje. * 2:14 „tai“ – T. y. 13-oje eilutėje paminėtą bendrą temą – išgelbėjimą. † 2:14 „šlovės“ – Plg. Rom 3:23. † 2:15 „mūsų [...] mūsų“ – Gr. tekste žodis ἡμῶν („mūsų“) yra vartojamas tik vieną kartą – pačiame sakinio gale. Tačiau, pagal gr. k. vartoseną, jis valdo du žodžius ir todėl yra taip išverčiamas. § 2:16 „iš malonės“ – Arba „malonėje“.

žodis * greitai sklistų ir †būtų šlovinamas, kaip ir pas jus, ² ir kad mes būtume išvaduoti nuo †kenksmingų ir Šblogos valios žmonių, nes *tikėjimas *Viešpaties žodžiu* būdingas ne visiems. ³ Bet Viešpats yra ištikimas; jis padarys jus tvirtus ir saugos nuo †blogojo. ⁴ Ir mes dėl Viešpaties esame įsitikinę apie jus, kad ir darote, ir darysite tuos dalykus, kuriuos jums įsakome. ⁵ Ir Viešpats tenukreipia jūsų širdis į †dievišką meilę ir į kristišką ištvermę.

⁶ O jums, broliai, įsakome mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu Šatsitraukti nuo kiekvieno brolio, kuris vaikšto nesilaikydamas tvarkos ir ne pagal tai, kas buvo perduota, ką jis gavo iš mūsų. ⁷ Nes patys žinote, *kaip būtina sekti mumis, nes tarp jūsų mes nesielgėme kaip nesilaikantys

* **3:1** „greitai sklistų“ – T. „bėgtų pirmyn“, t. y., kad Viešpaties Žodis (turbūt čia tai labiausiai rodo į Evangeliją) išgirstų kuo daugiau žmonių kuo greičiau. † **3:1** „būtų šlovinamas“ – Nors šis tekstas verstas iš gr. kalbos, kuria tuo metu kalbėjo Paulius, jis buvo išlavintas hebrajas, kuris puikiai pažino hebrajiškus šventraščius (Apd 17:2-3). Hebrajų kalboje žodžio כָּבוֹד (kabod, liet. „šlovė“) pagrindinė reikšmė yra „svoris“, o perkeltine prasme nusako svarbą, reikšmingumą. Evangelija yra šlovinama, kai žmonės išgirsta ją, supranta jos svarbą bei reikšmingumą ir paklusta jai. (Dėl paklusnumo Evangelijai, žr. II Tes 1:8 ir I Pt 4:17.) Tesalonikoje kai kas suprato, kad Evangelija buvo labai svarbi ir pakluso jai, įtikėdami (Apd 17:4). Apd 13:48 aprašytas kitas atvejis, kai kitataučiai išgirdo Evangeliją ir įtikėjo. Ten rašoma, kad jie šlovinu Viešpaties žodį. † **3:2** „kenksmingų“ – Gr. k. žodis vartojamas 3 k. NT, tik čia apibūdinant žmones. Jo šaknis rodo į netinkamos vietos užėmimą, vartoseną rodo blogą, žalą keliantį veiksma. § **3:2** „blogos valios“ – Arba „blogų“.

* **3:2** „tikėjimas *Viešpaties žodžiu*“ – T. „ne visų yra (artikelis) tikėjimas (πίστις, gr. pistis)“. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad gr. tekste yra artikelis ir dėl to tampa aišku, jog tekstas rodo ne į bet kokią, bet į tam tikrą tikėjimą. Dėl to, atsižvelgiant į II Tes 3:1, yra pridėtas „Viešpaties žodžiu“. Plg. II Tes 3:3 pasakymą, kad Viešpats yra ištikimas (gr. πιστός, pistos), nors toks tikėjimas (gr. πίστις, pistis), kokio laukia Viešpats, yra nebūdingas kai kuriems žmonėms. † **3:3** „blogojo“ – Arba „blogio“, „pikto“; šio gr. k. žodžio vyriškos ir bevardės giminių formos rašosi vienodai, todėl, žodis šioje eilutėje gali būti bevardės giminės; jei taip, būtų „blogio“, „pikto“. Plg. Lk 6:45, Rom 12:9 eilutes, kuriose vienareikšmiškai vartojama bevardės giminės forma, ir Mt 5:37; 13:19, 38, 49; Ef 6:16; I Jn 2:13, 14; 3:12; 5:18, 19 eilutes, kuriose vienareikšmiškai vartojama vyr. giminės forma. Forma šioje ir kitose eilutėse yra nevienareikšmė (plg., Mt 6:13, Rom 12:9). Iš konteksto galima daryti išvadą, kad vyksta asmeninė kova tarp Viešpaties Jėzaus ir Jo priešų, Šėtono, todėl pasirinktas žodis „blogojo“. † **3:5** „dievišką meilę [...] kristišką ištvermę“ – T. „Dievo meilę [...] Kristaus ištvermę“. Gr. kalbos tekstas gali būti suprantamas bent trimis būdais: (1) tegul Dievas nukreipia jūsų širdis į Dievo meilę jums ir į Kristaus parodytą ištvermę; (2) tegul Dievas nukreipia jūsų širdis į meilę Dievui ir į ištvermę laukiant Kristaus; (3) tegul Dievas nukreipia jūsų širdis į Dievo meilę jums bei į meilę Dievui ir į Kristaus parodytą ištvermę ir į ištvermę laukiant Kristaus. Stengtasi vertime palikti kiek galimą įvairesnę reikšmę. § **3:6** „atsitraukti nuo“ – Arba „vengti“, „šalintis“. * **3:7** „kaip“ – T. y. „koku elgesiu“.

tvarkos ⁸ ir †nevalgėme niekieno duonos dykai; priešingai, naktį ir dieną darbavomės su triūsu ir skausmingumu, kad neapsunkintume nė vieno iš jūsų, ⁹ ne dėl to, kad neturime †teisės *taip daryti*, bet kad jums pateiktume save *kaip* pavyzdį, kad sektumėte mumis. ¹⁰ Nes ir kai buvome pas jus, jums tai įsakydavome, kad jei kas Šneturi valios dirbti, tas turi nevalgyti. ¹¹ Mat mes girdime, kad kai kurie tarp jūsų vaikšto nesilaikydami tvarkos, jokio darbo nedaro, tik *kišasi į svetimus darbus. ¹² O tokiems įsakome ir †raginame per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kad jie, tyliai dirbdami, valgytų savo pačių duoną. ¹³ Bet jūs, broliai, nepailskite darydami gera. ¹⁴ O jei kuris nepaklūsta mūsų žodžiui, *perteikiamam* šiuo laišku, tą pasižymėkite ir nebūkite su juo artimai susiję, kad jis susigėstų. ¹⁵ Tačiau nelaikykite *jo* priešu, bet †ragindami išpėkite *ji* kaip brolių.

¹⁶ O pats ramybės Viešpats teduoda jums ramybės visuomet, visokiu būdu. Viešpats su jumis visais! ¹⁷ Sveikinimas *prirašytas* mano paties, Pauliaus, ranka. Tai yra ženklas kiekviename laiške: taip aš rašau. ¹⁸ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė *tėbūna* su jumis visais. Amen.

† **3:8** „nevalgėme niekieno duonos dykai“ – Tai idioma, kuri reiškia „nepragyvenome“; tai nereiškia, kad jie niekada nebuvo vaišinami tesalonikiečių namuose, bet kad neleido tesalonikiečiams jų išlaikyti. † **3:9**

„teisės“ – Arba „įgaliojimo“. § **3:10** „neturi valios“ – Trad. „nenori“, bet gr. žodis θέλω (thelo) dažnai nusako daugiau nei pageidavimą, bet nusako valią, sprendimo priėmimą, sutikimą. * **3:11** „kišasi į svetimus darbus“ – Gal „užsiiminėja nereikalingais darbeliais“.

† **3:12** „raginame“ – Gr. žodis apima ir paraginimą, ir išpėjimą ir pagalbos teikimą. Arba „išpėdami raginame“. † **3:15** „ragindami išpėkite“ – Tai yra vienas gr. žodis νουθετέω (noutheteo); tai ne šaltai išpėti, kaip teisėjas nusikaltėlių, bet su nuoširdžiu noru suklydusiam padėti.

Pirmas laiškas Timotiejui

1 Paulius, Jėzaus Kristaus *apaštalas pagal Dievo, mūsų Išgelbėtojo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus, mūsų užtikrintos vilties, įsakymą, 2 Timotiejui, tikram vaikui tikėjime. Malonė, gailėstingumas ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Jėzaus Kristaus, mūsų Viešpaties! 3 Kaip keliaudamas į Makedoniją †raginau tave pasilikti Efeze, kad lieptum kai kuriems nemokyti kitokio mokslo, 4 nei kreipti dėmesio į †pasakas bei begalines Šgiminystės eiles, kurios greičiau sukelia *ginčų, negu kad †dievotą statydinimą, kuris yra †tikėjime, *taip daryk*. 5 O Špaliepimo *baigtis yra meilė iš tyros širdies ir geros sąžinės, ir neveidmainiško tikėjimo. 6 Kai kurie, †nuklydę nuo †šių dalykų, pasisuko į Štuščias kalbas, 7 norėdami būti įstatymo mokytojai, *bet nesuprasdami, nei ką sako, nei ką atkakliai tvirtina*. 8 Bet mes žinome, kad įstatymas yra geras, jei *jis naudojamas †įstatymiškai, 9 †turint omeny tai, kad įstatymas nėra

* 1:1 „apaštalas pagal [...] įsakymą“ – Arba „apaštalas, atitinkantis [...] įsakymą“; gal „apaštalas [...] įsakymu“. † 1:3 „raginau“ – Arba „prašiau“, „padrąsindamas bei įspėdamas raginau“, „maldavau“. ‡ 1:4 „pasakas“ – Arba „mitas“, „pasakėčias“, „legendas“. Š 1:4 „giminystės eiles“ – Arba „genealogijas“, „giminės kilmės sąrašus“. * 1:4 „ginčų“ – Arba „temų ginčams“. † 1:4 „dievotą statydinimą“ – Arba „Dievo *daromą* statydinimą“. ‡ 1:4 „tikėjime“ – Arba „tikėjimo *įtakoje*“, t. y. vyks tuomet, kai Dievo duotas tikėjimas (tikyba) daro įtaką žmogui, jį valdo. Š 1:5 „paliepimo“ – Yra artikelis prieš gr. žodį παραγγελία (parangelia), kuris išverstas „paliepimo“, todėl aišku, kad kalbama apie tam tikrą paliepimą. Tai gali būti „Dievo nutarimo visuma“ (Apd 20:27) arba konkretus Pauliaus nurodymas Timotiejui uždrausti kitokį mokymą. * 1:5 „baigtis“ – Arba „padarinys“, „rezultatas“, „pasekmė“, „tikslas“. Kadangi kontekste (4 eil.) yra išvardintas kitokio mokymo padarinys arba baigtis, todėl prieita išvados, kad čia gr. žodis τέλος (telos) rodo į paliepimo (sveiko mokymo) baigtį arba padarinį. Tas gr. žodis gali būti verčiamas „tikslas“, ir toks vertimas tinka, jei laikoma kad „paliepiamas“ rodo ne į bendrą sveiką mokymą, bet į konkretų Pauliaus nurodymą Timotiejui uždrausti kitokią mokymą. Tas pats gr. žodis vartojamas I Tim 1:18 (žr. ir I Pt 1:9). I Tim 6:14-oje eilutėje yra vartojamas žodžio παραγγελία (parangelia), čia išversto „paliepimo“, sinonimas, έντολή (entolē), kuris ten išverstas „įsakymas“. † 1:6 „nuklydę nuo šių dalykų“ – Arba „į šiuos dalykus netaikę“. ‡ 1:6 šių dalykų“ – T. „kurių“. Š 1:6 „tuščias kalbas“ – Giminingas gr. k. žodis vartojamas Tit 1:10 („tuščiakalbiai“). * 1:8 „jis naudojamas“ – T. „kas naudoja / naudojasi“. † 1:8 „įstatymiškai“ – Arba „teisėtai“, „pagal įstatymą“. Gr. prieveiksmis νομίμως (nomimos) yra giminingas žodžiui νόμος (nomos) „įstatymas“. Prieveiksmis νομίμως (nomimos) vartojamas NT tik čia ir II Tim 2:5. ‡ 1:9 „turint omeny“ – T. „žinodamas“, „suprasdamas“,

Špritaikomas teisiajam, bet *įstatymo pažeidėjams ir †nesuvaldomiesiems, bedieviams ir nusidėjėliams, nešventiems ir niekintojams to, kas šventa, tėvažudžiams ir motinžudžiams, žmogžudžiams, ¹⁰ paleistuviams, sanguliautojams su vyrais, ‡žmogvagiams, melagiams, Škreivai prisiekiantiems, ir bet kam kitam dalykui, kas prieštarauja *sveikam †mokymui, ¹¹ ‡kuris atitinka palaimintojo ŠDievo šlovingąją Evangeliją, kuri man *yra patikėta.

¹² Ir aš dėkoju Kristui Jėzui, mūsų Viešpačiui, kuris stiprino mane, nes paskirdamas mane į †tarnavimo pareigas, jis palaikė ištikimu mane, ¹³ kuris anksčiau buvau piktžodžiautojas ir persekiotojas ir ižūlus žmogus. Tačiau manęs buvo pasigailėta, nes nesuprasdamas veikiau †netikėjimo *įtakoje*. ¹⁴ Ir mūsų Viešpaties malonė pervirš gausiai pasirodė, kartu su tikėjimu ir meile, kuri yra Kristuje Jėzuje. ¹⁵ Šis pasakymas yra patikimas ir vertas visiško pritarimo, kad Kristus Jėzus atėjo į pasaulį išgelbėti nusidėjėlių, – kurių pirmaujantis esu aš. ¹⁶ Tačiau dėl šios priežasties manęs buvo pasigailėta, kad manyje pirmame Jėzus Kristus parodytų visokeriopą didžią kantrybę, kad tai būtų *pavyzdinis brėžinys tiems, kurie vėliau įtikės juo amžinajam gyvenimui. ¹⁷ Taigi, Amžinajam Karaliui, nemirtingam, neregimam, vieninteliam, išmintingam Dievi *tebūna* pagarba ir šlovė per amžių amžius! Amen. ¹⁸ Šį paliepiamą †patikiu tau, vaike Timotiejau, pagal pranašystes, kurios anksčiau išėjo apie tave, kad jomis kovotum gerąją kovą, ¹⁹ išlaikydamas tikėjimą ir gerą sąžinę. ‡Ją atmetę,

Š 1:9 „pritaikomas“ – Gr. žodis ≈ „guldomas ant“, „padėtas ant“. * 1:9

„įstatymo pažeidėjams“ – Arba „nepaisantiems įstatymo“, „nusikaltėliams“.

† 1:9 „nesuvaldomiesiems“ – Arba „maištininkams“, „neklaužadoms“, „neklusniams“.

‡ 1:10 „žmogvagiams“ – Gr. žodis apima bet kokių žmonių pagrobimą, ar tai vergų pirklių veikla ar žmogus, kuris dėl bet kokios priežasties neteisėtai paima kitą žmogų į nelaisvę.

Š 1:10 „kreivai prisiekiantiems“

– Arba „melagingai prisiekiantiems“.

* 1:10 „sveikam mokymui“ – Arba „sveikai doktrinai“, „sveikam mokslui“.

† 1:10 „mokymui, (11 eil.) kuris atitinka“ – Arba „mokymui (11 eil.) pagal“.

‡ 1:11 „kuris atitinka“ – Arba „pagal“; žr. 10 eil. išnašą.

Š 1:11 „Dievo šlovingąją Evangeliją“ – T. „Dievo šlovės Evangeliją“; plg. II Kor 4:4.

* 1:11 „yra“ – Arba „buvo“, bet turint omeny, kad nenustojo jo atsakomybė saugoti Evangeliją.

† 1:12 „tarnavimo pareigas“ – Arba „tarnystę“.

‡ 1:13 „netikėjimo *įtakoje*“ – Arba „netikėjime“, „netikėjimo valdomas“, „netikėjimo *būsenoje*“.

Š 1:15 „Šis“ – Gr. žymimasis artikelis; gali būtų išverstas „Tas“, o kartais į lietuvių k.

nereikia versti. * 1:16 „pavyzdinis brėžinys“ – Arba „pavyzdiniai kontūrai“, „modelis“, „norma“, „apibrėžimas“, „ribos“.

Žodis vartojamas NT tik čia ir II Tim 1:13.

† 1:18 „patikiu“ – Žr. II Tim 2:2.

‡ 1:19 „Ją“ – T. „kurią“.

kai kurie patyrė laivo sudužimą tikėjimo atžvilgiu. ²⁰ ŠTarp jų yra Himenėjas ir Aleksandras, kuriuos atidaviau Šetonui, kad jie išminktų nepiktžodžiauti.

2

¹ Taigi *raginu visų pirma išsakyti maldavimų, maldų, užtarimų ir dėkojimų už visus žmones, ² už karalius ir visus, esančius valdžioje, kad gyventume taikų ir ramų gyvenimą visokeriopame dievotume ir šdoringame rimtume, ³ nes tai gera, be to priimtina akyse mūsų Išgelbėtojo, Dievo, ⁴ kuris nori, kad visi žmonės būtų išgelbėti *ir ateitų į aiškų tiesos pažinimą. ⁵ Nes yra vienas Dievas ir vienas Dievo ir žmonių Tarpininkas – žmogus Kristus Jėzus, ⁶ kuris atidavė save, kitų vietą užimančią išpirką už visus, savalaikį liudijimą. ⁷ Tam aš esu paskirtas šaukliu ir apaštalu – sakau tiesą Kristuje, nemeluojau, – kitataučių mokytoju tikėjime ir tiesoje. ⁸ Taigi Špareiškiu valią, kad kiekvienoje vietoje vyrai melstųsi, keldami *šventas rankas, be rūstybės ir nesutarimo. ⁹ Panašiu būdu, kad ir moterys droviai ir santūriai puoštųsi padoria apranga, ne supintais plaukais ar auksu, ar perlais, ar brangiais drabužiais, ¹⁰ bet tuo, kas dera moterims, išpažįstančioms dievotumą – gerais darbais. ¹¹ Moteris tesimoko Štyliai, su visišku pavaldumu. ¹² Ir neleidžiu, kad moteris mokytojautų nei kad *viršininkautų vyriškiui, bet kad laikytųsi tyliai, ¹³ nes pirmas buvo supavidalintas Adomas, paskui – Ieva. ¹⁴ Ir Adomas nebuvo apgautas, bet moteris apgauta Šnusižengė. ¹⁵ Tačiau ji bus išgelbėta per *tam tikrą

Š 1:20 „Tarp jų“ – T. „Kurių“, „Iš kurių“. * 2:1 „raginu“ – Arba „maldauju“, „jums padedamas bei įspėdamas raginu“. † 2:1 „išsakyti“ t. „daryti“, „atlikti“. ‡ 2:1 „užtarimų“ t. y. tarp artimų asmenų drašiai pasakytų pageidavimų. § 2:2 „doringame rimtume“ – Arba „gerbtinume“, „pagarbume“. Tas pats gr. žodis vartojamas ir I Tim 3:4. * 2:4 „ir“ – Arba „tai yra“. † 2:4 aiškų tiesos pažinimą“ – Arba „tikslų tiesos pažinimą“, „tiesos pažinimą iš arti“, „tikrą tiesos pažinimą“. ‡ 2:6 „savalaikį liudijimą“ – T. „liudijimą“, duotą jo paties (t. y. liudijimo) laikais“. § 2:8 „pareiškiu valią“ – Arba „išdėstau norą“, „noriu“. * 2:8 „šventas“ – Arba „nesuterštas“, t. y. keldami rankas, kurios nėra nedoro elgesio suteptos. † 2:9 „droviai“ – Gr. žodis vartojamas tik čia ir Hbr 12:28, „pagarbiu drovumu“. ‡ 2:10 „išpažįstančioms“ – Arba „pasisakiusioms už“. Žr. I Tim 6:21. § 2:11 „tyliai“ – Gr. „tyloje“. * 2:12 „viršininkautų vyriškiui“ – Arba „savivaliautų prieš vyriškį“, „užsiimtų valdyti vyriškį“. † 2:12 „vyriškiui“ – Gr. kalbos žodis leidžia išversti „vyriui“ (jos sutuoktiniui), bet kontekstas rodo į vaidmenis Viešpaties Jėzaus bažnyčioje (susirinkime), kurioje bus ir kitų vyriškių. ‡ 2:12 „kad laikytųsi tyliai“ – Gr. „būtų tyloje“. § 2:14 „nusižengė“ – Gr. „pasidarė

gimdymą, jeigu †jos su †santūrumu pasiliks tikėjime ir meilėje ir šventume.

3

1 *Šis pasakymas yra patikimas: Jeigu kas †trokšta †eiti Švyskupo pareigas, geidžia *gero darbo. 2 Taigi, †vyskupas turi būti nepeiktinas, vienos žmonos vyras, †blaivus, mąstantis pagal savidrausmę, Špadorus, svetingas, sugėbantis mokyti, 3 nebūnantis prie vyno, ne mušeika, ne geidžiantis gėdingo pelno, bet *maloningas, ne vaidingas, ne pinigų mylėtojas, 4 gerai vadovaujantis savo †šeimai, su visokeriopu †doringu rimtumu turintis pavaldžius vaikus; – 5 (nes jei kas nemoka vadovauti savo Ššeimai, kaipgi jis pasirūpins Dievo bažnyčia?) – 6 ne *naujokas, kad nepasididžiuotų ir neįpultų †į velnio nuteisimą. 7 Be to, jam būtina turėti †gerus atsiliepinimus iš esančiųjų Šuž ribų, kad neįpultų į paniekinimą ir velnio žabangus.

8 Lygiai taip pat diakonai turi būti verti pagarbos, ne dviliežuviai, *neatsidavę girtuokliavimui, ne geidžiantys

† 2:15 „jos“ – Arba „jie“. Gr. kalbos tekstas pereina nuo vns. („ji“) į dgs. („jos“ arba „jie“). Kadangi gr. tekste yra tik veiksmažodžiai (nėra įvardžių), gramatikos pagrindu yra neįmanoma nustatyti, ar šiame sakinyje numatomas mot. ar vyr. giminės veiksnys, t. y., ar turi būti „jeigu jos [...] pasiliks“ ar „jeigu jie [...] pasiliks“. Labiausiai tikėtina, kad kalbama vien apie moteris, bet įmanoma, kad kalbama apie jas kartu su jų vaikais ir / arba vyrais. † 2:15

„santūrumu“ – Arba „sveiku protu“. * 3:1 „Šis“ – Gr. žymimasis artikelis, kuris čia veikia kaip parodomasis įvardis; arba „Tas“. † 3:1 „trokšta“ – Arba „siekia“. † 3:1 „eiti vyskupo pareigas“ t. „vyskupystės“; rodoma į pareigybę.

Š 3:1 „vyskupo“ – Arba „prižiūrinčiojo“. * 3:1 „gero“ – kitaip „doro“. † 3:2 „vyskupas“ – Arba „prižiūrintysis“. † 3:2 „blaivus“ – Arba „apdairus“. Š 3:2

„padorus“ – T. y. „gero elgesio“. * 3:3 „maloningas“ – Arba „švelnus“.

† 3:4 „šeimai“ – Arba „šeimynai“, „namams“. † 3:4 „doringu rimtumu“ – Arba „gerbtinumu“, „pagarbumu“; gr. k. tekstas leidžia suprasti, kad tėvas užtikrina vaikų pavaldumą su visokeriopu doringu rimtumu (gerbtinumu, pagarbumu) arba, kad vaikai pavaldžiai elgiasi su visokeriopu doringu rimtumu (gerbtinumu, pagarbumu). Kadangi čia išvardinami reikalavimai vyskupams, greičiausiai jis turi su doringu rimtumu reikalauti pavaldumo iš savo vaikų.

Tas pats gr. žodis vartojamas ir I Tim 2:2, Tit 2:7. Š 3:5 „šeimai“ – Arba „šeimynai“, „namams“. * 3:6 „naujokas“ – T. „naujai pasodintas“. † 3:6 „į velnio nuteisimą“ – Gr. k. tekstas gali reikšti arba „į nuteisimą, kurį įvykdys velnias“ (plg. I Tim 1:20) arba „į nuteisimą, kurį patirs velnias“.

† 3:7 „gerus atsiliepinimus“ – T. „gerą liudijimą“; plg. Lk 4:22. Š 3:7 „už ribų“ – Arba „išorėje“, „lauke“; t. y. iš tų, kurie nėra Kristaus kaimenės garde. Plg. Mk 4:11, Kol 4:5.

* 3:8 „neatsidavę girtuokliavimui“ – Arba „nesusikaupę į vyno gausybę“.

gėdingo pelno, ⁹ išlaikantys [†]tikėjimo slėpinį [‡]su tyra sąžine. ¹⁰ O šitie irgi turi būti išbandyti pirmiau, paskui turi diakonauti, būdami nepeiktini. ¹¹ Žmonos lygiai taip pat *turi būti* vertos pagarbos, ne melagingos kaltintojos, Šblavios, ištikimos ^{*}visais atvejais. ¹² Diakonai turi būti vienos žmonos vyrai, gerai vadovaujantys savo vaikams ir savo [†]šeimai. ¹³ Nes kurie yra gerai diakonavę, [‡]išigyja gerą Šlaipsnį ^{*}ir didelę [†]drąsą tikėjime, kuris yra Kristuje Jėzuje.

¹⁴ Šiuos dalykus tau rašau tikėdamasis netrukus atvykti pas tave, ¹⁵ bet jeigu užtrukčiau, kad žinotum, kaip tau reikia elgtis Dievo [†]šeimynoje, kuri yra gyvojo Dievo bažnyčia, tiesos stulpas ir Špagrindas. ¹⁶ Ir neginčijamai didelis yra dievotumo slėpinys: Dievas buvo apreikštas kūne, išteisintas ^{*}Dvasios *valdomas*, regėtas angelų, paskelbtas [†]tautose, tikėtas pasaulyje, paimtas aukštyne [‡]į šlovę.

4

¹ Bet Dvasia aiškiai sako, kad vėlesniais laikais kai kurie atsitrauks nuo ^{*}to tikėjimo, sutelkdami dėmesį į klaidinančias dvasias ir velnių [†]mokslus ² per veidmainystę melagių, kurie sąžinės atžvilgiu [‡]yra pridedinti tarsi karšta

[†] **3:9** „tikėjimo slėpinį“ – Slėpinys yra tai, ko nežinotume, jeigu Dievas nebūtų mums atskleidęs. Žodis „tikėjimo“ čia gali būti išverstas „tikybos“ ir rodo į tikimų dalykų visumą, į Dievo apreikštas tiesas. [‡] **3:9** „su tyra sąžine“ – Arba „tyroje sąžinėje“. **§ 3:11** „blavios“ – Arba „apdairios“. ^{*} **3:11** „visais atvejais“ – T. „visame kame“, „visuose dalykuose“. [†] **3:12** „šeimai“ – Arba „šeimynai“, „namams“. [‡] **3:13** „išigyja“ – Gr. žodis yra vartojamas NT tik čia ir Apd 20:28. **§ 3:13** „laipsnį“ – Arba „žingsnį“, „pakopą“. Tie diakonai, kurie gerai atlieka savo tarnystę, sulauks geresnės reputacijos bažnyčioje, bus bažnyčios narių laikomi vertais didesnės pagarbos, negu prieš einant pareigas. Šis tekstas nekalba apie perėjimą arba pakėlimą į kitas, pvz., vyresniojo, pareigas. ^{*} **3:13** „ir“ – Arba „tai yra“. [†] **3:13** „drąsą“ – Gr. žodis παρρησία (parrésia) vartojamas ir šiose eilutėse: Mk 8:32; Jn 7:4,13,26; Jn 10:24; Jn 11:14,54; Jn 16:25,29; Jn 18:20; Apd 2:29; Apd 4:13,29,31; Apd 28:31; II Kor 3:12; II Kor 7:4; Ef 3:12; Ef 6:19; Flp 1:20; Kol 2:15; I Tim 3:13; Flm 8; Hbr 3:6; Hbr 4:16; Hbr 10:19,35; I Jn 2:28; I Jn 3:21; I Jn 4:17; I Jn 5:14. [‡] **3:15** „šeimynoje“ – Arba „namuose“; gr. žodis rodo į šeimą, ne į pastatą. Žr. tokį vartoseną Apd 16:15, I Kor 1:16, II Tim 4:19. **§ 3:15** „pagrindas“

– Gal „ramstis“, „atrama“. ^{*} **3:16** „Dvasios *valdomas*“ – Arba „Dvasioje“. [†] **3:16** „tautose“ – Arba „kitataučiams“. [‡] **3:16** „į šlovę“ – Arba „šlovingai“, „šlovėje“.

^{*} **4:1** „to tikėjimo“ – Arba „tos tikybos“, t. y. visumos perduotų tiesų, kuriomis būtina pasitikėti. Liet. žodis „to“ yra gr. žymimojo artikelio vertimas. [†] **4:1** „mokslus“ – Arba „mokymus“, „doktrinas“.

[‡] **4:2** „yra pridedinti tarsi karšta geležimi“ – Galima suprasti įvairiai: (1) jų sąžinėje yra Šėtono įdagas, kuris rodo, kad jie priklauso jam; (2) jų sąžinėje yra įdagas, kuris rodo, kad jie pasmerkti nusikaltėliai; (3) jų sąžinė yra pridedinta taip, kad jie neturi sugebėjimo atskirti gėri nuo blogio.

geležimi. ³ ŠTokie draudžia tuoktis *ir liepia* susilaikyti nuo maisto dalykų, kuriuos Dievas sukūrė, kad juos su padėka priimtų tikintieji ir *aiškiai pažįstantieji tiesą, ⁴ nes kiekvienas Dievo kūrinys *yra* geras, ir niekas neatmestina, kas priimama su padėka, ⁵ nes tai pašventinama Dievo žodžiu ir †malda.

⁶ Įteikdamas broliams šiuos dalykus, būsi geras Jėzaus Kristaus tarnas, maitinamas žodžiais šio tikėjimo Šir gero mokslo, kuri esi glaudžiai sekęs. ⁷ Bet venk bobiškų *pasakų, *kuriomis* niekinama, kas šventa, ir išlavink †save, kad būtum dievotas, ⁸ nes kūno lavinimas †yra naudingas mažam *laikui*, bet dievotumas yra naudingas visiems dalykams, Šnes turi dabartinio ir būsimojo gyvenimo pažadą. ⁹ *Tas pasakymas *yra* patikimas ir vertas visiško pritarimo. ¹⁰ Nes tam *tikslui* mes ir triūsiamė ir †esame paniekinami, kadangi pasitikime gyvuoju Dievu, kuris yra visų žmonių Išgelbėtojas, – †ypač tų, kurie tiki. ¹¹ Įsakinėk šiuos dalykus ir *ju* mokyk. ¹² Niekas tegul neniekina tavo jaunystės, bet būk tikinčiųjų pavyzdys žodžiu, elgesiu, meile, dvasia, tikėjimu, Štyrumu. ¹³ Kol ateisiu, sutelk dėmesį į *skaitymą, raginimą, mokymą. ¹⁴ †Neignoruoک tavje esančios dovanos, kuri tau buvo duota per pranašystę su vyresniųjų rankų uždėjimu. ¹⁵ †Susikaupk į šiuos dalykus, atsiduok jiems visiškai, kad tavo pažanga būtų Šmatoma

Š 4:3 „Tokie draudžia [...]“ – T. „draudžiantys [...]“. * 4:3 „aiškiai pažįstantieji tiesą“ – Plg. I Tim 2:4; II Tim 2:25, 3:7; Tit 1:1; Hbr 10:26. † 4:5 „malda“ – Tas pats gr. žodis εὐτευξίς (enteuksis) vartojamas I Tim 2:1 („užtarimų“). † 4:6 „šio“ – Arba „to.“ Gr. kalbos artikelis rodo į tam tikrą tikėjimą, todėl tinka čia žodis „šio“ arba „to“. Š 4:6 „ir“ – Arba „tai yra“. * 4:7 „pasakų“ – Arba „mitų“, „pasakėčių“, „legendų“. † 4:7 „save, kad būtum dievotas“ – T. „save dievotumo link“, „save į dievotumą“. † 4:8 „yra naudingas mažam laikui“ – Arba „mažai kam yra naudingas“. Š 4:8 „nes turi“ – Gr. „turintis“. * 4:9 „Tas“ – Gr. žymimasis artikelis; gali būtų išverstas „šis“, o kartais į lietuvių k. nereikia versti. † 4:10 „esame paniekinami“ – Arba „mus užgaulioja“. † 4:10 „ypač“ – Arba „juoba“. Š 4:12 „tyrumu“ – Arba „skaistumu“. * 4:13 „skaitymą, raginimą, mokymą“ – Visi trys gr. žodžiai turi po artikelį. Tai rodo, kad tai yra tam tikras skaitymas (Šventraščio skaitymas bažnyčioje), tam tikras raginimas (kai bažnyčia susirinkdavo) ir tam tikras mokymas (kai skelbiama susirinkusiai bažnyčiai). † 4:14 „Neignoruoк“ – Arba „Neapsileisk, nepuoselėdamas“. † 4:15 „Susikaupk į šiuos dalykus“ – Arba „Būk ryžtingas dėl šių dalykų“, „Mąstyk apie šiuos dalykus“. Š 4:15 „matoma“ – Arba „išsi“.

*visiems. ¹⁶ Žiūrėk savęs ir mokymo, †nesiliauk tose srityse! Nes tai darydamas išgelbėsi ir save, ir tuos, kurie tavęs klauso.

5

¹ Senesnio žmogaus neplūsk barimais, bet maldauk kaip tėvą, o jaunesnius – kaip brolius, ² senesnes moteris – kaip motinas, jaunesnes – kaip seseris, *laikydamosis* visiško *tyrumo. ³ Gerbk našlės, kurios yra †tikrosios našlės. ⁴ Bet jei kuri našlė turi vaikų ar vaikaičių, jie turi pirmiausia išmokti †dėl pagarbos Dievui rimtai gerbti savo namiškius ir Šmokėti atlygi *tėvams bei protėviams, nes tai yra gera ir priimtina Dievo akyse. ⁵ Bet ta, kuri yra tikroji našlė, †tai yra likusi viena, yra sudėjusi viltis į Dievą ir naktį bei dieną tęsia maldavimus bei maldas. ⁶ Bet ta, kuri †gyvena dėl nežabotų jausmų, yra mirusi dar būdama gyva. ⁷ Ir įsakinėk šiuos dalykus, kad jos būtų nepeiktinos. ⁸ Bet jei kas neaprūpina savųjų, ir ypač savo namiškių, tas yra išsigynęs tikėjimo ir Šblogesnis už netikintį. ⁹ Į sąrašą neturi būti įtraukiama našlė, nebent ji nemažiau šešiasdešimties metų, *buvusi* vieno vyro žmona, ¹⁰ apie kurią liudija *žmonės* dėl jos *gerų darbų: jei išaugino vaikus, jei priimdavo svečius, jei mazgodavo šventiesiems kojas, jei pagelbėdavo kenčiantiems priespaudą, jei †prisidėdavo prie †kiekvieno gero darbo.

* **4:15** „visiems“ – Arba „tarp visų žmonių“, „visuose dalykuose“ „visame kame“. † **4:16** „nesiliauk tose srityse“ – Arba „pasilik tose srityse“. T. „pasilik juose“, t. y. nuolat žiūrėk savęs, kad teisingai elgtumėsi ir nuolat žiūrėk mokymo, kad skelbtum sveiką mokymą. Žr. Rom 6:1, 11:22-23; Kol 1:23, kur vartojamas tas pats gr. žodis ἐπιμένω (epimeno), kuris dažnai verčiamas „pasilikti“. * **5:2** „tyrumo“ – Arba „skaistumo“. † **5:3** „tikrosios“ – T. y. našlės, kurios neturi jokių artimų žmonių; žr. I Tim 5:5. Paulius kalba ir apie kitas moteris, kurios neteko vyrų, bet jos nėra bažnyčios remtinės, ir nors jos, žinoma, yra našlės, jos nėra skiriamos prie šios remtinų našlių grupės. † **5:4** „dėl pagarbos Dievui rimtai gerbti“ – Gr. žodis εὐσεβέω (eusebeo) vartojamas tik čia ir Apd 17:23. Giminingi žodžiai yra vartojami nemažai. Juose slypi pagarbos Dievui sąvoka. Š **5:4** „mokėti atlygi“ – T. y. gražinti skolą. * **5:4** „tėvams bei protėviams“ – Gr. žodis πρόγονος (progonos) vartojamas tik čia ir II Tim 1:3. † **5:5** „tai yra,“ – Arba „ir“. † **5:6** „gyvena dėl nežabotų jausmų“ – Gr. žodis σπαταλάω (spatalao) vartojamas NT tik čia ir Jok 5:5. Š **5:8** „blogesnis už netikintį“ – Tas, kuris visai nepripažįsta dievotumo arba tikėjimo, yra geresnis už tą, kuris sakosi esąs Kristaus sekėjas, bet atsisako išlaikyti savo namiškių. * **5:10** „gerų“, „gero“ – Vartojami du gr. sinonimai. Pirmas žodis ryškina matomus gerus darbus, o antras labiau rodo į gerų darbų naudingumą. † **5:10** „prisidėdavo“ – Arba „sekdavo“; gr. žodis vartojamas NT ir Mk 16:20, I Tim 5:24, I Pt 2:21. † **5:10** „kiekvieno“ – Gal „visokio“.

11 Bet jaunesnių našlių nepriimk, nes, *Šjeigu* jos prieš Kristų pradėtų vadovautis gašlumu, *tai* *apsispręstų išteketi, 12 ir †turėtų pasmerkimą, nes būtų atmetusios savo ankstesnį †tikėjimą. 13 Tuo pat metu jos išmoksta ir dykinėti, besibastydamos iš namų į namus, ir ne tik dykinėti, bet ir plepėti bei Škištis į svetimus reikalus, kalbėdamos tai, ko neturėtų *kalbėti*. 14 Taigi *pareiškiu valią, kad jaunesnės moterys ištekėtų, gimdytų vaikų, tvarkytų namų ūkį, neduotų priešininkui jokios progos iškoneveikti. 15 Nes kai kurios jau nusuko į šalį paskui Šetoną. 16 Jei kuris tikintis vyras ar tikinti moteris turi našlių, †tas žmogus turi joms pagelbėti, o bažnyčia neturi būti apsunkinama, kad ji galėtų pagelbėti toms, kurios yra †tikrosios našlės.

17 Gerai vadovaujantys vyresnieji turi būti laikomi vertais dvigubos pagarbos, ypač tie, kurie Šsunkiai dirba *žodžiu †ir mokymu, 18 nes Šventraštis sako: „Neužrišk nasrų kuliančiam jaučiui“, ir: „Darbininkas vertas savo atlygio“. 19 Nepriimk †skundo prieš vyresnįjį kitaip, kaip tik remiantis dviem ar trimis liudytojais. 20 ŠNuodėmiaujančius sudrausk visų akivaizdoje, kad ir likusieji bijotų. 21 Įpareigoju *tave* *Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus, taip pat išrinktųjų angelų, akivaizdoje laikytis šių dalykų, nebūdamas nusprendęs iš anksto, nieko nedarydamas šališkai. 22 Niekam skubomis neuždėk rankų ir nedalyvauk kitų nuodėmėse;

§ 5:11 „jei jos prieš Kristų pradėtų vadovautis gašlumu“ – Gr. tariamosios nuosakos vksm. vartojamas NT tik čia. Giminingi žodžiai yra Apr 18:3, 7, eilutėse. Atsižvelgiant į I Tim 5:12, turbūt „sąrašinės“ našlės pasižadėjo neišteketi. *

5:11 „apsispręstų“ – Arba „nustatytų tikslą“; gr. esamojo laiko vksm. išverstas tariamąja nuosaka dėl lietuvių k. gramatikos. † 5:12 „turėtų pasmerkimą“ – Aišku, kad nekalbama apie amžiną pražūtį, nes neįmanoma ją „turėti“ dabar. Tokiu atveju našlė būtų peiktina, jei persigalvotų ir netesėtų savo pažado. † 5:12 „tikėjimą“ – Gr. žodis πίστις (pistis), kuris čia išverstas „tikėjimą“, gali būti išverstas ir „ištikimybę“, „patikimumą“. Klasikinėje gr. kalboje žodis reiškė ir „pažadą“, „įžadą“. Matyt, stoti į „tikrųjų“ našlių gretas (I Tim 5:3, 5) buvo galima tik pasižadėjus nebeišteketi, bet skirti visą gyvenimą

Dievo reikalams (plg. Lk 2:36-37, I Kor 7:34). § 5:13 „kištis į svetimus reikalus“ – Arba „užsiiminėti niekais“. Gr. būdvardis περιεργος (periergos) rodo į žmogų, kuris daug ko užsiiminėja, bet ne tuo, ko reikia. Kitas gr. žodis vartojamas I Pt 4:15 eilutėje, ἀλλοτριεπίσκοπος (allotriepiskopos). *

5:14 „pareiškiu valią“ – Arba „išdėstau norą“, „noriu“. † 5:16 „tas žmogus“ – Gr. veiksnys tik numatomas vksm. formoje. † 5:16 „tikrosios našlės“ – Žr. I Tim 5:3, 5.

§ 5:17 „sunkiai dirba“ – Arba „darbuojasi“, „triūsia“. * 5:17 „žodžiu ir mokymu“ – Gal „skelbdami žodį ir mokydami“. † 5:17 „ir“ – Arba „tai yra“.

† 5:19 „skundo“ – Arba „kaltinimo“. § 5:20 „Nuodėmiaujančius“ – Arba „Nusidedančius“. Plg. Jok 3:2, I Jn 1:8-10. *

5:21 „Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus“ – Arba „Dievo, būtent Viešpaties Jėzaus Kristaus“ arba „Dievo, tai yra Viešpaties Jėzaus Kristaus“.

pats išsilaikyk tyras. ²³ Nebegerk vien vandens, bet vartok truputį [†]vyno dėl savo skrandžio ir savo dažnų negalavimų. ²⁴ †Kai kurių žmonių nuodėmės yra akivaizdžios, einančios į teismą pirma jų, o kitus jos ir iš paskos seka. ²⁵ Lygiai taip pat ir geri darbai yra iš anksto akivaizdūs, o tie, kurie kitokie, negali būti paslėpti.

6

1 *Visi, kurie yra tarnai po jungu, telaiko savo [†]šeimininkus vertais visokeriopos pagarbos, kad nebūtų piktžodžiaujama Dievo vardui ir mokslui. ² O tie, kurie turi tikinčius [†]šeimininkus, tegul jų neniekina už tai, kad jie yra broliai; verčiau tegul *jiems* dar geriau tarnauja todėl, kad gaunantys naudos iš Što gero darbo yra *ištikimi ir mylimi. To mokyk ir išpėdamas bei padrąsindamas ragink.

³ Jei kas moko kitaip ir nesutinka su sveikais žodžiais – mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus *žodžiais* ir [†]mokslu, kuris atitinka dievotumą, ⁴ jis yra pasididžiavęs, nieko neišmanantis, tik yra ginčių bei žodinių kovų [†]sirgalius. Iš tų *dalykų* kyla pavydas, nesantaika, piktžodžiavimai, blogi įtarinėjimai, ⁵ Špriešgyniški ginčiai sugedusio proto ir tiesos neturinčių žmonių, kurie mano, kad pasipelnymas – *būtent tai* yra dievotumas. Nuo tokių šalinkis!

⁶ Bet *dievotumas, kurį lydi pasitenkinimas *tu, kas turima*, yra didis pasipelnymas! ⁷ Nes mes nieko neatsinešėme į pasaulį, aišku, kad [†]negalime išsinešti [†]ničnieko. ⁸ Taigi, turėdami maisto ir kuo apsidengti, būkime Štuo patenkinti. ⁹ Bet ketinantys *tapti turtingi įpuola į pagundą ir žabangus, ir į daugelį neprotingų bei

† 5:23 „vyno“ – Gr. οἴνος oinos. Žodis nurodo nealkoholines vynuogių sultis, t. y. nealkoholinį vyną (pvz., Mt 9:17), arba iš jų atsiradusį alkoholinį gėrimą, t. y. alkoholinį vyną (pvz., Ef 5:18). Plg. Pat 20:1, 23:29-35. † 5:24 Eilutės reikšmė – Būta ir akivaizdų nuodėmių, ir nuodėmių, kurios išaiškėja tik teismo metu. Reikia saugotis, kad nebūtų paskiriami vyresnieji, apie kurių nuodėmės nežinoma, nes nepraėjo pakankamai laiko. Plg. žodį „skubomis“ 22 eilutėje.

* 6:1 „Visi, kurie yra tarnai po jungu“ – Gr. „Tiek yra tarnai po jungu, tiek“. † 6:1 „šeimininkus“ – Gr. žodis δεσπότης (despotēs) įprastai yra verčiamas „Valdovas“, kai nurodo į Dievą; išimtis: II Tim 2:21. † 6:2 „šeimininkus“ –

Žr. I Tim 6:1 išnašą. § 6:2 „to“ – Gr. žymimasis artikelis, kuris čia veikia kaip parodomasis įvardis. * 6:2 „ištikimi“ – Arba „tikintys“. Tas pats gr. žodis išverstas „tikinčius“ šioje eilutėje. Kas tikrai tiki, tikrai yra ištikimas (žr. Hab 2:4 išnašą.). † 6:3 „mokslu“ – Arba „doktrina“. † 6:4 „sirgalius. Iš tų“

– Gr. „sirgalius, iš kurių“. § 6:5 „priešgyniški ginčiai“ – Arba „pagiežingi berniai“.

* 6:6 „dievotumas, kurį lydi pasitenkinimas“ – Arba „dievotumas su pasitenkinimu“. † 6:7 „negalime“ – Arba „esame nepajėgūs“. † 6:7 „ničnieko“ – Arba „nė vieno *daikto*“.

§ 6:8 „tu“ – T. „tais *dalykais*“.

* 6:9

žalingų geismų, kurie paskandina žmones į [†]niokojimą ir praūti, ¹⁰ nes visų blogybių šaknis yra meilė pinigams. [‡]Jų Štrokšdami kai kurie nuklydo nuo ^{*}tikėjimo ir pervėrė save daugybe skausmų.

¹¹ Bet tu, Dievo žmogau, bėk nuo tų dalykų ir vykis teisumą, dievotumą, tikėjimą, meilę, ištvermę, romumą. ¹² Kovok gerąją tikėjimo kovą, [†]nutverk amžiną gyvenimą, kuriam ir esi pašauktas, ir *kuriam* išpažinai gerą išpažinimą daugelio liudytojų akivaizdoje. ¹³ Liepiu tau akivaizdoje viskam gyvybę teikiančio Dievo ir Kristaus Jėzaus, liudijusio prieš Poncijų Pilotą gerą išpažinimą: ¹⁴ tu [‡]laikykis įsakymo be dėmės, be peiktinumo iki mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus pasirodymo, ¹⁵ kurį *pasirodymą* savo laikais duos matyti palaimintasis ir vienintelis Valdovas, karaliaujančių Karalius ir viešpataujančių Viešpats, ¹⁶ kuris *yra* vienintelis turintis nemirtingumą, gyvenantis neprieinamoje šviesoje, kurio joks žmogus neregėjo ir negali regėti, kuriam *priklauso* garbė ir amžina Šgalybė. Amen.

¹⁷ Liepk dabartinio amžiaus turtingiesiems, kad jie ^{*}nesididžiuotų, nei nesudėtų vilčių į [†]nepatikimus turtus, bet į gyvąjį Dievą, kuris apščiau visko mums duoda *mūsų* džiaugsmui; ¹⁸ kad jie darytų gera, [‡]turtėtų gerais darbais, būtų dosnūs, nusiteikę dalytis, ¹⁹ *šitai*p susikraudami lobį ateičiai – gerą pamatą, kad nutvertų amžiną gyvenimą.

²⁰ O Timotiejau, saugok tai, kas tau patikėta, vengdamas tuščių plepalų, *kuriais* niekinama, kas šventa, taip pat *vengdamas* prieštaravimų Šmelagingai taip vadinamo

[†] **6:9** „niokojimą“ – Gr. žodis ὀλεθρος (olethros) vartojamas kitur NT 3 k.: I Kor 5:5; I Tes 5:3; II Tes 1:9. [‡] **6:10** „Jų“ – T. „Kurių“. **§ 6:10** „trokšdami“ – Arba „siekdami“. ^{*} **6:10** „tikėjimo“ – Arba „tikybos“. [†] **6:12** „nutverk“ – Arba „tvirtai laikyk“. Gr. žodis ἐπιλαμβάνομαι (epilambanomai) vartojamas ir I Tim 6:19. Reikia nutverti amžiną gyvenimą (Tėvo ir Sūnaus pažinimą; žr. Jn 17:3) tam, kad kovotų gerąją gyvenimo kovą (6:12). Tam tikslui atgimusiame žmogui pirma reikia nusižeminti, nesudėti viltis į turtus ir t.t. (6:17-19). [‡] **6:14** „laikykis įsakymo be dėmės, be peiktinumo“ – Gr. žodis τηρήσάι gali būti išverstas „laikykis“, „vykdyk“, „išsaugok“, „išlaikyki“, todėl čia galimi įvairūs vertimai: „išsaugok / vykdyk nedėmėtą, nepeiktiną įsakymą“, „išsaugok / vykdyk įsakymą, kad liktum nedėmėtas, nepeiktinas“ ir pan.; graikų kalboje „be dėmės“ ir „be peiktinumo“ yra būdvardžiai, ir, kaip ir daiktavardis „įsakymo“, yra galininko linksnio. **§ 6:16** „galybė“ – Arba „valdžia“. ^{*} **6:17** „nesididžiuotų“ – Arba „negalvotų išdidžiai“. [†] **6:17** „nepatikimus turtus“ – T. „turto nepatikimumą“. [‡] **6:18** „turtėtų“ – Arba „būtų turtingi“. **§ 6:20** „melagingai“ – Arba „neteisingai“.

* „pažinimo“. ²¹ Kai kurie, †jį išpažindami, tikėjimo atžvilgiu nuklydo.

Malonė su tavimi! Amen.

* **6:20** „pažinimo“ – Arba „mokslo“, „žinojimo“. † **6:21** „įjį išpažindami“ – Arba „pasisakydami už jį“. Gr, žodis ἐπαγγέλλω (epangello) dažniausiai verčiamas žodžiu „pažadėti“, nors I Tim 2:10 eilutėje tinka „išpažinti“ arba „pasisakė už“.

Antras laiškas Timotiejui

1 Paulius, Dievo valia Jėzaus Kristaus apaštalas pagal pažadą *gyvenimo, kuris yra Kristuje Jėzuje, 2 mylimam vaikui Timotiejui. Malonė, gailestingumas ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir Kristaus Jėzaus, mūsų Viešpaties! 3 Aš dėkoju Dievui, kuriam tarnauju nuo savo protėvių su tyra sąžine, kai nuolat prisimenu tave savo maldose naktį ir dieną, 4 trokšdamas tave pamatyti, – atsimindamas tavo ašaras, – kad būčiau kupinas džiaugsmo, 5 †prisimindamas tavyje esantį neveidmainišką tikėjimą, kuris pirma gyveno tavo senelėje Loidėje bei tavo motinoje Eunikėje ir, esu įsitikinęs, kad gyvena taip pat tavyje.

6 Dėl tos priežasties tau primenu vėl įžiebtį tarsi karštas žarijas †tą Dievo dovaną, kuri yra tavyje mano rankų uždėjimu, 7 nes Dievas nedavė mums bailumo Šdvasios, bet jėgos ir meilės ir *sveiko proto *dvasią*. 8 Todėl nesigėdyk †liudijimo apie mūsų Viešpatį nei manęs, kalinio dėl jo, bet drauge iškęsk sunkumus, susijusius su Evangelija, pagal jėgą Dievo, 9 kuris mus išgelbėjo ir pašaukė šventu pašaukimu ne pagal mūsų darbus, bet pagal savo paties tikslą ir malonę, mums duotą Kristuje Jėzuje †prieš laikui prasidedant, 10 bet dabar apreikštą pasirodymu mūsų Išgelbėtojo Jėzaus ŠKristaus. Jis mirtį pavertė niekais ir *nušvietė gyvenimą bei †nemirtingumą per Evangeliją, 11 kuriai esu paskirtas šaukliu ir apaštalu ir kitataučių mokytoju. 12 Dėl šios priežasties ir kenčiu šiuos dalykus;

* 1:1 „gyvenimo, kuris yra Kristuje Jėzuje“ – Plg. Rom 8:2 (gr). † 1:5 „prisimindamas“ – T. „priimdamas / gaudydamas priminimą apie“. ‡ 1:6

„tą“ – Gr. artikelis. § 1:7 „dvasios [...] *dvasią*“ – Diskutuotina, ar rodo į Šventąją Dvasią arba į žmogaus minčių valdymo požiūrį. Kiekvienas atgimęs žmogus turi Šventąją Dvasią, apsigyvenusią jame (Rom 8:9). Nėra abejonės, kad tik Šventosios Dvasios veikimu atgimusiai gali pasinaudoti jėga, meile ir sveiku protu. Šios eilutės minėtos dvasios apibūdinimai yra nuo Dievo, bet jų pasirodymas gyvenime priklauso nuo pačio atgimusiojo paklusnumo (reikia nuolat įžiebtį, 6 eil.). Šios ištraukos rodo ne į kokią nors dvasią kaip asmenybę, bet į žmogaus minčių valdymo požiūrį: Ef 1:17, Lk 9:55. * 1:7 „sveiko proto“ – Arba „blaivo mąstymo“ arba „drausmingumo“. † 1:8 „liudijimo apie mūsų Viešpatį“ – Gr. kilmininko sandara leidžia išversti ir „to, ką liudijo mūsų Viešpats“ arba „mūsų Viešpaties liudijimo“. Kontekstas lėmė pateiktą vertimą. ‡ 1:9 „prieš laikui prasidedant“ – Gr. sandara yra „prieš amžių laikus“.

§ 1:10 „Kristus. Jis“ – T. „Kristus, kuris“. * 1:10 „nušvietė“ – Arba „iškėlė švieson“; vadinasi, Viešpats Jėzus išaiškino mums, kaip turėti tikrą amžiną gyvybę ir amžinai nemirti. Plg. Jn 11:26. † 1:10 „nemirtingumą“ – Arba „negendamumą“.

tačiau nesigėdiju, nes žinau, kuo esu pasitikėjęs, ir esu įsitikinęs, kad jis yra pajėgus išsaugoti t̄tai, ką esu jam patikėjęs anai Dienai. ¹³ Tvirtai laikykis iš manęs girdėtų sveikų žodžių Šapribų tikėjime, taip pat meilėje, kuri yra Kristuje Jėzuje. ¹⁴ Tą puikų, tau patikėtą turtą saugok per Šventąją Dvasią, kuri gyvena mumyse.

¹⁵ Tu tai žinai, kad nuo manęs nusigrėžė visi, esantys *Azijoje; tarp jų yra †Figelas ir Hermogenas. ¹⁶ Viešpats teduoda gailestingumo Onesiforo t̄namams, nes jis dažnai Šman malšindavo karštį, *kurį sukėlė priešai*, ir nesigėdijo mano *grandinių, ¹⁷ bet atvykęs į Romą, ieškojo manęs uoliai ir surado. ¹⁸ Aną Dieną tegul Viešpats duoda jam rasti Viešpaties gailestingumo. Be to, †labai gerai žinai, kiek daug jis *man* patarnavo Efeze.

2

¹ Taigi tu, mano vaike, tebebūk stiprinamas malone, kuri yra Kristuje Jėzuje, ² ir *tuos dalykus, kurie iš manęs girdėjai tarp daugelio liudytojų, tuos pačius patikėk ištikimiams žmonėms, kurie bus †tinkami ir kitus mokyti. ³ Todėl tu, kaip geras Jėzaus Kristaus karys, iškęsk sunkumus. ⁴ Joks t̄karys neįsipainioja į *Šnekarishko* gyvenimo reikalus, kad patiktų jį įtraukusiam kario tarnybon. ⁵ Taip pat, jei kas rungtyniauja, jis nevainikuojamas, jei nerungtyniauja *pagal taisykles. ⁶ Triūsiantis žemdirbys turi pirmas

‡ **1:12** „tai, ką esu jam patikėjęs“ – T. „mano depozitą“, t. y. mano *pas* jį deponuotą brangenybę. Gali būti, kad Paulius kalba čia apie tai, kad patikėjo savo sielą / dvasią / gyvybę Dievui. § **1:13** „apribų“ – Arba „pavyzdinio brėžinio“, „normos“, „apibrėžimo“, „ribų“, „pavyzdinių kontūrų“. Žodis vartojamas NT tik čia ir I Tim 1:16. *

1:15 „Azijoje“ – Tai Romos imperijos provincija Mažojoje Azijoje (Anatolijoje). † **1:15** „Figelas“ – Gr. (PT (Scr)) Φύγελλος („Fugellos“). ‡ **1:16** „namams“ – Arba „šeimynai“. § **1:16** „man malšindavo karštį, *kurį sukėlė priešai*“ – T. „atvėšindavo mane“. Paulius kentė dvasinio karo įkarštį, kuriame dalyvavo dvasinės būtybės (Ef 6:1) ir įvairūs persekiojotai (I Kor 4:12; II Kor 4:9, 12:10; Gal 5:11; I Tes 2:12; II Tim 3:11-12).

* **1:16** „grandinių“ – Gr. vns., „grandinės“. † **1:18** „labai gerai žinai, kiek daug jis“ – Arba „geriau žinai (negu aprašiau / negu žinau aš pats), kiek daug jis“ arba „žinai, kaip jis geriau (negu aprašiau / negu žinau aš pats)“.

* **2:2** „tuos dalykus, kurie iš manęs girdėjai tarp daugelio liudytojų“ t. „tarp daugelio liudytojų išgirstus dalykus“. † **2:2** „tinkami“ t. „pakankami“; žr. II Kor 3:5.

‡ **2:4** „karys“ – T. „kario tarnybą atliekantis žmogus“. § **2:4** „*nekariško* gyvenimo“ – Arba „pragyvenimo“. Plg. žodžio βίος (bios) vartoseną kitose kontekstuose, pvz., pragyvenimo sąvoką Mt 12:44; Lk 8:43, 15:12, 15:30, 21:4 eilutėse, ir gyvenimo sąvoką Lk 8:14; I Tim 2:2; I Pt 4:3; I Jn 2:16; 3:17 eilutėse.

* **2:5** „pagal taisykles“ – Tas pats gr. žodis vartojamas I Tim 1:8.

gauti vaisių dalį. ⁷ Išmanyk tuos dalykus, kuriuos sakau, ir Viešpats teduoda tau supratimą visais atžvilgiais.

⁸ Atmink Jėzų Kristų, prikeltą iš numirusiųjų, iš Dovydo palikuonių, †pasak mano Evangelijos, ⁹ dėl kurios lyg blogadaris †kenčiu sunkumus taip, kad esu pančiuose. Bet Dievo žodis yra nesupančiotas! ¹⁰ Todėl aš visa išveriu dėl išrinktųjų, kad ir jie įgytų išgelbėjimą, kuris yra Kristuje Jėzuje su amžinąja šlove. ¹¹ Šis pasakymas yra patikimas: Nes jei mes su *juo* numirėme, su *juo* ir gyvensime; ¹² jei *išstveriamė, mes ir karaliausime su *juo*; jei *jo* †vis išsižadame, ir jis mūsų išsižadės; ¹³ jei esame neištikimi, vis dėlto jis lieka ištikimas – jis negali savęs išsižadėti.

¹⁴ Primink *jiems* šiuos dalykus Viešpaties akivaizdoje, †uoliai įpareigodamas, kad Šnesikivirčytų dėl žodžių ne-naudai, klausytojų sugriovimui. ¹⁵ Uoliai stenkis Dievui pristatyti save išlaikiusiu išmėginimą darbininku, netur-inčiu ko gėdytis, be nukrypimų skirstančiu tiesos žodį. ¹⁶ Bet venk tuščių plepalų, *kuriais* niekinama, kas šventa, nes *tie žengs toliau į †didesnę bedievybę, ¹⁷ ir †tai, ką jie kalba, Šes kaip ėda gangrena. *Tarp jų yra Himenėjas ir Filetas, ¹⁸ kurie tiesos atžvilgiu nuklydo, sakydami, kad prisikėlimas jau įvykęs, ir *tu* jie pargriauna kai kurių tikėjimą. ¹⁹ Tačiau †Dievo pamatas stovi tvirtai, turintis šį įspaustą žymę: „Viešpats pažįsta tuos, kurie yra jo“ ir: „Teatsitraukia nuo neteisybės kiekvienas, kuris mini Kristaus vardą“.

²⁰ Ir dideliuose namuose esti ne tik auksinių bei

† 2:8 „pasak [...] Evangelijos“ – Arba „pagal [...] Evangeliją“. † 2:9 „taip,

kad esu pančiuose“ – T. „iki pačių“. § 2:11 „Šis“ – Gr. žymimasis artikelis;

gali būtų išverstas „Tas“, o kartais į lietuvių k. nereikia versti. * 2:12

„išstveriamė“ – Arba „kenčiame“, „pakenčiame“. † 2:12 „vis išsižadame“

– Priimtojo teksto gr. k. žodis yra esamojo laiko, kas gerai išverčiamas tęstiniu

vksm., pvz. „išsižadinėjame“. Plg. Mt 10:33, Mk 8:38, kur vartojamas būsimasis

laikas. Petras tris kartus išsižadėjo Jėzaus (plg. Mt 26:27, Lk 22:61), bet tai

nebuvo jo gyvensena ir Jėzus jo neišsižadėjo. † 2:14 „uoliai įpareigodamas“

– Arba „uoliai liudydamas esant reikalinga“ „uoliai patvirtindamas įsakymą“.

§ 2:14 „nesikivirčytų dėl žodžių“ – Žr. Apd 15:1-2; II Tim 1:13-14; Tit 1:9;

Judo 3; Apr 3:3, 11. Paklusnūs Dievo tarnai skelbia žodį taip, kad yra nauda

nuolankiems klausytojams ir jie statydinami (Ef 4:29). * 2:16 „tie“ – Arba

„jie“. Gr. k. veiksnyis yra numatytas veiksmazodyje. Tai arba plepalai, kurie vis

blogėja, arba žmonės, kurie per juos vis tolsta nuo dorybės. † 2:16 „didesnę

bedievybę“ – T. „daugiau bedievystės“. † 2:17 „tai, ką jie kalba“ – T. „jų

žodis“, „jų pranešimas“, „jų mokslas / mokymas“. § 2:17 „ėd kaip ėda“ – T.

„užims nuėdamą ganyklą kaip“. * 2:17 „Tarp jų“ – T. „Kurių“, „Iš kurių“.

† 2:19 „Dievo pamatas stovi tvirtai“ – Arba „tvirtas Dievo pamatas stovi /

tebestovi“

sidabrinių indų, bet ir medinių bei molinių: o vieni yra skirti pagarbumui, bet kiti nepagarbumui. ²¹ Taigi, jei kas save apvalys nuo šitų, bus indas pagarbumui, pašventintas ir naudingas Šeiminkui, paruoštas kiekvienam geram darbui.

²² Be to, bėk nuo jaunystės geidulių, bet vykis teisumą, tikėjimą, meilę, ramybę su tais, kurie iš tyros širdies šaukiasi Viešpaties. ²³ Bet venk kvailių ir nemokšišku ginčų, žinodamas, kad jie gimdo kivirčius. ²⁴ Verčiau Viešpaties tarnas neturi vaidytis, bet būti švelnus visiems, sugebantis mokyti, pakeliantis nuskriaudimą, ²⁵ romiai drausmindamas tuos, kurie priešinasi; gal Dievas duos jiems atgailą, sukeliančią Šaiškų tiesos pažinimą, ²⁶ ir atsipeikės nuo velnio žabangų tie, kurie gyvi buvo jo paimti nelaisvėn *jo valiai vykdyti.

3

¹ Žinok ir tai, kad paskutiniuosiomis dienomis užeis *pavojingi laikotarpiai, ² nes žmonės bus savimylūs, pinigų mylėtojai, pagyrūnai, išdidūs, piktžodžiautojai, neklusnūs tėvams, nedėkingi, nešventi, ³ nebranginantys artimųjų, nesilaikantys susitarimų, šmelagingi kaltintojai, nesusivaldantys, žiaurūs, nekenčiantys to, kas gera, ⁴ išdavikai, karštuoliai, pasididžiavę, labiau mylintys malonumus negu Dievą, ⁵ turintys dievotumo išvaizdą, bet atsižadantys jo galios. Šalinkis tokių! ⁶ Nes iš jų yra tie, kurie įslenka į namus ir nuveda nelaisvėn nerimtas moterėles, apkrautas

‡ 2:21 „pagarbumui“ – Plg. Rom 9:21, kur kalbama apie Dievo sprendimą; čia kalbama apie žmogaus sprendimą. § 2:21 „Šeiminkui“ – Gr. žodis δεσπότης (despotēs) įprastai yra verčiamas „Valdovas“, kai nurodo į Dievą, o ši eilutė yra išimtis. * 2:22 „vykis teisumą“ – Žr. Ps 94:15; Pr 15:9, 21:21; Iz 51:1; Rom 9:30-31; I Tim 6:11; II Tim 2:22. † 2:23 „venk“ – Arba „atsakyk“, „atmesk“. ‡ 2:25 „kurie priešinasi; gal Dievas duos jiems atgailą, sukeliančią“ – Arba „kurie priešinasi siekdami, kad Dievas neduotų jiems atgailos, sukeliančios tikslų tiesos pažinimą (26 eil.) ir jie neatsipeikėtų [...]“ (Žr. Barnes komentarą). Žodis μήποτε (mepote) pasitaiko 25 kartus NT. Dažniausiai verčiamas „kad ne“ arba panašiai. Prasmė „gal“, „rasi“ nėra pastebėta NT laikų graikų kalbos tekstuose, bet pasitaiko vėlesnėje gr. kalboje (Alford, cituojamas „Pulpit Commentary“). Dievas duoda atgailą savo įstatymu / žodžiu (Ps 19:7), bet tik tam žmogui, kuris priima Dievo žodį su tikėjimu (I Tes 2:13). § 2:25 „aiškų tiesos pažinimą“ – Žr. I Tim 2:4, II Tim 3:7, Tit 1:1. * 2:26 „jo“ – T. „tojo“, t. y. to asmens (velnio). * 3:1 „pavojingi“ – Arba „žiaurūs“, „įnirtingi“. † 3:1 „laikotarpiai“ – Arba „tarpsniai“, „etapai“. ‡ 3:3 „nesilaikantys susitarimų“ – Arba „nesutaikomi“. Gr. žodis vartojamas NT tik čia ir Rom 1:31. § 3:3 „šmeižikai“ – Arba „šmeižikai“. Plg. I Tim 3:11, Tit 2:3.

nuodėmėmis, įvairių geidulių vedžiojamas, ⁷ nuolat besimokančias ir niekuomet nepajėgiančias *ateiti į aiškų tiesos pažinimą. ⁸ Kaip antai Janas ir Jambras priešinosi Mozei, taip ir šitie priešinosi tiesai – sugedusio proto žmonės, tikėjimo atžvilgiu †vertinti atmestiniai. ⁹ Bet jie toliau nenužengs, nes jų kvailybė visiškai paaiškės visiems, kaip ir anų †kvailybė Špaaiškėjo.

¹⁰ Tačiau tu *esi glaudžiai sekęs mano mokslą, gyvenimo būdą, †ryžtą, tikėjimą, didžią kantrybę, meilę, ištvermę, ¹¹ persekiojimus, kentėjimus, †kurie mane ištiko Antiochijoje, Ikonijuje, Listroje. ŠO kokių tik persekiojimų man neteko iškęsti! Ir Viešpats mane išvadavo iš visų. ¹² Ir tikrai, visi, kurie *nusprenžia dievotai gyventi Kristuje Jėzuje, bus persekiojami. ¹³ Ir blogi žmonės ir †kerėtojai eis blogyn, klaidindami ir klaidinami. ¹⁴ Bet tu išlik †tuose dalykuose, kuriuos išmokai ir Škuriais buvai įtikintas, žinodamas, iš ko išmokai ¹⁵ ir tai, kad nuo *mažumės esi pažinęs †Šventuosius Raštus, kurie pajėgia †padaryti tave išmintingą išgelbėjimui Šper tikėjimą Kristumi Jėzumi.

* **3:7** „ateiti į aiškų tiesos pažinimą“ – Plg. I Tim 2:4, II Tim 2:25. † **3:8** „vertinti atmestiniai“ – Vadinas, jie tiki, gal ir kaip velniai (Jok 2:12), bet jų tikėjimas nėra tikras tikėjimas, dėl kurio Dievas išteisina nusidėjėlius. Gr. žodis ἄδοκιμος (adokimos) vartojamas 8-iose eilutėse: Ro 1:28; 1 Kor 9:27; II Kor 13:5-7; 2Ti 3:8; Tit 1:16; Hbr 6:8. Jis yra žodžio δοκιμος (dokimos) priešingybė (plg. Ro 14:18; 16:10; 1Co 11:19; 2Co 10:18; 13:7; 2Ti 2:15; Jas 1:12). † **3:9** „kvailybė“ – T. gr. artikkelis. § **3:9** „paaiškėjo“ – T. „pasidarė“, „įvyko“, „atsitiko“. * **3:10** „esi glaudžiai sekęs [...]“ – Timotiejus sekė mokytoją Paulių kaip arklys naktį seka kelią. Gr. žodį galima suprasti taip, kad Timotiejus buvo nenutolęs nuo Pauliaus mokymo, gyvensenos ir t.t., bet laikėsi arti. † **3:10** „ryžtą“ – Arba „tikslą“. Plg. Apd 11:23 ir kt. † **3:11** „kurie“ – T. „kokie“. § **3:11** „O kokių tik persekiojimų man neteko iškęsti“ – T. „Kokius persekiojimus iškentėjau“. * **3:12** „nusprenžia“ – Arba „turi valią“. † **3:13** „kerėtojai“ – „žavėtojai“, „burtininkai“. Gr. žodis γόης (goēs) vartojamas NT tik čia. Verčiama ir žodižiu „suvedžiotojai“, turint omeny, kad suvedžioja žavėjimu. Žr. Gal 5:20; Apr 8:11, 9:21, 18:23, 21:8, 22:15. † **3:14** „tuose dalykuose, kuriuos išmokai“ – Žr. II Jn 9 eilutėje, kurioje tas pats gr. žodis, „Kiekvienas, kuris nusižengia ir neišlieka“. Žodis μένω (meno) vartojamas daugybėje vietų NT, pvz. Jn 8:31; Jn 12:46; Jn 14:10; Jn 15:4-7,10-11; I Jn 2:6,10,14,24,27-28; I Jn 3:6,9,14-15,17,24; I Jn 4:12-13,15-16. § **3:14** „kuriais buvai įtikintas“ – Arba „kurie įtikino tave“. * **3:15** „mažumės“ – T. „kūdikio“ arba „labai mažo vaiko“; gr. žodis rodo į labai jauną vaiką arba kūdikį, kartais net negimusį vaiką. † **3:15** „Šventuosius Raštus“ – Arba „Dievo reikalams skirtus Raštus“; gal „šventyklinius Raštus“. T. y. šventytkloje laikomos Dievo duotų tekstų originalų rankraščių kopijos. † **3:15** „padaryti tave išmintingą išgelbėjimui“ – Arba „išgudrinti tave išgelbėjimui“ arba „protinti tave išgelbėjimui“. § **3:15** „per tikėjimą Kristumi Jėzumi“ – T. „per tikėjimą, kuris yra Kristuie Jėzuie“, bet reikšmė neabejotinai yra „per pasikliovimą

16 Visas šventraštis yra *Dievo įkvėptas ir naudingas mokymui, nuklydimo įrodymui, pataisymui, auklėjimui teisingai elgtis, 17 kad Dievo žmogus būtų tinkamas, visiškai parengtas kiekvienam geram darbui.

4

1 Dėl to aš *įpareigoju *tave* akivaizdoje Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus, kuris †tikrai teis gyvus ir mirusius savo pasirodymo ir savo karalystės metu: 2 skelbk žodį kaip šauklys, būk pasirengęs laiku ir nelaiku, įtikink dėl kaltumo, sudrausk, ragindamas įspėk su visu didžiu kantrumu ir mokymu. 3 Nes ateis †laikas, kai jie nebepakęs Šsveiko mokslo, bet *susivadins sau krūvą mokytojų pagal savo geismus, turėdami niežtinčias ausis, 4 ir nukreips ausis nuo tiesos ir bus atgręžti į pasakas. 5 Bet †budėk visais atžvilgiais, iškęsk †sunkumus, dirbk evangelisto darbą, Šišsamiai įrodyk savo tarnaviną *esant* patikimą. 6 Mat aš jau esu *išliejamas *tarsi ant aukuro*, ir mano iškeliavimo laikas †jau atėjo. 7 Kovoja gerąją kovą, baigiau †savo Šgyvenimo bėgtynes, laikiausi tikėjimo; 8 *ateityje man yra atidėtas teismo vainikas, kurį aną Dieną man suteiks Viešpats, teisusis Teisėjas, ir ne vien man, bet ir visiems, kurie myli jo pasirodymą.

9 Uoliai stenkis atvykti pas mane netrukus, 10 nes Demas, pamilęs šį dabartinį †pasaulį, paliko mane ir iškeliavo į Tesaloniką, †Kreskas – į Galatiją, Titas – į Dalmatiją. 11 Vien

* **3:16** „Dievo įkvėptas“ – Tai vertimas iš gr. k. būdvardžio, kuris vartojamas tik šioje eilutėje. Pagal etimologiją (reikšmes žodžių, iš kurių šis sudurtinis žodis sudarytas) tai būtų „Dievo iškvėptas“, „Dievo išsuaugęs“. Etimologija ne visada patikimas pagrindas nustatyti žodžio reikšmę. Kadangi Šventraštis amžinai lieka gyvybingas ir veiksmingas (I Pt 1:23, Hbr 4:12), geriau išversti žodžiu „įkvėptas“. Gr. būdvardis apibūdina ne tik šventraščio kilmę / šaltinį, bet taip pat jo kokybę / prigimtį, kuri lemia nuolatinį jo poveikį (plg. II Tim 3:16b-17).

* **4:1** „įpareigoju *tave*“ – Arba „uoliai liudiju *esant reikalingą*“ „uoliai patvirtinu *įsakymą*“. † **4:1** „tikrai teis“ – Arba „jau yra pasirengęs teisti“. † **4:3** „laikas“ – Arba „laikotarpis“. § **4:3** „sveiko mokslo“ – Arba „sveikos doktrinos“. * **4:3** „susivadins sau krūvą“ – T. „sudės į krūvą sau“. † **4:5** „budėk“ – Arba „būk rimtos mąstysenos“, „būk blaivus“. † **4:5** „sunkumus“ – Arba „kančias“, „vargus“. § **4:5** „išsamiai įrodyk savo tarnystę *esant* patikimą“ – T. y. „iki pilnatvės parodyk, kad žmonėms tinka patikėti tavo atliktu tarnavimu“. * **4:6** „išliejamas“ – Žr. Flp 2:17. † **4:6** „jau atėjo“ – T. „prisistatė“, „atsirado“. † **4:7** „savo“ – Gr. žymimasis artikkelis, todėl, gali būti neišverstas į lietuvių k.; gali būti išversta „tas“ (t. y. tam tikras bėgtynes) arba kartais, kaip čia, įvardžiu. § **4:7** „gyvenimo bėgtynes“ – Tas pats gr. žodis vartojamas Apd 13:25, 20:24. * **4:8** „ateityje“ – Arba „galiausiai“. † **4:10** „pasaulį“ – Arba „amžių“. † **4:10** „Kreskas“ – Gr. Κρήσκης (Krėskės); vėrčiamas ir „Krescentas“.

Lukas t era su manimi. Pasiimk ir atsivesk su savimi Morkų, nes jis man yra naudingas tarnystei. ¹² O Tichiką pasiunčiau į Efezą. ¹³ Atvykdamas atgabenk apsiaustą, kurį palikau Troadoje pas Karpą, taip pat knygas, ypač pergamentus. ¹⁴ Varkalys Aleksandras man padarė daug bloga, Viešpats teatlygina jam pagal jo darbus. ¹⁵ O tu saugokis jo, nes mūsų žodžiams jis yra labai prieštaravęs.

¹⁶ Mano pirmajame apsigynime prie manęs Šnebuvo kartu nė vieno, bet visi mane paliko – tenebūna tai jiems įskaityta! ¹⁷ Bet Viešpats stovėjo su manimi ir sustiprino mane tam, kad *per mane šaukliškas skelbimas būtų visiškai †įtikinamas ir visi kitataučiai jį išgirstų: ‡taigi buvau išvaduotas iš liūto nasrų. ¹⁸ Ir Viešpats mane išvaduos iš kiekvieno nelabos veikos ir Šišsaugos savo dangiškajai karalystei. Jam šlovė per amžių amžius! Amen.

¹⁹ Sveikink *Priską ir Akvilą, taip pat †Onesiforo namiškius. ²⁰ Erastas pasiliko Korinte, o Trofimą palikau Milete sergantį. ²¹ Uoliai stenkis atvykti prieš žiemą. Tave sveikina Eubulas ir ‡Pudensas ir Linas ir Klaudija ir visi broliai. ²² Viešpats Jėzus Kristus *tebūna* su tavo dvasia! Malonė *tebūna* su jumis! Amen.

Š 4:16 „nebuvo kartu“ – Gal „neprisijungė“. * 4:17 „per mane“ – T. y. gyviai arba po jo mirties per laiškus, kuriuos parašė ne tik anksčiau laisvėje, bet ir būdamas kalinys. † 4:17 „įtikinamas“ – Arba „įrodytas esant patikimas“. Gr. žodis vartojamas ir Lk 1:1; Rom 4:21, 14:5; II Tim 4:5. ‡ 4:17 „taigi buvau“ – Arba „buvau gi“, „ir buvau“. Gr. žodis καί gali būti įvairiai verčiamas. Š 4:18 „išsaugos“ – Arba „išgelbės“. * 4:19 „Priską ir Akvilą“ – Žr. Apd 18:2,18,26; Rom 16:3; I Kor 16:19; II Tim 4:19. † 4:19 „Onesiforo“ – Žr. II Tim 1:16. ‡ 4:21 „Pudensas“ – Gr. Πούδης (Poudés). Kartais verčiamas „Pudentas“.

Laiškas Titui

1 Paulius, Dievo *tarnas ir Jėzaus Kristaus †apaštalas, atitinkantis Dievo išrinktųjų tikėjimą ir †aiškų pažinimą tiesos, kuri Šatitinka dievotumą, 2 remdamasis užtikrinta viltimi amžino gyvenimo, kuri negalintis meluoti Dievas pažadėjo prieš amžinuosius laikus; 3 *vis dėlto tinkamai laikais jis †apreiškė savo žodį šaukiamame skelbime, kuris man buvo patikėtas pagal Dievo, mūsų Išgelbėtojo, įsakymą – 4 Titui, tikram vaikui, atitinkančiam bendrąjį tikėjimą. Malonė, gailėstingumas ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus, mūsų Išgelbėtojo!

5 Palikau tave Kretoje dėl tos priežasties, kad sutvarkytum trūkumus ir kiekviename mieste paskirtum vyresnius, kaip aš tau nurodžiau: 6 jei kas yra nepeiktinas, vienos žmonos vyras, turintis †patikimus vaikus, nekaltinamus pasileidimu ar nesuvaldomus. 7 Nes vyskupas, kaip Dievo reikalų prievaizdas, turi būti nepeiktinas: ne savavalis, ne greitas pykti, nebūnantis prie vyno, ne mušeika, ne geidžiantis gėdingo pelno, 8 bet svetingas, mylintis tai, kas gera, Šmąstantis pagal savidrausmę, teisingas, šventas, susivaldantis, 9 tvirtai besilaikantis patikimo žodžio, atitinkančio tą mokymą, kad pajėgtų sveiku mokymu ir padrąsindamas bei išpėdamas paraginti ir prieštaraujančius *atremti.

10 Tai dėl to, kad yra daug ir nesuvaldomų žmonių, ir tuščiakalbių, ir klaidintojų, ypač tų, kurie iš apipjaustymo šalininkų, 11 kurių burnas būtina užčiaupti, kurie griaua ištisas šeimynas, mokydami tai, ko neturėtų mokyti, dėl gėdingo †pelno. 12 Ištarė vienas iš jų, jų pačių pranašas: „Kretiečiai visados melagiai, pikti žvėrys, tingūs pilvai.“ 13 Šis liudijimas yra †tiesa. Dėl tos priežasties griežtai įtikink juos dėl kaltumo, kad būtų sveiki tikėjime,

* 1:1 „tarnas“ – Arba „savanoriškai pasižadėjęs vergas“, „savanoris vergas“. † 1:1 „apaštalas, atitinkantis“ – Arba „apaštalas pagal“. Plg. Tit 1:4. † 1:1 „aiškų pažinimą tiesos“ – Žr. I Tim 2:4; II Tim 2:25, 3:7. § 1:1 „atitinka“ – Arba „yra pagal“. * 1:3 „vis dėlto“ – Arba „bet“, „tačiau“, „ir“. † 1:3 „apreiškė“ – Arba „aiškiai parodė“. † 1:6 „patikimus“ – Arba „ištikimus“, „tikinčius“. § 1:8 „mąstantis pagal savidrausmę“ – Arba „protaujantis su savidrausme“, „savitvardiškai mąstantis“, „rimtai mąstantis“, „santūrus“. * 1:9 „atremti“ – „įtikinti dėl kaltumo“. † 1:11 „pelno“ – Tas pats gr. žodis κέρδος (kerdos) yra vartojamas Flp 1:21 („laimėjimas“) ir Flp 3:7 („vertybės“). † 1:13 „tiesa“ – Gr. būdvardis, „atitinkantis tiesą“.

¹⁴ nekreipiantys dėmesio į žydiškas pasakas ir įsakymus žmonių, kurie nusigręžia nuo tiesos. ¹⁵ Tyriems viskas tyra, o suteptiems ir netikintiems nieko nėra tyro, bet yra sutepti net jų protas ir sąžinė. ¹⁶ Jie pareiškia pažįstą Dievą, bet darbais *jo* išsižada, būdami pasibjaurėtini, Šnepaklusnūs ir kiekvieno gero darbo atžvilgiu * *Dievo* vertinti atmetinai.

2

1 Bet tu kalbėk tuos dalykus, kurie suderinti su sveiku mokslu: ² kad senesni vyrai būtų *blaivūs, verti pagarbos, †mąstantys pagal savidrausmę, *ir* sveiki tikėjimo, meilės, *bei* ištvermės atžvilgiais; ³ kad panašiu būdu senesnės moterys elgesiu pasižymėtų šventumui paskirtomis, kad nebūtų melagingos kaltintojos, nebūtų †girtuokliavimo pavergtos, *bet būtų* Šgėrio mokytojos, ⁴ kad lavintų jaunąsias moteris *mąstyti pagal savidrausmę: †būti draugiškai prisirišusias prie savo vyrų, būti draugiškai prisirišusias prie savo vaikų, ⁵ *būti* †mąstančias pagal savidrausmę, Štyras, prižiūrinčias *savo* namus, geras, elgtis pavaldžiai savo vyrams, – kad nebūtų šmeižiamas Dievo žodis.

⁶ Taip pat jaunesnius vyrus padrąsindamas *bei* įspėdamas ragink mąstyti pagal savidrausmę, ⁷ visais atžvilgiais rodydamas save gerų darbų pavyzdžiu, *tai yra*, mokymo atžvilgiu *rodydamas* * neiškreiptumą, *tai pat rodydamas* †gerbtinumą, †negendamumą, ⁸ sveiką kalbą, kurios negalima pasmerkti, kad tas, Škuriš priešingai nusistatęs, būtų sugėdintas, neturėdamas nieko blogo apie jus pasakyti.

Š 1:16 „nepaklusnūs“ – Arba „nesileidę įtikinami“. * 1:16 „Dievo vertinti atmetinai“ – Gr. žodis ἁδόκιμος (adokimos) vartojamas 8-iose eilutėse: Rom 1:28; 1 Kor 9:27; II Kor 13:5-7; II Tim 3:8; Tit 1:16; Hbr 6:8. Jis yra žodžio δόκιμος (dokimos) priešingybė (plg. Rom 14:18; 16:10; I Kor 11:19; II Kor 10:18; 13:7; II Tim 2:15; Jok 1:12). * 2:2 „blaivūs“ – Arba „apdairūs“. † 2:2 „mąstantys pagal savidrausmę“ – Arba „protaujantys su savidrausme“, „rimtai mąstantys“, „santūrūs“. † 2:3 „girtuokliavimo“ – Arba „vyno gausybės“. Š 2:3 „gėrio“ – Arba „labumo“. * 2:4 „mąstyti pagal savidrausmę“ – Arba „blaivai mąstyti“, „protauti, valdydamos savo mintis“, „būti sveiko proto“. † 2:4 „būti draugiškai prisirišusias prie [...]“ – Arba „mylėti [...]“; t. „būti savo vyrų draugės / mylėtojos, savo vaikų draugės / mylėtojos“. † 2:5 „mąstančias pagal savidrausmę“ – Arba „protaujančios su savidrausme“, „rimtai mąstančios“, „santūrias“. Š 2:5 „tyras“ – Arba „skaisčias“. * 2:7 „neiškreiptumą“ – T. y. „grynumą“. † 2:7 „gerbtinumą“ – Arba „doringą rimumą“. Gr. žodis σεμνότης (semnótēs) vartojamas NT tik čia ir I Tim 2:2, 3:4. † 2:7 „negendamumą“ – T. y. rodyti, kad tavo mokyme nėra jokio polinkio į vis labiau sugadintą mokymą. Š 2:8 „kuriš priešingai nusistatęs“ – T. „iš priešingos pusės“.

⁹ *Ragink* *tarnus elgtis pavaldžiai savo †šeimininkams: visais atžvilgiais jiems įtikti, neatsikalbinėti, ¹⁰ nevagiliauti, bet parodyti visokeriopą gerą ištikimybę, kad visais atžvilgiais jie puoštų Dievo, mūsų Išgelbėtojo, mokslą.

¹¹ Nes †Dievo malonė, kuri turi išgelbėjimo galią visiems žmonėms, pasirodė ¹² Šauklėdama *mus, kad išsižadėdami bedievytės ir pasauliškų geidulių, turėtume gyventi dabartiniame amžiuje †mąstydami pagal savidrausmę, teisingai ir dievotai, ¹³ †užtikrintai laukdami Špalaimintosios vilties, būtent *mūsų didžiojo Dievo, tai yra Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus, šlovingo pasirodymo. ¹⁴ †Jis atidavė save už mus, kad mus išpirktų iš kiekvieno įstatymo pažeidimo ir nuskaistintų sau †nuosavą tautą, uolią geriems darbams.

¹⁵ Šiuos dalykus kalbėk ir ragink įspėdamas bei padrąsindamas ir įtikink dėl kaltumo su visu įsakmumu. Tegul niekas tavęs neniekina.

3

¹ Primink jiems *elgtis pavaldžiai vyresnybėms bei valdžioms, paklusti valdantiems, būti pasiruošusiais kiekvienam geram darbui, ² nieko nešmeižti, būti nevaidingi, maloningi, rodydami visokį †romumą visiems žmonėms. ³ Nes ir mes patys kitados buvome †neišmanūs, neklusnūs, suklaidinti, vergavome įvairiems geiduliams bei malonumams, praleidome gyvenimą Šnelabume ir pavyde, nekenčiami ir nekenčiantys vieni kitų. ⁴ Bet kai pasirodė Dievo, mūsų Išgelbėtojo, gerumas ir meilė

* **2:9** „tarnus“ – Arba „vergus“, „nelaisvuosius“, „neturinčius laisvės“. † **2:9** „šeimininkams“ – Gr. žodis δεσπότης (despotės) įprastai yra verčiamas „Valdovas“, kai nurodo į Dievą; išimtis: II Tim 2:21. † **2:11** Kitas vertimas (pakeista kablelio vieta) – „Dievo malonė, kuri turi išgelbėjimo galią, visiems žmonėms pasirodė“. § **2:12** „auklėdama“ – Arba „sudrausmindama“.

* **2:12** „mus, kad“ – Arba „mums tam tikslui, kad“. † **2:12** „mąstydami pagal savidrausmę“ – Arba „protingai“, t. y. būdami sveiko proto – valdydami savo mintis. † **2:13** „užtikrintai laukdami“ – Arba „ištvermingai laukdami“; tai vienas gr. žodis. § **2:13** „palaimintosios vilties, būtent [...] Dievo [...] šlovės pasirodymo“ – Gr. gramatinė sandara prie vieno artikelio jungia žodžius „vilties“ ir „pasirodymo“, kas rodo, jog laukiama vieno įvykio, kuris aprašomas dviem atžvilgiais. * **2:13** „mūsų didžiojo Dievo, tai yra Išgelbėtojo“ –

Dėl to, kad Viešpats Jėzus Kristus yra pats Dievas, plg. II Pt 1:1. † **2:14** „Jis“ t. „kuris“. † **2:14** „nuosavą“ – Arba „ypač savąją“. * **3:1** „elgtis pavaldžiai“ – Arba „pasiduoti“, „nusileisti“, „save padaryti lengvai valdomus“; t. y. būti pavaldžiais ne tik teoriškai pagal galiojančią tvarką, bet ir faktiškai pagal širdies nusistatymą. † **3:2** „romumą“ – Arba „švelnumą“. † **3:3** „neišmanūs“ – Arba „kvaili“, t. y. nesuvokiantys dalykų, kurie išgelbėtiesiems aiškūs. § **3:3** „nelabume“ – Arba „blogybėje“.

žmonėms, ⁵ jis *nesiremdamas teisumo darbais, kuriuos mes buvome padarę, bet pagal savo gailestingumą išgelbėjo mus atgimdymo nuplovimu ir Šventosios Dvasios *atliktu* atnaujinimu, ⁶ kurios jis gausiai išliejo ant mūsų per Jėzų Kristų, mūsų Išgelbėtoją, ⁷ kad, būdami *†išteisinti* jo malone, *‡taptume paveldėtojais atitinkamai su Šužtikrinta viltimi*, kurią teikia amžinas gyvenimas.

⁸*Tas pasakymas yra patikimas, ir *†pareiškiu valią*, kad tu atkakliai tvirtintum šiuos dalykus, kad tie, kurie pasitikėjo Dievu, rūpintūsi *‡pirmauti gerų darbų srityje*. Šie dalykai yra geri ir naudingi žmonėms.

⁹Bet venk kvailų *§ginčų* ir *giminystės eilių, ir nesutarimų, ir kivirčų dėl įstatymo, nes jie yra nenaudingi ir tušti. ¹⁰Po pirmo ir antro *†paraginančio išpėjimo*, *‡šalinkis Šeretiško žmogaus*, ¹¹žinodamas, kad toks yra *nukrypęs ir nusideda, būdamas pats savęs nuteistas.

¹²Kai nusiūsiu pas tave Artemą arba Tichiką, uoliai stenkis atvykti pas mane į Nikopolį, nes esu nusprendęs ten žiemoti. ¹³Įstatymininką Zeną ir Apolą, gerai aprūpinęs, išlydėk į kelionę, kad nieko jiems netrūktų. ¹⁴Ir mūsųškiai tesimoko *†pirmauti gerų darbų srityje*, būtinoms reikmėms *patenkinti*, idant nebūtų bevaisiai.

¹⁵Tave sveikina visi esantys su manimi. Pasveikink tuos, kurie myli mus *‡tikėjime*.

* **3:5** „nesiremdamas teisumo darbais, kuriuos mes buvome padarę“ – T. „ne iš darbų teisume, kuriuos atlikdavome mes“, plg. Ef 2:9 (gr). *† 3:7* „išteisinti“ – Arba „pripažinti teisingą juridinę padėtį užimančiais“. *‡ 3:7* „taptume paveldėtojais atitinkamai su užtikrinta viltimi, kurią teikia amžinas gyvenimas“ – Arba „paveldėtojais taptume amžinojo gyvenimo vilties pagrindu“, „pagal amžino gyvenimo užtikrintą viltį“. *§ 3:7* „užtikrinta viltimi, kurią teikia amžinas gyvenimas“ – Arba „amžino gyvenimo užtikrinta viltimi“.

* **3:8** „Tas“ – Gr. žymimasis artikkelis; gali būtų išverstas „Šis“, o kartais į lietuvių k. nereikia versti. *† 3:8* „pareiškiu valią“ – Arba „išdėstau norą“, „noriu“. *‡ 3:8* „pirmauti gerų darbų srityje“ – Arba „atsidėti geriems darbams“. *§ 3:9* „ginčų“ – „temų ginčams“. * **3:9** „giminystės eilių“ – Arba „genealogijų“, „giminės kilmės sąrašų“. *† 3:10* „paraginančio išpėjimo“ – Taip išverstas vienas gr. žodis – νοουθεσία (nouthesia). *‡ 3:10* „šalinkis“ – Arba „atsisakyk“, „venk“, „atmesk“. *§ 3:10* „eretiško žmogaus“ – Eretiškas žmogus yra tas vadinamas Dievas vaikas, kuris pasirenka Dievo apreiškimui (mūsų laikmetyje – Šv. Raštui) priešingą mokymą ir / arba elgseną; toks jo pasirinkimas sukelia susiskaldymus. Kitas atvejis: jei vadinamas Dievo vaikas laiko tam tikrą mokymą arba elgseną būtina, bet toks būtinumas nepagrįstas Dievo Žodžiu, tas žmogus irgi eretiškas; žinoma, tai neneigia Dievo vaikų atsakomybės pritaikyti Biblijos normas konkrečioms aplinkybėms. * **3:11**

„nukrypęs“ – Arba „nukreiptas“, t. y. taip kito / kitų paveiktas, kad nususuko nuo tiesos. *† 3:14* „pirmauti gerų darbų srityje“ – Arba „atsidėti geriems darbams“. *‡ 3:15* „tikėjime“ – T. y. būdami bendratikiai, toje pačioje tikojoje;

Maloné su jumis visais! Amen.

Laiškas Filemonui

Sveikinimas

¹ Paulius, kalinys dėl Jėzaus Kristaus, ir brolis Timotiejus *mylimam Filemonui, *kuris yra* ir mūsų bendradarbis, ² taip pat mylimai Apfijai bei mūsų bendražygiui †Archipui, taip pat bažnyčiai †tavo namuose. ³ Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

Filemono reputacija ir poveikis

⁴ Visuomet dėkoju savo Dievui, minėdamas tave savo maldose, ⁵ Šnes vis girdžiu *apie* tavo meilę ir visiems šventiesiems, taip pat *apie* tavo turimą tikėjimą Viešpačiu Jėzumi. ⁶ *Meldžiuosi*, kad *bendradarbiavimas, *kurį sukelia* tavo tikėjimas †būtų veiksmingas tiksliu pažinimu †kiekvieno gero *dalyko*, kuris *yra* jumyse Kristaus Jėzaus labui. ⁷ Juk turime daug džiaugsmo ir paguodą iš tavo meilės, nes per tave, broli, šventųjų Šgiliaširdiški jausmai yra atgaivinti.

Prašymas dėl Onesimo

⁸ Todėl, *□nors□ ir turėdamas Kristuje laisvę įsakyti tau tai, ką pritinka *daryti*, ⁹ verčiau meilės dėlei *tavęs* maldauju, būdamas toks, koks esu: Paulius, senas *žmogus*, o dabar ir kalinys dėl Jėzaus Kristaus. ¹⁰ Maldauju tave už savo vaiką, kurį pagimdžiau savo pančiuose, už Onesimą, ¹¹ kuris anksčiau buvo tau nenaudingas, o dabar *ir* tau ir man naudingas. ¹² †Jį siunčiau *tau* atgal, o jį, tai yra *†tą, kuriam pats prijaučiu* Šgiliaširdiškais jausmais, tu priimk. ¹³ *Man buvo noras jį palaikyti pas save, kad jis vietoj *tavęs* man patarnautų, *kol esu* pančiuose dėl Evangelijos, ¹⁴ tačiau

* **1:1** „mylimam Filemonui, *kuris yra* ir mūsų bendradarbis“ – T. „Filemonui, mylimajam ir bendradarbiui“. † **1:2** „Archipui“ – Žr. Kol 4:17. † **1:2**

„tavo“ – Turbūt Filemono. § **1:5** „nes vis girdžiu“ – T. „girdėdamas“, „vis girdėdamas“; čia gr. dalyvis nurodo priežastį. Visa eilutė – galima įvairiai išversti, nes sintaksė yra sudėtinga. Plg. Kol 1:45, Ef 1:15. * **1:6**

„bendradarbiavimas, *kurį sukelia* tavo tikėjimas“ – Plg. Flp 1:5, I Tes 1:3, II Tes 1:11. † **1:6** „būtų“ – Arba „taptų“. † **1:6** „kiekvieno gero dalyko“ – Arba „viso gėrio“.

§ **1:7** „giliaširdiški jausmai“ – Gr. σπλάγχων (splanchnon); t. „viduriai“, „žarnos“. Žr. Lk 1:78 eilutės išnašą. * **1:8** „nors [...] (9) verčiau“ – Gr. žodžio μάλλον (mallon) vertimas. † **1:12** „Jį“ – T. „kurį“. † **1:12** „tą, kuriam pats prijaučiu giliaširdiškais jausmais“ – T. „mano paties giliaširdiškus jausmus“.

§ **1:12** „giliaširdiški jausmai“ – Gr. σπλάγχων (splanchnon); t. „viduriai“, „žarnos“. Žr. Lk 1:78 eilutės išnašą. * **1:13** „Man buvo noras“ – T. „Aš norėjau“.

† **1:13** „Man buvo noras“ – T. „Aš norėjau“.

be tavo sutikimo nenorėjau nieko daryti, kad tavo geras darbas nebūtų tarsi iš prievartos, bet laisvanoriškas. ¹⁵ Nes gal todėl jis buvo atskirtas nuo tavęs †trumpam laikui, kad jį priimtum amžinai, ¹⁶ jau ne kaip tarną, bet daugiau nei tarną – kaip mylimą brolių, ypač man, o juo labiau tau, *jam esant broliui* tiek kūno atžvilgiu, tiek Viešpatyje. ¹⁷ Todėl jei laikai mane ‡tokiu, kuris dirba bendram tikslui, priimk jį kaip mane. ¹⁸ O jeigu jis kuo nuskriaudė tave ar yra *ką tau* skolingas, Šįrašyk tai į mano sąskaitą. ¹⁹ Aš, Paulius, *tai* parašiau savo ranka: aš pats atmokėsiu, – kad tau nesakyčiau, jog tu dar ir save esi man skolingas. ²⁰ Taip, broli, pats norėčiau *sulaukti džiuginančios naudos iš tavęs Viešpatyje: atgaivink mano †giliaširdiškus jausmus Viešpatyje. ²¹ Būdamas įsitikinęs tavo klusnumu tau parašiau, nes žinau, kad padarysi net daugiau negu tai, ką sakau. ²² O tuo pačiu metu paruošk man, kur svečiuotis, nes viliuosi, kad per jūsų maldas būsiu jums „padovanotas“.

Linkėjimai

²³ Tave sveikina Epafras, mano bendrakaliny Kristuje Jėzuje, ²⁴ mano bendradarbiai Morkus, Aristarchas, Demas, Lukas. ²⁵ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė *tebūna* su jūsų dvasia. Amen.

† **1:15** „trumpam laikui“ – Arba „valandėlei“. ‡ **1:17** „tokiu, kuris dirba bendram tikslui“ – Gr. κοιωνός (koinonos); gal „bendrustės dalyvis“. Giminingas žodis κοινονία (koinonia) vartojamas Flm 6-oje eilutėje („bendradarbiavimas“), bet kitas gr. žodis, συνεργός (sunergos) yra vartojamas Flm 1 ir 24 eilutėse („bendradarbis“). § **1:18** „įrašyk tai į mano sąskaitą“ – T. „tai priskaičiuok man“. * **1:20** „sulaukti džiuginančios naudos iš tavęs“ – Arba „turėti gerovės dėl tavęs“. † **1:20** „giliaširdiškus jausmus“ – Gr. σπλάγχνον (splanchnon); t. „vidurius“, „žarnas“. Žr. Lk 1:78 eilutės išnašą.

Laiškas hebrajams

¹ Dievas, kuris daug kartų ir daugeliu būdų praeityje *kalbėjo tėvams per pranašus, ² šiomis paskutiniuosiomis dienomis †prabilo į mus Sūnumi, kurį paskyrė visa ko pavaldėtoju, ir per kurį sukūrė †pasaulius; ³ kuris, būdamas jo šlovės spindesys bei jo esybės tikslus atvaizdas ir šislaikydamas visatą savo galingu žodžiu, *pats vienas atlikęs mūsų nuodėmių †nuvalymą, atsisėdo Didybės dešinėje aukštybėse, ⁴ būdamas tiek †geresnis už angelus, kiek prakilnesnį už juos yra paveldėjęs vardą. ⁵ Nes kuriam iš angelų jis kada nors pasakė: *Štu esi mano Sūnus, šiandien aš tave pagimdžiau?* Ir vėl: **Aš būsiu jam Tėvas, o jis man bus Sūnus?* ⁶ Ir vėl, kai įveda †Pirmagimį į pasaulį, jis sako: „Ir tegarbina jį visi Dievo angelai.“ ⁸ Bet Sūnui sako: „Tavo sostas, o Dieve, išliks per amžių amžius, †teisumo skeptras yra tavo karalystės skeptras. ¹⁴ Argi jie visi nėra patarnaujančios dvasios, siunčiamos patarnauti labui tų, kurie ateityje pavaldės išgelbėjimą?!

2

³ tai kaip mes ištrūksime iš *bausmės*, jeigu *nepaisysime tokio didžio išgelbėjimo?! †Šis *išgelbėjimas*, pradžioje paskelbtas per Viešpatį, girdėjusiųjų buvo mums patvirtintas, ⁴ Dievui irgi kartu liudijant su stebuklingais ženklais ir stebuklais ir įvairiais galingais antgamtiniais veiksmais ir Šventosios Dvasios *atliktais* paskirstymais pagal savo paties valią. ⁵ Nes ne angelams jis padarė pavaldų †ateities

* **1:1** „kalbėjo“ – Arba „yra kalbėjęs“. † **1:2** „prabilo į mus“ – Arba „kalbėjo mums“; tas pats gr. žodis vartojamas ir čia ir Hbr 1:1. † **1:2** „pasaulius“ – Gr. žodis verčiamas ir „amžiai“, „laikmečiai“, „laikotarpiai“. Jis apibūdina ne tik laiko tarpą, bet ir visa tai, kas egzistuoja laike. § **1:3** „išlaikydamas“ – Arba „nešdamas“. * **1:3** „pats vienas“ – T. „per save“. † **1:3** „nuvalymą“ – Arba „nuplovimą“. † **1:4** „geresnis“ – Gr. žodis κρείττων (kreittōn) yra vartojamas 12 k. Laiške Hebrajams: Hbr 1:4; 6:9; 7:7, 19, 22; 8:6; 9:23; 10:34; 11:16, 35, 40; 12:24. § **1:5** „Tu esi [...]“ – Žr. Ps 2:7 (Dievo galia įvykdytas Mesijo išėjimas iš kapo rūsio lyginimas su kūdikio išėjimo iš motinos iščių); Apd 13:33, I Kor 15:4, Hbr 5:5. * **1:5** „Aš būsiu jam [...]“ – II Sam 7:14, I Met 17:13. † **1:6** „Pirmagimį“ – gal „Viršugimį“, t. y. visų svarbiausią asmenį, turintį Dievo prigimtį. † **1:8** „teisumo“ – Arba „tiesusis“; gr. žodis vartojamas NT tik čia; rodo į tai, kas nekrypsta, nesidaro netiesiam. * **2:3** „nepaisysime“ – Arba „ignoruosime“. † **2:3** „Šis išgelbėjimas, pradžioje paskelbtas per Viešpatį“ t. „kuris gavęs pradžią (arba „sulaukęs pradžios“), kad būtų pasakytas (arba „paskelbtas“) per Viešpatį“. † **2:5** „ateities“ – Arba „būsimąjį“.

pasaulį, apie kurį mes kalbame. ⁸ visus *dalykus ir asmenis* padarei pavaldžius po jo kojomis“. Padarydamas visus jam pavaldžius, jis nepaliko nieko, *kas* būtų jam nepavaldū. Tačiau dabar dar nematome, kad visi buvo padaryti jam pavaldūs. ⁹ Bet matome Jėzų, padarytą truputį žemesnį negu angelai dėl mirties kančios apvainikuotą šlove ir garbe, kad Dievo malone jis už kiekvieną Špatirtų mirtį. ¹⁰ Nes priderėjo tam, kuriam yra visa, ir per kurį yra visa, vedant daugybę sūnų į šlovę, per kentėjimus *tobulai parengti †jų išgelbėjimo vadovą. ¹² sakydamas: „Aš paskelbsiu tavo vardą savo broliams, †bažnyčios viduryje tau giedosiu gyrių.“ ¹⁴ Kadangi vaikai yra kūno ir kraujo dalininkai, tai ir jis panašiu būdu pasidarė tos pačios *fizinės sandaros* dalyvis, kad per mirtį paverstų niekais tą, kuris turėjo mirties galią, tai yra velnią, ¹⁵ ir išvaduotų Štokius, kurie dėl mirties baimės visą gyvenimą *priklausė vergijai. ¹⁷ Todėl Jis turėjo visu kuo pasidaryti panašus į brolius, kad būtų gailestingas ir ištikimas vyriausiasis kunigas reikalais su Dievu, kad †numaldytų rūstybę už žmonių nuodėmes. ¹⁸ Nes todėl, kad pats gundomas kentėdavo, jis pajėgus pagelbėti †gundomiems.

3

¹ Todėl, šventi broliai, dangiškojo pašaukimo dalininkai, atidžiai žiūrėkite į mūsų išpažinimo Apaštalą ir Vyriausiąjį Kunigą Kristų Jėzų, ⁵ Ir Mozė iš tiesų buvo ištikimas visoje jo šeimynoje kaip tarnas, *kad paliudytų apie tuos dalykus, kurie turėjo būti pasakyta vėliau, ⁶ bet Kristus *buvo ištikimas* kaip †savo šeimynai *viešpataujantis*

Š 2:9 „patirtų“ – Arba „ragautų“ (bet ne „paragautų“, nes Jis iki galo patyrė mirtį už kiekvieną, ne tik truputį paragavo jos). * 2:10 „tobulai parengti“

– Arba „išstobulinti“, „galutinai parengti“. Gr. žodis τελειώω (teleioō) nusako užbaigimą, tikslo pasiekimą. Vien Laiške hebrajams tas gr. žodis vartojamas dar 9-iose eilutėse: Hbr 5:9; 7:19, 28; Heb 9:9; 10:1, 14; 11:40; 12:23. Galima išversti „priderėjo [...] per kentėjimus padaryti jų išgelbėjimo vadovą tikslą pasiekusiu“. † 2:10 „jų išgelbėjimo vadovą“ – Laisvai verčiant: „tą, kuris išgelbėdamas juos, eina jų priešakyje“. † 2:12 „bažnyčios“ – Gr. ἐκκλησία

(ekklēsia). Š 2:15 „tokius, kurie“ – Arba „tuos, kokie jie bebuvo, kurie“.

* 2:15 „priklausė“ – Arba „buvo įpareigoti“. † 2:17 „numaldytų rūstybę“ – T. y. kad visiškai ir tobulai patenkintų įstatymo reikalavimus dėl baismės už nuodėmes, kad įstatyme numatyta rūstybė būtų pašalinta nuo kitų žmonių, Jam prišiemus visa ją. Tas pats gr. žodis vartojamas Lk 18:13. † 2:18

„gundomiems“ – T. „tiems, kurie gundomi“. * 3:5 „kad paliudytų“ – Gr. „liudijimui“, „kad būtų liudijimas“. † 3:6 „savo šeimynai *viešpataujantis* Sūnus“ – Plg. Jn 8:35.

Sūnus, †kurio šeimyna mes esame, jeigu išlaikome Šatvirą užtikrintumą ir užtikrintos vilties *gyrimąsi tvirtą iki galo.

7 Todėl, kaip sako Šventoji Dvasia: †„Šiandien, jeigu klausysitės jo balsą, 8 neužkietinkite savo širdžių, kaip per kartų maištą †gundymo dieną dykumoje, 13 Bet kiekvieną dieną Šispėkite, padrąsinkite vieni kitus, kol tebevadinama „šiandien“, kad *nuodėmės apgaulė kurio nors iš jūsų neužkietintų. 14 Nes esame tapę Kristaus dalininkais, jei tikrai savo †pradinį †tikrumą iki galo išlaikysime tvirtą, 17 Keturiasdešimt metų jis bodėjosi kurių žmonių? Argi ne tu, kurie nuodėmiavo, kurių lavonai krito dykumoje?

4

6 Taigi, kadangi kai kuriems belieka įeiti į jį, o tie, kuriems pirmiau buvo paskelbta Evangelija, neįėjo dėl *atsisakymo tikėti, 7 vėlgi, jis paskiria tam tikrą dieną, šiandien, po tokio ilgo laiko sakydamas †per Dovydą lygiai taip, kaip anksčiau pasakyta: „Šiandien, jeigu išgirsite jo balsą, neužkietinkite savo širdžių“. 9 Taigi †šabo poilsis pasilieka Dievo tautai, 10 nes tas, kuris yra įėjęs į Šjo poilsį, tas irgi ilsisi nuo savo darbų, kaip Dievas *ilsėjosi* nuo savųjų. 11 Tad stenkimės įeiti į tą poilsį, kad kuris nors nenupultų, sekdamas tuo pačiu *atsisakymo tikėti pavyzdžiu. 12 Nes Dievo žodis yra †gyvybingas, taip pat veiksmingas, taip pat aštresnis už bet kokią dviašmenį kalaviją, net prasiskverbiantis iki šių abiejų – sielos bei dvasios – ir šių abiejų – sąnarių

‡ 3:6 „kurio šeimyna mes esame“ – Plg. Jn 1:12; 3:6; Gal 4:6; I Jn 3:1-2, 9-10.

Š 3:6 „atvirą užtikrintumą“ – Arba „atvirą drąsumą“. * 3:6 „gyrimąsi“ – Arba „džiaugsmą“. † 3:7 „Šiandien [...]“ – Ps 95:7 ir toliau. ‡ 3:8 „gundymo“ – Arba „kai gundė Dievą“; izraelitai gundė Viešpatį. Žr. Hbr 3:9;

Įst 6:16; Iš 17:2, 7; I Kor 10:9; Ps 78:18,41,56; Ps 95:9; Ps 106:14. Š 3:13 „įspėkite, padrąsinkite“ – Šiais žodžiais verčiamas vienas gr. veiksmazodis.

Jame slypi abi sąvokos ir dar kitos reikšmės (kontekstas leidžia manyti, kad šios abi sąvokos tinka čia, bet ne kitos šio gr. žodžio reikšmės). Ta pati žodžio forma vartojama ir I Tes 4:18, 5:11, bet kontekstas ten rodo į paguodą, nors čia kontekstas rodo į įspėjimą. * 3:13 „nuodėmės apgaulė kurio nors iš jūsų užkietintų“ – T. „nebūtų užkietintas kuris nors iš jūsų nuodėmės apgaule“. † 3:14 „pradinį tikrumą“ – T. „tikrumo pradžia“. ‡ 3:14 „tikrumą“ – Arba „užtikrintumą“, „tikrovę“; gr. žodis yra „atrama“ arba „tai, kas laiko iš apačios“, t. y. „pagrindas“, „esmė“, „tikrumas“ arba „tai, kas suteikia tikrumą / užtikrintumą“.

* 4:6 „atsisakymo tikėti“ – Arba „nepaklusnumo“. † 4:7 „per Dovydą“ – Arba „Dovydo tekste“ ar „Dovydo žodžiuose“. T. „Dovyde“, t. y., Dovydo pasakytuose žodžiuose. ‡ 4:9 „šabo poilsis“ – Arba „šabystė“, „šabatystė“; gr. žodis σαββατισμός (sabbatismos) vartojamas NT tik čia.

Š 4:10 „jo“ – T. y. Dievo. * 4:11 „atsisakymo tikėti“ – Arba „nepaklusnumo“.

† 4:12 „gyvybingas“ – T. „gyvuojantis“.

bei kaulų smegenų – atšakos; jis taip pat įžvelgia širdies Šmintis bei *nuostatas. ¹³ Ir †jo akyse joks kūrinys nėra nematomas, bet viskas yra nuoga ir atidengta akims to, †kuriam turime duoti ataskaitą. ¹⁴ Taigi, turėdami didį vyriausiąjį kunigą, perėjusį pro dangus, Jėzų, Dievo Sūnų, tvirtai laikykimės savo išpažinimo, ¹⁵ nes mes turime ne tokį vyriausiąjį kunigą, kuris nepajėgtų atjausti mūsų negalių, bet visaip gundytą, lygiai kaip *ir mes, tačiau* be nuodėmės. ¹⁶ Todėl drąsiai ateikime prie malonės sosto, kad gautume gailestingumą ir Šrastume malonę, *kuri teikia* pagalbą kaip tik laiku.

5

¹ Mat kiekvienas vyriausiasis kunigas, imamas iš žmonių, yra skiriamas atstovauti žmonėms dalykuose, kurie *susiję su *tarnyste* Dievui, kad atnašauti ir dovanas ir aukas už nuodėmes, ⁵ Taip ir Kristus †ne pats sau suteikė šlovę tapti vyriausiuoju kunigu, bet tas, kuris jam tarė: †, *Tu esi mano Sūnus, šiandien aš tave pagimdžiau*. ⁸ nors Šjis buvo Sūnus, tačiau išmoko klusnumo per tuos dalykus, kuriuos iškentėjo, ¹² Nes tikrai, atsižvelgiant į laiką, jūs turėtumėte būti mokytojai, *bet* jums vėl reikia, kad kas nors jus mokytų tų dalykų – Dievo pranašiškų pranešimų pradmenų, – ir esate tapę tokie, kuriems reikia pieno, o ne tvirto maisto. ¹³ Juk kiekvienas, kuris minta pienu, teisumo žodžio atžvilgiu yra *neįgudęs, nes jis yra kūdikis. ¹⁴ Bet subrendusiems tinka tvirtas maistas – tiems, kurie dėl įpratimo turi išlavintus jutimo organus gėriui nuo blogio atskirti.

6

¹ Todėl, eję toliau nuo pradmens to *pranešimo apie

‡ **4:12** „įžvelgia“ – Arba „rūšiuoja“, „įžiūri“, „nustato“, „įvertina“; t. „yra širdies minčių bei nuostatų (būdvardis:) įžiūrus / įžvalgus / rūšiuojantis / atskiriantis“. § **4:12** „mintis“ – Arba „sumanymus“. * **4:12** „nuostatas“ – Arba „ketinimus“, „nusistatymus“, „požiūrius“, „mąstysenas“. † **4:13** „jo akyse joks kūrinys nėra nematomas“ – Arba „prieš jį / jo akivaizdoje nėra jokio nematomo kūrinio“, „joks kūrinys nėra paslėptas nuo jo akių“. ‡ **4:13** „kuriam turime duoti ataskaitą“ – Arba „pas kurį suvedama mūsų sąskaita“. § **4:16** „rastume malonę, kuri teikia pagalbą kaip tik laiku“ – T. „rastume malonę savalaikiai pagalbai“. * **5:1** „susiję su *tarnyste* Dievui“ – T. „nukreipti į Dievą“; žr. Ro 15:17. † **5:5** „ne pats sau suteikė šlovę“ – T. „ne pats save šlovino“. ‡ **5:5** „Tu esi [...]“ – Žr. Ps 2:7 (Dievo galia įvykdytas Mesijo išėjimas iš kapo rūšio lyginimas su kūdikio išėjimo iš motinos iščių), Apd 13:33, I Kor 15:4, Hbr 1:5. § **5:8** „jis buvo“ t. „būdamas“. * **5:13** „neįgudęs“ – „be patirties“. * **6:1** „pranešimo“ – Arba „žodžio“.

Kristų, duokimės „sunešami“ į †subrendimą, nedėdami ‡dar kartą pamato, *susidedančio* iš atgailavimo nuo negyvų darbų ir iš tikėjimo Dievu, ² iš mokslo apie Škrikštus, ir apie rankų uždėjimą, ir apie mirusiųjų prisikėlimą ir apie amžinąjį teismą. ³ Jei Dievas leis ir tai darysime. ⁴ Nes *būtų neįmanoma †[vėl atnaujinti atgailai] tų, kurie ‡viena kartą visiems laikams buvo apšviesti bei paragavo dangiškos dovanos, ir Špasidarė Šventosios Dvasios dalininkais, ⁵ ir paragavo Dievo gero žodžio bei būsimąjo *pasaulio jėgų, ⁶ ir *paskui* †atsimetė ‡nukryžiuodami iš naujo sau Dievo Sūnų ir jį išstatydami viešam gėdinimui. ⁷ Nes žemė, kuri Šsugeria dažnai ant jos *palyjantį lietų ir želdina †augalų, ‡naudingų tiems, Šdėl kurių ji ir dirbama, *pasisavina palaiminimą iš Dievo, ⁸ bet ta, kuri neša erškėčius bei usnis, yra atmetina ir netoli prakeikimo. †Jos galas – ‡deginimas. ⁹ Bet mylimieji, nors net šitaip kalbame, esame apie jus įsitikinę geresnių dalykų, Štai yra, tie, kurie lydi išgelbėjimą. ¹⁰ Nes Dievas nėra neteisingas, kad pamirštų jūsų darbą ir triūsą meilės, kurią parodėte jo vardui, *anksčiau* tarnavę ir *dabar* tarnaudami šventiesiems. ¹¹ Tačiau norime, kad kiekvienas iš jūsų iki galo rodytų tokį

† 6:1 „subrendimą“ – Arba „tobulumą“. ‡ 6:1 „dar kartą“ – Arba „vėl“.

Š 6:2 „krikštus“ – Gr. βαπτισμῶν (baptismon), vartojamas ir Mk 7:4,8; Hbr 9:10. Jėzaus sekėjai buvo krikštijami vandeniui (Mk 1:4; Lk 3:16; Jn 3:23, 26; 4:1-2) ir Jis krikštijo savuosius Šventąja Dvasia (Jn 1:33; Apd 1:4-5, 11:15-16).

* 6:4 „būtų neįmanoma“ – Tariamą nuosaką lemia gr. kalbos sintaksė (ilgas prielaidų sąrašas), kontekstas ir panašią sandarą kitur, pvz., Hbr 10:26 eilutėje esantis dalyvis („jeigu mes nuodėmiaujame“). † 6:4 „vėl atnaujinti atgailai“ – Frazė yra perkelta iš 6-tos eilutės. ‡ 6:4 „viena kartą visiems laikams“ – Arba „viena kartą galutinai“. Gr. žodis ἅπαξ (hapax) gali būti kelintinis arba galutinis. Plg. II Kor 11:25; Flp 4:16; I Tes 2:18; Hbr 6:4; 9:7, 26-28; 10:2; 12:26-27;

I Pt 3:18, 20; Judo 3, 5. Š 6:4 „pasidarė Šventosios Dvasios dalininkais“ – Arba „pasidarė Šventosios Dvasios veikimo dalyviais“, t. y. patyrė Šv. Dvasios veikimą; žodis μέτοχος rodo į tai, kas kartu su kitais yra patiriama. * 6:5 „pasaulio“ – Arba „amžiaus“.

† 6:6 „atsimetė“ – T. „atkrito“, „nupuolė“; Gr. žodis παραπίπτω (parapiptō) vartojamas NT tik čia. ‡ 6:6 „nukryžiuodami“ – T. y. laiko Viešpatį Jėzų apsimetėliu, kuris melagingai tvirtina esąs Mesijas, ir todėl pasmerkia jį, kaip ir pasmerkė jį aukštieji kunigai ir kiti. Š 6:7 „sugeria“ – Arba „sugėrė“.

* 6:7 „palyjantį“ – T. „ateinantį“. † 6:7 „augalų“ – T. vns., „augalą“, „augmeniją“. ‡ 6:7 „naudingų“ – T. „tinkančių“. Gr. žodis εὐθετος (euthetos) vartojamas dar Lk 9:62, 14:35. Š 6:7 „dėl kurių ji ir dirbama“ – Arba „kurie ir ją dirba“.

* 6:7 „pasisavina“ – Arba „priima ir naudoja“. † 6:8 „Jos“ – T. „kurios“. ‡ 6:8 „deginimas“ – T. „deginimui“, „į deginimą“. Š 6:9 „tai“ – Gr. žodis καί (kai) gali būti išverstas „ir“, bet neatrodo, jog rašytojas kalba apie dviejų rūšių dalykus, bet bendrai apie tik vienos rūšies dalykus, kuriais pasižymi išgelbėtieji.

* 6:7 „palyjantį“ – T. „ateinantį“. † 6:7 „augalų“ – T. vns., „augalą“, „augmeniją“. ‡ 6:7 „naudingų“ – T. „tinkančių“. Gr. žodis εὐθετος (euthetos) vartojamas dar Lk 9:62, 14:35. Š 6:7 „dėl kurių ji ir dirbama“ – Arba „kurie ir ją dirba“.

pat uolumą iki *visiško užtikrintumo dėl viliamo dalyko, ¹² kad neaptingtumėte, bet taptumėte †sekėjais tų, kurie per tikėjimą ir didžią kantrybę paveldi †tuos dalykus, kurie buvo pažadėti. ¹⁵ Ir šitaip, Šlabai kantriai laukęs, jis *gavo, kas buvo pažadėta. ¹⁷ Tokiu būdu Dievas, norėdamas †pažado paveldėtojams kuo aiškiau parodyti savo nutarimo nekintamumą, †pats laidavo Šper priesaiką ¹⁸ kad per du nekintamus dalykus, kuriuose neįmanoma, kad Dievas meluotų, turėtume galingą paguodą, kurie pabėgome į prieglobstį priešais mus padėtai vilčiai nutverti, ¹⁹ kurią *viltį* mes turime kaip sielos inkarą, tiek patikimą, tiek tvirtą ir *prasiskverbiantį į tą vidinę vietą už uždangos,

7

⁹ Ir, taip sakant, per Abraomą net Levis, – dešimtnių emėjas, – mokėjo dešimtines, ¹⁰ nes jis tebebuvo savo tėvo strėnose, kai ši pasitiko Melchizedekas. ¹⁹ (nes įstatymas nieko nepadarė tobulo), kita vertus, įvedama geresnė viltis, kuria priartėjame prie Dievo. ²⁴ bet kadangi šitas pasilieka per amžius, jis turi neatšaukiamą kunigystę. ²⁵ Todėl jis ir pajėgia *visiškai išgelbėti tuos, kurie per jį †artinasi prie Dievo, nes jis visuomet gyvuojantis, kad juos užtartų. ²⁶ Juk mums tiko toks vyriausiasis kunigas: šventas, nekaltas, nesuteptas, atskirtas nuo nusidėjėlių ir išaukštintas virš dangų, ²⁷ kuriam nereikia, kaip tiems vyriausiesiems kunigams, kasdien aukoti aukos pirma už savo nuodėmes, o paskui už tautos, nes jis tai †atliko vieną kartą visiems laikams, kai paaukojo pats save. ²⁸ Nes įstatymas paskiria vyriausiaisiais kunigais silpnybių turinčius žmones, bet priesaikos žodis, kuris yra po įstatymo, *paskiria* Sūnų, kuris yra amžinai Šparengtas tobulai.

* **6:11** „visiško užtikrintumo“ – T. y., „visiško abejonių nebuvimo“. † **6:12** „sekėjais“ – Tinka ši apibrėžtis iš DLKŽ – „daryti, kaip kitas daro, mėgdžioti elgesį“. † **6:12** „tuos dalykus, kurie buvo pažadėti“ – Gr. „pažadus“. Š **6:15** „labai kantriai laukęs“ – Arba „ilgai iškentęs“. Tas pats gr. žodis vartojamas ir Mt 18:26, 29; Lk 18:7; I Kor 13:4; I Tes 5:14; Jok 5:7-8; II Pt 3:9. * **6:15** „gavo, kas buvo pažadėta“ – Gr. „gavo pažadą“. † **6:17** „pažado“ – Arba „pažadėtų dalykų“. † **6:17** „pats laidavo“ – Arba „įsiterpė pats būdamas garantas“. Š **6:17** „per priesaiką“ – Arba „priesaika“ (įnag.). * **6:19** „prasiskverbiantį“ – Arba „įeinantį“. * **7:25** „visiškai“ – Arba „iki galo“, „galutiniai“. † **7:25** „artinasi“ – Arba „ateina“. † **7:27** „atliko“ – Arba „padarė“, „įvykdė“. Š **7:28** „parengtas tobulai“ – Gal „ištobulintas“, „padarytas tobulai tinkantis“, „parengtas iki galo“, „parengtas galutinai“.; plg. tą patį gr. žodį šiose eilutėse: Hbr 2:10, 5:9, 7:19, 9:9, 10:1, 10:14, 11:40, 12:23.

8

12 Nes būsiu gailėstingas jų neteisybų atžvilgiu, ir jų nuodėmių, *tai yra jų įstatymo pažeidimų, †daugiau nebeatminsiu.“

9

3 O už antrosios uždangos – kita padangtė, vadinama *švenčiausioji vieta, 4 kuri turėjo auksinį smilkytuvą ir iš visų šonų auksu apmuštą sandoros skrynią, kurioje buvo auksinis ąsotis su mana ir išsprogusi Aarono lazda ir sandoros plokštės, 5 o virš jos – šlovės kerubai, apden-giantys šešėliu †gailėstingumo sostą; apie †tuos dalykus dabar negalima kalbėti iki smulkmenų. 6 O šiems daiktams esant įrengtiems, į pirmąją padangtę nuolat įeina kunigai, atlikdami tarnavimą Dievui. 7 o į antrąją įeidavo vien tik vyriausiasis kunigas, Švieną kartą kiekvienais metais, ne be kraujo, kurį jis aukoja už save ir už tautos *nežiniomis padarytas nuodėmes. 8 Šventoji Dvasia tuo †parodo tai, kad †kelias į visų švenčiausiąją dar nebuvo Šatviras, kol tebestovėjo pirmoji padangtė, 11 Bet Kristus, atėjęs kaip *būsimųjų gerų dalykų vyriausiasis kunigas per didesnę ir tobulesnę padangtę, ne rankomis padarytą, tai yra nepriklausančią šitai kūrybai, 12 nei per †ožių bei jautukų kraują, bet per savo paties kraują jis įėjo vieną kartą visiems

* 8:12 „tai yra“ – Arba „ir“. † 8:12 „daugiau nebeatminsiu“ – Arba „visiškai neatminsiu daugiau“.

* 9:3 „švenčiausioji vieta“ – Gr. „šventų šventa“. † 9:5 „gailėstingumo sostą“ – Arba „rūstybę numaldymo vietą“; t. y. sandoros skrynios dalis (dengianti plokštę), kurioje pirmosios sandoros santvarkos metu buvo atliekamas aukojimas už nuodėmes taip, kad jos būtų padengtos krauju ir Dievo rūstybė, numatyta įstatyme už nuodėmę, būtų numaldyta. Gailėstingumas – tai sulaukyti nupelnytą bausmę. Tas pats gr. žodis vartojamas Ro 3:25 eilutėje, o panašus gr. žodį vartojamas Lk 18:13 ir Hbr 2:17. † 9:5 „tuos“ – T. „kuriuos“. § 9:7 „vieną kartą kiekvienais metais“ – Arba „vieną kartą metuose“. Žr. Kun 16:12-16, iš kurio teksto aišku, kad „vieną kartą“ čia rodo į vienos dienos veiksmus, nes Atpirkimo dieną Aaronas turėjo atnešti į Švenčiausiąją vietą keturis daiktus, ir ne visus vienu metu.

* 9:7 „nežiniomis padarytas nuodėmes“ – Gr. žodis vartojamas NT tik čia; arba „suklydimus“. † 9:8 „parodo“ – T. „parodydamas“. † 9:8 „kelias į visų švenčiausiąją“ – Arba „šventų vietų kelias“. § 9:8 „atviras“ – Arba „apreikštas“.

* 9:11 „būsimųjų“ – T. y. tie geri dalykai buvo numatyti Senosios Sandoros santvarkoje ir Įstatyme; Viešpačiui Jėzui atėjus, jie nebe ateityje, bet praeityje. Pasak Hbr 7.22, Jėzus yra geresnės sandoros / testamento užtikrintojas / laiduotojas. † 9:12 „ožių bei jautukų“ – Vyriausiasis kunigas pirma dėl savo nuodėmių turėjo atnešti jautuko kraują į Švenčiausiąją vietą ir juo šlakstyti gailėstingumo sostą (Kun 16:14), po to dėl tautos nuodėmių – ožių kraują (Kun 16:15).

laikams į šventąją vietą įgijęs už mus amžiną išpirkimą. ¹³ Nes jeigu jaučių bei ožių kraujas ir nešvariuosius apšlakstantys telyčios pelenai pašventina tam, kad kūnas būtų padarytas švarus, ¹⁴ tai kaip daug labiau kraujas Kristaus, kuris per amžinąją Dvasią paaukoko Dievui save, esantį be dėmės, nuvalys jūsų sąžinę nuo negyvų darbų, kad tarnautumėte gyvajam Dievui?! ²² Ir pagal įstatymą beveik viskas yra apvaloma krauju, ir be kraujo praliejimo nėra atleidimo. ²³ Taigi buvo būtina, kad danguje esančių dalykų Škopijos būtų apvalomos *šiomis priemonėmis, bet patys dangiški dalykai – geresnėmis aukomis negu šitos, ²⁴ nes Kristus įėjo ne į tas vietas, kurios atvaizduoja tikrąsias, bet į patį dangų, kad dabar pasirodytų Dievo akivaizdoje už mus; ²⁵ ir įėjo ne tam, kad jis dažnai save aukotų taip, kaip vyriausiasis kunigas kasmet įeina į šventąją vietą su kito krauju; ²⁶ kitaip jam būtų reikėję dažnai kentėti nuo pasaulio įkūrimo. Bet dabar jis vieną kartą amžių pabaigoje yra apreikštas, kad save aukodamas pašalintų nuodėmę. ²⁷ Ir kaip žmonėms yra skirta vieną kartą mirti, o po to – teismas, ²⁸ taip Kristus, vieną kartą paaukotas, kad daugelio nuodėmės sau prisiimtų, antrą kartą ne dėl nuodėmės pasirodys jo ilgesingai laukiantiesiems, Škad juos išgelbėtų.

10

⁴ nes yra neįmanoma, kad jaučių ir ožių kraujas pašalintų nuodėmes. ⁵ Todėl ateidamas į pasaulį jis sako: „TU NENORĖJAI AUKOS IR ATNAŠAVIMO, – (BET MAN PARUOŠEI KŪNĄ); – ⁶ VIENTISŲ DEGINAMŪJŲ AUKŲ IR AUKŲ UŽ NUODĖMĘ TU NEPAMĖGAI. ⁷ TADA PASAKIAU: „ŠTAI ATEINU – (KNYGOS RITINYJE YRA PARAŠYTA APIE

‡ 9:12 „įgijęs“ – Dėl vertimo: arba „suradęs“ arba „parūpinęs“ (plg. Pr 22:8, kurioje hbr. žodis, išverstas „parūpins“ turi panašią reikšmę). Dėl gr. žodžio formos: galimi ir šie vertimai: „savo labai įgijęs / suradęs / parūpins“ (taip pat plg. Pr 22:8, kurioje parašyta „Dievas sau (arba: savo labai) parūpins tam tikrą avinėlių“). Dėl išpirkos / nuodėmių padengimo „suradimo“, plg. ypač Job 33:24; gr. žodis panašiai vartojamas Lk 9:12, Hbr 4:16 eilutėse. Dėl išpirkimo eiliškumas laike: Senosios Sandoros santvarkoje, atpirkimas (nuodėmių padengimas) buvo vykdomas būtent ant aukuro, kur buvo praliejamas kraujas (Kun 17:11), o Mesijas atliko išpirkimą ant kryžiaus, po to įėjo į Danguje esančio šventyklos Švenčiausiąją vietą. § 9:23 „kopijos“

– Arba „atvaizdai“. * 9:23 „šiomis priemonėmis“ – T. y. vandeniu, krauju (su vilna bei yzopu); plg. Hbr 9:19 ir toliau. † 9:24 „tas vietas, kurios atvaizduoja tikrąsias“ – Arba „į tikrųjų atvaizdus“. ‡ 9:28 „sau prisiimtų“ – Arba „užneštų“. Plg. I Pt 2:24 (tas pats gr. žodis) ir Joh 1:29 (kitas gr. žodis).

§ 9:28 „kad juos išgelbėtų“ – Gr. „išgelbėjimui“.

MANE) – VYKDYTI, O DIEVE, TAVO VALIĄ! ⁸ Aukščiau pasakęs: „TU NENORĖJAI IR NEPAMĖGAI AUKOS IR ATNAŠAVIMO IR VIENTISŲ DEGINAMŪJŲ AUKŲ IR AUKOS UŽ NUODĖMĘ, (kurios yra aukojamos pagal įstatymą), ⁹ *paskui jis pasakė: „ŠTAI ATEINU VYKDYTI, O DIEVE, TAVO VALIĄ. †Jis panaikina pirma, kad įtvirtintų antra. ¹⁰ ‡Tos valios *įvykdymu* Sesame padaryti šventi Jėzaus Kristaus kūno atnašavimu vieną kartą visiems laikams. ¹² Priešingai, jis, paaukojęs vienintelę auką už nuodėmes visai amžinybei, atsisėdo Dievo dešinėje, ¹³ nuo to laiko laukdamas, kol jo priešai bus patiesti *būdami* soulelis jo kojoms, ¹⁴ nes vienu atnašavimu jis šventinamuosius *yra padaręs tobulus †amžinai. ¹⁵ Ir mums liudija ir Šventoji Dvasia, nes pasakius: ¹⁶ „Šita yra sandora, kurią su jais sudarysiu po tų dienų, – sako Viešpats, – aš įdėsiu savo įstatymus į jų širdis ir į jų protus įrašysiu juos“, *tada sako*: ¹⁷ „Ir jų nuodėmių bei jų įstatymo pažeidimų jokiū būdu daugiau nebeatminsiu.“ ¹⁸ O kur jie atleisti, ten nebėra atnašavimo už nuodėmę. ¹⁹ Todėl, broliai, ‡kadangi turime Šdrasą per Jėzaus kraują *įeiti į švenčiausiąją ²⁰ *tuojėjimu*, kurią jis mums pašventė ką tik paruoštu ir gyvu keliu per uždangą, tai yra *per* jo kūną, ²¹ ir *turėdami* didį kunigą, *valdantį* Dievo namus, ²² †artinkimės su †teisinga širdimi, su visišku tikėjimo užtikrintumu, *mūsų* širdims esant apšlakstytoms nuo blogos sąžinės ir *mūsų* kūnui nuplautam švariu vandniu. ²³ Savo Štikėjimo išpažinimą išlaikykite nesvyruojantį, nes ištikimas tas, kuris pažadėjo; ²⁴ ir žiūrėkime vieni kitų meilės ir gerų darbų *smarkiam skatinimui,

* **10:9** „paskui“ – Arba „tada“. † **10:9** „Jis panaikina pirma, kad įtvirtintų antra“ t. y. jis visai pašalina pirmąją aukojimo santvarką, pagal kurią buvo aukojami gyvuliai, kad įsteigtų naują santvarką, pagal kurią jo paties kūno ir kraujo auka, vieną kartą aukotą visiems laikams, sutaikina žmones su Dievu. ‡ **10:10** „Tos valios *įvykdymu*“ t. y. Dievo Tėvo valia suteikti galutinę auką už nuodėmes, o tą valią įvykdė Dievas Sūnus, mūsų Išgelbėtojas. § **10:10** „esame padaryti šventi“ – Arba „esame pašventinti“. * **10:14** „yra padaręs tobulus“ – Arba „yra padaręs tikslą pasiekusius“ arba „yra perkėles į galutinį tikslą“ arba „yra padaręs juos trūkumų neturinčius“. † **10:14** „amžinai“ – Arba „į begalybę“. ‡ **10:19** „kadangi turime“ – Arba „turėdami“. § **10:19** „drasą“ – Arba „laisvę“; gal „įgaliojimą“. * **10:19** „įeiti“ – T. „įėjimui“. † **10:22** „artinkimės“ – Arba „prieikime“. ‡ **10:22** „teisinga“ – Gr. būdvardis, „atitinkanti tiesą“. § **10:23** „tikėjimo“ – Arba „užtikrintos vilties“. * **10:24** „smarkiam“ – Arba „aštriam“.

²⁵ †neapleisdami savo susirinkimo, kaip kai kurie yra įpratę, bet *vieni kitus* †ragindami su išpėjimais, ir juo labiau, kadangi matote besiantinančią tą Dieną. ²⁶ Nes Šjeigu mes, gavę *aiškų tiesos pažinimą, †valingai †nuodėmiautume, tai nebeliktų aukos už nuodėmes, ²⁷ o tik Štam tikras bausis teismo laukimas ir *ugningas pasipiktinimas, †kuris prarys priešininkus. ²⁸ Kas nors, atmetęs Mozės įstatymą, be pasigailėjimo miršta, remiantis dviejų ar trijų liudininkų *parodymu*. ²⁹ Jūsų manymu, kokios griežtesnės bausmės bus laikomas vertas tas, kuris sutrypė po kojomis Dievo Sūnų, ir palaikė nešventu sandoros kraują, kuriuo †jis buvo pašventintas, ir Šįžeidė malonės Dvasią?! ³⁰ Nes mes pažįstame tą, kuris pasakė: Kerštas *priklauso* man, atmokėsiu pats, – sako Viešpats. Ir vėl: Viešpats teis savo tautą. ³¹ Baisu įpulti į gyvojo Dievo rankas. ³⁴ Nes jūs ir užjautėte *mane* *dėl mano pančių ir džiaugsmingai priėmėte savo turto išplėšimą, †žinodami savyje, kad turite †danguje geresnį ir išliekantį turtą. ³⁵ Tad nepameskite savo Š atviro užtikrintumo, *už kurį skirtas didelis atlygis! ³⁶ Mat jums reikia ištvermės, kad, įvykdę Dievo valią,

† **10:25** „neapleisdami“ – Arba „nepraleisdami“. Gr. žodis ἐγκαταλείπω (enkataleipo) vartojamas dar Mt 27:46; Mk 15:34; Apd 2:27; Rom 9:29; II Kor 4:9; II Tim 4:10, 16; Hbr 13:5. † **10:25** „ragindami su išpėjimais“ – Arba „paguosdami“.

§ **10:26** „jeigu [...] nuodėmiautume“ – Gr. kalboje čia yra esamojo laiko genityvinis (kilmininkinis) absoliutyvinis sąlyginis dalyvis ἀμαρτανόντων (hamartanónton). Kadangi yra sąlyginis dalyvis, vartotinas žodis „jeigu“ ir tariamoji nuosaka (žodžiai „nuodėmiautume“ ir „nebeliktų“). Plg. Hbr 6:4-8. * **10:26** „aiškų tiesos pažinimą“ – Plg. I Tim 2:4; II Tim 2:25, 3:7; Tit 1:1. † **10:26** „valingai“ – Gr. prv. ἐκουσίως (hekousiōs) vartojamas tik čia ir I Pt 5:2. Šis žodis čia rodo į tariamą tyčinių veiksmyų seką, kuria žmogus rodo, kad apgalvotai atsisako ankstesnio tikėjimo, t. y. atsisako Viešpaties, kurį anksčiau pripažino esantį vienintelį Valdovą ir Išgelbėtoją. Plg. Iš 21:14, Sk 15:30; Įst 17:12; Ps 19:13. † **10:26** „nuodėmiautume“ – Žr. I Jn 3:9, kurioje tvirtinama, kad gimęs iš Dievo žmogus negali nuodėmiauti, nors ir toks žmogus nusideda (I Jn 1:8-10, 2:1 ir kitur).

§ **10:27** „tam tikras“ – Arba „kažkoks“. * **10:27** „ugningas pasipiktinimas“ – Arba „ugningas uolumas“, „ugningas pavydas“. Plg. Įst 29:20; Ps 79:5; Eze 36:5, 38:19; Zep 1:18, 3:8. † **10:27** „kuris prarys priešininkus“ – Arba „tam, kad prarytų priešininkus“; t. „priešininkų prarijimui“. † **10:29** „jis“ – T. y. Dievo Sūnus. Viešpaties Jėzaus kraujas Jį pašventino (išskyrė ypatingam reikalui) taip, kaip Aaroną (ir kitų kunigų) paaukotos aukos kraujas pašventino Aaroną (ir kitus kunigus).

§ **10:29** „įžeidė“ – Arba „užgavo“. * **10:34** „dėl mano pančių“ – gr. „mano pančiuose“. † **10:34** „danguje geresnį ir išliekantį turtą“ – Arba „žinodami, kad turite savyje geresnį ir išliekantį turtą danguje“. † **10:34** „danguje“ – gr. dgs., „danguose“. § **10:35** „atviro užtikrintumo“ – Arba „tvirtos žinojimo / pasitikėjimo“, „drąsaus įsitikinimo“; t. y. tikrumo (abejonių neturėjimo), kad Dievo pažadai išsipildys. * **10:35** „už kurį skirtas didelis atlygis“ t. „kuris

gautumėte, kas pažadėta, ³⁷ nes dar trumpas, trumpas laiko tarpelis, ir Ateinantysis ateis ir neužtruks. ³⁸ O †*teisusis tikėjimu gyvens, o †jeigu kas atsitrauktų, mano siela juo nesigėrės.* ³⁹ Tačiau mes esame ne iš tų, kurie atsitraukia ir sulaukia pražūties, bet iš tų, kurie pasitiki ir sulaukia sielos išgelbėjimo.

11

¹ Tikėjimas gi yra *laikyti* tikrove tuos *dalykus*, kurių viliamasi, *laikyti* įrodytais neregimus įvykius. ² Juk *per jį †proseniai †sulaukė gero liudijimo. ³ Tikėjimu suvokiame, kad Špasauliai buvo *sutverti Dievo žodžiu taip, kad tai, kas regima nėra atsiradę iš to, kas matoma.

⁴ Tikėjimu Abelis aukojo Dievui geresnę auką negu Kainas; per †tą *tikėjimą* jis gavo liudijimą, kad buvo teisus, Dievui liudijant apie jo dovanas; ir per †tikėjimą, būdamas miręs, jis tebekalba. ⁵ Tikėjimu Henochas buvo perkeltas, kad Šnepatirtų mirties, ir JO NERADO, NES DIEVAS JĮ PERKĖLĖ; mat prieš jo perkėlimą buvo liudijama apie jį, kad jis *patikęs Dievui. ⁶ Bet be tikėjimo neįmanoma *jam* †patikti, nes tas, kuris ateina pas Dievą, privalo tikėti, kad jis yra, ir *kad* jis †atsilygina tiems, kurie jo stropiai ieško. ⁷ Tikėjimu Nojus, Dievo perspėtas apie dar nematomus dalykus, Šbaimės skatinamas paruošė arką savo šeimynai

† **10:38** „teisusis tikėjimu gyvens“ – Hab 2:4. Plg. Rom 1:17, Gal 3:11. † **10:38** „jeigu kas atsitrauktų“ – Gr. sandora leidžia išversti „jeigu jis (t. y. teisusis) atsitrauktų“. Hab 2:4 hbr. tekste dviejų sakinių eiliškumas yra atvirštinis palyginus su Heb 10:38 ir matosi, kad yra priešingybės: vieno žmogaus „siela nėra tiesi jame, bet teisusis tikėjimu gyvens“.

* **11:2** „per jį“ – T. y. „per tikėjimą“; arba „juo“, „jame“; plg. gr. εν πιστει Gal 2:20; I Tim 1:2,4; 2:7,15; 3:13; 4:12; II Tim 1:13; Tit 3:15; Jok 1:6, 2:5 ir εν τη πιστει I Kor 16:13; II Kor 13:5; Kol 2:7; Tit 1:13; I Pt 1:5. † **11:2** „proseniai“ – Arba „vyresnieji“; žr. Mt 15:2; Mk 7:3,5. † **11:2** „sulaukė“ – Arba „įgavo“. „Sulaukti gero liudijimo“ reiškia, kad Dievas palankiai vertina žmogų dėl jo tikėjimo Dievo perduotomis žiniomis (plg. Hbr 11:4, 39). § **11:3** „pasauliai“ – Arba „amžiai“, t. y. visa, išskyrus Dievą, nes Jis nėra laiko ribojamas ir buvo prieš atsiradant laikui; „pasauliai“ čia = kas yra laiko ribojama, įskaitant žmones, materiją ir t.t.; plg. Hbr 1:2.

* **11:3** „sutverti“ – Arba „visiškai parengti“, „iki galo austi / regzti“. † **11:4** „tą tikėjimą“ – T. „kurį“. † **11:4** „tikėjimą“ – T. „jį“. § **11:5** „nepatirtų“ – T. „nematytų“. * **11:5** „patikęs“ – Arba „tikrai patikęs“. † **11:6** „patikti“ – Arba „tikrai patikti“. † **11:6** „atsilygina“ t. „yra pasidaręs atlygintoju“. § **11:7** „baimės skatinamas“ – Gr. žodis εὐλαβεόμαι (eulabeomai) vartojamas tik čia ir Apd 23:10. Tai nėra įprastas gr. žodis reiškiantis baimę, bet rodo į baimę dėl susirūpinimo, kai žmogus numato galimus blogus dalykus. Žodis susidaro iš dviejų žodžių, kurie reiškia „gerai“ ir „imti“ todėl gali reikšti, kad žmogus tinkamai priima aplinkybių iššūkį atsižvelgiant į galimą pavojų, su reikiamu atsargumu.

išgelbėti; per *tą tikėjimą jis pasmerkė pasaulį ir tapo paveldėtoju teisumo, kuris yra per tikėjimą. ⁸ Tikėjimu Abraomas, †kai buvo pašauktas, pakluso, išvykdamas į vietą, kurią Šveliau gausias kaip veldinį, ir jis išvyko, nežinodamas kur einas. ⁹ Tikėjimu jis apsistojo kaip svetimšalis *pažado šalyje, kaip svetimijoje, gyvendamas padangtėse su Izaoku ir Jokūbu, to paties pažado bendrapaveldėtojais, ¹⁰ nes jis †nenustodavo laukdamas miesto su pamatais, kurio †meistras ir Šstatytojas yra Dievas. ¹¹ Tikėjimu ir pati Sara gavo galią pastoti, ir pagimdė vaiką, *būdama nebe to amžiaus, nes laikė ištikimu tą, kuris buvo pažadėjęs. ¹² Todėl ir iš vieno vyro, tokio apmirusio, buvo pagimdyti tie palikuonys, †gausūs kaip dangaus žvaigždės ir nesuskaitomi kaip smiltys jūros pakrantėje. ¹³ Visi šitie mirė †tikėdami, negavę pažadėtų dalykų, bet matę juos iš tolo, ir jais įsitikinę, ir priėmę juos į glėbį, ir išpažinę, kad jie žemėje yra svetimšaliai ir Šnevietiniai gyventojai. ¹⁴ Nes tie, kurie kalba *tokius dalykus, aiškiai pareiškia, jog ieško tėvynės. ¹⁵ Ir iš tiesų, jeigu jie būtų turėję mintyse aną, iš kurios išėjo, jie būtų turėję progą sugrįžti atgal. ¹⁶ Bet dabar jie †trokšta geresnės tėvynės, tai yra dangiškosios; todėl †Dievui negėda vadintis jų Dievu, nes jis paruošė jiems miestą. ¹⁷ Tikėjimu Abraomas, kai

* **11:7** „tą tikėjimą“ – T. „kurį“. † **11:7** „tapo paveldėtoju teisumo, kuris yra per tikėjimą“ – Gr. frazė, κατὰ πίστιν („kata pistin“), čia išversta „kuris yra per tikėjimą“ yra būdvardinė sandara. Galimi vertimai: „tapo paveldėtoju teisumo, atitinkančio tikėjimą“, „tapo teisumo pagal tikėjimą paveldėtoju“. Ta gr. k. frazė vartojama NT ir Tit 1:1, Hbr 11:13. † **11:8** „kai buvo pašauktas“ – Arba „šaukiamas“. § **11:8** „vėliau gausias“ – Arba „ketino gauti“. Gr. žodis μέλλω (mello) nusako ateities įvykius. * **11:9** „pažado“ – Arba „pažadėtoje“, bet dėl nuoseklumo vartojamas žodis „pažadas“, nes šioje eilutėje du kartus vartojamas gr. žodžio ἐπαγγελία (epangelia). † **11:10** „nenustodavo laukdamas“ – vartojamas gr. kalbos laikas, kuris neturi tiesioginio atitiktens lietuvių kalboje; gal „laukdavo“, „vis laukė“. † **11:10** „meistras“ – Arba „amatininkas“; gal „architektas“. § **11:10** „statytojas“ – gr. žodis rodo į tą, kuris dirba liaudies naudai, todėl gal: „darbo dėl liaudies atlikėjas“. * **11:11** „būdama nebe to amžiaus“ – T. „už / virš amžiaus laikmečio / laikotarpio / sezono“. † **11:12** „gausūs kaip dangaus žvaigždės ir nesuskaitomi kaip smiltys jūros pakrantėje“ – T. „gausumo atžvilgiu kaip dangaus žvaigždės ir kaip nesuskaitomi smiltys jūros pakrantėje“. † **11:13** „tikėdami“ – Gr. frazė, κατὰ πίστιν („kata pistin“), čia išversta „tikėdami“ yra būdvardinė sandara. Galimi vertimai: „būdami atitinkantys tikėjimą“, „tikėjimo būsenoje“, „būdami tikintys“. Ta gr. k. frazė vartojama NT ir Tit 1:1, Hbr 11:7. § **11:13** „nevietiniai gyventojai“ – Gr. παρεπίδημος (parepidēmos), vartojamas NT tik čia ir I Pt 1:1, 2:11. * **11:14** „tokius dalykus“ – T. y. apie save kaip apie svetimšalius ir nevietinius gyventojus. † **11:16** „trokšta“ – Arba „siekia“. † **11:16** „Dievui negėda“ – T. „Dievas nesigėdija“.

buvo mėginamas, aukojo Izaoką. Savo viengimį sūnų aukojo būtent tas, kuris buvo priėmęs pažadus, ¹⁸ kuriam buvo pasakyta: „Sėkla tau bus Šišvardinama per Izaoką“. ¹⁹ Jis aukojo sūnų darydamas išvadą, kad Dievas pajėgus jį prikelti net iš numirusiųjų, iš kur jis pavyzdiniame įvykyje ir jį atgavo. ²⁰ Tikėjimu Izaokas palaimino Jokūbą ir Ezavą *atsižvelgdamas į ateinančius dalykus. ²¹ Tikėjimu mirštantis Jokūbas palaimino abu Juozapo sūnus, ir garbino, atsirėmęs į savo lazdos viršugalį. ²² Tikėjimu Juozapas mirdamas †užsiminė apie Izraelio vaikų išėjimą ir davė įsakymą dėl savo Špalaikų. ²³ Tikėjimu *ką tik* gimęs Mozė buvo tris mėnesius savo tėvų paslėptas, nes jie matė vaikelį esant labai gražų ir nebijojo karaliaus įsakymo. ²⁴ Tikėjimu Mozė užaugęs atsisakė vadintis Faraono dukters sūnumi, ²⁵ pasirinkęs verčiau kentėti priespaudą su Dievo tauta, negu laikinai gėrėtis nuodėmės malonumais, ²⁶ ir *įvertinęs †paniekinimą dėl Kristaus didesniu turtu negu brangenybes Egipte, nes jis nukreipė savo dėmesį į atlygį. ²⁷ Tikėjimu jis paliko Egiptą, nebijodamas karaliaus rūstybės, nes liko tvirtas, tarsi matydamas Neregimąjį. ²⁸ Tikėjimu jis surengė Aplenkimą, †tai yra kraujo Šapšlakstymą, kad tas, kuris nužudė pirmagimius, nepaliestų jų. ²⁹ Tikėjimu jie perėjo Raudonąją jūrą kaip per *įprastą sausumą; †egiptiečiai, bandę tą patį daryti, buvo paskandinti. ³³ kurie per tikėjimą užkariavo karalystes,

§ 11:18 „išvardinama“ – Arba „pašaukta“. * 11:20 „atsižvelgdamas į ateinančius dalykus“ – Gr. frazė περι μελλόντων (peri mellontōn, „apie įvyksiančius dalykus“ ar pan.) vartojama tik čia NT. Žodis μελλόντων (mellotōn) yra vartojamas dar Apd 26:22, 27:30; Kol 2:17; I Tim 1:16; Hbr 9:11, 10:1; II Pet 2:6; Apr 8:13. † 11:21 „lazdos viršugalį“ – Priešingai daugelio žmonių nuomonei, čia nėra cituojamas Septuaginto (LXX) Prd 47:31 vertimas („lazdos viršugalys“), kuris nukrypsta nuo hebrajų kalbos (MT) teksto („lovos galvūgalis“). Džanas Gilas (John Gill, 1690-1771) parašė: „[Pradžios knygos 47:31 eilutė] nėra ta vieta, kurią apaštalas cituoja ar į kurią nurodo, nes [tas įvykis, kai Jokūbas nusilenkė ant lovos galvūgalio] įvyko prieš Juozapo sūnų palaiminimą, tačiau [įvykis, aprašytas Laiške hebrajams 11:21] įvyko tuo pačiu metu, ir apaštalas pasakoja tai, ko niekur nėra užrašyta Pradžios knygoje [...]“.

‡ 11:22 „užsiminė apie [...] išėjimą“ – Plg. Pr 50:24. § 11:22 „palaikų“ – Arba „kaulų“. * 11:26 „įvertinęs“ – Arba „palaikęs“. † 11:26 „paniekinimą dėl Kristaus“ – Arba „Kristaus paniekinimą“, „Kristaus išpeikimą“. ‡ 11:28 „tai yra“ – Arba „ir“. § 11:28 „apšlakstymą“ – Arba „išliejimą“. * 11:29 „įprastą sausumą“ – Izraelio tauta galėjo vaikščioti ant jūros dugno lygiai taip, kaip ant įprastos sausumos dėl Dievo veikimo, aprašyto Iš 14:21-22. † 11:29 „egiptiečiai bandė tą patį daryti, buvo paskandinti“ – T. „tą dalyką prisiėmę kaip pabandymą, egiptiečiai buvo paskandinti“.

įvykdė teisumą, Šigijo pažadus, užčiaupė liūtams nasrus, ³⁴ užgesino ugnies galią, paspruko nuo kalavijo ašmenų, iš silpnumo buvo stiprinami, tapo galingi kovoje, privertė bėgti svetimųjų *kariuomenes. ³⁹ Ir tie visi, †sulaukė gero liudijimo †per tikėjimą, *vis dėlto* negavo to, kas buvo pažadėta, ⁴⁰ nes Dievas mums buvo numatęs ką geresnio, kad jie be mūsų Šnebutų padaryti tobulais.

12

¹ Todėl ir mes, tokio didelio liudytojų debesies apsupti, *nusimeskime visus apsunkinimus bei †lengvai apraizgančią nuodėmę *ir* ištvermingai bėkime mums prieš akis *esančių* lenkčių, ² įbesdami akis į tikėjimo pradininką ir atbaigėją Jėzų, kuris dėl jam prieš akis *esančio* džiaugsmo ištverė kryžių, nieku versdamas gėdą, ir yra atsisėdęs Dievo sosto dešinėje. ³ Taigi, rimtai apmąstykite tą, kuris ištverė tokį nuo nusidėjėlių prieš jį nukreiptą priešgyniavimą, kad †nusilpdami Šnepalūžtumėte psichiškai.

⁴ Jūs dar neatsilaikėte iki kraujo, kaudamiesi prieš nuodėmę, ⁵ ir visai pamiršote *paraginimą, kuris byloja jums kaip sūnums: Mano sūnau, nepaniekink Viešpaties sudraudžiančios auklybos ir nenuilsk, *kai esi* jo baramas, ⁶ nes ką Viešpats myli, tą sudrausmina, ir plaka kiekvieną sūnų, kurį priima. ⁷ Jeigu jūs ištveriate sudrausminimą, Dievas elgiasi su jumis kaip su sūnumis, nes kurio gi sūnaus tėvas nedrausmina? ⁸ Bet jei esate be drausminimo,

‡ **11:33** „įvykdė teisumą“ – gal „įvykdė teisingumą“; rodo arba į tai, kad darė, kas teisinga arba į tai, kad traukė atsakomybėn tuos, kurie darė tai, kas neteisingą (pvz. karaliaus Dovydo valdymo metu); plg. Apd 10:35. Labiau tinkamas pirmas variantas, nes niekas be tikėjimo (pasiklovimo) Dievu nesugebės įvykdyti tai, kas teisinga. § **11:33** „igijo pažadus“ – Arba

„igijo pažadėtus dalykus“; antras vertimas laiko frazę metonimija, t. y. žodį ar posakį, kuriuo dėl vaizdingumo pakeičiamas kito daikto ar reiškinio pavadinimas, remiantis sąvokų artimumu, glaudžiu jų ryšiu (LKŽ). * **11:34**

„kariuomenes“ – Arba „eiles“, „išsirikiavusius“, „karių pulkus“. † **11:39**

„sulaukę“ – Arba „igavę“. Plg. Hbr 11:2. ‡ **11:39** „per tikėjimą“ – Gr. διὰ τῆς πίστεως (dia tēs pisteōs), kuri frazė irgi vartojama Rom 3:25, 30-31; Gal 3:14,26; Ef 2:8, 3:12, 17; Kol 2:12. Atkreiptinas dėmesys, kad Hbr 11:2 vartojamas prielinksnis ἐν (en); šiame kontekste reikšmė greičiausiai ta pati kaip ir prielinksnio διὰ (dia). § **11:40** „nebutų padaryti tobulais“ –

Arba „nebutų ištobulinti“, „nebutų padaryti tikslą pasiekusiais“. Žr. Hbr 2:10 išnašą. * **12:1** „nusimeskime“ – gramatinė gr. žodžio forma rodo, kad šis veiksmas lydi pagrindinį veiksma (bėkime) ir sąlygoja jį. † **12:1**

„lengvai apraizgančią“ – Arba „aplinkui gerai įsitaisiusią / įsitaisiusį“. ‡ **12:3**

„nusilpdami“ – Gr. žodis κάμνω (kamnō) vartojamas NT ir Jok 5:15 ir Apr 2:3 eilutėse. § **12:3** „nepalūžtumėte psichiškai“ – T. „nenusilptumėte savo

sieloje“; arba „psichiškai nenusilptumėte“. * **12:5** „paraginimą“ – Arba

kurio visi †yra gavę savo dalį, tada esate pavainikiai, o ne sūnūs. ⁹ Be to, mes gi turėjome savo kūno tėvus kaip †drausmintojus ir juos pagarbiai paisydavome; argi ne daug labiau elgsimės pavaldžiai dvasių Tėvui ir gyvensime?! ¹⁰ Nes jie iš tikrųjų mus drausmindavo nedaugeliui dienų Špagal savo nuožiūrą, bet *šis tai daro dėl mūsų naudos, †kad †būtume jo šventumo Šdalininkai. ¹¹ Beje, kiekvienas sudrausminimas tuo metu atrodo ne džiuginantis, bet liūdinantis, bet vėliau jis atneša taikų teisumo vaisių tiems, kurie yra juo *išlavinti. ¹² Todėl pakelkite nuleistas rankas ir pasilpusius kelius ¹³ ir †eikite tiesiais takais savo kojomis, kad †nenukryptų nuo kelio tai, kas luoša, bet verčiau sugytų. ¹⁴ Vykities ramybę su visais ir šventumą, be kurio niekas Šneregės Viešpaties, ¹⁵ stropiai žiūrėdami, kad niekas nestokotų Dievo malonės, kad kokia nors karti šaknis, į viršų išdygdama, nesukeltų rūpesčių, ir per ją daugelis nebūtų suteršti; ¹⁶ kad niekas nebūtų paleistuvis ar šventų dalykų niekintojas kaip Ezavas, kuris už vieną valgio kąsnį pardavė savo pirmagimystės teises. ¹⁷ Juk žinote, kaip jis paskui, norėdamas paveldėti palaiminimą, buvo atmetas, nes nerado atgailos vietos, nors stropiai ieškojo *palaiminimo su ašaromis. ²⁵ Žiūrėkite, kad neatmestumėte kalbančiojo! Nes jeigu anie neištrūko, kai atmetė tą, kuris žemėje perdavė Dievo pranešimų, tai juo labiau neištrūksime mes, nusigręžę nuo to, kuris kalba iš dangaus! ²⁸ Todėl, †kadangi gauname nepajudinamą karalystę, tebesilaikykime malonės, kad ja tarnautume

† 12:8 „yra gavę savo dalį“ – T. „yra tapusiais dalininkais“. † 12:9 „drausmintojus“ – Arba „auklėtojus“. Š 12:10 „pagal savo nuožiūrą“ – Gr. „pagal jiems esantį protavimą / mąstymą / vertinimą“. * 12:10 „šis“ – Gr. „jis“. † 12:10 „kad būtume jo šventumo dalyviai“ – Gr. „į dalyvavimą šventumo jo“. † 12:10 „būtume jo šventumo dalininkai“ – Arba „priimtume ir pritaikytume jo šventumą“, „pasisavintume jo šventumą“. Š 12:10 „dalininkai“ – Arba „dalyviai“. * 12:11 „išlavinti“ – Arba „ištreniruoti“, „išugdyti“. † 12:13 „eikite tiesiais takais savo kojomis“ – T. „darykite tiesius takus savo kojoms“ (idioma). Plg. Pat 4:25-27. † 12:13 „nenukryptų nuo kelio tai, kas luoša“ – Gal „tai, kas luoša, neišnirtų“, bet greičiausiai žodis ἐκτρέπω (ektrepō) neturi reikšmės „išnerti“. Kiekvienam reikia eiti Dievo tiesiu keliu, kad pats vis labiau patirtų dvasinį pasveikimą ir kiti tai patirtų. Š 12:14 „neregės Viešpaties“ – Gal gr. žodis ὀπτάνομαι (optánomai) čia vartojamas prk. prasme, „patirti“; plg. Lk 9:27; Jn 3:3,36; Hbr 11:5 ir kt. * 12:17 „palaiminimo“ – Gr. mot. gim. įvardis, „jos“; įvardis negali rodyti į gr. žodį „vieta“, nes jis yra vyr. gim. Pagal gramatinę formą galėtų rodyti į gr. žodį „atgaila“, bet Prd 27:34-40 tvirtina, kad Ezavas ne atgailos ieškojo, bet palaiminimo. Kitas paaiškinimas: Ezavas siekė, kad jo tėvas atgailautų dėl palaiminimo suteikimo, bet nepavyko. † 12:28 „kadangi gauname“ – Arba „gaudami“.

Dievui priimtina su pagarbiu drovumu ir †dievota baime, 29 nes mūsų Dievas yra ryjanti ugnis.

13

1 Teišsilaiko broliška meilė. 2 Nepamirškite svetingumo, nes per jį kai kurie priėmė į svečius angelų, to *nežinodami. 3 †Laikykite mintyse kalinius, lyg patys būtumėte kartu įkalinti, tuos, kuriuos kankina, tartum ir jūs patys būtumėte jų kūne. 4 Santuoka *tebūna* gerbiama †tarp visų žmonių, ir lova *tebūna* šnesubjaukota; bet paleistuvius ir svetimautojus Dievas nuteis. 5 Jūsų gyvensena *tebūna* be meilės pinigams; būkite patenkinti tuo, kas yra, nes *jis yra pasakęs: „Aš †niekada tavęs neatsižadėsiu ir niekada tavęs nepaliksiu.“ 6 Taigi mes drąsiai sakome: †„Mano padėjėjas yra Viešpats“, ir „Aš nebijosiu! Ką padarys man žmogus?“ 7 †Laikykite mintyse *savo vadovus, kurie kalbėjo jums Dievo žodį; jų tikėjimu sekite, išžiūrėdami į †tai, kas pasidaro iš jų gyvensenos. 8 Jėzus Kristus vakar ir šiandien tas pats – ir amžinai! 9 Nebūkite šen ir ten nešiojami įvairių ir svetimų mokslų, nes gerai, kad širdis yra įtvirtinta malone, ne valgiais, iš kurių nesulaukė naudos tie, kurie jais užsiėmė. 10 Mes turime aukurą, nuo kurio neturi teisės valgyti tie, kurie tarnauja padangtei. 11 Nes yra sudeginami už stovyklos kūnai tų gyvulių, kurių kraują vyriausiasis kunigas įneša į †šventąją vietą kaip auką už nuodėmę. 12 Todėl ir Jėzus kentėjo už vartų, kad savo krauju špašventintų tautą. 13 Todėl išėikime pas jį už stovyklos, nešdami jo paniekinimą, 14 nes čia neturime

‡ 12:28 „dievota baime“ – Arba „atsargumu“; t. y. su nenoriu bent truputį nukrypti nuo Dievo valios. * 13:2 „nežinodami“ – Arba „nežinodami“.

† 13:3 „Laikykite mintyse“ – Arba „Atsiminkite“; čia reikšmė yra pastoviai aukštai vertinti tuos, kurie kenčia dėl Viešpaties vardo ir parodyti tą vertinimą veiksmais. ‡ 13:4 „tarp visų žmonių“ – Arba „visuose žmonėse“, „visuose reikaluose“, „visais atvejais“.

§ 13:4 „nesubjaukota“ – Arba „sutepta“, „suteršta“. * 13:5 „jis yra pasakęs“ – Plg. Prd 28:15, Įst 31:8, Joz 1:5, I Met 28:20. † 13:5 „niekada“ (2 k.) – Arba „jokiu atveju“.

‡ 13:6 „Mano padėjėjas ...“ – Ps 118:6. § 13:7 „Laikykite mintyse“ – Arba „Atsiminkite“; čia reikšmė yra pastoviai aukštai vertinti juos ir jų biblinį mokymą ir parodyti tą vertinimą savo veiksmais. * 13:7 „savo vadovus“ – Arba „jus valdančiuosius“.

Tas pats gr. žodis ἡγεομαι (hēgeomai) vartojamas Mt 2:6, Lk 22:26, Apd 7:10 ir kt. † 13:7 „tai, kas pasidaro iš jų gyvensenos“ – Arba „pasekmę“, „rezultatą“, „baigtį“. ‡ 13:11 „šventąją vietą“ – Arba „šventovę“. Čia kalbama apie Atpirkimo dieną vykdomą aukojimą, kai į švenčiausiąją vietą būdavo įneštas gyvulio kraujas ir Sandoros skrynios dangtis buvo apšlakstomas krauju.

§ 13:12 „pašventintų tautą“ – Arba „padarytų žmones šventais“.

pasiliekančio miesto, bet ieškome būsimąjo. ¹⁵ Tad per jį visuomet atnašaukime Dievui gyriaus auką, tai yra, *jo vardą dėkingai pripažįstančių lūpų vaisių. ¹⁶ O nepamirškite daryti gera ir dalytis su kitais, nes tokios aukos tikrai patinka Dievui. ¹⁷ Pakluskite [†]savo vadovams ir elkitės pavaldžiai, nes jie budi jūsų sielų labui, kaip turėsiantys duoti ataskaitą, kad jie tai darytų su džiaugsmu, o ne dūšaudami, nes jums tai būtų nenaudinga. ²⁰ O ramybės Dievas, kuris [‡]per amžinosios sandoros kraują išvedė iš numirusiųjų didįjį avių Ganytoją, mūsų Viešpatį Jėzų, ²¹ Štepadaro jus visiškai tinkamus *kiekviename gerame darbe, kad vykdytumėte jo valią, darydamas jumyse tai, kas [†]jam labai patinka per Jėzų Kristų, kuriam šlovė per amžių amžius! Amen. ²² Ir maldauju jus, broliai, pakęskite [‡]ši Šparaginimo *žodį, nes juk parašiau jums trumpai. ²³ Žinokite, kad mūsų brolis Timotiejus yra išleistas laisvėn. Jei jis netrukus atvyks, su juo pamatysiu jus.

* **13:15** „jo [...] lūpų“ – Arba „jo vardui pritariančių lūpų vaisių“. [†] **13:17** „savo vadovams“ – Žr. Hbr 13:7 išnašą. [‡] **13:20** „per amžinosios sandoros kraują“ – Nors nevalia pasakyti tvirtai, kad tai vienintelis galimas paaiškinimas, bet turbūt sakiny „rodo į [Jėzaus kraujo] ypatingą įtaką jo prisikėlimui ir besitęsiančią [Kristaus kraujo] galią nuo to laiko“ (John Gill, kuris gyveno 1690-1771). Jėzus yra Dievas ir Jo kraujas yra Dievo kraujas (Apd 20:28). Jo kraujas kokia nors prasmė yra Dievo gyvybė (Prd 9:4) ir Dievo gyvybė niekada nenustos veikti. Plg. Kun 17:11. **§ 13:21** „tepadaro jus visiškai tinkamus“ – Arba „tepataiso jus visiškai“, „teparengia jus visiškai“, „teparuošia jus visiškai“. Gr. žodis κατάρτιζω (katartizō) reiškia „visiškai parengti / pataisyti“. Jis vartojamas kalbant apie žvejų tinklų taisymą (Mt 4:21, Mk 1:19), apie mokslinį paruošimą (Lk 6:40), apie gyrių paruošimą / paskyrimą (Mt 21:16; plg. Ps 8:2), apie paskyrimą praučiai (Rom 9:22), apie žmonių grupės sunarinimą / sunėrimą, t. y. vienybę (I Kor 1:10, II Kor 13:11), apie trūkumo pašalinimą (I Tes 3:10), apie fizinio daikto sutvėrimą (Hbr 10:5, 11:3), ir dar apie dvasinį pataisymą arba parengimą, t. y. apie padarymą dvasiškai tinkamu (Gal 6:1, Hbr 13:21, I Pt 5:10). * **13:21** „kiekviename gerame darbe“ – Arba „kiekvienu geru darbu“, t. y. visais Dievo atliktais darbais. Priimtajame tekste yra žodis, kuris išverstas „darbas“. [†] **13:21** „jam labai patinka“ – T. „jo akyse (akivaizdoje) yra labai patinkama“. [‡] **13:22** „ši“ – Gr. artikelis gali būti išverstas ir „mano“. Žr. Hbr. 12:5. **§ 13:22** „paraginimo“ – Arba „su paguoda pateikto išpėjimo“.

* **13:22** „žodį“ – T. y. „pranešimą“, „žinią“.

Jokūbo laiškas

1 Jokūbas, Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus tarnas, dvylikai *genčių †iševijoje: †Sveiki!

2 Laikykite *tai* Švisokeriopu džiaugsmu, mano broliai, kai *pakliūvate į įvairius apsupančius †išmėginimus, 3 žinodami, kad jūsų tikėjimo išbandymas †sukelia ištvermę. 4 O ištvermė Šturi turėti *tobulą †poveikį, kad jūs būtumėte †Štobuli ir *visapusiški, †be jokio trūkumo. 5 O jeigu kuriam iš jūsų †trūksta išminties, jis turi Šprašyti Dievą, kuris visiems dosniai duoda ir *nepriekaištauja, ir ji bus jam duota. 6 Bet jis turi prašyti tikėdamas, né kiek neabejodamas. Nes tas, kuris abejoja, yra panašus į jūros bangą, vėjo varinėjama ir blaškoma. 7 Nes †toksai žmogus privalo nemanyti, kad ką nors gaus iš Viešpaties. 8 †ŠDvejojantis žmogus yra nepastovus visuose savo keliu-

* 1:1 „genčių iševijoje“ – T. y. žydų tautybės Viešpaties Jėzaus sekėjai, gyvenantys už Palestinos ribų; arba „pasklidusių genčių“. † 1:1 „iševijoje“ – Gr. „pasklidime“, „išbarstyme“. Gr. tekste yra artikkelis prie šio dkt.; tai leidžia suprasti, kad turima omeny tam tikrą pasklidimą arba iševiją. Turbūt kalbama apie žydus, tikinčius Viešpačiu Jėzumi, kurie turėjo palikti Jeruzalę po Stepono nužudymo (Apd 11:19). † 1:1 „Sveiki!“ – Arba „Linkėjimai!“,

„Sveikinimas!“. § 1:2 „visokeriopu“ – Gr. „visu“; arba „visišku“ („vien tik“), „visokiu“, „visapusišku“, „išsamiau“. Plg. Flp 2:29; I Tim 2:2; Tit 2:10; Tit 3:2; I Pt 2:18. * 1:2 „pakliūvate į [...] apsupančius“ – Arba „patenkate į [...] apsupančius“. Tai vieno gr. žodžio vertimas. † 1:2 „išmėginimus“ – Arba „gundymus“. † 1:3 „sukelia“ – Arba „padaro“, „gamina“, „yra ištvermės atsiradimo priežastis“, „priverčia ištvermę atsirasti“.

§ 1:4 „turi turėti tobulą poveikį“ – Gal „turi tobulai baigti darbą tam“. * 1:4 „tobulą“ – Arba „trūkumų neturintį“, „tikslą pasiekusį“. † 1:4 „poveikį“ – Arba „darbą“, „darbo rezultatą“. † 1:4 „tobuli ir visapusiški“ – Arba „visais atžvilgiais tobuli“, t. y. visiškai subrendę arba kiekvienoje srityje nestokojantys gerų savybių.

§ 1:4 „tobuli“ – Arba „subrendę“, „be trūkumų“. * 1:4 „visapusiški“ – T. y. turintys visas išugdytas dorybes, kurias Dievas skiria ištvermingiems savo vaikams. Gr. žodis vartojamas NT tik čia ir I Tes 5:23. † 1:4 „be jokio trūkumo“ – Arba „jokiu atveju nestokojantys“, t. y. nestokojantys jokios geros savybės. Žr. Jok 1:5 ir Ps 23:1. † 1:5 „trūksta“ – Arba „stokoja“. Žr. Jok 1:4 išnašą. § 1:5 „prašyti“ – Arba „prašinėti“. * 1:5 „(ne)priekaištauja“ – Tas pats gr. žodis vartojamas Mt 5:11; Mt 11:20; Mt 27:44; Mk 15:32; Mk 16:14; Lk 6:22; Rom 15:3; I Tim 4:10; Jok 1:5; I Pt 4:14. Gali būti išverstas „niekinti“, „sukelti gėdą“, „barti“, „koneveikti“.

† 1:7 „toksai“ – T. „tas“. † 1:8 Dėl viso sakinio – Arba „Jis yra dvejojantis žmogus, nepastovus visuose savo keliuose“. Kitas variantas (įskaitant praeitos eilutės tekstą): „Juk tegul nemano ką nors gausiąs iš Viešpaties toksai žmogus, dvejojantis žmogus, nepastovus visuose savo keliuose.“

§ 1:8 „Dvejojantis žmogus“ – T. „Dvisielinis žmogus“; arba

ose.

⁹ O žemos padėties brolis *turi džiaugtis savo išaukštinimu, ¹⁰ ir turtingasis savo nužeminimu, nes kaip ↑žolės žiedas jis †nustos reikštis. ¹¹ Mat saulė pakyla su deginančia kaitra ir išdžiovina žolę, ir jos žiedas nukrenta, ir jos Šišvaizdos grožis žūsta: taip ir turtingasis *nuvys †beeidamas. ¹² †Palaimintas žmogus, kuris ištveria išmėginimą, nes kai Šbus išlaikęs ištyrimą, jis gaus gyvenimo vainiką, kurį Viešpats yra pažadėjęs jį mylintiems.

¹³ Joks gundomas žmogus neturi sakyti: „Aš esu Dievo gundomas“, nes Dievas negali būti blogų dalykų gundomas, ir pats nė vieno negundo. ¹⁴ Bet kiekvienas yra gundomas, kai savo paties geismo yra patraukiamas ir suviliojamas. ¹⁵ Paskui *užsimezgęs geismas †pagimdo nuodėmę, o †subrendusi nuodėmė Špagimdo mirtį. ¹⁶ *Nesiduokite suklaudinami, mano mylimi broliai.

¹⁷ Kiekvienas geras †dovanojimas ir kiekviena tobula dovana yra iš aukštybių, ir †nužengia nuo šviesybių Tėvo, kuriame pakitimo nėra, ir Šprie kurio nėra *sukimosi *metamo* šešėlio. ¹⁸ Savo valia jis mus pagimdė tiesos žodžiu, kad būtume tam tikras jo kūrinį †pirmas vaisius.

* **1:9** „turi džiaugtis“ – Arba „turi jausti pasitenkinimą“. Nors gr. žodis καυχάομαι (kauchaomai) reiškia „girtis“ arba „didžiutis“ kai kuriuose kontekstuose, manoma, kad, kai aprašomas veiksmas yra doroviškai teigiamas, tie lietuviški žodžiai nelabai tinka dėl susiejimo su išpuikimu. Vis dėlto, žodžio „didžiutis“ reikšmės „jausti pagarbą, pasitenkinimą“, tikrai tinka, nors tokia reikšmė retai pasitaikoma šnekamosios kalbos vartosenoje. † **1:10** „žolės žiedas“ – Arba „žolyno gėlė“. † **1:10** „nustos reikštis“ – Gr. žodis παρέρχομαι (parerkomai) nereiškia išnykti (nustoti egzistuoti); šiame kontekste jis reiškia pražūti, praeiti. § **1:11** „išvaizdos“ – Arba „veido“. * **1:11** „nuvys“ – Gr. žodis μαράνω (maraino) vartojamas NT tik čia. Žodis apima ir augalų nuvytimą ir žmonių mirtį. † **1:11** „beeidamas“ – T. „savo ėjimuose“; arba „bekeliaudamas“, „savo keliuose“, „savo reikaluose“, „savo užsiėmimuose“. † **1:12** „Palaimintas“ – Tas pat gr. žodis yra išverstas „laimingais“ Jok 5:11. § **1:12** „bus išlaikęs ištyrimą“ – T. y., kai jo tikėjimo ekspertizė bus atlikta. * **1:15** „užsimezgęs geismas“ – T. y., „geismas, tapęs nėščiu“. † **1:15** „pagimdo“ – Gr. τίκτω (tikto). † **1:15** „subrendusi“ – Arba „baigtį pasiekusi“, „iki galo išsivysčiusi“. § **1:15** „pagimdo“ – Gr. ἀποκுவέω (apokueo); vartojamas ir Jok 1:18 eilutėje. * **1:16** „Nesiduokite suklaudinami“ – Arba „Neklyskite“. † **1:17** „dovanojimas“ – Arba „dovanojimo veiksmas“. † **1:17** „nužengia“ – Arba „nusileidžia“. § **1:17** „prie ko nėra“ – Vienas gr. prielinksnis (anksčiau „kuriame“) šioje eilutėje yra išverstas į liet. kalbą dviem būdas (čia „prie kurio“), atsižvelgiant į skirtingus prielinksnų daiktavardžius; veiksmazodis „nėra“ irgi kartojamas vertime. * **1:17** „sukimosi *metamo* šešėlio“ – Rodo į besikeičiančius daugus kūnų šešėlius. † **1:18** „pirmas vaisius“ – Arba „pirmavaisis“.

19 Todėl, mano mylimi broliai: kiekvienas žmogus turi būti greitas klausyti, lėtas kalbėti, lėtas rūstauti, 20 nes žmogaus rūstybė **†**neįvykdo Dievo teismo. 21 Štodėl atmeskite visą nešvarumą bei *blogybės gausumą ir su romumu priimkite **†**įdiegtąjį žodį, kuris pajėgus išgelbėti jūsų sielas.

22 **†**Taip pat būkite Škūrybingi žodžio vykdytojai, o ne vien *susidomėję klausytojai, apgaudinėjantys patys save. 23 Nes jeigu kas yra susidomėjęs žodžio klausytojas ir ne kūrybingas *žodžio* vykdytojas, tas yra panašus į žmogų, kuris žiūri į savo gimtąjį veidą veidrodyje; 24 jis gi žiūri į save ir nueina, ir tuojau pamiršta, koks buvo. 25 Tačiau kas **†**nusilenkdamas atkreipia dėmesį į **†**laisvę suteikiantį tobulą įstatymą ir Špasilieka *toksai*, pasidarydamas ne *užuomarša klausytojas, bet darbo atlikėjas, tas bus palaimintas **†**beatlikdamas *darbą*.

26 Jei kas tarp jūsų **†**mano esąs religingas ir nenukreipia bei nepažaboja savo liežuvio, bet apgaudinėja savo širdį, to religija tuščia. 27 Tyra ir nesutepta Šreligija prieš Dievą ir Tėvą yra ši: *pagalbon aplankyti našlaičius ir našles jų **†**varge ir išlaikyti save **†**be dėmės nuo pasaulio.

‡ 1:20 „neįvykdo“ – Arba „neįgyvendina“ arba „nekuria“, t. y. nėra priemonė, kuria Dievas įgyvendina žmogaus kasdienybėje Jam patinkantį teisingą gyvenimą. **§ 1:21** „Todėl“ – Arba „Dėl tos priežasties“, t. y. kadangi žmogaus pyktis yra nepajėgus įgyvendinti teisingą elgseną, kuri atitinka Dievo normą. *** 1:21** „blogybės“ – Arba „nelabumo“, „piktos valios“. **† 1:21** „įdiegtąjį“ – Gr. „įdaigintą“. **‡ 1:22** „Taip pat“ – Arba „Be to“. **§ 1:22** „kūrybingi [...] vykdytojai“ – Arba „atlikėjai“. Gr. žodis rodo į kūrybinį darbą, ne tik veiksmo kartojimą. Plg. Apd 17:28, kur žodis yra išverstas „poetai“ (klasikine prasme). *** 1:22** „susidomėję klausytojai“ – Gr. žodis ἀκροατής (akroatės) rodo į žmogų, kuris klauso paskaitų, bet neprisiima atsakomybės gyventi pagal dėstyto mintis. Jis panašus į laisvas klausytojas universiteto paskaitose. **† 1:25** „nusilenkdamas atkreipia dėmesį“ – Arba „atidžiai žiūri“, „išsižiūri“. Plg. I Pt 1:12. **‡ 1:25** „laisvę suteikiantį tobulą įstatymą“ – Gr. „tobulą laisvės įstatymą“. Pagal gr. k. gramatiką, arba laisvę suteikia tobulą įstatymą arba tobulas įstatymas suteikia laisvę. Pasirinktas vertimas, kuris logiškas. **§ 1:25** „pasilieka *toksai*“ – Gr. „prie jo pasilieka“, t. y. pasilieka tokioje padėtyje; arba (perkeltine prasme) „jo laikosi“. *** 1:25** „užuomarša klausytojas“ – Gr. „užmarštis / užmaršumo klausytojas“. **† 1:25** „beatlikdamas *darbą*“ – T. „savo atlikime“. **‡ 1:26** „mano esąs religingas“ – Arba „laiko save religingu“, „sau atrodo religingas“, t. y. atliekantis religijos / tikėjimo išorinius veiksmus. **§ 1:27** „religija“ – T. y. „išorinių religinių veiksmų atlikimas“. *** 1:27** „pagalbon aplankyti“ – Tai yra teikti pagalbą tiems, kurie patys negali padėti sau (dvasine ar fizine prasme). Tai dažni sąvoka Šv. Rašte; plg. Iš 4:31; Rūt 1:6; Ps 106:4; Jer 23:2; Eze 38:8; Mt 25:36,43; Lk 1:68, 78; 7:16; Apd 7:23, 15:14, 36; Hbr 2:6; Jok 1:27, „“. **† 1:27** „varge“ – Arba „prienaudime“ „kančioje“. **‡ 1:27** „be dėmės nuo pasaulio“ – Arba „nuo

2

1 Mano broliai, *turėkite tikėjimą mūsų †šlovingu Viešpačiu Jézumi Kristumi be †šališkumo. 2 Nes jeigu į jūsų Šsusirinkimą ateina žmogus su auksiniu žiedu, *apsivilkęs* *gražiais drabužiais ir taip pat įeina †vargšas nešvariais drabužiais 3 ir jūs atsižvelgiate į tą, kuris apsirengęs †gražiais drabužiais ir jam sakote: „Tu čia patogiai atsisėsk“, – o vargšui sakote: „Tu ten atstok, arba atsisėsk čia apačioje prie mano pakojo“, – 4 argi tuomet nepadarėte savyje skirtumų ir nepasidarėte teisėjais, pasižyminčiais bl-ogomis mintimis? 5 Paklauskite, mano mylimi broliai! Argi Dievas neišsirinko šio pasaulio vargšų – turtingųjų tikėjimo atžvilgiu ir paveldėtojų karalystės, kurią jis pažadėjo jį mylintiems? 6 Bet jūs paniekinote Švargšą! Argi ne turtingieji jus engia ir ar ne *jie* patys jus tampo po teismus? 7 Ar ne jie *piktžodžiauja tam gražiam vardui, †kuriuo esate pavadinti?

8 Tačiau, jeigu įvykdote karališkąją įstatymą pagal šventraštį: „MYLĖK SAVO ARTIMĄ KAIP SAVE PATĮ“, darote gerai; 9 bet jeigu šališkai elgiatės, darote nuodėmę ir esate įstatymo įtikinti dėl kaltumo kaip *jo* laužytojai. 10 Nes kas laikosi viso įstatymo, tačiau nusižengia vienam *dalykui*, tas yra pasidaręs kaltas dėl visų, 11 nes tas, kuris pasakė: „Nesvetimauk“, taip pat sakė: „Nevykdyk žmogžudystės“. Taigi, jeigu nesvetimauji, tačiau vykdai žmogžudystę, esi pasidaręs įstatymo laužytoju. 12 Taip kalbėkite ir taip darykite, kaip tie, kurie bus teisiami pagal †laisvę suteikiančią įstatymą, 13 nes teismas negailestingas tam, kuris neįvykdė gailestingumo, ir gailestingumas Šdžiūgauja *nugalėjęs* pasmerkimą.

* 2:1 „turėkite tikėjimą“ – Plg. Mk 11:22; Rom 3:22. † 2:1 „šlovingu Viešpačiu Jézumi Kristumi“ – Arba „Viešpačiu Jézumi Kristumi, *tąja* Šlove“, kuriuo atveju Jėzus pats pavadintas vardu Šlovė; plg. Įst 26:11; Lk 2:32; Jn 1:14; Hbr 1:3, 9:5; Rom 9:4; II Kor 4:6. † 2:1 „šališkumo“ – Gr. žodis yra dgs., „šališkumų“, t. y. šališkų veiksmų. § 2:2 „susirinkimą“ – Gr. συναγωγή (sunagogė); arba „žmonių susibūrimą“, „sueigą“. * 2:2 „gražiais“ – Arba „šviesiais“, „spindinčiais“. † 2:2 „vargšas“ – Arba „neturtėlis“, „vargdieniai“; tas pats žodis išverstas „elgeta“ Lk 16:20,22. † 2:3 „gražiais“ – Arba „šviesiais“, „spindinčiais“. § 2:6 „vargšą“ – Arba „neturtėlį“, „vargdienį“. * 2:7 „piktžodžiauja“ – Arba „šmeižia“, „plūdo“, „niekina“. † 2:7 „kuriuo esate pavadinti“ – T. „kuris buvo pasakytas ant jūsų“; tai hebraizmas (plg. Įst 28:10; II Met 7:14 Iz 4:1, 63:19; Jer 14:9; Jer 15:16; Da 9:19; Am 9:12; Apd 15:17). † 2:12 „laisvę suteikiančią įstatymą“ – Gr. „laisvės įstatymą“. Pagal gr. k. gramatiką, arba laisvę suteikia tobulą įstatymą arba tobulas įstatymas suteikia laisvę. Pasirinktas vertimas, kuris logiškas. § 2:13 „džiūgauja *nugalėjęs* teismą“ – Arba „didžiuojasi savo pranašumais prieš teismą“.

14 Kokia nauda, mano broliai, jei kas sakosi turįs tikėjimą, bet neturi darbų? Nejaugi pajėgia jį išgelbėti *tas tikėjimas?! 15 Jeigu brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdienio maisto, 16 ir kas nors iš jūsų jiems sakytų: „Eikite ramybėje, susišildykite ir pasisotinkite“, tačiau neduotumėte jiems to, kas būtina kūnui, kokia iš to nauda? 17 Taip ir tikėjimas, jeigu neturi darbų, yra negyvas būdamas †pats vienas. 18 Bet kas nors pasakys: „Tu turi tikėjimą, o aš turiu darbus. Parodyk man savo tikėjimą, kuris nesusijęs su tavo darvais, o aš parodysiu tau savo tikėjimą savo darvais. 19 Tu tiki, kad yra vienas Dievas. Gerai darai. Velniai irgi tiki ir dreba. 20 Bet ‡ar nori žinoti, o Šzmogau nevykėli, kad su darvais nesusijęs tikėjimas yra negyvas? 21 Argi ne darvais buvo *išteisintas mūsų tėvas Abraomas, aukojęs savo sūnų Izaoką ant aukuro? 22 †Ar matai, kaip tikėjimas ‡veikė kartu su jo darvais, ir Štikėjimas pasiekė tikslą darvais? 23 Ir išsipildė šventraštis, kuris sako: ABRAOMAS PASITIKĖJO DIEVU, IR TAI JAM BUVO ĮSKAITYTA KAIP TEISUMAS, ir jis buvo pavadintas *DIEVO DRAUGU. 24 Tad matote, kad žmogus †išteisinamas darvais ir ‡ne tikėjimu, atskirai nuo darbų. 25 Ir paleistuvė Rahaba Štoku pat būdu: argi ji ne darvais buvo *išteisinta, kai priėmė pasiuntinius ir kitu keliu juos išleido? 26 Nes kaip kūnas be dvasios yra negyvas, taip ir su darvais nesusijęs tikėjimas yra negyvas.

3

1 Mano broliai, nebebūkite daugelis mokytojai, žinodami,

* **2:14** „tas“ – Gr. kalbos artikelis rodo į tam tikrą tikėjimą, todėl tinka čia žodis „tas“. † **2:17** „pats vienas“ – Gr. „šalia savęs“; arba „be nieko daugiau“; t. y., be lydinčių darbų. ‡ **2:20** „ar nori žinoti“ – Arba „ar turi norą suvokti“; gal „ar leisisi informuojamas“. Š **2:20** „žmogau nevykėli“ – Arba „neproduktyvus žmogau“, „gerų rezultatų nepasiekęs žmogau“, t. „tuščias žmogau“. * **2:21** „išteisintas“ – „paskelbtas arba pripažintas, kaip teisingą (neliečiamą) juridinę padėtį užimančias“. Izaoką paaukojęs, žmonių akyse Abraomas buvo pripažintas teisingą juridinę padėtį užimančiu (Prd 22:9-18), nes Abraomo tarnai-jaunuoliai buvo netoli. Kur kas anksčiau Abraomas buvo išteisintas Dievo akyse (Prd 15:6); plg. Rom 2:13 „teisūs Dievo akivaizdoje“ ir Rom 4:2 „prieš Dievą“. † **2:22** „Ar matai [...]?“ – Arba „Matai [...]“. ‡ **2:22** „veikė“ – Arba „dirbo“. Š **2:22** „tikėjimas pasiekė tikslą darvais“ – Arba „darvais tikėjimas buvo padarytas tobulas“. * **2:23** „Dievo draugu“ – Žr. II Met 20:7, Iz 41:8. † **2:24** „išteisinamas“ – Arba „skelbiamas arba pripažįstamas nekaltintinu, t. y., teisią padėtį užimančiu“. ‡ **2:24** „ne tikėjimu, atskirai nuo darbų“ – Gr. „ὄκ ἐκ πίστεως μόνον“, „ne iš tikėjimo atskirai“. Plg. Jok 2:7, 20 ir kt. Š **2:25** „tokiu pat būdu“ – Arba „panašiu būdu“. * **2:25** „išteisinta“ – T. y., paskelbta arba pripažinta nekaltintina, t.

kad *mes susilauksime †griežtesnio nuosprendžio. ² Nes daug kuo mes visi †nusižengiame. Jeigu kas nenusižengia žodžiu, tas yra tobulas žmogus, pajėgus pažaboti ir visą kūną. ³ Štai mes įbrukame žąslus arkliams į nasrus, kad mums paklustų, ir pasukame visą jų kūną. ⁴ Štai ir laivai: nors jie tokie dideli ir smarkių vėjų varomi, mažytis vairas pakreipia juos, kur tik vairininko Švalia nori. ⁵ Panašiai ir liežuvis yra mažas narys, tačiau giriasi didžiais dalykais. Žiūrėkite, kokia maža ugnelė padega tokią didžiulę girią! ⁶ Ir liežuvis yra ugnis, neteisumo *pasaulis. Liežuvis †yra užėmęs vietą tarp mūsų narių šitaip: jis suteršia visą kūną, ir padega †gyvenimo eigą, ir *pats* yra pragaro padegtas. ⁷ Nes kiekviena padermė, tiek žvėrių ir paukščių ir vibždančių padarų, tiek ir jūros gyvūnų, yra žmonijos padermės sutramdoma, ir buvo sutramdyta, ⁸ bet liežuvio joks žmogus nepajėgia sutramdyti; *jis* nesuvaldoma blogybė, *jis* pilnas mirtinų nuodų. ⁹ Juo laiminame Dievą, tai yra Tėvą, ir juo keikiame žmones, kurie yra sukurti pagal Dievo panašumą. ¹⁰ Iš tos pačios burnos išeina laiminimas ir prakeikimas. Mano broliai, šie dalykai neturi šitaip Šdėtis! ¹¹ Nejaugi šaltinis iš to pačio *plyšio verčia gėlą ir kartų vandenį? ¹² Argi figmedis, mano broliai, gali išauginti alyvuoges arba vynmedis figas? Taip ir joks šaltinis *negali* duoti sūraus ir gėlo vandens.

¹³ Kas tarp jūsų išmintingas ir supratingas? Jis turi geru elgesiu parodyti savo darbus su išmintingu romumu. ¹⁴ Bet jei savo širdyse turite kartų †pavydą ir priešišką norą pirmauti, nesididžiuokite prieštaraudami *tiesai* ir nemeluokite tiesai. ¹⁵ Ta *vadinama* „išmintis“ nenusileidžia iš aukštybių, bet yra žemiška, †juslinė, velniška, ¹⁶ nes kur

* **3:1** „mes“ – T. y. mes, kurie esame mokytojai. † **3:1** „griežtesnio“ – T. „didesnio“. † **3:2** „nusižengiame“, „nusižengia“ – Arba „klumpame“, „klumpa“. § **3:4** „valia“ – T. „impulsas“. * **3:6** „pasaulis“ – Arba „visetas“. † **3:6** „yra užėmęs vietą“ – Arba „yra paskirtas“; gal „yra paskyręs save valdovu“. † **3:6** „gyvenimo eigą“ – Arba „būties ratą“. Gr. žodis, čia išverstas „gyvenimo“ Jok 1:23 eilutėje yra išverstas „gimtąjį“. § **3:10** „dėtis“ – Arba „įvykti“; gal „būti“.

* **3:11** „plyšio“ – Arba „skylės“, „įtrūkusios vietos“, „olos“ (plg. Hbr 11:28). † **3:14** „pavydą“ – Arba „rungtyniavimą“, „pavyduliavimą“, „uolų pirmenybės siekimą“, „uolumą“. † **3:15** „juslinė“ – Arba „sielinė“, kai „siela“ suprantama kaip Dievo sukurta būtybė, kuri jaučia emocinius ir fizinius dalykus, bet teigiamai neatsiliepia į Dievo Dvasios kreipimąsi; tai yra būtybė be gyvybiško ryšio su Dievu, kuris yra Dvasia; be tokio ryšio, žmogus vadovaujasi jausmais, vietoj to, kad priimtų sprendimus pagal Dievo Dvasią, ir dėl to pajustų gerus, išskirtinius jausmus, pvz., vienybę su Dievu; juslinis žmogus yra dvasinio žmogaus priešybė (žr. I Kor 2:14), juslinė „išmintis“ duoda žmogui pajusti, kad ji yra teisybė, bet tik pataikauja nedvasiniams potraukiams.

pavyduliavimas ir priešiškas noras pirmauti, ten sumaištis ir Škiekvienas nedoras reikalas. ¹⁷ Bet išmintis, kuri iš aukštybių, pirmiausia yra tyra, paskui taiki, *besilaikanti lygiateisiškumo, prieinama, pilna gailestingumo ir gerų vaisių, †nešališka ir neveidmainiška. ¹⁸ O †teisumo vaisius sėjamas Štaikoje *tiems, †kurie daro taiką.

4

¹ Iš kur tarp jūsų karai ir kivirčiai? Ar ne iš čia: iš jūsų *aistrų malonumams, kurios kovoja jūsų nariuose? ² Geidžiate ir neturite; žudote bei trokštate turėti, ir †negalite įsigyti; †kvojate bei Škariaujate, o neturite, nes neprašote. ³ Prašote ir negaunate, nes netikusiai prašote, kad išleistumėte savo *aistroms malonumams. ⁴ Svetimautojai ir svetimautojos, ar nežinote, kad draugystė su pasauliu yra priešiškus Dievui? Taigi, bet kas, kuris nori būti pasaulio draugas, †paskiria save Dievo priešu. ⁵ Arba ar galvojate, †kad Šventraštis kalba veltui? Dvasia, kuri Šapsigyveno mumyse, *ilgisi iki

§ 3:16 „kiekvienas“ – Arba „visoks“. * 3:17 „besilaikanti lygiateisiškumo“ – Arba „besilaikanti pusiausvyros“, „maloninga“; gal „švelni“. Gr žodis vartojamas NT ir Flp 4:5, I Tim 3:3, Tit 3:2, I Pet 2:18. † 3:17 „nešališka“ – Arba „nesvyruojanti“, „nevaiddinga“; gr. žodis vartojamas tik čia. † 3:18 „teisumo vaisius“ – T. y. išauginama teisinga gyveniena. § 3:18 „taikoje“ – Arba „taikingai“. * 3:18 „tiems“ – Arba „tų“. Gr. forma leidžia išversti ir „tiems“ ir „tų“. † 3:18 „kurie daro taiką“ – Plg. Mt 5:9 („taikdariai“). * 4:1 „aistrų malonumams“ – Gr. ἡδονή (hedonè). Arba „malonumų“, „geidulių“. Žodis vartojamas NT ir Lk 8:14, Tit 3:3, Jok 4:3; II Pt 2:13. † 4:2 „negalite“ – Arba „nepajęgiate“. † 4:2 „kvojate“ – Arba „ginčijatės“. § 4:2 „kariaujate“ – Arba „pešatės“, „rungiatės“, „mušatės“. * 4:3 „aistroms malonumams“ – Gr. ἡδονή (hedonè). Arba „malonumams“, „geiduliams“. Žr. Jok 1:1. † 4:4 „paskiria save“ – Tas pats gr. žodis vartojamas Jok 3:6 eiluteje: „yra užėmęs vietą“. † 4:5 „kad Šventraštis kalba veltui? Dvasia, kuri apsigyveno mumyse, ilgisi iki pavyduliavimo.“ – Kiti galimi vertimai (1) „kad Šventraštis veltui sako: „Dvasia, kuri apsigyveno mumyse, geidžia iki pavyduliavimo.“?“ arba (2) „kad Šventraštis veltui sako: „Geidžia iki pavyduliavimo dvasia, kuri apsigyveno mumyse“, arba (3) „kad Šventraštis veltui sako: „Ar geidžia iki pavyduliavimo Dvasia (arba „dvasia“), kuri apsigyveno mumyse?““. Priimtasis tekstas neleidžia versti „[...] jis trokšta dvasios, kurią apgyvendino“. Gr. tekstas leidžia versti arba „Dvasia“ arba „dvasia“. Plg. Rom 8:11, II Tim 1:14 ir kt. § 4:5 „apsigyveno“ – Gr. žodžio κατοικέω (katoikeo) tiksli forma κατώκησεν (katokésen) vartojamas NT tik čia ir Mt 2:23, 4:13, Apd 4:7. Visada rodo į gyvenimo tam tikroje vietoje pradžia. * 4:5 „ilgisi iki pavyduliavimo“ – T. „ilgisi į pavyduliavimą“ arba „ilgisi baigiant pavyduliavimu“; Gr. žodis išverstas „ilgisi“ visur kitur NT vartojamas teigiama prasme, t. y. trokšti, stipriai norėti, ilgėtis.

†pavyduliavimo. ⁶ Bet jis duoda †dar didesnę malonę. Todėl jis sako: „DIEVAS PRIEŠINASI IŠDIDIEMS, BET NUSIŽEMINUSIEMS DUODA MALONĘ. ⁷ Todėl elkitės pavaldžiai Dievui; priešinkitės velniui, ir jis bėgs nuo jūsų. ⁸ Artinkitės prie Dievo, ir jis artinsis prie jūsų. Šapsivalykite rankas, nusidėjėliai, ir darykite širdis tyras, *dvejojantys! ⁹ Pajuskite vargingumą ir gedėkite ir verkite! Jūsų juokas tepavirsta gedulu, o džiaugšmas – nusiminimu. ¹⁰ Nusizeminkite Viešpaties akyse, ir jis jus išaukštins. ¹¹ BroLIAI, neapkalbinėkite vieni kitų. Kas apkalbinėja brolių ir nuteisia savo brolių, tas apkalbinėja įstatymą ir nuteisia įstatymą. O jeigu tu nuteisi įstatymą, *vadinasi*, esi ne įstatymo vykdytojas, bet teisėjas. ¹² †Yra vienas įstatymo leidėjas, – tas, kuris yra pajėgus išgelbėti ir pražudyti. Kas tu †toks, kad nuteisi kitą?!

¹³ ŠNagi dabar jūs, kurie sakote: „Šiandien arba rytoj keliausime į *va tokį miestą, ir tenai prabūsime vienus metus, ir versimės prekyba, ir pasipelnysime“, – ¹⁴ †bet jūs nežinote, kas *bus* rytoj. (Kas gi yra jūsų †gyvybė?! Ji juk yra garas, kuris trumpam matosi ir paskui nebesimato.) ¹⁵ Vietoje to jūs *turėtumėte* sakyti: „Jeigu Viešpats norės, mes ir gyvensime ir darysime šį ar tą.“ ¹⁶ Bet dabar jūs giriatės Šbūdami pasipūtę; kiekvienas toks pasigyrimas yra blogas! ¹⁷ Taigi, tas, kuris žino *ką teisingą daryti, bet nedaro, †tas nusideda.

† 4:5 „pavyduliavimo“ – Gr. žodis vartojamas kitur NT vien tik blogąja prasme (žr. Mt 27:18; Mk 15:10; Rom 1:29; Gal 5:21; Flp 1:15; I Tim 6:4; Tit 3:3; Jok 4:5; I Pt 2:1). Ši eilutė arba kalba apie žmogaus dvasią, kuri kupina pavydo, arba apie Dievo Dvasią, kuri pavyduliauja, trokšdama, kad žmonės būtų ištikimi Dievui. Šiose vietose kalbama apie sveiką Dievo pavyduliavimą: Iš 20:5; 34:14; Įst 4:24; 5:9; 6:15; Joz 24:19; Eze 36:5; 39:25; Jl 2:18; Nah 1:2; Zch 1:14; 8:2. † 4:6 „dar didesnę“ – Gr. μεῖζων (meizon). Plg. Rom 5:20. § 4:8 „Apsivalykite rankas“ – Arba „Apsišvarinkite rankas“, „daryti rankas švarias“. * 4:8 „dvejojantys“ – T. „dvisieliai“. † 4:12 „Yra“ – Arba „Tėra“. † 4:12 „toks“ – T. „esi“. § 4:13 „Nagi dabar jūs“ – Gal „Nešdinkitės dabar jūs“. Nors žodis „nagi“ silpnai verčia gr. žodį, kiti variantai gali skambėti tarsi tikrą įsakymą fiziškai pasitraukti, kas būtų neteisinga. * 4:13 „va tokį“ – Arba „tą ir tą“. † 4:14 „bet jūs nežinote“ – T. „kurie nežinote“. † 4:14 „gyvybė“ – Gr. ζωή (zoè). Kitas žodis, ψυχή (psuchè), kartais irgi verčiamas „gyvybė“, taip pat „siela“. § 4:16 „būdami pasipūtę“ – Gr. „save pasipūtimuose“ arba „savo dideliame išdidume“. Tas pats gr. žodis dar vartojamas NT tik I Jn 2:16. * 4:17 „ką teisingą“ – Arba „ką dorą“, „ką gerą“. † 4:17 „tas nusideda“ – T. „jam yra nuodėmė“.

5

¹ *Nagi dabar *jūs*, turtingieji, verkite ir aimanuokite dėl nelaimių, kurios †*jūs* užgrius. ² Jūsų turtai yra supuvę ir jūsų drabužiai yra kandžių sukapotai. ³ Jūsų auksas ir sidabras yra surūdiję, ir jų rūdys bus liudijimas prieš jus, ir es jūsų kūnus tarsi ugnis. Jūs susikrovėte lobių †paskutinosiomis dienoms. ⁴ Štai jūsų laukus nupjovusių darbininkų atlygis, neteisėtai jūsų sulaikytas, šaukia, ir pjovėjų šauksmai yra pasiekę Kareivijų Viešpaties ausis. ⁵ Jūs gyvenote žemėje atsidavę malonumams ir šdėl nežabotų jausmų; nupenėjote savo širdis *kaip dieną, *kai* skerdžiama *puotai*. ⁶ Jūs †pasmerkėte, nužudėte teisųjį; jis jums nesipriešina.

⁷ Todėl †būkite didžiai kantrūs, broliai, iki Viešpaties atėjimo. Žiūrėkite, žemdirbys laukia brangaus žemės vaisiaus, kantraudamas ilgai dėl jo, kol sulaukia ankstyvojo ir vėlyvojo lietaus. ⁸ Ir jūs †būkite didžiai kantrūs, sustiprinkite savo širdis, nes yra prisiartinęs Viešpaties atėjimas.

⁹ Nemurmėkite, broliai, vienas prieš kitą, kad nebūtumėte nuteisiami. Štai Teisėjas stovi prie durų! ¹⁰ Imkite, mano broliai, vargų pakentimo ir didelio kantrumo pavyzdžiu pranašus, kurie kalbėjo Viešpaties vardu. ¹¹ Štai vadiname *laimingais tuos, kurie ištveria. Girdėjote apie Jobo ištvermę ir matėte, *kokia* Viešpaties *jam skirta* pabaiga, nes Viešpats yra kupinas užuojautos ir gailėstingas.

¹² O †visų svarbiausia, mano broliai, nepriesiekinėkite nei dangumi, nei žeme, nei kita priesaika, bet jūsų „taip“ turi būti taip, ir „ne“ – ne, kad nepakliūtumėte į pasmerkimą.

* **5:1** „Nagi dabar *jūs*, turtingieji, verkite“ – Gal „Nešdinkitės dabar *jūs*, turtingieji! Verkite“. Nors žodis „nagi“ silpnai verčia gr. žodį, kiti variantai gali skambėti tarsi tikrą įsakymą fiziškai pasitraukti, kas būtų neteisinga. † **5:1** „*jūs* užgrius“ – T. „užeis ant *jūsų*“. † **5:3** „paskutinosiomis dienomis“ – Arba „paskutinėms dienoms“. Gr. frazė vartojama NT dar Apd 2:17, II Tim 3:1.

§ **5:5** „dėl nežabotų jausmų“ – Gr. žodis σπαταλάω (spatalao) vartojamas NT tik čia ir I Tim 5:6. * **5:5** „kaip dieną, kai skerdžiama puotai“ – Arba „tarsi / kaip skerdimo diena“, „tarsi / kaip skerdimo dieną“. † **5:6** „pasmerkėte“ – Gal „priėmėte nuosprendį“, „paskyrėte / paskelbėte bausmę“. † **5:7** „būkite didžiai kantrūs“, „kantraudamas ilgai“ – Tai to pačio gr. vksm. vertimai. Tas pats gr. žodis vartojamas ir Mt 18:26, 29; Lk 18:7; I Kor 13:4; I Tes 5:14; Hbr 6:15; Jok 5:8; II Pt 3:9.

§ **5:8** „būkite didžiai kantrūs“ – Tas pats gr. žodis, kuris 7-oje eilutėje verčiamas „būkite didžiai kantrūs“, „kantraudamas ilgai“. * **5:11** „laimingais“ – Arba „palaimintais“. Tas pats gr. žodis vartojamas Jok 1:12. † **5:12** „visų svarbiausia“ – Gr. frazė πρὸ πάντων (pro panton) vartojamas NT ir Kol 1:17, kur rodo į svarbą, gal irgi į laiką, taip pat I Pt 4:8, kur rodo į svarbą.

¹³ Ar kas tarp jūsų kenčia sunkumus? Jis turi melstis. Ar kas optimistiškai nusiteikęs? Jis turi *giedoti psalmes. ¹⁴ Ar kas tarp jūsų Šyra silpnas? Jis turi pasikviesti bažnyčios vyresniusius, ir jie, patepdami jį aliejumi Viešpaties vardu, turi melstis * už jį, ¹⁵ ir tikėjimo malda išgelbės †nusilpusį, ir Viešpats jį pakels, †o jeigu jis yra padaręs nuodėmių, Šjam bus atleista.

¹⁶ *Išpažinkite vieni kitiems nusižengimus ir melskitės vieni už kitus, kad būtumėte †išgydyti. Daug †nuveikia Šigalinta, energinga teisiojo *malda. ¹⁷ Elijas buvo tuos pačius jausmus turėjęs žmogus, kaip ir mes, ir jis melste meldė, kad nelytų, ir nelijo žemėje trejus metus ir šešis mėnesius. ¹⁸ Ir jis vėl meldėsi, ir dangus davė lietaus, o žemė išželdino savo vaisių.

¹⁹ Broliai, jei kuris iš jūsų nuklystų nuo tiesos, ir kas nors jį atverstų, ²⁰ težino, kad atversdamas nusidėjėlių nuo jo

‡ 5:13 „giedoti psalmes“ – Arba „užtraukti melodiją“, „giedoti“. § 5:14 „yra silpnas“ – Arba „paliegs“, „turi negalią“, „menksta“, „serga“, „negaluoja“. Gr. veiksmazodis ἀσθενέω (astheneo) NT yra vartojamas 36 k. 35-ose eilutėse. ¹⁷ iš 35 atvejų žodis rodo į sirgimą neapibrėžtomis ligomis. 2-ose eilutėse jo dalyvio forma rodo į nepajėgiančius judėti iki norimos vietos (tai aklieji, šlubieji / luošieji, sudžiūvusieji šiose eilutėse: Jn 5:3, 7.). Visais kitais atvejais tas veiksmazodis rodo į silpnumą (pvz., Rom 14:1-2; II Kor 11:29; Hbr 5:2, 11:34). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad giminingas būdvardis ἀσθενής (asthenēs) pasitaiko Apd 4:9 (plg. Apd 3:7) apibūdinant žmogų, kuris negalėjo vaikščioti. Giminingas daiktavardis ἀσθενεία (astheneia) vartojamas II Kor 12:5, 9, 10. Ten tas Pauliaus silpnumas (dyglys kūne) Dievo sprendimu yra nepašalintinas.

* 5:14 „už jį“ – Gal „būdami virš jo“; t. „virš jo“ arba „ant jo“. † 5:15 „nusilpusį“ – Arba „nuilsusį“, „pailsusį“. Gr. žodis vartojamas NT tik čia ir Hbr 12:3, Apr 2:3. ‡ 5:15 „o“ – Arba „ir“.

§ 5:15 „jam bus atleista“ – Nuodėmės jam bus atleistos ne todėl, kad kiti už meldėsi, bet todėl, kad, Dievui atsakant į jų maldą, pats nusidėjęs žmogus atgailaus ir jas išpažns; plg. Ps 32:5; Pat 28:13; Lk 17:3-4; Apd 8:22; I Jn 1:9.

* 5:16 „Išpažinkite vieni kitiems nusižengimus“ – Kalbama apie skriaudas, padarytas vienas kitam, ne apie slaptas nuodėmes prieš vien tik Dievą. Plg. Jok 2 sk. apie šališkumą, Jok 3 sk. apie liežuvį, Jok 4 sk. apie karus ir kivirčius tarp jų, Jok 5 sk. apie sulaikytą darbo užmokestį ir vėliau tame skyriuje apie murmėjimą vieną prieš kitą, taip pat Mt 18:15 („jeigu tavo brolis tau nusidės [...]“). † 5:16 „išgydyti“ – Gr. žodis ἰάομαι (iaomai) gali rodyti arba į kūno gydymą (pvz., Mt 8:8 ir kt.), arba į sielos gydymą (pvz., Mt 13:15; I Pt 2:24; Hbr 12:13). I Kor 11:30 eilutės kontekste nėra šio gr. žodžio, bet aišku, kad kai kurie nebūtų fiziškai susirgę ir net mirę, jei jie būtų paklusę Dievo Žodžiui. Dėl sielos sveikatos plg. Ps 41:4, III Jn 2. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Jokūbas peikė už įvairias nuodėmes, o bet kuri nuodėmė yra netoleruotina sielos liga, kurią Dievas įstengia išgydyti, jeigu žmogus elgsis pavaldžiai Jam. Plg. I Kor 11:30-31. ‡ 5:16 „nuveikia“

– Arba „įstengia“, „nugali“. § 5:16 „igalinta, energinga“ – Tai vieno gr. žodžio, ἐνεργέω (energeo), vertimas. T. y. malda, kuriai Dievas suteikia galią, veiksmingumą ir yra išreiškiamą energingai; plg. Rom 8:26. * 5:16 „malda“ – Arba „prašymų pateikimas“.

†klystkelio, išgelbės sielą nuo mirties ir uždengs daugybę nuodėmių.

† 5:20 „klystkelio“ – T. „kelio klaidos“.

Petro pirmas laiškas

Sveikinimas

¹ Petras, Jėzaus Kristaus apaštalas Ponto, Galatijos, Kapadokijos, Azijos ir Bitinijos *išėivijos †svetur apsistojusiems, išrinktiems ² pagal Dievo Tėvo išankstinį žinojimą, ‡Dvasios pašventinimui esant priemone, Škad paklustumėte ir būtumėte apšlakstyti Jėzaus Kristaus krauju.

Tegausėja jums malonė ir ramybė!

Gyva viltis dėl Jėzaus Kristaus prisikėlimo

³ Palaimintas *tebūna* mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Dievas ir Tėvas, *kuris pagal savo didį gailėstingumą mus atgimdė gyvai vilčiai per Jėzaus Kristaus prisikėlimą iš numirusiųjų, ⁴ nepragaištančiam ir nesuteptam ir nevystančiam veldiniui, palaikytam danguje jums, ⁵ †kurie per tikėjimą esate Dievo jėga saugomi išgelbėjimui, *kuris yra* paruoštas apreikšimui paskutiniu laiku.

Gyva viltis suteikia džiaugsmo tikėjimo išbandymo metu

⁶ ‡Dėl to jūs džiūgaujate, nors dabar kuriam laikui, jeigu yra būtina, esate nuliūdę įvairiais Šišmėginimais, ⁷ kad *išbandymas jūsų tikėjimo, *kuris yra* daug brangesnis už pragaištantį auksą, †išėitų pagyrimui, šlovei ir pagarbai – nors *tas jūsų tikėjimas* išbandomas ugnimi, – ‡kai bus apreikštas Jėzus Kristus, ⁸ kurį mylite būdami *jo* nepamatę.

Nors dabar *jo* nematote, tačiau *juo* tikėdami džiūgaujate džiaugsmu, *kuris* neapsakomas ir pilnas šlovės, ⁹ gaudami jūsų tikėjimo Šgalutinį rezultatą – *jūsų* sielų išgelbėjimą.

* **1:1** „išėivijos“ – Gr. „pasklidimo“, „išskleidimo“, „išbarstymo“. Gr. tekste nėra artikelio prie šio dkt. † **1:1** „svetur apsistojusiems“ – Arba „nėvietiniams gyventojams“, „laikinai gyvenantiems svetur“ – Gr. žodis παρεπίδημος (parepidēmos), vartojamas NT tik čia, Hbr 11:13, ir I Pt 2:11. ‡ **1:2** „Dvasios pašventinimui esant priemone“ – Arba „Dvasios pašventinimu“.

Š **1:2** „kad paklustumėte ir būtumėte apšlakstyti Jėzaus Kristaus krauju“ – Arba „klusnumui ir Jėzaus Kristaus kraujo apšlakstymui“. * **1:3** „kuris pagal savo didį gailėstingumą mus atgimdė“ – T. „pagal savo didį gailėstingumą mūsų Atgimdytojas (arba „mus atgimdęs“)“.

† **1:5** „kurie per tikėjimą esate saugomi“ – Arba „saugojamiems Dievo jėga per tikėjimą“.

‡ **1:6** „Dėl to jūs džiūgaujate“ – Dievo vaikams didelį džiaugsmą sukelia tai, kad jie yra saugomi dabar ir sulauks galutinio išgelbėjimo.

Š **1:6** „išmėginimais“ – Gr. žodis gali apimti ir gundymus. * **1:7** „išbandymas jūsų tikėjimo“ – Gal „jūsų išbandytas (t. y. patvirtintas, kad tikras) tikėjimas“.

† **1:7** „išėitų“ – T. „būtų rastas“.

‡ **1:7** „kai bus apreikštas Jėzus Kristus“ – T. „Jėzaus Kristaus apsireiškimo metu“. Š **1:9** „galutinį rezultatą“ – Arba „užbaigimą“, „tikslą pasiekimą“.

¹⁰ Apie *tą išgelbėjimą ieškodami klausinėjo ir uoliai tyrinėjo pranašai, kurie pranašavo apie jums †ateisiančią malonę, ¹¹ tyrinėdami, kurį arba kokį laiką †nurodė juose *esanti* Kristaus Dvasia, kai ji iš anksto paliudijo apie Kristui *ateisiančius* kentėjimus ir Špo jų einančią šlovę. ¹² *Jiems buvo apreikšta, kad jie tarnaudami ne sau, bet mums, suteikė tuos dalykus, kurie dabar jums pranešti per tuos, kurie jums paskelbė Evangeliją †valdomi Šventosios Dvasios, pasiūstos iš dangaus; į tuos dalykus geidžia atidžiai žiūrėti angelai.

Raginimas gyventi šventai

¹³ Todėl, susijuoskite savo proto strėnas, būkite blaivūs †ir tada galutinai sudėkite viltis į tą malonę, kuri jums bus atnešta, Škai bus apreikštas Jėzus Kristus. ¹⁴ Kaip klusnūs vaikai, neprisitaikykite prie ankstesnių geismų, *prie kurių prisitaikydavote* savo *nežinojime, ¹⁵ bet kaip tas, kuris jus pašaukė, yra šventas, taip ir jūs būkite šventi visu savo elgesiu, ¹⁶ nes yra parašyta: „BŪKITE ŠVENTI, NES AŠ ESU ŠVENTAS“.

¹⁷ Ir jeigu jūs šaukiatės Tėvo, kuris nešališkai teisia pagal kiekvieno žmogaus darbą, elkitės su baime savo gyvenimo svetimoje šalyje metu, ¹⁸ žinodami, kad buvote išpirkti iš savo niekingos nuo tėvų perduotos gyvensenos ne gendančiais daiktais – sidabru ir auksu, – ¹⁹ bet brangiu Kristaus krauju, kaip avinėlio be kliaudos ir be dėmės, ²⁰ kuris iš tikrųjų buvo †numatytas prieš pasaulio įkūrimą, bet buvo apreikštas šiais paskutiniais laikais jūsų labui, ²¹ kurie per jį tikite Dievu, kuris jį prikėlė iš numirusiųjų ir jam davė šlovę, kad jūsų tikėjimas ir viltis būtų sudėti į Dievą.

* **1:10** „tą“ – T. „kurį“. † **1:10** „ateisiančią“ – Arba „nukreiptą“. ‡ **1:11** „nurodė“ – Arba „atskleidė“, „pranešė“, „parodė“. § **1:11** „po jų einančią šlovę“ – Arba „po jų einančią didžiulę šlovę“; gr. dgs. „po jų einančias šloves“.

* **1:12** „Jiems“ – T. „Kuriems“. † **1:12** „valdomi Šventosios Dvasios“ – Arba „Šventojoje Dvasioje“, „įtakoje Šventosios Dvasios“, „paveikti Šventosios Dvasios“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43, Apd 11:28, I Kor 12:3, 13 eilutėse, kai kalbama apie žmogų, kuris yra Šventosios Dvasios valdomas ir Mk 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų. ‡ **1:13** „ir tada“ – Nors šių žodžių nėra gr. tekste, jie yra numatyti, nes pirmieji du sakinio veiksmažodžiai yra dalyviai (t. y., linksniuojamo veiksmažodžio formos žodžiai), bet pagrindinis sakinio veiksmažodis, „sudėkite“, yra paprastasis liepiamosios nuosakos veiksmažodis, kurį sąlygoja pirmieji du veiksmažodžiai.

§ **1:13** „kai bus apreikštas Jėzus Kristus“ – T. „Jėzaus Kristaus apsireiškimo metu“. * **1:14** „nežinojime“ – Arba „neišmanyme“. † **1:20** „numatytas“ – Arba „numanytas“, „iš anksto žinomas“; gr. žodis vartojamas ir Apd 26:5; Rom 8:29; Rom 11:2; II Pt 3:17.

²² †Kadangi apvalėte savo sielas paklusdami tiesai per ŠDvasią, kad būtų neveidmainiška brolių meilė, iš tyros širdies karštai mylėkite vienas kitą ²³ jūs, kurie esate atgimdyti ne iš pranykstančios, bet iš nepranykstančios sėklos, gyvu ir amžinai pasiliekančiu Dievo žodžiu, ²⁴ nes *†KIEKVIENAS ŽMOGUS YRA KAIP ŽOLĖ, †IR VISĄ ŽMOGAUS ŠLOVĖ KAIP ŽOLĖS ŠZIEDAS. *ŽOLĖ SUDŽIŪSTA, †IR JOS ŽIEDAS NUKRENTA, ²⁵ †BET DIEVO ŽODIS PASILIEKA AMŽINAI.

Ir šitas yra Šjums paskelbtasis Evangelijos žodis.

2

¹ Taigi, atmetę visokią blogybę, visokią klastą ir veidmainystes, pavyduliavimus ir visokias apkalbas, ² lyg ką tik gimę kūdikiai troškite *neklastingo žodinio pieno, kad juo augtumėte, ³ †jeigu †tikrai paragavote, jog Viešpats yra Šmaloningas.

⁴ Žengdami prie Jo, gyvojo Akmens, tiesa, žmonių atmesto, bet Dievo išrinkto, brangaus, ⁵ ir jūs patys, kaip gyvi akmenys, esate *statydinami į dvasinius namus, į šventą kunigiją, kad atnašautumėte dvasines aukas, primtinas Dievui per Jėzų Kristų. ⁶ Todėl šventraštyje esamas ir toks turinys: †ŠTAI DEDU SIONE VYRAUJANTĮ KERTINĮ AKMENĮ – RINKTINĮ, BRANGŪ; ŠIR KAS TIKI JUO, TIKRAI NEBUS SUGĖDINTAS.

‡ 1:22 „Kadangi apvalėte“ – Arba „Apvalę“. § 1:22 „Dvasią“ – Arba „dvasią“. Žr. I Pt 1:2. Iš gr. teksto nėra aišku, ar kalbamą apie Dievo Dvasią ar žmogaus dvasią. (1) jeigu ne iš didžiosios raidės, reiškia, kad tikinčiojo dvasia yra esminis dalyvis paklūstant (tuomet žmogaus dvasia turi turėti ryšį su Dievo Dvasia, kad galėtų paklusti); (2) jeigu iš didžiosios raidės, reiškia, kad norint paklusti, žmogui būtina Dievo Dvasios pagalba – bet ir tai įeina į (1) taip pat. * 1:24 poetry † 1:24 „kiekvienas žmogus“ – T. „kiekvienas kūnas“. Plg. Gal 2:16 ir kt. Cituojama Iz 40:6-8. ‡ 1:24 line break § 1:24 „žiedas“ – Arba „gėlė“; 2 k. * 1:24 line break † 1:24 line break ‡ 1:25 poetry2 § 1:25 „jums paskelbtasis evangelijos žodis“ – Arba „žodis, kuris jums praneštas esantis evangelija“. * 2:2 „neklastingo žodinio pieno“ – Gr. žodis λογικός (logikós), kuris pasitaiko NT tik čia ir Rom 12:1, yra giminingas žodžiui λόγος (lógos), kuris vartojamas I Pt 1:23 termine „Dievo žodžiu“. Galimi vertimai: „neklastingo, protinio pieno“, „neklastingo, proto pieno“; gal „žodžio neklastingo pieno“. Gr. prasmė tai, kad turėtų trokšti dvasinės mitybos „pieno“, t. y. Dievo Žodžio, kuris imamas protu. † 2:3 „jeigu“ – Šioje gramatinėje sandaroje εἴπερ (eiper) gali reikšti „kadangi“. ‡ 2:3 „tikrai“ – Arba „taip yra, kad“. § 2:3 „maloningas“ – Arba „geras“. * 2:5 „statydinami“ – Vartojamas statybinis terminas, kalbant apie žmonių ugdymą pagal Dievo žodį (Žr. Mt 16:18; I Kor 8:1; 14:4, 17; I Tes 5:11.). † 2:6 poetry ‡ 2:6 „Štai [...]“ – Plg. Iz 28:16. § 2:6 line break

7 Tad jums, kurie tikite, *jis yra* *brangenybė, bet †atsisakiusiems tikėti, †būtent ŠTAS AKMUO, KURĮ STATYTOJAI ATMETĖ, *TAPO VYRAUJANČIU †KERTINIU AKMENIU 8 †ir ŠSUKLUPIMO AKMENIU *IR PARPUOLIMO UOLA.

†Tokie †atsisakydami tikėti Šsuklumpa *ties žodžiu; tam jie ir †buvo skirti.

9 O jūs esate †išrinkta giminė, Škarališka kunigija, *šventa tauta, † †išsigyta Šžmonių grupė, *kad išgarsintumėte †girtinus darbus to, kuris jus pašaukė †iš tamsos į savo nuostabią šviesą. 10 Seniau jūs buvote NE ŠŽMONIŲ GRUPĖ, bet dabar DIEVO ŽMONIŲ GRUPĖ; seniau NEBUVOTE SUSILAUKĘ *GAILESTINGUMO, bet dabar ESATE SUSILAUKĘ GAILESTINGUMO.

11 Mylimieji, †įspėdamas bei padrąsindamas raginu jus kaip gyventojus svetimšalius ir †nevietinius gyventojus susilaikyti nuo kūniškų geismų, kurie kovoja prieš sielą, 12 laikydami savo elgseną gerą tarp Špagonių, kad tuo atveju, kuriuo jie apkalba jus kaip blogadarius, jie dėl *jūsų* gerų darbų – *juos* stebėdami – šlovintų Dievą aplankymo Dieną.

* 2:7 „brangenybė“ – Arba „didžiulė vertybė“, „lobis“, „turtas“. † 2:7 „atsisakiusiems tikėti“ – Arba „nepaklūstantiems“ arba „atsisakiusiems būti įtikinami“. † 2:7 poetry § 2:7 „tas [...]“ – Plg. Ps 118:22. * 2:7 line break † 2:7 „kertiniu“ – T. „kampo“. † 2:8 poetry2 § 2:8 „suklupimo [...]“ – Plg. Iz 8:14. * 2:8 line break † 2:8 „Tokie“ – T. „Kurie“. † 2:8 „atsisakydami tikėti“ – Arba „nepaklūsdami“, „nesileisdami įtikinami“. § 2:8 „suklumpa ties žodžiu“ – Gal „žodžiu, suklumpa“. * 2:8 „ties žodžiu“ – Arba „dėl žodžio“, t. y. jie atsisako priimti teisingos žinios apie Dievo skirtą Mesiją. † 2:8 „buvo skirti“ – Kontekstas rodo, kad jie buvo skirti suklupti dėl to, kad atsisakė tikėti. Nėra parašyta, kad jie buvo skirti netikėti. Plg. II Pt 3:9, Eze 18:32, 33:11; I Tim 2:4. † 2:9 „išrinkta giminė“ – Žr. Iz 43:20, Įst 10:15. § 2:9 „karališka kunigija“ – Žr. Iš 19:6; taip pat Iz 61:6, 66:21; I Pt 2:5; Apr 1:6. * 2:9 „šventa tauta“ – Žr. Iš 19:6, Įst 7:6. † 2:9 „išsigyta žmonių grupė“ – Žr. Iš 19:5; Įst 4:20, 14:2; taip pat Tit 2:14. † 2:9 „išsigyta“ – Arba „Dievo nuosava“. § 2:9 „žmonių grupė“ – Arba „liaudis“, „žmonių vienetas“. * 2:9 „kad išgarsintumėte ...“ – Žr. Iz 43:21. † 2:9 „girtinus darbus – Arba „gyriaus vertus galingus darbus“ (stebuklus), „girtinus šaunius darbus“. Gr. žodis ἀρετή (aretė) – išskirtinis, tvarus, stropus, galingas būdas, kuris vertas pagarbos; gero charakterio sukeltas veiklos pranašumas, sukeltantis pripažinimą. Tas pats gr. žodis vartojamas II Pt 1:3 ir 1:5. † 2:9 „iš tamsos ...“ – Žr. Iz 9:2, taip pat Apd 26:18, II Kor 4:6. § 2:10 „žmonių grupė“ – Arba „liaudis“, „žmonių vienetas“.

* 2:10 „gailėstingumo“ – Arba „pasigailėjimo“ (2 k.). † 2:11 „įspėdamas bei padrąsindamas raginu“ – Arba „maldauju“. † 2:11 „nevietinius gyventojus“ – Gr. παρεπίδημος (parepidēmos), vartojamas NT kitur tik Hbr 11:13 ir I Pt 1:11. § 2:12 „pagonių“ t. y. „Dievui svetimų žmonių“. Priklausomai nuo konteksto, šis žodis gali būti išverstas: „Dievo tautos žmogai“, „paganai“, „paganai“.

13 Taigi, Viešpaties labui elkitės pavaldžiai *kiekvienai žmonių valdžiai: tiek karaliui, kaip vyriausiajam, 14 tiek valdytojams, kaip jo pasiūstiems bausti blogadarius ir pagirti geradarius, 15 nes tokia yra Dievo valia, kad gera darydami nutildytumėte kvailų žmonių nežinojimą. 16 *Taip elkitės* kaip laisvieji, ne kaip tokie, kurie naudojasi laisve kaip priedanga †blogiui, bet kaip Dievo tarnai. 17 Gerbkite visus, mylėkite broliją, bijokite Dievo, gerbkite karalių.

18 †Namų tarnai, elkitės pavaldžiai savo Ššeimininkams su *visu dievobaimingumu, ne tik geriems ir †saikingiems, bet ir suktiems. 19 Nes tai verta padėkos, jeigu kas †dėl sąžinės prieš Dievą ištveria Šliūdesį neteisėtai kentėdamas. 20 Nes kokia garbė *jums*, jeigu nusidėdami ir *dėl to* mušami ištveriate?! Bet jeigu darydami gera ir *dėl to* kentėdami ištveriate, Dievo *vertinimu* tai yra verta padėkos. 21 Nes tam buvote pašaukti, kadangi ir Kristus kentėjo už mus, palikdamas mums pavyzdį, kad sektumėte jo pėdomis. 22 **Jis nepadarė nuodėmės, nei buvo rasta jo burnoje klastos*; 23 jis keikiamas neatsakė keiksmu, kentėdamas negrasino, bet †patikėjo †save tam, kuris teisia teisingai; 24 jis pats savo kūne UŽNEŠĖ MŪSŲ NUODĖMES ant medžio, kad mes, mirę nuodėmėms, gyventume teisumui; JO ŠŽAIZDOMIS JŪS BUVOTE IŠGYDYTI. 25 Nes jūs buvote kaip klaidžiojančios avys, bet esate dabar *atversti į savo sielų Ganytoją ir †Prižiūrintįjį.

3

1 Panašiu būdu, jūs, žmonos, elkitės pavaldžiai savo

* **2:13** „kiekvienai žmonių valdžiai“ – Gr. ≈ kiekvienam dalykui, kuris kaip jiems būdinga, yra žmonių įsteigtas; gal „kiekvienai žmonių sukurtai instancijai“. † **2:16** „blogiui“ – Arba „nelabumui“. ‡ **2:18** „Namų tarnai“ – Arba „šeimynykščiai“. § **2:18** „šeimininkams“ – Gr. žodis δεσπότης (despotēs) įprastai yra verčiamas „Valdovas“, kai nurodo į Dievą; išimtis: II Tim 2:21. * **2:18** „visu dievobaimingumu“ – T. „visokeriopa baime“, bet atsižvelgiant į 2:17, aišku, kad turime elgtis pavaldžiai bijodami ne žmonių, bet Dievo. † **2:18** „saikingiems“ – Arba „neinantiems į kraštutinumą“, „besilaikantiems lygiateisiškumo“, „besilaikantiems pusiausvyros“, „maloningiems“; gal „švelniems“. Gr žodis vartojamas NT ir Flp 4:5, I Tim 3:3; Tit 3:2; Jok 3:17; giminingas žodis vartojamas Apd 24:4, II Kor 10:1.

‡ **2:19** „dėl sąžinės prieš Dievą“ – T. „sąžinės Dievo“. Gal „dėl Dievo *buvimo šalia* suvokimo / žinojimo“. § **2:19** „liūdesį“ – Gr. dgs., „liūdesius“, „liūdesio gausą“. * **2:22** „Jis nepadarė nuodėmės [...]“ – Iz 53:9. † **2:23** „patikėjo“ – Arba „pavedė“, „perleido“, „perdavė“, „atidavė“. ‡ **2:23** „save“ – Arba „savo *bylą*“. § **2:24** „žaiždomis“ – Gr. „žaižda“ (vns.) arba „sužalojimu“. * **2:25** „atversti“ – Arba „apsukti“; gal „sugrąžinti“ (plg. Lk 8:55, „sugrįžo“). † **2:25** „Prižiūrintįjį“ – Arba „Vyskupą“.

vyrams, kad jeigu ir kai kurie *atsisako tikėti žodžiu, jie be žodžio būtų laimėti per žmonių elgseną, ² kai jie bus stebėję baimėje *įgyvendintą* jūsų [†]tyrą elgseną. ³ †Jūsų pasipuošimas tenebūna tasai išoriškas *pasipuošimas, susidaręs* iš plaukų supynimo ir aukso sudėliojimo arba drabužių vilkėjimo, ⁴ bet *tebūna* Špaspalėptas širdies žmogus su nepranykstančiu *požymiu* – romia ir tylia dvasia, kuri Dievo akyse yra labai brangi. ⁵ Juk ir kitados tokiu būdu puošdavosi šventos moterys, sudėjusios viltis į Dievą, elgdamosi pavaldžiai savo vyrams, ⁶ kaip Abraomui pakluso Sara, *vadindama jį valdovu. Jūs esate tapusios †jos †dukterimis, kai darote gera ir nebijote jokio įbauginimo. ⁷ Panašiu būdu jūs, vyrai, gyvenkite kartu su *žmonomis* pagal supratimą kaip su Šsilpnesniu – *žmonos padėtį užimančiu – indu, ir skirkite pagarbą *joms* kaip ir būdami †gyvybės malonės bendrapaveldėtojai, kad jūsų maldos nebūtų †trukdomos.

⁸ Galiausiai, visi *būkite* vienminčiai, užjaučiantys vieni kitus, mylintys brolius, gailestingi, mandagūs; ⁹ neatsilygindami blogu už bloga ar keikimu už keikimą, bet atvirkščiai, laimindami; žinodami, kad esate tam pašaukti, kad paveldėtumėte palaiminimą, ¹⁰ Š „Kas nori mylėti gyvenimą ir matyti gerų dienų, *tepažaboja savo liežuvį nuo blogo ir savo lūpas, kad nekaltėtų †klastos, ¹¹ *tenusigręžia jis nuo blogo ir tedaro gera, teieško ramybės ir tesiveja ją,* ¹² *nes Viešpaties akys †stebi teisiuosius, ir jo ausys nukreiptos į jų maldas; bet Viešpaties veidas yra prieš darančius bloga.*“

¹³ Ir kas gi tas, kuris jums pakenks, jei būsite Šsekėjai to, kas gera? ¹⁴ Bet jeigu ir kenčiate dėl teismo, *esate* laimingi;

* **3:1** „atsisako tikėti žodžiu“ – Arba „nesileidžia įtikinami žodžiu“, „neklauto žodžio“, „nepaklūsta žodžiui“. † **3:2** „tyrą“ – Arba „skaisčią“. † **3:3** „Jūsų“ – T. „Kurių“. § **3:4** „paslėptas“ – Arba „nematomas“, „vidinis“; žr. Rom 2:29, „viduje“. * **3:6** „vadindama [...]“ – Prd 18:12. † **3:6** „jos“ – T. „kurios“. † **3:6** „dukterimis“ – Gr. „vaikais“. § **3:7** „silpnesniu“ – Arba „mažesnės galios / jėgos / stiprybės turinčiu“. Kalbant apie žmonos vaidmenį, galima suprasti, kad ji yra „trapesnis“ indas. * **3:7** „žmonos padėtį užimančiu“ – Arba „moteriškosios lyties“, „moteriškuoju“; gr. žodis yra būdvardis, kuris rodo į moterį / žmoną ir būtų panašus ne tik į žodį „moteriškas“, bet ir į netikrą lietuvišką žodį „žmoninis“, kuris čia būtų „žmoniniu“. † **3:7** „gyvybės malonės“ – Rodo į amžiną gyvybę, kurią Dievas duoda, kai atgimdo nusidėjėlių, ir šis tampa Dievo vaiku. † **3:7** „trukdomos“ – Arba „nutrauktos“, „atkirstos“. § **3:10** „kas [...]“ – Ps 34:12-16. * **3:10** „tepažaboja“ – T. „tesustabdo“. † **3:10** „klastos“ – Arba „suktybės“, „apgaulės“. † **3:12** „stebi teisiuosius“ – T. „yra ant (prie pat) teisiųjų“. § **3:13** „sekėjai“ – Tinka ši apibrėžtis iš DLKŽ – „daryti, kaip kitas daro, mėdąžioti elgesi“.

*bet nebijokite jų gąsdinimo †nei sutrikite, ¹⁵ bet savo širdyse laikykite šventu Viešpatį Dievą ir visuomet būkite pasiruošę paaiškinti pagrindą kiekvienam, prašančiam iš jūsų jumyse esančios vilties †paaiškinimo, su romumu ir baime, ¹⁶ turėdami gerą sąžinę, kad tuo atveju, kuriuo jus apkalba kaip blogadarius, jie būtų sugėdinti, kurie šmeižia jūsų gerą elgesį Kristuje.

¹⁷ Nes geriau kentėti Šuž tai, kad darote gera, – jeigu *tokia yra Dievo valia, – negu už tai, kad darote bloga. ¹⁸ Nes ir Kristus vieną kartą kentėjo už nuodėmes, teisusis už neteisiuosius, kad jis mus atvestų pas Dievą, patyręs nužudymą kūno atžvilgiu, bet atgaivinimą Dvasia, ¹⁹ kuria jis ir nuėjęs skelbė kaip šauklis kalėjime esančioms dvasioms, ²⁰ anksčiau atsisakiusioms tikėti, kai kartą Dievo didi kantrybė vis laukė Nojaus dienomis, kol buvo ruošiamas arka, kurioje nedaugelis, tai yra aštuonios sielos, buvo išgelbėtos per vandenį. ²¹ Tą įvykį atitinkantis vaizdinys (krikštas) ir mus dabar išgelbsti – ne kūno nešvarumų pašalinimas, bet atsakas prieš Dievą iš grynios sąžinės – per prisikėlimą Jėzaus Kristaus, ²² kuris yra Dievo dešinėje, nužengęs į dangų; jam yra padaryti pavaldūs angelai ir valdžios, ir †galybės.

4

¹ Taigi, kadangi Kristus kentėjo už mus kūne, ir jūs apsiginkluokite tuo pačiu *nusistatymu, nes tas, kuris kentėjo kūne, yra sustabdytas nuo nuodėmės, ² kad likusį laiką kūne gyventų nebe žmogiškiems geiduliams, bet Dievo valiai. ³ Nes mums užteko praėjusio gyvenimo laiko, *per kurį* vykdėme †Dievui svetimų žmonių valią, kai vaikščiojome palaidume, †geismuose, vyno girtavimuose, orgijose, išgertuvėse ir stabų garbinimuose, kuriuos įstatymas uždraudžia. ⁴ ŠTuo jie stebisi, kad nebėgate kartu į tą patį pasileidimo potvynį, ir šmeižia jus. ⁵ Jie duos ataskaitą tam, kuris yra pasiruošęs teisti gyvuosius

* **3:14** „bet nebijokite [...]“ – Iz 8:12. † **3:14** „nei sutrikite“ – Arba „nei būkite sukrestai“, „nei būkite sumišę“, † **3:15** „paaiškinimo“ – T. „apyskaitos“.

Š **3:17** „už tai, kad darote“ – Arba „darydami“ (2 k.). * **3:17** „tokia yra Dievo valia“ – T. „Dievo valia / noras taip nori“. † **3:22** „galybės“ – Arba „jėgos“.

* **4:1** „nusistatymu“ – Arba „ketinimu“, „nuostata“, „požiūriu“, „mąstysena“. † **4:3** „Dievui svetimų žmonių“ – Priklausomai nuo konteksto, žodis gali būti išverstas „ne Dievo tautos žmonių“, „svetimtaučių“, „svetimtikių“, „kitatikų“, „kitataučių“, „pagonių“, „tautų“, „nežydų“. † **4:3** „geismuose“ – Arba „geiduliuose“. Š **4:4** „Tuo jie stebisi“ – T. „Tame reikale jiems svetima (neįprasta, keista)“; tas pats gr. žodis vartojamas I Pt 4:12.

ir mirusiuosius, ⁶ nes dėl to Evangelija buvo paskelbta ir *mirusiems, kad nors jie †pagal žmones nuteisti kūne, vis dėlto †pagal Dievą gyventų dvasioje.

⁷ Šjuk yra prisiartinęs visų dalykų galas. Tad būkite rimtos mąstysenos ir budėkite *tam, kad melstumėtės. ⁸ O visų pirma turėkite tarpusavyje †karštą meilę, nes meilė uždengs gausybę nuodėmių. ⁹ Būkite vieni kitiems svetingi be murmėjimo.

¹⁰ †Kokią kiekvienas gavo dovaną, tokia tarnaukite Švienas kitiems, kaip geri visokeriopus Dievo malonės *prievaizdai. ¹¹ Kas tik kalba, *tekalba* pagal Dievo pranašiskus pranešimus, kas tik tarnauja, *tegul tarnauja* pagal stiprybę, kurią duoda Dievas, kad Dievas †visais atvejais būtų šlovinamas per Jėzų Kristų, kuriam yra šlovė ir galybė per amžių amžius! Amen.

¹² Mylimieji, †nesistebėkite jūsų išmėginimui vykstančiu ugningu išbandymu, lyg jums būtų atsitikę kas Šneįprasto. ¹³ Verčiau *tiek džiaukitės, kiek dalyvaujate †kentėjimuose dėl Kristaus, kad jo šlovės apreiškimo metu jūs ir †džiūgautumėte didžiu džiaugsmu.

¹⁴ Jeigu esate užgauliojami dėl Kristaus vardo, *esate* laimingi, nes šlovės – tai yra Dievo – Dvasia ilsisi ant jūsų; tikrai, Šiš jų pusės ji *šmeižiama, bet †iš jūsų pusės

* **4:6** „mirusiems“ – Turbūt t. y. žmonėms, kurie gyvendami žemėje patikėjo evangelija, bet kurių žemiškas gyvenimas jau pasibaigė. † **4:6** „pagal žmones nuteisti kūne“ – Gal „pagal žmonių *tvarką* nuteisti fiziškai“. † **4:6** „pagal Dievą gyventų dvasioje“ – Gal „pagal Dievo *tvarką* gyventų dvasiškai“, „pagal Dievą (arba, Dievo *tvarką*) gyventų Dvasia“ (t. y. Šv. Dvasiai esant priemonei arba ta, kuri suteikia tokią gyvybę (amžiną gyvenimą)). § **4:7** „Juk“ – Arba „Bet“, „O“, „Ir“, „gi“ (kitoje vietoje). * **4:7** „tam, kad melstumėtės“ – T. „malda“. † **4:8** „karštą“ – Arba „nesibaigiančią“ (žr. tą patį gr. žodį Apd 12:5). † **4:10** „Kokią kiekvienas gavo malonės dovaną, tokia tarnaukite“ – Arba „Sulig kiekvieno gauta malonės dovana, tą *malonės dovaną pritaikydami* tarnaukite“. § **4:10** „vienas kitiems“ – Nors skamba keistai, bet „vienas kitiems“ tiksliau atspindi gr. kalbos tekstą negu „vienas kitam“ ir „vieni kitiems“. * **4:10** „prievaizdai“ – Arba „ūkvedžiai“. † **4:11** „visais atvejais“ – T. „visame kame“, „visuose *dalykuose*“. † **4:12** „nesistebėkite ugningu išbandymu“ – Arba „nelaikykite svetimu (keistu, neįprastu) dalyku [...] ugningo išbandymo“ (tas pats gr. žodis vartojamas I Pt 4:4, o giminingas žodis (išverstas „įprasto“) vartojamas šioje eilutėje). § **4:12** „neįprasto“ – Arba „keisto“. * **4:13** „tiek džiaukitės, kiek dalyvaujate“ – T. „džiaukitės proporcingai savo dalyvavimui“. † **4:13** „kentėjimuose dėl Kristaus“ – Arba „Kristaus kentėjimuose“, nors gr. k. kilmininkas (genityvas) gerai verčiamas žodžiu „dėl“ kai kuriuose atvejais, pvz., Ef 3:1, 4:1; Flp 1:13; Flm 1, 9; II Tim 1:8. Plg. Ps 69:33. † **4:13** „džiūgautumėte didžiu džiaugsmu“ – T. „džiaugtumėtės džiūgaudami“. § **4:14** „iš jų pusės“ – Arba „jų atžvilgiu“. * **4:14** „šmeižiama“ – Arba „piktžodžiaujama“. † **4:14**

ji šlovinama. ¹⁵ Bet niekas iš jūsų tegul nekenčia kaip žmogždys ar vagis, ar blogadaris, ar kaip toks, kuris ~~prisiima~~ svetimų reikalų priežiūrą. ¹⁶ O jei *kas kenčia* kaip Škristčionis, tegul nesigėdija, bet tegarbina Dievą dėl šios dalios, ¹⁷ nes *jau* laikas teismui prasidėti nuo Dievo namų, ir jeigu *jis* pirma *prasideda* nuo mūsų, *tai* koks *bus* galas tų, kurie atsisako tikėti Dievo Evangelija?! ¹⁸ Ir jeigu teisisis vos ne vos išgelbėjamas, *tai* *kur pasirodys bedievis ir nusidėjėlis? ¹⁹ Todėl gi tie, kurie kenčia pagal Dievo valią, tegul, gera darydami, ~~patiki~~ savo sielas *jam* kaip ištikimam Kūrėjui.

5

¹ Vyresnius tarp jūsų raginu aš, kartu *esantis* vyresnysis ir Kristaus kentėjimų liudytojas, taip pat šlovės, kuri *būtinai bus apreikšta, dalyvis: ² ~~ganykite~~ Dievo kaimenę, esančią tarp jūsų, stropiai prižiūrėdami neprivertinai, bet savo valiai pritariant, ne dėl gėdingo pelno, bet noringai, ³ ne kaip viešpataujantys ~~Dievo~~ Šdidžiam veldiniui, bet būdami pavyzdžiai kaimenei. ⁴ Ir kai pasirodys Vyriausiasis Ganytojas, jūs gausite nevystantį šlovės vainiką.

⁵ Panašiu būdu, jūs, jaunesnieji, elkitės pavaldžiai vyresniesiems. Ir visi, elgdamiesi pavaldžiai vieni kitiems, apsilvilkite nusižeminimu, nes Dievas išdidiems priešinasi, bet nusižeminusiems duoda malonę. ⁶ Todėl nusižeminkite po galinga Dievo ranka, kad jis jus išaukštintų tinkamu laiku, ⁷ visą savo rūpestį numetę ant jo, nes jam jūs rūpите. ⁸ Būkite blaivūs, būkite budrūs! Nes jūsų priešininkas velnias, kaip riaumojantis liūtas slankioja

‡ 4:15 „prisiima svetimų reikalų priežiūrą“ – Arba „prisiima svetimų reikalų tvarkymą“, gal „kišasi į svetimus reikalus“, bet esmė tai, kad stengiasi vadovauti tuose reikaluose, kur neturi teisės vadovauti. § 4:16 „kristčionis“

– Gr. Χριστιανός (kristianos); gr. žodis turi savo šaknyje žodį Χριστός (Kristos, liet. Kristus). Paprastai verčiamas žodžiu „krikščionis“, bet nors kalbų tyrinėtojai ir tvirtintų, kad jis kilęs iš gr. žodžio „Kristos“, eilinis skaitytojas turbūt neižvelgtų to, bet greičiau susietų su žodžiu „krikštu“, su kuriuo jis negiminingas. * 4:18 „kur pasirodys bedievis“ – Žr. Ps 1:5; Mt 13:41, Ef 5:5, Gal 5:19-21, I Kor 6:9-10, Apr 21:27. † 4:19 „patiki“ – Arba „perduoda saugojimui“.

* 5:1 „būtinai bus apreikšta“ – Tai gr. dalyvio ir bendraties vertimas (μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι, ketinta / numatyta / nustatyta pasirodyti). Sunkiai verčiamas gr. veiksmazodis μελλω (mello) turi įvairias reikšmes ir kartais net nebūtinai verčiamas. Galimi vertimai: „kaip numatyta“, „neišvengiamai“, „po nustatytos trukmės“. † 5:2 „ganykite“ – T. y., „vadovaukite Dievo kaimenei, rūpinkitės ja, suteikdami maisto, apsaugą, priežiūrą jai, kaip ganytojas rūpinasi savo kaimene“. ‡ 5:3 „Dievo“ – Žodis „Dievo“ yra numanomas (gram. elipsė), nes akivaizdžiai minima kaimenė, kuri 2-oje eilutėje pavadinta „Dievo kaimene“.

§ 5:3 „didžiam“ – Gr. dgs., t. y. veldiniams“

aplinkui, ieškodamas kurį nors praryti. ⁹ Jam * priešinkitės †*būdami* tvirti tikėjime, žinodami, kad ‡jūsų brolija pasaulyje Špatiria tokius pačius kentėjimus iki tikslo pasiekimo. ¹⁰ O visos malonės Dievas, kuris pašaukė mus į savo amžinąją šlovę per Kristų Jėzų, trumpai pakentėjusius pats jus * ištobulins, †sutvirtins, sustiprins, įtvirtins ant pamato. ¹¹ Jam šlovė ir galybė per amžių amžius! Amen.

¹² Per Silvaną, jums ištikimą brolių, – tokiu jį laikau, – trumpai parašiau, ‡ragindamas ir liudydamas, kad *būtent* ši yra Štikra Dievo malonė, kurioje jūs stovite. ¹³ Jus sveikina toji Babilone, kuri išrinkta kartu su *jumis*; *sveikina* ir mano sūnus Morkus. ¹⁴ Sveikinkite vienas kitą meilės pabučiavimu. Ramybė jums visiems, esantiems Kristuje Jėzuje. Amen.

* **5:9** „priešinkitės“ – Arba „atsispirkite“. † **5:9** „*būdami* tvirti tikėjime“ – T. y. „tikėjime turintys pagrindą / pamatą“. ‡ **5:9** „jūsų brolija pasaulyje patiria tokius pačius kentėjimus iki tikslo pasiekimo“ – T. „tokie patys kentėjimai būna įgyvendinami jūsų brolijai pasaulyje“. § **5:9** „patiria [...] iki tikslo pasiekimo“ – Tai vienas gr. veiksmazodis, kuris vartojamas Lk 13:32; Rom 15:28; II Kor 7:1, 8:6,11; Gal 3:3; Flp 1:6; Hbr 8:5, 9:6; I Pt 5:9; žodis nusako tikslo įgyvendinimą, tikslo pasiekimą, veiksmo užbaigimą. * **5:10** Keturi veiksmazodžiai – Visi yra optatyvo nuosakos veiksmazodžiai ir todėl sakinyse galėtų būti išverstas šitaip: „O, kad [...] Dievas [...] ištobulintų, [...] sutvirtintų, [...] sustiprintų, [...] įtvirtintų ant pamato“. „ištobulins“ – Arba „padarys tobulai sunarintus“, „padarys paruoštus“. † **5:10** „sutvirtins“ – T. y. padarys ryžtingai nukreipiančius viena kryptimi arba tvirtai pasiryžusius (žr. Lk 9:51). ‡ **5:12** „ragindamas ir“ – Gal „ragindamas su paguoda ir įspėjimais bei“. § **5:12** „tikra“ – Gr. būdvardis, „atitinkanti tiesą“.

Petro antras laiškas

¹ Simonas Petras, Jėzaus Kristaus *tarnas ir apaštalas, tiems, kurie teisumu †mūsų Dievo, tai yra mūsų Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus, gavo tokį pat †brangų tikėjimą Škaip mūsų.
² Malonė ir ramybė tegausėja jums Dievo ir Jėzaus, mūsų Viešpaties, artimu pažinimu!

³ Kadangi jo dieviška jėga yra dovanojusi mums visus dalykus, kurie *praverčia* *gyvenimui ir †dievotumui per artimą pažinimą to, kuris pašaukė mus †šlove ir Ššaunumu,
⁴ – kuriais jis yra mums dovanojęs didžiausius bei brangius pažadus, kad per juos taptumėte dieviškos prigimties dalininkais, *pasprukę nuo sugedimo, esančio pasaulyje per geidulį, – ⁵ *tai* ir jūs gi †dėl tos pačios *priežasties*, pasitelkdami visą stropumą, †pridėkite prie savo tikėjimo šaunumą, o prie šaunumo – žinojimą, ⁶ o prie žinojimo – susivaldymą, o prie susivaldymo – ištvermę, o prie ištvermės – dievotumą, ⁷ o prie dievotumo – brolišką rūpinimąsi, o prie broliško rūpinimosi – meilę. ⁸ Nes jeigu šitie dalykai būna jumyse ir gausėja, jie padaro *taip, kad jūs esate* nei Stingūs, nei bevaisiai mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus artimo pažinimo atžvilgiu. ⁹ *Bet tas, kuriam tų dalykų trūksta, yra aklas, trumparegis, užmiršęs apvalymą nuo savo senųjų nuodėmių.

* **1:1** „tarnas“ – Arba „savanoriškai pasižadėjęs vergas“, „savanoris vergas“.
 † **1:1** „mūsų Dievo, tai yra mūsų Išgelbėtojo“ – Panaši gr. k. sandara yra II Pt 1:11, 3:18. Akivaizdu, kad Viešpats Jėzus Kristus čia yra išvardintas kaip pats Dievas. † **1:1** „brangų“ – Arba „garbingą“. Žodis apima abi sąvokas – brangumą ir garbingumą. § **1:1** „kaip mūsų“ – Arba „su mumis“. * **1:3** „gyvenimui ir dievotumui“ – Gal „dievotam gyvenimui“. † **1:3** „dievotumui“ – T. y. atsivadavimui Dievui, gyvenimui dėl Jo. † **1:3** „šlove ir šaunumu“ – T. „per šlovę ir šaunumą“. Arba „*būdamas šlovingas ir šaunus*“ (plg. II Kor 3:11 (gr)). § **1:3** „šaunumu“ – Gr. žodis ἀρέτη (aretė; irgi vartojamas 5 eilutėje) – išskirtinis, tvarus, stropus, galingas būdas, kuris vertas pagarbos; gero charakterio sukeltas veiklos pranašumas, sukeliantis pripažinimą. Plg. Pat 31:10-31. Tas pats gr. žodis vartojamas I Pt 2:9 apie griaus vertus Dievo gerus darbus (stebuklus). * **1:4** „pasprukę“ – Arba „pabėgę“, „ištrūkę“. † **1:5** „dėl tos pačios *priežasties*“ – T. „dėl šio paties dalyko“. † **1:5** „pridėkite prie savo tikėjimo šaunumą“ – T. y. „prie savo tikėjimo pilnai parūpinkite šaunumo“ (stipraus dorą charakterio savybių). § **1:8** „tingūs“ – Arba „neveiksmingi“, „dykinėjantys“. * **1:9** „Bet“ – Galbūt „Nes“, bet gr. γὰρ (gar) čia žymi ir priešpriešą ir priežastį.

10 Todėl, broliai, **†**verčiau stropiai stenkitės sau padaryti **‡**patvarų savąjį špašaukimą ir išrinkimą, nes *****jeigu tuos dalykus darote, jūs niekaip niekada nepargriūsite; 11 nes taip **†**jums **‡**bus pridėta su gausumu įeiti į amžinąją mūsų Viešpaties Šbei Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus karalystę.

12 Todėl neignoruosiu pareigos jums priminti apie šiuos dalykus visada, nors jūs žinote juos ir esate sutvirtinti *****tiesoje, kurią dabar turite. 13 Aš gi **†**manau, kad teisinga, kol tebesu šioje **‡**„padangtėje“, žadinti jus priminimu, 14 Šnes žinau, kad *****netrukus **†**padėsiu savo „padangtę“ į šoną, kaip ir man **‡**atskleidė mūsų Viešpats Jėzus Kristus. 15 Bet ir stropiai stengsiuosi, kad Šman iškeliavus jūs kiekvienu metu *****galėtumėte prisiminti šiuos dalykus.

16 Nes mes **†**nesekėme gudriai išgalvotomis pasakomis, kai jums davėme pažinti mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus galybę ir atėjimą, bet buvome jo didybės liudininkai, matę savo akimis. 17 Nes jis gavo iš Dievo Tėvo garbę ir šlovę, kai Didingosios Šlovės veikimu jam **‡**atėjo toks balsas: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi“. 18 Ir būdami su juo šventame kalne mes patys girdėjome Štą balsą, *****atėjusį iš dangaus.

19 Be to, mes turime **†**patikimesnį pranašišką žodį, į kurį sutelkdami dėmesį gerai darote, – kaip į žiburį, šviečiantį

† 1:10 „verčiau“ – Gal „juo labiau“. **‡ 1:10** „patvarų“ – Arba „tvirtą“, „nepajudinamą“. I Pt 1:9 rodo, kad tai pasiekama neužmirštant savo senų nuodėmių apvalymo, ir I Pt 1:5-8 moko, kad toks žmogus nuolat ugdomi Dievo nustatytas savybes. **§ 1:10** „pašaukimą ir išrinkimą“ – Du gr. k. daiktavardžius valdo vienas artikelis, todėl galimas šis vertimas: „pašaukimą (išrinkimą)“. ***** **1:10** „jeigu tuos dalykus darote“ – T. y. „jeigu tų dalykų darymas yra jūsų įprastinė veikla“. **† 1:11** „jums bus pridėta su gausumu įeiti“ – T. „jums bus gausiai pridėtas įėjimas“. **‡ 1:11** „bus pridėta“ – Tas pats gr. veiksmožodis vartojamas 5-oje eilutėje, „ pridėkite“. **§ 1:11** „bei“ – Arba „tai yra“; žr. panašią gr. k. gramatinę sandarą I Pt 1:1, „mūsų Dievo, tai yra mūsų Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus“. ***** **1:12** „tiesoje, kurią dabar turite“ – T. „šalia esančioje tiesoje“. **† 1:13** „manau“ – Arba „laikau tai“. **‡ 1:13** „padangtėje“ – T. y. kūne; tekstas rodo, kad žmogus gyvena fiziniame kūne; jis tebėra žmogus, kai fizinės mirties metu jo dvasia išeis iš kūno. **§ 1:14** „nes žinau“ – T. „žinodamas“. ***** **1:14** „netrukus“ – Arba „staiga“. Plg. II Pt 2:1. **† 1:14** „padėsiu savo padangtę į šoną“ – T. „yra mano padangtės pašalinimas / padėjimas į šoną / nurengimas“. **‡ 1:14** „atskleidė“ – Arba „pranešė“, „parodė“, „nurodė“. **§ 1:15** „man iškeliavus“ – T. „po mano iškeliavimo“. Plg. Lk 9:31, Jn 13:1. ***** **1:15** „galėtumėte prisiminti šiuos dalykus“ – T. „galėtumėte šiuos dalykus padaryti prisimintinus“. **† 1:16** „nesekėme [...] pasakomis“ – Arba „nemėgdžiojome [...] pasakas“. **‡ 1:17** „atėjo“ – Arba „buvo perduotas“, „buvo perneštas“. **§ 1:18** „tą“ – T. „ši“. ***** **1:18** „atėjusį“ – Arba „perduotą“, „perneštą“. **† 1:19** „patikimesni“ – Arba „tvirtesni“.

tamsioje vietoje, kol išauš †Diena ir jūsų širdyse patekės ŠAušrinė, ²⁰ pirmiausiai žinodami tai, kad jokia šventraščio pranašystė nėra iš paties žmogaus savito atskleidimo, ²¹ nes pranašystė niekuomet *nebuvo atnešta žmogaus valia, bet šventi Dievo žmonės kalbėjo, Šventosios Dvasios nešami.

2

¹ Bet tautoje buvo ir *melagingų pranašų, kaip ir tarp jūsų bus †melagingų mokytojų, kurie slapta įves pražūtingų †klaidamokslių, netgi išsižadėdami juos išpirkusio Valdovo, Šir užsitrauks *staigią pražūtį. ² Ir daugelis seks jų pražūtingais keliais. Per †melagingus mokytojus tiesos kelias bus šmeižiamas. ³ Ir †dėl godumo įtakos jie „prekiaus jumis“ meistriškai suformuluotais žodžiais. Jau seniai jų pasmerkimas nedykinėja ir jų pražūtis nesnaudžia.

⁴ Nes jeigu Dievas nepagailėjo nusidėjusių angelų, bet Šnubloškė į pragarą ir į tamsybės pančius atidavė *tuos, kurie išlaikyti teismui; ⁵ ir jeigu jis, †kai užleido tvaną ant bedievių pasaulio, nepagailėjo senojo pasaulio, nors išsaugojo teismo šauklį Nojų, aštuntąjį išsaugotą asmenį; ⁶ ir jeigu jis, kai pavertė Sodomos bei Gomoros miestus pelenais, pasmerkė juos nuvertimu, pristatydamas juos pavyzdžiu tiems, kurie po to gyvens bedieviškai; ⁷ ir jeigu išvadavo teisųjį Lotą, kurį didžiai vargino apribojimų nepaisančių žmonių †palaidi gyvensena, ⁸ nes tas Šteisis žmogus, gyvendamas tarp jų, matydamas ir girdėdamas, diena iš dienos kankino savo teisią sielą jų *įstatymą pažeidžiančiais darbais, – ⁹ tai Viešpats žino, kaip išvaduoti

‡ 1:19 „Diena“ – Plg. Mal 4:2, „užtekės Teismo Saulė“, t. y. Mesijas; taip pat Iz 9:2, Mt 4:16, Lk 1:78. § 1:19 „Aušrinė“ – T. y. Mesijas. Plg. Sk 24:17, Apr 22:16. * 1:21 „nebuvo atnešta“ – Arba „neatėjo“, bet tas pats gr. žodis vartojamas čia („nebuvo atnešta“; plg. Mt 14:11 „buvo atnešta.“) ir vėliau šioje eilutėje („nešami“). * 2:1 „melagingų“ – Arba „neteisingų“. † 2:1 „melagingų“ – Arba „neteisingų“. ‡ 2:1 „klaidamokslių“ – αἵρεσις (haireisis); vartojami ir žodžiai „erezijos“, „sektos“, „atskalos“. § 2:1 „ir užsitrauks“ – T. „užsitraukdami“. * 2:1 „staigią“ – Arba „greitą“. † 2:2 „melagingus mokytojus“ – T. „juos“, t. y. mokytojus, minėtus 1-oje eilutėje. ‡ 2:3 „dėl godumo įtakos“ – Arba „godumo valdomi“. § 2:4 „nubloškė į pragarą“ – Tai vieno gr. k. žodžio τάρταρος (tartaroo) vertimas („tartarazuoti“ reiškia numesti į tartarą). Arba: „nubloškė į pragarmę (bedugnę)“. * 2:4 „tuos, kurie išlaikyti teismui“ – Plg. Mt 25:41, II Pet 2:9. † 2:5 „kai užleido“ – Arba „užleidęs“. ‡ 2:7 „palaidi gyvensena“ – Arba „gašli gyvensena“. Plg. II Pt 2:18 („palaidu elgesiu“). § 2:8 „teisis žmogus“ – Arba „teisisis“. * 2:8 „įstatymą pažeidžiančiais“ – Arba „neteisėtai“.

†dievotuosius iš mėginimų ir *kaip* išlaikyti neteisuosius teismo dienai, kad būtų baudžiami, ¹⁰ o ypač tuos, kurie vaikščioja paskui kūniškumą †suteršiančio geismo *įtakoje* ir niekina Švyresnybę. Įžulūs savavaliai! Jie nesudreba šmeiždami šlovinguosius, ¹¹ tuo tarpu angelai, būdami pranašesni jėga ir galybe, Viešpaties akivaizdoje *nepateikia prieš juos koneveikiančio kaltinimo.

¹² Bet šitie, kaip nesamprotaujantys gyvuliai, gimę †instinktyvūs *padarai* tam, kad būtų sugauti ir pražudyti, koneveikia tuos dalykus, kurių nesupranta, ir visiškai pražus savo pražūtyje, ¹³ *būdami tokie*, kurie, kaip numatyta, sulauks atlygio už neteisumą *būdami tokie*, kurie laiko malonumu lėbauti dienos metu.

Jie yra dėmės ir gėdos, puikuodamiesi savo pačių klaidinimais, puotaudami su jumis. ¹⁴ Jie turi akis, kupinas svetimautojos ir negalinčias nutrūkti nuo nuodėmės. Jie suvilioja svyruojančias sielas. Jie turi gobšumo veiklos išlavintą širdį. Prakeikimo vaikai!

¹⁵ Palikę †teisingąjį kelią, jie nuklydo sekdami keliu Bosoro *sūnaus* Balaamo, kuris mylėjo Šatlygį už neteisumą, ¹⁶ tačiau buvo pabartas dėl savo prasižengimo: nebylus nešulinis gyvulys, prabilęs žmogaus balsu, sutrukdė pranašo beprotystę. ¹⁷ Šitie yra bevandeniai šaltiniai, audros *genami debesys, kuriems yra išlaikyta apgaubianti tamsybė per amžius. ¹⁸ Nes kai jie byloja didžiai išpūstus tuštybės *žodžius*, jie †kūniškais geismai, palaidu elgesiu privilioja tuos, kurie buvo visiškai †pasprukę nuo Šgyvenančių *paklydime. ¹⁹ Jie žada šiems laisvę, patys būdami sugedimo vergai, juk †kas nugali žmogų, tas jį ir pavergia. ²⁰ Nes jeigu †pasprukę nuo pasaulio

† 2:9 „dievotuosius“ – Arba „teisingai garbinančius *vienintelį Dievą*“; gr. žodį sudaro priešdėlis, reiškiantis „geras / gerai“ ir šaknis, reiškiantis „garbinti“; žr. Apd 10:2, 7. † 2:10 „suteršiančio geismo“ – T. „suteršimo geisme“, t.

y. jie yra *įtakoje* geismo, kuris pasižymi suteršimu. § 2:10 „vyresnybę“ – Arba „viešpatystę“, „valdžią“, „viešpatavimą“. Gr. žodis κυριότης (*kuriotēs*) vartojamas ir Ef 1:21, Kol 1:16, Judo 8. * 2:11 „nepateikia [...]“ – Plg. Judo 9.

† 2:12 „instinktyvūs“ – T. y. turintys instinktą, bet nesugebantys samprotauti. Arba „omingi“. Gr. būdvardis φυσικός (*fusikos*) vartojamas tik čia ir Rom 1:26-27 eilutėse, kur kalbama apie žmones, kurie atsisako elgtis pagal tai, kas nustatyta pagal fizinę prigimtį. † 2:15 „teisingąjį“ – Arba „tiesųjį“. § 2:15 „atlygį už neteisumą“ – T. „neteisumo atlygį“.

* 2:17 „genami“ – Arba „varomi“. † 2:18 „kūniškais“ – T. „kūno“. † 2:18 „pasprukę“ – Arba „pabėgę“, „ištrūkę“.

§ 2:18 „gyvenančių“ – Arba „tų, kurie elgiasi“, „tų, kurie užsiima savo reikalais“.

* 2:18 „paklydime“ – Arba „paklydimo *įtakoje*“, „apgaulės *valdomi*“. † 2:19 „kas nugali žmogų“ – Arba „kam pasiduoda žmogus“. † 2:20 „pasprukę“ – Arba „pabėgę“, „ištrūkę“.

susitepimų Viešpaties Šbei Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus artimu pažinimu, jie ir vėl į juos yra įsivėlę ir nugalėti, tai jiems *paskutinė *padėtis* yra pasidariusi blogesnė už pirminę. ²¹ Nes jiems būtų buvę geriau išsamiai nepažinti teismo kelio, negu *ji* išsamiai pažinus nusigręžti nuo jiems perduoto šventojo įsakymo. ²² Bet jiems atsitiko tai, ką sako ta †teisinga patarlė: „Šuo sugrižo prie savo vėmalo ir išmaudyta kiaulė – į voliojimąsi purvyne“.

3

¹ Mylimieji, jau dabar jums rašau šį antrąjį laišką. Juose priminimu žadinu jūsų *tyrus pamąstymus, ² kad atsimintumėte anksčiau pasakytus šventų pranašų žodžius ir mūsų – apaštalų – *anksčiau pasakytą* Viešpaties, tai yra Išgelbėtojo, įsakymą.

³ Pirmiausia žinokite tai, kad dienų pabaigoje ateis pašaipūnai, bevaikščiojantys pagal savo pačių geismus ⁴ ir sakantys: „Kur yra jo †pažadėtas atėjimas? Juk nuo to laiko, kai užmigo tėvai, visi dalykai taip pasilieka, kaip *buvę* nuo sukūrimo pradžios.“ ⁵ Nes †dėl jų pačių noro šis dalykas lieka jų nepastebėtas, kad Dievo žodžiu dangūs egzistavo seniai, taip pat žemė, Šstovinti iš vandens ir *vandenyje. ⁶ †Tomis *priemonėmis* tuometinis pasaulis žuvo, užtvindytas vandeniū. ⁷ O dabartiniai dangūs ir žemė tuo pačiu žodžiu yra sergėjami, ugniai laikomi teismo †ir bedievių žmonių pražuvimo dienai.

⁸ Tačiau, mylimieji, šis vienas dalykas neturi likti jūsų nepastebėtas: viena diena Viešpačiui *yra* kaip tūkstantis

Š 2:20 „bei“ – Arba „tai yra“; žr. panašią gr. k. gramatinę sandarą I Pt 1:1, „mūsų Dievo, tai yra mūsų Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus“. * 2:20 „paskutinė *padėtis*“ – Plg. Mt 12:45, Lk 12:26. † 2:22 „teisinga“ – Gr. būdvardis, „atitinkanti tiesą“. * 3:1 „tyrus pamąstymus“ – Arba „tyrus samprotavimus“, „tyras mintis“. † 3:4 „pažadėtas atėjimas“ – T. „atėjimo pažadas“, kuris reiškia „pažadėtas *dalykas*, tai yra atėjimas“. † 3:5 „dėl jų pačių noro šis dalykas lieka jų nepastebėtas“ – Arba „jiems taip nusprendus šis dalykas lieka jų nepastebėtas“, „dėl jų pačių valios šis dalykas lieka jų nepastebėtas“, „valingai pasirinkdami tą *požiūrį*, lieka jų nepastebėta“. Gr. žodį touto (toutu), kuris verčiamas „šis dalykas“ arba „tą *požiūrį*“ gali nurodyti arba šioje eilutėje išvardintus istorijos faktus arba 4-oje eilutėje išdėstytą pašaipūnų nusistatymą.

Š 3:5 „stovinti“ – Arba „sukimbanti tarpusavyje“. Įvairiai yra verčiamas gr. žodis συνιστάω (sunistao), kuris gali reikšti „stovėti kartu“, „teigiamai pristatyti“, „sukibtį“, „laikytis kartu“, „egzistuoti“, „sudaryti (iš)“ ir kt. Reikšmė čia galimai ta pati, kaip Kol 1:17. * 3:5 „vandenyje“ – Arba „vandens viduryje“ (gal užuomina į tai, kad sausuma buvo tarp „dangaus langų“ ir „didžiosios gelmės šaltinių“ (Prd 7:11)). † 3:6 „Tomis *priemonėmis*“ – T. „kuriais“, t. y. Dievo žodžiu (II Pt 3:5, 7) ir vandeniū (remiantis gr. k. gramatinėmis formomis ir kontekstu). † 3:7 „ir“ – Arba „tai yra“.

metų, ir tūkstantis metų – kaip viena diena. ⁹ Viešpats negaišta *ištesėti* pažado, kaip kai kurie *tai* palaiko gaišumu; priešingai, jis yra didžiai kantrus su mumis, nenorėdamas, kad kurie nors pražūtų, bet kad visi Šduotų vietos atgailai.

¹⁰ Bet Viešpaties Diena ateis kaip vagis naktį, ^{*}*ir tą dieną* dangūs praeis su triukšmingu garsu, ir [†]materijos sudedamosios dalys išsiskaidys degdamos didžiuliu karščiu, ir žemė bei joje esantys kūriniai bus sudeginti. ¹¹ Taigi, kadangi visi tie dalykai išsiskaidys, *tai* jūs turėtumėte būti tokie *žmonės, kurie pasižymi* švento elgesio gausumu ir Šdievotumo apstumu, ¹² laukdami ir ^{*}skubindamiesi atėjimą Dievo Dienos, dėl kurios dangūs degdami išsiskaidys ir [†]materijos sudedamosios dalys sutirps degdamos didžiuliu karščiu! ¹³ Tačiau mes pagal jo pažadą laukiame naujų dangų ir naujos žemės, kuriuose teisumas [‡]turi buveinę.

¹⁴ Todėl, mylimieji, kadangi šitų dalykų laukiate, stropiai stenkitės, kad būtumėte jo rasti Štaikoje – be dėmės ir nekaltintini. ¹⁵ Ir laikykite mūsų Viešpaties didžią kantrybę išgelbėjimu, kaip ir mūsų mylimas brolis Paulius, pagal jam duotą išmintį, yra jums parašęs, ¹⁶ kaip *jis rašo* ir visuose savo laiškuose, kalbėdamas juose apie tuos dalykus. Tuose *dalykuose* yra sunkiai suprantamų dalykų, kuriuos ^{*}neišlavinti bei svyruojantys *žmonės* iškraipo, kaip ir kitus šventraščius, savo pačių pražūčiai.

¹⁷ Taigi jūs, mylimieji, [†]kadangi iš anksto *tai* žinote, [‡]saugokitės, kad ir jūs, suvilioti apribojimų nepaisančių

Š 3:9 „duotų vietos atgailai“ – Arba „ateitų į atgailą“, „įleistų atgailą“. ^{*} 3:10 „ir tą dieną“ – T. „kurią“. [†] 3:10 „materijos sudedamosios dalys“ – Arba „elementai“; gr. στοιχείων (stoicheion). [‡] 3:11 „švento elgesio gausumu“, „dievotumo apstumu“ – T. dgs., „šventais elgesiais“, „dievotumais“. Tai ap. Petro būdas pabrėžti visapusišką šventą elgseną ir dievotumą. Petras, rašydamas graikiškai, vartoja hebraizmus, ir šis yra pavyzdys. Š 3:11 „dievotumo“ – T. y. atsidavimo Dievui, gyvenimo dėl Jo. ^{*} 3:12 „skubindamiesi“ – Arba „trokšdami“. Gr. žodis σπεύδω (speudo) gali reikšti ir tą ir aną. Jei verčiamas „skubindamiesi“, panaši tema yra čia: Apd 3:19-21, Mt 24:14. Jei verčiamas „trokšdami“, panaši tema yra čia: I Kor 1:7; Flp 3:20; I Tes 1:10; Tit 2:13; Hbr 9:28; II Pt 3:14. [†] 3:12 „materijos sudedamosios dalys“ – Arba „elementai“; gr. στοιχείων (stoicheion). [‡] 3:13 „turi buveinę“ – Žr. Iz 32:15. Š 3:14 „taikoje“ – T. y. neprieštaraudami jokiai Dievo norui. ^{*} 3:16 „neišlavinti bei svyruojantys žmonės“ – Vienas gr. k. artikelis valdo abu būdvardžius, todėl kalbama apie žmones, turinčius abi savybes. [†] 3:17 „kadangi iš anksto *tai* žinote“ – Arba „žinodami *tai* iš anksto“. Gr. k. dalyvis yra priežastinis (kaip ir II Pt 3:14). [‡] 3:17 „saugokitės“ – Tas pats gr. žodis vartojamas II Pt 2:5, „išsaugojo“.

žmonių suklaudinimu, * neišpultumėte iš savo pačių tvirtumo. ¹⁸ Verčiau aukite malonės atžvilgiu ir mūsų Viešpaties Šbei Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimo atžvilgiu. Jam šlovė ir dabar ir per amžinybės dieną! Amen.

§ 3:17 „suklaudinimu“ – Arba „nuklydimu“, „klystkeliu“, „klaidžiojimu“, „apgavimu“. * 3:17 „neišpultumėte“ – Plg. Gal 5:4 (gr. k.) „esate išpuolę iš malonės“. † 3:17 „tvirtumo“ – Vartojamas gr. k. žodis yra giminingas žodžiui, vartojamas šiose eilutėse: Lk 22:32; Rom 1:11, 16:25; I Tes 3:2; II Tes 2:17, 3:3; Jok 5:8; I Pt 5:10; II Pt 1:12; Apr 3:2. ‡ 3:18 „aukite malonės atžvilgiu ir mūsų Viešpaties bei Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimo atžvilgiu“ – Panaši gr. kalbos sandara vartojama II Pt 1:1, 1:11. Čia „bei“ galėtų būti išverstas „ir“ arba „tai yra“. Kitas vertimas: „pasididinkite malonės ir mūsų Viešpaties bei Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimo“, t. y. vis daugiau pasinaudokite Jo malone, vis geriau pažinkite Jį. § 3:18 „bei“ – Arba „tai yra“; žr. panašią gr. k. gramatinę sandarą I Pt 1:1, „mūsų Dievo, tai yra mūsų Išgelbėtojo Jėzaus Kristaus“.

Jono pirmas laiškas

¹ Skelbiame apie Gyvybės Žodį, kuris buvo nuo pradžios, kurį esame girdėję, kurį esame matę savo akimis, kurį stebėjome ir kurį palietė mūsų rankos. ² (Ta Gyvybė gi apsireiškė ir mes esame matę ir liudijame ir *skelbiame jums tą Amžinąją Gyvybę, kuri buvo pas Tėvą ir apsireiškė mums.) ³ †Tai, ką esame matę ir girdėję, ‡skelbiame jums, kad ir jūs turėtumėte bendrystę su mumis, o ta bendrystė – būtent mums priklausanti – yra su Tėvu ir su jo Sūnumi Jėzumi Kristumi. ⁴ Ir šiuos dalykus jums rašome, kad jūsų džiaugsmas būtų Špilnatviškas.

⁵ Tad ši yra žinia, kurią iš jo esame girdėję ir jums skelbiame, kad Dievas yra šviesa, ir jame nėra jokios tamsos. ⁶ Jei sakome, kad turime bendrystę su juo, bet vaikščiojame tamsoje, meluojame ir nevykdome tiesos; ⁷ bet jeigu vaikščiojame šviesoje, kaip jis yra šviesoje, turime bendrystę vieni su kitais, ir jo Sūnaus Jėzaus Kristaus kraujas apvalo mus nuo kiekvienos nuodėmės.

⁸ Jei sakome, kad neturime nuodėmės, klaidiname save, ir tiesos mumyse nėra. ⁹ Jeigu išpažįstame savo nuodėmes, jis yra ištikimas ir teisingas, todėl *mums atleidžia nuodėmes ir mus apvalo nuo kiekvienos neteisybės. ¹⁰ Jeigu sakome, kad nesame nusidėję, darome jį melagiu, ir mumyse jo žodžio nėra.

2

¹ Mano vaikeliai, jums tai rašau, kad nenusidėtumėte. Ir jei kas nusidėtų, turime *Paguodžiantį Užtarėją pas Tėvą, Jėzų Kristų, teisųjį, ² ir jis yra †rūstybę numaldavusi auka už mūsų nuodėmes, ir ne tik už mūsų, bet ir už viso pasaulio.

* **1:2** „skelbiame“ – T. y. „turėdami įgaliojimą pranešame“. † **1:3** „Tai, ką“ – Gr. santykinis įvardis, čia kaip „kurį“, bet bevardės giminės; žr. I Kor 1:23. ‡ **1:3** „skelbiame“ – T. y. „turėdami įgaliojimą pranešame“. § **1:4** „pilnatviškas“ – T. „padarytas pilnas“. * **1:9** „mums atleidžia nuodėmes“ – T. „mūsų labui išsiunčia nuodėmes“. * **2:1** „Paguodžiantis Užtarėjas“ – Gr. παράκλητος (paráklētos). Žr. Joh 14:16 išnašą. † **2:2** „rūstybę numaldavusi auka“ – T. y. auka, kuri visiškai patenkina teisėtus įstatymo reikalavimus; dėl jos aukojimo (dėl baismės įvykdymo pagal įstatymą) Dievas nebėra priešiška nusistatęs tiems, kuriems įskaitytas aukos atlikimas.

³ Ir iš to žinome, kad Šjį pažįstame: jeigu *laikomės jo įsakymų. ⁴ Kas sako: „Aš †jį pažįstu“, bet nesilaiko jo įsakymų, *tas* yra melagis, ir nėra jame tiesos. ⁵ O kas laikosi jo žodžio, tame iš tiesų †Dievo meilė yra Špasiekusi tikslą; iš to žinome, kad esame jame. ⁶ Kas sakosi pasiliekęs jame, *tas* privalo ir pats taip vaikščioti, kaip ir *tasai* vaikščiojo.

⁷ Broliai, nerašau jums naujo įsakymo, bet seną įsakymą, kurį turėjote nuo pradžios. Senasis įsakymas yra *tas* žodis, kurį girdėjote nuo pradžios. ⁸ Vėlgi, naują įsakymą jums rašau; tai *yra tiesa jame ir jumyse, nes tamsa praeina, ir †tikroji Šviesa jau šviečia. ⁹ Kas sakosi esąs Šviesoje, o savo brolio nekenčia, *tas* iki šiol tebėra tamsoje. ¹⁰ Kas myli savo brolių, pasilieka Šviesoje, ir jame nėra kas sukelia suklypimą; ¹¹ tačiau, kas nekenčia savo brolio, yra tamsoje ir vaikščioja tamsoje, ir nežino, kur eina, nes tamsa apakino jo akis.

¹² Rašau jums, vaikeliai, nes dėl jo vardo jums nuodėmės yra atleistos. ¹³ Rašau jums, tėvai, nes esate pažinę tą, *kuris yra* nuo pradžios. Rašau jums, jaunuoliai, nes esate nugalėję †blogąjį. Rašau jums, vaikai, nes esate pažinę Tėvą. ¹⁴ Parašiau jums, tėvai, nes esate pažinę tą, *kuris yra* nuo pradžios. Parašiau jums, jaunuoliai, nes esate galingi, ir Dievo žodis pasilieka jumyse, ir esate nugalėję Šblogąjį. ¹⁵ Nemylėkite pasaulio, nei pasaulyje esančių dalykų. Jei kas myli pasaulį, *jame Tėvo meilės nėra, ¹⁶ nes visa, kas

‡ 2:3 „žinome“ – Gr. k. žodis „ginosko“ vartojamas 2 k. šioje eilutėje; išverstas „žinome“ ir „pažįstame“. § 2:3 „jį pažįstame“ – Gr. k. tekstas leidžia ir taip išversti „esame jį pažinę ir tebepažįstame“. * 2:3 „laikomės“ – Gr. žodis rodo į tęstinį arba įprastinį veiksma, pvz., „tebesilaikome“ arba „įprastai laikomės.“ † 2:4 „jį pažįstu“ – Gr. k. tekstas leidžia ir taip išversti: „esu pažinęs ir tebepažįstu jį“. ‡ 2:5 „Dievo meilė“ – Tai gali būti Dievo meilė žmogui arba žmogaus meilė Dievui; reikia atsiminti, kad visa žmogaus meilė Dievui tėra Dievo meilės žmogui atspindys (Gal 5:22, I Jn 4:19). § 2:5 „pasiekusi tikslą“ – Arba „tapusi tobula“. * 2:8 „yra tiesa“ – Gr. būdvardis ἀληθής (alēthēs), „atitinkantis tiesą“; reikšmė čia greičiausiai yra tai, kad naujas įsakymas pasimato Jėzaus ir Jo vaikų gyvenenos tikrovėje. Panaši gr. sandara vartojama I Jn 2:27, kur mokoma, kad Šventoji Dvasia (patėpimas) yra tikrovė, t. y. „tiesa, o ne melas“. † 2:8 „tikroji“ – Gr. būdvardis ἀληθινός (alēthinós), „atitinkantis tiesą“, „autentiškas“. ‡ 2:13 „blogąjį“ – Arba „piktąjį“. § 2:14 „blogąjį“ – Arba „piktąjį“. * 2:15 „jame Tėvo meilės nėra“ – T.y. „tas nemyli Dievo“, t. y. neįmanoma mylėti ir Dievą ir pasaulį tuo pačiu metu. Atkreiptinas dėmesys, kad kalbama atgimusiesiems (I Joh 2:1,7, ir kt.).

pasaulyje – kūno geismas ir akių geismas ir [†]gyvenimo išdidumas – nėra iš Tėvo, bet yra iš pasaulio. ¹⁷ Praeina ir pasaulis ir jo geismai, bet kas vykdo Dievo valią, tas išlieka per amžius.

¹⁸ Vaikai, yra paskutinė valanda, ir kaip girdėjote, kad ateis Antikristas, taip jau dabar yra pasirodę daug antikristų; iš to žinome, jog yra paskutinė valanda. ¹⁹ Jie išėjo iš mūsų, bet jie Šnebuvo mūsų šiek tiek, nes jeigu jie būtų buvę mūsų šiek tiek, jie būtų pasilikę su mumis; bet jie išėjo, *idant jie būtų atskleisti, jog jie visi nėra mūsų šiek tiek.

²⁰ Bet jūs turite patepimą nuo Šventojo ir [†]visus dalykus žinote. ²¹ Parašiau jums ne todėl, kad nežinote tiesos, bet todėl, kad ją žinote, ir kad [†]joks melas nėra iš tiesos. ²² Kas yra melagis, jeigu ne tas, kuris neigia, kad Jėzus yra Kristus? Tas yra antikristas, kuris neigia Tėvą ir Sūnų. ²³ Kiekvienas, kuris neigia Sūnų, neturi ir Tėvo; kas išpažįstą Sūnų, tas turi ir Tėvą.

²⁴ Todėl tepasilieka jumyse tai, ką girdėjote nuo pradžios. Jeigu jumyse pasiliks tai, ką girdėjote nuo pradžios, tai ir jūs pasilikssite Sūnuje ir Tėve. ²⁵ O šis yra pažadas, kurį jis pats mums pažadėjo – Šamžina gyvybė. ²⁶ Šiuos dalykus jums parašiau apie tuos, kurie *siekia jus suklaidinti. ²⁷ O dėl jūsų – patepimas, kurį gavote iš jo, pasilieka jumyse, ir jums nereikia, kad kas jus mokytų; bet kaip tas pats patepimas

[†] 2:16 „gyvenimo išdidumas“ – Arba „išdidumas pragyvenimo turto lygiu“ (plg. gr. žodžio βίος (bios) vartoseną šiose ištraukose: Mk 12:44, Lk 8:43; Lk 15:12, 30; Lk 21:4; I Jn 3:17). Gal „išdidumas gyvenimo pojūčiais“, „materialinio gyvenimo išdidumas“, „gyvenimo „čia ir dabar“ išdidumas“, „didžiavimasis fiziniu gyvenimu“, „turimų gėrybių parentas išdidumas“. [†] 2:16 „iš Tėvo“, „iš pasaulio“ – Šiame laiške (ir kitur NT) daug kartų vartojamas ši gr. kalbos gramatinė sandara, pvz., I Jn 2:19 (gr. „iš mūsų“, liet. „mūsų šiek tiek“), I Joh 5:19 („iš Dievo“), Jn 17:14 („iš pasaulio“), Rom 4:12 (gr. „iš apipjaustymo“, liet. „apipjaustyti“). [†] 2:19 „nebuvo (būtų buvę, nėra) mūsų šiek tiek“ (3 k.) – T. „iš mūsų“; arba „neturėjo (būtų turėję, neturi) mūsų savybių“; tekstas rodo į bendrųjų savybių turėjimą, kaip gr. kalbos tekstas Jn 17:14 ir Rom 4:12. * 2:19 „idant jie būtų atskleisti, jog jie visi nėra mūsų šiek tiek“ – Arba „kad jie pasirodytų iki vieno nesą mūsų šiek tiek“. [†] 2:20 „visus dalykus žinote“ – Gal turima omeny, kad jie žino (1) visus reikiamus dalykus, arba (2) visus dalykus, susijusius su tiesa (žr. 21 eil.) apie išgelbėjimą (žr. Jn 16:13), arba (3) visus dalykus apie tai, kodėl „nemūsų šiek tiek“ išėjo iš jų tarpo. Plg. I Jn 3:20, kurioje ta pati gr. k. frazė („Dievas visus dalykus žino“ ≈ „Dievas visa tai žino“). [†] 2:21 „joks melas nėra iš tiesos“ – Čia ta pati gram. sandara, kaip I Jn 2:19 („mūsų šiek tiek“); reiškia, kad melas neturi bendrų savybių su tiesa, t. y. iš esmės skiriasi nuo tiesos taip, kaip „nemūsų šiek tiek“ skiriasi nuo „mūsų šiek tiek“. [†] 2:25 „amžina gyvybė“ – Arba „amžinas gyvenimas“ (gr. tekstas gali būti išverstas ir taip ir taip). * 2:26 „siekia jus suklaidinti“ – Arba „klaidina“, „suvedžioja“.

moko jus apie [†]viską ir yra [‡]tiesa, o ne melas, ir kaip jis jus išmokė, jūs jame pasiliksite.

²⁸ O dabar, vaikeliai, pasilikite jame, kad, ^Škai jis ap-sireikš, turėtume ^{*}drąsos ir nebūtume sugėdinti prieš jį, kai jis ateis.

²⁹ Jeigu suprantate, kad jis yra teisus, *tai* žinote, kad kiekvienas, kuris atlikinėja teisybę, yra [†]gimęs iš jo.

3

¹ (Žiūrėkite, kokią meilę mums yra davęs Tėvas – kad mus vadintų Dievo vaikais! Pasaulis nepažįsta mūsų todėl, kad nepažinojo jo. ² Mylimieji, esame Dievo vaikai dabar, bet dar neapreikšta, kokie mes būsime; vis dėlto žinome, kad, kai jis apsireikš, mes būsime panašūs į jį, nes jį matysime tokį, koks jis yra. ³ Ir kiekvienas, kas turi šią viltį *sudėjęs* į jį, pats save daro tyrą, kaip ir tasai yra tyras.)

⁴ Kiekvienas, ^{*}kuris nuodėmiauja, tas ir [†]įstatymą pažeidinėja, [‡]juk nuodėmė yra įstatymo pažeidimas. ⁵ Ir jūs žinote, kad tasai buvo apreikštas, kad pašalintų mūsų nuodėmes; ir jame nuodėmės nėra. ⁶ ^ŠKiekvienas, kuris pasilieka jame, nenuodėmiauja; kiekvienas, kuris nuodėmiauja, nėra nei jo matęs, nei jo pažinęs.

⁷ Vaikeliai, tegul niekas jūsų nesuklaidina! Kas atlikinėja teisybę, tas yra teisus, kaip ir tasai yra teisus. ⁸ ^{*}Kas nuodėmiauja yra iš velnio, nes velnias nuodėmiauja nuo pradžios. Dievo Sūnus buvo apreikštas tam, kad suardytų velnio darbus. ⁹ Nė vienas, kuris yra [†]gimęs iš Dievo, nenuodėmiauja, kadangi jo sėkla pasilieka jame, ir jis negali nuodėmiauti, kadangi yra gimęs iš Dievo. ¹⁰ Iš *štai* ko [‡]yra aišku, *kurie yra* Dievo vaikai ir *kurie yra* velnio vaikai: kas neatlikinėja teisybės nėra iš Dievo, nei tas, kuris nemylti savo brolio. ¹¹ Nes šitas yra pranešimas, kurį girdėjote nuo pradžios: ^Šturėtume mylėti vieni kitus. ¹² Ne kaip Kainas,

[†] 2:27 „viską“ – Arba „visus dalykus“. [‡] 2:27 „tiesa“ – Gr. būdvardis, „atitinkantis tiesą“. ^Š 2:28 „kai“ – Arba „kai tik“. ^{*} 2:28 „drąsos“ – Arba „pasitikėjimo“, „atvirumo“; t. y. patogaus laikysenos. [†] 2:29 „gimęs iš jo“ – Arba „jo pagimdytas“.

^{*} 3:4 „kuris nuodėmiauja“ – T. „darantis nuodėmę“; arba „kuris atlikinėja nuodėmę“. Ta pati gr k. sandara vartojama Jn 8:34, I Jn 3:8. [†] 3:4 „įstatymą pažeidinėja“ – Arba „atlikinėja įstatymo pažeidimą“.

[‡] 3:4 „juk“ – Arba „ir“, „iš tikrųjų“. ^Š 3:6 „Kiekvienas, kuris“ – Arba „Kas tik“.

^{*} 3:8 „Kas nuodėmiauja“ – T. „Darantis nuodėmę“; arba „Kas atlikinėja nuodėmę“. Ta pati gr k. sandara vartojama Jn 8:34, I Jn 3:4, 8. [†] 3:9 „gimęs iš Dievo“ (2 k.) – Arba „Dievo pagimdytas“.

[‡] 3:10 „yra aišku, kurie yra Dievo vaikai ir kurie yra velnio vaikai“ – T. „yra aiškūs Dievo vaikai ir velnio vaikai“.

^Š 3:11 „turėtume mylėti“ – T. „kad turėtume mylėti“; čia gr. žodis, verčiamas „kad“ atsispindi vertime dvitaškiu.

kuris buvo iš *blogojo ir nužudė savo brolių. Ir kodėl jį nužudė? Todėl, kad jo darbai buvo blogi, o jo brolio – teisūs. ¹³ Nesistebėkite, mano broliai, jeigu pasaulis jūsų nekenčia. ¹⁴ Mes žinome, kad esame perėję iš mirties į gyvenimą, nes mylime brolius. Kas nemyli brolio, tas pasilieka mirtyje. ¹⁵ Kiekvienas, kuris nekenčia savo brolio, yra žmogžudys, ir jūs žinote, kad joks žmogžudys savyje neturi pasiliekančio †amžino gyvenimo.

¹⁶ Mes iš *štai* ko esame pažinę Dievo meilę, nes tasai paguldė už mus savo gyvybę; mes irgi Šprivalome guldyti *savo* gyvybes už brolius. ¹⁷ Bet jeigu kas turi šio pasaulio gėrybių ir mato savo brolių stokojantį, tačiau jam *uždaro savo †giliaširdiškus jausmus, kaipgi jame pasilieka Dievo meilė?! ¹⁸ Mano vaikeliai, nemylėkime žodžiu ar liežuviu, bet darbu ir tiesa.

¹⁹ Ir šiuo būdu mes žinome, kad esame iš tiesos, ir jo akivaizdoje įtikinsime savo širdis, ²⁰ †kad, jeigu mūsų širdis mus smerkia, Švis dėlto Dievas yra didesnis už mūsų širdį ir *visa tai žino. ²¹ Mylimieji, jeigu mūsų širdis mūsų nesmerkia, †esame drąsūs Dievo akivaizdoje ²² ir gauname iš jo, ko tik prašome, nes laikomės jo įsakymų ir †darome tuos dalykus, kurie Šjam patinka. ²³ Ir šitas yra jo įsakymas: kad pasikliautume jo Sūnaus Jėzaus Kristaus vardu ir mylėtume vienas kitą, kaip jis davė mums įsakymą. ²⁴ Ir kas laikosi jo įsakymų, pasilieka jame, ir jis – *tame.

Ir šiuo būdu žinome, kad jis pasilieka mumyse – iš Dvasios, kurią jis mums davė.

4

¹ Mylimieji, netikėkite kiekviena dvasia, bet ištirkite dvasias, ar jos yra iš Dievo, nes daug melagingų pranašų yra išėjusių į pasaulį. ² Šiuo būdu *pažįstate Dievo Dvasią:

* **3:12** „blogojo“ – Arba „piktojo“. † **3:15** „amžino gyvenimo“ – Arba „amžinos gyvybės“. ‡ **3:16** „esame pažinę“ – Arba „pažinojome ir tebepažįstame“. § **3:16** „privalome guldyti [...]“ – Žr. Jn 13:1 išnašą. * **3:17** „uždaro“ – Arba „sustabdo“. † **3:17** „giliaširdiškus jausmus“ – Gr. σπλάγχχνον (splanchnon); t. „vidurius“, „žarnas“. Žr. Lk 1:78 eilutės išnašą. ‡ **3:20** „kad,“ – Arba „nes“. § **3:20** „vis dėlto“ – Arba „kad“, „nes“. * **3:20** „visa tai“ – T. „visus dalykus“; plg. I Jn 2:20, kur ta pati gr. k. frazė ir ja parašyta, kad turintys patepimą nuo Šventojo „visus dalykus žino“. † **3:21** „esame drąsūs Dievo akivaizdoje“ – T. „turime drąsą prieš Dievą“; arba „turime pasitikėjimą Dievo akivaizdoje“. ‡ **3:22** „darome“ – Arba „įprastai darome“, t. y., tai yra mums būdinga elgsena. § **3:22** „jam patinka“ – T. „jo akyse yra patinkami“ arba „jo akivaizdoje yra patinkami“. * **3:24** „tame“ – T. „jame“. * **4:2** „pažįstate“ – Arba „pažinkite“ (Ta pati gr. k. žodžio forma yra ir tiesioginė nuosaka ir liepiamoji).

kiekviena dvasia, kuri išpažįsta †Jėzų esant Kristų, atėjusį kūne, yra iš Dievo, ³ o kiekviena dvasia, kuri neišpažįsta †Jėzaus esant Kristaus, atėjusio kūne, nėra iš Dievo. Ir ta yra antikristo *dvasia*, apie kurią esate girdėję, kad ji ateina; ir jau dabar ji yra pasaulyje.

⁴ Jūs esate iš Dievo, vaikeliai, ir esate Šjuos nugalėję, nes tas, kuris jumyse, yra didesnis už tą, kuris pasaulyje. ⁵ Jie yra iš pasaulio, todėl jie kalba *kaip* iš pasaulio, ir pasaulis jų klauso. ⁶ Mes esame iš Dievo; kas pažiūsta Dievą, tas klauso mūsų. Kas nėra iš Dievo, mūsų neklauso. Šiuo būdu pažiūstame tiesos dvasią ir *klaidos dvasią.

⁷ Mylimieji, mylėkime vieni kitus, nes meilė yra iš Dievo, ir kiekvienas, kuris myli, yra †gimęs iš Dievo ir pažiūsta Dievą. ⁸ Kas nemyli, tas nepažiūsta Dievo, nes Dievas yra meilė. ⁹ Šiuo būdu Dievo meilė buvo apreikšta mums, nes Dievas atsiuntė į pasaulį savo viengimį Sūnų, kad mes per jį gyventume. ¹⁰ Tame glūdi meilė – ne kad mes mylėjome Dievą, bet kad jis mus mylėjo ir atsiuntė savo Sūnų *būti* †rūstybę numaldančia auka už mūsų nuodėmes. ¹¹ Mylimieji, jeigu Dievas taip mus mylėjo, *tai* ir mes privalome mylėti vieni kitus. ¹² Niekas niekada nėra matęs Dievo. Jeigu mylime vieni kitus, Dievas pasilieka mumyse, ir jo meilė yra Špasiekusi tikslą *mumyse.

¹³ Šiuo būdu mes žinome, kad pasilikame jame ir jis mumyse, nes jis mums yra davęs †nuo savo Dvasios. ¹⁴ Ir mes esame matę ir liudijame, kad Tėvas atsiuntė Sūnų pasaulio Išgelbėtoju. ¹⁵ †Jeigu kas išpažįsta, kad Jėzus yra Dievo Sūnus, Dievas pasilieka jame, ir jis Dieve. ¹⁶ Ir mes Špažinojome *ir* tebepažiūstame meilę, kurią Dievas turi *mums, †taip pat *ja* tikėjome *ir* tebetikime. Dievas yra

† 4:2 „Jėzų esant Kristų, atėjusį kūne“ – Arba „jog Jėzus Kristus yra atėjęs kūne“. † 4:3 „Jėzaus esant Kristaus, atėjusio kūne“ – Arba „Jėzaus Kristaus, atėjusio kūne“. § 4:4 „juos“ – T. y., melagingus pranašus. * 4:6 „klaidos dvasią“ – Arba „apgavimo dvasią“; žr. I Tim 4:1. † 4:7 „gimęs iš Dievo“ – Arba „Dievo pagimdytas“. † 4:10 „rūstybę numaldančia auka“ – T. y. auka, kuri visiškai patenkina teisėtus įstatymo reikalavimus; dėl jos aukojimo (dėl baismės įvykdymo pagal įstatymą) Dievas nebėra priešiška nusistatęs tiems, kuriems įskaitytas aukos atlikimas. § 4:12 „pasiekusi tikslą“ – Arba „tapusi tobula“. * 4:12 „mumyse“ – Arba „mums“, t. y., mūsų labui; plg. I Jn 4:16. † 4:13 „nuo savo Dvasios“ – Arba „iš savo Dvasios“; gal „savo Dvasios“. † 4:15 „Jeigu kas“ – Arba „Kas tik“. § 4:16 „pažinojome *ir* tebepažiūstame meilę [...] taip pat *ja* tikėjome *ir* tebetikime“ – Gr. vksm. forma leidžia išversti ir „esame pažinę meilę, [...] taip pat esame *ja* tikėję“. * 4:16 „mums“ – Arba „mumyse“. † 4:16 „taip pat“ – Arba „tai yra“.

meilė, ir kas pasilieka meilėje, pasilieka Dieve, ir Dievas jame.

17 Šiuo būdu meilė tarp mūsų yra Špasiekusi tikslą, kad *galėtume būti drąsūs teismo dieną, nes koks jis yra, tokie ir mes esame šiame pasaulyje. 18 Meilėje nėra baimės, bet tarp tikslą pasieekusi meilė išvaro baimę, nes baimė turi kančią. O kas bijo, tas tarp meilėje nėra pasiekęs tikslą. 19 Mes mylime jį, nes jis mus pirmas mylėjo. 20 Jeigu kas nors sakytų: „Aš myliu Dievą“, – o nekenčia savo brolio, tas yra melagis, nes kas nemylti savo brolio, kurį yra matęs, kaip gi gali mylėti Dievą, kurio nėra matęs? 21 Ir šitą įsakymą mes turime iš jo, kad tas, kuris myli Dievą, turėtų mylėti ir savo brolių.

5

1 Kiekvienas, kuris tiki, kad Jėzus yra *Kristus, yra gimęs iš Dievo, ir kiekvienas, kuris myli Gimdytoją, myli ir šį jo gimusįjį. 2 Šiuo būdu mes žinome, kad mylime Dievo vaikus, kai mylime Dievą ir Šlaikomės jo įsakymų. 3 Nes tai yra Dievo meilė, kad laikytumės jo įsakymų.

Ir jo įsakymai nėra sunkūs, 4 nes kiekvienas, kuris yra gimęs iš Dievo, nugalį pasaulį; ir ši yra ta pergalė, *nugalinti pasaulį – mūsų tikėjimas. 5 Kas yra tas, kuris nugalį pasaulį, jei ne tas, kuris tiki, kad Jėzus yra Dievo Sūnus?! 6 Šitas yra tas, kuris prisistatė per vandenį ir kraują – Jėzus Kristus; jis prisistatė ne vien vandeniui, bet vandeniui ir kraujui. Ir Dvasia yra ta, kuri liudija, nes Dvasia yra tiesa. 7 Nes yra trys, kurie liudija danguje: Tėvas, Žodis ir Šventoji Dvasia; ir šitie trys yra viena. 8 Ir yra trys, kurie liudija žemėje: Dvasia ir vanduo ir kraujas; ir šitie trys vieningai sutaria. 9 Jeigu priimame žmonių liudijimą, Dievo liudijimas yra didesnis; nes šitas yra Dievo liudijimas, kurį jis yra paliudijęs apie savo Sūnų.

‡ 4:17 „tarp mūsų“ – T. „meilė su mumis“, t. y., mūsų meilė vieni kitiems.

Š 4:17 „pasieekusi tikslą“ – Arba „tapusi tobula“. * 4:17 „galėtume būti drąsūs“ – T. „galėtume turėti drąsos“, „galėtume turėti (tvirtą) pasitikėjimą“.

† 4:18 „tikslą pasieekusi“ – Arba „tobula“. ‡ 4:18 „meilėje nėra pasiekęs tikslą“

– Arba „nėra išstobulintas meilėje“. * 5:1 „Kristus“ – Arba „Mesijas“. † 5:1

„gimęs iš Dievo“ – Arba „Dievo pagimdytas“. ‡ 5:1 „iš jo gimusįjį“ – Arba

„tą, kuris yra jo pagimdytas“. Š 5:2 „laikomės jo įsakymų“ – T. y. „vykdome

jo įsakymus“. * 5:4 „nugalinti“ – Arba „kuris, nugalėjo“; gr. tekstas leidžia išversti abejaip. † 5:6 „prisistatė“ – Plg. tą pačią gr. k. formą Apd 22:30

eilutėje (PT). Arba „atėjo“, „pasirodė“, „pasidarė pastebimas“. Tekstas kalba apie tai, kaip Dievas Tėvas tvirtino Jėzaus kaip Mesijo įgaliojimus, kai krikšto metu prabilo iš dangaus ir kai jo nukryžiuavimo metu parodė antgamintinių veiksų. Plg. I Jn 5:8 (PT), kurioje taip pat minimi Dvasia, vanduo ir kraujas.

‡ 5:8 „vieningai sutaria“ – T. „yra į vieną“.

¹⁰ Kas tiki Dievo Sūnumi, tas turi liudijimą savyje; kas netiki Dievu, tas yra padaręs jį melagiu, nes netiki liudijimu, Škuriuo Dievas yra liudijęs apie savo Sūnų. ¹¹ Ir liudijimas yra toks: Dievas mums davė amžiną gyvenimą, ir tas gyvenimas yra jo Sūnuje. ¹² Kas turi tą Sūnų, turi *gyvybę; kas neturi Dievo Sūnaus, tas neturi †gyvybės. ¹³ Šiuos dalykus parašiau jums, pasitikintiems Dievo Sūnaus vardu, kad žinotumėte, jog turite amžiną gyvenimą, ir kad pasitikėtumėte Dievo Sūnaus vardu.

¹⁴ Ir štai koks yra atviras drąsumas, kurį turime prieš jį, būtent jeigu ko tik prašome pagal jo valią, jis išklauso mus. ¹⁵ Ir jeigu žinome, kad jis klausosi mūsų, ko tik prašome, tai ir žinome, kad esame gavę prašinius, kurių esame iš jo prašę. ¹⁶ Jeigu kas mato savo brolių nuodėmiaujant nuodėme, kuri nėra iki mirčiai, tas prašys, ir jis duos jam gyvybę, būtent tiems, kurie nenuodėmiauja iki mirčiai. Yra nuodėmė iki mirčiai; nesakau, kad jis melstųsi už ją. ¹⁷ Kiekviena neteisybė yra nuodėmė, tačiau esama nuodėmė ne iki mirčiai.

¹⁸ Mes žinome, kad kiekvienas, kuris yra †gimęs iš Dievo, nenuodėmiauja; bet iš Dievo pagimdytasis Šsaugo save, ir *blogasis jo nepaliečia. ¹⁹ Mes žinome, kad esame †iš Dievo, o visas pasaulis guli †blogyje. ²⁰ Ir žinome, kad Dievo Sūnus yra atėjęs ir davęs mums supratimą, kad pažintume tą, kuris Šteisingas bei tikras, ir esame tame, kuris teisingas bei tikras – jo Sūnuje Jėzuje Kristuje. Šis yra teisingas bei tikras Dievas ir amžina Gyvybė.

²¹ Vaikeliai, *saugokitės stabų! Amen.

§ 5:10 „kuriuo“ – T. „kurių“. * 5:12 „gyvybę“ – Arba „gyvenimą“. † 5:12 „gyvybės“ – Arba „gyvenimo“. ‡ 5:18 „gimęs iš Dievo“ – Arba „Dievo pagimdytas“. § 5:18 „saugo“ – Arba „laiko“, t. y., laiko save toli nuo nuodėmiavimo. * 5:18 „blogasis“ – Arba „piktasis“; plg. I Jn 5:19 („blogyje“ arba „blogajame“). † 5:19 „iš Dievo“ – Žr. I Jn 2:16 išnašą. ‡ 5:19 „blogyje“ – Arba „blogajame“, „piktajame“. § 5:20 „teisingas bei tikras“ (3 k.) – Tie žodžiai yra vieno gr. būdvardžio – ἀληθινός (alēthinós) – vertimas. Plg. Jn 1:9; Jn 17:3 ir daugybę kitų atvejų apaštalo Jono raštuose. * 5:21 „saugokitės“ – Arba „laikykitės atskirai nuo“.

Jono antras laiškas

1 Vyresnysis išrinktajai poniai ir jos vaikams, kuriuos myliu tiesoje, – ir ne *tik* aš vienas, bet ir visi, kurie yra pažinę tiesą, – ² *dėl tiesos, kuri pasilieka mumyse ir bus su mumis amžinai.

³ Su jumis bus malonė, gailėstingumas, ramybė nuo Dievo Tėvo ir nuo Viešpaties Jėzaus Kristaus, Tėvo Sūnaus, tiesoje ir meilėje.

⁴ Labai nudžiugau, radęs tavųjų vaikų, vaikščiojančių tiesoje taip, kaip gavome įsakymą iš Tėvo. ⁵ O dabar maldauju tave, poniai, ne kaip rašydamas tau naują įsakymą, bet kaip tą, kurį turėjome nuo pradžios, – kad turime mylėti vieni kitus. ⁶ O tai yra meilė, kad vaikščirotume pagal jo įsakymus. Toks yra įsakymas – kad įjoje vaikščirotumėte kaip girdėjote nuo pradžios.

⁷ Nes daug klaidintojų įėjo į pasaulį, – tie, kurie neišpažįsta Jėzaus esant Kristaus, atėjusio kūne. Šbūtent toks yra klaidintojas ir antikristas. ⁸ *Saugokitės, kad neprarastume tų dalykų, ką įnuveikėme, bet kad gautume pilną atlygį. ⁹ Kiekvienas, kuris nusižengia ir neišlieka ŠKristaus moksle, tas neturi Dievo. Kas pasilieka Kristaus moksle, tas turi ir Tėvą, ir Sūnų. ¹⁰ Jei kas ateina pas jus ir neatneša šio mokslo, nepriimkite jo į namus ir nelinkėkite jam sėkmės, ¹¹ nes kas linki jam sėkmės, *tas* dalyvauja jo bloguose darbuose.

¹² Nors daug ką turiu jums rašyti, nenoriu *rašyti* popieriumi ir rašalu, bet turiu vilties pas jus atvykti ir pakalbėti *akis į akį, kad mūsų džiaugsmas būtų įpilnatviškas.

¹³ Tave sveikina išrinktosios tavo sesers vaikai. Amen.

* **1:2** „dėl“ – Gr. k. žodis – δια. Prasmė čia gali būti, kad apaštalas Jonas myli išrinktąją poniją ir jos vaikus (1) tiesos labui arba tiesos naudai, (2) kadangi tiesa yra tokios meilės priežastis, arba (gal) (3) tiesai esant priemonei, kuria jis juos myli. † **1:6** „įjoje“ – Nors greičiausiai rodo į meilę, gr. įvardis gali rodyti į tiesą (1:4), į meilę, arba į įsakymą. ‡ **1:7** „neišpažįsta Jėzaus esant Kristaus, atėjusio kūne“ – Plg. I Jn 4:2, 3. § **1:7** „Būtent toks“ – Arba „Šitas“, „Šitoks“.

* **1:8** „Saugokitės“ – Gr. „Žiūrėkite savęs“, bet dabartinėje lietuvių kalboje „žiūrėkite savęs“ labiau rodo į savanaudišką savo interesų gynimą. † **1:8** „nuveikėme“ – Arba „atlikome plušėjimu“. ‡ **1:8** „atlygį“ – Arba „užmokestį“.

§ **1:9** „Kristaus moksle“ – T. y. arba „moksle apie Kristų“ arba „Kristaus išdėstytame mokyme“. * **1:12** „akis į akį“ – T. „burna į burną“. † **1:12** „pilnatviškas“ – T. „padarytas pilnas“.

Jono trečias laiškas

¹ Vyresnysis mylimajam Gajui, kurį myliu tiesoje.

² Mylimasis, aš meldžiu, kad visais atžvilgiais tau gerai sektųsi ir kad būtum sveikas, kaip gerai sekasi tavo sielai.

³ Mat labai apsidžiaugiau, broliams atėjus ir paliudijus apie tavo tiesą, kaip tu vaikščioji tiesoje. ⁴ Neturiu didesnio džiaugsmo negu tai, kad girdėčiau, jog mano vaikai vaikščioja tiesoje. ⁵ Mylimasis, ištikimą dalyką darai, ką tik tavo nuveikta broliams ir svečiams, ⁶ kurie paliudijo apie tavo meilę bažnyčios-susirinkimo akivaizdoje. Puikiai padarysi, *siųsdamas juos pirmyn į kelionę Dievo vertu būdu, ⁷ nes jo vardo labui jie leidosi keliauti nieko neimdami iš svetimtikių. ⁸ Taigi, mes turime priimti tokius, kad †toliau taptume bendradarbiai tiesos labui.

⁹ Aš parašiau bažnyčiai-susirinkimui, bet mėgstantis tarp jų pirmauti Diotrefas nepriima mūsų. ¹⁰ Todėl, kai atvyksiu, priminsiu jo darbus, kuriuos jis daro, pagiežingais žodžiais burnodamas prieš mus ir †tuo nesitenkindamas, jis pats nepriima brolių ir neleidžia tiems, kurie nori *priimti* ir išmeta *juos* iš bažnyčios-susirinkimo.

¹¹ Mylimasis, nesek tuo, kas bloga, bet tuo, kas gera. Kas įprastai daro gera, tas yra iš Dievo, bet kas įprastai daro bloga, tas nėra matęs Dievo. ¹² Apie Demetriją gerai liudija visi ir pati tiesa. Mes gi taip pat liudijame, ir tu žinai, kad mūsų liudijimas yra Štiesa.

¹³ Daug ką turėčiau tau parašyti, bet nenoriu tau rašyti rašalu ir plunksna. ¹⁴ Vis dėlto viliuosi netrukus pamatyti tave. Tada pasikalbėsime *akis į akį.

Ramybė tau! Sveikina tave draugai. Sveikink draugus pavardžiui.

* **1:6** „siųsdamas“ – T. „siuntęs“. † **1:8** „toliau taptume“ – Arba „būtume“. Gr. žodžio γίνομαι (ginomai) forma γινώμεθα (ginōmetha) vartojama dar II Kor 5:21 ir Gal 5:26. ‡ **1:10** „Tuo“ – T. „tais dalykais“. § **1:12** „tiesa“ – Gr. būdvardis, „atitinkantis tiesą“. * **1:14** „akis į akį“ – T. „burna į burną“.

Judo laiškas

1 Judas, Jėzaus Kristaus *tarnas ir Jokūbo brolis, †Dievo Tėvo veikimu pašventintiems ir †Jėzaus Kristaus išsaugotiems pašauktiesiems. 2 Tegul gailėstingumas jums ir ramybė bei meilė gausėja!

3 Mylimieji, su visu uolumu atsidėdamas rašyti jums apie bendrąjį išgelbėjimą, Šman atsirado būtinybė parašyti jums ragindamas, kad narsiai kovotumėte už *tikėjimą, †vieną kartą galutiniai perduotą šventiesiems, 4 nes vogčiomis įslinko kai kurie žmonės, kurie *jau* seniai iš anksto užrašyti tokiam smerkiančiam nuosprendžiui; jie bedieviai, †perverčiantys mūsų Dievo malonę į Špalaidumą ir neigiantys vienintelį Valdovą Dievą ir mūsų Viešpatį Jėzų Kristų. 5 Todėl *pareiškiu valią jums priminti (kartą visam laikui jums †*jau* gavus tokią žinią), kad Viešpats pirmiau išgelbėjęs tautą iš Egipto šalies, paskui pražudė netikintčius. 6 Taip pat angelus, nesilaikičius savo †valdžios, bet palikusius savo buveinę, jis laiko sukaustytus amžiniais pančiais tamsybėje didžiosios Dienos teismui. 7 Taip pat Sodoma ir Gomora bei aplinkiniai miestai, kurie tokiu pat būdu, kaip šitie, paleistuvavo ir užsigeidė kitokio kūno, yra parodomi kaip pavyzdys, kentėdami amžinos ugnies bausmę.

8 O vis dėlto panašiu būdu šitie žmonės sapnuodami viena vertus suteršia kūną, antra vertus atmeta Šviešpatavimą ir šmeižia šlovinguosius. 9 Priešingai, arkangelas Mykolas, kai, varžydamasis su velniu, ginčijosi dėl Mozės kūno, neišdrįso jam ištarti koneveikiančio kaltinimo, bet pasakė: „Tesudraudžia tave Viešpats!“ 10 Bet šitie šmeižia, ko neišmano, o ką tik jie instinktyviai

* 1:1 „tarnas“ – Arba „savanoriškai pasižadėjęs vergas“, „savanoris vergas“. † 1:1 „Dievo Tėvo veikimu pašventintiems“ – Arba „Dieve Tėve pašventintiems“. † 1:1 „Jėzaus Kristaus“ – Arba „Jėzui Kristui“, t. y. Jo naudai; arba „Jėzuje Kristuje“. § 1:3 „man atsirado būtinybė“ – T.

„turėjau būtinumą“. * 1:3 „tikėjimą“ – Arba „tikyba“, t. y. perduotą tikėtinų dalykų visumą. † 1:3 „vieną kartą galutiniai“ – Arba „kartą visam laikui“. † 1:4 „perverčiantys“ – Arba „sukeičiantys“. § 1:4 „palaidumą“ – T. y. gyvenimą bet kaip, be susilaikymo, be ribų, be taisyklių; rodo į gašlį, ištvirkusią gyvenimą. * 1:5 „pareiškiu valią“ – Arba „išdėstau norą“, „noriu“. † 1:5 „*jau* gavus tokią žinią“ – Gal „sužinojus tai“. † 1:6 „valdžios“ –

Arba „vyresnybės“, t. y. statuso kaip įgalioti Dievo valdžios pareigūnai. § 1:8 „viešpatavimą“ – Arba „viešpatystę“, „valdžią“. Gr. žodis κυριότης (kuriotės) vartojamas ir Ef 1:21. Kol 1:16. II Pt 2:10.

* numano kaip nesamprotaujantys gyvuliai, †tuo jie save gadina. ¹¹ Vargas jiems! Nes jie nuėjo Kaino keliu, dėl užmokesčio galvotrūkčiais atsidavė Balaamo paklydimui ir žuvo nuo Korės prieštaravimo. ¹² Šitie yra *pavojingos* †uolos jūsų meilės pokyliuose, jie puotauja be baimės, gano save – bevandeniai, vėjų nuvaikomi debesys; rudens bevaisiai medžiai, dusyk mirę, išrauti; ¹³ šėlstančios jūros bangos, spjaudančios savo begėdystės putas; žvaigždės klajoklės, kurioms yra išlaikyta apgaubianti tamsybė per amžius. ¹⁴ Apie juos pranašavo ir septintasis nuo Adomo, Henochas, sakydamas: „Štai Viešpats ateina su savo šventais miriadais ¹⁵ įvykdyti teismo visiems ir įrodyti visų jų tarpe *esančių* bedievių kaltumą už visus jų bedieviškus darbus, kuriuos jie bedieviškai vykdė, ir už visas šiurkštybes, kurias bedieviai nusidėjėliai kalbėjo prieš jį.“ ¹⁶ Šitie yra niurnekliai, nepatenkinti savo dalia, bevaikščiojantys pagal savo geismus. Jų burna kalba didžiai išpūstus *žodžius* – jie špataikauja žmonėms dėl pelno. ¹⁷ Bet jūs, mylimieji, prisiminkite žodžius, kurie iš anksto buvo pasakyti mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus apaštalų, ¹⁸ kad jie ir sakydavo jums, jog paskutiniu laiku bus šaipūnų, bevaikščiojančių pagal savo pačių bedieviškus geismus. ¹⁹ Šitie yra tie, kurie save išskiria, *jusliniai, neturintys Dvasios. ²⁰ Bet jūs, mylimieji, toliau statydami save ant savo švenčiausiojo †tikėjimo, meldamiesi †šventosios Dvasios *valdomi*, ²¹ išsilaikykite Dievo meilėje, laukdami mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus gailingumo amžinam gyvenimui. ²² Taigi būtinai pasigailėkite vienu, įžvelgdami skirtumą, ²³ bet kitus bijodami išgelbėkite, traukdami iš ugnies, bodėdamiesi net kūno sutepto drabužio. ²⁴ O tam, kuris pajėgia jus išsaugoti nesuklupusius ir savo

* **1:10** „numano“ – Arba „išmano“. † **1:10** „tuo jie save gadina“ – Gal „tuo / tame jie genda“. † **1:12** „uolos“ – Gal „dėmės“. § **1:16** „pataikauja žmonėms“ – Gr. ≈ „gerbia *žmonių* veidus“, „žavisi *žmonių* veidais“. * **1:19** „jusliniai“ – Arba „sieliniai“, kai „siela“ suprantama kaip Dievo sukurta būtybė, kuri jaučia emocijus ir fizinius dalykus, bet teigiamai neatsiliepia į Dievo Dvasios kreipimąsi; tai yra būtybė be gyvybiško ryšio su Dievu, kuris yra Dvasia; be tokio ryšio, žmogus vadovaujasi jausmais, vietoj to, kad priimtų sprendimus pagal Dievo Dvasią, ir dėl to pajustų gerus, išskirtinius jausmus, pvz., vienybę su Dievu. Juslinis žmogus yra dvasinio žmogaus priešybė (žr. I Kor 2:14). † **1:20** „tikėjimo“ – Arba „tikiybės“, t. y. visumos perduotų dalykų, kuriais reikia tikėti. † **1:20** „šventosios Dvasios *valdomi*“ – Arba „šventoje Dvasioje“, „šventosios Dvasios *įtakoje*“, „šventosios Dvasios *paveikti*“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43, Apd 11:28, I Kor 12:3, 13 eilutėse, kai kalbama apie žmogų, kuris yra šventosios Dvasios valdomas ir Mk 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų.

šlovės akivaizdon pastatyti *jus* be kliaudos su džiūgavimu,
²⁵ vieninteliame išmintingajam Dievui, mūsų Išgelbėtojai,
priklauso šlovė, didybė, galybė ir valdžia ir dabar ir visais
amžių amžiais! Amen.

Apreiškimas Jonui

Ižanga

¹ Jėzaus Kristaus Apreiškimas, kurį Dievas jam davė, kad *jis parodytų savo tarnams tuos dalykus, kurie netrukus turi įvykti. Ir per savo angelą jis pasiuntė ir *tai* †paaiškino savo tarnui Jonui, ² kuris paliudijo Dievo žodį ir Jėzaus Kristaus liudijimą, visus dalykus, kuriuos tik ir buvo matęs. ³ Palaimintas tas, kuris skaito, ir tie, kurie klausosi šios pranašystės žodžių ir laikosi to, kas joje parašyta, nes †metas arti.

Sveikinimas

⁴ Jonas septynioms bažnyčioms, kurios ŠAzijoje. Malonė jums ir ramybė nuo to, kuris yra ir kuris buvo ir kuris ateina; taip pat nuo septynių Dvasių, kurios yra priešais jo sostą; ⁵ taip pat nuo Jėzaus Kristaus, *kuris yra* ištikimasis liudytojas, mirusiųjų *pirmagimis ir žemės karalių valdovas. Tam, kuris mus mylėjo ir †nuplovė mus nuo mūsų nuodėmių savo krauju, ⁶ ir padarė mus karaliais ir kunigais savo Dievui ir Tėvui, – jam šlovė ir galybė per amžių amžius! Amen. ⁷ Štai jis ateina su debesimis, ir išvys jį kiekviena akis, net tie patys, kurie jį perdūrė; ir dėl jo aimanos visos žemės giminės. Taip, Amen!

⁸ „**Aš esu Alfa ir Omega, Pradžia ir Pabaiga**“, – sako Viešpats, kuris yra ir kuris buvo ir kuris ateina, Visavaldis.

Jonui liepta užrašyti tai, ką mato

⁹ Aš, Jonas, *kuris esu* ir jūsų brolis ir draugas dalininkas prispaudime bei Jėzaus Kristaus karalystėje ir ištvermėje, buvau saloje, kuri vadinama Patmu, dėl Dievo žodžio ir dėl Jėzaus Kristaus liudijimo. ¹⁰ Buvau †Dvasios valdomas

* **1:1** „jis“ (2 k.) – T. y. Jėzus Kristus parodė ir paaiškino. Plg. Apr 22:16.

† **1:1** „paaiškino“ – Arba „paaiškino / nurodė iš anksto“. Žr Jn 12:33 išnašą apie gr. vksm. σημαίνω (sémainō). † **1:3** „metas“ – Gr. καιρός (kairós); arba

„nustatytas laikas“. Plg. Mt 26:18, Apr 22:10 (gr). § **1:4** „Azijoje“ – Tai Romos imperijos provincija Mažojoje Azijoje (Anatolijoje). * **1:5** „pirmagimis“ – T. y. pirmą vietą užimantis, viršiausias, „viršugimis“.

† **1:5** „nuplovė“ – T. „maudė“. † **1:10** „Dvasios valdomas“ – Arba „Dvasioje“, „Dvasios įtakoje“, „Dvasios paveiktas“. Plg. panašią gr. k. sandarą Mt 22:43, Apd 11:28, I Kor 12:3, 13 eilutėse, kai kalbama apie žmogų, kuris yra Šventosios Dvasios valdomas ir Mk 1:23; 5:2, kur kalbama apie netyrosios dvasios valdomą žmogų.

Šviešpatadienį ir išgirdau sau už nugaros skardų balsą, lyg trimito, ¹¹ sakantį: „**Aš esu Alfa ir Omega, Pirmasis ir Paskutinis**“ ir: „**Ką matai, surašyk į *knygą ir pasiųsk tai septynioms bažnyčioms, kurios yra Azijoje: į Efezą, ir į Smirną, ir į Pergamą, ir į Tiatyrus, ir į Sardus, ir į Filadelfiją, ir į Laodikėją.**“ ¹² Ir atsigrėžiau pažiūrėti balso, kuris kalbėjo su manimi, o atsigrėžęs pamačiau septynis auksinius žibintuvus, ¹³ ir septynių žibintuvų viduryje vieną, panašų į Žmogaus Sūnų, apsilikęs pėdas siekiančiu drabužiu ir apsijuosęs per krūtinę auksine juosta. ¹⁴ Jo galva ir plaukai buvo balti kaip balta vilna, tarsi sniegas, o jo akys – kaip ugnies liepsna, ¹⁵ ir jo kojos buvo panašios į t̄skaistvarį, tarsi jos žerėtų krosnyje, o jo balsas – kaip daugelio vandenių šniokštimas; ¹⁶ ir savo dešinėje rankoje jis laikė septynias žvaigždes, ir iš jo burnos išėjo aštrus dviašmenis kalavijas, o jo veidas buvo tarsi saulė, kuri šviečia savo stiprumu.

Jėzus prisistato

¹⁷ Ir kai jį pamačiau, puoliau jam po kojų kaip negyvas. Ir jis uždėjo ant manęs savo dešinę ranką, sakydamas man: „**Nebijok! Aš esu Pirmasis ir Paskutinis,** ¹⁸ **†tai yra Gyvasis! Ir Šbuvau miręs, ir štai esu gyvas per amžių amžius! Amen! Ir turiu pragaro bei mirties raktus.** ¹⁹ **Užrašyk tuos dalykus, kuriuos matei, ir tuos dalykus, kurie yra, ir tuos būsimus dalykus, kurie įvyks po šitų dalykų.** ²⁰ **Septynių žvaigždžių, kurias matei mano dešinėje rankoje, ir septynių auksinių žibintuvų slėpinys: septynios žvaigždės yra septynių bažnyčių angelai, o septyni žibintuvai, kuriuos matei, yra septynios bažnyčios.“**

§ 1:10 „viešpatadienį“ – Arba „Viešpaties garbei skirtą dieną“, „Viešpaties garbei, atminimui skirtą dieną“, „dieną Viešpačiui“. Gr. būdvardis κυριακός (kuriakos), „viešpatinė“, „viešpatinga“, vartojamas NT tik čia ir I Kor 11:20, kur kalbama apie „Viešpaties vakariene“ arba „vakariene, skirtą Viešpaties garbei / atminimui“. Greičiausiai jis rodo į tai, kas skirta Viešpaties garbei ir atminimui, taip pat ir į tai, kad ir ta diena ir ta vakariene įgavo reikšmę Viešpaties veikimu (įsteigė Vakariene Jis; prisikėlė pirmąją savaitės dieną Jis).

* 1:11 „knygą“ – Arba „knygos ritinį“. Gr. žodis βιβλίον (biblión) Apreiškimo knygoje vartojamas 21 kartą 18-oje eilučių (Apr 1:11; 5:1-5, 7-9; 6:14; 17:8; 20:12; 21:27; 22:7, 9-10, 18-19). Apr 6:14 rodo, kad tai yra surista medžiaga, ant kurios buvo užrašyti žodžiai. Giminingas gr. žodis βίβλος (biblos) Apreiškimo knygoje vartojamas 5 k. keturiose eilutėse (Apr 3:5, 13:8, 20:15, 22:19). † 1:15 „skaistvarį“ – Gr. χαλκολίβανον (chalkolibanon). Greičiausiai šis metalas buvo labai blizgantis vario (arba net aukso) ir sidabro lydinys. ‡ 1:18 „tai yra“ – Arba „ir“. § 1:18 „buvau miręs“ – T. „tapau mirusiu“.

2

Laiškas Efezo miesto bažnyčiai

1 Efezo bažnyčios angelui rašyk: Šiuos dalykus sako tas, kuris laiko savo dešinėje septynias žvaigždes, kuris vaikščioja tarp septynių auksinių žibintuvų.

2 Žinau tavo darbus ir tavo triūsą, ir tavo kantrybę, ir kaip negali pakęsti blogaširdžių, ir ištyrei tuos, kurie sakosi esą apaštalai, tačiau nėra, ir radai juos esant melagius, ³ ir nešei *naštas*, ir *esi ištvermingas, ir triūsei dėl mano vardo, ir †nenusilpai. ⁴ Bet turiu prieš tave *tai*, kad palikai savo pirmąją meilę. ⁵ Todėl prisimink, nuo kur †esi nupuolęs, ir atgailauk, ir šdaryk pirmuosius darbus. O jei ne, aš greitai ateisiu pas tave ir pašalinsiu tavo žibintuvą iš jo vietos, - jei neatgailausi. ⁶ Bet tai tu turi *savo naudai*, kad nekenti *nikolaitų †veiksmų, kurių ir aš nekenčiu.“

7 Kas turi †ausis, teklauso, ką Dvasia sako bažnyčioms! Kas nugali, tam duosiu valgyti nuo šgyvybės medžio, kuris yra Dievo rojaus viduryje.

Laiškas Smirnos miesto bažnyčiai

8 Ir Smirniečių bažnyčios angelui rašyk: Šiuos dalykus sako Pirmasis ir Paskutinis, kuris *buvo miręs ir vėl tapo gyvas. ⁹ Žinau tavo darbus ir prispaudimą ir skurdą - o vis dėlto esi turtingas! - ir žinau †šmeižtą tų, kurie sakosi esą žydai, tačiau nėra, bet yra šėtono †sinagoga. ¹⁰ Nebijok jokių dalykų, kuriuos netrukus kentėsi! Štai velnias įmes *kai kuriuos* iš jūsų į kalėjimą, kad būtumėte išmėginti, ir dešimt dienų turėsite prispaudimo. Būk ištikimas iki mirties, ir tau duosiu šgyvenimo vainiką.

* 2:3 „esi ištvermingas“ - T. „turi ištvermę“. † 2:3 „nenusilpai“ - Arba „nenuvargai“, „nepailsai“. ‡ 2:5 „esi nupuolęs“ - Gr. vksm. ἐκπίπτω (ekpiptō) yra vartojamas panašia prasme šiose eilutėse: Gal 5:4, II Pt 3:17.

§ 2:5 „daryk pirmuosius darbus“ - Arba „užsiimk pirmaisiais veiksmais“.

* 2:6 „nikolaitų“ - Plg. Apr 2:15, kurioje tvirtinama, kad ne vien jų veiksmai (darbai) buvo nuodėmingi, bet ir jų mokymas (mokslas). Nikolaitai minimi Šv. Rašte tik šiose dviejose eilutėse. † 2:6 „veiksmų“ - Arba „darbų“. ‡ 2:7

„ausis“ - Gr. vns., t. y. „ausį“. § 2:7 „gyvybės medžio“ - Žr. Pr 2:9; 3:22, 24.

* 2:8 „buvo miręs ir vėl tapo gyvas“ - T. „tapo mirusiu ir gyveno / gyvavo“. † 2:9 „šmeižtą“ - Arba „piktžodžiavimą“. ‡ 2:9 „sinagoga“ - Arba „sueiga“,

„susirinkimas“, „grupuotė“. § 2:10 „gyvenimo“ - Arba „gyvybės“.

11 Kas turi *ausis, teklauso, ką Dvasia sako bažnyčioms! Kas nugali jokiū būdu nenukentės nuo antrosios mirties.

Laiškas Pergamo miesto bažnyčiai

12 Ir Pergame esančios bažnyčios angelui rašyk: Šiuos dalykus sako tas, kuris turi aštrų dviašmenį kalaviją. **13 Žinau tavo darbus ir kur gyveni - kur Šėtono sostas. †Bet tvirtai laikaisi mano vardo ir neišsigynei ‡mano tikėjimo net Štomis dienomis, kai Antipas, mano ištikimas liudytojas, buvo nužudytas pas jus, kur gyvena Šėtonas.** **14 Vis dėlto aš turiu keletą dalykų prieš tave, nes tu tenai turi besilaikančių mokslo Balaamo, kuris mokė Balaką įmesti parpuolimą sukeliančią kliūtį priešais Izraelio vaikų, kad tie valgytų stabams paaukotą maistą, ir kad paleistuvautų.** **15 Taip ir tu turi besilaikančių *nikolaitų mokslo, kurio aš nekenčiu.** **16 Atgailauk! O jei ne, aš greitai ateisiu pas tave ir kariausiu su jais savo burnos kalaviju.**

17 Kas turi †ausis, teklauso, ką Dvasia sako bažnyčioms! Kas nugali, tam duosiu valgyti paslėptos manos, taip pat jam duosiu baltą akmenėlį ir ant akmenėlio įrašytą naują vardą, kurio nežinojo niekas, tiktai žinos gavėjas.

Laiškas Tiatyrų miesto bažnyčiai

18 Ir Tiatyruose esančios bažnyčios angelui rašyk: Šiuos dalykus sako Dievo Sūnus, kuris turi akis kaip ugnies liepsną ir kurio kojos panašios į škaistvarį. **19 Žinau tavo darbus ir meilę ir tarnavimą ir tikėjimą ir tavo ištvermę ir tavo paskutinius darbus esant Šdar *didesnius už pirmuosius.** **21 Ir aš jai daviau laiko atgailauti dėl savo paleistuvystės, bet ji neatgailavo.** **22 Štai aš †imesiu ją į ligos patalą, o svetimaujančius su ja - į didį prispaudimą, jeigu jie neatgailaus dėl**

* 2:11 „ausis“ - Gr. vns., t. y. „ausį“. † 2:13 „Bet“ - Arba „Ir“. ‡ 2:13 „mano tikėjimo“ - Gr. tekstas leidžia iversti ir „tikėjimo manimi“. Arba neišsigynė Jėzaus skelbtų tikimų dalykų (tikėjimas kaip tikyba), arba neišsigynė tikėjimo Jėzumi. Vis dėlto, tie du dalykai yra neatsiejimi. § 2:13 „tomis“ - Gr. artikelis.

* 2:15 „nikolaitų mokslo“ - Žr. Apr 2:6 išnašą. † 2:17 „ausis“ - Gr. vns., t. y. „ausį“. ‡ 2:18 „skaistvarį“ - Žr. Apr 1:15 išnašą. § 2:19 „dar“ - Arba „net“, „ir“. * 2:19 „didesnius už“ - Arba „daugiau negu“. † 2:22 „imesiu“ - Gr. forma yra esamojo laiko, bet verčiamas būsimuoju laiku todėl, kad greičiausiai rodo į ateities veiksmo neišvengiamumą. Apr 2:24 (TR) vartojama būsimąjo laiko gr. vksm. forma.

savo darbų. ²³ Ir †nužudysiu jos vaikus mirtimi, ir visos bažnyčios žinos, kad aš esu tas, kuris ištiria Šgiliausias dalis ir širdis; ir atlyginsiu kiekvienam iš jūsų pagal jūsų darbus. ²⁴ Bet sakau jums ir kitiems, esantiems Tiatyruose (visiems, kurie neturi šito mokslo ir kurie nepažino „Šėtono gilybių“ - *kaip jie vadina tuos dalykus): aš ant jūsų neuždėsiu kitos †naštos. ²⁵ Bet laikykite tai, ką turite, kol ateisiu. ²⁶ O tam, kuris nugali, †tai yra tam, kuris Šlaikosi mano darbų iki galo, aš *duosiu teisę valdyti tautas; ²⁷ ir jis †valdys jas geležine lazda; kaip puodžiaus indai jie bus sudaužyti į šukes, - lygiai taip, kaip ir aš esu gavęs valdžią iš savo Tėvo; ²⁸ ir jam duosiu †aušrinę žvaigždę.

²⁹ Kas turi Šausis, teklauso, ką Dvasia sako bažnyčioms!

3

Laiškas Sardų miesto bažnyčiai

¹ Ir Sarduose esančios bažnyčios angelui rašyk: Šiuos dalykus sako tas, kuris turi septynias Dievo Dvasias ir septynias žvaigždes. Žinau tavo darbus, kad *turi vardą, jog esi gyvas, bet esi miręs. ² Būk budrus ir stiprink likusius dalykus, kurie †yra prie mirties, nes aš neradau, kad tavo darbai †būtų be

‡ 2:23 „nužudysiu jos vaikus mirtimi“ - Gal „tikrai nužudysiu jos vaikus“ (plg. Prd 2:17 (hbr.), „mirdamas tu mirsi“ = „tikrai mirsi“). § 2:23 „giliausias dalis“ - T. „inkstus“; gal „vidinę būtį“. Analogiškas hbr. žodis vartojamas perkeltine prasme Job 19:27; Ps 7:9, 16:7, 26:2, 73:21, 139:13; Pat 23:16; Jer 11:20, 12:2, 17:10, 20:12; Rd 3:13. Jis turbūt rodo į žmogaus vidinę esmę - į jo proto, jausmų ir valios centrą. * 2:24 „kaip jie vadina tuos dalykus“ - Arba „kaip jie kalba“. † 2:24 „naštos“ - Plg. II Kar 9:25, Iz 13:1, Sk 4:19. Sąvoka „našta“ kartais rodo į pranašystę apie skausmingus ateities įvykius. ‡ 2:26 „tai yra“ - Gr. και (kai). Gramatikoje aišku, kad kas nugali ir kas laikosi Jėzaus darbų yra vienas ir tas pats. Dėl to žodis και (kai), kuris dažnai verčiamas „ir“, čia verčiamas „tai yra“. § 2:26 „laikosi mano darbų iki galo“ - Kalbama apie žmogų, kuris vykdo Jėzaus liepimus darbus. Tokia veikla kyla iš tikėjimo (I Tes 1:3, 11; Jok 2:18 ir kontekstas), nes „pergalė, nugalinti pasauli - mūsų tikėjimas“ (I Jn 5:4). * 2:26 „duosiu valdžią tautoms“ ir toliau - Užuoamina į Ps 2:8-9. † 2:27 „valdys“ - Arba „ganyš“. Plg. tą patį gr. žodį Mt 2:6; Apr 7:17, 12:5, 19:15. ‡ 2:28 „aušrinę žvaigždę“ - Arba „ryto žvaigždę“. § 2:29 „ausis“ - Gr. vns., t. y. „ausį“. * 3:1 „turi vardą, jog esi gyvas, bet esi miręs“ - T. y. „tave vadina gyvu, bet esi miręs“. † 3:2 „yra prie mirties“ - Arba „merdi“. ‡ 3:2 „būtų be trūkumų“ - Arba „būtų pabaigti“, „būtų visiškai atlikti“, „visiškai atitiktų normą“. Gr. žodis πληρόω, kuris dažnai reiškia „pripildyti“ ir pan., kartais rodo į normą atitinkančią kokybę arba kiekį, į trūkumų nebuvimą; plg. Kol 4:12.

trūkumų Dievo akyse. ³ Todėl atsimink, kaip esi priėmęs ir girdėjai, taip pat šlaikykis *to, ką priėmei ir atgailauk*. Taigi, jei nebudėsi, *tave užklupsiu kaip vagis, ir visai nežinosi, kurią valandą tave užklupsiu. ⁴ Tu, beje, Sarduose turi keletą †žmonių, kurie nesuteršė savo drabužių, ir jie vaikščios su manimi baltais drabužiais, nes jie yra verti. ⁵ Tas, kuris nugali, *būtent* tas bus aprengtas baltais drabužiais, ir jo vardo neištrinsiu iš ‡Gyvenimo knygos, Šbet išpažinsiu jo vardą savo Tėvo akivaizdoje, taip pat jo angelų akivaizdoje.

⁶ Kas turi *ausis, teklauso, ką Dvasia sako bažnyčioms!

Laiškas Filadelfijos miesto bažnyčiai

⁷ Ir Filadelfijoje *esančios* bažnyčios angelui rašyk: Šiuos dalykus sako *tas*, kuris šventas, kuris †teisingas bei tikras, kuris turi Dovydo raktą, kuris atrakina, ir niekas neužrakina, ir užrakina, ir niekas neatrakina. ⁸ Žinau tavo darbus - štai priešais tave pastačiau atviras duris, ir niekas negali jų uždaryti - ‡kad tu turi maža jėgos, o laikeisi mano žodžio ir neišsižadėjai mano vardo. ⁹ Štai aš Špadarysiu, *kad tie, kurie iš Šėtono sinagogos, - kurie sakosi esą žydai, o nėra, bet meluoja, - štai padarysiu, kad jie ateitų ir *garbintų*

Š 3:3 „laikykis *to, ką priėmei*“ - be šios eilutės, gr. žodis τηρέω (téréō) pasitaiko 11 kartų Apreiškimo knygoje (Apr 1:3; 2:26; 3:8, 10; 12:17; 14:12; 16:15; 22:7, 9.) Tik šioje eilutėje šis vksm. neturi papildinio. * 3:3 „tave užklupsiu“ (2 k.) - T. „ateisiu prieš tave“ arba „ateisiu ant tavęs“.

† 3:4 „žmonių“ - Gr. ὄνομα (onoma), „vardai“; plg. Apd 1:15, Apr 11:13. ‡ 3:5 „Gyvenimo“ - Arba „Gyvybės“.

Š 3:5 „bet“ - Arba „o“. * 3:6 „ausis“ - Gr. vns., t. y. „ausi“. † 3:7 „teisingas bei tikras“ - Tie žodžiai yra vieno gr. būdvardžio - ἀληθινός (alēthinós) - vertimas. Tie patys žodžiai, kurie čia išversti „kuris šventas, kuris teisingas“, yra Apr 6:10, skirtumas tik tai, kad juos jungia jungtukas καί (kaí); liet. „ir“. ‡ 3:8 „kad“ - Arba „nes“.

Š 3:9 „padarysiu“ - T. „duodu“, „pateikiu“. Gr. žodis δίδωμι (dídōmi).

* 3:9 „garbintų“ - Kai kurių komentatorių nuomone, be įprastos reikšmės, gr. žodis προσκυνέω (proskynéō) gali nusakyti veiksmą, kuriuo žmogus puola kniūbsčias ir rodo tinkamą pagarbą kitam mirtingajam. Bet galimas dalykas, kad žodis προσκυνέω (proskynéō) vartojamas Biblijoje tik nusakant pagarbos ir šlovės skyrimą tam, kuris laikomas antgamtinu valdovu, nes Apreiškimo knygoje jis vartojamas 27 k. 22-ose eilutėse ir visada apie pagarbą Dievui, Šėtonui arba velnio žvėriui, nebent šis atvejis yra išimtis. Čia galima suprasti gr. kalbą taip, kad tie Šėtono sinagogų šalininkai bus priversti garbinti Dievą tikinčiųjų akivaizdoje.

† priešais tavo kojas ir žinotų, kad tave †mylėjau aš.
 10 Kadangi esi laikęsis mano Šžodžio, *reikalaujančio* ištvermės, tai ir aš tave apsaugosiu nuo *gundymo valandos, kuri užgrius visą pasaulį, kad išmėgintų gyvenančius žemėje. 11 Štai aš greitai ateinu. Išlaikyk, ką turi, kad niekas neatimtų tavo vainiko. 12 Kas nugali, tą padarysiu †šulu mano Dievo šventykloje, ir jis jokių atveju nebeišeis laukan; ir užrašysiu ant jo savo Dievo vardą ir vardą savo Dievo miesto, naujosios Jeruzalės, nužengiančios iš dangaus nuo mano Dievo; ir užrašysiu ant jo savo naująjį vardą. 13 Kas turi †ausis, teklauso, ką Dvasia sako bažnyčioms!

Laiškas Laodikėjos miesto bažnyčiai

14 Ir laodikėjiečių bažnyčios angelui rašyk: Šiuos dalykus sako Amen, ištikimas ir teisingas Liudytojas, Dievo kūrinijos Pradininkas. 15 Žinau tavo darbus, kad †nesi nei šaltas, nei karštas. O, kad būtum arba šaltas arba karštas! 16 Taigi, kadangi esi drungnas ir nei šaltas, nei karštas, tave išspjasiu iš savo burnos. 17 Kadangi sakai: „Esu turtingas ir pralobęs ir nieko man nereikia,“ - o nežinai, kad esi vargingas, ir apgailėtinas, ir beturtis, ir aklas, ir nuogas, 18 patariu tau pirkti iš manęs ugnyje *išgryninto aukso, kad pralobtum, ir baltus drabužius, kad apsirengtum, ir nebūtų matoma tavo nuogumo gėda; taip pat pasitpek akis akių tepalu, kad regėtum.

19 Aš visus, kuriuos myliu, įtikinu dėl kaltumo ir sudraudžiu. Tad būk uolus ir atgailauk! 20 Štai aš stoviu prie durų ir beldžiuosi: jei kas išgirs mano balsą ir †atidarys duris, aš įeisiu pas jį ir vakarieniasiu su juo, o jis su manimi. 21 Kas nugali,

† 3:9 „priešais tavo kojų“ - T. „tavo kojų akivaizdoje“; gal „prie tavo kojų“. Gr. žodis ἐνώπιον (enōpion). Nieko nėra graikų kalbos tekste, kas verstų skaitytoją manyti, kad tie žmonės garbins ir šlovins kitus mirtinguosius, bet tik, kad garbinimo veiksmas bus atliktas tikinčiųjų akivaizdoje. † 3:9 „mylėjau“ - Plg. Joh 13:34; 15:9, 12; Rom 9:13, kur vartojamas to pačio gr. žodžio ἀγαπάω (agapáō) forma ἠγάπησά (ēgapēsa). § 3:10 „žodžio, reikalaujančio

ištvermės“ - T. „mano žodžio ištvermės“. * 3:10 „gundymo“ - Arba „išmėginimo“. Gr. žodis vartojamas 20-tyje eilučių: Mt 6:13, 26:41; Mk 14:38; Lk 4:13; 8:13; 11:4; 22:28, 40, 46; Apd 20:19; I Kor 10:13; Gal 4:14; I Tim 6:9; Hbr 3:8; Jok 1:2, 12; I Pt 1:6, 4:12; II Pt 2:9; Apr 3:10. † 3:12 „šulu“ - Gr. žodis στῦλος (stulos) gali būti išverstas žodžiais „šulas“, „stulpas“, ar „ramstis“. Jis vartojamas 4 k. NT: Gal 2:9; I Tim 3:15; Apr 3:12, 10:1. † 3:13 „ausis“ - Gr.

vns., t. y. „ausi“. § 3:15 „nesi“ - T. „esi“; priešdėlis neiginyus reikalingas dėl lietuvių k. gramatikos. * 3:18 „išgryninto“ - T. „degtos“. † 3:20 „atidarys“ - Arba „atvers“

tam duosiu atsisėsti šalia savęs, savo soste, kaip ir aš nugalėjau ir atsisėdau šalia savo Tėvo jo soste.

4

Jono regėjimas: Dievas savo soste ir aplinka

1 * Po tų dalykų aš pažiūrėjau, ir štai atvertos durys danguje! Ir pirmasis balsas, kurį išgirdau, buvo tarsi trimito, kalbančio su manimi, †kuris tarė: „Ateik aukštyn į čia, ir aš tau parodysiu tuos *dalykus*, kurie turi įvykti ‡po šių dalykų.“ 2 Ir tuoj pat aš buvau ŠDvasioje, ir štai danguje stovėjo sostas, o *soste – Sėdintysis. 3 O iš išvaizdos Sėdintysis buvo panašus į †jaspio akmenį – taip pat į sardžių, – ir aplink sostą buvo vaivorykštė, iš išvaizdos panaši į ‡smaragdą. 4 O aplink sostą buvo dvidešimt keturi sostai, ir Štuose sostuose mačiau sėdinčius dvidešimt keturis vyresniusius, apsivilkusius baltais drabužiais, ir jie ant savo galvų turėjo aukso vainikus. 5 Ir iš *to sosto išėjo žaibai ir griautiniai ir †dundesiai, o priešais sostą buvo septyni ‡atviros ugnies žibintai, kurie yra septynios Dievo Dvasios. 6 Ir priešais sostą buvo stiklo jūra, panaši į krištolą, o Šsosto *erdvės* viduryje ir aplink sostą buvo keturi *gyvi padarai, pilni akių iš priekio ir iš užpakalio. 7 Ir pirmasis gyvas padaras buvo panašus į liūtą, ir antrasis gyvas padaras panašus į veršį, ir trečiasis gyvas padaras

* 4:1 „Po tų dalykų“ – Arba „Paskui“, „Vėliau“. † 4:1 „kuris tarė“ – T. „tardamas“. ‡ 4:1 „po šių dalykų“ – Arba „paskui“, „vėliau“. § 4:2 „Dvasioje“ – Arba „dvasioje“, „Dvasios paveiktas“, „Dvasios itakojė“, „Dvasios valdomas“. Žr. Apr 1:10 išnašą. * 4:2 „soste“ – T. „ant sosto“; taip yra ir šiose eilutėse: Apd 2:30; Apr 4:9-10; 5:1, 7, 13; 6:16; 7:10, 15; 19:4; 21:5. † 4:3 „jaspio akmenį – taip pat į sardžių“ – Jaspis – gr. ἴασπις (iaspis) – yra juvelyrinis akmuo, dažniausiai raudonos, geltonos ar kitų margų spalvų, ir kurį galima svidinti taip, kad nepaprastai blizga. Greičiausiai Sėdinčiojo (turbūt Jo aprangos) spalva priminė Jonui raudonos spalvos jaspio akmenį, nes tai karališkoji spalva ir kitas Jono paminėtas akmuo irgi būna raudonos spalvos. Sardius – gr. σάρδιος (sárdinos) – yra tamsios raudonos ar oranžinės spalvos juvelyrinis akmuo. ‡ 4:3 „smaragdą“ – Smaragdas yra ryškiai žalias brangakmenis. § 4:4 „tuose“ – Gr. artikkelis. * 4:5 „to“ – Gr. artikkelis. † 4:5 „dundesiai“ – Arba „garsai“, „balsai“. ‡ 4:5 „atviros ugnies žibintai“ – Arba „deglai“. Gr. žodis λαμπάς (lampás) vartojamas NT čia: Mt 25:1, 3-4, 7-8; Jn 18:3; Apd 20:8; Apr 4:5, 8:10. § 4:6 „sosto erdvės viduryje ir aplinkui sostą“ – Galbūt reikia suprasti, kad žiūrint į sostą, šios būtybės atrodė, kad užėmė sosto vertikalią erdvę („viduryje“) – gal atrodė, kad pakėlė sostą ar jį palaikė, – ir apsupo sostą („aplinkui“). Jeigu žodžius reikia taip suprasti, minėtos būtybės užėmė panašias vietas, kaip ir karių figūros, iškaltos Kauno Laisvės alėjoje Vinco Grybo atstatyto paminklo Vytautui Didžiajam postamente. * 4:6 „gyvi padarai“ – Gr. žodis ζῶον (zōon), priklausomai nuo konteksto, turi ir šias reikšmes: „gyvūnas“, „gyvulus“, „būtybė“.

†turėjo veidą †kaip kad turi žmogus, ir ketvirtasis gyvas padaras buvo panašus į skrendantį erelį.

⁸ Ir keturi gyvi padarai – Škiekvienas atskirai – turėjo po šešis sparnus; *padarai buvo* *pilni akių aplinkui ir viduje, taip pat dieną ir naktį †neturi poilsio, sakydami: „Šventas, šventas, šventas Viešpats Dievas Visavaldis, kuris buvo, ir kuris yra, ir kuris ateina.“ ⁹ Ir kada tik †tie gyvi padarai suteikia šlovę ir pagarbą ir padėką Sėdinčiajam soste, Gyvajam per amžių amžius, ¹⁰ dvidešimt keturi vyresnieji parpuola prieš Sėdintįjį soste ir garbina Gyvąjį per amžių amžius, ir meta savo vainikus prieš sostą, sakydami: ¹¹ „Vertas esi, o Viešpatie, priimti šlovę ir pagarbą ir galybę, nes tu Švisatą sukūrei, ir dėl tavo valios *ji yra ir buvo sukurta.“

5

Knyga (ritinys) su septyniais antspaudais

¹ Ir *soste Sėdinčiojo dešinėje rankoje pamačiau †knygą, prirašytą iš vidaus ir iš lauko, užantspauduotą septyniais antspaudais. ² Ir pamačiau galingą angelą, skelbiantį skardžiu balsu: „Kas yra vertas †atverti Štą knygą ir atplėsti jos antspaudus?“ ³ *Bet niekas nei danguje, nei žemėje, nei po žeme, negalėjo atverti †tos knygos nei į ją pažiūrėti. ⁴ Ir †aš pats smarkiai Špravirkau, kad nebuvo rasta nė vieno verto atverti ir skaityti *tą knygą nei į ją pažiūrėti. ⁵ Ir vienas iš vyresniųjų man *tarė: †„Neverk! Štai nugalėjo

† 4:7 „turėjo“ – T. „turinti“. † 4:7 „kaip kad turi žmogus“ – Čia PT skiriasi nuo KT. PT yra žodis ἄνθρωπος (anthrōpos), kuris vardininko linksnio („žmogus“), o KT yra žodis ἀνθρώπου (anthrōpou), kuris kilmininko linksnio („žmogaus“). § 4:8 „kiekvienas atskirai“ – T. „kiekvienas sau“. * 4:8 „pilni akių aplinkui ir viduje“ – Manoma, kad akys žvelgė aplinkui ir į sosto erdvės vidų. Šie gyvi padarai žiūri į visas puses. † 4:8 „neturi poilsio“ – Tie patys gr. žodžiai vartojami Apr 14:11 apie tuos, kurie garbins žvėrį Prispaudimo laikais. Jie irgi neturės poilsio. Kokia priešprieša! Yra išversta vienodai, kad būtų galima matyti tapatumą. Galimi tiesioginiai vertimai: „neturi atokvėpio“, „neturi sustojimo“; laisvesni vertimai: „be paliovos“, „be perstojo“. Gr. žodis ἀνάπαυσις (anápauysis) vartojamas dar Mt 11:29, 12:43; Lk 11:24. † 4:9 „tie“ – Gr. artikkelis. § 4:11 „visatą“ – Gr. dgs., „visus dalykus / daiktus“. * 4:11 „ji“ – Gr. dgs., „jie“ arba „jos“. * 5:1 „soste Sėdinčiojo dešinėje“ – T. „ant dešinės rankos Sėdinčiojo ant sosto“ † 5:1 „knygą“ – Arba „knygos ritinį“. Žr. Apr 1:11 išnašą. † 5:2 „atverti tą knygą“ – Arba „atvynioti tą knygos ritinį“. Žr. Apr 1:11 išnašą. § 5:2 „tą“ – Gr. artikkelis. * 5:3 „Bet“ – Arba „Ir“. † 5:3 „tos“ – Gr. artikkelis. † 5:4 „aš pats“ – Gr. pirmojo asmens vns. įvardis ἐγώ (egō), kuris nebūtinai, nes numatomas veiksmazodžio formoje. § 5:4 „pravirkau“ – Arba „pravirkau ir verkiau ir verkiau“, nes vartojamas imperfektyvas. * 5:4 „tą“ – Gr. artikkelis. † 5:5 „Neverk“ – Arba „Baik verkti“.

Liūtas iš Judo genties, Dovydo Šaknis, kad atvertų knygą ir atplėštų septynis jos antspaudus.“

Vertas yra Avinėlis

⁶ Ir pažiūrėjau, ir štai [‡]sosto *erdvės* bei keturių gyvų padarų viduryje ir vyresniųjų viduryje stovėjo Avinėlis, tarsi buvęs nužudytas, turintis septynis ragus ir septynias akis, kurios yra septynios Dievo Dvasios, išsiųstos į visą žemę. ⁷ Ir jis priėjo ir paėmė knygą iš sosto Sėdinčiojo dešinės rankos. ⁸ Ir kai jis paėmė knygą, keturi gyvi padarai bei dvidešimt keturi vyresnieji parpuolė prieš Avinėlių, kiekvienas iš jų turėdamas Šarfas ir auksinius dubenis, pilnus kvapų, kurie yra šventųjų maldos.

⁹ Ir jie giedojo naują giesmę, sakydami: „Vertas esi imti knygą ir ^{*}atplėšti jos antspaudus, nes buvai nužudytas ir savo krauju išpirkai mus Dievui iš kiekvienos genties ir kalbos, ir tautos, ir giminės, ¹⁰ ir mūsų [†]Dievui padarei mus karaliais ir kunigais, ir mes karaliausime žemėje.“

¹¹ Tada pažvelgiau ir išgirdau balsą daugybės angelų aplinkui sostą ir gyvus padarus ir vyresniuosius; o jų skaičius buvo [‡]miriadų miriadai, ir tūkstančių tūkstančiai, ¹² skardžiu balsu sakantys: „Vertas yra Avinėlis, kuris buvo nužudytas, priimti galybę ir Šturtus, ir išmintį, ir stiprybę, ir pagarbą, ir šlovę, ir palaiminimą!“ ¹³ Ir girdėjau kiekvieną kūrinį, kuris yra danguje ir žemėje, ir po žeme, taip pat tuos, kurie yra viršum jūros, ir visus, esančius juose, sakant: „Sėdinčiajam soste bei Avinėliui palaiminimas ir pagarba, ir šlovė, ir galybė per amžių amžius!“ ¹⁴ Ir keturi gyvi padarai tarė: „Amen“ – o dvidešimt keturi vyresnieji parpuolė ir garbino Gyvajį per amžių amžius.

6

Avinėlis atplėšia pirmuosius šešis antspaudus

¹ Ir mačiau, kai Avinėlis ^{*}atplėšė vieną iš antspaudų, ir išgirdau vieną iš keturių gyvų padarų sakant lyg griaustinio balsu: „Ateik ir žiūrėk!“ ² Ir žiūrėjau, ir štai [†]baltas žirgas!

[‡] 5:6 „sosto *erdvės*“ – Žr. Apr 4:6 išnašą. § 5:8 „arfas“ – Kritinis tekstas:

„arfą“. ^{*} 5:9 „atplėšti“ – Gr. ἀνοίγω (anoigō), kuris tiesiogiai išvertus reiškia „atverti“, „atidaryti“ ir pan. Žodis ἀνοίγω (anoigō) vartojamas antspaudų atplėsimui prasme čia: Apr 5:9; 6:1, 3, 5, 7, 9, 12; 8:1. [†] 5:10 „Dievui“ – Arba „Dievo labui“. [‡] 5:11 „miriadų miriadai“ – Arba „nesuskaitomų daugybių nesuskaitoma daugybė“. § 5:12 „turtus“ – Arba „lobį“ (gr. vns.). ^{*} 6:1 „atplėšė“ – Gr. ἀνοίγω (anoigō); žr. Apr 5:9 išnašą ir Apr 6:3, 5, 7, 9, 12; 8:1 eilutes. [†] 6:2 „baltas žirgas“ – Minimas kitas baltas žirgas Apr 19:11. Šio balto žirgo raitelis ir tos eilutės raitelis nėra tas pats.

O tas, kuris sėdėjo ant jo, turėjo [‡]lanką, ir jam buvo duotas vainikas, ir jis išėjo nugalėdamas ir tam, kad nugalėtų.

³ Ir kai jis atplėšė antrąją antspaudą, išgirdau antrąją gyvą padarą sakant: „Ateik ir žiūrėk!“ ⁴ Ir išėjo kitas žirgas, ugniaspalvis! O tam, kuris sėdėjo ant jo, buvo duota atimti iš žemės taiką, – tai yra, kad Šžmonės vienas kitą žudytų, – ir jam buvo duotas didelis kalavijas.

⁵ Ir kai jis atplėšė trečiąją antspaudą, išgirdau trečiąją gyvą padarą sakant: „Ateik ir žiūrėk!“ Ir žiūrėjau, ir štai juodas žirgas! O tas, kuris sėdėjo ant jo, turėjo savo rankoje svarstyklės. ⁶ Ir išgirdau balsą keturių gyvų padarų viduryje, sakant: „Kviečių *saikelis už †denarą ir trys miežių saikeliai už denarą! [‡]Bet Šnepakenk aliejui ir vynui!“

⁷ Ir kai jis atplėšė ketvirtąją antspaudą, išgirdau ketvirtojo gyvo padaro balsą sakant: „Ateik ir žiūrėk!“ ⁸ Ir žiūrėjau, ir štai palšas žirgas! O vardas *to, kuris sėdėjo ant jo, buvo Mirtis, ir paskui jį sekė Pragaras. Ir jiems buvo duota teisę valdyti † ketvirtadalį žemės – teisę žudyti kalaviju ir alkiu ir [‡]maru ir žemės žvėrimis.

⁹ Ir kai jis atplėšė penktąją antspaudą, pamačiau po aukuru sielas nužudytųjų dėl Dievo žodžio ir dėl liudijimo, Škurio jie laikėsi. ¹⁰ Ir jie vis šaukė skardžiu balsu, sakydami: „O Valdove, kuris šventas ir kuris *teisingas bei tikras, kiek ilgai tu †nesiimsi teisti ir [‡]išlieti kerštą už mūsų kraują ant gyvenančių Šžemėje?!“ ¹¹ Ir *visiems be išimties

[‡] 6:2 „lanką“ – Arba „šaunamąjį lanką“, „kilpinį“. § 6:4 „žmonės“ – T. „jie“.

* 6:6 „saikelis“ (2 k.) – Arba „stuopa“. Gr. χοῖνιξ choínix vartojamas tik čia NT. Vieno tokio saikelio tūris buvo daugmaž vienas litras, ir tiek grūdų buvo laikomas vienos dienos daviniu tarnui. Ne bado metu buvo galima nusipirkti vieną grūdų saikelį už vieną aštuntadalį denaro (Bullinger, „Companion Bible Notes“). † 6:6 „denarą“ – Darbininko vienos dienos atlygis (Mt 20:2). [‡] 6:6

„Bet“ – Arba „O“, „Ir“. Gr. žodis καί (kaí). § 6:6 „nepakenk ...“ – Sakoma juodo žirgo raiteliui, kad gali taip pakenkti derliui, kad grūdų kaina pakeltų iki skausmingo lygio, tačiau negali taip paveikti kitų pagrindinių maisto produktų.

Plg. Ps 78:38, Jer 10:24, Rd 3:32, Hab 3:2. * 6:8 „to“ – T. „jo“. † 6:8 „ketvirtadalį žemės“ – Arba ketvirtadalį žemės ploto arba ketvirtadalį žemės gyventojų. [‡] 6:8 „maru“ – Gr. θάνατος (thánatos), įprastai „mirtimi“. Turbūt kalbos figūra metonimija; pasak John Gill (1697-1771), žydų rašytojai vadindavo marą mirtimi.) § 6:9 „kurio jie laikėsi“ – Arba „kurį jie turėjo“;

plg. Apr 12:17, 19:10. * 6:10 „teisingas bei tikras“ – Žr. Apr 3:7 išnašą. † 6:10 „nesiimsi teisti ir išlieti kerštą“ – Abudu gr. veiksmazodžiai yra esamojo laiko.

[‡] 6:10 „išlieti kerštą“ – Arba „įvykdyti kerštą“, „atkeršyti“. Plg. Lk 18:7, Apr 19:2. § 6:10 „žemėje“ – T. „ant žemės“.

* 6:11 „visiems be išimties“ – T. „kiekvieniams“; gal „visiems atskirai“; gr. žodžio ἕκαστος (hékastos) daugiskaitinė forma ἑκάστος (hekástois) vartojama tik čia NT.

buvo duoti balti drabužiai, ir jiems buvo pasakyta, kad jie dar trumpą laiką ilsėtusi, iki to *laiko*, *kai* †pasieks ribą ir *skaičius* jų bendratarnių bei jų brolių, kurie bus nužudyti kaip ir jie *buvo*.

¹² Ir mačiau, kai jis atplėšė šeštąjį antspaudą, ir štai kilo didelis žemės drebėjimas, ir saulė pasidarė †juoda kaip *Šgyvulių* plaukų ašutinis audinys, ir mėnulis pasidarė lyg kraujas, ¹³ ir dangaus žvaigždės krito žemėn, kaip ir figmedis, smarkaus vėjo purtomas, numeta savo neprinokusias figas. ¹⁴ Ir dangus atitrūko tarsi besivyniojantis ritinys, ir kiekvienas kalnas bei sala buvo išjudinti iš savo vietų.

¹⁵ *Tada žemės karaliai, ir †didžiūnai, ir turtingieji, ir karo vadai, ir galingieji, ir kiekvienas vergas, ir kiekvienas laisvasis pasislėpė urvuose ir tarp kalnų uolų. ¹⁶ ir vis *tarė kalnams ir uoloms: „Griūkite ant mūsų ir paslėpkite mus nuo Sėdinčiojo sosto veido ir nuo Avinėlio rūstybės, ¹⁷ nes atėjo didi †jo rūstybės diena, ir kas gali Šištovėti?!“

7

144.000 iš Izraelio tautos genčių

¹⁷ Nes Avinėlis, esantis sosto viduryje, juos ganys ir juos nuves prie vandenų iš gyvųjų šaltinių, ir Dievas nušluostys *visas ašaras nuo jų akių.“

9

¹¹ Ir jie turėjo sau karalių, bedugnės angelą, kurio vardas hebrajiškai *Abadonas, o graikų kalboje turi vardą †Apolionas. ²¹ ir jie neatgailavo dėl savo žmogžudysčių, nei dėl savo †užbūrimų narkotikais, nei dėl savo paleistuvysčių, nei dėl savo vagysčių.

† **6:11** „pasieks ribą“ – Gr. žodis πληρώω (plērōō) gali reikšti „užpildyti“, „pildant naikinti tuštumą“, „įvykdyti“ ir kt. † **6:12** „juoda kaip ...“ – Plg. Iz 50:3; taip pat Iz 13:9–10; Ez 32:7; Jl 2:10, 31; 3:15; Mt 24:29; Mk 13:24; Apd 2:20.

Š **6:12** „gyvulių plaukų ašutinis audinys“ – Nors liet. žodis „ašutas“ nurodo arklio uodegos ar karčių plaukus, Biblijoje minimas audinys greičiausiai buvo išaušta iš ožkų plaukų. Gr. žodis σάκκος (sákkos) vartojamas 4 k. NT: Mt 11:21; Lk 10:13; Apr 6:12, 11:3. * **6:15** „Tada“ – Gr. žodis καί (kai) kartais rodo seką arba rezultatą, kuris seka kitą veiksmą. † **6:15** „didžiūnai“ – T. y. „magnatai“.

† **6:17** „jo rūstybės diena“ – Plg. Nah 1:6. Š **6:17** „išstovėti“ – Plg. Nah 1:6, Mal 3:2, Lk 21:36. * **7:17** „visas ašaras“ – T. „kiekvieną ašarą“. * **9:11** „Abadonas“ – T. Abaddonas (gr. Ἀβαδδών, hbr. אַבְדֹּן); atkreiptinas dėmesys, kad pirmojo m. e. gr. teksto rašytojas parašė dvi δ raides remdamasis hbr. rašyba, kurioje taškelis ך (dalet) raidėje rodo į dvigubėjimą. Tai yra įrodymas, kad tokie taškeliai hbr. kalbos žodžiuose buvo vartojami tuo metu, o nebuvo pridėti vėliau. † **9:11** „Apolionas“ – T. y. „niokiojas“. † **9:21** „užbūrimų narkotikais“ – Žr. Gal 5:20 išnašą.

12

¹ Ir danguje pasirodė didelis antgamtinis ženklas: moteris, apsiautusi saule, ir mėnulis po jos kojomis, ir ant jos galvos – dvylikos žvaigždžių vainikas; ² o ji, būdama nėščia, šaukė, kentėdama gimdymo skausmus bei kankindamasi, kad pagimdytų. ³ Ir pasirodė kitas antgamtinis ženklas danguje: ir štai didelis *raudonas slibinas, turintis septynias galvas ir dešimt ragų, ir ant jo galvų buvo septynios karūnos. ⁴ Ir jo uodega nušlavė trečdalį dangaus žvaigždžių ir numetė jas į žemę. Ir slibinas stovėjo prieš gimdysiančią moterį, kad, kai tik ji bus pagimdžiusi, prarytų jos vaiką. ⁵ Ir ji pagimdė vyriškos lyties vaiką, kuris †valdysias visas tautas geležine lazda. Ir jos vaikas buvo paimtas pas Dievą, ‡tai yra į jo sostą. ¹⁰ Ir girdėjau danguje garsų balsą, sakantį: „Dabar atėjo mūsų Dievo išgelbėjimas ir galybė ir karalystė ir jo Kristaus valdžia, nes žemyn numestas mūsų brolių kaltintojas, kuris dieną ir naktį kaltina juos prieš mūsų Dievą. ¹¹ Ir jie nugalėjo jį Avinėlio krauju ir savo liudijimo žodžiu, ir jie nemylėjo savo gyvybių, net iki mirties.

13

⁶ Ir jis atvėrė savo nasrus piktžodžiavimui prieš Dievą, kad piktžodžiautų jo vardui ir jo padangtei ir tiems, kurie *gyvena danguje.

14

⁵ Ir jų burnoje nebuvo rasta *apgaulės, nes prieš Dievo sostą jie yra †be dėmės. ⁶ Ir mačiau kitą angelą, skrendantį dangaus viduriu, turintį amžinąją Evangeliją, kad ją skelbtų kaip gerą žinią gyvenantiems žemėje, tai yra kiekvienai giminei ir genčiai ir kalbai ir tautai. ⁷ ‡Jis sakė skardžiu balsu: „Bijokite Dievo ir Šsuteikite jam šlovę, nes atėjo jo teismo valanda, ir garbinkite tą, kuris padarė dangų ir žemę ir jūrą ir vandenų šaltinius!“ ¹² Štai čia yra

* **12:3** „raudonas“ – Arba „ugniaspalvis“, bet turint omeny raudoną spalvą (plg. II Kar 3:22). † **12:5** „valdysias“ – Arba „gansysias“. Plg. tą patį gr. žodį Mt 2:6; Apr 2:27, 7:17, 19:15. ‡ **12:5** „tai yra“ – Arba „ir“. * **13:6** „gyvena danguje“ – Arba „danguje yra apsigyvenę padangtėje“. * **14:5** „apgaulės“ – „suktybės“, „klastos“. † **14:5** „be dėmės“ – Arba „be kliaudos“, „nepeiktini“, „nekaltintini“. ‡ **14:7** „Jis sakė“ – T. „sakantį“ (ankstesnio gr. sakinio tęsinys). Š **14:7** „suteikite jam šlovę“ – Žr. I Met 16:28 išnašą.

*šventųjų ištvermė, *štai* čia tie, kurie laikosi Dievo įsakymų ir *†*tikėjimo Jėzumi.

15

³ Ir jie gieda Dievo tarno Mozės giesmę ir Avinėlio giesmę, sakydami: * „Didingi ir nuostabūs tavo darbai, Viešpatie Dieve Visavaldi! Teisūs ir *†*teisingi tavo keliai, šventųjų Karaliau!

16

⁷ Ir girdėjau kitą, nuo aukuro sakant: „Taip, Viešpatie Dieve Visavaldi, *teisingi ir teisūs yra tavo teismai!“ ¹⁶ Ir jis surinko juos į vietovę, hebrajiškai vadinamą Harmagedonu.

18

²³ ir žiburio šviesa *niekada nebešvies tavyje, ir jaunikio bei *†*jaunosios balso niekada nebesigirdės tavyje, nes tavo pirkliai buvo žemės *‡*didžiūnai, nes per tavo *Š*užbūrimus narkotikais buvo suklaidintos visos tautos.

19

¹ Ir po tų dalykų girdėjau skardų didžiulės minios balsą danguje, sakantį: „Aleliuja! Išgelbėjimas ir šlovė ir pagarba ir galybė *priklauso* Viešpačiui, mūsų Dievui,

⁶ Ir išgirdau tarsi didžiulės minios balsą, ir tarsi gausingų vandenų balsą, ir tarsi galingų griautinių balsą, sakančius: „Aleliuja! Nes Viešpats Dievas Visavaldis karaliauja! ¹⁰ Tada aš puoliau jam po kojų, norėdamas jį garbinti. Bet jis man tarė: „Žiūrėk, *kad to nedarytum! Esu tavo ir tavo brolių, kurie laikosi *†*liudijimo apie Jėzų, bendratarnis. Garbink Dievą!“ Mat *‡*liudijimas apie Jėzų yra *Š*pranašystės dvasia.

* **14:12** „šventųjų ištvermė“ – T. y. „tai, ko ištvermingai laukė šventieji“.

† **14:12** „tikėjimo Jėzumi“ – Arba „Jėzaus tikybos“ (visumos Jėzaus perduotų tiesų (tiesiogiai ir per apaštalus perduotų), kuriomis būtina pasitikėti); įmanoma išversti „Jėzaus ištikimumo / ištikimybės“, bet kontekstas rodo, kad toks vertimas čia netinka.

* **15:3** „Didingi“ – Arba „dideli“. *†* **15:3** „teisingi“ – Gr. būdvardis, „atitinkantys tiesą“.

* **16:7** „teisingi“ – Gr. būdvardis, „atitinkantys tiesą“.

* **18:23** „niekada“ (2 k.)– Arba „jokiu būdu“, „visai“.

† **18:23** „jaunosios“ – Arba „nuotakos“.

‡ **18:23** „didžiūnai“ – T. y. „magnatai“.

Š **18:23** „užbūrimus narkotikais“ – Žr. Gal 5:20 išnašą.

* **19:10** „kad to nedarytum“ – T. „ne“ arba „jokiu būdu“.

† **19:10** „liudijimo apie Jėzų“ – Arba „tai, ką liudija Jėzus“.

‡ **19:10** „liudijimas apie Jėzų“ – Arba „tai, ką liudija Jėzus“.

Š **19:10** „liudijimas apie Jėzų yra pranašystės dvasia“ – Ir tai, ką liudijo Jėzus ir tai, ką apie Jį liudija Jo ištikimi tarnai, yra Dievo pranešimų žmonijai – kitaip tariant, Evangelijos – „dvasia“. Žodis „dvasia“ čia gali nurodyti varomąją jėgą, esmę.

20

¹⁰ O *jų sukklaidintojas velnias buvo įmestas į ugnies ir sieros ežerą, kur yra žvėris ir melagingasis pranašas, ir jie bus kankinami dieną ir naktį per amžių amžius.

¹¹ Ir aš mačiau didį baltą sostą ir jame Sėdintįjį, nuo kurio veido pabėgo žemė ir dangus, ir jiems nebuvo rasta vietos.

¹² Ir mačiau mirusiuosius, mažus ir didelius, stovinčius prieš Dievą, ir buvo atvertos knygos; ir buvo atverta kita knyga, kuri yra †Gyvenimo knyga. Ir mirusieji buvo

teisiami Špagal tuos dalykus, kurie užrašyti knygoje, pagal jų darbus. ¹³ Ir jūra atidavė joje esančius mirusiuosius, o

mirtis ir pragaras atidavė juose esančius mirusiuosius; ir jie iki vieno buvo teisiami pagal savo darbus. ¹⁴ Tada mirtis ir

pragaras buvo įmesti į ugnies ežerą. Tai yra antroji mirtis. ¹⁵ Taigi *kas tik nebuvo rastas įrašytas †Gyvenimo knygoje,

buvo įmestas į ugnies ežerą.

21

¹ Ir mačiau naują dangų ir naują žemę, nes pirmasis dangus ir pirmoji žemė praėjo ir nebėra jūros. ² Ir aš, Jonas,

mačiau šventąjį miestą, naująją Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo, paruoštą kaip nuotaką, papuoštą savo

*vyriui. ³ Ir girdėjau didį balsą iš dangaus, sakantį: „Štai Dievo padangtė yra †prie žmonių, ir jis †apsigyvens pas juos,

ir jie bus jo Štautos, ir pats Dievas bus su jais, – bus jų Dievas. ⁴ Ir Dievas nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių;

ir daugiau nebebus mirties, nei gedėjimo, nei raudojimo, nei skausmo nebebus daugiau, nes *tai, kas buvo pirmiau,

praėjo.“ ⁵ Ir Sėdintysis soste tarė: „Štai †visas visatos dalis darau naujas.“ Ir jis pasakė man: „Rašyk, nes šie žodžiai

* **20:10** „jų sukklaidintojas velnias“ – Arba „velnias, kuris juos sukklaidina“.

† **20:11** „jiems nebuvo rasta vietos“ – Plg. kitas ištraukas, tvirtinančias, kad dabartinio pasaulio materija nėra amžina: Ps 97:5; Ps 102:27; Iz 51:6; Mk 13:31;

II Pt 3:10. † **20:12** „Gyvenimo“ – Arba „Gyvybės“. § **20:12** „pagal tuos dalykus“ – gr. „iš tų dalykų“.

* **20:15** „kas tik“ – Arba „jei kas“. † **20:15** „Gyvenimo“ – Arba „Gyvybės“.

* **21:2** „vyriui“ – Ji yra jo žmona ir jis jos sutuoktinis nuo pat susitarimo duoti į žmonas, t. y. nuo to laiko, kai ji buvo ištekinta. Todėl Biblijoje jis pavadintas „vyras“, o ne „sužadėtinis“, nors kalbama apie nuotakos pasipuošimą vestuvių iškilėms.

† **21:3** „prie“ ir „pas“ ir „su“ – Tai gr. žodžio μετά (meta) vertimai. † **21:3** „apsigyvens“ –

Arba „apsigyvens padangtėje / palapinėje“. § **21:3** „tautos“ – Gr. žodis yra dgs.

* **21:4** „tai, kas buvo pirmiau“ – Gr. dgs., „ankstesnieji dalykai“, „pirmieji dalykai“.

† **21:5** „visas visatos dalis“ – Gr. tekste nėra čia ir Jn 1:3 artikelio prie žodžio πάντα (panta). Čia jis yra galininko dgs. bevardės žodžio πᾶς (pas) forma. Panašiuose kontekstuose yra artikelis ir todėl ten išversta „visa“ (I Kor 8:6, Ef 3:9, Kol 1:16).

yra †teisingi ir patikimi.“⁶ Ir jis man pasakė: „Įvyko! Aš esu Alfa ir Omega, Pradžia ir Pabaiga. Trokštančiam aš duosiu dovanai gerti iš gyvybės vandens šaltinio.“⁷ Kas nugali, *tas* viską paveldės, ir aš būsiu jam Dievas, o jis bus man sūnus.“⁸ Bet bailiams ir netikintiems, ir pasidarusiems bjaurėtinais, ir žmogžudžiams, ir paleistuviams, ir Šburtininkams, ir stabmeldžiams, ir visiems melagiams **bus* skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera; tai yra antroji mirtis.“²⁷ Ir jokių būdu į jį neįeis niekas, kas suteršia, nei kas vykdo bjaurastį ar melą, bet tik tie, kurie yra įrašyti Avinėlio †Gyvenimo knygoje.

22

³ Ir nebus daugiau jokio prakeikimo ir Dievo ir Avinėlio sostas bus jame, ir jo tarnai tarnaus jam, ⁴ ir jie regės jo veidą, ir jų kaktose *bus* jo vardas.¹¹ Kas neteisybę daręs, toliau telieka neteisybę daręs; ir kas susitepęs, toliau telieka susitepęs; ir kas teisus, toliau telieka išteisintas; ir kas šventas, toliau telieka šventintas.¹⁶ „**Aš, Jėzus, pasiunčiau savo angelą, kad paliudytų jums šiuos dalykus bažnyčiose. Aš esu Dovydo šaknis ir palikuonis, šviesi ir aušrinė žvaigždė!**“¹⁷ Ir Dvasia, ir jaunoji sako: „Ateik! Ir kas girdi, tesako: „Ateik! Ir kas trokšta, teateina. Ir kas nori, teima dovanai gyvybės vandens.“¹⁹ Ir jei kas atims *ką nors* nuo šios pranašystės knygos žodžių, Dievas atims jo dalį iš *Gyvenimo knygos, taip pat iš šventojo miesto ir tų dalykų, kurie yra aprašyti šioje knygoje.“²¹ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė *tebūna* su jumis visais. Amen.

‡ 21:5 „teisingi“ – Gr. būdvardis, „atitinkantys tiesą“. § 21:8 „burtininkams“ – Arba „užburiantiems svaigiomis medžiagomis“. * 21:8 „*bus* skirta dalis“ – T. „jų dalis“. † 21:27 „Gyvenimo“ – Arba „Gyvybės“. * 22:19 „Gyvenimo“ – Arba „Gyvybės“.